

Espais metropolitans 2005/2008

Projectes i obres

de la Mancomunitat de Municipis
Àrea Metropolitana de Barcelona

Àrea Metropolitana de Barcelona
Mancomunitat de Municipis

Espais metropolitans 2005/2008

Projectes i obres de la Mancomunitat de Municipis
Àrea Metropolitana de Barcelona

Espais metropolitans 2005/2008

Projectes i obres de la Mancomunitat de Municipis Àrea Metropolitana de Barcelona

Àrea Metropolitana de Barcelona
Mancomunitat de Municipis

Presentació
Presentación
Presentation

Aquest és el tercer llibre sobre l'espai públic que publica l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Una publicació que reflecteix de nou com, des del ja llunyà 1989 fins a l'actualitat, no hem deixat mai de treballar de manera ferma i compromesa.
Les mancances en competències de la Mancomunitat no han estat, doncs, obstacle perquè és pogués seguir avançant en un immens projecte de construcció urbana, de fer ciutat, en el sentit més genuí del terme, que en el món actual inclou fer ciutat metropolitana. I ho hem fet a través d'un dels instruments més idonis per dur a terme aquesta comesa, possiblement el més idoni: l'espai públic. L'espai que defineix i identifica la col·lectivitat i que, alhora, serveix de lloc de trobada i convivència.
El llarg reguitzell d'obres realitzades demostren un valor on han excel·lit els municipis metropolitans barcelonins i les institucions que els aixopluguen: la constància. I un dels més notables beneficis que aporta aquesta perseverança és que els resultats es multipliquen i milloren. L'obra feta s'escampa per tot el territori metropolità i ara ja no es tracta de tasques aïllades, com a l'inici, sinó de realitats consistents que el relliguen i contribueixen a la seva cohesió social.
Des d'aquestes línies volem donar les gràcies a tot l'equip humà que ho fa possible. Si ja des d'un primer moment les actuacions a l'espai públic metropolità van cridar l'atenció per la seva qualitat i el seu caràcter innovador, avui podem afirmar que s'han convertit en tot un referent en l'àmbit internacional.
Aquesta tenacitat de voler tirar endavant, malgrat tot, en temps millors i en temps pitjors, amb vent a favor o amb vent de cara, ha donat finalment el fruit més preuat i més esperat. Es tracta de la nova llei de l'àrea metropolitana que el Govern de la Generalitat acaba d'enviar al Parlament de Catalunya per a la seva tramitació i aprovació. Aquest reconeixement institucional esdevindrà, sens dubte, una eina excel·lent per encarar els reptes i oportunitats que l'àrea metropolitana de Barcelona té entre mans.

Este es el tercer libro sobre el espacio público que publica el Área Metropolitana de Barcelona. Una publicación que de nuevo refleja como, desde el lejano 1989 hasta la actualidad, no hemos dejado de trabajar de forma firme y con compromiso.
La falta de competencias de la Mancomunidad no ha representado, pues, obstáculo alguno para poder seguir avanzando en un inmenso proyecto de construcción urbana, de construir ciudad, en el sentido más genuino del término, que en el mundo actual incluye construir ciudad metropolitana. Lo hemos hecho a través de uno de los instrumentos más idóneos para llevar a cabo este cometido, posiblemente el más idóneo: el espacio público, que es el espacio que define e identifica la colectividad y que, a la vez, sirve de encuentro y convivencia.
La larga serie de obras realizadas demuestran un valor en el que se han distinguido los municipios metropolitanos barceloneses y las instituciones que les cobijan: la constancia. Y uno de los más notables beneficios que aporta esta perseverancia es que los resultados se multiplican y mejoran. La obra realizada

Jordi Hereu
President de la Mancomunitat de Municipis
de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
i alcalde de Barcelona

Antonio Balmón
Vicepresident primer executiu de la Mancomunitat
de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

se esparce por todo el territorio metropolitano y ha dejado de tratarse de los trabajos aislados del principio, para pasar a concernir realidades consistentes que lo unen y contribuyen a su cohesión social.
Desde estas líneas queremos dar las gracias a todo el equipo humano que lo hace posible. Si ya desde el principio las actuaciones en el espacio público metropolitano llamaron la atención por su calidad y su carácter innovador, hoy podemos afirmar que se han convertido en un referente a escala internacional.
La tenacidad de querer salir adelante, pese a todo, en tiempos mejores y en tiempos peores, con viento a favor o en contra, ha dado finalmente el fruto más preciado y más esperado. Se trata de la nueva ley del área metropolitana que el Gobierno de la Generalitat acaba de enviar al Parlamento de Cataluña para su tramitación y aprobación. Este reconocimiento institucional se convertirá, si duda, en una herramienta para afrontar los retos y oportunidades que el área metropolitana de Barcelona tiene entre manos.

This is the third book about the public space published by the Barcelona Metropolitan Area, and once again it shows how, from that now distant 1989 to the present day, we have never stopped working resolutely and committedly.
The Association's lack of competences has therefore not prevented it from moving forward on an immense urban construction project, of building the city in the most genuine sense of the term, which in today's world includes building the metropolitan city. And we have done so through one of the most suitable, perhaps even the most suitable of all instruments for such a task: the public space. The space that defines and identifies the community and, at the same time, serves as a place where people meet each other and live together.
The long list of works carried out displays a value in which the municipalities in Barcelona's metropolitan area and the institutions overseeing them, have excelled: perseverance. And one of the most notable benefits achieved by this persistence is that the results have multiplied and improved. The work that has been done is spread throughout the metropolitan area and is no longer a matter of isolated achievements, as at the beginning, but of solid realities that bind the area together and help to make it socially cohesive.
We would like to take this opportunity to thank the entire team that made this possible. If, from the outset, the actions in the public space attracted attention because of their quality and innovative nature, today we can say they have become an international benchmark in every way.
This tenacity in striving to keep moving forward, in spite of everything, in good times and bad, with the wind in our favour or against us, has eventually yielded the most prized and longed-for fruit. This is the new metropolitan area bill which the Catalan government has just sent to the Catalan Parliament for it to be processed and passed into law. This institutional recognition will no doubt become an excellent tool for meeting the challenges and opportunities facing the Barcelona metropolitan area.

Índex
Índice
Summary

4
Presentació
Presentación
Presentation

10
Introducció
Introducción
Introduction

14
Introducció tècnica
Introducción técnica
Technical introduction

16
Ciutat consolidada
Ciudad consolidada
Consolidated city

18
Plaça del mercat de les Fontetes
Cerdanyola del Vallès

26
Places de l'Abat Oliba i de Francesc Layret
Cerdanyola del Vallès

34
Avinguda de Sant Ildefons
Cornellà de Llobregat

42
Plaça de la Figuera
Cornellà de Llobregat

50
Avinguda del Parc
Cornellà de Llobregat

58
Rambla de Gavà
Gavà

66
Plaça de Nicaragua
Montcada i Reixac

72
Antiga carretera General
Montgat

80
Parc de Ferran Ferré
Ripollet

114
Carrer de Laureà Miró
Sant Feliu de Llobregat

146
Carrers del barri Sud
Sant Just Desvern

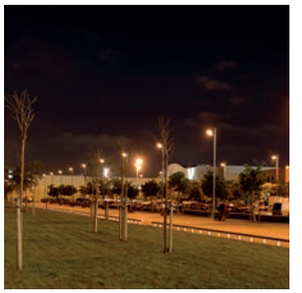

170
Ribera Serrallo
Cornellà de Llobregat

88
Plaça de la Vila
Sant Adrià de Besòs

122
Plaça de Falguera
Sant Feliu de Llobregat

152
Passatge de la Victòria
Santa Coloma de Gramenet

178
Parc del turó del Sastre
Montgat

96
Barri del Besòs
Sant Adrià de Besòs

130
Plaça de l'estació
i passeig de Canalies
Sant Joan Despí

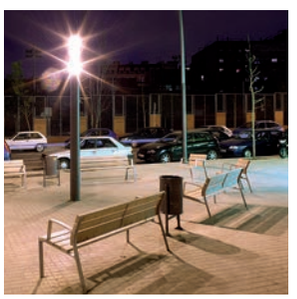

160
Riera Blanca
Barcelona – L'Hospitalet de
Llobregat

186
Parc dels Pinetons
Ripollet

104
Rambla, carrers i places
del nucli antic
Sant Boi de Llobregat

136
Parc del Canigó
Sant Just Desvern

168
Nous creixements
Nuevos crecimientos
New growth

192
Parc de la Foneria
Sant Vicenç dels Horts

200
Intersticis i límits
Intersticios y límites
Interstices and limits

226
Parc de Maria Regordosa
Ripollet

258
Plaça dels Països Catalans i espais veïns
Sant Vicenç dels Horts

290
Equipaments
Equipamientos
Facilities

202
Parc de Ca l'Arnús
Badalona

234
Passeig del marge esquerre del riu Besòs
Sant Adrià de Besòs

266
Carretera i passeig de Can Güell
Torrelles de Llobregat

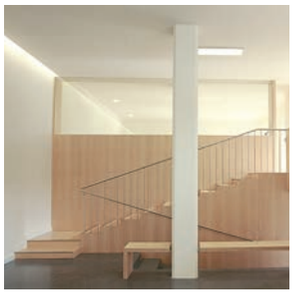

292
Locals del barri de Bufalà
Badalona

210
Aparcament de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
Barcelona

242
Parc de la Fontsanta, sector del Pont Reixat
Sant Joan Despí

274
Accessos al parc de la Torre Roja
Viladecans

300
Biblioteca pública
Cervelló

220
Passera sobre el riu Sec
Cerdanyola del Vallès

250
Parc del Mil·lenari
Sant Just Desvern

282
Jardins del barri de la Verneda
Barcelona – Sant Adrià de Besòs

308
Aparcament al carrer de la Pau
Corbera de Llobregat

316
Biblioteca Marta Mata a l'edifici Titan
Cornellà de Llobregat

352
Sala polivalent
Pallejà

386
Llar d'infants a la plaça del Trèvol
Sant Vicenç dels Horts

326
Biblioteca de Bellvitge
L'Hospitalet de Llobregat

360
Casal de joves a Cal Pinyol
Pallejà

394
Pavelló esportiu Joan del Moral
Santa Coloma de Gramenet

336
Edifici de Ca n'Arús
L'Hospitalet de Llobregat

366
Zones esportives
El Papiol

404
Auditori de l'escola municipal de música
Santa Coloma de Gramenet

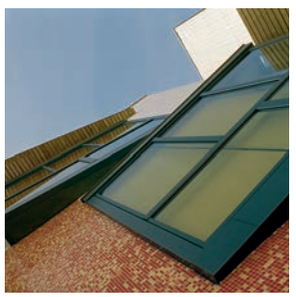

344
Escola d'adults al casal Balsalobre
Montcada i Reixac

376
Piscines municipals
Sant Feliu de Llobregat

414
Direcció de Serveis de l'Espai Públic
Dirección de Servicios del Espacio Público
Public Spaces Services Directorate

Introducció
Introducción
Introduction

Potser repetirem arguments que ja hem dit en altres ocasions, o que ja es diuen en d'altres escrits d'aquest mateix llibre, però no ens cansarem d'insistir en el paper preponderant que té l'espai públic en la concepció de les ciutats, i aquesta afirmació no és tan sols la constatació d'una dada empírica, sinó la manifestació d'una convicció profunda que marca prioritats, forneix arguments, i acaba configurant realitats.

Creiem en l'espai públic perquè és l'espai democràtic per excel·lència, on tothom hi té cabuda i on tothom acudeix, l'empresari i l'obrer, el que s'hi passeja relaxat, el que va amb presses per raó del seu treball i el que hi mata les hores amb l'angúnia de trobar-se a l'atur. És l'espai dels joves que van de marxa i de l'avi que pren el sol o s'asseu a l'ombra. És el lloc on per pena pidola el captaire, on per desgràcia roba el lladre, i on actua l'autoritat.

És l'espai del mercat, les paradetes legals o també del «top manta». És l'espai del crit i de la reivindicació. És molt especialment l'espai de la celebració i la festa, moment en què es fan més visibles les seves característiques de transversalitat, quan s'hi troba tothom, gent de totes les classes i de totes les edats, a viure el correfoc, la cercavila, la rua, els castells, el concert, el ball, el castell de focs... És, finalment, per a qui aterra a la ciutat, l'espai de presa de contacte amb la gent i el món envoltant, amb el seu tarannà i els seus costums, és l'espai de socialització per excel·lència, d'una importància transcendental en moments com l'actual en què la integració dels nous immigrants és un repte fonamental per a les polítiques locals que persegueixen la cohesió social.

L'espai públic és un element essencial d'urbanitat i per tant de la ciutat. Podem parlar d'espai públic en un doble sentit. D'una banda l'espai lliure, no edificat, la plaça, el carrer, el parc, el passeig o la raconada, que serveixen per determinar l'estructura urbana ordenant-ne els buits i els plens. D'aquesta manera l'espai públic seria el buit, però no pas concebut com a no-res, sinó com a buit que paradoxalment omple, com a buit que mitjançant petites pinzellades revesteix de caràcter a si mateix i a l'entorn. Des del punt de vista de la concepció arquitectònica es pot entendre l'exigència que suposa dibuixar aquestes pinzellades, perquè amb molt poc han de dir molt.

L'altre component de l'espai públic és l'edificació, fonamentalment aquells edificis destinats a l'ús públic. Són els que han acabat de donar perfil a la imatge de la ciutat, la seva representació, un tret ininterromput des que la humanitat va descobrir els avantatges de l'agrupació urbana. En la nostra tradició mediterrània i europea recollim el llegat grec i romà de la palestra, les termes, el temple o el circ; el llegat medieval que suposen les catedrals, les llotges o els primers estudis; el llegat de la il·lustració, amb les acadèmies, les universitats, els teatres o les òperes; el magnífic llegat modernista del nostre país que ens ha deixat museus, sales de música, temples, hospitals, instituts mentals, centres d'estudis, mercats...

Als nostres dies reprenem el fil i construïm tot això i altres equipaments que responen a noves demandes socials com ara biblioteques, auditoris, poliesportius... o aparcaments. I aquí tot l'esforç és dotar-los de qualitat arquitectònica, continuadors com ens esforcem a ser d'una tradició tan exigent.

Uns i altres són, a més d'espais de trobada, elements aglutinadors d'iniciatives i generadors de cultura i d'activitat.

I aquesta és una altra manera, i no pas la menys important, de fer ciutat. La identitat d'una ciutat es va configurant i consolidant mitjançant la suma d'aquests innombrables contactes que passejant, ballant, llegint, cantant o fent esport tenen lloc cada dia i cada minut en els espais col·lectius.

Reprenent el tema de la qualitat –la recerca de la perfecció en la pinzellada, de l'excel·lència en l'edificació–, no respon només a la ja esmentada exigència que ens hem autoimposat vistos els precedents, sinó que té una motivació encara més constrenyedora: la qualitat ha de repetir i vehicular el missatge original. Els espais públics, lliures o edificats, s'han fet d'una determinada manera perquè són ingredient essencial del nostre projecte de ciutat.

La ciutat per a tothom, el mateix tracte donat a la gran avinguda i a la placeta de barri, la mateixa consideració per al centre i per a la perifèria. Treballem a la ciutat metropolitana on les inèrcies, deixades al seu aire, acaben fomentant la desigualtat i aplicant models que escatimen l'excel·lència i escampen la deixadesa. Una administració metropolitana té l'obligació d'intervenir-hi

Ramon Torra
Gerent de la Mancomunitat de Municipis
de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

i es justifica en la mesura que ho fa i que recondueix aquestes inèrcies. Hem maldat des de fa anys per estendre la qualitat que solen tenir els centres urbans a tots els racons de la metròpoli. Hem construït ciutat mitjançant un espai públic de qualitat i uns equipaments d'una arquitectura remarcable, que aporten arreu qualitat urbana de centre.
Aquest esforç ens ha estat reconegut. Tothom o si més no la majoria dels que s'interessen per l'urbanisme modern no deixen de mirar el que s'ha fet a Barcelona i als municipis de la seva àrea metropolitana, primer encuriosits, després admirats i a continuació, moltes vegades, prenent-ne exemple. És un motiu de satisfacció i al mateix temps un estímul i un repte: no ens podem quedar quiets perquè ja sabem que l'aturada es converteix ben aviat en reculada, hem de seguir avançant pel mateix camí, volent anar més lluny, cercant, autoexigint-nos i, també i molt important, gaudint de la nostra feina.
El lector que miri amb afecte aquesta publicació esperem que hi trobi plasmats en les realitzacions l'impuls i la idea que hem intentat explicar en aquestes línies.
El llibre no ha de diferir essencialment dels dos anteriors perquè els fonaments i els conceptes són els mateixos. Només que ara ens hem sentit més legitimats per actuar com actuem, però alhora, ho reiterem, més comminats a estar a l'alçada que ens hem proposat i que creiem que honestament la ciutadania té el dret a demanar-nos. Comptem, això sí, amb l'aval dels representants electes que al llarg dels anys han anat mantenint, i fins i tot augmentant, la dotació pressupostària destinada a l'espai públic metropolità.
Per a aquest mandat arriba a la xifra de 250 milions d'euros, un esforç extraordinari en temps de poques alegries econòmiques, però que val la pena fer perquè són diners destinats de manera inqüestionable a fins socials, és tota la societat qui se'n beneficia.

A riesgo de repetir argumentos ya mencionados en otras ocasiones, o ya citados en este libro, no nos cansaremos de insistir en el importante papel que desempeña el espacio público en la concepción de las ciudades, siendo esta afirmación no sólo la constatación de un dato empírico, sino la manifestación de una convicción profunda que marca prioridades, provee de argumentos y termina configurando realidades.
Creemos en el espacio público porque es el espacio democrático por excelencia, en el que cabemos todos, al que acudimos todos, el empresario y el obrero, el que pasea relajado y el que tiene prisa por el trabajo, así como el que mata el tiempo con ansia por estar en el paro. Es el espacio de los jóvenes que salen de fiesta y del abuelo que toma el sol o se sienta a la sombra. Es el lugar donde por pena pide el mendigo, por desgracia roba el ladrón y donde actúa la autoridad. Es el espacio del mercado, las paradas legales y los «top manta». Es el espacio del grito y la reivindicación. Muy especialmente es el espacio de la celebración, momento en el que se hacen más visibles sus características de transversalidad, cuando todos allí se encuentran juntos, gente de todas las clases y de todas las edades, para participar en el *correfoc*, el pasacalle, la rúa, los *castells*, los conciertos, bailes, fuegos artificiales… Es, finalmente, para quien justo llega a la ciudad, el espacio de toma de contacto con la gente y el mundo alrededor, con su talante y sus costumbres, es el espacio de socialización por excelencia, de una importancia transcendental en momentos como el actual, en los que la integración de los nuevos inmigrantes es un reto fundamental para las políticas locales que persiguen la cohesión social.
El espacio público es un elemento esencial de urbanidad y, por lo tanto, de la ciudad. Se puede hablar de espacio público en un doble sentido. Por un lado, el espacio libre, no edificado, la plaza, la calle, el parque, el paseo o la rinconada, que sirve para determinar la estructura urbana ordenando sus vacíos y sus llenos. De esta forma, el espacio público sería el vacío, aunque sin estar concebido como la nada, sino como un vacío que paradójicamente llena, como vacío que mediante pequeñas pinceladas se dota de carácter a si mismo y a su entorno. Desde el punto de vista de la concepción arquitectónica, se puede entender la exigencia que supone dibujar estas pinceladas, porque con poca cosa hay que decir mucho.
La otra vertiente del espacio público es la edificación, fundamentalmente los edificios destinados al uso público.

Son los que han otorgado el perfil final a la imagen de la ciudad, su representación, una característica ininterrumpida desde que la humanidad descubrió las ventajas de la agrupación urbana. En nuestra tradición mediterránea y europea hemos recibido el legado griego y romano de la palestra, las termas, el templo o el circo; el legado medieval de las catedrales, lonjas o los primeros estudios; el legado de la ilustración, con las academias, universidades, teatros u óperas; el magnífico legado modernista de nuestro país que nos ha dejado museos, salas de música, templos, hospitales, institutos mentales, centros de estudio, mercados… Hoy retomamos la historia y construimos todo esto además de otros equipamientos que responden a las nuevas demandas sociales como bibliotecas, auditorios, polideportivos… o aparcamientos. Y aquí todos los esfuerzos se dirigen en dotarlos de calidad arquitectónica, en cuanto nos esforzamos por ser continuadores de una tradición tan exigente.

Unos y otros son, además de espacios de encuentro, elementos aglutinadores de iniciativas y generadores de cultura y de actividad. Esta es otra forma, y no la menos importante, de construir ciudad. La identidad de una ciudad se va configurando y consolidando mediante la suma de estos innumerables contactos que en el paseo, el baile, la lectura o el canto, o también el deporte, se suceden cada día y cada minuto en los espacios colectivos.

Retomando la cuestión de la calidad —la búsqueda de la perfección en el trazo, de la excelencia en la edificación—, no responde solamente a la ya mencionada exigencia autoimpuesta vistos los precedentes, sino que tiene una motivación todavía más rígida: la calidad tiene que repetir y vehicular el mensaje original. Los espacios públicos, libres o edificados, se han hecho de una determinada manera porque son un ingrediente esencial de nuestro proyecto de ciudad. La ciudad para todos, el mismo trato a la gran avenida y a la plazoleta de barrio, la misma consideración para el centro y para la periferia. Trabajamos en la ciudad metropolitana, donde las inercias, si se dejan a su aire, acaban fomentando la desigualdad y aplicando modelos que disminuyen la excelencia y propagan el abandono. Una administración metropolitana tiene la obligación de intervenir y se justifica en la medida que lo hace y que reconduce estas inercias.

Hemos procurado a toda costa, desde hace ya unos años, extender la calidad que suelen tener los centros urbanos a todos los rincones de la metrópolis. Hemos construido ciudad mediante un espacio público de calidad y unos equipamientos de una arquitectura notable, que aportan calidad urbana de centro por doquier.

Este esfuerzo se nos ha reconocido. Todos los que se interesan por el urbanismo moderno, o por lo menos la mayoría, observan lo que se ha hecho en Barcelona y en los municipios de su área metropolitana, primero con curiosidad, luego con admiración y posteriormente, muchas veces, tomando ejemplo.

Es motivo de satisfacción y a la vez un estímulo y un reto: no podemos quedarnos quietos porque ya sabemos que pararse se transforma rápidamente en retroceso; hay que seguir avanzando por el mismo camino, con la voluntad de llegar más lejos, buscando, autoexigiéndonos y, también y muy importante, disfrutando de nuestro trabajo.

Esperamos que el lector que lea con afecto esta publicación encuentre en ella plasmados el impulso y la idea que hemos tratado de explicar en estas líneas.

El libro no difiere esencialmente de los dos anteriores, puesto que los fundamentos y conceptos son los mismos. Sólo que ahora nos sentimos más legitimados para actuar tal como actuamos, pero a la vez, reiteramos, más conminados a estar a la altura que nos hemos propuesto, y creemos que honestamente la ciudadanía tiene derecho a pedirnos. Contamos, eso sí, con el aval de los representantes electos que a lo largo de los años han mantenido, o incluso aumentado, la dotación presupuestaria destinada al espacio público metropolitano. En este mandato, llega a la cifra de 250 millones de euros, un esfuerzo extraordinario en tiempo de pocas alegrías económicas, pero que vale la pena realizar porque es dinero destinado incuestionablemente a fines sociales, es decir que toda la sociedad se beneficia de ello.

Perhaps we shall repeat some arguments we have put forward on other occasions, or that have been presented in other contributions to this book, but we shall never tire of stressing the preponderant role played by the public space in the conception of cities. And this statement is not just the verification of an empirical fact, but the manifestation of a profound conviction that determines priorities, provides arguments and ends up by shaping realities.

We believe in the public space because it is the democratic space par excellence, in which everybody has a place and to which everybody comes, the employer and the worker, the person taking a leisurely stroll, the person rushing along on their way to work and the person killing time there coping with the distress of being unemployed. It is the space of young people out on the town and of older people enjoying the sun or sitting in the shade. It is the space where the beggar begs for pity's sake, where unfortunately the thief steals and where the authorities act. It is the space of the market, the legal stalls and also the bootleg peddlers. It is the space of cries and demands. It is particularly the space of celebration and festivities, the moment when its cross-cutting features become most visible, when everyone is there, people from all classes and of all ages, to experience the fire-spouting devils, the musical processions, the carnival parades, the human towers, concerts, dances, firework displays, etc. It is, lastly, for those who land up in the city, the space for entering into contact with people and the surrounding world, with their characters

and their customs; it is above all else the space for socialising, and of tremendous importance at times such as the present when the integration of new immigrants is a major challenge for local policies pursuing social cohesion.

The public space is an essential element of urbanity and therefore of the city. We can speak of public space in two senses. On the one hand, there is empty, unbuilt space —the square, the street, the park, the boulevard or the corner— that serves to determine the urban structure, ordering the gaps and the full spaces. On this interpretation, the public space would be the gap, though not conceived of as nothing, but as a gap that, paradoxically, fills, as a gap that, through tiny brushstrokes, covers itself and its surroundings with character. From the standpoint of their architectural conception, one can understand the difficulty involved in making these brushstrokes, as they have to say a lot with very little.

The other component of the public space are the constructions, essentially the buildings for public use. They are what have finally given the city's image its profile, its representation, an uninterrupted characteristic since humanity first discovered the advantages of urban groupings. Our Mediterranean and European tradition includes the Greek and Roman legacy of the arena, the baths, the temple and the circus; the medieval heritage of the cathedrals, the exchanges and the first studios; the heritage of the Enlightenment, with its academies, universities, theatres and operas; our country's magnificent *modernista*,or *art nouveau*, heritage that has left us museums, concert halls, temples, hospitals, mental institutions, schools and universities, markets and much more. Now we pick up the thread and build all this and other facilities to meet new social demands such as libraries, auditoriums, sports centres... and car parks. And here we put every effort into ensuring they are of good architectural quality, as we strive to be the continuators of such a demanding tradition.

In addition to being spaces where people meet, they are all elements that bind together initiatives and generate culture and activity. And this is another way, and not the least important, of building a city. A city's identity is gradually shaped and consolidated by the sum of these innumerable contacts that take place between people every day and every minute as they walk, dance, read, sing or exercise in its collective spaces.

Returning to the matter of quality –the quest for perfection in the brushstrokes, for excellence in the buildings- it does not derive from the previously mentioned requirement we have imposed upon ourselves in view of what has gone before, but has an even more constraining motivation: quality must repeat and act as a vehicle for the original message. Public spaces, whether empty or built up, have been made in a particular way because they are the essential ingredient of our city project. The city for everyone, the same treatment given to the major avenue and the small neighbourhood square, the same consideration to the centre as to the periphery. We work in the metropolitan city where inertias, left to themselves, end up by producing inequality and applying models that stint on excellence and spread slovenliness. A metropolitan administration has the obligation to intervene in this and justifies itself to the extent that it does so and overcomes these inertias. We have striven for many years to extend the quality usually found in city centres to all corners of the metropolis. We have constructed a city environment by means of quality public space and facilities of outstanding architecture that spread city-centre quality everywhere.

The effort we have made has been recognised. Everyone, or at least most of those interested in modern town planning, are always looking to see what has been done in Barcelona and the municipalities in its metropolitan area, first out of curiosity, next in admiration and then, very often, following its example. It is a cause for satisfaction and, at the same time, a stimulus and a challenge: we cannot stand still, as we know that stopping soon leads to going backwards. We must keep moving forward along the same path, endeavouring to go further, searching, making demands on ourselves and, also, very importantly, enjoying our work.

I hope that any reader looking sympathetically at this publication will find in the work reflected in it the stimulus and the idea we have tried to describe in these lines. This book should not be essentially any different from the two previous ones, as the foundations and the concepts are the same. The only difference being that now we feel we have more legitimacy for acting as we do, but also, I repeat, a greater obligation to live up to the standards we have set ourselves and which we honestly believe the citizens have a right to demand of us. However, we do have the backing of the elected representatives who, over the years, have maintained, and even increased, the budget allocated to the metropolitan public space. In this term of office, the figure has reached 250 million euros, an extraordinary effort in times of little economic good news, but which is worth it, because, as this money is unquestionably allocated to social purposes, it is the whole of society that benefits from it.

Introducció tècnica
Introducción técnica
Technical introduction

Aquest recull aplega els projectes construïts i/o gestionats des de la Direcció de Serveis de L'Espai Públic en el període 2005-2008. La filosofia que els ha inspirat és la mateixa que ja va donar peu a l'anterior publicació, corresponent al període 2000-2004, i en conseqüència el llibre actual té idèntic propòsit i segueix essencialment l'esquema del que el va precedir.
Amb aquesta afirmació no volem donar a entendre que ens sentim a gust instal·lats en un sol model i manera d'entendre i construir les ciutats, sinó que volem reafirmar-nos en els punts essencials que hem esmentat sempre que hem fet pública la nostra obra: la vertebració i cohesió del territori com a premissa dels nostres projectes i expressió que en resumeix tant la voluntat política com la resposta tècnica que ells mateixos aporten; manera d'entendre les ciutats i la seva construcció que no està al ritme de la moda, efímera i canviant, sinó involucrada en un procés de maduració i, per tant, més lent.
Més que repetir els principis o les prioritats que establim en la nostra feina, considerant el moment d'aquesta publicació, quan fruït d'una profunda crisi econòmica mundial és molt més simple detectar tot allò que per mediàtic, simbòlic o «original» ha passat directament de la categoria d'excepcional a la de banal, la mirada atenta dels projectes que es recullen en aquest llibre permet no haver d'escriure massa.
Si bé històricament els moments de dificultats econòmiques han estat vinculats a canvis profunds i sensats en el camp de la «construcció», en la situació actual, en què va per davant el coneixement, la difusió i la sensibilització dels processos i interaccions que hi ha entre «la construcció» i el medi on es produeix, més que no pas la seva aplicació pràctica, caldria trobar les fórmules que compatibilitzin aquests coneixements amb propostes reals i que siguin assumibles. Aquest és el veritable repte, més enllà de l'experimentació o de la nova justificació d'artefactes que han esdevingut sobtadament sostenibles mantenint casualment tot allò que el sentit comú detecta com a superflu i decoratiu.
En tot cas l'ajust dels nous requeriments socials enfront del medi ambient sobrepassa el nostre àmbit físic i de treball i podrem, tal volta, influir i recollir, a parts iguals, en la sensibilització i instauració de solucions raonables.
El pas previ, però, a la concreció final, a l'objecte construït, és el de recuperar el protagonisme que li pertoca, si es vol respondre de manera responsable a les demandes que socialment ens hem autoimposat. La Planificació, els Programes d'Actuacions i els Programes concrets dels diferents projectes (i per aquest ordre), han de ser entesos i valorats per tots els agents que intervenen en la construcció de les ciutats per poder seguir mantenint que ens mou la voluntat de construir un àmbit metropolità sobre la ja recalcada base de la vertebració i cohesió del territori, i assumint el risc que aquesta expressió no s'acabi reduint a una més de tantes que, si arriben a expressar alguna cosa, segur que no és allò que estrictament diuen.

Esta recopilación comprende los proyectos construidos y/o gestionados desde la Dirección de Servicios del Espacio Público en el período 2005-2008. La filosofía que los inspiró es la misma que dio lugar a la anterior publicación, correspondiente al período 2000-2004, y en consecuencia el libro actual tiene idéntico propósito y sigue esencialmente el esquema del que lo precedió.
Con esta afirmación no pretendemos dar a entender que nos sentimos a gusto instalados en un único modelo y forma de comprender y construir las ciudades, sino que queremos reafirmarnos en los puntos esenciales que hemos citado siempre que hemos publicado nuestra obra: la vertebración y cohesión del territorio como premisa de nuestros proyectos y la expresión que resume tanto su voluntad política como la respuesta técnica que los propios proyectos aportan; la forma de entender las ciudades y su construcción, que no está al ritmo de la moda, efímera y cambiante, sino involucrada en un proceso de maduración y, por lo tanto, más lento.
Más que repetir los principios o prioridades que establecemos en nuestro trabajo, y considerando el momento de esta publicación, cuando debido a una profunda crisis económica mundial es mucho más simple detectar todo lo que por ser mediático, simbólico u «original» ha pasado directamente de la categoría de excepcional a la de banal, la mirada atenta de los proyectos agrupados en este libro permite no tener que escribir mucho.
Aunque históricamente los momentos de dificultades económicas han estado vinculados a cambios profundos y sensatos en el campo de la «construcción», en la situación actual, en la que va por delante el conocimiento, la difusión y la sensibilización de los procesos e interacciones existentes entre «la construcción» y el medio en

Oriol Ribera Cabestany
Arquitecte
Cap del Servei de Projectes i Obres I
Direcció de Serveis de l'Espai Públic

que se produce, antes que su aplicación práctica, sería necesario encontrar las fórmulas que compatibilicen estos conocimientos con propuestas reales y que sean asumibles. Este es el verdadero reto, más allá de la experimentación o de la nueva justificación de artefactos que se han convertido repentinamente en sostenibles manteniendo casualmente todo lo que el sentido común detecta como superfluo y decorativo.
En cualquier caso, el ajuste de los nuevos requerimientos sociales respecto al medio ambiente sobrepasa nuestro ámbito físico y de trabajo y quizás podremos influir y recoger, a partes iguales, la sensibilización e instauración de soluciones razonables.
Aun así, el paso previo para la concreción final, para el objeto construido, es el de recuperar el protagonismo que le corresponde, si se quiere responder de forma responsable a las demandas que socialmente nos hemos autoimpuesto.
La Planificación, los Programas de Actuaciones y los Programas concretos de los distintos proyectos (por este orden), han de ser comprendidos y valorados por todos los agentes que intervienen en la construcción de las ciudades para poder seguir con la voluntad de construir un ámbito metropolitano sobre la ya conocida base de la vertebración y cohesión del territorio, y asumiendo el riesgo que esta expresión no termine reducida a otra más entre tantas que, si es que realmente expresan algo, seguro que no es lo que estrictamente dicen.

This collection brings together the plans built and/or managed by the Public Spaces Services Directorate in the period 2005-2008. The philosophy that has inspired them is the same as that which gave rise to the previous publication, covering the period 2000-2004, and so this book has an identical purpose and follows essentially the same design as its predecessor.
By this we do not mean that we are content to stick to a single model and a single way of understanding and constructing cities. However we do want to re-assert the essential points we have always mentioned whenever we have published our work: the structuring and cohesion of the territory as a premise for our plans and as an expression that sums up both the political intention behind them and the technical response they themselves provide; a way of understanding cities and their construction that does not keep step with ephemeral, ever-changing fashion, but is involved in a process of maturation and, therefore, slower.
Bearing in mind that this book is coming out at a time when, as the result of a deep global economic crisis, it is much simpler to detect everything that, because it is attractive to the media, symbolic or "original", has gone straight from the category of the exceptional to the banal, a close look at the plans in this book averts the need to repeat the principles and priorities we establish in our work or to write a great deal.
Although historically times of economic difficulties have been linked to profound and sensible changes in the field of "construction", in the present situation, in which knowledge, popularisation and awareness of the processes and interactions between "construction" and the environment it occurs in is progressing, rather than its practical application, there is a need to find formulas that will ensure this knowledge is compatible with real proposals that can be taken on board.
This is the true challenge, over and above experimentation or the new justification for artefacts that have suddenly become sustainable while actually retaining everything that common sense identifies as superfluous and decorative.
At all events, adapting to the new social requirements concerning the environment goes beyond our physical and work context, and we may perhaps be able, in equal measure, to have a bearing on and reap the results of raising of awareness and the introduction of reasonable solutions.
However, if the intention is to respond responsibly to the demands that we have imposed upon ourselves as a society, the step before the final realisation, before the constructed object, consists in restoring to it its rightful role. The Planning, Action Programmes and specific Programmes of the different projects have to be understood and valued (in this order) by all the agents involved in the construction of cities in order to stand by our contention that we are moved by the wish to construct a metropolitan environment on the already emphasised basis of the structuring and cohesion of the territory, assuming the risk that this expression may end up being reduced to one of those that, if they do actually express anything, it is certainly not what they strictly say.

Plaça del mercat de les Fontetes
Cerdanyola del Vallès

Places de l'Abat Oliba i de Francesc Layret
Cerdanyola del Vallès

Avinguda de Sant Ildefons
Cornellà de Llobregat

Plaça de la Figuera
Cornellà de Llobregat

Avinguda del Parc
Cornellà de Llobregat

Rambla de Gavà
Gavà

Plaça de Nicaragua
Montcada i Reixac

Antiga carretera General
Montgat

Parc de Ferran Ferré
Ripollet

Plaça de la Vila
Sant Adrià de Besòs

Barri del Besòs
Sant Adrià de Besòs

Rambla, carrers i places del nucli antic
Sant Boi de Llobregat

Carrer de Laureà Miró
Sant Feliu de Llobregat

Plaça de Falguera
Sant Feliu de Llobregat

Plaça de l'estació i passeig de Canalies
Sant Joan Despí

Parc del Canigó
Sant Just Desvern

Carrers del barri Sud
Sant Just Desvern

Passatge de la Victòria
Santa Coloma de Gramenet

Riera Blanca
Barcelona – L'Hospitalet de Llobregat

Ciutat consolidada

Ciudad consolidada

Consolidated city

Plaça del mercat de les Fontetes

Cerdanyola del Vallès

Projecte / Proyecto / Project
Nova ordenació de la plaça

Municipi / Municipio / Municipality
Cerdanyola del Vallès

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Febrer 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Juny 2006

Superfície / Superficie / Area
7.850 m²

Cost total / Coste total / Total cost
1.024.646'99 €

Mòdul / Módulo / Module
130'53 €/m²

Autor/s / Autor/es / Author/s
AR47: Silvia Ollé, Roger Jornet, Roberto Aparicio (arquitectes)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Rafael Morant (tècnic auxiliar), Cristina López (arquitecta)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Tau Icesa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Lluís Bernat

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en el V Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba

Aquesta plaça és un gran espai obert al passeig del riu, i accessible fàcilment des del barri a través del que n'és l'element central, el mercat. Una premissa essencial de l'actuació ha estat el canvi de traçat del carrer dels Reis perllongant-lo paral·lel al riu, cosa que ha permès que el passeig del riu no quedés tallat i pogués desenvolupar el seu paper com a eix cívic.
La forma de la plaça és triangular, definida per límits completament rectes. Això permet que es pugui determinar com un únic pla amb un pendent del 3,5% que permet realitzar qualsevol tipus d'activitat i garanteix, alhora, una bona evacuació de l'aigua. És important aquest únic pla, perquè la centralitat que el lloc ha de protagonitzar comença per una bona accessibilitat des de qualsevol punt. Per definir físicament el pla s'han fet servir unes línies mestres que segueixen la directriu marcada per l'estructura del mercat, que és l'únic edifici que té façana en contacte directe amb la plaça. Les línies mestres són els elements que serveixen de guia per a l'estesa del paviment.
En aquest nou pla queden atrapats els grans pins que antigament cobrien l'indret de les Fontetes. Ara només en queden dos grans grups que representen fites ineludibles al barri i al centre de Cerdanyola. Els pins, amb les voltes de la coberta del mercat, són els elements que donen personalitat a l'espai. Com que són tan alts, esdevé necessària una nova vegetació l'ombra de la qual resguardi un espai on poder realitzar activitats relacionades amb l'ús lúdic de la plaça. Per tal de garantir la percepció completa dels pins, la nova vegetació s'ha col·locat darrere seu sempre que hi hagués una visió llunyana que permetés veure'ls sencers.
La relació directa amb el riu, com a eixamplament del passeig, la interacció directa amb el mercat i la seva activitat comercial, així com l'accessibilitat des dels seus vèrtex, defineixen un seguit de camps d'interacció i fluxos de relació que ha calgut tenir en compte a l'hora de pensar en la distribució dels elements que acaben de configurar la plaça. Superposant aquests camps i fluxos amb la nova vegetació, es pot comprovar que queden definides dues zones que tenen característiques pròpies:
- espais oberts dinàmics: grans espais lliures, sense ombra i sense mobiliari, que permeten el desenvolupament d'activitats molt dinàmiques (mercat, fires, concerts...).
- espais d'ombra estàtics: bosses que queden sota la vegetació, relacionades amb els espais oberts, i que permeten activitats més estàtiques, com el seure o els jocs infantils.
La distribució dels elements que completen les necessitats d'aquest espai s'ha fet segons el tipus de zona i s'ha concretat a partir d'unes interrupcions del paviment continu entre les línies mestres. Apareixen així un seguit de catifes de diferents paviments més tous i naturals, tarimes de fusta, tapissos de gespa, i parterres de sauló que emfatitzen el caràcter acollidor de les zones d'ombra. Tot això sense oblidar la necessitat d'organitzar el mercat a l'aire lliure, la bona disposició de les parades i un bon acoblament amb la resta de la plaça i el mercat.

Esta plaza es un gran espacio abierto al paseo del río, y fácilmente accesible desde el barrio a través de lo que es su elemento central, el mercado. Una premisa esencial de la actuación ha sido el cambio de trazado de la calle dels Reis, alargándolo paralelamente al río, lo que ha permitido que el paseo del río no quedara cortado y pudiera así desarrollar su papel como eje cívico.
La forma de la plaza es triangular, definida por unos límites completamente rectos. Ello permite que se pueda determinar como un único plano, con una pendiente máxima del 3,5%, que permite realizar cualquier tipo de actividad y garantiza, a su vez, una buena evacuación del agua. Es importante este único plano, porque la centralidad que debe protagonizar el lugar empieza por una buena accesibilidad desde cualquier punto. Para definir físicamente el plano se han utilizado unas líneas maestras que siguen la directriz marcada por la estructura del mercado, que es el único edificio que tiene fachada en contacto directo con la plaza. Las líneas maestras son los elementos que sirven como guía para extender el pavimento de la plaza.
En este nuevo plano quedan atrapados los grandes pinos que antiguamente cubrían el lugar de las Fontetes. Ahora sólo quedan dos grandes grupos que representan objetivos ineludibles en el barrio y en el centro de Cerdanyola. Los pinos, junto con las bóvedas de la cubierta del mercado, son los elementos que otorgan personalidad al espacio.
Al ser tan altos, es necesaria una nueva vegetación cuya sombra resguarde un espacio donde poder realizar actividades relacionadas con el uso lúdico de la plaza. Con el fin de garantizar la percepción completa de los pinos, la nueva vegetación se ha colocado detrás de ellos siempre y cuando hubiera una visión lejana que permitiera verlos enteros.
La relación directa con el río, como ensanchamiento del paseo, la interacción directa con el mercado y su actividad comercial, así como la accesibilidad desde sus vértices, definen una serie de campos de interacción y flujos de relación que ha sido necesario contemplar a la hora de pensar en la distribución de los elementos de configuración final de la plaza. Superponiendo estos campos y flujos con la nueva vegetación, se puede comprobar que quedan definidas dos zonas con características propias.
- Espacios abiertos dinámicos: grandes espacios libres, sin sombra y sin mobiliario, que permiten el desarrollo de actividades muy dinámicas (mercado, ferias, conciertos...).
- Espacios de sombra estáticos: ámbitos que quedan debajo de la vegetación, relacionados con los espacios abiertos y que permiten actividades más estáticas como sentarse o los juegos infantiles.
La distribución de los elementos que completan las necesidades de este espacio se ha hecho según el tipo de zona y se ha concretado a partir de unas interrupciones del pavimento continuo entre las líneas maestras. Aparecen así una serie de alfombras de distintos pavimentos blandos y naturales, tarimas de madera, tapices de césped y parterres de sablón que enfatizan el carácter acogedor de las zonas de sombra. Todo, sin olvidar la necesidad de organizar el mercado al aire libre, la buena disposición de las paradas y un buen acoplamiento con el resto de la plaza y el mercado.

This square is a large open space on the riverside walk that is easily accessible from the neighbourhood through its main element, the market. An essential aim of the work was to change the route of Carrer dels Reis, lengthening it parallel to the river, which meant that the walk was not cut short and could fulfil its role as a civic thoroughfare.
It is a triangular square defined by completely straight boundaries. This means that it can be defined as a single plane with a maximum gradient of 3.5%, which makes it suitable for any kind of activity and, at the same time, ensures that water runs well off it. This single plane is important, as the central role the place is called on to play depends on its being easily accessible from any point. To define the plane physically some guide lines were set out following the line marked by the market structure, which is the only building with a façade in direct contact with the square. The guide lines are the elements serving as a guide for laying the surface of the square.
The tall pine trees that formerly covered Les Fontetes are trapped inside the new plane. Now there are only two large clusters left, which are essential features of the neighbourhood and the centre of Cerdanyola. The pines, together with the vaults of the market roof, are the elements that give the space its personality.
As they are so tall, new vegetation was needed to provide shade for a space where activities can be carried out that make use of the square for recreational purposes. To ensure all the pine trees can be seen, the new vegetation was placed behind them, as long as there was a distant view of them enabling them to be seen all together.
Its direct relationship with the river, as an enlargement of the walk, its direct interaction with the market and the commercial activity that goes on there, and its accessibility from its vertices, define various fields of interaction and relational flows which had to be taken into account in thinking about the layout of the elements that were to shape the square.
If these fields and flows are superimposed on the new vegetation, it can be seen that basically two areas are defined, each with its own characteristics:
- dynamic open spaces: large empty spaces, without shade or urban furniture, suitable for extremely dynamic activities (markets, fairs, concerts...)
- static shaded spaces: pockets under the vegetation, linked to the open spaces, suitable for more static activities, such as sitting or children's games.
The layout of the elements that meet the remaining needs of a space of this kind was decided in accordance with the type of area and materialised by a number of interruptions in the continuous paving between the guide lines. In this way there appear a number of carpets of different kinds of softer, more natural pavings, wooden platforms, grass carpets and gravel flower beds that emphasise the welcoming character of the different shaded areas. All this was done without losing sight of the need to organise the open air market, ensure a good layout of the stalls and link this market to the rest of the square and the permanent market.

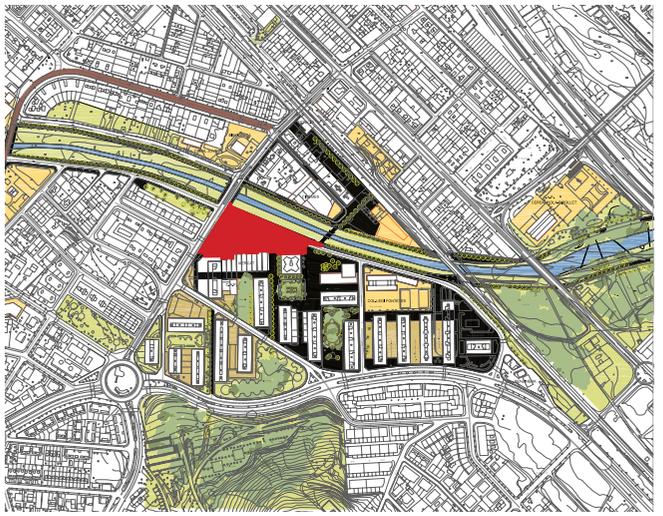

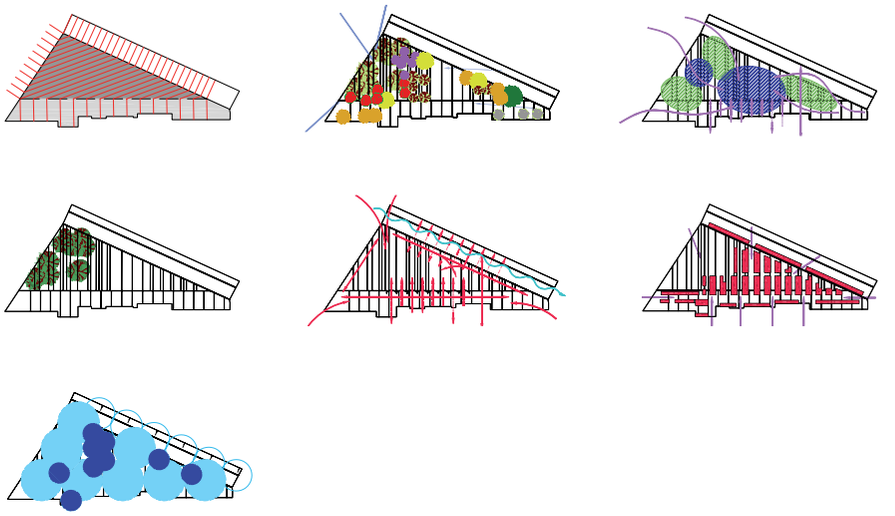

Situació

0 10 50 100

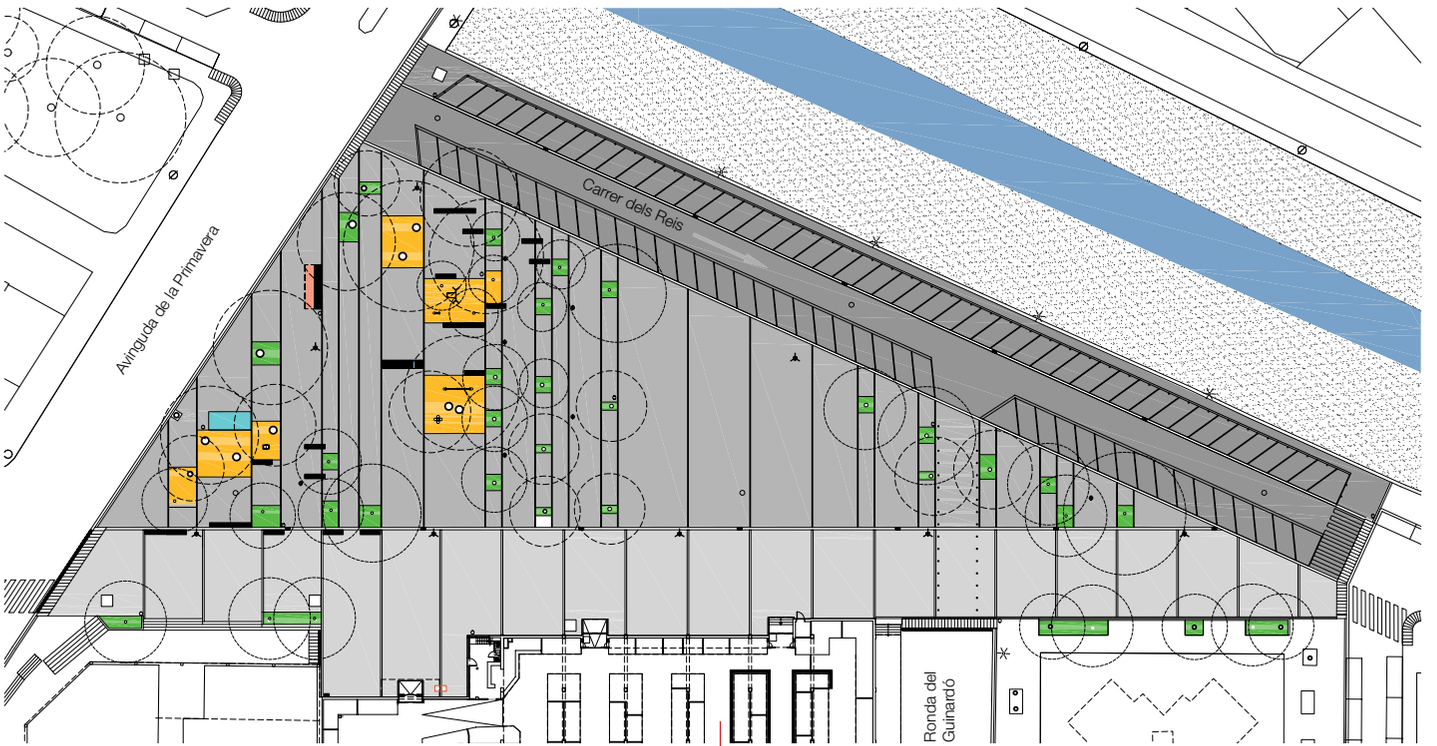

Planta

Secció

0 2 5 10

Secció

0 2 5 10

Places de l'Abat Oliba i de Francesc Layret

Cerdanyola del Vallès

Projecte / Proyecto / Project
Nova ordenació de les places

Municipi / Municipio / Municipality
Cerdanyola del Vallès

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Maig 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Abril 2008

Superfície / Superficie / Area
9.976'53 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
2.639.862'33 €

Mòdul / Módulo / Module
264'61 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Màrius Quintana (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Antonio Vasco (eng. tècnic d'obres públiques), Maurici Ginés (Artecluminotècnia), Serena Casas (arquitecta)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Proinosa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Adrià Goula

La urbanització de les places de l'Abat Oliba i de Francesc Layret s'emmarca dins del conjunt d'actuacions proposades per l'estudi de l'Eix Central de Cerdanyola del Vallès, i per tant en comparteix l'objectiu principal: la definició d'un centre de la ciutat destinat a usos socials, comercials i lúdics, i la seva revitalització en un entorn més pacificat per la minimització del trànsit i el retorn al vianant de l'espai que de mica en mica havia anat perdent.
En el cas concret de l'àmbit que ens ocupa, aquest propòsit inicial s'ha traduït en tres coses: eliminar la fragmentació provocada pels parterres elevats, suprimir la diferència de nivells entre zones tot mantenint al màxim la vegetació existent, i generar un espai ordenat, de percepció contínua i diàfana.
S'han substituït els grans parterres que dividien la plaça de l'Abat Oliba per unes jardineres individuals per a cada arbre de manera que deixen unes circulacions més lliures. Les jardineres són de xapa d'acer pintades de color gris fosc, de dimensions generoses, i d'alçades i mides diferents segons les cotes actuals dels arbres. Aquesta diversitat pretén introduir el component vertical en el nou pla continu, tot generant un joc de volumetries.
Els criteris bàsics per a la pavimentació han estat la continuïtat i la percepció ordenada i sòbria del conjunt. És per això que s'ha treballat amb pocs materials, principalment granit blanc i negre, i amb peces i configuracions diferents per als espais carrer i els espais plaça. En aquest últim cas s'ha optat per definir un paviment base, uniforme, de granit blanc, i sobre aquesta catifa continua, pautar l'espai mitjançant unes línies en sentit nord-sud, perpendiculars a l'eix del carrer de Sant Martí, de peces de granit negre.
Tot i que l'objectiu principal és la continuïtat, el caràcter dels dos edificis emblemàtics de la plaça, religiós i civil, demanen un tractament singular. Els accessos a aquests focus de tensió s'han marcat sobre aquesta catifa contínua i pautada mitjançant unes rampes i escales suaus i amples, de granit negre, que els posen de relleu. És un gest discret que tot mantenint els dos edificis en el mateix grau d'importància, emfatitza la seva presència dins de l'espai de la plaça. Davant de l'església s'ha singularitzat amb granit negre una petita superfície on tradicionalment s'hi fa foc dos cops l'any.
S'han proposat dos tipus de mobiliari. Per una banda unes alineacions, en el sentit de la pauta nord-sud, del banc de fusta Neoromàntic, doblades en alguns trams de manera que mirin en dues direccions.
Per altra banda, tota una sèrie de cadires Sòcrates, disperses de manera més aleatòria i formant espais de reunió prop de les agrupacions de jardineres, sota l'ombra del arbres.
S'hi han instal·lat dos tipus d'il·luminació. Una de més general que segueix els traçats dels carrers i de manera puntual és a les places, i una altra més de tipus estètic, a base d'unes lluminàries encastades als laterals de les jardineres que, enfocades cap al terra, formen unes taques de llum al voltant d'aquestes.
Les façanes dels dos edificis emblemàtics han estat també il·luminades.

La urbanización de las plazas de Abat Oliba y de Francesc Layret se enmarca dentro del conjunto de actuaciones propuestas por el estudio del Eje Central de Cerdanyola del Vallès, y por tanto comparte su objetivo principal: la definición de un centro de la ciudad destinado a usos sociales, comerciales y lúdicos, y su revitalización en un entorno más pacificado mediante la minimización del tráfico y el retorno al peatón del espacio que paulatinamente había ido perdiendo.
En el caso concreto del ámbito que nos ocupa, este propósito se ha traducido en tres cosas: eliminar la fragmentación provocada por los parterres elevados, suprimir la diferencia de niveles entre zonas manteniendo al máximo la vegetación existente y generar un espacio ordenado, de percepción continua y diáfana.
Se han sustituido los grandes parterres que dividían la plaza de Abat Oliba por unas jardineras individuales para cada árbol, de forma que permiten unas circulaciones más libres. Las jardineras son de chapa de acero pintadas de color gris oscuro, de dimensiones generosas y de alturas y tamaños distintos según las cotas actuales de los árboles. Esta diversidad pretende introducir un componente vertical en este plano continuo, generando un juego de volumetrías.
Los criterios básicos para la pavimentación han sido la continuidad y la percepción ordenada y sobria del conjunto. Por ello, se ha trabajado con pocos materiales, principalmente granito blanco y negro, y con piezas y configuraciones distintas para los espacios de calle y los espacios de plaza. En este último caso, se ha optado por definir un pavimento base, uniforme, de granito blanco, y encima de esta alfombra continua, pautar el espacio mediante unas líneas en sentido norte-sur, perpendiculares al eje de la calle de Sant Martí, de piezas de granito negro. Aunque el objetivo principal es la continuidad, el carácter de los dos edificios emblemáticos de la plaza, religioso y civil, necesitan de un tratamiento singular. Los accesos a estos focos de tensión se han marcado sobre esta alfombra continua y pautada, mediante unas rampas y escaleras suaves y amplias, de granito negro, que los realzan. Es un gesto discreto que, manteniendo los dos edificios en el mismo grado de importancia, enfatiza su presencia en el espacio de la plaza. Delante de la iglesia se ha singularizado con granito negro una pequeña superficie donde tradicionalmente se hace una hoguera dos veces al año.
Se han propuesto dos tipos de mobiliario. Por un lado, unas alineaciones, en el sentido de la pauta norte-sur, de bancos de madera Neoromàntic, dobladas en algunos tramos para que miren hacia las dos direcciones. Por otro lado, una serie de sillas Sòcrates, dispersas de una forma un poco aleatoria y configurando espacios de reunión cerca de las agrupaciones de jardineras, debajo de la sombra de los árboles.
Se han instalado dos tipos de iluminación. Una general que sigue los trazados de las calles y puntualmente está presente en las plazas, y otra más de tipo estético, a base de unas luminarias empotradas en los laterales de las jardineras que, enfocadas hacia el suelo, forman unas manchas de luz alrededor de éstas. Las fachadas de los dos edificios emblemáticos también han sido iluminadas.

The plan for urbanising Plaça de l'Abat Oliba and Plaça de Francesc Layret is part of the set of actions proposed for carrying out a study of the central axis of Cerdanyola del Vallès, and therefore shares with it the main goal: defining a town centre for social, commercial and recreational purposes, and revitalising it in a quieter environment by minimising traffic and getting pedestrians to return to a space they had gradually been losing.
In the particular case of this area, this initial aim was translated into three things: eliminating the fragmentation caused by the high flower beds, overcoming the differences in height between the zones while conserving as much as possible of the existing vegetation, and generating a well-ordered space with a continuous, uninterrupted view.
The large flower beds that divided up Plaça de l'Abat Oliba have been replaced by individual flower beds for every tree so that they allow people to move about more or less freely. These individual flower boxes are made of stainless steel which has been painted dark grey. They are quite large, though of different sizes and heights depending on the current heights of the trees. The purpose of this diversity is to introduce the vertical component into this continuous plane by generating an interplay of volumes.
The basic criteria for choosing the paving were that it should ensure continuity and an ordered, sedate perception of the square as a whole. That is why few different materials were used, mainly white dawn granite and black granite, with different pieces and arrangements for the street and the square. For the square, it was decided to lay a uniform white granite foundation surface and divide up the space on top of this continuous carpet by lines running north to south perpendicular to the axis of Carrer Sant Martí consisting of slabs of black granite. Although the main objective is continuity, the character of the square's two emblematic buildings, one religious, the other civil, requires a singular treatment. The accesses to these foci of tension have been marked on this continuous, lined and clear carpet by means of wide, gently sloping ramped steps of black granite that make them stand out. This is a discreet gesture that, while according both buildings the same degree of importance, emphasises their presence within the space of the square. A small surface in front of the church, where a bonfire is traditionally lit twice a year, has been singularised with black granite.
Two types of furniture were chosen. One the one hand, rows of *Neoromàntic* wooden benches aligned in a north-south direction, in some stretches arranged in pairs so they face in both directions. On the other, a number of *Sòcrates* chairs, scattered about more randomly forming meeting places near the groups of flower boxes under the shade of the trees.
Two types of lighting have also been installed. A more general type along the streets and here and there in the square, and another, of a more aesthetic kind, consisting of lights embedded in the sides of the planters which are focused on the ground forming patches of light round these planters. The façades of both the emblematic buildings have also been illuminated.

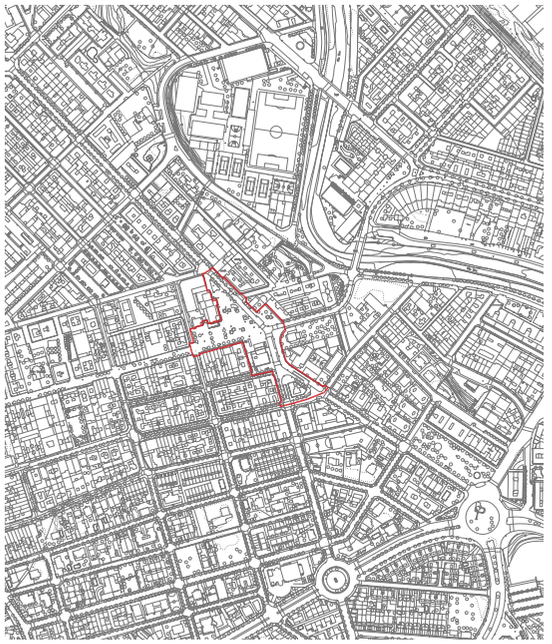

Situació

0 50 100 200

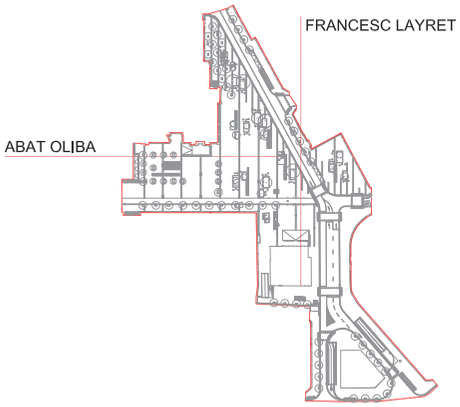

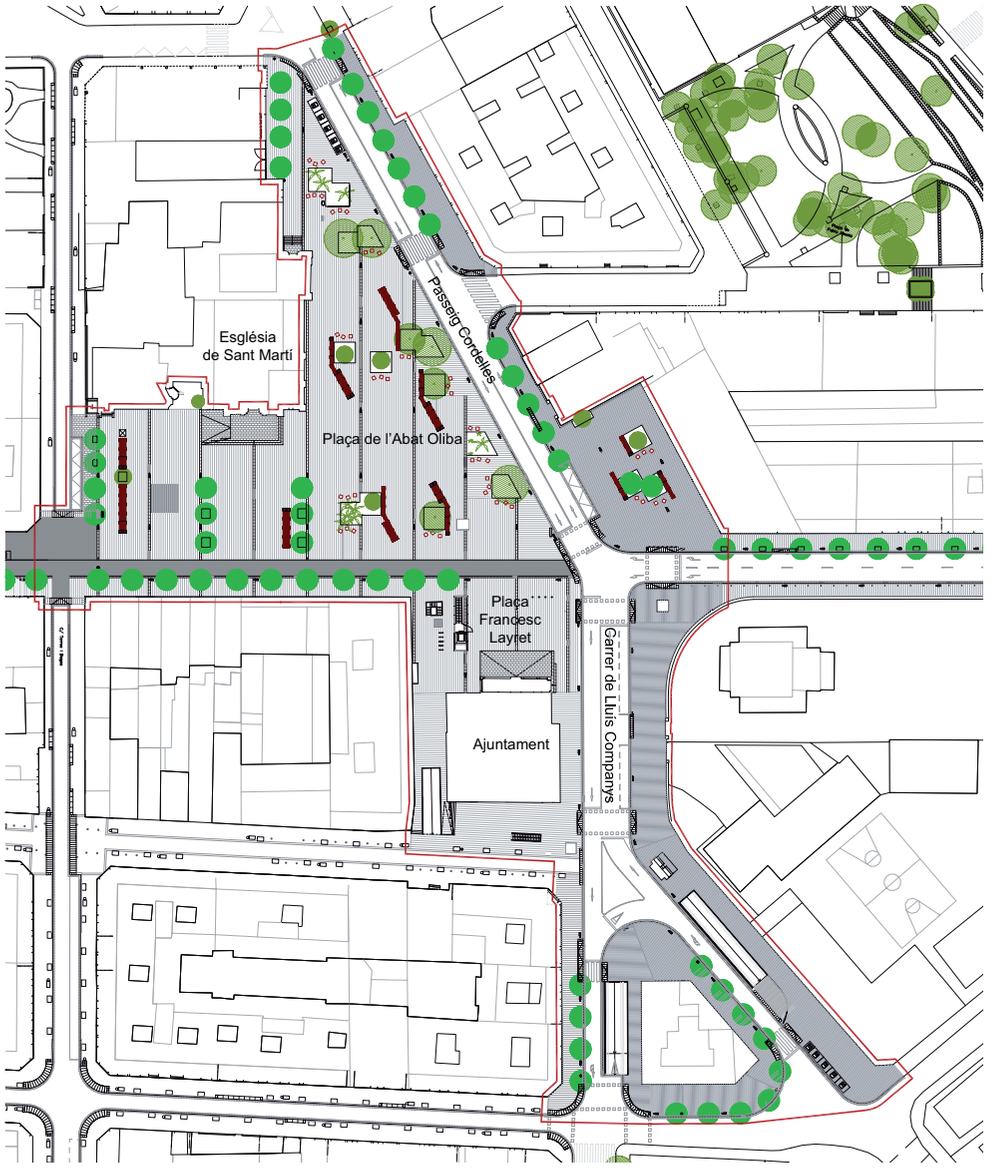

Planta general

0 5 10 20

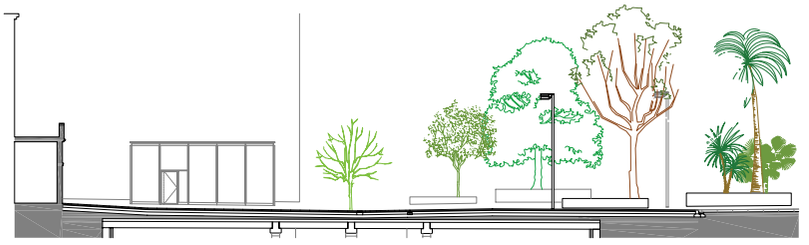

Secció Francesc Layret

0 1 2 4

Secció Abat Oliba

0 1 2 4

Ciutat consolidada
Ciudad consolidada
Consolidated city

BBVA

Avinguda de Sant Ildefons
Cornellà de Llobregat

Projecte / Proyecto / Project
Fase 3 de les obres de remodelació de l'avinguda

Municipi / Municipio / Municipality
Cornellà de Llobregat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Abril 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Octubre 2006

Superfície / Superficie / Area
16.800 m²

Cost total / Coste total / Total cost
1.894.146'60 €

Mòdul / Módulo / Module
112'75 €/m²

Autor/s / Autor/es / Author/s
Enrica Fontana (arquitecta)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Manel Sanz (tècnic auxiliar), Catalina Montserrat (eng. agrònoma), Carlos Villasur (eng. tècnic industrial)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Cornellà de Llobregat, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Comsa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Mireia Plans

La remodelació de l'avinguda de Sant Ildefons (fase 3) s'emmarca en un projecte més ampli d'ordenació de la xarxa viària i dels espais adjacents exteriors del barri de Sant Ildefons de la ciutat de Cornellà de Llobregat. L'àmbit total de la intervenció té una superfície aproximada de 16.800 m^2.
El caràcter complicat de la topografia de la zona objecte d'aquest projecte, i el freqüent desnivell entre la cota dels accessos als edificis d'habitatges i la cota de l'espai de vorera adjacent al vial, ha anat generant un mostrari heterogeni de múltiples solucions dels desnivells entre els dos espais, amb una barreja caòtica d'escales, rampes, àrees enjardinades i murs de contenció.
Amb la intervenció s'ha pretès, en línies generals, reordenar aquesta àrea definint una nova secció de vial amb aparcaments als dos costats, i remodelar les voreres i els espais adjacents exteriors, amb la regularització dels traçats i la renovació dels elements que defineixen l'espai públic. La prioritat per part de l'Ajuntament i els veïns del barri de no reduir el nombre actual de places d'aparcament i d'assegurar que no quedi aturada la circulació en el cas que hi hagi vehicles estacionats al costat de la línia d'aparcaments, ha imposat la supressió de l'element de mitjana.
Finalment el vial construït fa 14 metres totals d'amplada de calçada distribuïts en un aparcament en filera de 2,10 m al costat esquerre, un aparcament en bateria de 4,50 m al costat dret i 7,40 m de calçada. La calçada té dos sentits de circulació però d'amplada diferent: el carril del costat esquerre fa 3,40 m mentre que el del costat dret en fa 4,00 m per tal de permetre les maniobres necessàries per aparcar.
L'alineació de les voreres segueix doncs una traça pràcticament regular des de l'avinguda de la República Argentina fins al carrer de la Verge de la Paloma, que genera uns espais de voreres amplis i garanteix dues franges regulars de circulació de vianants d'una amplada mínima constant no inferior als 5 m al llarg de tota l'avinguda.
Pel que fa als materials, s'han adoptat en general els criteris de les propostes anteriors i s'ha unificat el tractament dels diferents espais atenent fonamentalment al fet que siguin d'ús rodat o per a vianants. Així, la pedra artificial utilitzada és igual o similar a la que hi ha a l'avinguda de Sant Ildefons en el tram executat, i s'han implantat una sèrie de franges longitudinals, paral·leles a la vorada, que reforcen la direcció del carrers tot superposant-se a les diferents alineacions dels blocs. De la mateixa manera, la resta d'elements constructius que han intervingut en el procés de reordenació (mobiliari, enllumenat, sanejament) s'assimilen als emprats a l'àrea ja remodelada.
Pel que fa a la vegetació, s'han substituït els plàtans existents en precàries condicions fitosanitàries al tram primer de la part sud de l'avinguda per noves plantacions que mantenen tanmateix l'alineació dels arbres que es conserven. A la resta de l'avinguda, a partir del carrer Camèlia, s'han reemplaçat els plàtans per til·lers de l'espècie *Tilia tomentosa*. Finalment, s'han plantat palmeres de l'espècie *Washingtonia robusta* als espais d'eixamplament del vial.

La remodelación de la avenida de Sant Ildefons (fase 3) se enmarca dentro de un proyecto más amplio de ordenación de la red vial y de los espacios adyacentes exteriores del barrio de Sant Ildefons de la ciudad de Cornellà de Llobregat. El ámbito total de la intervención tiene una superficie aproximada de 16.800 m^2.
El carácter complicado de la topografía de la zona objeto de este proyecto y el frecuente desnivel entre la cota de accesos a los edificios de viviendas y la cota del espacio de acera adyacente al vial, ha generado un muestrario heterogéneo de múltiples soluciones de los desniveles entre los dos espacios, con una mezcla caótica de escaleras, rampas, áreas ajardinadas y muros de contención. Con la intervención se pretendía, en líneas generales, reordenar esta área definiendo una nueva sección de vial con aparcamientos a los dos lados, y remodelar las aceras y los espacios adyacentes exteriores, con la regularización de los trazados y la renovación de los elementos que definen el espacio público. La prioridad del Ayuntamiento y de los vecinos del barrio de no reducir el número actual de plazas de aparcamiento y asegurar que no quedara parada la circulación en el caso de que hubiera vehículos estacionados junto a la línea de aparcamientos, ha impuesto la supresión del elemento de mediana.
Finalmente, el vial construido tiene 14 metros totales de ancho de calzada distribuidos en un aparcamiento en hilera de 2,10 m en el lado izquierdo, un aparcamiento en batería de 4,50 m al lado derecho y 7,40 m de calzada. La calzada tiene dos sentidos de circulación, pero de distinto ancho: el carril del lado izquierdo mide 3,40 m, mientras que el del lado derecho mide 4,00 m para que se puedan realizar las maniobras necesarias para aparcar.
La alineación de las aceras tiene un dibujo prácticamente regular desde la avenida de la República Argentina hasta la calle de la Verge de la Paloma, que genera unos espacios de aceras amplios y garantiza dos zonas regulares de circulación de peatones de un ancho mínimo constante no inferior a los 5 m a lo largo de toda la avenida.
En cuanto a los materiales, se han adoptado en general los criterios de las propuestas anteriores y se ha unificado el tratamiento de los distintos espacios teniendo en cuenta que fundamentalmente sean de uso rodado o para peatones. De esta forma, la piedra artificial utilizada es igual o similar a la de la avenida de Sant Ildefons en el tramo ejecutado, y se han implantado una serie de franjas longitudinales, paralelas al bordillo, que refuerzan la dirección de las calles superponiéndose a las distintas alineaciones de los bloques. Igualmente, el resto de elementos constructivos que han intervenido en el proceso de reordenación (mobiliario, alumbrado, saneamiento) se asimilan a los utilizados en el área ya remodelada.
En lo que a vegetación se refiere, se han sustituido los plátanos existentes en precarias condiciones fitosanitarias en el primer tramo de la parte sur de la avenida por nuevas plantaciones que mantienen la alineación de los árboles que se han conservado. En el resto de la avenida, a partir de la calle Camèlia, se han reemplazado los plátanos por tilos de la especie *Tilia tomentosa*. Finalmente, se han plantado palmeras de la especie *Washingtonia robusta* en los espacios de ensanchamiento del vial.

The remodelling of Avinguda de Sant Ildefons (phase 3) is part of a more extensive plan for re-arranging the roads and adjacent outdoor spaces of the Sant Ildefons neighbourhood of Cornellà de Llobregat. The total area affected is approximately 16,800 m^2.
The complicated topography of the area covered by the plan and the frequent differences in height between the entrances to the buildings and the pavements adjacent to the road have led to a heterogeneous set of solutions for overcoming these differences in height between the two spaces with a chaotic mixture of steps, ramps, landscaped areas and retaining walls.
In general terms, the aim of the intervention was to re-order this area by defining a new road cross-section with parking on both sides and remodel the pavements and the adjacent outdoor spaces, making them more regular and renewing the items defining the public space. As not reducing the present number of parking spaces and ensuring traffic was not held up if there were vehicles parked beside the line of parking spaces were seen as priorities by the Council and the local residents, this meant the central barrier in the road had to be eliminated.
The roadway eventually built has a total width of 14 metres comprising a 2.10 metre-wide row of end-to-end parking spaces on the left, parking spaces at an angle to the kerb occupying 4.50 metres on the right and a 7.40 metre-wide carriageway. Traffic runs in both directions, but the left-hand lane is 3.40 metres wide, while the right-hand lane is 4.00 metres wide to give vehicles the necessary room to manoeuvre when parking.
The pavements therefore follow a practically regular route from Avinguda de la República Argentina to Carrer de la Verge de la Paloma. As a result, they are wide and ensure two regular strips for pedestrians to walk along with a constant minimum width of at least 5 metres all along the avenue.
For the most part, the same criteria were used to select the materials as in the earlier projects and the treatment of the different spaces was unified, essentially taking into account whether they are for use by vehicle traffic or pedestrians. So the artificial stone employed is the same as, or similar to, that in the section of Avinguda de Sant Ildefons already laid, and a series of longitudinal strips parallel to the kerbs have been introduced reinforcing the direction of the streets by superimposing themselves on the different alignments of the blocks of flats. Likewise, the other construction items (furniture, lighting, drains, etc.) employed in the project are similar to those used in the area already completed.
As regards the vegetation, the plane trees in a precarious state of health in the first stretch on the south part of the road have been replaced by new trees aligned with the trees that have been kept.
In the rest of the avenue, from Carrer de les Camèlies, the plane trees have been replaced by linden trees of the *Tilia tomentosa* species. Lastly, palm trees of the *Washingtonia robusta* species were planted in the spaces where the road has been widened.

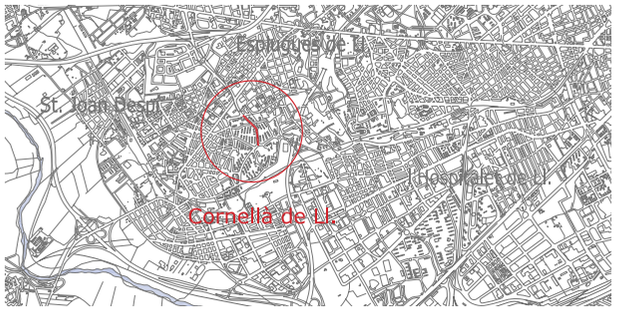

Situació

0 0,5 1 2 km

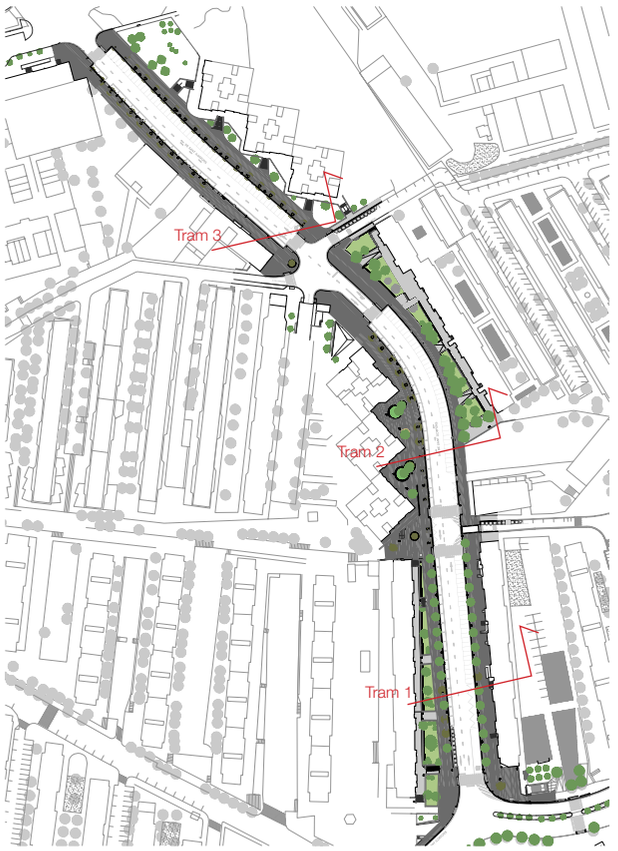

Planta general

0 5 10 20

Seccions tipus tram 2

0 1 2 4

Tram 3

Tram 2

Tram 1

0 2 5 10

Ciutat consolidada
Ciudad consolidada
Consolidated city

ERNANDEZ

FACHADAS OSORT

Plaça de la Figuera
Cornellà de Llobregat

Projecte / Proyecto / Project
Arranjament de l'espai interior de la plaça

Municipi / Municipio / Municipality
Cornellà de Llobregat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Setembre 2004

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Febrer 2006

Superfície / Superficie / Area
2.970 m²

Cost total / Coste total / Total cost
508.781'03 €

Mòdul / Módulo / Module
171'31 €/m²

Autor/s / Autor/es / Author/s
Enrica Fontana (arquitecta)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Manel Sanz, Antoni Viñuales (tècnics auxiliars), Catalina Montserrat (eng. agrònoma), Carlos Villasur (eng. tècnic industrial), Ricard Hernández, Silvia Ocaña, Bernat Sanz (estudiants d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Cornellà de Llobregat, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Stachys SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Mireia Plans

Aquest indret està situat al barri del Centre de Cornellà de Llobregat. L'àrea objecte d'intervenció és un interior d'illa amb tres costats edificats i un costat obert a l'avinguda del Baix Llobregat de manera que queda conformat un espai obert i encarat als camps de cultiu de la zona d'inundació del riu Llobregat.
Al moment de començar l'actuació es tractava d'un terreny predominantment pla i sense cap ús. L'espai té una geometria irregular definida a partir de les alineacions dels vials exteriors que envolten el solar i les edificacions dels habitatges que el rodegen. La presència d'una figuera a un extrem exterior de l'espai, com a element singular a conservar, dóna nom a la plaça.
En termes generals el projecte ha consistit en l'arranjament de l'espai interior de la plaça de la Figuera per a l'ús de plaça/jardí públic. La intervenció s'ha centrat en la creació de dos àmbits diferenciats paral·lels a l'avinguda del Baix Llobregat, definits per dos paviments diferents: un de plaça dura (formigó), en directa connexió amb l'espai de la ciutat, i l'altre tou (sauló), arrecerat a la zona més interna del pati, on s'hi han ubicat les àrees de jocs. Al costat orientat al nord-oest s'hi ha estès el paviment de panot de la vorera de l'avinguda del Baix Llobregat cap a l'interior de la plaça, per definir un espai de pertinença al bar existent que pugui tenir un ús eventual de terrassa i un accés lateral a la part interior de l'espai; està proveït també d'un element de pèrgola per tal de garantir una zona d'ombra apta per a aquest ús.
Un coixí verd amb plantació de *Teucrium fruticans* i *Leonicera japonica* fa de transició entre les zones de pertinença dels blocs d'habitatges i dels veïns que hi viuen i l'espai propi de la plaça, de caràcter més públic, i a més intenta regularitzar la geometria irregular de l'espai interior a partir de dues alineacions noves: una recull la direcció de l'avinguda del Baix Llobregat, i l'altra l'orientació del mur que conforma el costat edificat enfrontat al carrer de Martí Julià al fons de la plaça.
La plaça s'aixeca cap a l'interior amb un pendent molt suau (2% en el tram de paviment de formigó, 1% en el de sauló) amb la idea que acabi conformant un balcó que miri cap al riu. Aquesta pujada suau queda emfatitzada per un element de grada que tanca i recull la zona tova de paviment de sauló a la part més interior de la plaça i difumina el límit de l'espai en separar-se del mur i obstaculitzar l'aproximació als habitatges amb una barrera verda de *Phyllostachis aurea*.
La plantació dels arbres (*Tipuana speciosa* i *Parkinsonia aculeata*) amb l'ocupació de la meitat de l'espai de la plaça, crea dos àmbits més, orientats aquest cop ortogonalment a l'alineació de l'avinguda del Baix Llobregat, els quals conformen una àmplia àrea d'estar sota l'ombra dels arbres i una zona més oberta i diàfana de major exposició solar i de possible ús per activitats lúdiques i esdeveniments populars.

Aquest indret està situat al barri del Centre de Cornellà Este lugar está situado en el barrio del Centre de Cornellà de Llobregat. El área objeto de intervención es un interior de manzana con tres lados edificados y un lado abierto a la avenida del Baix Llobregat de forma que queda conformado un espacio abierto que mira a los campos de cultivo de la zona de inundación del río Llobregat. En el momento de empezar la actuación se trataba de un terreno predominantemente llano y sin ningún uso.
El espacio tiene una geometría irregular definida a partir de las alineaciones de los viales exteriores que rodean el solar y las edificaciones de las viviendas de su alrededor. La presencia de una higuera en un extremo exterior del espacio, como elemento singular para conservar, da nombre a la plaza.
En términos generales, el proyecto ha consistido en el arreglo del espacio interior de la plaza de la Figuera como uso de plaza-jardín público. La intervención se ha centrado en la creación de dos ámbitos diferenciados paralelos a la avenida del Baix Llobregat, definidos por dos pavimentos diferentes: uno de plaza dura (hormigón), en directa conexión con el espacio de la ciudad, y el otro blando (sablón), resguardado en la zona más interna del patio, en que se han ubicado las áreas de juegos. En el lado orientado en sentido noroeste se ha extendido el pavimento de baldosón de la acera de la avenida del Baix Llobregat hacia el interior de la plaza, para definir un espacio de pertenencia al bar existente que pueda tener un uso eventual de terraza y un acceso lateral en la parte interior del espacio; está provisto de un elemento de pérgola para garantizar una zona de sombra apta para este uso.
Un cojín verde con plantación de *Teucrium fruticans* y *Leonicera japonica* actúa como transición entre las zonas de pertenencia de los bloques de viviendas y de los vecinos que allí viven y el espacio propio de la plaza, de carácter más público, y además trata de regularizar la geometría irregular del espacio interior a partir de dos alineaciones nuevas: una adopta la dirección de la avenida del Baix Llobregat y la otra, la orientación del muro que conforma el lado edificado enfrentado a la calle de Martí Julià en el fondo de la plaza.
La plaza se levanta hacia el interior con una pendiente muy suave (2% en el tramo de pavimento de hormigón, 1% en el de sablón) con la idea de que acabe conformando un balcón que mire al río. Esta subida suave queda enfatizada por un elemento que cierra y recoge la zona blanda de pavimento de sablón en la parte más interior de la plaza y difumina el límite del espacio al separarse del muro y obstaculizar la aproximación a las viviendas con una barrera verde de *Phyllostachis aurea*.
La plantación de los árboles (*Tipuana speciosa* y *Parkinsonia aculeata*) con la ocupación de la mitad del espacio de la plaza, crea dos ámbitos más, orientados esta vez ortogonalmente a la alineación de la avenida del Baix Llobregat, los cuales conforman una amplia área de estar debajo de la sombra de los árboles y una zona más abierta y diáfana de mayor exposición solar y de posible uso para actividades lúdicas y acontecimientos populares.

This square is in the neighbourhood of Cornellà de Llobregat known as Barri del Centre. The area covered by the intervention is the space inside a block streets with buildings on three sides and one side open to Avinguda del Baix Llobregat forming an open space facing the crop fields in the flood area of the river Llobregat. At the time the work began on it, the terrain was predominantly flat and was not used for anything. The space has an irregular shape defined by the alignments of the roads round the site and the blocks of flats surrounding it. The square takes its name from the presence, at one outer edge, of a fig tree (figuera in Catalan), which is a singular element to be preserved.
In general terms, the plan involved arranging the inner space of Plaça de la Figuera to make it fit for use as a public square and garden. The intervention focused on creating two differentiated sections parallel to Avinguda del Baix Llobregat defined by two different types of paving: one a hard (concrete) square that links up directly with the rest of the town, the other soft (gravel), in the innermost part of the courtyard, where the playing areas have been situated.
On the north-west-facing side, the concrete slab pavement of Avinguda del Baix Llobregat has been extended towards the interior of the square to define a space belonging to the already-existing bar that can be used for an open-air café and a side entrance at the lower end of the space; it has also been equipped with a pergola to provide appropriate shade for such use.
A green cushion, or garden, of *Teucrium fruticans* and *Leonicera japonica*, effects the transition between the areas belonging to the blocks of flats and the people living in them, and the space belonging to the square as such, which is of a more public nature, and also seeks to make the irregular geometry of the inner space more regular by means of two new alignments: one following the direction of Avinguda del Baix Llobregat, the other that of the wall forming the built-up side opposite Carrer Martí Julià at the far end of the square.
The square rises slightly towards the middle with a gentle slope (2% in the section with the concrete paving, 1% in the section with the gravel) with the idea that it should form a balcony facing the river. This gentle uphill slope is emphasised by a terracing element that encloses the soft area with gravel paving in the innermost part of the square and blurs the boundary of the space by separating itself from the wall and stopping people approaching the flats with a green barrier of *Phyllostachis aurea*.
The plantation of trees (*Tipuana speciosa* and *Parkinsonia aculeata*) occupying half the space of the square creates two more ambiences, this time at right angles to the line of Avinguda del Baix Llobregat, forming a large area where people can sit in the shade of the trees and a more open area that is more exposed to the sun and may be used for recreational activities and popular events.

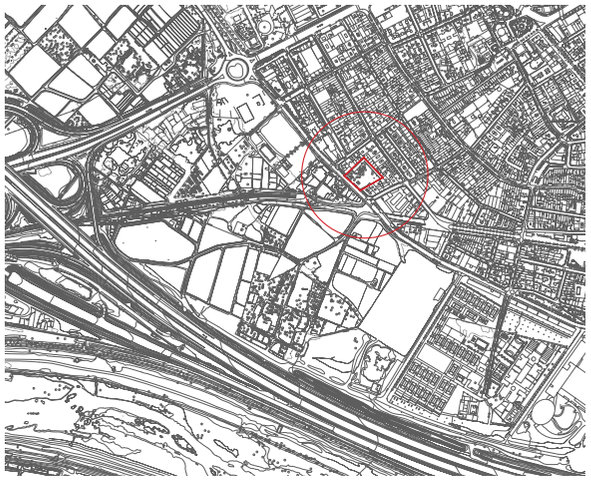

Situació

0 100 200 400

Planta

0 2 4 8

Secció A-A'

Secció B-B'

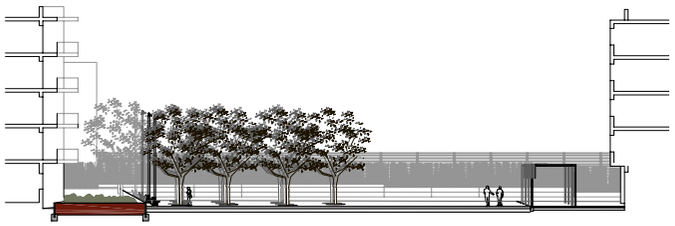

Secció C-C'

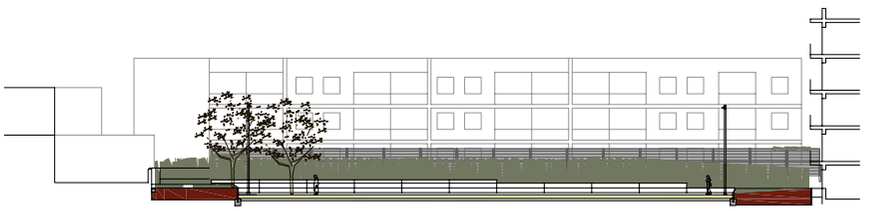

Secció D-D'

0 2 4 8

Avinguda del Parc
Cornellà de Llobregat

Projecte / Proyecto / Project
Nova ordenació de l'avinguda

Municipi / Municipio / Municipality
Cornellà de Llobregat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Novembre 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Juliol 2007

Superfície / Superficie / Area
16.300 m²

Cost total / Coste total / Total cost
2.734.169'32 €

Mòdul / Módulo / Module
167'74 €/m²

Autor/s / Autor/es / Author/s
Óscar Blasco, Marta Gòdia (arquitectes)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Lluís Roig (arquitecte tècnic)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Cornellà de Llobregat, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Comsa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Adrià Goula

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en la 2na Triennal d'Arquitectura i Urbanisme del Baix Llobregat, Alt Penedès i Garraf en la categoria d'Espais Exteriors

La intervenció duta a terme s'ha proposat, en línies generals, reordenar aquesta zona seguint en part els criteris d'organització, tant viària com de vianants, que es van fer servir a l'avinguda de Sant Ildefons i a l'avinguda de la República Argentina, vials que representen una de les continuacions naturals de l'avinguda del Parc.
El traçat sinuós de l'avinguda del Parc es deu a la seva anterior condició de riera. L'antic torrent del Llop representava un accident topogràfic important en una zona que va conservar el seu caràcter feréstec fins als anys quaranta del segle XX, moment en què es van començar a construir els primers habitatges i a obrir els primers carrers en allò que esdevindria el nou barri de la Gavarra.
Les alineacions dels habitatges respectaven la topografia del torrent per no situar-se en zona d'avinguda. Això ha fet que, a una o altra banda del carrer, apareguin zones adjacents d'una amplada més gran que es corresponen a les zones d'erosió del torrent segons el sentit de circulació de l'aigua. El cas de la plaça de les Delícies representa la més gran d'aquestes zones que, en general i a l'hora d'afrontar el projecte de nova urbanització, presentaven una definició molt diversa i poc consolidada.
El projecte ha procurat recollir l'herència d'aquest lloc posant l'esforç a recuperar una certa idea de sistema. No es tractava de recuperar un sistema natural, que ja no té cap sentit, sinó un sistema d'espais d'estada que es disposin a les zones amples a banda i banda del carrer, en aquells llocs on l'antiga morfologia del torrent encara hi és present. La utilització d'un paviment especial en la seva textura i color contrasta amb el panot gris de les voreres, i d'aquesta manera queda ressaltada la qualitat diferenciada d'aquests espais. La vegetació arbustiva que s'acumularà en aquestes mateixes zones ajudarà a potenciar l'aspecte de continuïtat.
Pel que fa a la vegetació arbòria s'ha dut a terme una actuació contundent de reordenació. S'han substituït els arbres de les voreres atès que la seva disposició presentava serioses dificultats per adaptar-se al nou traçat viari i a les noves xarxes que el projecte incorpora (sanejament, fibra òptica, semàfors, enllumenat públic, rec). En el seu lloc, i com a nou arbre d'alineació, s'ha optat per les grevil·lees.
En el tram renovat que uneix la plaça de les Delícies amb els altres espais oberts del carrer s'hi han plantat xicrandes (de floració més espectacular i port ample), a l'hora que es conserven i potencien les espècies d'arbrat més significatives que es troben en aquests espais.
Pel que fa als serveis existents de les diferents companyies, s'ha posat especial atenció a soterrar tots els encreuaments aeris i la gran estació transformadora que es trobava a l'encreuament amb el carrer de Palma de Mallorca. La xarxa de sanejament s'ha millorat amb la previsió de facilitar la instal·lació futura del gran col·lector que substituirà el que està actualment en funcionament.

La intervención se ha propuesto, en líneas generales, reordenar esta zona siguiendo en parte los criterios de organización, tanto viaria como de peatones, que se utilizaron en la avenida de Sant Ildefons y en la avenida de la República Argentina, viales que representan una de las continuaciones naturales de la avenida del Parc.
El dibujo sinuoso de la avenida del Parc es debido a su anterior condición de riera. El antiguo torrente del Llop representaba un accidente topográfico importante en una zona que conservó su carácter adusto hasta los años cuarenta del siglo XX, momento en el que se empezaron a construir las primeras viviendas y a abrir las primeras calles en lo que más tarde se convertiría en el nuevo barrio de la Gavarra.
Las alineaciones de las viviendas respetaban la topografía del torrente para no situarse en zona de avenida. Este hecho ha provocado que, en un lado u otro de la calle, aparezcan zonas adyacentes de un ancho mayor que se corresponden a las zonas de erosión del torrente según el sentido de circulación del agua. El caso de la plaza de les Delícies representa la más grande de estas zonas que, por lo general y a la hora de afrontar el proyecto de nueva urbanización, presentaban una definición muy diversa y poco consolidada.
El proyecto ha tratado de comprender la herencia de este sitio haciendo hincapié en la recuperación de una cierta idea de sistema. No se trataba de recuperar un sistema natural, que ya no tiene ningún sentido, sino un sistema de espacios de estar dispuestos en las zonas anchas a cada lado de la calle, en los lugares donde la antigua morfología del torrente todavía se puede percibir. La utilización de un pavimento especial por su textura y color contrasta con el baldosón gris de las aceras, y de esta forma se destaca la cualidad diferenciada de estos espacios. La vegetación arbustiva que se irá acumulando en estas zonas ayudará a potenciar el aspecto de continuidad.
En lo que a la vegetación arbórea se refiere, se ha llevado a cabo una actuación contundente de reordenación. Se han sustituido los árboles de las aceras dado que su disposición presentaba serias dificultades para adaptarse al nuevo trazado viario y a las nuevas redes que el proyecto incorpora (saneamiento, fibra óptica, semáforos, alumbrado público, riego). En su lugar, y como nuevo árbol de alineación, se ha optado por las gravilleas.
En el tramo renovado que une la plaza de les Delícies con los otros espacios abiertos a la calle se han plantado jacarandás (de floración más espectacular y porte ancho), al tiempo que se conservan y potencian las especies de arbolado más significativas que se encuentran en estos espacios.
En cuanto a los servicios existentes de las distintas compañías, se ha puesto especial atención en poner bajo tierra todos los cruces aéreos y la gran estación transformadora que se encontraba en el cruce con la calle de Palma de Mallorca. La red de saneamiento se ha mejorado con la previsión de facilitar la instalación futura del gran colector que sustituirá el que actualmente está en funcionamiento.

The object of the intervention carried out was, in general terms, to re-order this area partly in accordance with the criteria employed for organising both vehicle and pedestrian traffic in Avinguda de Sant Ildefons and Avinguda de la República Argentina, streets that are a natural continuation of Avinguda del Parc.
The winding route of Avinguda del Parc is due to the fact that it was once a gulley. The former Torrent del Llop was a major topographical feature in an area that retained its wild character until the 1940s, when the first blocks of flats started to be built there and the first streets laid out in what was to become the new Barri de la Gavarra.
The blocks of flats were aligned taking into account the topography of the torrent so as to avoid the flood area. This meant that on either side of the street there are wider adjacent areas that have been eroded by the torrent in the direction of the flow of water. Plaça de les Delícies is the biggest of these areas which, in general, at the time when this new urbanisation plan was drawn up, were defined in very different and not firmly established ways.
The plan sought to include the heritage of this place, making an effort to restore a certain idea of system. It was not a question of restoring a natural system, which no longer makes any sense, but a system of spaces where people can sit and rest that are arranged in the wide areas on either side of the street in places where the old morphology of the torrent is still present. The use of paving with a special texture and colour contrasts with the grey concrete slabs of the pavement and emphasises the different properties of these spaces. The shrubs that will grow in these areas will help to reinforce the continuity among them.
The trees have been completely rearranged. The trees on the pavement have been replaced, as the way they were laid out meant that it was difficult for them to fit in with the new route taken by the road and the new networks provided for in the plan (sewers, optical fibre, traffic lights, street lights, irrigation). In their place, grevilleas were chosen as the trees to line the street. In the renovated section linking Plaça de les Delícies with the street's other open spaces, jacarandas (which have more spectacular flowers and a broad crown) have been planted, while the most significant tree species found in these areas have been kept and encouraged.
As far as the existing services and utilities of the different companies are concerned, special attention was paid to putting all the aerial cables crossing the area and the big transforming station at the crossroads with Carrer de Palma de Mallorca under ground. The sewer network has been improved with a view to facilitating the future installation of the big collector that is due to replace the one currently in operation.

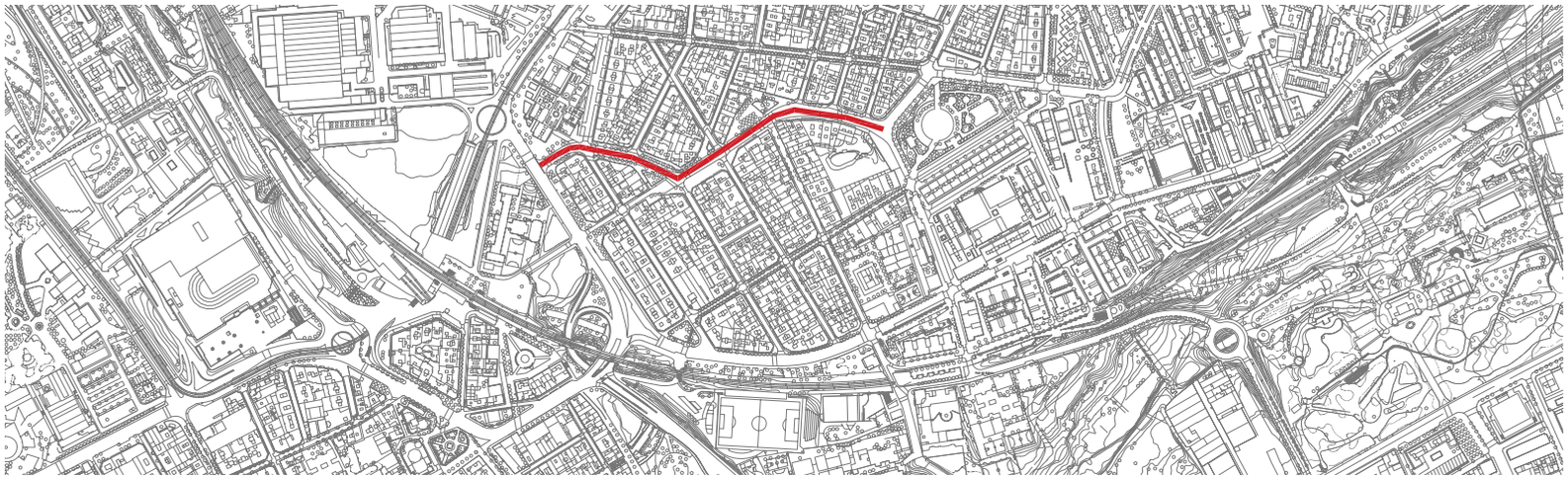

Situació

0 25 50 100

Planta general

0 10 20 50

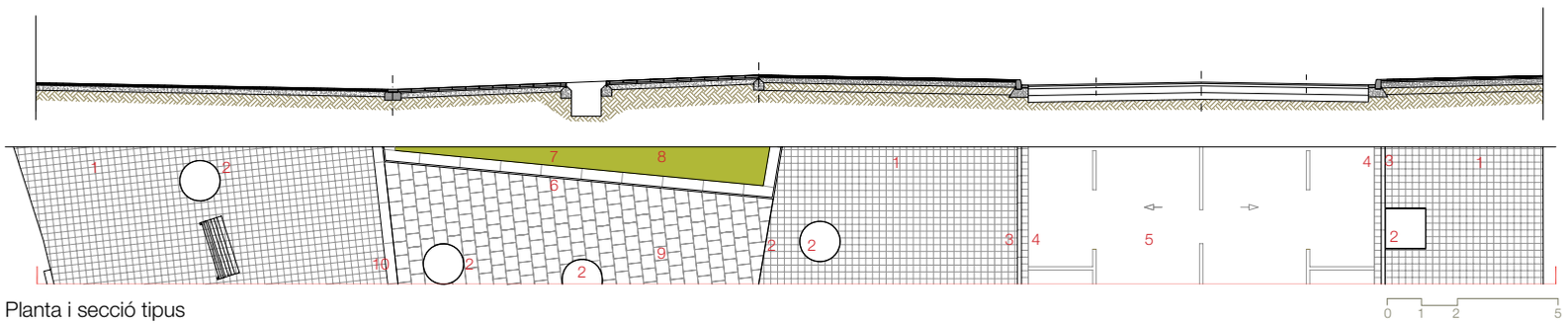

Planta i secció tipus

0 1 2 5

1. Paviment de panot de 9 pastilles
2. Xapa d'acer galvanitzat e=8 mm
3. Vorada prefabricada de formigó tipus T2
4. Rigola blanca 20x20x8 cm
5. Aglomerat asfàltic
6. Barana d'acer galvanitzat h=50 cm
7. Bordó de peces monolítiques
8. Arbustiva
9. Paviment de peces prefabricades de formigó tipus «vulcano» color cendra de 40x40x7 i 40x60x7 cm
10. Rigola de peces de granit mecanitzat 30x8x50 cm

STOP

el Periódico

Ciutat consolidada
Ciudad consolidada
Consolidated city

Rambla de Gavà

Gavà

Projecte / Proyecto / Project
Fase 1 de la reordenació de la rambla

Municipi / Municipio / Municipality
Gavà

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Abril 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Desembre 2006

Superfície / Superficie / Area
13.382'15 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
4.760.707'19 €

Mòdul / Módulo / Module
355'75 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Jordi Henrich (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Jordi Larruy (eng. tècnic d'obres públiques), Catalina Montserrat (eng. agrònoma), Josep Bayo (eng. tècnic industrial), Inés Aubert, Víctor Garcia (arquitectes), José Miguel Aicart, Martina Alonso, Raquel Carnero (estudiants d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Gavà, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Comsa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Aleix Bagué

La rambla de Gavà, entre el carrer de Gaudí i la carretera C-245 té unes dimensions de 575 m de longitud i 20 d'amplada, amb alguns eixamplaments com les places de Jaume Perich i de Josep Tarradellas. L'actuació ha consistit en la conversió completa de la rambla en zona de vianants per tal de potenciar-ne les qualitats urbanes, tant d'ús com paisatgístiques. Tan sols els carrers que la creuen mantenen el trànsit de vehicles, i s'ha regulat l'accés als aparcaments situats a la rambla amb fitons d'acer inoxidable.
El paviment s'ha unificat amb un sol material, pòrfir d'origen asiàtic, de color granat, que es relaciona amb la memòria històrica de la pedra de Gavà. El paviment és de mida mitjana, de 20 cm d'amplada, per tal de fer-lo molt resistent a la compressió i la flexió. Al passeig central el paviment té 6 cm de gruix i als espais laterals en té 8.
S'ha treballat amb una secció topogràfica inherent al seu caràcter de rambla, però eliminant tots els desnivells, per tal de fer-la completament accessible. Amb aquest tractament unitari del pla de suport i sense obstacles, la rambla pren unes noves dimensions molt més àmplies i es posa en valor el context urbà edificat, així com els jardins de la torre Lluc. La disposició del paviment en filades paral·leles a l'eix del passeig central potencia la dimensió longitudinal.
S'ha mantingut l'arbrat característic de la rambla, els plàtans, tot renovant-ne els exemplars en mal estat. El mobiliari i l'enllumenat, de caràcter sobri i funcional, potencien les qualitats espacials del passeig.
Les columnes d'enllumenat són d'alumini anoditzat. Els bancs són del tipus Nu amb respatller i sense. Per a les terrasses s'ha dissenyat un nou mobiliari unificat, amb ombrel·les de color cru i cadires i taules d'alumini, que ha de contribuir de manera important a la qualitat urbana i a l'ordre de la nova rambla.
Als carrers transversals, sense desnivells amb la rambla, es canalitza el trànsit mitjançant fitons cilíndrics d'acer inoxidable.
L'actuació també ha tingut en compte la construcció d'una nova xarxa de clavegueram, de fibra òptica, i s'han soterrat i refet tots els serveis.
A la part superior de la rambla, s'ha renovat totalment la plaça de Batista i Roca i el carrer d'Antoni Gaudí, on s'hi ha construït un aparcament soterrani, el qual ha permès alliberar la rambla de la seva zona blava. La plaça, totalment integrada a nivell de materials amb la rambla, és un gran pla de pòrfir que permet tot tipus d'activitats cíviques; la transició amb el perímetres, situats a diferents rasants, es produeix mitjançant talussos verds i diferents escales. També apareix un mur al límit amb la riera de Sant Llorenç. Tant els graons com el mur són acabats en pòrfir i destaca el tallat de cisalla de la cara vista de la pedra del mur.

La rambla de Gavà, entre la calle de Gaudí y la carretera C-245, tiene unas dimensiones de 575 m de longitud y 20 de ancho, con algunos tramos más amplios como las plazas de Jaume Perich y de Josep Tarradellas. La actuación ha consistido en la conversión completa de la rambla en zona de peatones para potenciar sus cualidades urbanas, tanto de uso como paisajísticas. Solamente las calles que la atraviesan mantienen el tráfico de vehículos y se ha regulado el acceso a los aparcamientos situados en la rambla con pilones de acero inoxidable.
El pavimento se ha unificado con un solo material, pórfido de origen asiático de color granate, que se relaciona con la memoria histórica de la piedra de Gavà. El pavimento es de tamaño mediano, de 20 cm de ancho, para hacerlo muy resistente a la compresión y la flexión. En el paseo central el grosor del pavimento es de 6 cm y en sus espacios laterales es de 8.
Se ha trabajado con una sección topográfica inherente a su carácter de rambla, aunque eliminando todos los desniveles, para hacerla completamente accesible. Con este tratamiento unitario del plano de apoyo y sin obstáculos, la rambla adquiere nuevas dimensiones mucho más amplias y se pone de relieve el contexto urbano edificado, así como los jardines de la torre Lluc. La disposición del pavimento en hiladas paralelas al eje del paseo central potencia la dimensión longitudinal.
Se ha mantenido el arbolado característico de la rambla, los plátanos, renovando aquellos ejemplares en mal estado. El mobiliario y el alumbrado, de carácter sobrio y funcional, potencian las cualidades espaciales del paseo. Las columnas de alumbrado son de aluminio anodizado. Los bancos son del tipo Nu con y sin respaldo. Para las terrazas, se ha diseñado un nuevo mobiliario unificado, con sombrillas de color crudo y sillas y mesas de aluminio, que contribuirá de forma importante a la calidad urbana y al orden de la nueva rambla. En las calles transversales, sin desniveles con la rambla, se canaliza el tráfico mediante postes cilíndricos de acero inoxidable.
La actuación también ha contemplado la construcción de una nueva red de alcantarillado, de fibra óptica, y se han enterrado y reconstruido todos los servicios.
En la parte superior de la rambla, se ha renovado totalmente la plaza de Batista y Roca y la calle d'Antoni Gaudí, en la que se ha construido un aparcamiento subterráneo que ha permitido liberar la rambla de su zona azul. La plaza, totalmente integrada con la rambla en cuanto a materiales, es un gran plano de pórfido que permite todo tipo de actividades cívicas; la transición con los perímetros, situados en distintas rasantes, se produce mediante taludes verdes y distintas escaleras. Aparece también un muro en el límite con la riera de Sant Llorenç. Tanto los escalones como el muro están acabados en pórfido y destaca el corte de cizalla del lado visto de la piedra del muro.

Rambla de Gavà, between Carrer Gaudí and the C-245 road, is 575 metres long and 20 metres wide, although it broadens out at certain points such as Plaça Jaume Perich and Plaça Josep Tarradelles.
The action consisted in turning the whole of the Rambla into a pedestrian area in order to enhance its urban properties in regard to both its use and appearance. Only the streets crossing it continue to carry traffic and access to the car parks in the Rambla has been regulated by means of stainless steel bollards.
The paving has been unified by using a single material –dark red Asian porphyry- that is linked to the historical memory of Gavà stone. Medium-sized, 20 cm-wide paving stones have been used to make the surface highly resistant to compression and flexion. The paving is 6 cm thick in the central passage and 8 cm thick in the lateral spaces.
A topographic cross-section has been employed that is inherent in the Rambla's character as an intermittent watercourse, but the differences in height have been levelled out so as to make it completely accessible. With this unitary treatment of the supporting plane and with the obstacles removed, the Rambla becomes much wider and the built-up urban context is thrown into greater relief, along with the Torre Lluc gardens. Laying out the paving in lines parallel to the axis of the central walkway enhances its longitudinal dimension.
The plane trees, which are characteristic of the Rambla, have been kept, although those that were in bad condition have been replaced. The sober, functional urban furniture and lighting reinforce the walk's spatial qualities. The lampposts are made of anodised aluminium. The benches are of the *Banc Nu* (Bare Bench) type, some with backrests and some without. The new furniture designed for the pavement cafés -beige sunshades and aluminium tables and chairs- has been unified and has greatly helped to improve the urban quality of the new Rambla.
The traffic in the cross streets, which are on the same level as the Rambla, is channelled by stainless steel cylindrical bollards.
The action has also included the construction of a new sewer network, the laying of optical fibre and the burial and renewal of all the utilities.
At the top end of the Rambla, Plaça de Batista i Roca has been completely refurbished and so has Carrer d'Antoni Gaudí, where an underground car park has been built that has made it possible to take the Rambla out of the *zona blava* restricted parking area. The square, in which the same materials have been employed as in the Rambla, is a large plane paved with porphyry enabling it to be used for all kinds of civic activities. The transition with the perimeters, which are at different heights, consists of green slopes and various flights of stairs. There is also a wall at the boundary with Riera de Sant Llorenç. Both the steps and the wall are finished in porphyry, and the open face of the wall is of shear-cut stone.

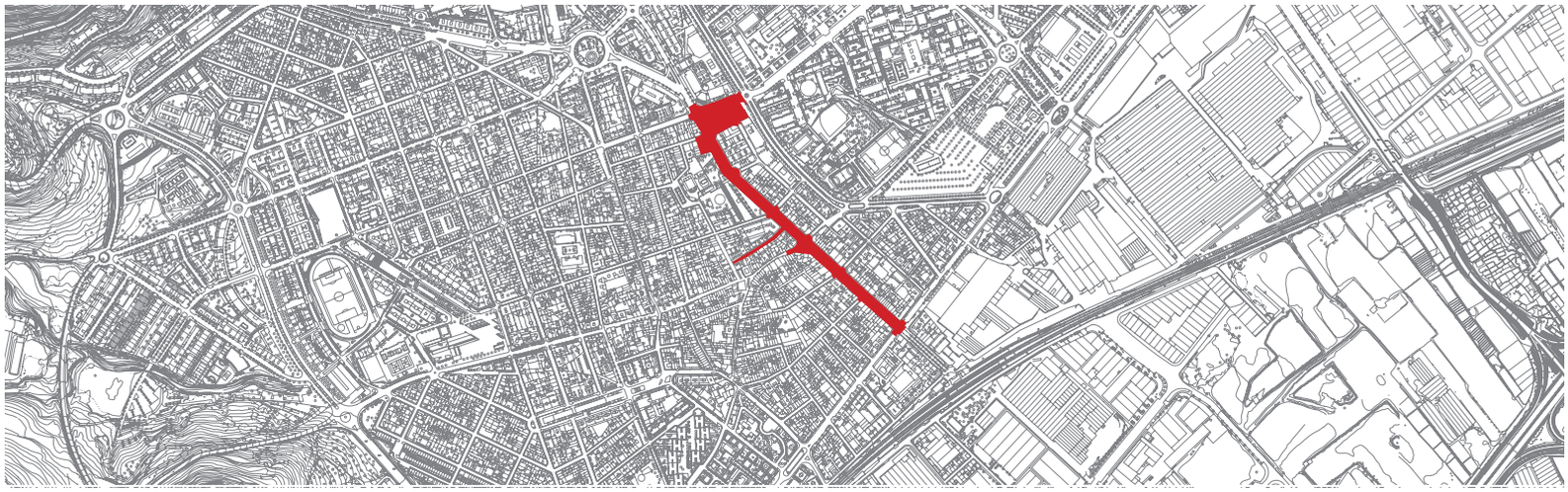

Situació

0 40 80 200

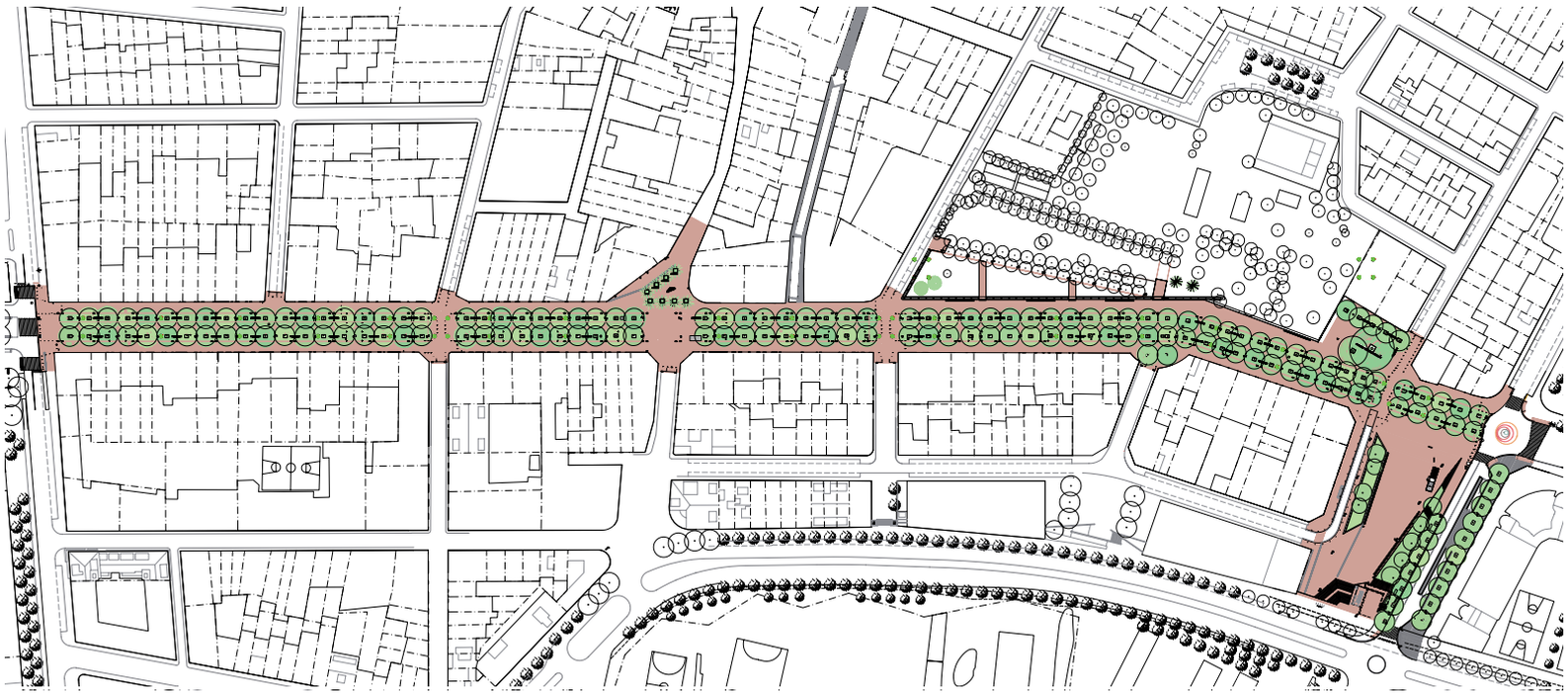

Planta general

0 20 40 100

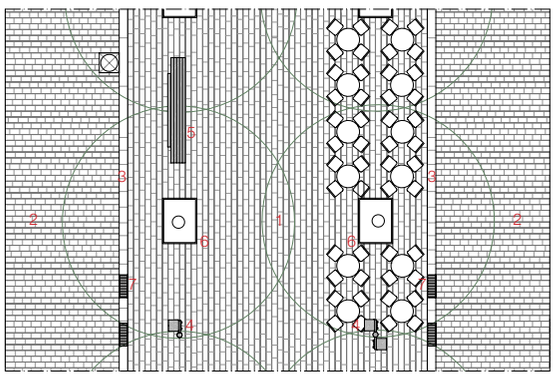

Planta detall

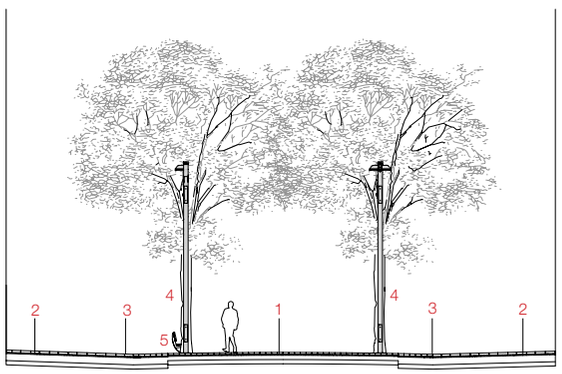

Secció tipus

0 1 2 5

1. Paviment tram central pòrfir 20x45-55x6 cm
2. Paviment tram lateral pòrfir 20x30-35x8 cm
3. Rigola de pòrfir 30x30/35x8 cm
4. Fanal Philipa alumini h=6.25 m, 100 W HM
5. Banc Nu 370 amb respatller de fusta
6. Escocell de fosa tipus brico 120x160x20x4 cm
7. Reixa d'embornal de fosa tipus Meridiana 30x80x8 cm

Això sí

berCaja
Corral
Tel.: 93 638 31 59

CARPINTERIA DE OBRA
INTERIORISMO
COCINAS

VISION LE

Plaça de Nicaragua
Montcada i Reixac

Projecte / Proyecto / Project
Arranjament de la plaça

Municipi / Municipio / Municipality
Montcada i Reixac

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Maig 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Novembre 2006

Superfície / Superficie / Area
2.931 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
564.663'35 €

Mòdul / Módulo / Module
192'65 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Ricardo Flores, Eva Prats (arquitectes)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Ángela Wright, Nadia Mustopo, Andrea Schneider, Horacio Arias, Constanza Chara, Laura Geraci, Fotini Trigonaki (arquitectes), Ellen Barten, Paula Fernández (estudiants d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Montcada i Reixac, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Cosersa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Adrià Goula

El projecte neix a partir de la necessitat de reorganitzar aquesta plaça variant-ne la relació que guarda amb les façanes i els recorreguts al seu voltant. En la seva configuració anterior era un espai tancat en ell mateix, envoltat en tot el seu perímetre de carrers que el separaven de les façanes, i amb una pèrgola amb enfiladisses que interrompien la connexió amb el carrer de Reixagó, principal passeig d'arribada al lloc.
El projecte s'ha proposat connectar aquest passeig amb el futur parc esportiu. El moviment dintre de la nova plaça s'ha dissenyat en ziga-zaga, evitant el pas ràpid i preparant així la transició ciutat - parc.
L'existència d'una escola en una de les cantonades de la plaça ha donat peu a condicionar-hi una zona de jocs.
La zona més propera al carrer de Reixagó prepara l'arribada des d'aquest passeig amb un petit bosc de *Prunus pissardi*, un arbre de fulles granat igual que el paviment asfàltic sobre el qual es planten. Així, una taca vermella creua el carrer connectant-ne l'última part i endinsant-se cap a la plaça pròpiament dita. Aquest primer espai està pensat com a punt de trobada de la gent gran.
Més a l'interior es diferencien dues zones. La primera és un gran pati obert de jocs delimitat per bancs lineals de fusta. Aquests bancs es multipliquen en diverses línies i a més a més formen lleugers plecs: això facilita triar on i com es vol seure i permet, per exemple, que diferents grups de gent puguin seure amb independència i intimitat o decideixin trobar-se i funcionar com a públic de l'escenari a l'aire lliure que pot ser la plaça, amb la muntanya de jocs com a teló de fons. Els bancs de fusta estan acompanyats amb un altre tipus de banc lineal, construït a partir de bancs estàndards que s'han reagrupat formant unitats molt llargues. Tot aquest conjunt de bancs ofereix doncs variades possibilitats de seure a diferents distàncies i relació amb la zona de jocs i passeig.
La segona zona dins de la plaça és un lloc replet d'activitats amb tobogans i escales de tot tipus pintats de colors llampants. Propera a l'escola primària, funciona com a extensió del pati de jocs.
La intervenció s'ha fet sobre un petit turó que ja hi era i que semblava important de mantenir ja que, pel seu volum, estén el punt de tensió de tota la plaça cap al seu final mes llunyà, l'extrem que toca al parc.
En aquest turó hi creixien uns xops grans, que fan una massa verda vertical: aquesta verticalitat preexistent, reforçada al projecte amb nous eucaliptus, n'assegura la visió llunyana des del carrer de Reixagó com a reclam al final del passeig.
Quasi la totalitat del projecte ha estat construït *in situ*, amb materials i acabats d'execució humida: formigó d'acabat rentat, alicatat de color per als tobogans i paviments d'asfalt granat i negre. Les superfícies de joc són de sorra, sauló i gespa, segons la zona.
Els bancs longitudinals són de llistons de fusta de pi pintats de granat o negre sobre murets baixos de formigó. Les lluminàries son fetes a partir de la reutilització de bàculs de carrer estàndards, les formes dels quals s'assemblen a les d'uns grans ocells de riu, recordant la presència propera del Besòs.

El proyecto nace a partir de la necesidad de reorganizar esta plaza variando la relación que mantiene con las fachadas y los recorridos de su entorno. En su configuración anterior era un espacio cerrado en sí mismo, rodeado de calles que lo separaban de las fachadas, y con una pérgola con enredaderas que interrumpían la conexión con la calle de Reixagó, principal paseo de llegada al lugar.
El proyecto se ha propuesto conectar este paseo con el futuro parque deportivo. El movimiento dentro de la nueva plaza se ha diseñado en zigzag, evitando el paso rápido y preparando así la transición ciudad - parque. La existencia de una escuela en una de las esquinas de la plaza ha promovido el acondicionamiento de una zona de juegos.
La zona más próxima a la calle de Reixagó prepara la llegada desde este paseo con un pequeño bosque de *Prunus pissardi*, un árbol de hojas granates igual que el pavimento asfáltico sobre el que se plantan. Así, una mancha roja atraviesa la calle conectando la última parte de la calle y encajándose en la plaza propiamente dicha. Este primer espacio está pensado como punto de encuentro de las personas mayores.
En el interior se diferencian dos zonas. La primera es un gran patio abierto de juegos delimitado por bancos lineales de madera. Estos bancos se multiplican en varias líneas y además forman ligeros pliegues: ello facilita escoger dónde y cómo uno quiere sentarse y permite, por ejemplo, que distintos grupos de gente puedan sentarse con independencia e intimidad o decidan encontrarse y funcionar como público del escenario al aire libre en que podría convertirse la plaza, con la montaña de juegos como telón de fondo. Los bancos de madera se acompañan con otro tipo de banco lineal, construido a partir de bancos estándares que se han reagrupado formando unidades muy largas. Todo este conjunto de bancos ofrece posibilidades variadas de sentarse a diferentes distancias y relación con la zona de juegos y paseo.
La segunda zona dentro de la plaza es un lugar repleto de actividades con toboganes y escaleras de todo tipo pintadas de colores chillones. La proximidad con la escuela primaria hace que funcione como una extensión del patio de juego. La intervención se ha hecho sobre una pequeña colina existente que parecía importante mantener puesto que, por su volumen, extiende el punto de tensión de todo el espacio hacia su final más lejano, en el extremo contiguo al parque.
En esta colina existen unos chopos grandes, que conforman una masa verde de proporción vertical: esta verticalidad preexistente, reforzada en el proyecto con nuevos eucaliptos, asegura su visión lejana desde la calle Reixagó como reclamo al final del paseo.
Casi todo el proyecto ha sido construido *in situ*, con materiales y acabados de ejecución húmeda: hormigón de acabado lavado, alicatado de color para los toboganes y pavimentos de asfalto granate y negro. Las superficies de juego son de arena, sablón y césped, en función de la zona. Los bancos longitudinales son de listones de madera de pino pintados granate o negro sobre muretes bajos de hormigón. Las luminarias están hechas a partir de la reutilización de báculos de calle estándares, cuyas formas se parecen a grandes pájaros de río, recordando la presencia cercana del Besòs.

The plan arose out of the need to reorganise the existing square, changing the relationship between it and the façades and routes around it. The old square was a space closed in on itself, its entire perimeter surrounded by streets separating it from the frontages of the buildings, and with a pergola with climbing plants interrupting the connection with Carrer de Reixagó, the main way of reaching the place.
The plan sought to connect this footway to the future sports park. Movement within the new square has been designed in a zigzag, preventing people from crossing it quickly, thereby preparing the transition between town and park. The existence of a school in one of the corners of the square gave cause for making a play area there.
The area nearest to Carrer de Reixagó prepares the arrival from this street with a small grove of *Prunus pissardi*, a tree with dark crimson leaves, the same colour as the asphalt paving on which they are planted. So a red mark runs across the street, connecting the last part of the street and going into the square proper. This first space has been designed as a meeting place for senior citizens.
Inside the square there are two differentiated areas. The first is a large open playground bounded by linear wooden benches. These benches multiply in several lines and also form slight folds. This makes it easier for people to choose where and how they want to sit, and, for example, enables different groups of people to sit separately and in private or decide to come together and be the audience for the open-air stage that may be in the square. The wooden benches are accompanied by another type of linear bench made from standard benches that have been joined together to form very long units. This whole set of benches therefore offers people various possibilities for sitting at different distances and in different relationships to the playing and walking area.
The second area in the square is a place full of activity with all kinds of slides and climbing frames, painted in bright colours. Close to the primary school, it functions as an extension of the school playground.
The intervention was carried out on a small hill that was already there and which it seemed important to keep, as, because of its volume, it extends the point of tension of the whole space of the square to its furthermost end, the edge abutting the park. There were already some tall black poplars growing on this hill forming a vertical green mass. This pre-existing verticality, reinforced in the plan by new eucalyptus trees, ensures that it can be seen from a distance in Carrer de Reixagó as an attraction at the end of the street.
Almost all of the plan was executed on site, with wet-laid materials and finishes: washed-finish concrete, coloured tiling on the slides and dark crimson and black asphalt paving. The playing surfaces are sand, granite sand and grass, depending on the area.
The longitudinal benches are made of pinewood slats, painted dark crimson and black, on low concrete walls. The lights have been made with recycled standard shepherd's crook lampposts whose shapes resemble those of large river birds, reminding people of the nearby presence of the river Besòs.

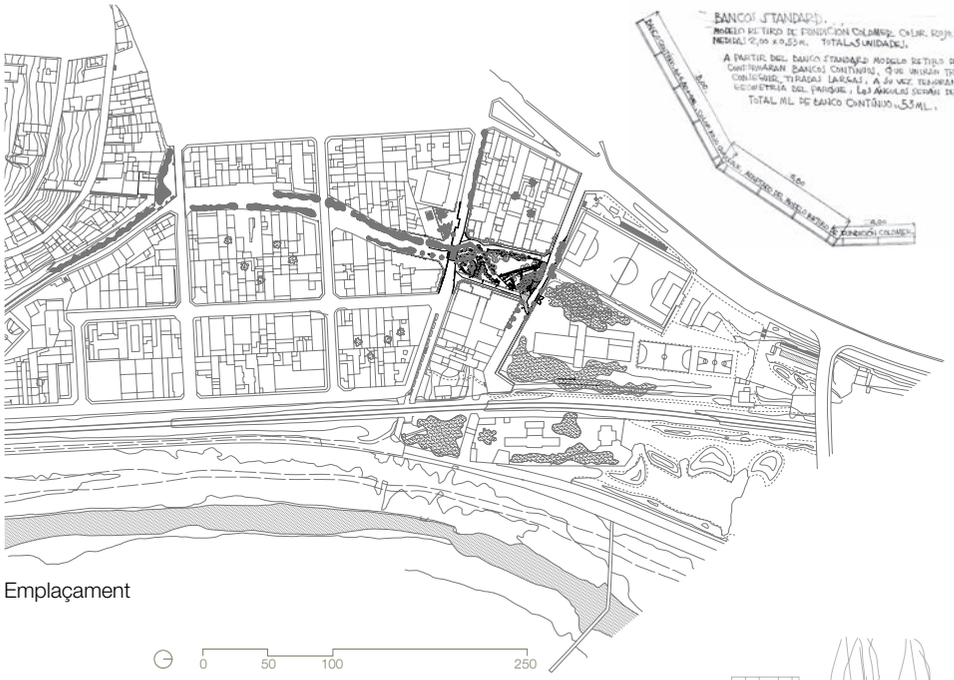

Emplaçament

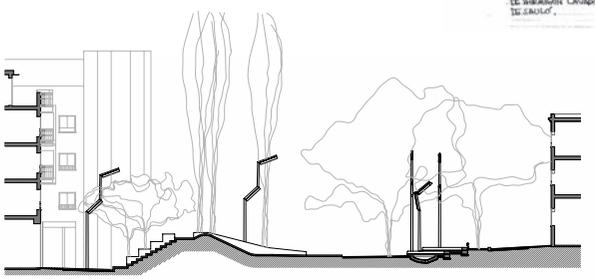

Secció

Planta parc

Antiga carretera General
Montgat

Projecte / Proyecto / Project
Remodelació de l'antiga carretera Nacional II

Municipi / Municipio / Municipality
Montgat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Abril 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Juliol 2008

Superfície / Superficie / Area
10.682 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
3.337.283'10 €

Mòdul / Módulo / Module
312'42 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Antonio Montes (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Eva Bernadí (arquitecta tècnica), Javier Navarro (eng. tècnic d'obres públiques), Intec SBD (estructures), Susana Casino (eng. tècnica agrícola), Josep Bayo (eng. tècnic industrial), Elena Fontal, Laura Garcia Hintze, Roger Ayza, Marta Sánchez (arquitectes), Mireia Galofre, Gloria Clavera, Ainara Bustamante (estudiants d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Montgat, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Copisa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Aleix Bagué

La remodelació de l'antiga carretera N-II al seu pas per Montgat ha tingut per objecte transformar aquesta artèria que dividia la població en un carrer eminentment urbà. Es tractava de donar una resposta a la situació de la via que fos coherent amb la reducció de trànsit produïda per l'ús alternatiu de l'autopista C-31 i per la construcció, al voltant de Montgat, de noves infraestructures de connexió i enllaç amb el nucli urbà.
S'ha considerat primordial millorar la connectivitat, la relació i l'accessibilitat dels dos costats de la carretera, tant per part dels vianants com dels vehicles. També integrar l'antiga carretera a la trama viària de Montgat i dotar-la de nous usos. L'àmbit de l'obra és el tram comprès entre el turó del Mar i la riera de la Font.
El projecte executat ha consistit en la transformació de la secció transversal de la carretera en un bulevard. La secció tipus de 16 m es resol en una calçada de dos carrils de circulació, un en cada sentit, i dues voreres espaioses, asimètriques tanmateix, una de 6 m i l'altra de 3,5 m, arbrades amb casuarines. Es creen nous passos de vianants amb semàfors i s'incorpora un carril bici de 2 m a la vorera del costat del mar.
Els marges de la renovada carretera volen deixar de ser l'etern territori de frontera que divideix Montgat i per això s'ha optat per resoldre la trobada dels dos costats de la carretera amb les propostes següents:
- Creació d'una rotonda a l'encreuament amb l'avinguda del Turó per solucionar la continuïtat de pas dels vianants i els girs dels vehicles. Els illots, els paviments, les superfícies de gespa i els elements urbans qualifiquen i donen confort a aquest espai amb vista sobre el mar. Es completa amb un arbrat específic de pollancres i palmeres.
- Remodelació del carrer de les Escoles i el talús del marge. Es creen nous recorreguts per millorar la permeabilitat transversal de la trama urbana en sentit mar muntanya. El fort pendent ha obligat a la construcció de murs de contenció. La diferent inclinació dels murs de formigó armat o maçoneria expressen la resistència d'aquests materials i el diàleg amb la topografia, de manera que en algun moment els murs s'obstinen a créixer sortint d'entre els talussos per convertir-se en baranes, en miradors, en llocs comuns. Al costat de l'escola, un llarg banc lineal de fusta és el límit d'aquest carrer, mirant el mar.
- Reforma de les escales de l'església i del passatge dels Pescadors per eliminar l'angost pas subterrani.
- Solució de la diferència de nivell entre la carretera i el carrer de la Riera de la Font amb rampes i murs que donen continuïtat, no només física sinó també visual, als talussos del carrer de les Escoles.
La il·luminació s'ha resolt amb columnes d'alumini amb projectors de diferent altura, especifica per a cada espai. L'enllumenat de les escales consisteix en un tub lineal continu dibuixant una creu que situa l'església.

La remodelación de la antigua carretera N-II a su paso por Montgat ha tenido como objeto transformar esta arteria que dividía la población en una calle eminentemente urbana. La intención era dar una respuesta a la situación de la vía coherente con la reducción de tránsito producida por el uso alternativo de la autopista C-31 y por la construcción, alrededor de Montgat, de nuevas infraestructuras de conexión y enlace con el casco urbano.
Se ha considerado primordial mejorar la conectividad, la relación y la accesibilidad de los dos lados de la carretera, tanto de los peatones como de los vehículos. Asimismo, era primordial integrar la antigua carretera en la trama viaria de Montgat y dotarla de nuevos usos. El ámbito de la obra es el tramo comprendido entre la colina del Mar y la Riera de la Font.
El proyecto ejecutado ha consistido en la transformación de la sección transversal de la carretera en un bulevar. La sección tipo de 16 m se resuelve en una calzada de dos carriles de circulación, uno en cada sentido, y dos amplias aceras, aunque asimétricas, una de 6 m y la otra de 3,5 m, arboladas con casuarinas. Se crean nuevos pasos de peatones con semáforos y se incorpora un carril bici de 2 m en la acera del lado del mar.
Los márgenes de la renovada carretera dejarán de ser el eterno territorio de frontera que divide Montgat y por ello se ha optado por resolver el cruce de los dos lados de la carretera con las propuestas siguientes:
- Creación de una rotonda en el cruce con la avenida del Turó para solucionar la continuidad de paso de los peatones y los giros de los vehículos. Las isletas, los pavimentos, las superficies de césped y los elementos urbanos califican y dan confort a este espacio con vistas al mar. Se completa con un arbolado específico de chopos y palmeras.
- Remodelación de la calle de les Escoles y el talud del margen. Se crean nuevos recorridos para mejorar la permeabilidad transversal del tejido urbano en sentido mar-montaña. La pronunciada pendiente ha obligado a construir muros de contención. La distinta inclinación de los muros de hormigón armado o mampostería expresa la resistencia de estos materiales y el diálogo con la topografía, de forma que en algún momento los muros se obstinan a crecer saliendo de entre los taludes para convertirse en barandillas, en miradores, en lugares comunes. Junto a la escuela, un largo banco lineal de madera es el límite de esta calle, mirando al mar.
- Reforma de las escaleras de la iglesia y del pasaje dels Pescadors para eliminar el estrecho paso subterráneo.
- Solución de la diferencia de nivel entre la carretera y la calle de la Riera de la Font con rampas y muros que dan continuidad, no sólo física sino también visual, a los taludes de la calle de les Escoles.
La iluminación se ha resuelto con columnas de aluminio con proyectores de distinta altura, específica para cada espacio. El alumbrado de las escaleras consiste en un tubo lineal continuo dibujando una cruz que sitúa la iglesia.

The purpose of remodelling the old N-II road on its way through Montgat was to convert this thoroughfare, which splits the town, into an eminently urban street. The intention was to treat the road in way that took into account the reduction in traffic as a result of drivers using the C-31 motorway instead and the construction of new infrastructures round Montgat linking up with the town.
It was considered a priority to improve the links, relationship and accessibility between the two sides of the road for both pedestrians and vehicles. It was also seen as essential to integrate the former main road into Montgat's street system and give it new uses. The area covered by the work is the section between El Turó del Mar and La Riera de la Font.
The work carried out consisted in transforming the cross section of the road into a boulevard. The standard 16 metre section has a roadway with two traffic lanes, one in each direction, and two spacious, though asymmetrical, pavements, one 6 m, the other 3.5 m wide, with casuarinas planted along them. New pedestrian crossings with traffic lights have been created and a 2 metre-wide bicycle lane has been included on the pavement on the sea side.
The idea was that the boundaries of the revamped road should stop being the eternal border land dividing Montgat and so it was decided to ensure the connection between the two sides of the road by means of the following measures:
- Creating a roundabout at the crossroads with Avinguda del Turó enabling pedestrians to go across and vehicles to turn. The traffic islands, pavings, grass surfaces and urban elements define this space, which has a view of the sea, and make it comfortable. It is finished off with a specific plantation of poplars and palm trees.
- Remodelling Carrer de les Escoles and the banking on the side. New routes have been created to improve the cross-permeability of the urban fabric in an uphill or downhill direction. The steep slope necessitated the building of retention walls. The different angles of the reinforced concrete and brick walls express the strength of these materials and their dialogue with the topography, so that at a given point the walls persist in growing, coming out from among the slopes to become balustrades, vantage points, common spaces. A long, linear wooden bench next to the school is the boundary of this street, facing the sea.
- Refurbishing the church stairs and the stairs in Passatge dels Pescadors to eliminate the narrow subway.
- Overcoming the difference in level between the road and Carrer de la Riera de la Font with ramps and walls providing not only physical, but also visual, continuity to the slopes in Carrer de les Escoles.
Lighting is provided by aluminium columns with lights at different heights specifically for this space. The lights for the stairs consist in a continuous linear tube in the form of a cross marking the church.

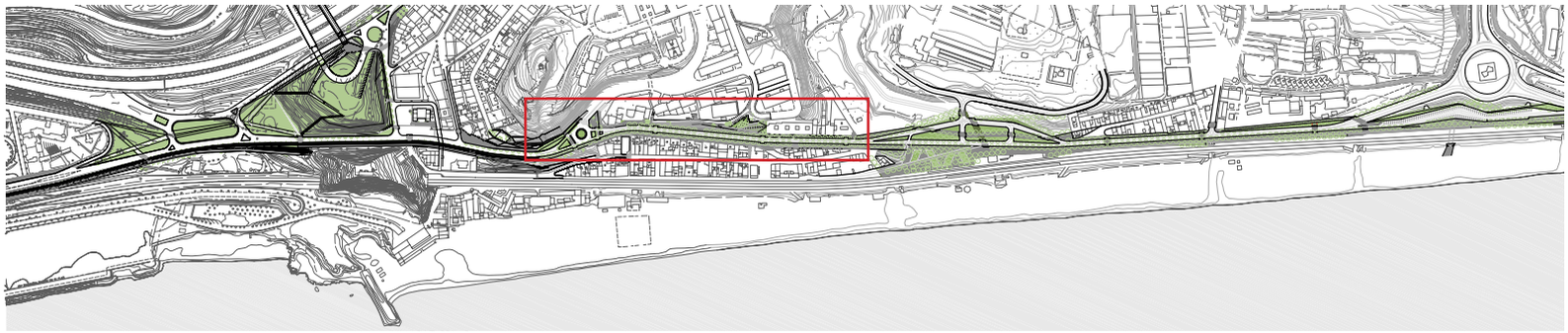

Situació

0 50 100 200

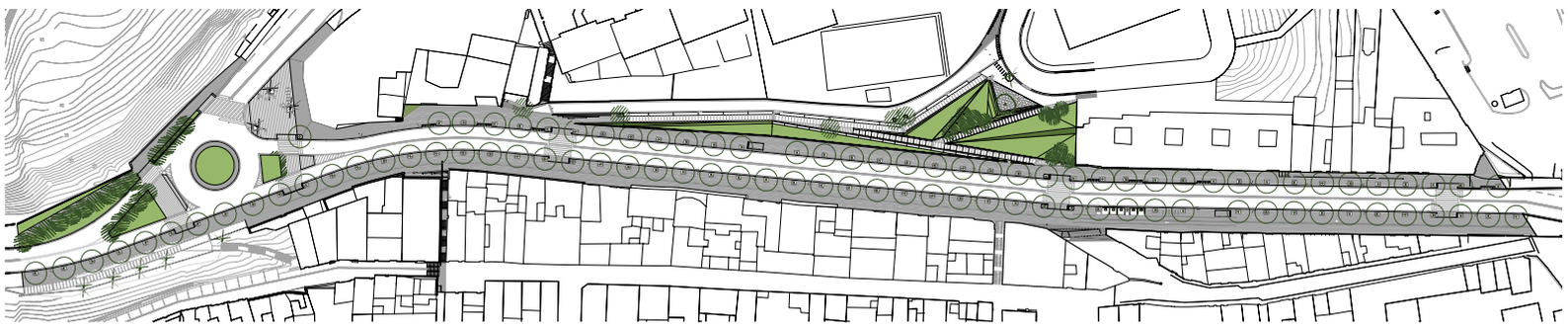

Planta general

0 10 20 50

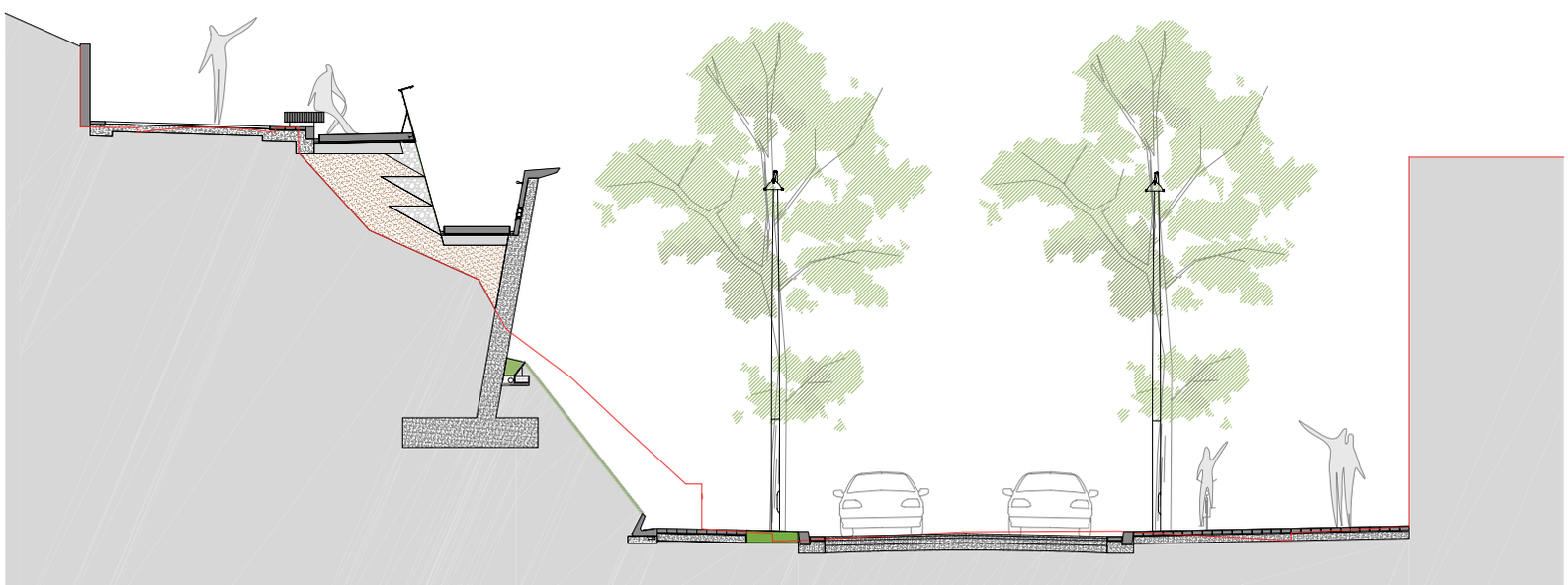

Secció transversal

0 1 2,5 5

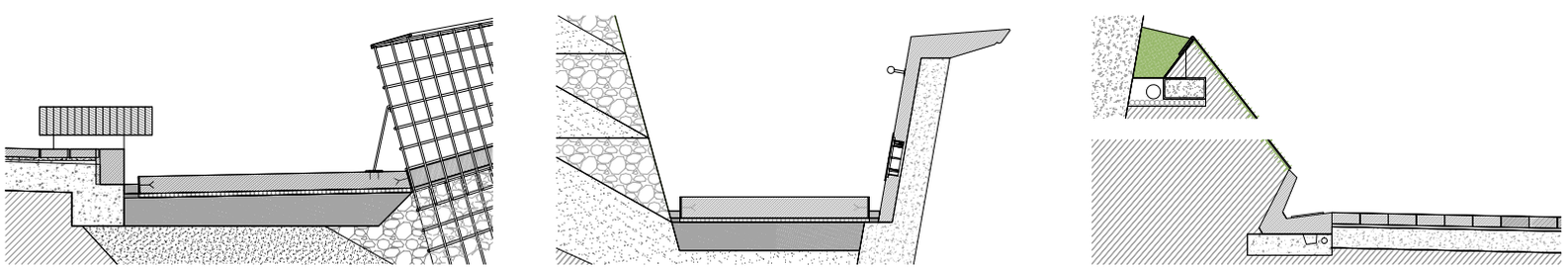

Detalls

0 0,5 1 2

Parc de Ferran Ferré
Ripollet

Projecte / Proyecto / Project
Nova ordenació del parc

Municipi / Municipio / Municipality
Ripollet

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Juny 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Febrer 2008

Superfície / Superficie / Area
4.400 m²

Cost total / Coste total / Total cost
672.734'42 €

Mòdul / Módulo / Module
152'89 €/m²

Autor/s / Autor/es / Author/s
Roger Méndez, Maurici Sadurní (arquitectes)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Xavier Badia (arquitecte tècnic), AVANT (enginyers consultors), Susana Casino (eng. tècnica agrícola), Anna Claro Giordano (estudiant d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Ripollet, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Cespa SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Marcela Grassi

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en la V Biennal d'Arquitectura del Vallès en la modalitat d'Espais Urbans, Intervencions en el Paisatge i Obra Civil

El projecte s'ha abordat des de dos punts de vista. L'un han estat els condicionaments deguts a les preexistències de vegetació i topografia, i l'altre la voluntat d'obrir el parc i vincular-lo a la resta de la ciutat mitjançant correccions topogràfiques. Aquestes premisses i la introducció de nous elements d'urbanització ha acabat configurant un espai públic on descobrir-hi noves relacions i situacions urbanes.
Al mateix temps, i donada la necessitat de replantejar-se la urbanització del carrer del Molí, s'ha aprofitat la intervenció per redefinir els accessos als diversos espais del parc, fent-ho de manera que es pogués potenciar el caràcter del dit carrer com a pas de vianants i fondre la intervenció amb els antics límits dels espais verds.
L'àrea del pla vinculada al carrer de Balmes, s'ha dividit en tres zones de projecte (jocs infantils, plaça i esplanada). Aquesta divisió sorgeix del reconeixement de certes alineacions de l'arbrat existent que es reforcen mitjançant unes peces que allotjaran la major part de mobiliari urbà i que, de manera lineal, acoten i serveixen cada un d'aquests espais i ajuden a fer les necessàries correccions de rasants.
És al carrer del Molí on el projecte fa més evidents els ajustos topogràfics. S'ha optat per una secció asimètrica del carrer atès que els dos costats són diferents. Per tal d'aconseguir prioritzar el vianant enfront del trànsit rodat, s'ha decidit confinar el pas de vehicles entremig de pilones però mantenint una plataforma única, sense desnivells, per tal de sumar espais i anar jugant amb l'ample del carrer en relació als accessos al parc. El carrer com a eix queda reforçat amb una nova plantació d'arbres que acompanya de manera lineal tot el seu recorregut i provoca un gir cap a l'interior del parc allà on desemboca al carrer de Balmes.
Els jardins del Casal d'Avis passen a formar part de tota la intervenció integrant-se en el recorregut proposat. Malgrat tot, es planteja una tanca d'elements verticals clavats a terra que garanteix la privacitat dels jardins, tot i que en permet també la continuïtat visual. Per tal de resoldre els desnivells existents, s'ha optat per generar una plataforma directament vinculada a la planta inferior de l'equipament, accessible mitjançant unes escales recolzades en uns murs aterrassats.
Finalment, la trobada dels carrers del Molí i del Calvari es planteja com un lloc de domini sobre la resta del parc. Aprofitant la talaia natural que resulta de salvar un desnivell d'onze metres, s'hi allotja un espai de mirador que relaciona els dos carrers amb unes escales a manera de drecera. Alhora busca també la relació amb el carrer de Casanovas, la qual cosa provoca una seqüència d'espais verds que pretén respondre a una escala urbana de major abast que el mateix parc.

El proyecto se ha abordado desde dos puntos de vista. Uno, los condicionamientos debidos a las preexistencias de vegetación y topografía, y el otro, la voluntad de abrir el parque y vincularlo al resto de la ciudad mediante correcciones topográficas. Estas premisas y la introducción de nuevos elementos de urbanización han terminado por configurar un espacio público en el que descubrir nuevas relaciones y situaciones urbanas.
Al mismo tiempo, y dada la necesidad de replantearse la urbanización de la calle del Molí, se ha aprovechado la intervención para redefinir los accesos a los distintos espacios del parque, de forma que se pudiera potenciar el carácter de esta calle como paso de peatones y fundir la intervención con los antiguos límites de los espacios verdes.
El área del plano vinculada a la calle de Balmes, se ha dividido en tres zonas de proyecto (juegos infantiles, plaza y explanada). Esta división surge del reconocimiento de ciertas alineaciones del arbolado existente que se refuerzan mediante unas piezas que albergarán la mayor parte de mobiliario urbano y que, de forma lineal, acotan y sirven a cada uno de estos espacios y ayudan a hacer las necesarias correcciones de rasantes.
Es en la calle del Molí donde el proyecto evidencia los ajustes topográficos. Se ha optado por una sección asimétrica de la calle, dado que los dos lados son diferentes. Con el fin de conseguir priorizar el peatón frente al tráfico rodado, se decidió confinar el paso de vehículos por entre pilones pero manteniendo una plataforma única, sin desniveles, para así sumar espacios e ir jugando con el ancho de la calle con relación a los accesos al parque. La calle como eje queda reforzada con una nueva plantación de árboles que acompaña de forma lineal todo su recorrido y provoca un giro hacia el interior del parque, donde desemboca en la calle de Balmes.
Los jardines del Casal d'Avis pasan a formar parte de toda la intervención integrándose en el recorrido propuesto. Pese a todo, se plantea una cerca de elementos verticales hincados en el suelo que garantiza la privacidad de los jardines, aunque permite también su continuidad visual. Para resolver los desniveles existentes, se ha optado por generar una plataforma directamente vinculada a la planta inferior del equipamiento, accesible mediante unas escaleras apoyadas en unos muros en terrazas.
Finalmente, el cruce de las calles del Molí y del Calvari se plantea como un lugar de dominio sobre el resto del parque. Aprovechando la atalaya que resulta de salvar un desnivel de once metros, hay un espacio de mirador que relaciona las dos calles con unas escaleras a modo de atajo. A la vez, busca la relación con la calle de Casanovas, lo que provoca una secuencia de espacios verdes que pretende responder a una escala urbana de mayor alcance que el propio parque.

The project was approached from two points of view. One consisted in the conditioning factors to do with the pre-existing vegetation and the topography; the other, the desire to open up the park and connect it to the rest of the town by making certain changes in the topography. These premises and the introduction of new urban elements have ended up by forming a public space where it is possible to discover new urban relations and situations.
At the same time, given the need to reconsider the urbanisation of Carrer del Molí, advantage was taken of the intervention to redefine the accesses to the different spaces in the park in such a way as to reinforce the street's character as a passage for pedestrians and join the work up with the former boundaries of the green spaces.
The area of the plain linked to Carrer de Balmes has been divided into three zones (children's playground, square and esplanade). This division arises out of the recognition of certain alignments of the existing trees that are reinforced by pieces that will hold most of the urban furniture and, in linear fashion, limit and serve each of these spaces, and help to make the necessary corrections to the slopes.
It is in Carrer del Molí where the changes to the topography are plainest to see. An asymmetrical section was chosen, as the two sides of the street are different. To ensure priority for pedestrians over vehicle traffic, it was decided to confine the passage of vehicles between bollards, though maintaining a single platform, without differences in height, in order to join spaces and make use of the width of the street in relation to the entrances to the park. The street as an axis is reinforced by newly planted trees that accompany it linearly all the way along and cause it to turn towards the inside of the park where it leads into Carrer de Balmes.
The gardens of the elderly persons' centre became part of the whole intervention and were integrated into the proposed route. Nevertheless, provision was made for a fence of vertical elements set in the ground to ensure the garden's privacy, although it also allows visual continuity. To overcome the existing differences in height, it was decided to create a platform directly linked to the centre's ground floor making it accessible via some stairs supported by terraced walls.
Lastly, where Carrer del Molí and Carrer del Calvari meet is conceived of as a place dominating the rest of the park. Advantage has been taken of the existence of a natural "watchtower" resulting from making up a difference in height of 11 metres to locate a space serving as a vantage point linking the two streets with stairs that can be used as a short cut. It also aims to establish a link with Carrer de Casanovas, which gives rise to a route consisting of a sequence of green spaces that seeks to respond to an urban scale larger than the park itself.

Emplaçament

0 20 40 100

Alçat àmbit mirador

0 2 4 10

Planta general

0 4 8 20

Alçat àmbit esplanada

0 2 4 10

Ciutat consolidada
Ciudad consolidada
Consolidated city

RODI

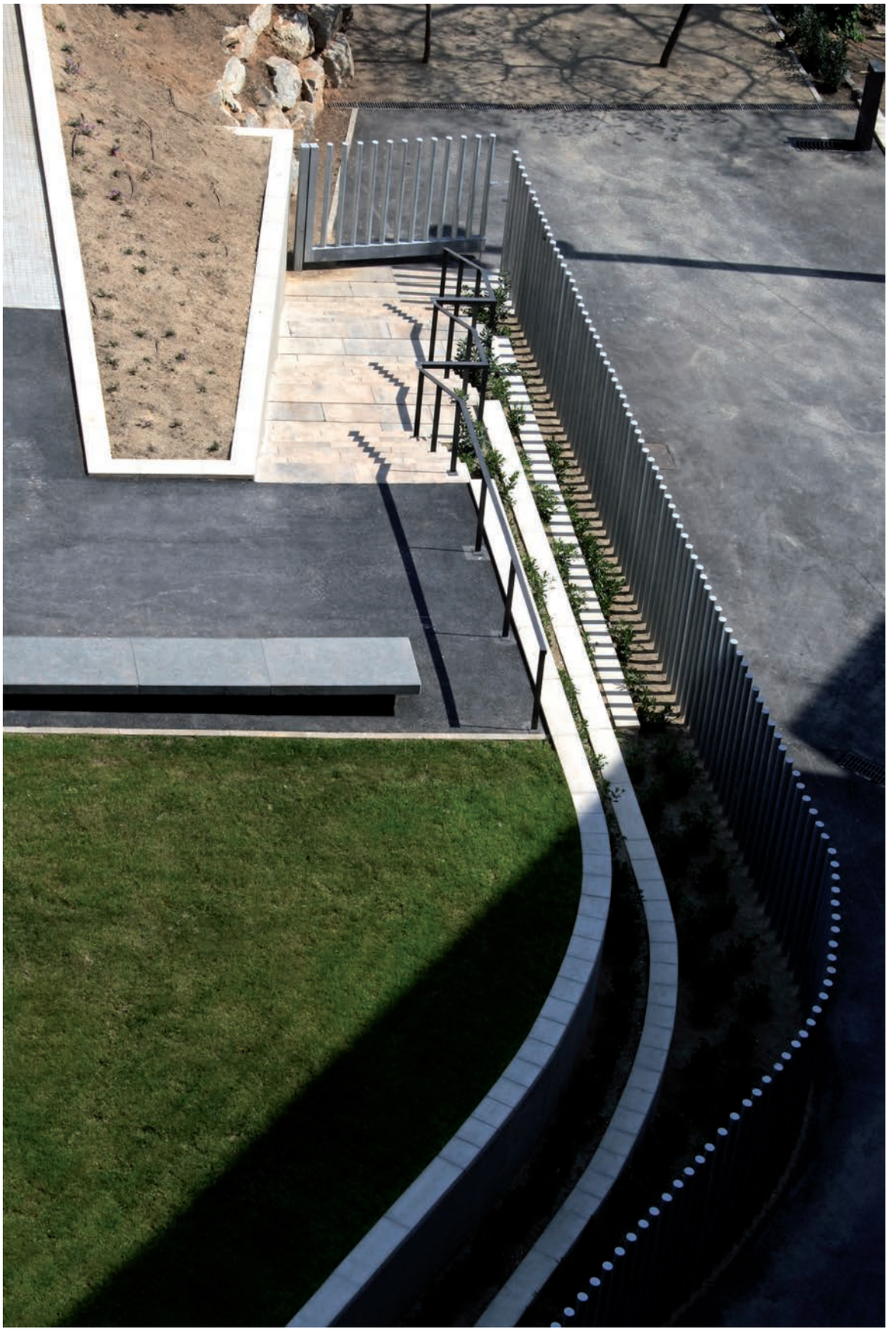

Plaça de la Vila
Sant Adrià de Besòs

Projecte / Proyecto / Project
Nova ordenació de la plaça

Municipi / Municipio / Municipality
Sant Adrià de Besòs

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Setembre 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Setembre 2007

Superfície / Superficie / Area
8.684 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
2.563.502'27 €

Mòdul / Módulo / Module
295'20 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Carlos Casamor, Marta Gabàs, Anna Ribas (arquitectes)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Antoni Viñuales (tècnic auxiliar), Mònica Cortadas, Ares Gabàs (arquitectes)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Sant Adrià de Besòs, Regesa, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Proinosa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Pere Vivas

El projecte d'ordenació de la plaça de la Vila ha tingut com a objectiu principal l'arranjament d'un espai central de relació ciutadana on es desenvolupa un gran nombre d'actes, festes i representacions de la ciutat de Sant Adrià.
La construcció d'un nou aparcament al subsòl de la plaça permetia replantejar la superfície amb nous criteris tant pel que fa al trànsit rodat com a l'espai d'estada. La reconstrucció de l'aparcament soterrat ha calgut fer-la perquè aquesta edificació de tres plantes dels anys setanta, havia quedat afectada pel nivell freàtic que en va inutilitzar una planta. Així doncs davant del deteriorament estructural i fins i tot del perill d'enfonsament, es va decidir enderrocar l'aparcament actual i fer-ne un nou de dues plantes, totalment impermeable i estanc.
La intervenció ha ampliat visualment l'espai destinat a plaça incloent-hi la vorera de davant l'Ajuntament mitjançant la utilització del mateix material de paviment i ha incorporat la superfície del vial corresponent al carrer del Doctor Barraquer a l'espai central, atès que ha estat plantejat amb paviment a nivell, tot i que permet la circulació de vehicles de servei i emergències. Alhora, s'ha incorporat el recorregut de vianants de l'avinguda de Catalunya a la mateixa plaça de la Vila amb elements adaptats per als qui van a peu.
La continuïtat de la plaça ha comportat l'eliminació d'obstacles innecessaris o, en el cas dels elements propis de l'aparcament soterrat, construir-los amb elements transparents mitjançant estructures d'acer inoxidable i vidre.
Una de les finalitats principals era poder plantar arbrat de gran port capaç de fer ombra sobre una extensa part de la superfície de la plaça malgrat la construcció de l'aparcament. Això s'ha aconseguit mitjançant el bombament de la superfície pavimentada del costat del carrer de Velázquez que permet gruixos de fins a 1,5 metres de terra per plantar-hi arbres.
La circulació de vianants s'ha endreçat en les línies definides per l'eix de la plaça entre la façana de l'Ajuntament i el final de la plaça. S'ha donat continuïtat a l'itinerari que ve de l'avinguda de Catalunya incorporant-hi també les sortides a peu de l'aparcament, i s'han dotat les cruïlles de tot el sector de guals adaptats als vianants. Amb aquesta intervenció ha quedat configurada una gran esplanada per a actes i fires dins d'una distribució asimètrica de la plaça. És a dir, a partir del eix de simetria definit per la façana de l'Ajuntament apareix l'arbrat ordenat en trama a una banda i l'esplanada a l'altra. Aquesta ordenació ha permès ubicar l'enllumenat i conservar la font ornamental. L'ordre de la plaça es completa amb l'aparició en superfície dels elements propis de l'aparcament: rampes i baranes, escales i ascensor amb edicle, i elements de ventilació.
El paviment combina lloses i llambordes de diferents tipus de pedra que varien el seu especejament depenent de la situació. La continuïtat de la plaça amb la vorera de davant l'ajuntament s'ha solucionat amb un gran gual que resol tots els guals necessaris per a vianants a més de facilitar el pujar i baixar dels vehicles oficials.

El proyecto de ordenación de la plaza de la Vila ha tenido como objetivo principal el arreglo de un espacio central de relación ciudadana en el que se desarrolla un gran número de actos, fiestas y representaciones de la ciudad de Sant Adrià.
La construcción de un nuevo aparcamiento en el subsuelo de la plaza permitía replantear la superficie con nuevos criterios tanto en cuanto al tráfico rodado como al espacio de estar. La reconstrucción del aparcamiento subterráneo fue necesaria porque esta edificación de tres plantas de los años setenta quedó afectada por el nivel freático que inundó una de sus plantas. Así las cosas, ante el deterioro estructural e incluso de peligro de derrumbamiento, se decidió derribar el aparcamiento actual y hacer uno nuevo de dos plantas, totalmente impermeable y estanco.
La intervención ha ampliado visualmente el espacio destinado a plaza incluyendo la acera de delante del Ayuntamiento mediante la utilización del mismo material de pavimento y ha incorporado la superficie del vial correspondiente a la calle del Doctor Barraquer en el espacio central, dado que se ha planteado con pavimento a nivel, aunque permite la circulación de vehículos de servicio y emergencias. Asimismo, se ha incorporado el recorrido de peatones de la avenida de Catalunya en la propia plaza de la Vila con elementos adaptados para los que van caminando.
La continuidad de la plaza ha comportado la eliminación de obstáculos innecesarios o, en el caso de los elementos propios del aparcamiento subterráneo, construirlos con elementos transparentes mediante estructuras de acero inoxidable y vidrio.
Una de las finalidades principales era poder plantar arbolado de gran porte capaz de dar sombra a una extensa parte de la superficie de la plaza pese a la construcción del aparcamiento. Ello se consiguió mediante el bombeo de la superficie pavimentada del lado de la calle de Velázquez que permite grosores de hasta 1,5 metros de tierra para plantar árboles.
La circulación de peatones se ha ordenado en las líneas definidas por el eje de la plaza entre la fachada del Ayuntamiento y el final de la plaza. Se ha dado continuidad al itinerario proveniente de la avenida de Catalunya incorporándole también las salidas a pie del aparcamiento, y se han dotado los cruces de todo el sector de vados adaptados a los peatones.
Con esta intervención ha quedado configurada una gran explanada para actos y ferias dentro de una distribución asimétrica de la plaza. Es decir, a partir del eje de simetría definido por la fachada del Ayuntamiento aparece el arbolado ordenado en una trama en un lado y la explanada en el otro. Esta ordenación ha permitido ubicar el alumbrado y conservar la fuente ornamental. El orden de la plaza se completa con la aparición en superficie de los elementos propios del aparcamiento: rampas y barandillas, escaleras y ascensor con edículo, y elementos de ventilación.
El pavimento combina losas y adoquines de diferentes tipos de piedra que varían su despiece según su situación. La continuidad de la plaza con la acera de delante del Ayuntamiento se ha solucionado con un gran vado que resuelve todos los vados necesarios para peatones además de facilitar la subida y la bajada de los vehículos oficiales.

The main objective of the project to develop Plaça de la Vila (the square in front of the town hall) in Sant Adrià de Besòs was to tidy up a central space for citizen representation and relations where a large number of events, festivals and performances are held in the town of Sant Adrià de Besòs.
The construction of a new car park under the square made it possible to adopt a new approach to the surface with new criteria in regard to both vehicle traffic and the space for people to be. The three-storey underground car park dating from the 70s had to be rebuilt because it had been affected by phreatic water which had made one of the storeys unusable. So, in view of the structural deterioration and even the danger of the building collapsing, it was decided to demolish the existing car park and make a new one that would be completely impermeable and watertight with two storeys.
The intervention has visually broadened the space for use as a square by including the pavement in front of town hall through the use of the same paving material and has incorporated the road surface of Carrer del Doctor Barraquer into the central space, as it has been made level with the pavement, although it still allows service and emergency vehicles through. At the same time, it has incorporated the pedestrian route of Avinguda de Catalunya into the square with elements suitable for people walking through it.
Achieving continuity of the square required the elimination of unnecessary obstacles or, in the case of elements belonging to the underground car park, constructing transparent structures of stainless steel and glass.
One of the main aims was to be able to plant big trees capable of providing shade over a large area of the square in spite of the construction of the car park. This was achieved by building up the paved surface on the Carrer de Velázquez side with earth to give a depth of up to 1,5 metres for planting trees.
It was decided to channel pedestrian traffic along the lines defined by the axis of the square between the town hall and the end of the square. The continuity of the itinerary coming from Avinguda de Catalunya has been ensured, incorporating into it the pedestrian exits from the car park, and the crossroads in the whole sector have been given dropped kerbs suitable for pedestrians. This intervention has produced a large esplanade for events and fairs in an asymmetrical layout of the square, that is to say from the symmetry axis defined by the frontage of the town hall there appear the trees arranged in rows on one side and the esplanade on the other. This arrangement made it possible to put the lighting in place and keep the ornamental fountain. The layout of the square is completed by the appearance on the surface of the specific elements belonging to the car park: ramps and railings, the small building housing the stairs and lifts, and the ventilation elements.
The paving employed combines slabs and paving stones of different types of stone and different size depending on where they are laid. Continuity of the square with the pavement in front of the town hall has been achieved by a long dropped kerb providing all the necessary access for pedestrians as well as making it easier for official vehicles to go up and down.

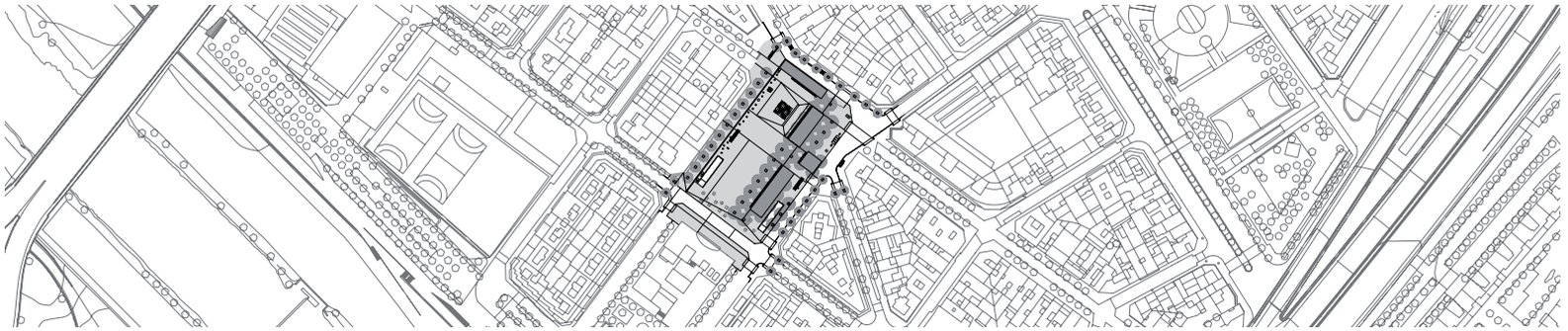

Emplaçament

0 20 40 100

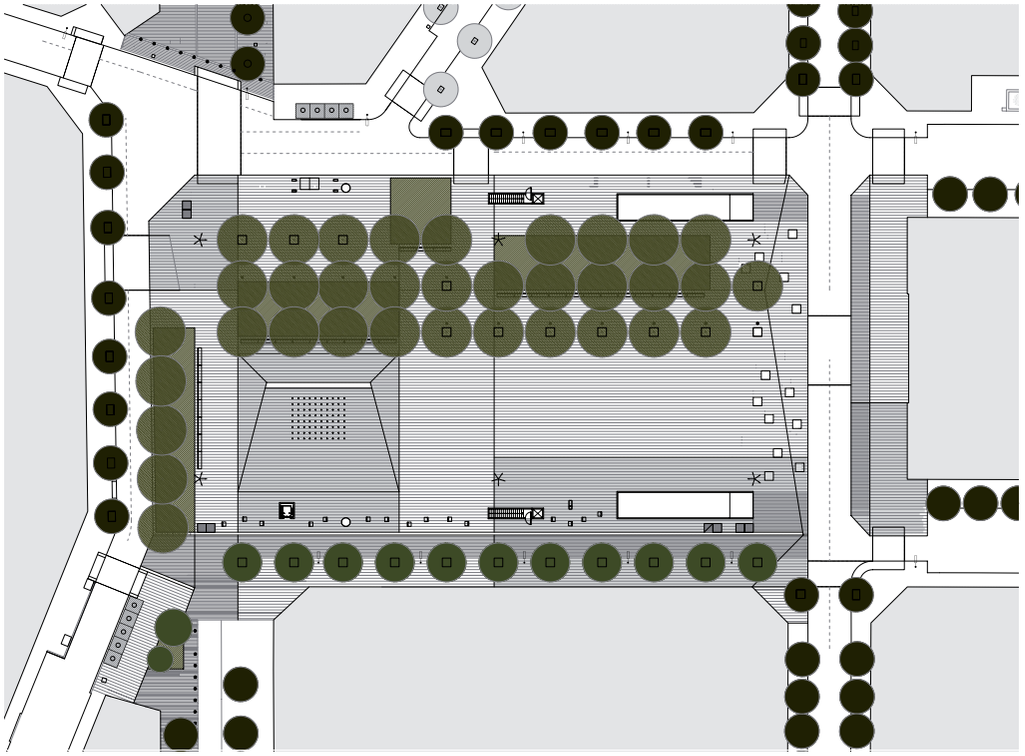

Planta general

0 4 8 20

Imatge virtual

Ciutat consolidada
Ciudad consolidada
Consolidated city

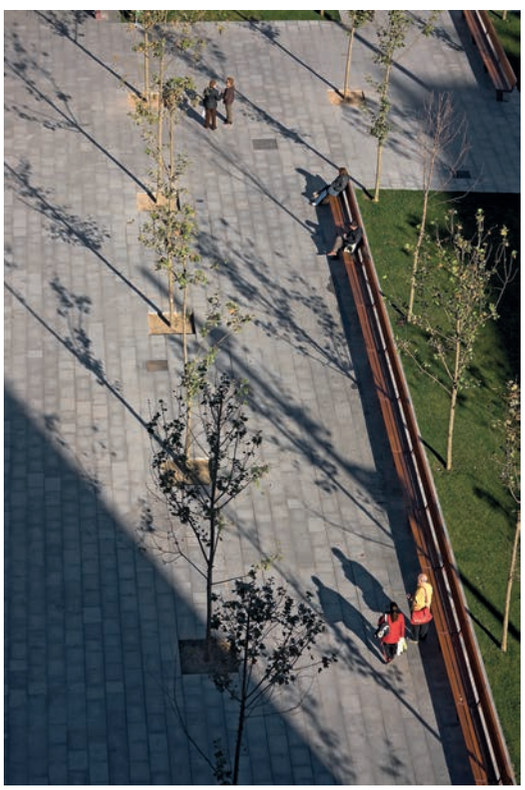

PLACES DE PÀRQUING
PLAÇA DE LA VILA
I JOAN XXIII
EN LLOGUER
T. 93 462 09 38
terrassa empresa
Pedres El Besòs

Barri del Besòs
Sant Adrià de Besòs

Projecte / Proyecto / Project
Fase 1 de l'ordenació dels espais públics del barri

Municipi / Municipio / Municipality
Sant Adrià de Besòs

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Juliol 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Novembre 2007

Superfície / Superficie / Area
7.879 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
1.117.060'85 €

Mòdul / Módulo / Module
141'78 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Enrica Fontana (arquitecta)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Antoni Viñuales (tècnic auxiliar), Catalina Montserrat (eng. agrònoma), Carlos Villasur, Dina Hermoso (eng. tècnics industrials), Maria Hernández (arquitecta), Ferran Hurtado (estudiant d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Sant Adrià de Besòs, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
UTE Coptalia SAU - Copcisa SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Mireia Plans

L'objectiu del projecte era definir els elements necessaris per a la nova ordenació de l'espai públic al barri del Besòs, al terme municipal de Sant Adrià de Besòs. Es plantejava a partir de les intervencions anteriors a la plaça de la Palmera, al mateix barri, amb la pretensió de renovar tot l'espai interior entre els blocs d'habitatges que el conformen.
El projecte es desglossava en tres fases. La primera, objecte d'aquesta actuació, abasta una superfície de 7.879 m^2. L'àmbit d'actuació incloïa un tram dels carrers de Somosierra i de Berenguer, la plaça de Josep Tarradellas i el tram de vorera de la ronda de Sant Ramon de Penyafort, entre els carrers de Goya i de Berenguer.
S'han considerat les dimensions i el caràcter autònom del barri del Besòs a l'hora d'emprendre'n la reforma. El projecte global es proposava regularitzar i ordenar l'espai de domini del vehicle i l'espai del vianant tot garantint la continuïtat del camí de vianants a l'interior del barri, tant en el trànsit longitudinal com en el transversal. L'esquema de circulació rodada queda organitzat en un circuit principal que permet accedir i sortir del barri en els dos sentits de circulació, i un esquema secundari de distribució cap als aparcaments dels blocs d'habitatges. La circulació principal i secundària queden separades mitjançant una elevació del paviment que, a més, recull els recorreguts a peu i regula el trànsit i la velocitat de circulació dels vehicles.
Als carrers, el projecte preveia regularitzar la geometria dels espais i organitzar la circulació i l'aparcament reduint al màxim la superfície asfaltada (calçada de 5,60 m). La introducció d'unes jardineres elevades a la vorera d'accés als habitatges proporciona una superfície vegetal i fa de barrera entre la calçada i l'espai més propi del vianant. A la calçada s'hi ha col·locat un topall de pedra granítica que actua de contenció dels vehicles per tal d'impedir que remuntin les voreres i ocupin un espai que no els pertoca.
La plaça de Josep Tarradellas s'ha estructurat a partir dels criteris d'ordenació i els materials empleats en la contigua plaça de la Palmera. S'ha volgut conformar un espai unitari mitjançant l'eliminació dels desnivells i dels obstacles (baranes, murs, jardineres elevades). L'ordenació d'aquest espai s'ha fet a partir d'un paviment continu de formigó amb color, pautat per unes línies que el travessen en sentit transversal.
El tractament de la vegetació potencia l'organització de la plaça en zones transversals entre línies d'arbres de diferents espècies i el terra tallat per peces enjardinades amb arbusts i plantació de gespes.
La incorporació del verd queda potenciada per l'aparició de l'herba a les juntes del paviment buscant també diferents caracteritzacions de l'espai. Al centre de la plaça s'hi ha col·locat l'àrea de jocs amb una tanca d'elements de fusta dissenyada per garantir la màxima transparència i continuïtat amb l'entorn.

El objetivo del proyecto era definir los elementos necesarios para la nueva ordenación del espacio público en el barrio del Besòs, en el término municipal de Sant Adrià de Besòs. Se planteaba a partir de las intervenciones anteriores en la plaza de la Palmera, en el mismo barrio, con la pretensión de renovar todo el espacio interior entre los bloques de viviendas que lo configuran.
El proyecto se desglosaba en tres fases. La primera, objeto de esta actuación, abarca una superficie de 7.879 m^2. El ámbito de actuación incluía un tramo de las calles de Somosierra y de Berenguer, la plaza de Josep Tarradellas y el tramo de acera de la ronda de Sant Ramon de Penyafort, entre las calles de Goya y de Berenguer.
Se han considerado las dimensiones y el carácter autónomo del barrio del Besòs a la hora de emprender su reforma. El proyecto global proponía regularizar y ordenar el espacio de dominio del vehículo y el espacio del peatón garantizando a la vez la continuidad del camino de peatones en el interior del barrio, tanto en el tráfico longitudinal como en el transversal. El esquema de circulación rodada queda organizado en un circuito principal que permite acceder y salir del barrio en los dos sentidos de circulación, y un esquema secundario de distribución hacia los aparcamientos de los bloques de viviendas. La circulación principal y secundaria quedan separadas mediante una elevación del pavimento que, además, engloba los recorridos a pie y regula el tráfico y la velocidad de circulación de los vehículos.
En las calles, el proyecto preveía regularizar la geometría de los espacios y organizar la circulación y el aparcamiento reduciendo al máximo la superficie asfaltada (calzada de 5,60 m). La introducción de unas jardineras elevadas en la acera de acceso a las viviendas proporciona una superficie vegetal y actúa como barrera entre la calzada y el espacio más propio del peatón. En la calzada se ha colocado un tope de piedra granítica que actúa de contención de los vehículos para impedir que suban al arcén y que ocupen un espacio que no deberían.
La plaza de Josep Tarradellas se ha estructurado a partir de los criterios de ordenación y los materiales empleados en la colindante plaza de la Palmera.
La intención ha sido conformar un espacio unitario mediante la eliminación de los desniveles y de los obstáculos (barandillas, muros, jardineras elevadas). La ordenación de este espacio se ha hecho a partir de un pavimento continuo de hormigón con color, pautado por unas líneas que lo atraviesan en sentido transversal. El tratamiento de la vegetación potencia la organización de la plaza en zonas transversales entre líneas de árboles de distintas especies y el suelo cortado en piezas ajardinadas con arbustos y plantación de céspedes. La incorporación del verde queda potenciada con la aparición de la hierba en las juntas del pavimento buscando también distintas caracterizaciones del espacio. En el centro de la plaza se ha colocado el área de juegos con una verja de elementos de madera diseñada para garantizar la máxima transparencia y continuidad con el entorno.

The aim of the project was to define the elements necessary for the new arrangement of the public space in the Besòs neighbourhood in the municipality of Sant Adrià de Besòs. It took as its starting point the previous interventions in Plaça de la Palmera, in the same neighbourhood, with the idea of renewing the whole of the inner area between the blocks of flats that make it up.
The project was divided into three phases. The first, which is the one described here, covers an area of 7.879 m^2. It includes a stretch of Carrer de Somosierra and Carrer de Berenguer, Plaça de Josep Tarradellas and the stretch of pavement of Ronda de Sant Ramon de Penyafort between Carrer de Goya and Carrer de Berenguer.
In undertaking this refurbishment, the Besòs neighbourhood's dimensions and its autonomous character were taken into account. The overall project set out to regulate and order the space dominated by vehicles and the space for pedestrians while ensuring the continuity of the way for pedestrians inside the neighbourhood both longitudinally and crosswise. Vehicle traffic is organised on a main circuit allowing it to enter and leave the neighbourhood in both directions, and a secondary circuit distributing it to the car parks belonging to the blocks of flats. The main circuit and the secondary circuit are separated by a raised surface that carries has the pedestrian routes and regulates the flow and speed of vehicles.
In the streets, the project sought to make the geometry of the spaces more regular and organise traffic and parking by reducing the asphalted area (5.60 metre-wide roadway) as much as possible. The introduction of raised flower beds on the pavement from which the flats are accessed provides an area of vegetation and acts as a barrier between the roadway and the space more specifically for pedestrians. A granite boundary that prevents vehicles from mounting the pavement and occupying a space that is not meant for them has been put in place on the roadway.
Plaça de Josep Tarradellas has been structured using the same criteria for the layout and the materials as were used in the adjacent Plaça de la Palmera.
The intention was to create a unitary space by getting rid of the differences in levels and the obstacles (railings, walls, raised flower beds). The basis for the new arrangement of this space was the laying of continuous coloured concrete paving patterned by lines running across it. The treatment of the vegetation reinforces the organisation of the square into transverse areas between lines of trees of different species and the ground broken up by landscaped pieces with shrubs and grass. The incorporation of green is enhanced by the appearance of grass in the joins of the paving with a view also to endowing the space with different features. The playing area has been situated in the centre of the square with a wooden fence designed to guarantee maximum transparency and continuity with the surroundings.

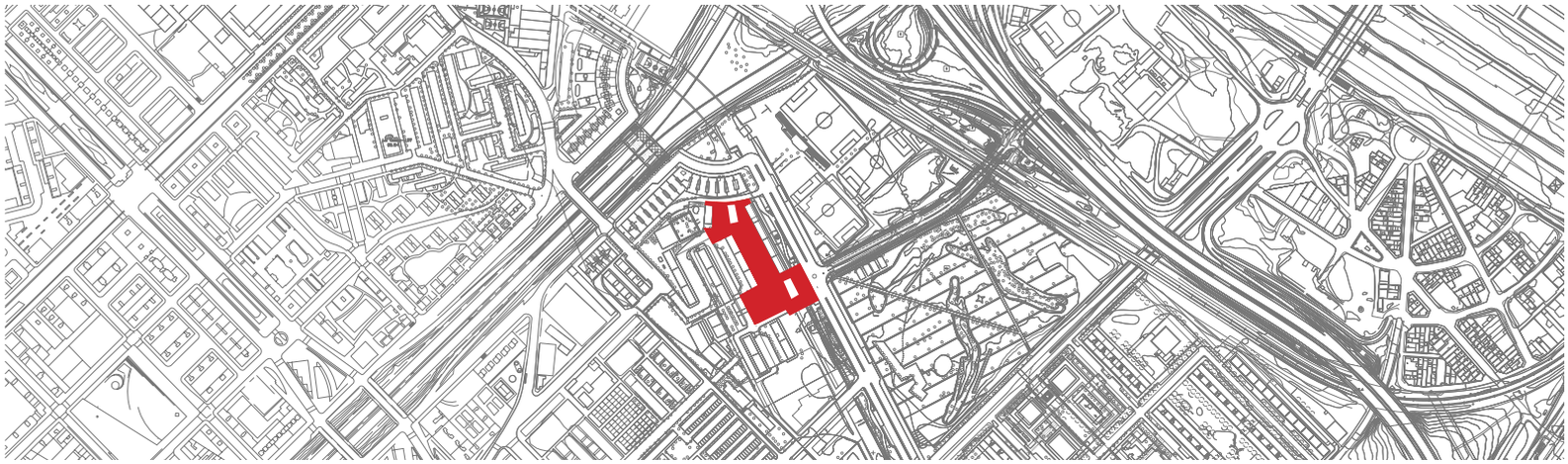

Situació

0 30 60 150

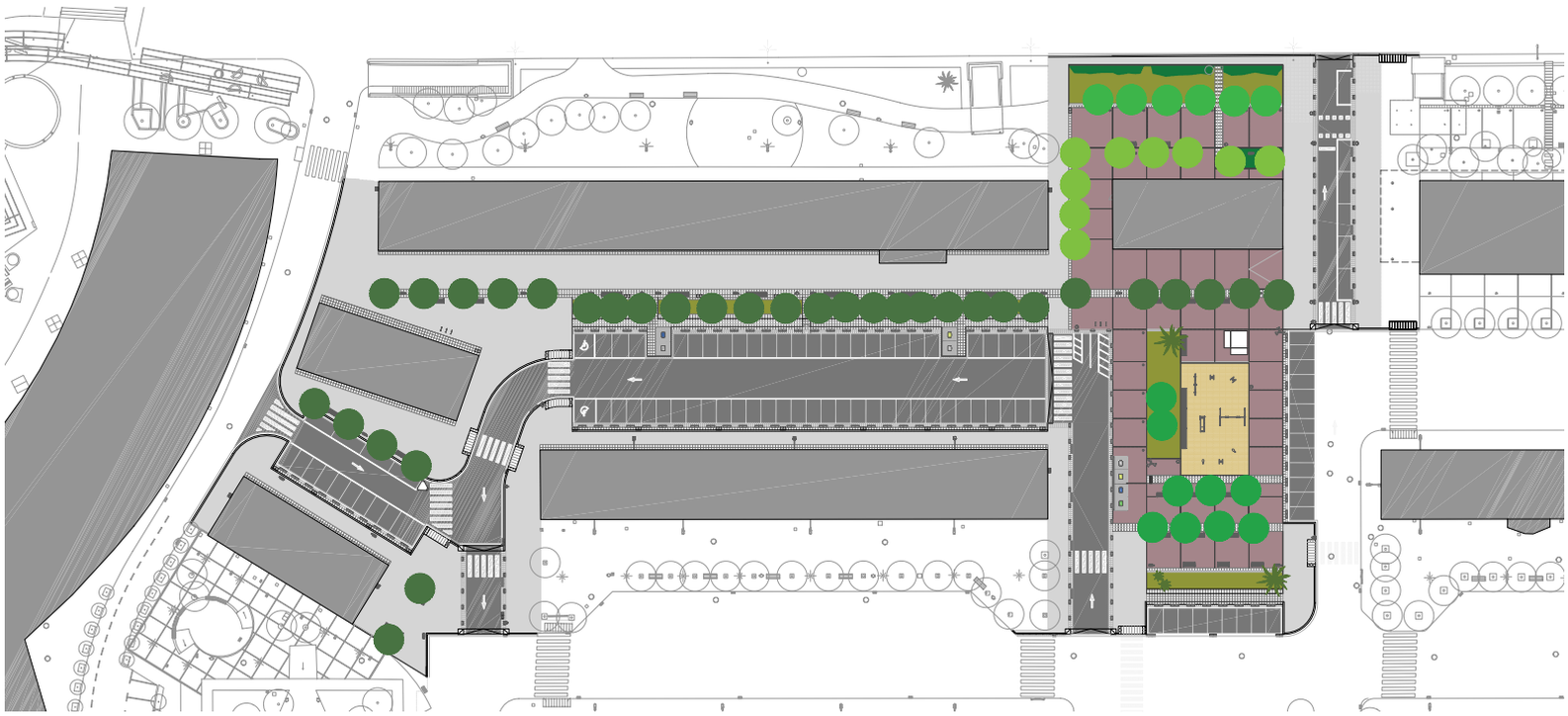

Planta general

0 4 8 20

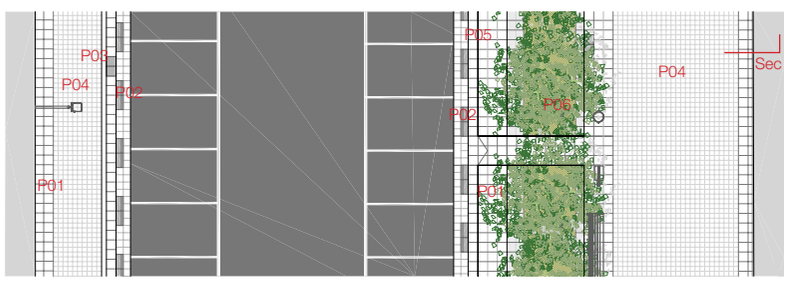

Planta detall

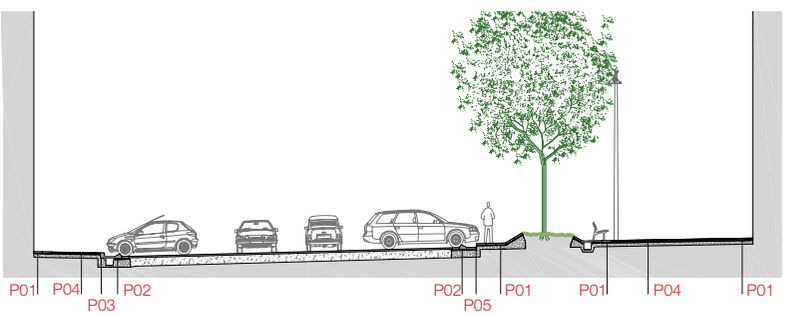

Secció

0 1 2 5

P01. Paviment de peces de formigó 40x40x7cm.
P02. Topall-peça granítica.
P03. Vorada granítica flamejada 20x25 cm.
P04. Paviment de panot de 20x20x4 cm (4 pastilles).
P05. Vorada de xapa d'acer corten de 10 mm.
P06. Jardinera amb remat de xapa d'acer corten de 10 mm.

TRADE 2.8

BAR FRANKFURT
BASA

Rambla, carrers i places del nucli antic

Sant Boi de Llobregat

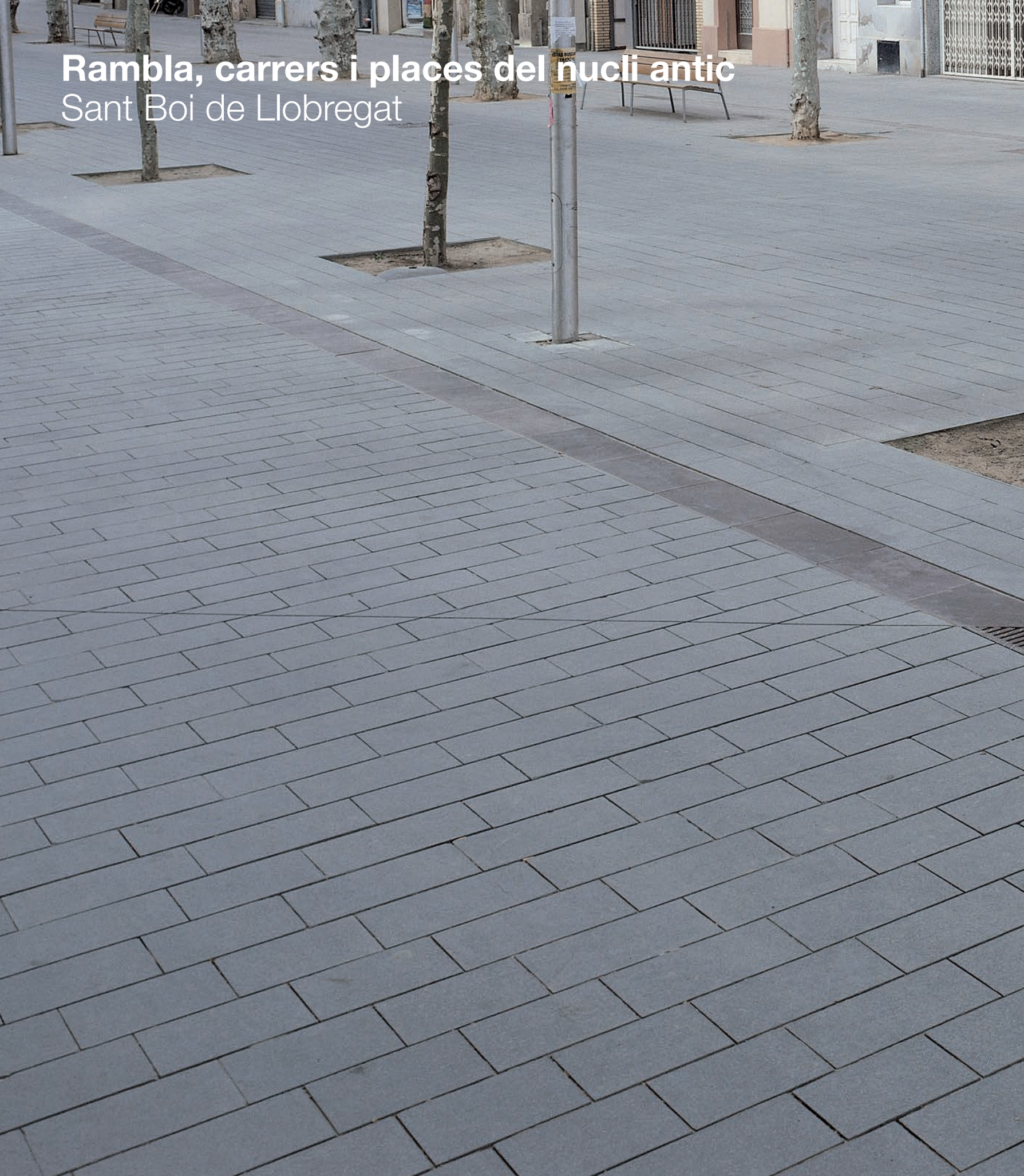

Projecte / Proyecto / Project
Remodelació de l'espai urbà del nucli antic

Municipi / Municipio / Municipality
Sant Boi de Llobregat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Abril 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Octubre 2007

Superfície / Superficie / Area
16.588 m²

Cost total / Coste total / Total cost
4.103.296'26 €

Mòdul / Módulo / Module
247'36 €/m²

Autor/s / Autor/es / Author/s
Antonio Montes (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Javier Navarro (eng. tècnic d'obres públiques), Antoni Viñuales (tècnic auxiliar), Susana Casino (eng. tècnica agrícola), Joan Codina (eng. tècnic industrial), Elena Fontal, Gloria Clavera, Liz Clavijo (arquitectes), Stephane Llorca (JML Arquitectura del Agua – disseny font), Intec SBD (estructures), Mireia Galofre (estudiant d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Sant Boi de Llobregat, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Proinosa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Aleix Bagué

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en el V Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba / Seleccionada en la 2na Triennal d'Arquitectura i Urbanisme del Baix Llobregat, Alt Penedès i Garraf en la categoria d'Espais Exteriors

El projecte s'ha proposat com a criteris generals reformular l'espai destinat a vianants i vehicles, renovar, completar i millorar els serveis del subsòl, i efectuar el soterrament de les línies aèries.
S'ha suprimit la circulació i l'aparcament de vehicles a la rambla de Rafael Casanova que esdevé un espai per a vianants a un sol nivell. La supressió de la calçada central engrandeix la rambla físicament i visualment, permet reordenar els elements urbans i estableix un caràcter unitari recuperant-ne l'ús i la secció tradicional. S'ha ampliat la zona coberta del canal de la Dreta del Llobregat, per tal de mantenir la secció de la rambla en tota la seva llargada.
S'ha reconduït el tràfic que actualment circula per la rambla de Rafael Casanova desviant-lo pel carrer de Josep Torras i Bages. Aquest es transforma en un carrer de doble sentit, amb dos carrils en una direcció i un exclusiu de transport públic en l'altra. La secció del nou carrer eixampla les voreres i incorpora al seu voltant diferents espais arbrats, l'entorn de l'estació, l'aparcament i una ampliació de la cobertura del canal.
La superfície per a vianants de la plaça de l'Ajuntament ha estat ampliada suprimint la calçada de connexió amb la rambla. S'ha creat una zona verda per resoldre el canvi de nivell a la banda ponent.
Una vorada al costat de l'Ajuntament és el límit del trànsit que arriba des del carrer de Joan Bardina i ordena l'aparcament de vehicles oficials. La topografia de la plaça ha estat modificada sensiblement per resoldre el desguàs i emfasitzar la presencia de l'edifici de l'Ajuntament. Una catifa de granit de color negre en el punt més alt de la plaça situa l'eix de l'entrada de l'edifici.
A la resta dels carrers per a vianants, s'han dissenyat unes seccions longitudinals i transversals que garanteixin l'evacuació correcta de les aigües.
El paviment s'ha col·locat en diferents especejaments en funció de l'amplada, la llargada i l'orientació del carrer dins de la trama urbana del nucli antic.
Les petites places s'han pavimentat amb pòrfir per tal de singularitzar-ne la situació dins de la xarxa viària. El color vermellós del pòrfir recorda les pedres sorrenques autòctones. Els elements urbans qualifiquen i doten de confort aquests espais singulars, que es completen amb la introducció d'un arbrat específic.
L'enllumenat es resol amb projectors, formalitzats en tres tipus d'elements: columna tipus *prim* a les places, columna tipus *plus* als carrers amb arbres en alineació, i projector amb braç a les façanes de la resta dels carrers. Els fanals de les façanes se situen a diferent costat del carrer segons les illes i cruïlles de manera que es crea un conjunt discontinu de punts de llum.
La llamborda de granit de gra fi s'ha triat com a material de pavimentació que resol els aspectes següents: resistència del paviment, de manera que es garanteixi la circulació dels vehicles de serveis i d'urgències; continuïtat d'un material de qualitat, que permeti una neutralitat amb l'edificació històrica i utilització d'un acabat flamejat, que proporcioni un paviment abrasiu antilliscant, resistent al poliment i de fàcil reposició.

El proyecto se ha propuesto como criterios generales reformular el espacio destinado a peatones y vehículos, renovar, completar y mejorar los servicios del subsuelo, y enterrar las líneas aéreas.
Se ha suprimido la circulación y el aparcamiento de vehículos en la rambla de Rafael Casanova, que se convierte en un espacio para peatones a un único nivel. La supresión de la calzada central amplía la rambla físicamente y visualmente, permite reordenar los elementos urbanos y establece un carácter unitario recuperando su uso y sección tradicional. Se ha ampliado la zona cubierta del canal de la Dreta del Llobregat, con el objetivo de mantener la sección de la rambla en toda su longitud.
Se ha reconducido el tráfico que actualmente circula por la rambla de Rafael Casanova desviándolo por la calle de Josep Torras i Bages. Ésta se transforma en una calle de doble sentido con dos carriles en una dirección y uno solamente para transporte público en la otra. La sección de la nueva calle amplía las aceras e incorpora a su alrededor distintos espacios arbolados, el entorno de la estación, el aparcamiento y una ampliación de la cobertura del canal.
La superficie para peatones de la plaza del Ayuntamiento ha sido ampliada suprimiendo la calzada de conexión con la rambla. Se ha creado una zona verde para resolver el cambio de nivel en el lado occidente. Un bordillo junto al Ayuntamiento marca el límite del tráfico que llega desde la calle de Joan Bardina y ordena el aparcamiento de vehículos oficiales. La topografía de la plaza ha sido modificada sensiblemente para resolver el desagüe y enfatizar la presencia del edificio del Ayuntamiento. Una alfombra de granito negro en el punto más alto de la plaza sitúa el eje de entrada del edificio.
En el resto de calles para peatones, se han diseñado unas secciones longitudinales y transversales que garantizan la correcta evacuación de aguas.
El pavimento se ha colocado en varios despieces en función del ancho, la longitud y la orientación de la calle dentro del tejido urbano del casco viejo.
Las pequeñas plazas se han pavimentado con pórfido para singularizar su situación dentro de la red vial.
El color rojizo del pórfido recuerda las piedras areniscas autóctonas. Los elementos urbanos cualifican y otorgan un nivel de confort a estos espacios singulares, que se completan con la introducción de un arbolado específico.
El alumbrado se resuelve con proyectores, formalizados en tres tipos de elementos: columna tipo *prim* en las plazas, columna tipo *plus* en las calles con árboles en alineación, y proyector con brazo en las fachadas del resto de las calles. Las farolas de las fachadas se sitúan a distintos lados de la calle según las manzanas y cruces de forma que se crea un conjunto discontinuo de puntos de luz.
El adoquín de granito de grano fino ha sido escogido como material de pavimentación que resuelve los aspectos siguientes: resistencia del pavimento, de forma que se garantice la circulación de los vehículos de servicios y de urgencias; continuidad de un material de calidad, que permita una neutralidad con la edificación histórica y utilización de un acabado flameado que proporcione un pavimento abrasivo antideslizante, resistente al pulido y de fácil reposición.

The general aims informing the plan were to reformulate the space for pedestrians and vehicles, renovate, complete and improve the utilities and services already under ground, and bury the aerial lines.
Traffic and parking have been removed from Rambla de Rafael Casanova, which has been turned into a pedestrian area on a single level. Getting rid of the roadway in the middle has physically and visually widened the street, enabled the urban elements to be re-arranged and established a unitary character, recovering the street's traditional use and cross-section. The covered area of Canal de la Dreta del Llobregat has been extended so as to keep the same cross section all the way along the street.
The traffic that used to go along Rambla de Rafael Casanova has been diverted into Carrer de Josep Torres i Bages. This street now has two-way traffic, with two lanes in one direction and a public transport only lane in the other. The street's new cross section has wider pavements and incorporates around it various tree-covered spaces, the station area, the car park and the widened covering of the canal.
The pedestrian area of Plaça de l'Ajuntament has been widened by eliminating the roadway connecting it the Rambla. A green area has been created to overcome the change in level on the east side. A pavement on the town hall side is the limit for traffic coming from Carrer de Joan Bardina and organises parking for official vehicles. The topography of the square has been appreciably altered to solve draining problems and emphasis the presence of the town hall building. A carpet of black granite at the highest point of the square indicates the entrance to the building.
In the other pedestrian streets the plan has designed longitudinal and transverse sections ensuring efficient runoff of rainwater. The pavement has been laid in different sections depending on the width, length and orientation of the street within the urban fabric of the old quarter.
The small squares have been surfaced with porphyry to singularise their location within the road network. The reddish colour of the porphyry is reminiscent of the local sandstone. These singular spaces are upgraded and made comfortable by the urban elements, and finished off with the introduction of specific trees.
Lighting is provided by spotlights in three types of arrangement: a *Prim* column in the squares; a *Plus* column in the tree-lined streets; and an arm-mounted spotlight on the façades of buildings in the remainder of the streets. The lights on the façades have been arranged on different sides of the street, depending on the blocks and crossroads, so as to create a discontinuous set of light points.
Fine-grain granite flagstones were chosen as the paving material having the following advantages: a strong surface guaranteeing the passage of services and emergency vehicle traffic; continuity of a good quality material that does not clash with that used in the historical buildings and a flamed finish providing a strong, abrasive, non-slip, polish-resistant and easily replaced surface.

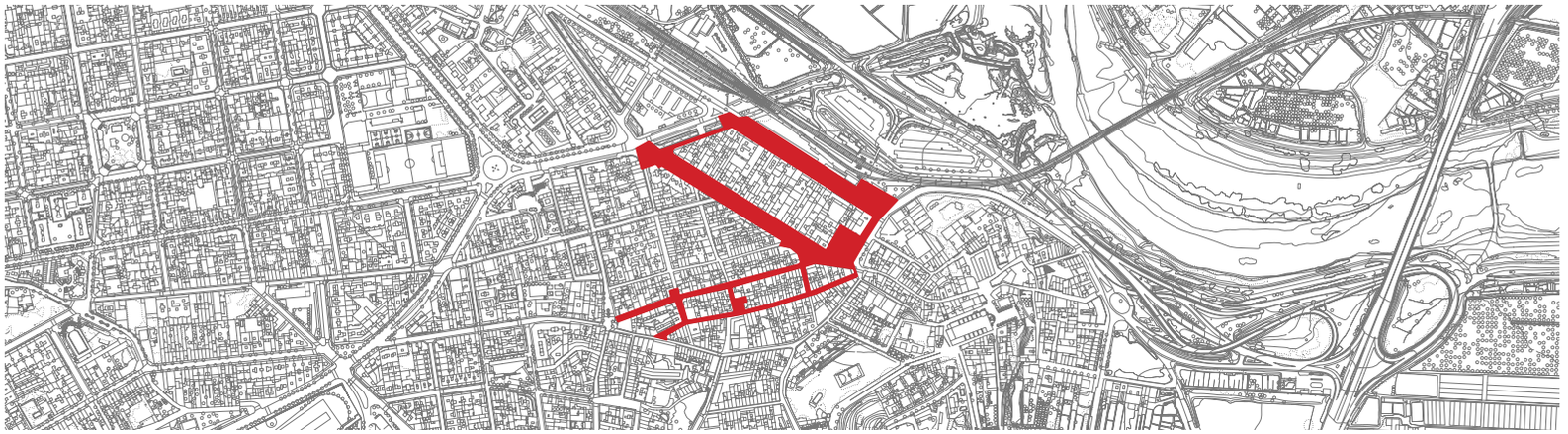

Situació

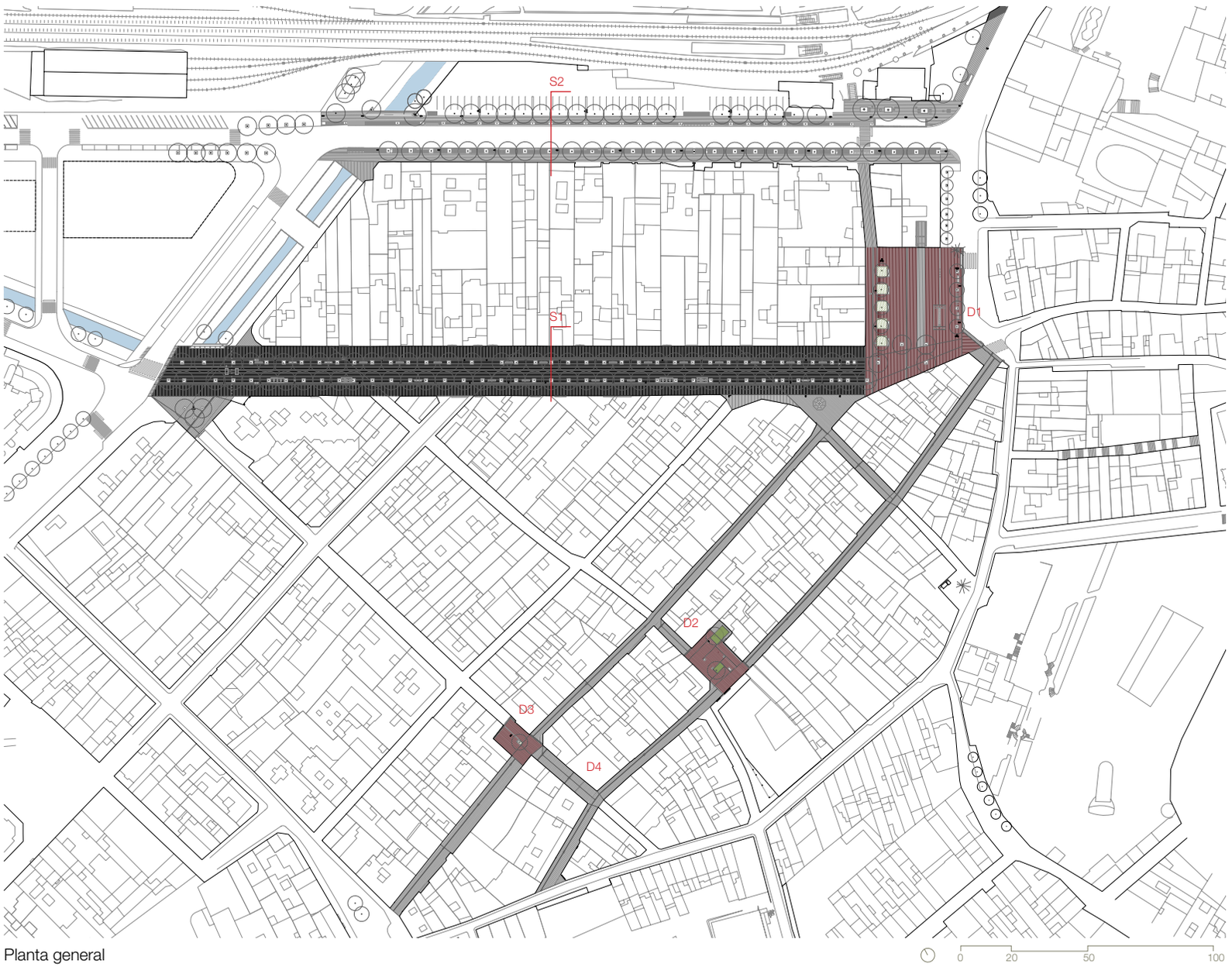

Planta general

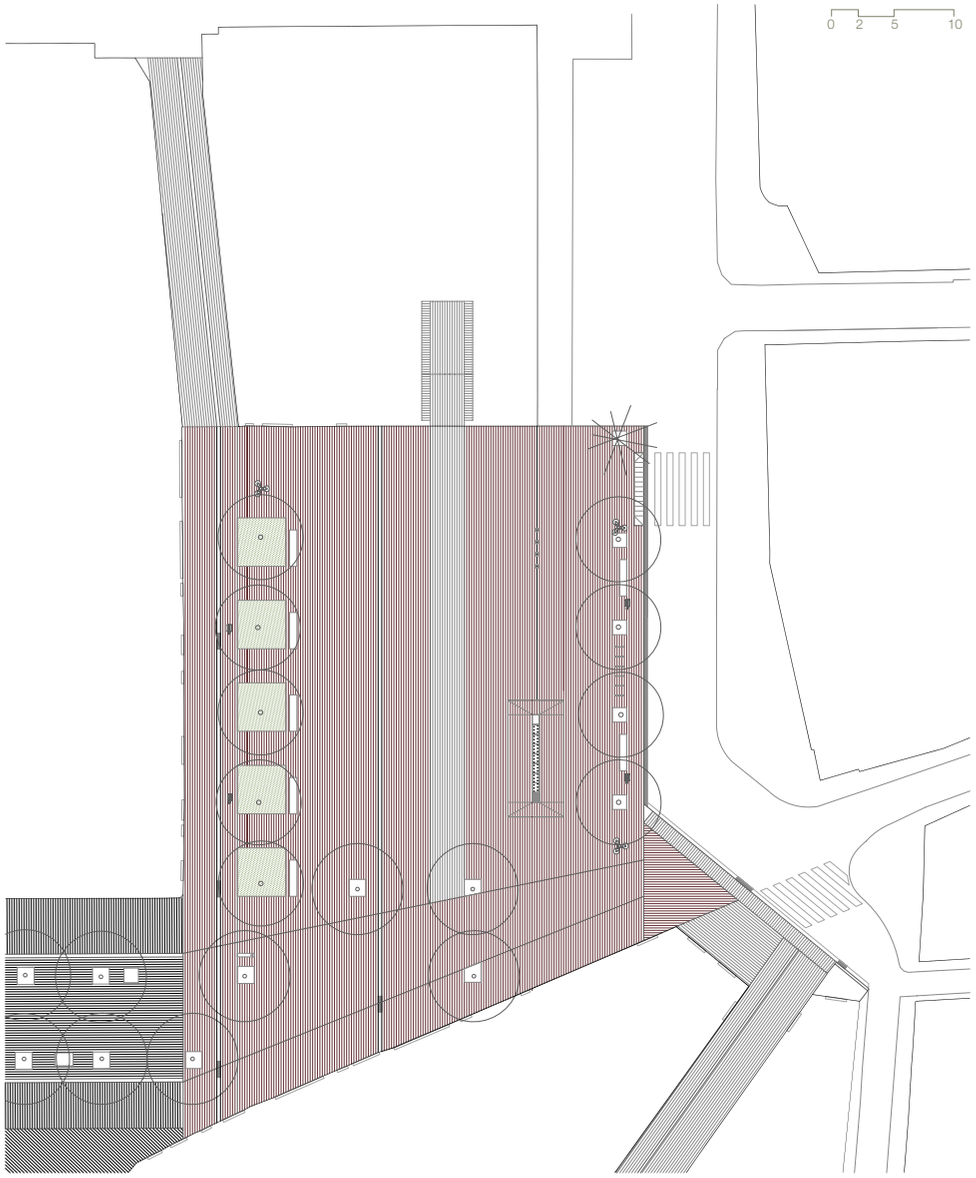

D1 Plaça Ajuntament

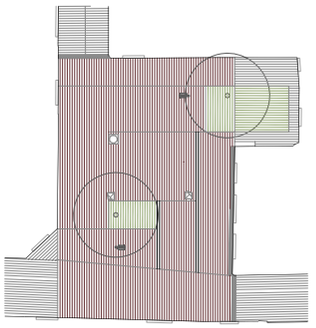

D2 Plaça de Llorenç Presas

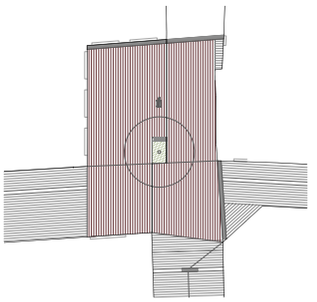

D3 Plaça Carrer Nou

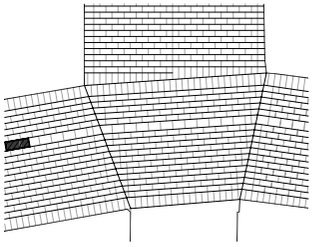

D4 Detall intersecció

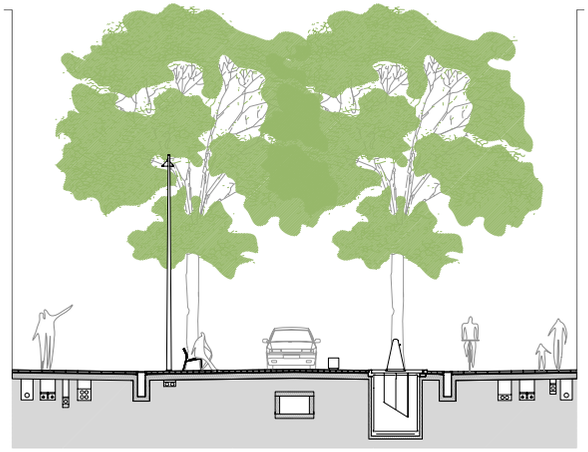

S1 Secció rambla Rafael Casanova

S2 Secció carrer Torras i Bages

J. Isart
MONT BLANC
XINO-XANO

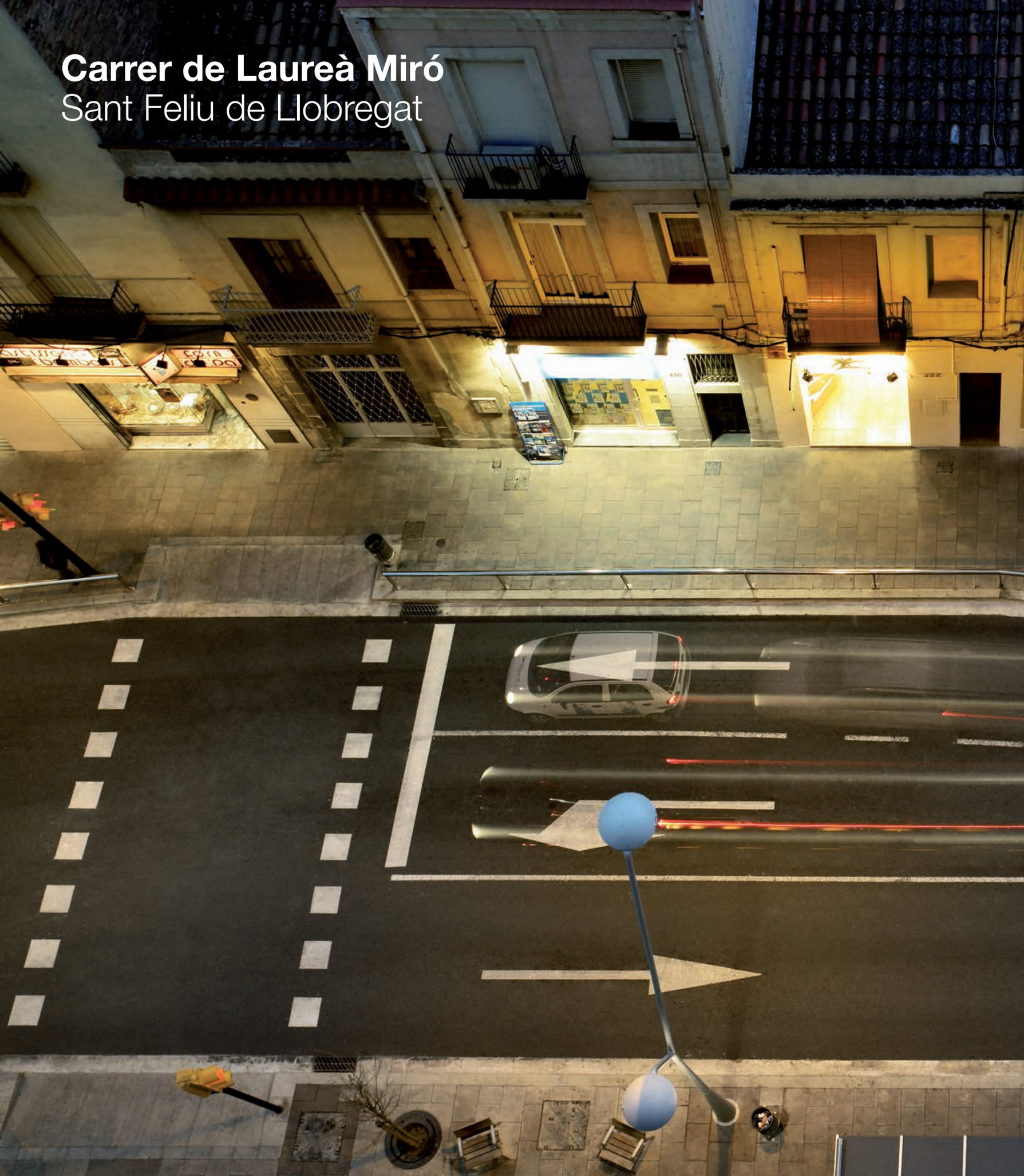

Carrer de Laureà Miró
Sant Feliu de Llobregat

Projecte / Proyecto / Project
Fase 1 de la remodelació de l'antiga carretera

Municipi / Municipio / Municipality
Sant Feliu de Llobregat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Abril 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Març 2007

Superfície / Superficie / Area
22.950 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
2.863.468'56 €

Mòdul / Módulo / Module
124'77 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Miquel Payà (arquitecte), Juanjosé Oliva (eng. de camins, canals i ports)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
V.V.V. Proyectos y Servicios con Ingenio SL

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Rogasa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Jordi Surroca (Brana)

El carrer o carretera de Laureà Miró era l'antiga general que durant molts anys va ser un autèntic malson per als santfeliuencs. Deixada aquesta funció, ha arribat l'hora de donar-li una empenta decisiva per potenciar-ne l'ús com a eix cívic. El projecte dut a terme ha plantejat un canvi de secció del carrer amb ampliació de les voreres que ara fan entre 3,3 i 5,4 metres, amb disposició a portell, als dos costats del carrer, de bandes d'aparcament i de càrrega i descàrrega de 2,1 metres, i una calçada resultant de dos únics carrils de circulació i un ample total de 7 m.
A la zona més estreta del carrer s'han suprimit les bandes d'aparcament per tal de mantenir al màxim l'amplada en les voreres. La banda d'aparcament del costat sud es redueix a la confluència amb el carrer de Joan Batllori per la necessitat de disposar d'un tercer carril que permeti el gir a l'esquerra, cosa que també es manté de manera provisional per accedir al carrer de Josep Maria Molina. A les cruïlles amb els carrers del Pou de Sant Pere, i de Carcereny i Tristany, coincidint amb passos de vianants sense semàfors, s'hi han construït passeres i guals realçats al nivell de les voreres que ajuden a regular la velocitat dels vehicles i permeten als vianants creuar la calçada fàcilment: es tracta de carrers amb un caire clar d'àrea de vianants i alguns pavimentats a un sol nivell. Una solució similar s'ha adaptat a la cruïlla amb els carrers de Batista i de les Creus.
Les voreres s'han pavimentat amb lloses de formigó mentre que els nous guals, les vorades i els encintats son granítics. Les bandes d'aparcament i els encreuaments en passera de la calçada s'han resolt amb llambordes de formigó de color similar al paviment de la vorera. La calçada està pavimentada amb aglomerat asfàltic.
A cada costat del carrer s'hi ha plantat una alineació d'arbres enfrontats cada 17,6 metres. Són arbres de capçada grossa amb la intenció que arribin a cobrir la calçada i disposen d'una instal·lació de reg per degoteig. Intercalat amb els arbres, s'hi ha instal·lat un nou enllumenat consistent en columnes de nou metres d'alçada, proveïdes de llumeneres de sodi les que miren cap a la calçada i d'halogenur metàl·lic les que ho fan cap a les voreres, les quals es troben a una alçada inferior.
A prop dels passos de vianants i aproximadament cada 90 metres, s'hi han disposat a portell grups de contenidors soterrats per a la recollida selectiva d'escombraries. Els contenidors estan equipats amb bústies per llençar la brossa de manera que la seva presència a les voreres es mínima.
Les línies aèries de les xarxes de serveis existents han estat soterrades, emplaçades en prismes tubulars per on passen tant les traslladades com les noves. També s'ha construït un nou col·lector que millora el funcionament del ja existent.
El mobiliari urbà s'ha renovat totalment dotant el carrer de bancs i cadires de qualitat situats estratègicament a les voreres per impedir que els vehicles les envaeixin. Als passos de vianants a nivell s'hi han col·locat pilones de fosa i en alguns punts molt estrets de la vorera baranes d'acer.

La calle o carretera de Laureà Miró era la antigua general que durante muchos años fue una auténtica pesadilla para los habitantes de Sant Feliu. Como ya no desempeña esta función, ha llegado el momento de darle el empujón decisivo para potenciar el uso de esta vía como eje cívico. El proyecto que se llevó a cabo ha planteado un cambio de sección de la calle con ampliación de las aceras que ahora miden entre 3,3 y 5,4 m, con disposición a tresbolillo, a los dos lados de la calle, de bandas de aparcamiento y de carga y descarga de 2,1 m, y una calzada resultante de dos únicos carriles de circulación y un ancho total de 7 m.
En la zona más estrecha de la calle se han suprimido las bandas de aparcamiento con el fin de mantener al máximo el ancho en las aceras. La banda de aparcamiento del lado sur se reduce en la confluencia con la calle de Joan Batllori por la necesidad de disponer de un tercer carril que permita girar a la izquierda, lo que también se mantiene de forma provisional para acceder a la calle de Josep Maria Molina. En los cruces con las calles del Pou de Sant Pere y de Carcereny i Tristany, coincidiendo con pasos de peatones sin semáforos, se han construido pasaderas y vados realzados al nivel de las aceras que ayudan a regular la velocidad de los vehículos y permiten a los peatones cruzar la calzada fácilmente: se trata de calles con un claro toque de área de peatones y algunos pavimentados a un solo nivel. Una solución similar se ha adoptado en el cruce con las calles de Batista y de les Creus.
Las aceras se han pavimentado con losas de hormigón mientras que los nuevos vados, los bordillos y los encintados son graníticos. Las bandas de aparcamiento y los cruces en pasadera de la calzada se han resuelto con adoquines de hormigón de color similar al pavimento de la acera. La calzada está pavimentada con aglomerado asfáltico.
A cada lado de la calle se ha plantado una alineación de árboles enfrentados cada 17,6 metros. Son árboles de copa grande con la intención de que alcancen a cubrir la calzada y disponen de una instalación de riego por goteo. Intercalado con los árboles, se ha instalado un nuevo alumbrado que consiste en columnas de nueve metros de altura, provistas de luminarias de sodio, las que están encaradas a la calzada, y de halogenuro metálico, las que miran a las aceras, que están a una altura inferior.
Cerca de los pasos de peatones y aproximadamente cada 90 metros, se han dispuesto a tresbolillo grupos de contenedores enterrados para la recogida selectiva de basura. Los contenedores están equipados con buzones para tirar la basura de forma que su presencia en las aceras es mínima.
Las líneas aéreas de las redes de servicios existentes han sido enterradas, ubicadas en prismas tubulares por los que pasan tanto las que se han trasladado como las nuevas. También se ha construido un nuevo colector que mejora el funcionamiento del que ya existe.
El mobiliario urbano se ha renovado totalmente dotando la calle de bancos y sillas de calidad situados estratégicamente en las aceras para impedir que los vehículos las invadan. En los pasos de peatones a nivel se han colocado pilones de fundición y en algunos puntos muy estrechos de la acera, barandillas de acero.

Carrer or Carretera de Laureà Miró used to be a main road and for many years it was a real nightmare for the inhabitants of Sant Feliu. Now that it no longer has this function, the time has come to make a decisive effort to boost its use as a civic artery. The plan implemented involved changing the cross section of the street by broadening the pavements, which are now between 3,3 and 5,4 metres wide, setting aside a 2,1 metre strip on either side of the street for staggered parking and loading and unloading, and a resulting carriageway of just two single traffic lanes with a total width of 7 m.
In the narrower part of the street the lines of parking spaces have been done away with to ensure maximum possible pavement width. The line of parking spaces on the south side has been reduced at the junction with Carrer de Joan Batllori because of the need to have a third lane allowing traffic to turn left, and a third lane has also been kept provisionally to enable vehicles to turn into Carrer de Josep Maria Molina. At the crossroads with Carrer del Pou de Sant Pere and Carrer de Carcereny i Tristany, highlighted crossings kerb ramps have been placed by the pedestrian crossings without traffic lights at pavement level that help to slow down approaching vehicles and allow pedestrians to cross the road easily. These streets clearly have the appearance of pedestrianised areas and some of them are paved on a single level. A similar solution has been adopted at the crossroads with Carrer de Batista and Carrer de les Creus.
The pavements have been laid with concrete slabs, whereas the new dropped kerbs, edgings and kerb ramps are granite. The rows of parking places and the ramped crossings over the roadway are made of concrete slabs of a similar colour to the pavement. The roadway is surfaced with tarmac.
A line of trees has been planted opposite each other on either side of the street every 17,6 metres. These trees, which have been provided with a drip-feed irrigation system, have large crowns so that they cover the roadway. A new lighting system has been interspersed between the trees consisting in nine-metre-high columns fitted with sodium light fixtures facing the carriageway and metal halide light fixtures lower down facing the pavements.
Groups of underground containers for selective rubbish collection have been placed in a staggered arrangement near the pedestrian crossings about every 90 metres. The containers have pillar box-like structures into which the rubbish is put, so they take up only a small amount of room on the pavements.
The aerial lines of the utilities have been put underground in tubular prisms containing both the old and the new lines. A new collector has also been built that improves the functioning of the previously existing one.
The urban furniture has been completely renewed. High-quality benches and chairs have been strategically sited on the pavements in the street to prevent vehicles mounting the pavement. Cast iron bollards have been placed by the level pedestrian crossings and at certain points where the pavement is very narrow steel railings have been put up.

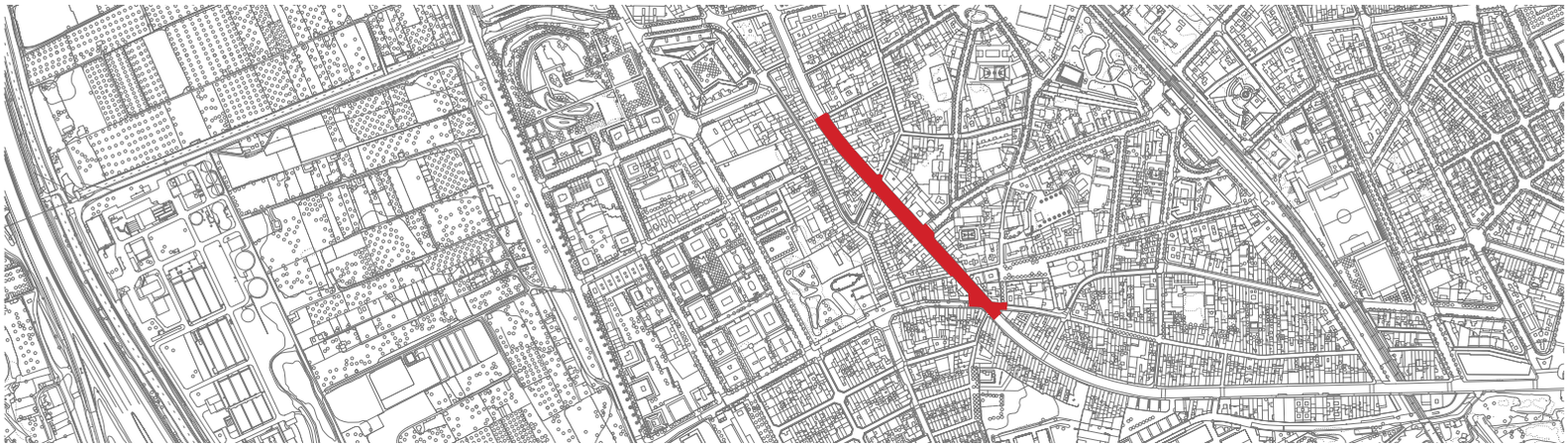

Situació

0 20 50 100

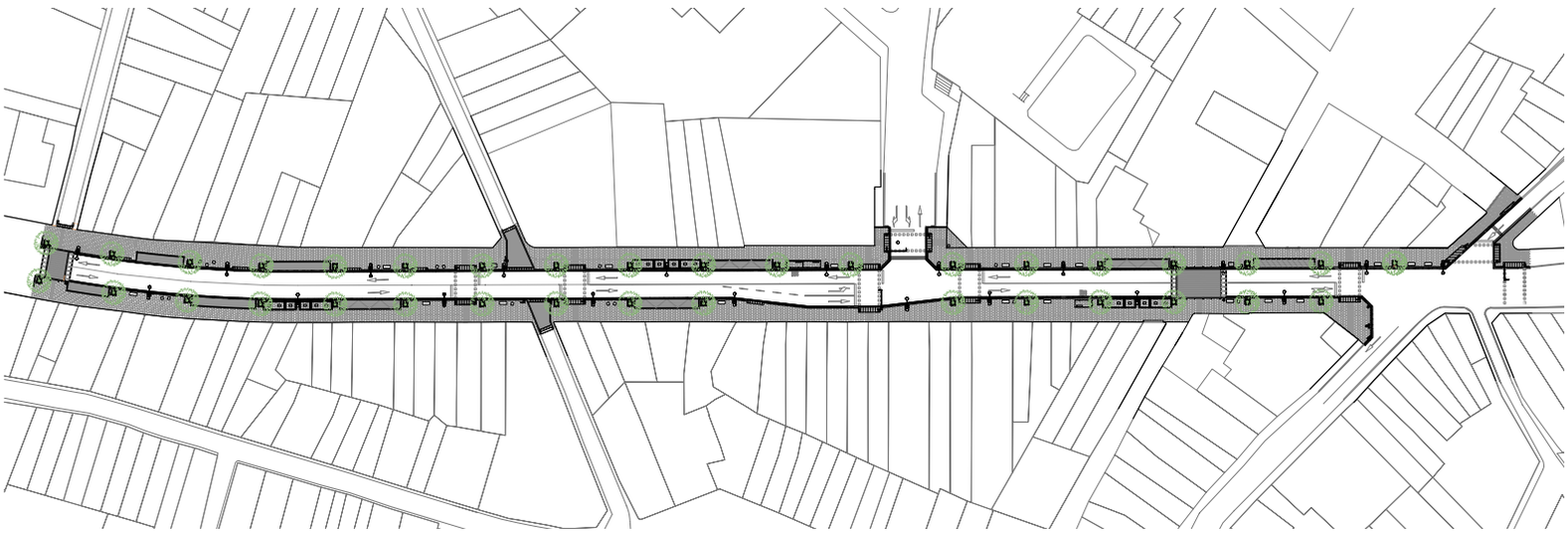

Planta general

0 10 20 50

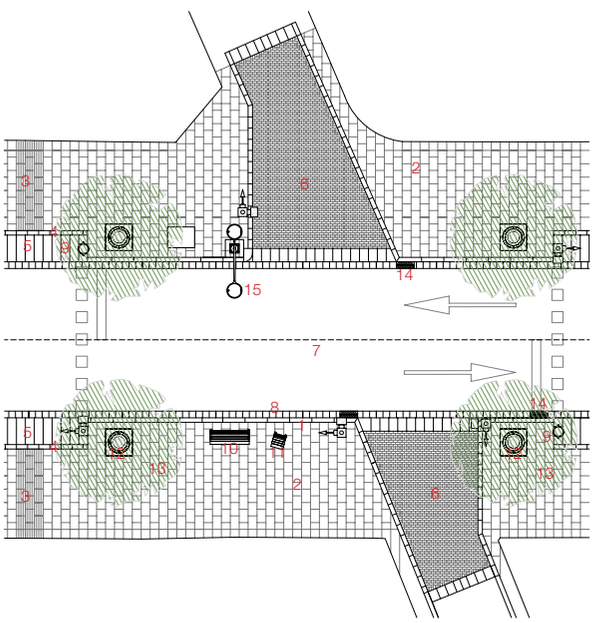

Planta detall

0 1 2 5

1. Vorada mecanitzada de granit gris 20x25 cm
2. Paviment de peces prefabricades de formigó 60x40x8 cm
3. Paviment de peces prefabricades de formigó amb estriat 60x40x8 cm
4. Encintat granític 20x50x10 cm
5. Gual de vianants tipus Barcelona-120 de granit
6. Paviment de llamborda prefabricada de formigó 20x10x8 cm
7. Aglomerat asfàltic
8. Rigola blanca 30x30x8 cm
9. Paperera model Barcelona 701
10. Banc model Neoliviano senzill
11. Cadira model Neoliviano
12. Escocell tipus Carmel-120
13. Arbre Celtis Australis (lledoner)
14. Embornal de fosa amb reixa tipus Delta 30x80x8 cm
15. Columna model Y Doble de Roura
16. Contenidors soterrats
17. Col·lector de la xarxa de clavegueram

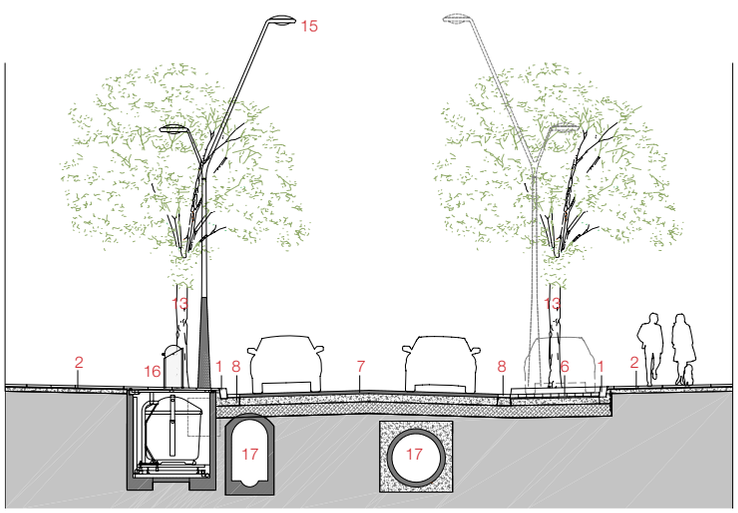

Secció tipus

0 1 2 5

1925

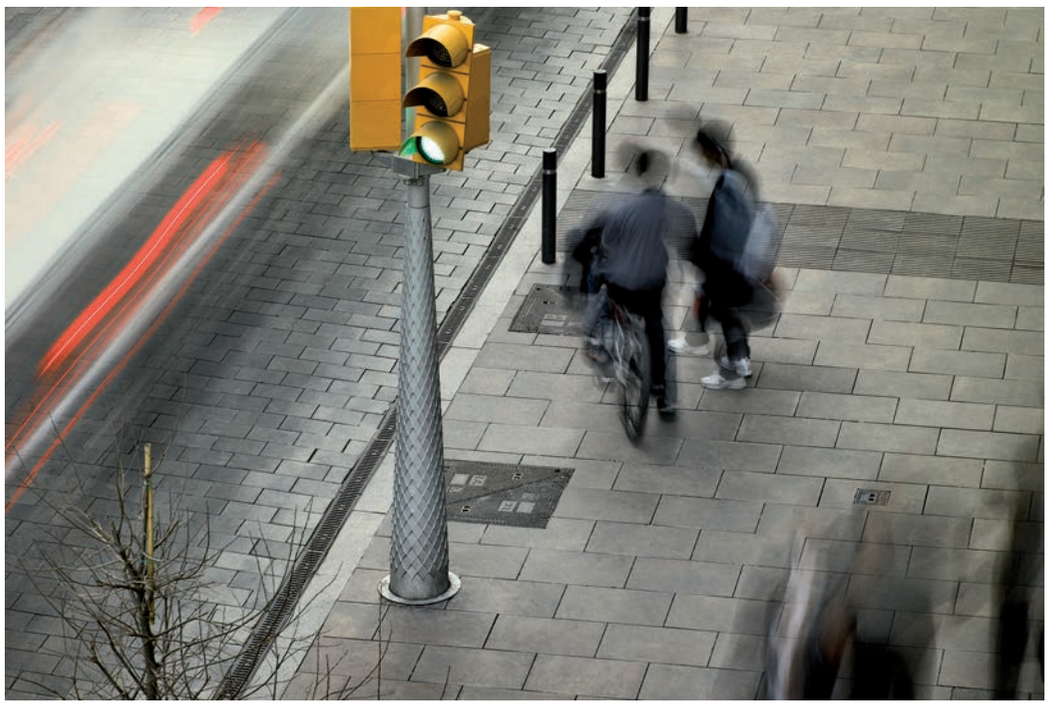

Carrer de Laureà Miró Sant Feliu de Llobregat

CAVA DE PUROS
TABACOS
3778 FHF

CORREOS

Plaça de Falguera
Sant Feliu de Llobregat

Projecte / Proyecto / Project
Urbanització de l'espai interior de la plaça

Municipi / Municipio / Municipality
Sant Feliu de Llobregat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Març 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Juny 2007

Superfície / Superficie / Area
2.432 m²

Cost total / Coste total / Total cost
818.813'04 €

Mòdul / Módulo / Module
336'68 €/m²

Autor/s / Autor/es / Author/s
Calvet i Frontado Arquitectes SL: Fina Frontado, Luis Calvet (arquitectes)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
JSS Associats SCP (pressupost / instal·lacions), Maite Moya, Carolina Lourenço (arquitectes)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Cooperativa de Construcciones Baix Llobregat SCCL

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Jordi Surroca (Brana)

Aquesta plaça, situada al tram final de la riera de la Salut, va ser urbanitzada, juntament amb el conjunt de les edificacions que en formen part, l'any 1973 segons un projecte de l'equip d'arquitectes Martorell, Bohigas i Mackay.
El pas dels anys ha fet que l'espai presentés un estat de conservació molt deficient, així com una manca de definició i diversificació d'usos deguda a l'excessiva homogeneïtat i fragmentació de l'espai, ple de racons foscos, inaccessible per als minusvàlids, i amb una plantació atapeïda d'arbres a tot el centre de la plaça que el convertia en un simple lloc de pas.
La pavimentació estava formada per llamborda de formigó a la part central de la plaça (aixecada a prop dels escocells) i panot a la resta dels espais.
Els materials utilitzats a la totalitat de la urbanització havien estat el formigó vist i el maó. Com a elements urbans limitadors, hi havia murets de formigó vist, de diferents alçades, que en algun moment feien la funció de bancs lineals però que en tot cas fragmentaven i empetitien l'espai.
El projecte actual ha tingut com a principal objectiu diversificar els espais segons l'ús i el grau d'assolellament i aconseguir una circulació de vianants més fluïda i adaptada, per a la qual cosa ha calgut d'entrada deslliurar l'espai dels murets limitadors de formigó vist.
La disposició dels paviments i dels nous elements urbans a la plaça reforça les circulacions principals en diagonal. Hi ha un paviment de 60x40 al llocs més transitats, mentre que les zones de repòs i de joc queden emmarcades en un paviment hexagonal de formigó de colors vius que alegren els indrets ombrívols i ajuden a delimitar la zona dels bars. Enmig del conjunt s'hi ha inclòs un àmbit de joc per a nens, amb paviment de cautxú continu de color.
Les línies que subdivideixen els dos paviments a la plaça segueixen tres directrius que responen a les alineacions diagonals dels escocells dels arbres. Aquestes línies serveixen per a una millor integració d'aquests arbres preexistents: estan formades per peces de granit de 22 cm d'amplada i encabeixen els embornals integrant-los dins la mateixa franja. Tanmateix, per donar més amplitud i llum a certs espais, s'han suprimit alguns arbres i així s'han creat racons lliures que poden acollir activitats socials i festes veïnals.
Els accessos a la plaça s'han tractat amb la mateixa combinació de paviments, diferenciant les zones de més circulació, i s'han adaptat amb rampes d'un 6% de pendent màxim. A l'accés nord-oest, s'ha suprimit la major part de les escales deixant-ne només un tram d'uns 4 m d'amplada; la resta s'ha destinat a fer-ne una zona enjardinada amb rampes que pugen gradualment entre el verd. Al mateix temps els racons més foscos han estat tractats amb paviment de formigó de colors que els amenitzen, tal com ho fa l'escultura que s'hi ha entronitzat formada per «eles» verticals pintades i cargolades cap al terra que varien la seva percepció segons la posició relativa de l'espectador.

Situada en el tramo final de la riera de la Salut, esta plaza se urbanizó en 1973 junto con el global de las edificaciones que forman parte de ella según un proyecto del equipo de arquitectos Martorell, Bohigas y Mackay.
El paso de los años ha provocado que el espacio presentara un estado de conservación muy deficiente, así como una falta de definición y diversificación de usos debida a la excesiva homogeneidad y fragmentación del espacio, plagado de rincones oscuros, inaccesible a minusválidos y con una plantación espesa de árboles en el centro de la plaza, que la convertía en un simple lugar de paso.
La pavimentación estaba formada por adoquines de hormigón en la parte central de la plaza (levantada cerca de los alcorques) y baldosón en el resto de los espacios. Los materiales utilizados en el conjunto de la urbanización habían sido el hormigón visto y el ladrillo. Como elementos urbanos limitadores, había muretes de hormigón visto, de distintas alturas, que en algún momento actuaban como bancos lineales, pero de todas formas fragmentaban y achicaban el espacio.
El objetivo principal del proyecto actual ha sido diversificar los espacios con arreglo al uso y el grado de asoleo y conseguir una circulación de peatones más fluida y adaptada, por lo que ha sido necesario, en primer lugar, librar el espacio de los muretes limitadores de hormigón visto.
La disposición de los pavimentos y de los nuevos elementos urbanos en la plaza refuerza las circulaciones principales en diagonal. Hay un pavimento de 60x40 en los lugares más transitados, mientras que las zonas de reposo y de juego quedan enmarcadas en un pavimento hexagonal de hormigón de colores vivos que alegran los sitios sombríos y ayudan a delimitar la zona de los bares. En medio del conjunto se ha incluido una zona de juego para niños, con pavimento de caucho continuo de color.
Las líneas que subdividen los dos pavimentos en la plaza siguen tres directrices que responden a las alineaciones diagonales de los alcorques de los árboles. Estas líneas sirven para una mejor integración de estos árboles preexistentes: están formadas por piezas de granito de 22 cm de ancho y comprenden los imbornales integrándolos dentro de la propia franja. Sin embargo, con el fin de dar más amplitud y luz a ciertos espacios, se han suprimido algunos árboles y de este modo se han creado rincones libres que pueden acoger actividades sociales y fiestas de vecindario.
Los accesos a la plaza se han tratado con la misma combinación de pavimentos, diferenciando las zonas de más circulación, y se han adaptado con rampas de un 6% de pendiente máxima. En el acceso noroeste, se ha suprimido la mayor parte de las escaleras dejando sólo un tramo de unos 4 m de ancho; el resto se ha destinado a hacer una zona ajardinada con rampas que suben gradualmente por entre el verde. Al mismo tiempo, los rincones más oscuros se han tratado con pavimento de hormigón de colores, que los hacen más divertidos, al igual que la escultura formada por «eles» verticales pintadas y rizadas hacia el suelo, que varían su percepción según la posición relativa del espectador.

This square, situated in the final stretch of La Riera de la Salut, was urbanised, together with the buildings that are part of it, in 1973 in accordance with plans drawn up by the architects Martorell, Bohigas and Mackay.
Over the years the square had fallen into a very bad state of repair. It lacked definition and was used for a narrow range of purposes due to the excessive homogeneity and fragmentation of the space, full of dark corners inaccessible to people with disabilities, and with a dense plantation of trees covering the whole of the middle of the square, turning it into a mere place of passage.
The central part of the square (raised near the tree pits) was surfaced with concrete flagstones and the rest of the space with mortar paving tiles.
The materials used for the whole of the urbanisation were fair-face concrete and brick. The limiting urban elements consisted in fair-face concrete walls of different heights that at certain points functioned as linear benches, but fragmented the space and made it smaller.
The main aim of the present plan is to differentiate the spaces depending on their use and the amount of sunshine they receive, and make it easier for pedestrians to cross, which first of all necessitated freeing the space of the fair-face limiting walls.
The layout of the surfaces and the new urban elements in the square reinforces the main pedestrian flows diagonally. There is 60x40 paving in the places with the most pedestrian traffic, whereas the areas for resting and playing have been laid with hexagonal concrete paving in vivid colours that brighten up the places in the shade and help to delimit the area where there are bars. In the middle there is a children's playground with continuous coloured rubber flooring.
The lines subdividing the two different kinds of paving in the square follow three guide lines corresponding to the diagonal alignments of the tree pits. These lines help to integrate the pre-existing trees better. They are formed by 22 mm-wide pieces of granite and include the drains in the same strip. Nevertheless, in order to give certain spaces more room and light, some trees have been removed. This has created free areas where social activities and local festivities can be held.
The entrances to the square have been treated with the same combination of surfaces, differentiating the areas with the most pedestrian traffic, and ramps have been put in place with a maximum gradient of 6%. Most of the stairway at the north-east entrance has been removed, leaving only a 4 metre-wide section, while the rest of the space has been turned into a landscaped area with ramps climbing gradually among the green. At the same time the darker corners have been laid with coloured concrete paving that helps to liven them up, as does the sculpture that has been put up there formed by painted vertical Ls, coiled towards the ground, which change their shape depending on the relative position of whoever is looking at them.

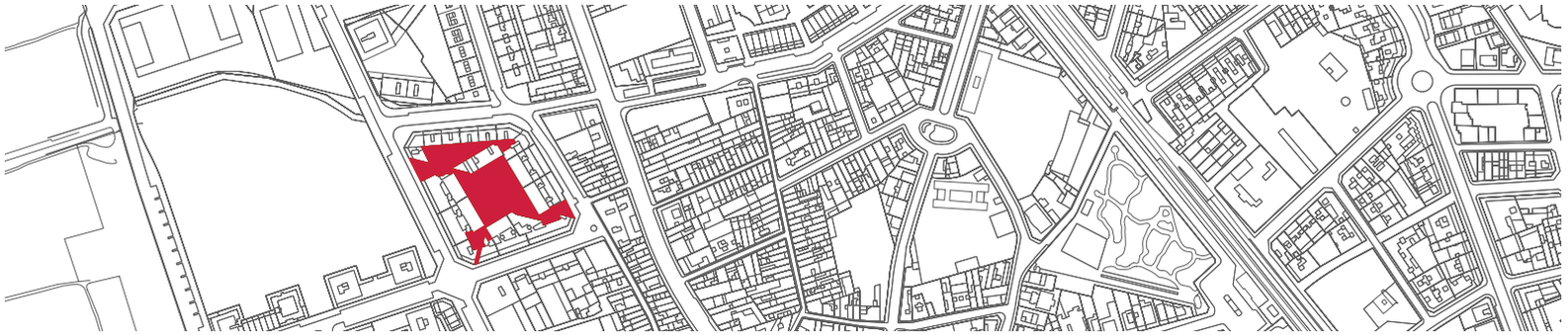

Situació

0 50 100 200

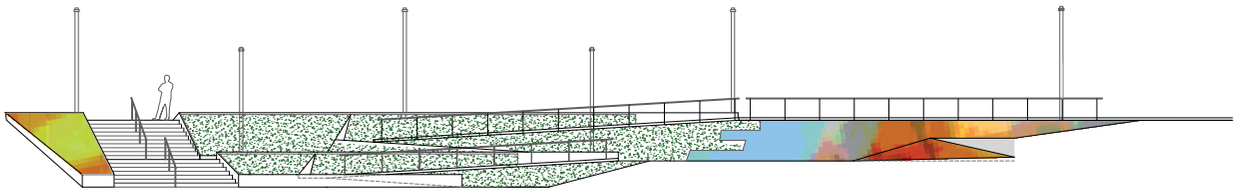

Alçat accés nord

0 1 2 4

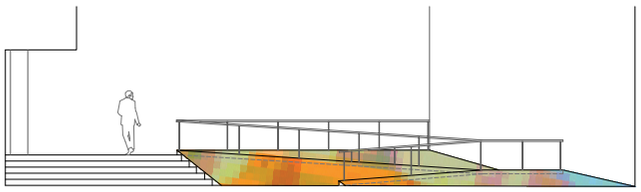

Alçat accés sud

0 0,5 1 2

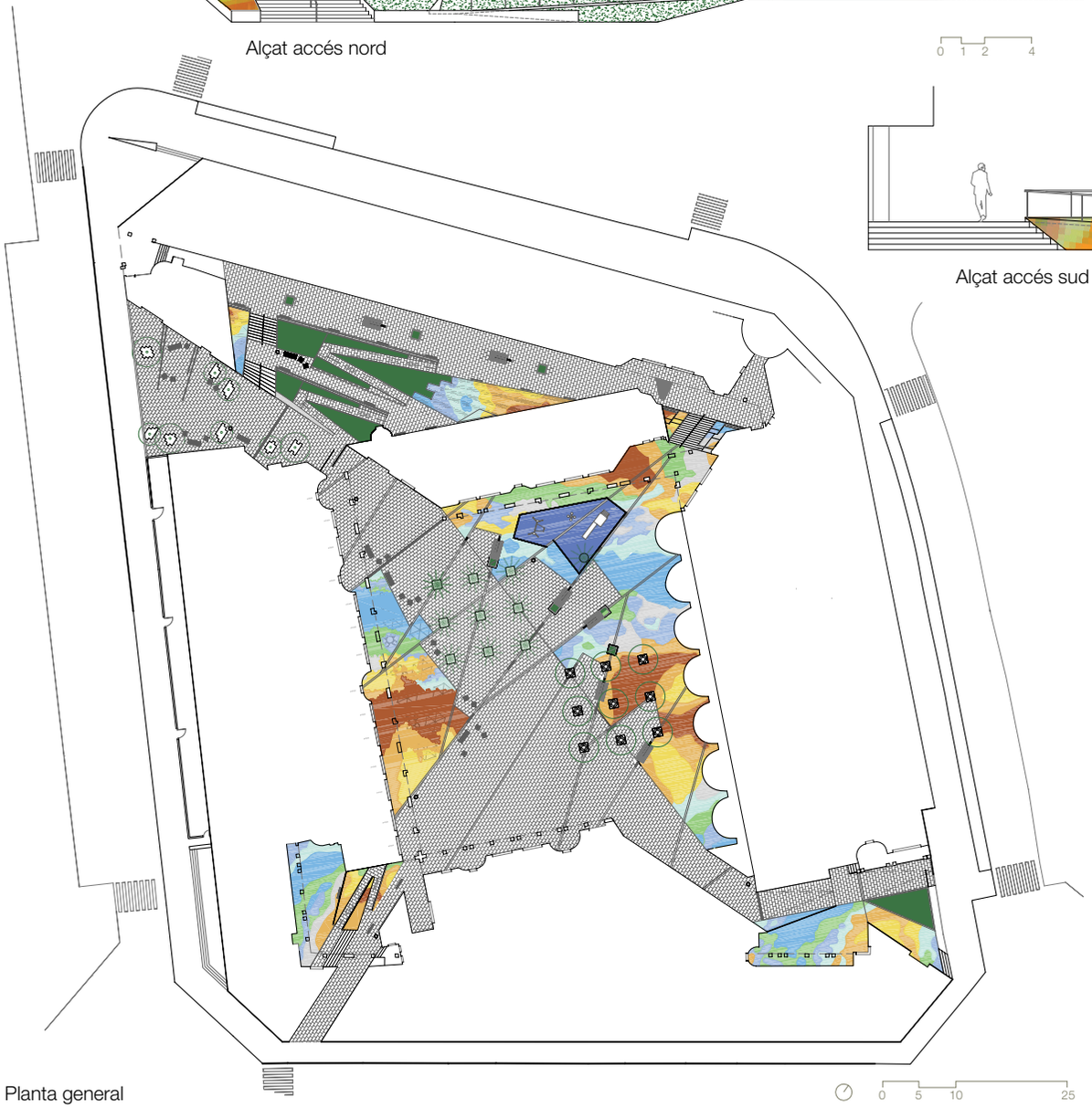

Planta general

0 5 10 25

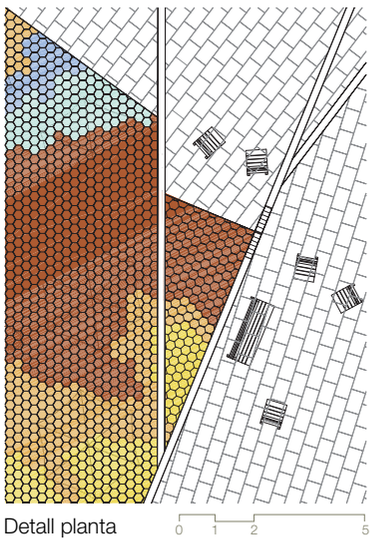

Detall planta

0 1 2 5

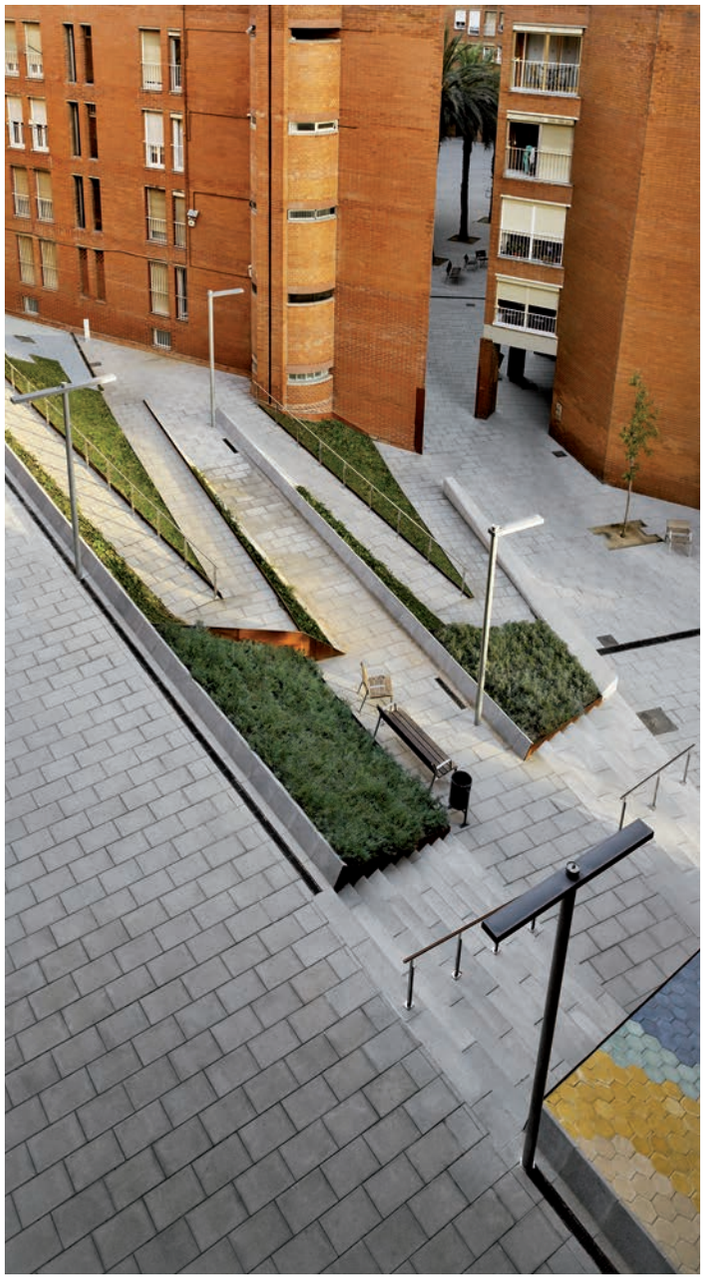

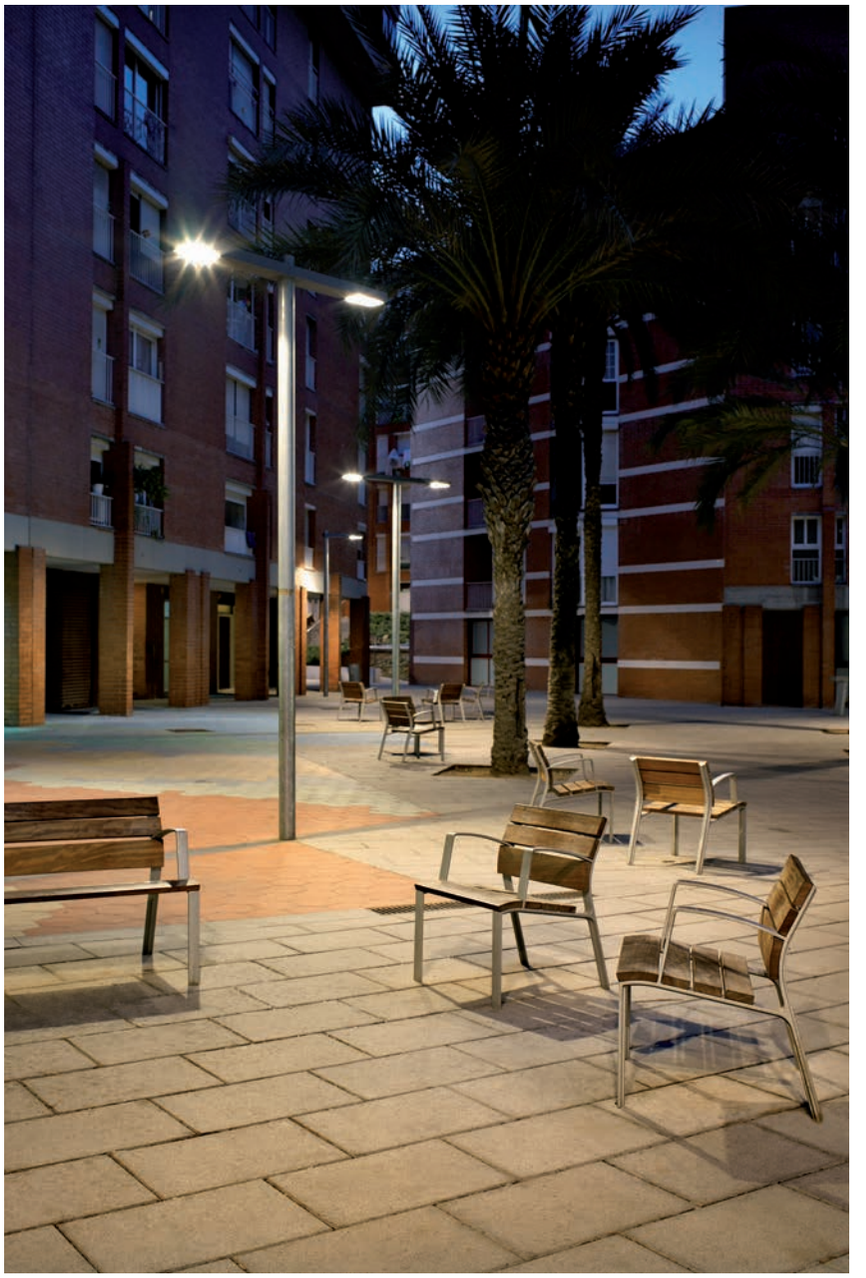

el Periódico

Plaça de l'Estació i passeig de Canalies

Sant Joan Despí

Projecte / Proyecto / Project
Urbanització de la coberta de l'aparcament i del passeig adjacent

Municipi / Municipio / Municipality
Sant Joan Despí

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Abril 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Setembre 2006

Superfície / Superficie / Area
3.200 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
973.485'50 €

Mòdul / Módulo / Module
304'21 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Blanca Noguera (arquitecta)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Mònica Mauricio, José Artal, Toni Floriach (arquitectes tècnics), Lucia Manzanedo, Maira González, Laura Coll (arquitectes), Josep Bayo (eng. tècnic industrial), Catalina Montserrat (eng. agrònoma), Susana Casino (eng. tècnica agrícola), Óscar de la Fuente, Nagore Linares (estudiants d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Sant Joan Despí, ADSA, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Cooperativa de Construcciones Baix Llobregat SCCL

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Adrià Goula

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en el V Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba

El projecte, promogut per l'Ajuntament de Sant Joan Despí, ha consistit en la urbanització i ampliació de la nova plaça de l'Estació, l'arranjament del darrer tram del passeig de Canalies i la construcció d'un aparcament en planta semisoterrada

L'àmbit del projecte està format per la zona verda existent, coneguda ja com a plaça de l'Estació, una part de la parcel·la adjacent que ara és propietat de l'ajuntament, i el tram del passeig de Canalies comprès entre el passeig del Canal i l'estació. El total de la intervenció té una superfície aproximada de 3.200 m^2.

L'aparcament es desenvolupa en una planta semisoterrada coberta, amb una superfície construïda total de 1325 m^2 i 55 places d'aparcament. L'accés de vehicles està situat pròxim a la cantonada entre el carrer de Francesc Macià i el passeig de Canalies amb una rampa d'accés rodat que té però una franja per a vianants, els quals hi tenen accés, a més, per mitjà d'una escala que surt a l'edicle de la plaça.

La intervenció a la plaça ha partit de la plataforma que constitueix la coberta de l'aparcament esmentat i les preexistències del lloc que s'han volgut mantenir: el monument a Josep Anselm Clavé, la presència de la Torre de Creu obra de l'arquitecte modernista Josep M. Jujol i els alterosos pins. El projecte ha apostat per la creació d'un espai lliure d'ús públic que integri aquestes premisses i resolgui els límits i els desnivells amb l'entorn. D'altra banda també s'han redefinit els accessos a la plataforma de l'estació per garantir el compliment de les normes d'accessibilitat.

La proposta s'ha concretat en la creació d'un gran espai per acollir diversitat d'usos (jocs infantils, zones d'estada, etc.) que doni front a l'edifici de la Torre de la Creu, i alhora ordeni els recorreguts per accedir a la plataforma de l'estació. La vegetació i el mobiliari urbà incorporat acaben de definir els diferents àmbits de la plaça i donen lloc a dues zones diferenciades, una de lleure amb jocs infantils vinculada a l'aparició d'una pèrgola, i una zona d'estada prop d'on es reubica el monument a Clavé.

Pel que fa al passeig de Canalies, la proposta ha consistit en la continuació de l'eix de vianants, ja arranjat al tram inferior; a tal fi s'ha transformat en un carrer amb prioritat invertida que afavoreixi clarament les persones que van a peu. Els materials emprats a tota la intervenció són els propis dels nous carrers de trànsit restringit del municipi: pel que fa al paviment, peces de formigó prefabricat de 20x30 cm a les zones de vianants, i de 10x20 cm on hi ha trànsit rodat; per la resta, vorades granítiques, substitució de l'arbrat i del mobiliari urbà, i reubicació de l'enllumenat existent.

El proyecto, promovido desde el Ayuntamiento de Sant Joan Despí, ha consistido en la urbanización y ampliación de la nueva plaza de l'Estació, el arreglo del último tramo del paseo de Canalies y la construcción de un aparcamiento en planta semienterrada.

El ámbito del proyecto está formado por la zona verde existente, conocida ya como la plaza de l'Estació, una parte de la parcela adyacente que es ahora propiedad del Ayuntamiento, y el tramo del paseo de Canalies comprendido entre el paseo del Canal y la estación. El total de la intervención tiene una superficie aproximada de 3.200 m^2.

El aparcamiento se desarrolla en una planta semienterrada cubierta, con una superficie construida total de 1.325 m^2 y 55 plazas de aparcamiento.

El acceso de vehículos está situado cercano a la esquina entre la calle de Francesc Macià y el paseo de Canalies con una rampa de acceso rodado que tiene una franja para peatones, que además tienen acceso por una escalera con salida al edículo de la plaza.

La intervención en la plaza ha partido de la plataforma que constituye la cubierta del aparcamiento y las preexistencias del lugar, que se han mantenido intencionadamente: el monumento a Josep Anselm Clavé, la presencia de la Torre de Creu obra del arquitecto modernista Josep M. Jujol y los altos pinos. El proyecto ha apostado por la creación de un espacio libre de uso público que integre estas premisas y que resuelva los límites y los desniveles con el entorno. Además, se han redefinido los accesos a la plataforma de la estación para garantizar el cumplimiento de las normas de accesibilidad.

La propuesta se ha concretado en la creación de un gran espacio para acoger varios usos (juegos infantiles, zonas de estar, etc.) que mire al edificio de la Torre de la Creu, y a la vez ordene los recorridos para acceder a la plataforma de la estación. La vegetación y el mobiliario urbano incorporado dan el toque final en la definición de los distintos ámbitos de la plaza y dan lugar a dos zonas diferenciadas, una de ocio con juegos infantiles vinculada a la aparición de una pérgola, y una zona de estar cercana al punto en que se reubica el monumento a Clavé.

En lo que concierne al paseo de Canalies, la propuesta ha consistido en la continuación del eje de peatones, ya arreglado en su tramo inferior; para ello se ha transformado en una calle con prioridad invertida que claramente favorezca a las personas que van caminando. Los materiales utilizados en toda la intervención son los característicos de las nuevas calles de tráfico restringido del municipio: en lo que se refiere al pavimento, piezas de hormigón prefabricado de 20x30 cm en las zonas de peatones, y de 10x20 cm para el tráfico rodado; en el resto, bordillos graníticos, sustitución del arbolado y del mobiliario urbano, y reubicación del alumbrado existente.

The project, initiated by Sant Joan Despí town council, consisted in urbanising and extending the new Plaça de l'Estació, developing the last section of Passeig de Canalies and building a semi-underground car park. The area covered by the project is the existing green area, already known as Plaça de l'Estació, part of the adjacent plot of land that now belongs to the council, and the section of Passeig de Canalies between Passeig del Canal and the station. In all the work affects an area of approximately 3,200 m^2.

The car park is in a semi-underground covered storey with a total built area of 1325 m^2 and 55 parking spaces. The vehicle entrance is near the crossroads of Carrer de Francesc Macià and Passeig de Canalies with an access ramp for vehicles that also has a section for pedestrians, although these can also enter via a staircase that comes out into a little building in the square.

The intervention in the square started from the platform that constitutes the roof of the car park and the pre-existing features of the place which it was wanted to retain: the monument to Josep Anselm Clavé, the building known as La Torre de Creu by the *modernista* architect Josep M. Jujol and the tall pine trees. It was decided to create a free space for public use integrating these items and overcoming the boundaries and differences in height with the surrounding areas. The approaches to the station have also been redefined to bring them into line with the regulations regarding accessibility.

Specifically, this has translated into the creation of a large space available for diverse purposes (children's playground, an area to sit in, etc.) that gives onto the Torre de la Creu building and organises the routes to the platform where the station is. The vegetation and urban furniture finish the job of defining the square's different areas and give rise to two differentiated zones, one for leisure, with a children's playground, linked to the appearance of a pergola, and the other for people to sit in near to where the monument to Clavé has been relocated.

The work on Passeig de Canalies consisted in continuing the pedestrian artery that had already been re-arranged in the lower section. To this end, the street has been transformed into one in which the priorities have been reversed, giving clear preference to pedestrians over drivers. The materials used throughout are those employed elsewhere on the new restricted traffic streets in the municipality. Prefabricated 20x30 cm concrete pieces have been laid in the pedestrian zones and 10x20 cm pieces where vehicle traffic is allowed. Granite kerbs have been put in place, the trees and urban furniture have been replaced, and the positions of the existing lampposts have been changed.

Emplaçament

0 20 40 100

Secció 1

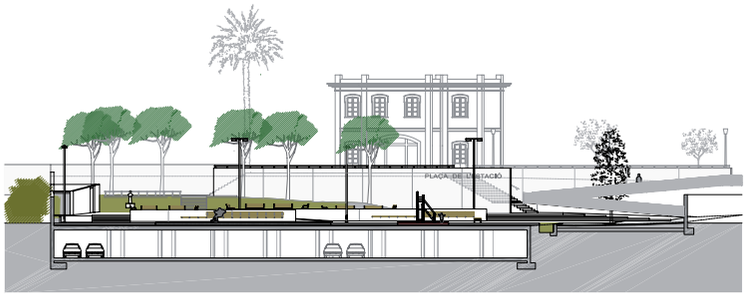

Secció 2

0 2 5 10

Secció 3

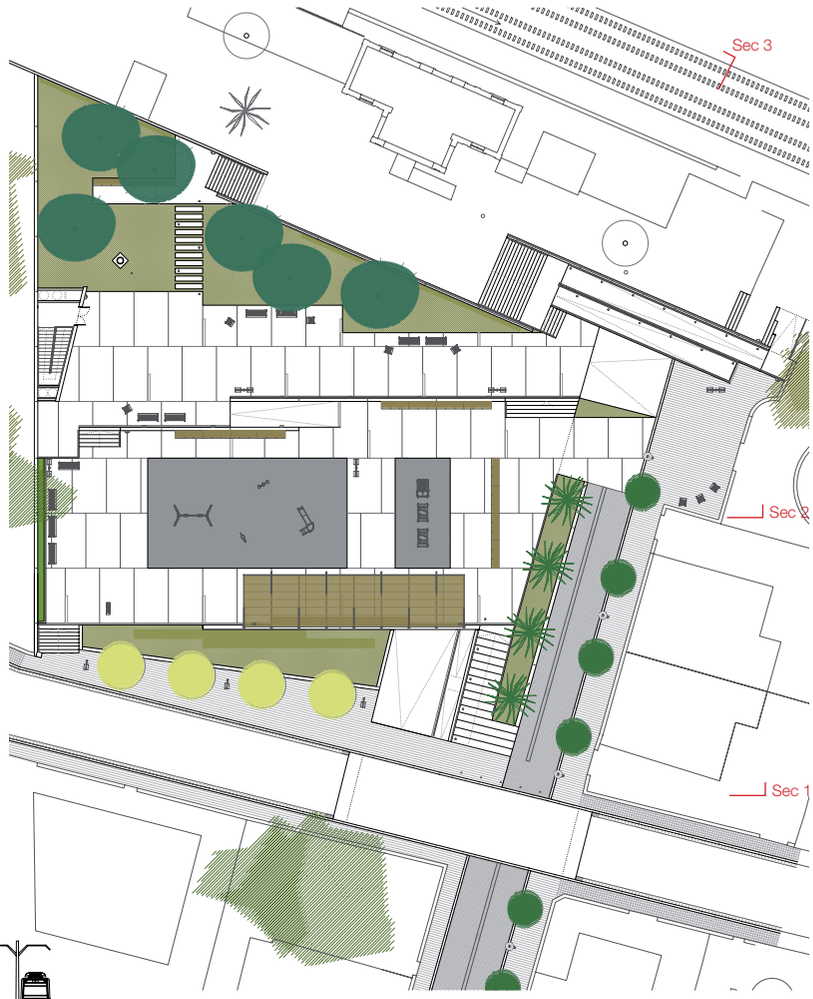

Planta general

0 2 5 10

Parc del Canigó
Sant Just Desvern

Projecte / Proyecto / Project
Urbanització del parc

Municipi / Municipio / Municipality
Sant Just Desvern

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Gener 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Octubre 2007

Superfície / Superficie / Area
10.195'62 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
1.889.166'89 €

Mòdul / Módulo / Module
185'29 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Claudi Aguiló Riu, Eva Pagès (arquitectes)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Manel Sanz (tècnic auxiliar), Catalina Montserrat (eng. agrònoma), Carlos Villasur, Dina Hermoso (eng. tècnics industrials), BOMA (estructures), Noemí Martínez (arquitecta), Albert Ruiz-Busquets (estudiant d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Sant Just Desvern, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Urbaser SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Jeroen Van Mieghem

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en el V Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba / Seleccionada en la 2na Triennal d'Arquitectura i Urbanisme del Baix Llobregat, Alt Penedès i Garraf en la categoria d'Espais Exteriors

El parc del Canigó està situat en un entorn de baixa densitat amb cases unifamiliars, l'escola i un aparcament transformable en boxes per a la cursa anual dels karts. Acull també la foguera de la Flama del Canigó. L'actuació s'ha proposat reforçar el paper central d'aquest espai amb la creació d'escenaris de voluntats diverses que incentivin la identitat col·lectiva. La dificultat del projecte ha estat resoldre la plantació en un lloc de llicorelles i l'equilibri entre automòbils i vianants.

Al límit amb el carrer de la Creu del Pedró, s'hi ha definit una traça de gual continu com una solució única per a tots els moviments de trànsit rodat. A partir d'aquest límit es comença a guanyar gruix de terra i es formalitzen uns grans parterres amb plantació arbòria com a filtre i façana verda. L'altre límit és el carrer, que funciona com a passeig i com a zona d'esbarjo i expansió de l'escola. Es diferencia amb un paviment de llambordes de formigó estès fins a la Creu del Pedró i el mirador del Baix Llobregat. Al límit amb el carrer de Tramuntana s'hi ha fet una intervenció de cirurgia potenciant l'arbrat existent i consolidant el talús que es prolonga i formalitza un escocell continu.

A la primera terrassa s'hi ha definit una pista polivalent amb grades per a la pràctica d'esports, mentre que la segona acull diverses zones de jocs. Les traces dels murs faciliten l'accessibilitat al lloc i a l'escola i passen a ser grans contenidors de terres per donar lloc a franges de verd entre terrasses. La circulació del vianant es fa per rampes adaptades al llarg d'aquestes traces i transversalment per escales enteses com a peces de mobiliari sobre els talussos. A l'àrea de jocs, els diferents usos són suportats per materials de textures i colors variats segons l'activitat: sauló per a les petanques, cautxú de color per als jocs infantils i formigó de color per a la zona de ping-pong.

S'ha dissenyat, com a element singular, un mirador que aboca la plaça de la Creu del Pedró al paisatge del Baix Llobregat. L'escala de connexió amb els carrers de la Muntanya i d'Àngel Guimerà s'ha reformat posant-hi uns punts de descans, amb un replà balcó i un banc barana.

El criteri de plantació ha estat entendre el lloc com la recuperació d'un bosc en terrasses, obert tanmateix per mantenir les visuals i dotar de sol els espais centrals. Al límit amb el carrer de la Creu del Pedró el conjunt d'aurons i acàcies reforcen la idea de façana verda. A la banda de l'escola, de manera més permeable, s'hi han plantat freixes amb una singularitat de banc escocell creant punts d'estada. Com a límit amb les zones de jocs s'han creat uns murs vegetals amb el suport d'una estructura metàl·lica. A la parada de l'autobús s'hi han plantat quatre parquinsònies, de capçada poc espessa per tal de deixar passar la llum als habitatges.

La il·luminació és clau per definir els diversos ambients. Al carrer de la Creu del Pedró, amb força trànsit, hi ha llum groga. La resta de zones més de vianants tenen llum blanca, la qual en millora la qualitat i garanteix una bona reproducció cromàtica de l'espai i la vegetació.

El parque del Canigó está situado en un entorno de baja densidad con casas unifamiliares, la escuela y un aparcamiento transformable en boxes para la carrera anual de karts. También acoge la hoguera de la Flama del Canigó. La actuación se ha propuesto reforzar el papel central que tiene este espacio con la creación de escenarios de voluntades varias que incentiven la identidad colectiva. La dificultad del proyecto ha sido resolver la plantación en un lugar de pizarras y el equilibrio entre el automóvil y los peatones.

Al límite con la calle de la Creu del Pedró, se ha definido una línea de vado continuo como una solución única para todos los movimientos de tráfico rodado. A partir de este límite se empieza a ganar grosor de tierra y se formalizan grandes parterres con plantación arbórea como filtro y fachada verde. El otro límite es la calle, que funciona como paseo y como zona de recreo y expansión del colegio. Se diferencia con un pavimento de adoquines de hormigón que se extiende hasta la Creu del Pedró y el mirador al Baix Llobregat. En el límite con la calle de Tramuntana se ha hecho una intervención de cirugía potenciando el arbolado existente y consolidando el talud que se prolonga y formaliza un alcorque continuo.

En la primera terraza se ha definido una pista polivalente con gradas para la práctica de deportes, mientras que en la segunda hay varias zonas de juegos. Las líneas de los muros facilitan la accesibilidad al lugar y a la escuela y pasan a ser grandes contenedores de tierras para dar lugar a franjas de verde entre terrazas. La circulación del peatón se realiza en rampas adaptadas a lo largo de estas líneas y transversalmente por escaleras, entendidas como piezas de mobiliario sobre los taludes. En el área de juegos, los distintos usos son soportados por materiales de texturas y colores variados acordes con la actividad: sablón para las petancas, caucho de color para los juegos infantiles y hormigón de color para la zona de *ping-pong*.

Se ha diseñado, como elemento singular, un mirador que provoca que la plaza de la Creu del Pedró mire el paisaje del Baix Llobregat. La escalera de conexión con las calles de la Muntanya y d'Àngel Guimerà se ha reformado colocando puntos de descanso, con un descansillo balcón y un banco barandilla.

El criterio de plantación ha sido entender el lugar como la recuperación de un bosque en terrazas, abierto para mantener las visuales y dotar los espacios centrales de sol. En el límite con la calle de la Creu del Pedró el conjunto de arces y acacias refuerza la idea de fachada verde. En el lado del colegio, de forma más permeable, se han plantado fresnos con una singularidad de banco alcorque creando puntos de estar. Como límite con las zonas de juegos se han creado unos muros vegetales con el soporte de una estructura metálica. En la parada del autobús se han plantado cuatro parkinsonias, de copa poco espesa, para dejar pasar la luz a las viviendas.

La iluminación es esencial para definir ambientes diferenciados. En la calle de la Creu del Pedró, con tráfico rodado importante, hay luz amarilla. El resto de zonas más peatonales tienen luz blanca, que mejora la calidad y garantiza una buena reproducción cromática del espacio y la vegetación.

Parc del Canigó is in a low-density environment with houses, a school and a car park that can be converted into pit boxes for the annual kart race. It is also where the bonfire lit with the Canigó Flame is made. The object of the work carried out was to strengthen the central role played by this space by creating scenarios responding to different wishes that will incentivise the collective identity. The difficulty of the project consisted in solving the problem of planting vegetation in a place where there is slate and the balance between the needs of cars and pedestrians.

A line of a continuous low kerb section is been defined at the boundary with Carrer Creu del Pedró providing a single solution for all the vehicle traffic movements. From this boundary the depth of the earth starts to build up and large flower beds are set out with trees planted in them as a filter and as a green façade. The other boundary is the street, which functions as a footway and as a recreation and overflow area for the school. It is differentiated by paving of prefabricated concrete flagstones that stretches as far as la Creu del Pedró and the Baix Llobregat vantage point. At the boundary with Carrer Tramuntana a surgical operation has been performed reinforcing the existing plantation of trees and consolidating the bank that is extended and formalised by a continuous tree pit.

On the first terrace a multi-purpose track has been defined with tiers for doing different sports, while the second contains various playing areas. The lines of the walls facilitate access to the place and the school, and become huge earth containers giving rise to strips of vegetation between the terraces. The movement of pedestrians is via adapted ramps along these lines and crosswise via stairs, understood as items of furniture on the slopes. In the games area, the different uses are supported by materials of various textures and colours depending on the activity: granite sand for the pétanque rinks, coloured rubber for the children's playground and coloured concrete for the table tennis area.

A vantage point looking out from Plaça de la Creu del Pedró over the Baix Llobregat landscape has been designed as a singular element. The stairs connecting it to Carrer de la Muntanya and Carrer d'Àngel Guimerà have been remodelled to include resting places with a balcony landing and a banister bench.

The criterion for deciding what to plant was understanding the place as being about the reclaiming of a terraced wood cleared so as not to block the views and to let the sunshine through into the central spaces. The trees at the boundary with Carrer de la Creu del Pedró –maple and acacia- reinforce the idea of a green façade. On the side where the school is, a more permeable arrangement of ash trees has been planted with a singular tree pit bench creating places where people can sit and relax. Vegetable walls supported by a metal structure have been created as a boundary with the play areas. At the bus stop, four parkinsonias, which do not have a dense set of branches, have been planted so as not to block out the light for the people living nearby. Lighting is essential for defining different areas. Carrer Creu del Pedró, which carries a lot of vehicle traffic, is differentiated by its yellow light from the other, more pedestrian areas, which have white light. This improves the quality of these leisure areas and guarantees that the colours of the space and the vegetation are well reproduced.

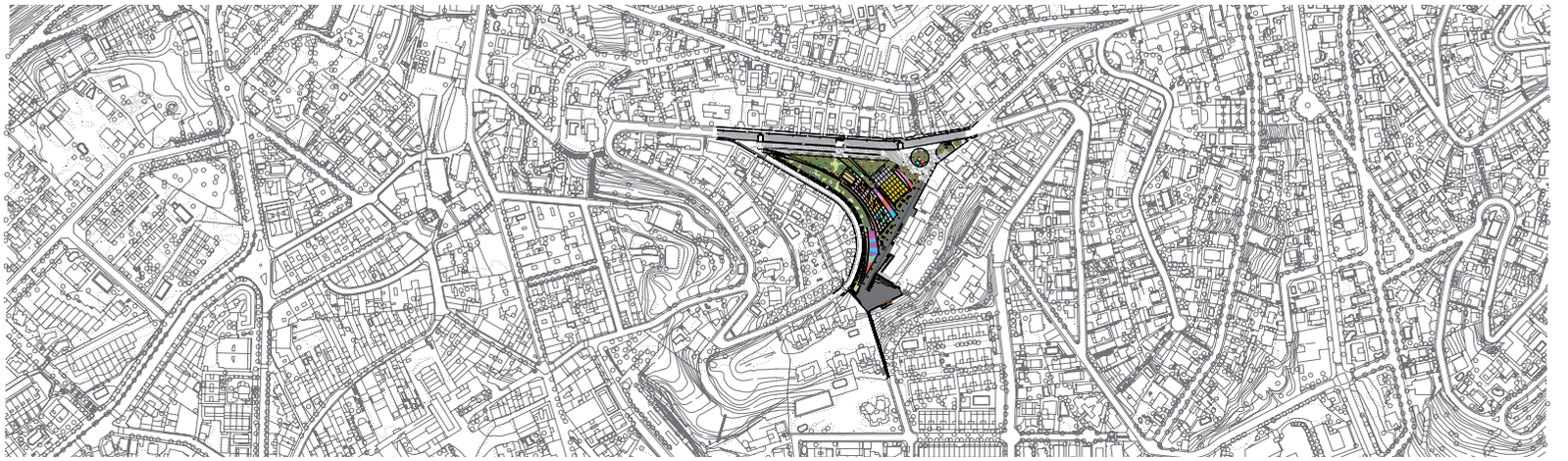

Emplaçament

0 40 80 200

Planta general

0 10 20 50

Secció S01

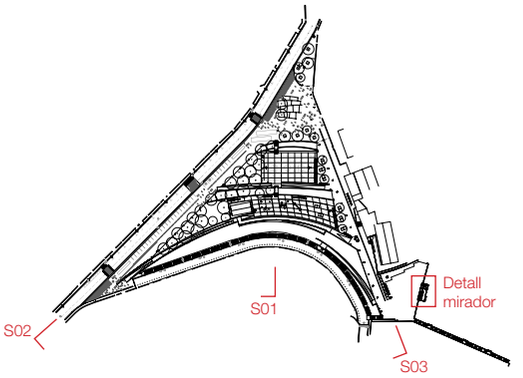

Secció S02

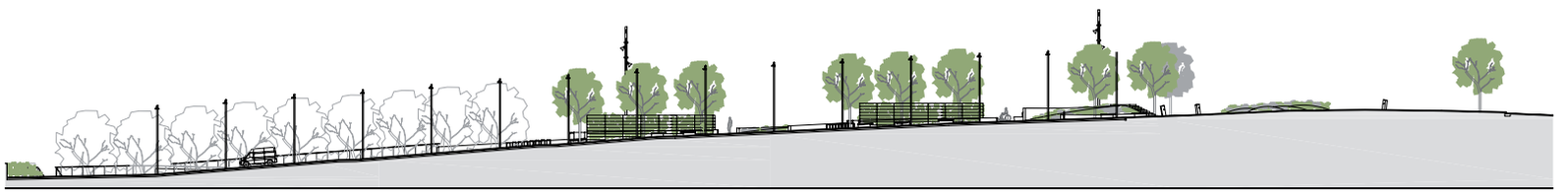

Secció S03

0 4 8 20

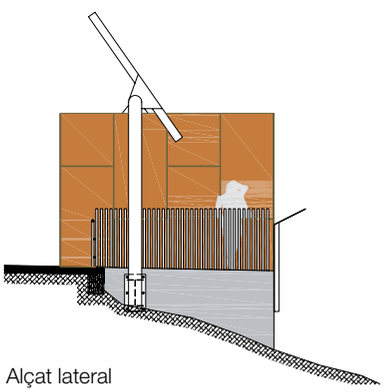

Alçat lateral

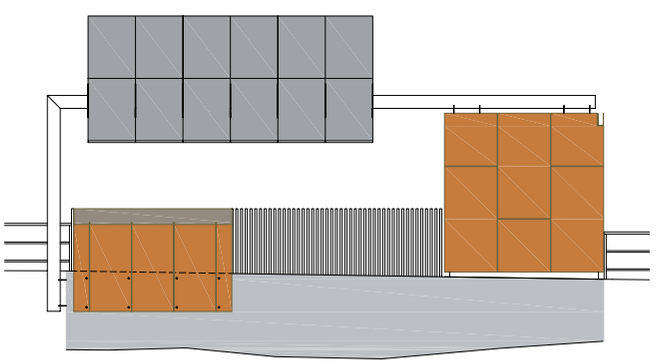

Alçat frontal

Detall mirador

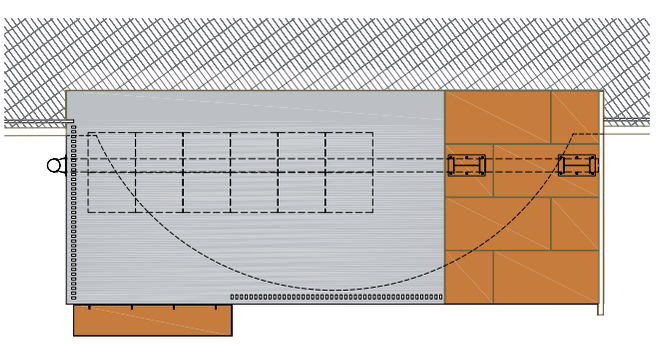

Planta

0 1 2 5

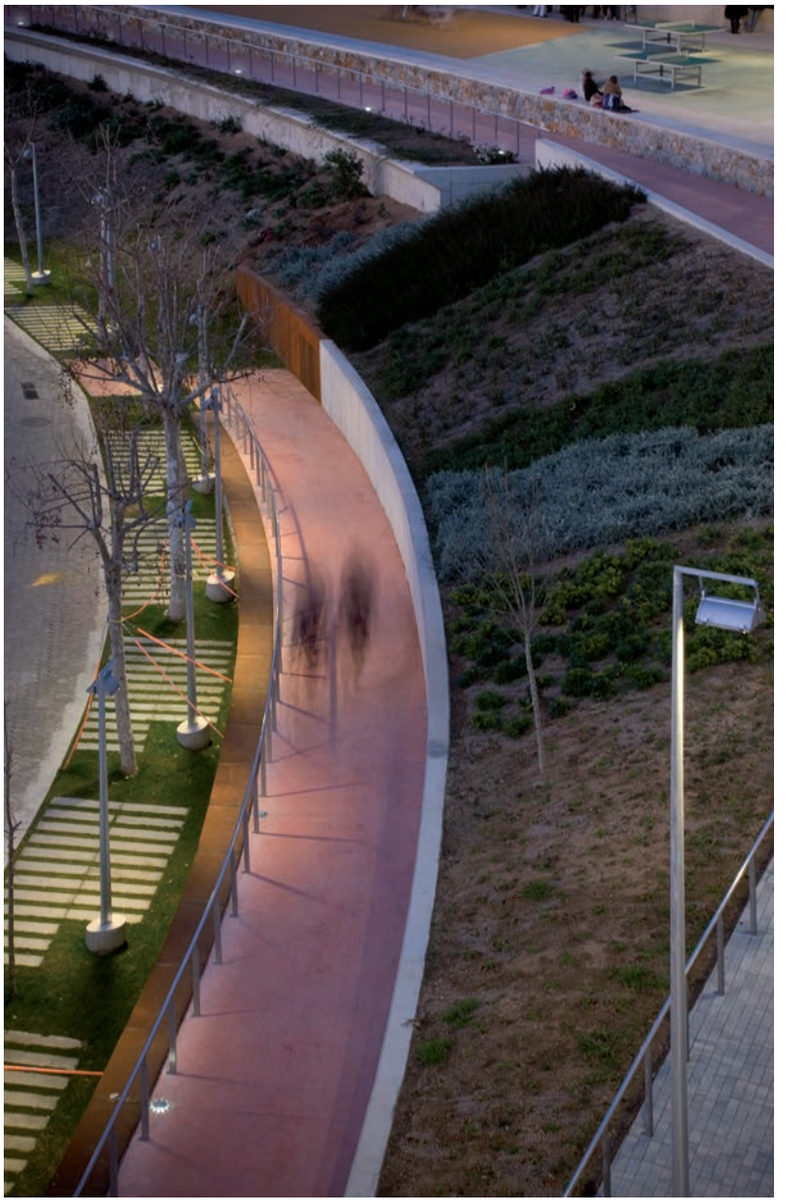

parc del canigó

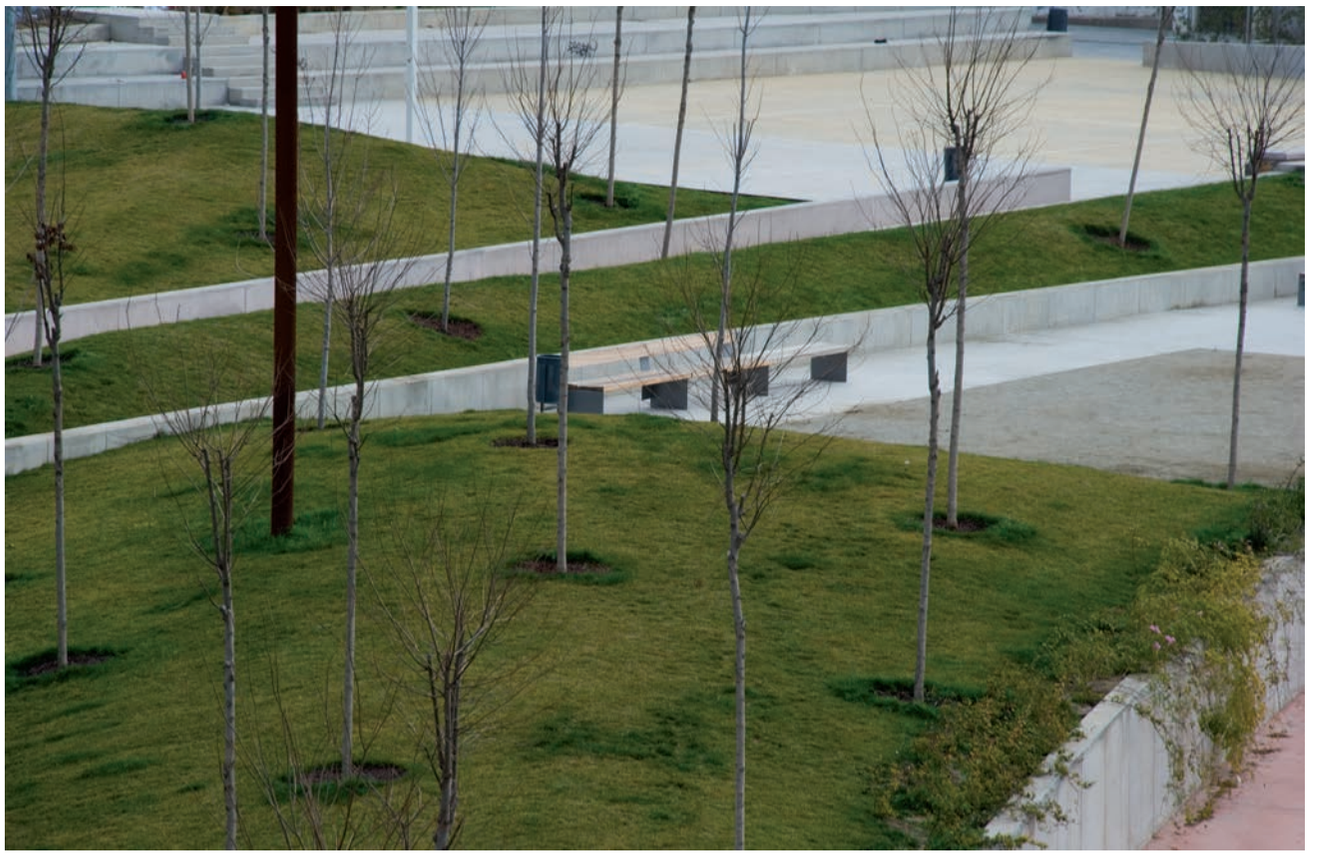

parc del canigó

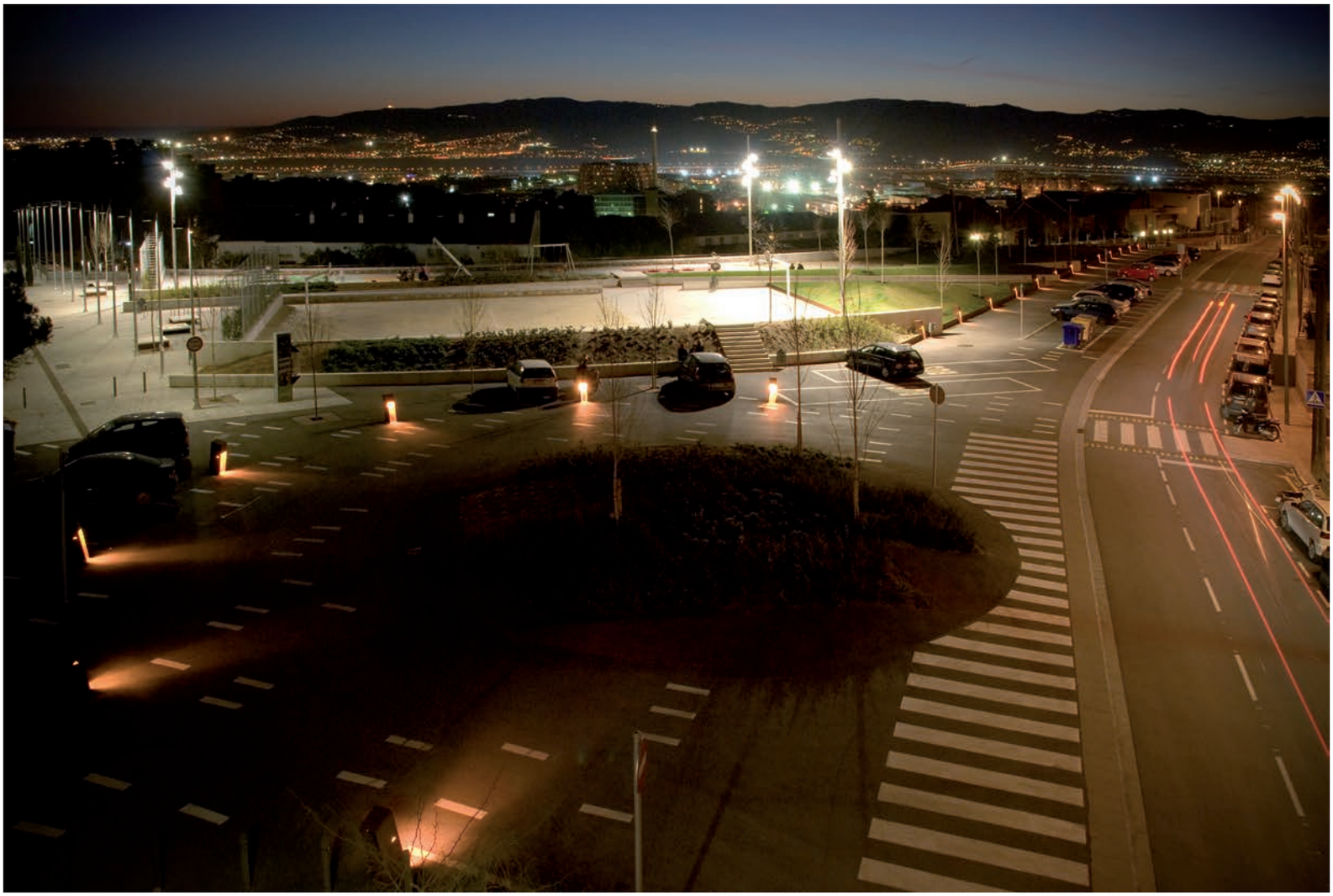

Carrers del barri Sud
Sant Just Desvern

Projecte / Proyecto / Project
Remodelació dels carrers del barri

Municipi / Municipio / Municipality
Sant Just Desvern

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Febrer 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Juliol 2007

Superfície / Superficie / Area
7.045 m²

Cost total / Coste total / Total cost
2.279.033'97 €

Mòdul / Módulo / Module
323'50 €/m²

Autor/s / Autor/es / Author/s
Montserrat Periel (arquitecta)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Jordi Colom (aparellador), Luisa Solsona (arquitecta), Mikel Garcia de Eulate (paisatgista)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Sant Just Desvern, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Eurocatalana Obres i Serveis SL

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Lourdes Jansana

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en el V Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba / Seleccionada en la 2na Triennal d'Arquitectura i Urbanisme del Baix Llobregat, Alt Penedès i Garraf en la categoria d'Espais Exteriors

El projecte ha consistit en la remodelació de diversos trams dels carrers del barri Sud que tenen més densitat d'edificació: carrers de Roquetes, Sadet, la Creu, la Font i la Todona. La proposta estava pensada en coherència amb uns criteris globals que inclouen la totalitat del barri i s'ha marcat com a objectiu la qualificació i dignificació de l'espai urbà mitjançant la pacificació del trànsit i la definició d'una nova imatge d'aquest espai urbà, noves seccions dels carrers i un nou ordre d'elements urbans i de materials.
L'estat previ es caracteritzava per la degradació de la urbanització, l'ocupació excessiva de l'espai per part dels vehicles aparcats, la dificultat d'accessibilitat dels vianants i la falta d'ordre i coherència dels elements urbans i la vegetació.
La intervenció ha jerarquitzat els carrers en dos tipus: els que resolen la circulació viària a escala del barri i que concentren l'aparcament (la Font, la Creu i la Todona), i els carrers amb circulació viària estrictament local que s'han resolt donant prioritat als vianants (Roquetes i Sadet).
Per tal de garantir la integració d'aquesta intervenció en el conjunt de la ciutat, el projecte ha utilitzat materials que ja hi són habituals. S'ha col·locat un paviment continu d'aglomerat asfàltic en bona part de l'amplada del carrer per evitar el fraccionament de la secció i la percepció d'estretor. A la trobada amb els edificis el que s'hi ha posat és un paviment de pedra de granit a manera de sòcol horitzontal de les façanes i com a límit i contenidor del paviment asfàltic. El paviment de granit resol les trobades, els desnivells i les vorades amb diferents gruixos de material i aporta dignitat, qualitat i ordre al conjunt. Les peces queden definides a partir d'un mòdul d'amplada fixa de 30 cm amb junt continu longitudinal i llargada variable de 15-22-30 a trencajunts que permet adaptar-se a la topografia complexa d'aquest àmbit.
La secció dels carrers de Roquetes i Sadet és asimètrica. A una banda la franja de paviment de granit està a nivell amb el paviment d'asfalt i a l'altra una vorada baixa de 9 cm resol la recollida d'aigües d'escorrentia, protegeix la vorera del pas ocasional de vehicles i, per la seva poca alçada, minimitza l'amplada dels guals de vehicles i vianants.
Els escocells, de 80x24 cm i emmarcats per dues vores trapezoïdals de granit, assenyalen l'àmbit de circulació dels vehicles i permeten el pas de vianants per sobre de la reixa d'acer corten que els protegeix. L'arbrat, l'enllumenat i el mobiliari urbà completen la imatge unitària del conjunt i s'adapten a l'escala dels carrers.

El proyecto ha consistido en la remodelación de varios tramos de las calles del barrio Sud que tienen más densidad de edificación: calles de Roquetes, Sadet, la Creu, la Font y la Todona. La propuesta estaba pensada en coherencia con unos criterios globales que incluyen todo el barrio y se ha marcado como objetivo la calificación y dignificación del espacio urbano mediante la pacificación del tráfico y la definición de una nueva imagen de este espacio urbano, nuevas secciones de las calles y un nuevo orden de elementos urbanos y de materiales.
El estado previo se caracterizaba por la degradación de la urbanización, la ocupación excesiva del espacio por parte de los vehículos aparcados, la dificultad de accesibilidad de los peatones y la falta de orden y coherencia de los elementos urbanos y la vegetación.
La intervención ha jerarquizado las calles en dos tipos: los que resuelven la circulación viaria a escala del barrio y que concentran el aparcamiento (la Font, la Creu y la Todona), y las calles con circulación viaria estrictamente local que se han resuelto dando prioridad a los peatones (Roquetes y Sadet).
A fin de garantizar la integración de esta intervención en el conjunto de la ciudad, el proyecto ha utilizado materiales que son habituales en ella. Se ha colocado un pavimento continuo de aglomerado asfáltico en gran parte del ancho de la calle para evitar el fraccionamiento de la sección y la percepción de estrechez. En el encuentro con los edificios, se ha puesto un pavimento de piedra de granito a modo de zócalo horizontal de las fachadas y como límite y contenedor del pavimento asfáltico. El pavimento de granito resuelve los encuentros, los desniveles y los bordillos con diferentes grosores de material y aporta dignidad, calidad y orden al conjunto.
Las piezas quedan definidas a partir de un módulo de ancho fijo de 30 cm con junta continua longitudinal y largo variable de 15-22-30 a rompejunta que permite adaptarse a la topografía compleja de este ámbito.
La sección de las calles de Roquetes y Sadet es asimétrica. En un lado, la zona de pavimento de granito está a nivel con el pavimento de asfalto y en el otro, un bordillo bajo de 9 cm resuelve la recogida de aguas de escorrentía, protege la acera del paso ocasional de vehículos y, por su poca altura, minimiza el ancho de los vados de vehículos y peatones.
Los alcorques, de 80x24 cm, enmarcados por dos tiras trapezoidales de granito, señalan el ámbito de circulación de los vehículos y permiten el paso de peatones por encima de la reja de acero corten que los protege. El arbolado, el alumbrado y el mobiliario urbano completan la imagen unitaria del conjunto y se adaptan a la escala de las calles.

The project consisted in remodelling various sections of the streets in Barri Sud (South Neighbourhood) in which there is a greater density of buildings: Roquetes, Sadet, La Creu, La Font and La Todona. The plan was conceived in keeping with the overall criteria for the whole of the neighbourhood and set itself the aim of upgrading and dignifying the urban space by calming the traffic and defining a new image for the urban space, new street cross-sections and a new order for the urban elements and materials.
The condition of the area prior to the intervention was characterised by degradation of the urban elements, excessive occupation of the space by parked vehicles, the difficulty of access for pedestrians and a lack of order and consistency in the urban items and vegetation.
The intervention divided the streets into two types: those that carry neighbourhood road traffic and where parking is concentrated (La Font, La Creu and La Todona), and those carrying strictly local traffic where priority is given to pedestrians (Roquetes and Sadet).
To ensure the results of this intervention are well integrated in the town as a whole, the project used materials that are already common there. Asphalt conglomerate paving was laid on a large cross section of the street to prevent it from being seen as fragmented and narrow. Where the street meets the buildings, granite paving has been laid by way of a horizontal plinth along the frontages and as a boundary and container of the asphalt paving. The granite paving, which is used in different thicknesses for the points where the street and buildings meet, to overcome differences in level and for the kerbs, provides the area as a whole with dignity, quality and order. The pieces are defined on the basis of a module with a fixed width of 30 cm with a continuous longitudinal join and variable lengths of 15, 22 and 30 cm laid in staggered fashion allowing them to adapt to this area's complex topography.
The cross sections of Carrer de Roquetes and Carrer de Sadet are asymmetrical. On one side of the street the strip of granite paving is level with the asphalt paving, while on the other a low 9 cm kerb acts as a gutter to collect run-off water, stops vehicles coming onto the pavement and, because it is not very high, reduces the required width of special dropped kerbs for vehicles and pedestrians.
The 80x24 cm tree pits, which are framed by two trapezoid granite borders, mark where vehicles are allowed to drive while enabling pedestrians to walk over the corten steel grille protecting them. The trees, lighting and urban furniture complete the unitary image of the whole and fit in with the scale of the streets.

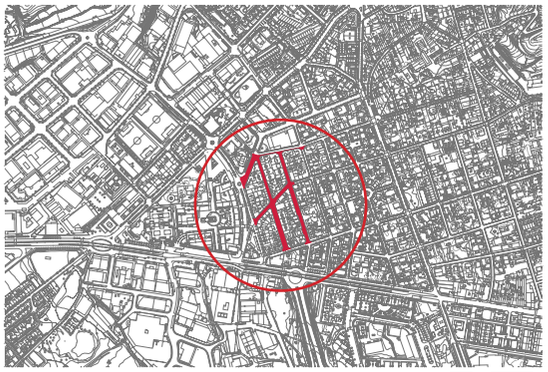

Situació

0 50 100 200

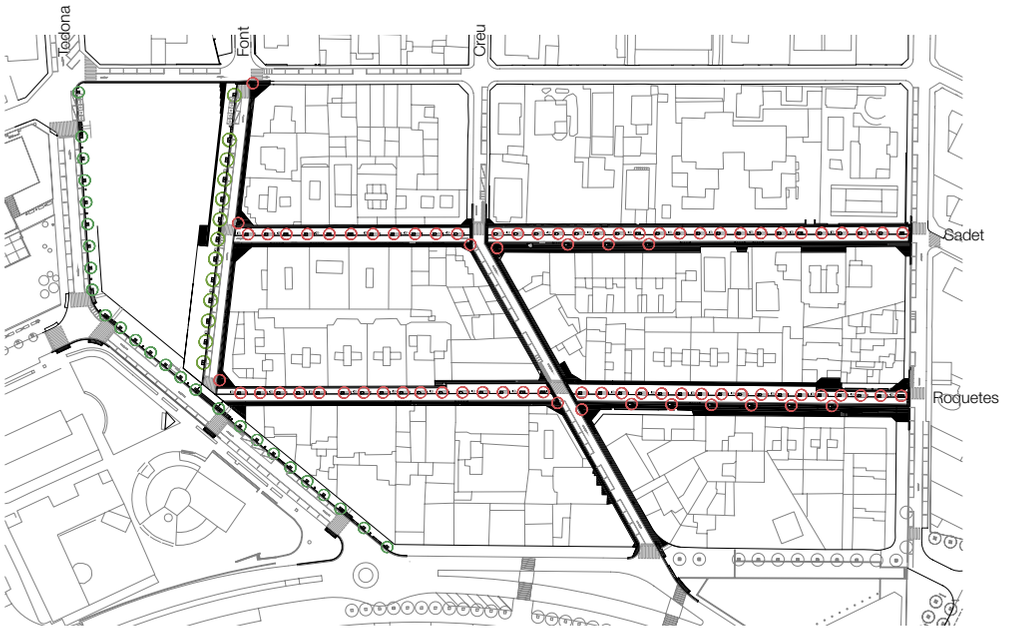

Planta emplaçament

0 10 20 40

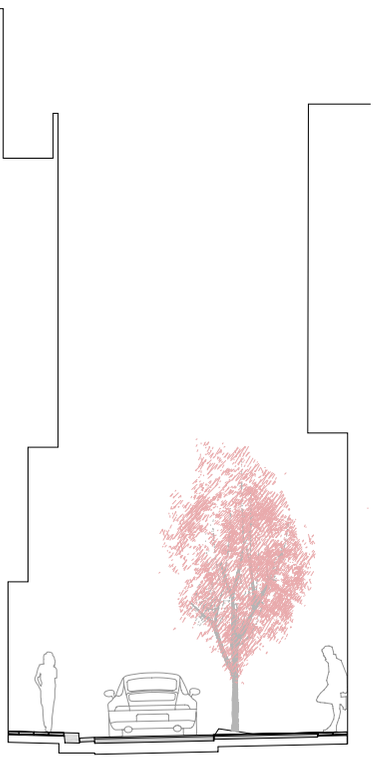

Secció tipus

0 0,5 1 2

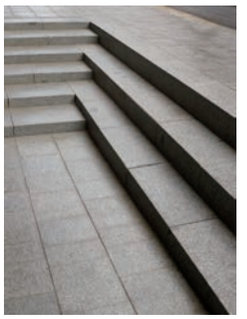

Detall escala

Detall escocell

Fotografies Montserrat Periel

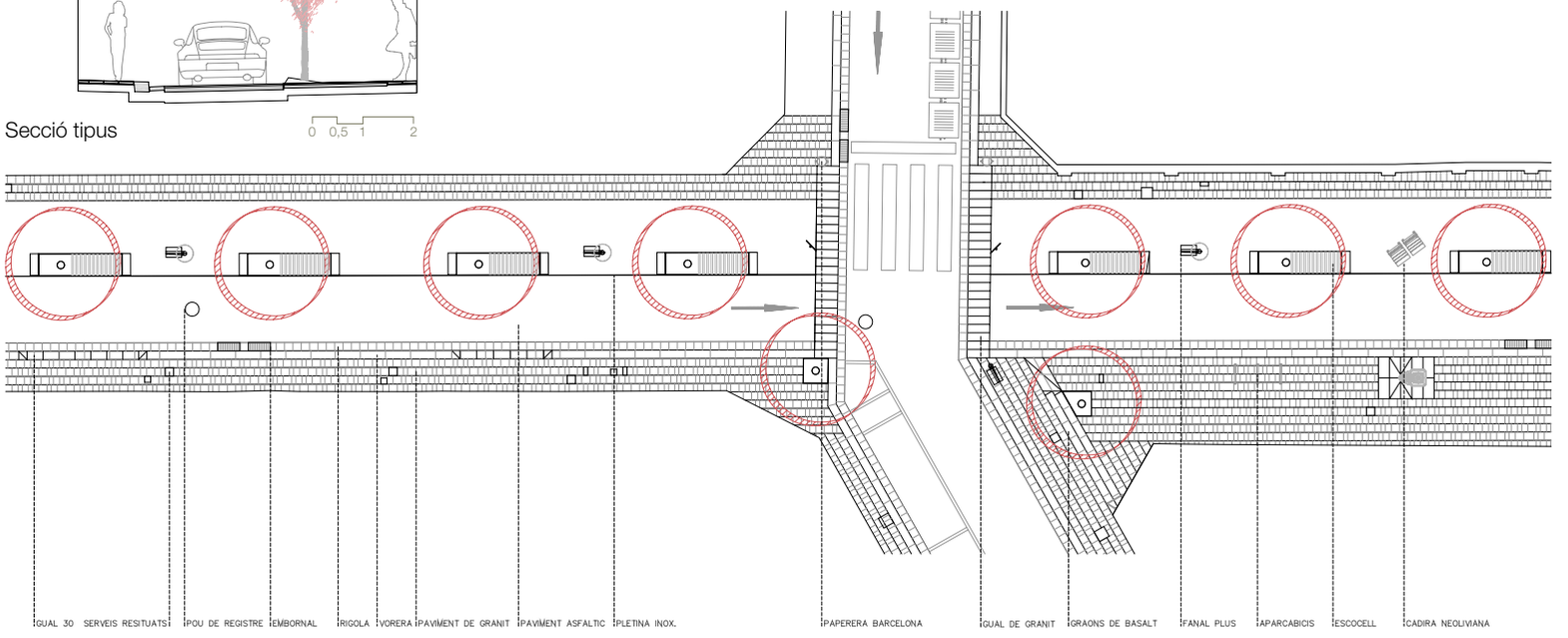

Planta carrer Sadet

0 1 2 4

REST

Passatge de la Victòria

Santa Coloma de Gramenet

Projecte / Proyecto / Project
Arranjament del passatge

Municipi / Municipio / Municipality
Santa Coloma de Gramenet

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Octubre 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Desembre 2007

Superfície / Superficie / Area
1.589'25 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
814.511'98 €

Mòdul / Módulo / Module
512'51 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Claudi Aguiló Riu, Eva Pagès (arquitectes)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Manel Sanz (tècnic auxiliar), Catalina Montserrat (eng. agrònoma), Carlos Villasur, Dina Hermoso (eng. tècnics industrials), Manuel Reventós (eng. de camins, canals i ports – estructures), Noemí Martínez (arquitecta), Albert Ruiz-Busquets (estudiant d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Construcciones y Servicios Faus SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Jeroen Van Mieghem

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada én la X Bienal Española de Arquitectura y Urbanismo

La configuració del passatge de la Victòria era la d'un carrer cul-de-sac amb continuïtat a peu a través d'escales del mateix ample que el carrer. El perfil tenia primer un pendent suau que s'accentuava a partir de la corba on començaven les escales, les quals s'han suprimit en el projecte. El carrer està delimitat per habitatges plurifamiliars d'alçades variables excepte al costat exterior de la corba on limita amb un carreró deprimit uns 3-4 m, amb un mur de contenció i barana.
La dificultat del projecte ha recaigut en la nova definició de la rasant del carrer amb el pendent mínim un cop enderrocades les escales. Tenint en compte que els habitatges seran de nova edificació, s'ha pogut aconseguir un pendent únic d'un 19% i evitar-ne de superiors. A la part inferior l'esforç ha estat evitar modificar els accessos dels habitatges donant una mateixa cota a banda i banda del carrer.
Pel que fa al trànsit la voluntat de l'Ajuntament és desplaçar-lo cap als carrers de l'entorn i assimilar aquest passatge al grup de carrers amb prioritat per als vianants, tot i permetre el pas rodat, segons el model proposat per al conjunt del centre històric de Santa Coloma.
L'actuació ha assolit una secció asimètrica amb un petit desnivell de 7 cm que provoca una única línia de recollida d'aigua; aquest desnivell defineix una franja tècnica on hi va l'arbrat, el mobiliari urbà, l'enllumenat i els guals que, juntament amb un joc de peces inclinades, protegeix el vianant del cotxe. A l'altra banda la franja de vianants és més estreta i està delimitada amb pilones. L'accés al passatge és a través d'un gual d'entrada i sortida.
El passatge està definit per franges longitudinals vinculades als diferents usuaris. La circulació transversal es percep a través del ritme d'elements, en els silencis i excepcions d'aquest ritme. S'ha treballat amb un material unitari de peces de prefabricat de formigó de color arena, diferenciant la franja de mobiliari de color gris i les peces singulars de color negre. La llamborda de 30x10x10 és el paviment suport de tots els recorreguts. S'ha col·locat a sardinell a les franges de vianants i a trencajunts i longitudinalment a la zona de trànsit reduït.
L'arbrat defineix uns mòduls proveïts d'un escocell amb marc d'acer. L'espècie escollida és una perera, que fa una copa piramidal i de diàmetre reduït a fi que la proximitat a la façana no sigui un inconvenient ni per als veïns ni per al creixement de l'arbre; a més té la varietat estacional dels caducifolis i una lluminosa floració. Cada dos mòduls s'hi implanten les lluminàries, unes esveltes columnes de 7 m d'alçada, i cada quatre mòduls hi ha papereres.
S'ha redefinit el mur de contenció preexistent repicant-lo i coronant-lo amb congreny de formigó armat i s'ha perllongat amb un fragment nou. La nova barana s'ha pensat que serveixi alhora per protegir i per tamisar les vistes cap al carreró d'accés a les cases de l'antiga cooperativa. És feta d'un seguit de perfils en L ancorats al mur, que creen un joc de llums i volums gràcies a la projecció de l'ombra d'unes L damunt les altres.

La configuración del pasaje de la Victòria era la de un callejón sin salida con continuidad a pie a través de escaleras del mismo ancho que la calle. El perfil tenía primero una pendiente suave que se acentuaba a partir de la curva donde empezaban las escaleras, que se han suprimido en el proyecto. La calle está delimitada por viviendas plurifamiliares de alturas variables a excepción del lado exterior de la curva, donde limita con una calleja deprimida unos 3-4 m, con un muro de contención y barandilla.
La dificultad del proyecto ha sido la nueva definición de la rasante de la calle con la pendiente mínima una vez demolidas las escaleras. Teniendo en cuenta que las viviendas serán de nueva edificación, se ha podido conseguir una pendiente única de un 19% y evitar pendientes superiores. En la parte inferior, el esfuerzo ha sido evitar modificar los accesos de las viviendas dando una misma cota a cada lado de la calle.
En lo que al tráfico se refiere, la voluntad del Ayuntamiento es desplazarlo hacia las calles cercanas y asimilar este pasaje al grupo de calles con prioridad peatonal, aunque se permite el paso rodado, según el modelo propuesto para el conjunto del centro histórico de Santa Coloma.
La actuación ha logrado una sección asimétrica con un pequeño desnivel de 7 cm que provoca una única línea de recogida de agua. Este desnivel define una franja técnica en la que se sitúa el arbolado, el mobiliario urbano, el alumbrado y los vados que, junto con un juego de piezas inclinadas, dan protección al peatón respecto al coche. En el otro lado, la franja peatonal es más estrecha y está delimitada por pilones. El acceso al pasaje se hace a través de un vado de entrada y salida. El pasaje está definido por franjas longitudinales vinculadas a los distintos usuarios. La circulación transversal se percibe a través del ritmo de elementos, en los silencios y excepciones de este ritmo. Se ha trabajado con un material unitario de piezas prefabricadas de hormigón color arena, diferenciando la franja de mobiliario de color gris y las piezas singulares de color negro. El adoquín de 30x10x10 es el pavimento soporte de todos los recorridos. Se ha colocado a sardinel en las zonas peatonales y a rompejunta y en sentido longitudinal en la zona de tráfico reducido.
El arbolado define unos módulos provistos de un alcorque con marco de acero. La especie escogida es un peral, que desarrolla una copa piramidal y de diámetro reducido con el fin de que la proximidad a la fachada no represente una desventaja ni para los vecinos ni para el crecimiento del árbol; además, pertenece a la variedad estacional de los caducifolios y tiene una luminosa floración. Cada dos módulos se implantan las luminarias, unas esbeltas columnas de 7 m de altura, y cada cuatro módulos hay papeleras.
Se ha redefinido el muro de contención preexistente repicándolo y coronándolo con zuncho de hormigón armado y se ha prolongado con un nuevo fragmento. La nueva barandilla se ha pensado para que sirva a la vez para proteger y para tamizar las vistas a la calleja de acceso a las casas de la antigua cooperativa. Está hecha con una serie de perfiles en L anclados en el muro que crean un juego de luces y volúmenes gracias a la proyección de la sombra de unas L encima de otras.

Passatge de la Victòria used to be a cul-de-sac, although there was a way through for pedestrians via a set of stairs of the same width as the street.
The profile had a gentle gradient that became steeper from the bend at the bottom of the stairs, which have now been removed. The street is lined by houses of various heights except on the outside of the bend, where it borders on an alley about 3 to 4 metres below it with a retaining wall and banister.
The difficulty of the project lay in redefining the level of the street with the minimum gradient once the stairs were demolished. Bearing in mind that the houses will be newly built, it proved possible to make a single 19% slope and avoid having to make any steeper ones. At the lower end special care was taken to avoid having to alter the entrances to the houses by making both sides of the street the same level.
The town council wanted to redirect the traffic into the streets round about and include this passage in the group of pedestrian priority streets, though still allowing vehicle traffic through, in accordance with the model laid down for the whole of Santa Coloma's historic centre.
The cross section is asymmetrical with a small difference in height of 7 cm between one side and the other, which means there is a single water collection line. This difference in height defines a technical strip containing the trees, urban furniture, streetlamps and dropped kerbs which, together with a set of angled pieces, afford pedestrians protection from the cars. On the other side, the pedestrian strip is narrower and delimited by bollards. Access to the walkway is via a dropped kerb which is the way into and out of the street.
The walkway is defined by longitudinal strips according to their different users. Crosswise movement is perceived through the rhythm of elements, in the silences and exceptions in this rhythm. The same type of material –sand-coloured prefabricated concrete– has been used, differentiating the furniture strips by the use of grey and the singular pieces by the use of black. All the routes are surfaced with 30x10x10 flagstones, laid in a rowlock arrangement on the pedestrian strips and longitudinally and in a staggered arrangement in the low-traffic area.
The trees are in modules with steel-framed pits. The pear tree is the species chosen, as its pyramidal crown and small diameter mean it will not be a problem for the people living there nor will the trees' growth be hindered. Besides, it displays the seasonal variety of deciduous trees and has bright flowers.
The streetlamps are positioned every two modules. They consist of slender 7 metre-high columns. Every four modules there is a litter bin.
The pre-existing retaining wall has been redefined by repointing it and crowning it with a band of reinforced concrete, and it has been lengthened with a new section. The new banister has been designed to serve both as a protection and to screen the views of the alleyway leading into the houses of the former co-operative. It is made of a series of L-profiles anchored to the wall creating a play of lights and volumes as the result of the projection of the shadows of some of the L's on the others.

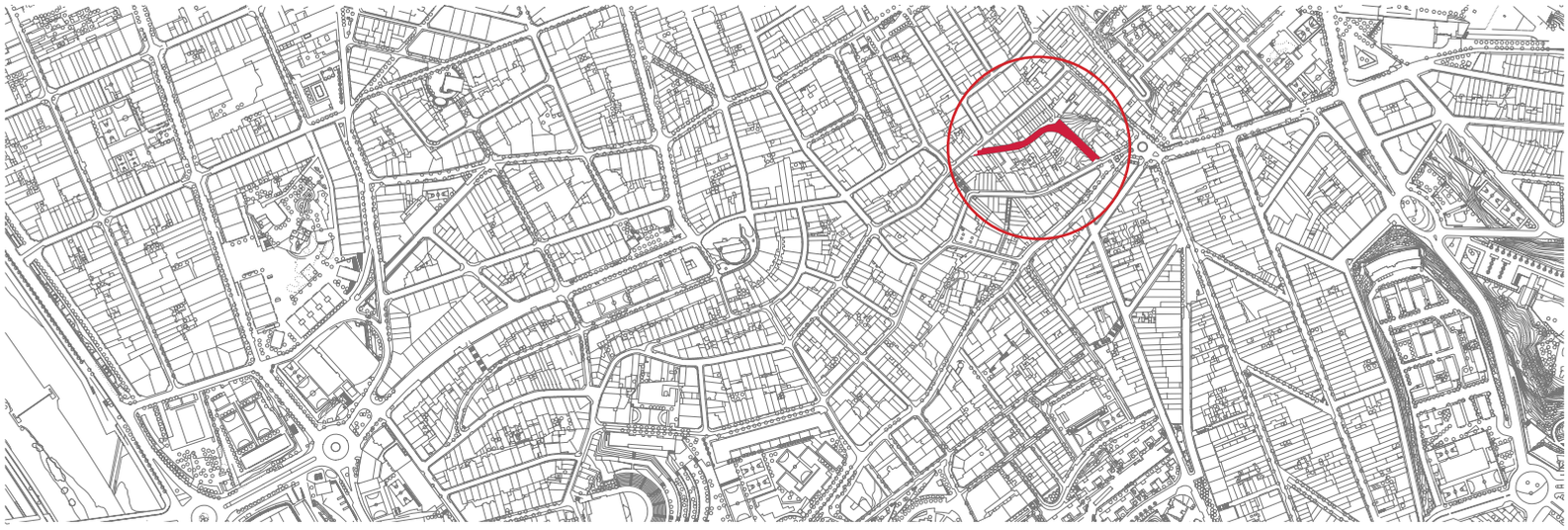

Situació

0 50 100 200

Planta general

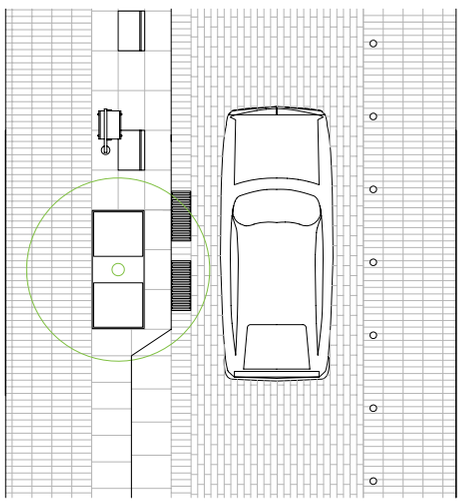

Planta detall

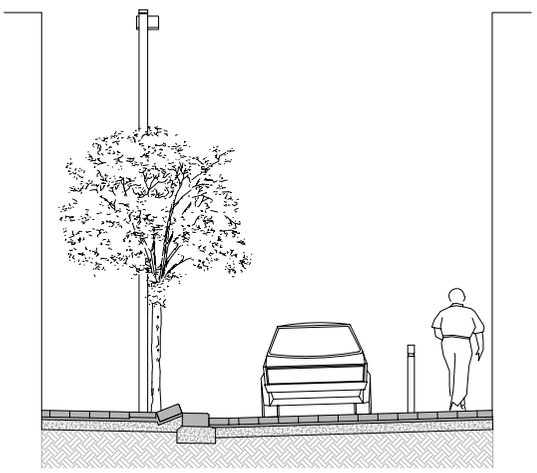

Secció tipus

0 0,5 1 2

Riera Blanca
Barcelona
L'Hospitalet de Llobregat

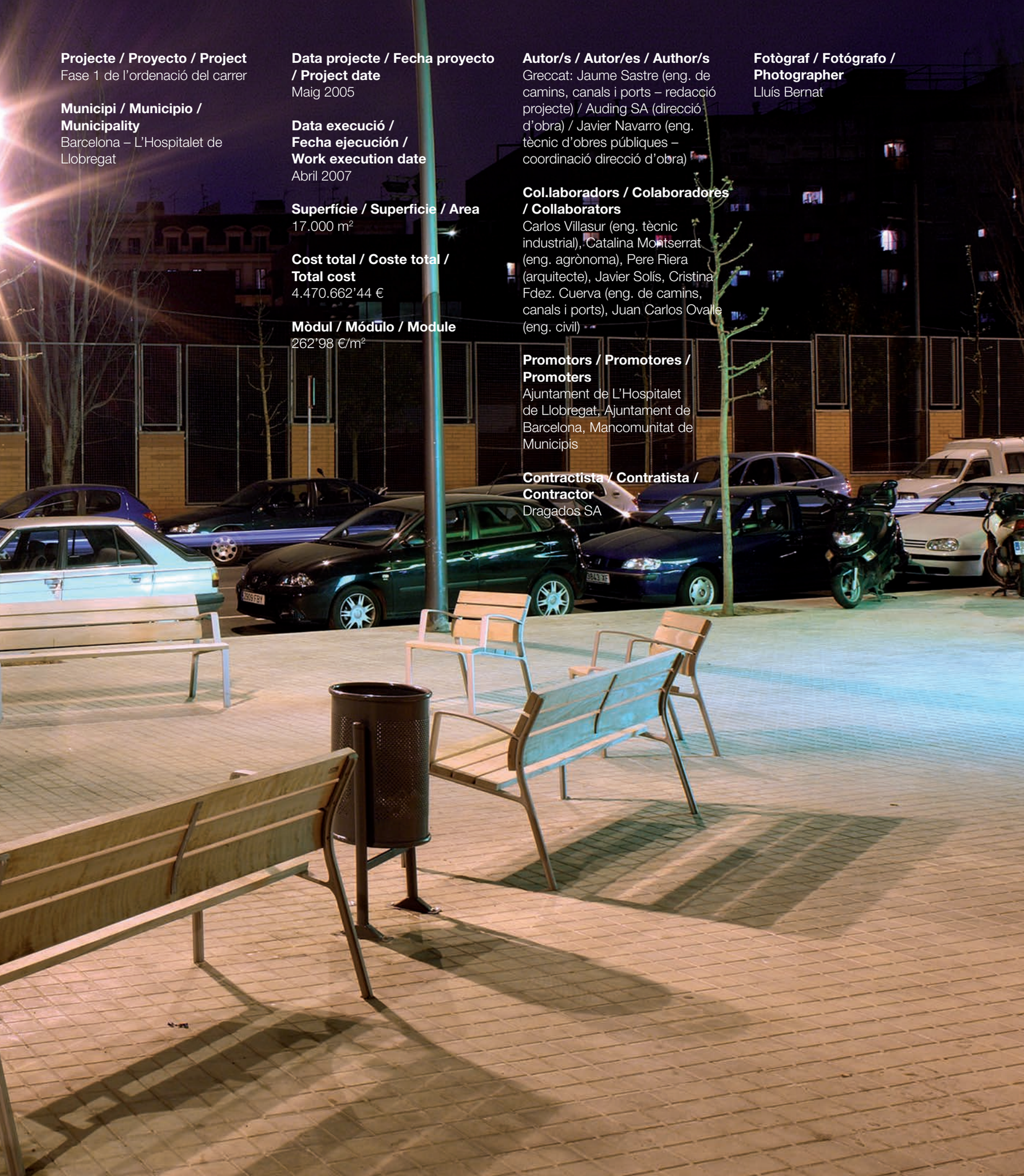

Projecte / Proyecto / Project
Fase 1 de l'ordenació del carrer

Municipi / Municipio / Municipality
Barcelona – L'Hospitalet de Llobregat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Maig 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Abril 2007

Superfície / Superficie / Area
17.000 m²

Cost total / Coste total / Total cost
4.470.662'44 €

Mòdul / Módulo / Module
262'98 €/m²

Autor/s / Autor/es / Author/s
Greccat: Jaume Sastre (eng. de camins, canals i ports – redacció projecte) / Auding SA (direcció d'obra) / Javier Navarro (eng. tècnic d'obres públiques – coordinació direcció d'obra)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Carlos Villasur (eng. tècnic industrial), Catalina Montserrat (eng. agrònoma), Pere Riera (arquitecte), Javier Solís, Cristina Fdez. Cuerva (eng. de camins, canals i ports), Juan Carlos Ovalle (eng. civil)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat, Ajuntament de Barcelona, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Dragados SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Lluís Bernat

La Riera Blanca ha estat el límit tradicional entre els teixits urbans de Barcelona i L'Hospitalet i aquest fet administratiu deu ser a l'origen de la seva configuració: una via desordenada, sense coherència urbanística, amb voreres amples i estretes aleatòriament dificultant el pas de vianants, i una calçada caòtica que suportava un dels principals fluxos circulatoris de la zona.
L'àmbit d'actuació del projecte, amb una longitud de 879 metres, comprèn la calçada i les voreres (la de l'oest al terme municipal de L'Hospitalet i la de l'est al de Barcelona) de la Riera Blanca, entre la carretera de Collblanc i la ronda de la Torrassa. S'hi ha inclòs a més part dels carrers adjacents per tal de donar continuïtat a les alineacions de les noves voreres amb les existents en aquests altres carrers.
El projecte, encarregat per la Mancomunitat, ha tingut la finalitat d'ordenar aquesta via ajustant-la a les seves pròpies necessitats: disposar de zones de càrrega i descàrrega per satisfer la demanda comercial del carrer, donar continuïtat als sentits de circulació i amples de carril suficient per afavorir la fluïdesa del trànsit; posar alhora semàfors a les cruïlles per donar seguretat als vianants.
Així s'ha aconseguit, a excepció de zones puntuals on trobem edificis fora d'alineació, una franja continua d'11 metres de calçada, amb doble sentit de circulació i voreres de 4 metres d'amplada mitjana amb la garantia de mantenir sempre una amplada mínima de 2,20 metres per al pas de cadires de rodes. A la franja més externa de cada sentit de circulació s'hi ha implantat un carril multiús de zona d'aparcament o de càrrega i descàrrega, excepte en aquells punts on ha calgut disposar un gir a l'esquerra. S'han plantat sòfores en filera cada 8 metres en tot el carrer i s'han col·locat noves columnes d'enllumenat públic del model Stick, situades en filera o al portell segons l'estudi luminotècnic. En dues placetes triangulars que s'originen entre la carretera de Collblanc i el carrer de Munné, s'hi ha posat una sèrie de fanals cilíndrics (tipus *Pep*) al voltant dels quals s'han organitzat àmbits d'estar. El nou mobiliari urbà consisteix en cadires i bancs del model NeoRomàntico Liviano, papereres d'acer galvanitzat i baranes d'acer inoxidable en aquells punts on, per accessibilitat, era necessari.
La xarxa d'instal·lacions existents s'ha millorat, atesa la seva insuficiència, soterrant tots els serveis aeris que hi havia al carrer i reforçant l'enllumenat i el drenatge. Finalment, les obres d'ordenació de la Riera Blanca s'han aprofitat també per construir un calaix de formigó de 2x3 metres, previst per l'empresa pública de clavegueram de Barcelona CLABSA, des del carrer de Canalejas fins al carrer d'Esteràs, que en el futur es perllongarà i es posarà en servei. Aquest nou col·lector servirà per solucionar els problemes de capacitat que té l'actual.

La Riera Blanca ha sido el límite tradicional entre los tejidos urbanos de Barcelona y L'Hospitalet y este hecho administrativo debe estar en el origen de su configuración: una vía desordenada, sin coherencia urbanística, con aceras anchas y estrechas aleatoriamente dificultando el paso de peatones, y una calzada caótica que soportaba uno de los principales flujos circulatorios de la zona.
El ámbito de actuación del proyecto, con una longitud de 879 metros, comprende la calzada y las aceras (la del oeste en el término municipal de L'Hospitalet y la del este en el de Barcelona) de la Riera Blanca, entre la carretera de Collblanc y la ronda de la Torrassa. Se ha incluido además parte de las calles adyacentes para dar continuidad a las alineaciones de las nuevas aceras con las existentes en estas otras calles.
El proyecto, encargado por la Mancomunidad, ha tenido como finalidad ordenar esta vía ajustándola a sus propias necesidades: disponer de zonas de carga y descarga para satisfacer la demanda comercial de la calle, dar continuidad a los sentidos de circulación y anchos de carril suficiente para favorecer la fluidez del tráfico; poner semáforos en los cruces para dar seguridad a los peatones.
Así se ha conseguido, salvo en algunas zonas puntuales donde encontramos edificios fuera de alineación, una franja continua de 11 metros de calzada, con doble sentido de circulación y aceras de 4 metros de ancho medio con la garantía de mantener siempre un ancho mínimo de 2,20 metros para el paso de sillas de ruedas.
En la franja más externa de cada sentido de circulación se ha implantado un carril multiusos de zona de aparcamiento o de carga y descarga, a excepción de los puntos en que ha sido necesario disponer de un giro a la izquierda.
Se han plantado sóforas en hilera cada 8 metros en toda la calle y se han colocado nuevas columnas de alumbrado público del modelo Stick, situadas en hilera o al tresbolillo según el estudio luminotécnico. En dos plazoletas triangulares que se originan entre la carretera de Collblanc y la calle de Munné, se ha puesto una serie de farolas cilíndricas (tipo *Pep*) alrededor de las que se han organizado ámbitos de estar. El nuevo mobiliario urbano consiste en sillas y bancos del modelo NeoRomántico Liviano, papeleras de acero galvanizado y barandillas de acero inoxidable en los puntos en los que, por accesibilidad, era necesario.
La red de instalaciones existentes se ha mejorado, dada su insuficiencia, enterrando todos los servicios aéreos que estaban en la calle y reforzando el alumbrado y el drenaje. Finalmente, las obras de ordenación de la Riera Blanca se han aprovechado también para construir un cajón de hormigón de 2x3 metros, previsto por la empresa pública de alcantarillado de Barcelona CLABSA, desde la calle de Canalejas hasta la calle de Esteràs, que en un futuro se prolongará y se pondrá en servicio. Este nuevo colector servirá para solucionar los problemas de capacidad que tiene el actual.

La Riera Blanca has traditionally been the boundary between the urban fabrics of Barcelona and L'Hospitalet, and this administrative fact is probably the origin of its configuration: an untidy road, lacking any consistent urban planning, with randomly alternating wide and narrow pavements making it difficult for pedestrians to walk along, and a chaotic roadway carrying one of the main traffic flows in the area.
The plan's scope was an 879-metre length of Riera Blanca, including the roadway and both pavements (the one on the western side in the municipality of L'Hospitalet and the one on the eastern side in the municipality of Barcelona) between Carretera de Collblanc and Ronda de la Torrassa. Part of the adjacent streets was also included to ensure continuity of the arrangement of the new pavements with that of the pavements in these other streets.
The object of the plan, commissioned by the Association of Municipalities of the Barcelona Metropolitan Area (MMAMB), was to bring order to this road, adapting it to its particular needs: giving it loading and unloading areas to meet the requirements of the street's shops and businesses, providing continuity for the traffic in different directions and sufficiently wide lanes to allow it to flow more freely; and installing traffic lights at the crossroads to ensure pedestrian safety.
With the exception of one or two places where the buildings are out of line, a continuous 11-metre strip of roadway with traffic in both directions and pavements with an average width of 4 metres and a minimum width of 2.20 metres to allow wheelchairs through have been achieved.
The outermost strip of the roadway in both directions has been marked off as a multipurpose lane for parking or loading and unloading, except where it was necessary to have a space for traffic turning left. Pagoda trees have been planted every 8 metres all along the street and new *Stick* model lampposts have been put up in rows or in zigzag fashion, depending on the results of a technical light study. In two small triangular-shaped squares between Carretera de Collblanc and Carrer de Munné, a number of cylindrical *Pep* street lamps have been put up and the areas where people can sit have been arranged around them. The new urban furniture consists of *NeoRomántico Liviano* chairs and benches, galvanised steel litter bins and stainless steel handrails where they were needed for accessibility.
Given its inadequacy, the existing services and utilities network has been upgraded, putting all the aerial cables under ground and enhancing the lighting and drainage. Lastly, advantage has been taken of the work on developing Riera Blanca to construct a 2x3 metre concrete caisson, planned by the public sector sewerage company CLABSA, from Carrer de Canalejas as far as Carrer d'Esteràs, which will be extended and come into service in the future. This new collector will solve the capacity problems of the one existing at present.

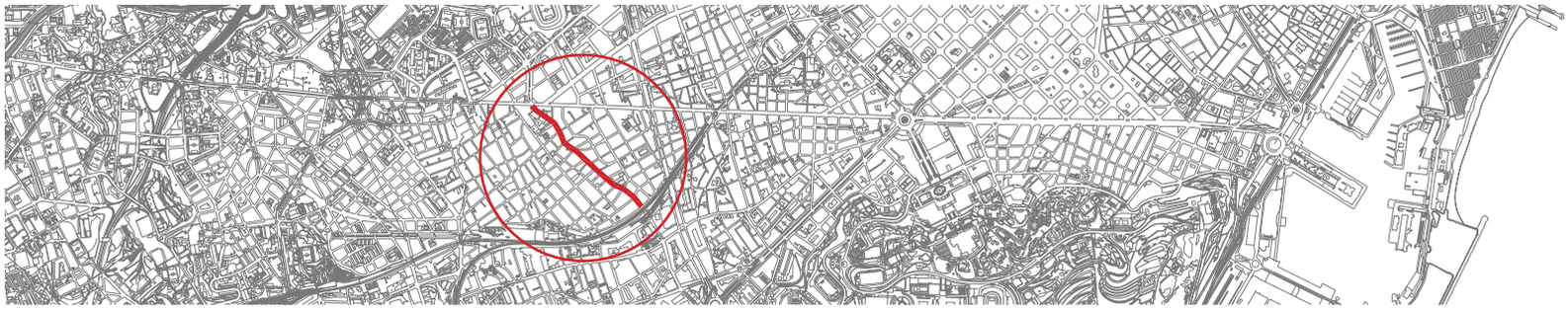

Situació

0 0,25 0,5 1 km

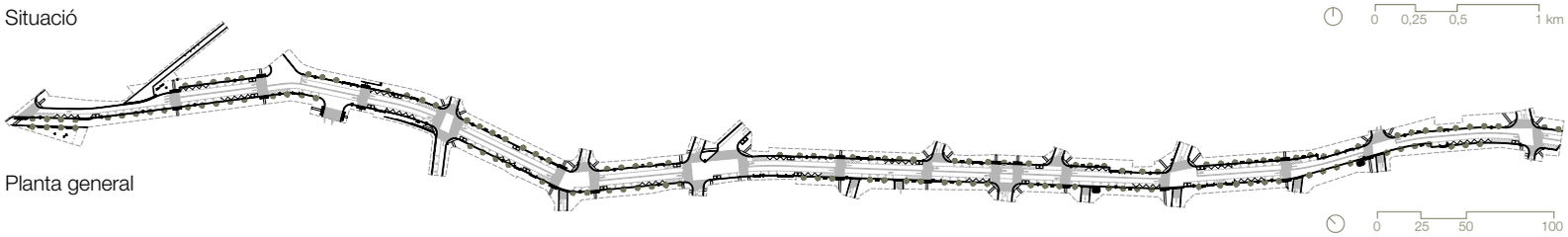

Planta general

0 25 50 100

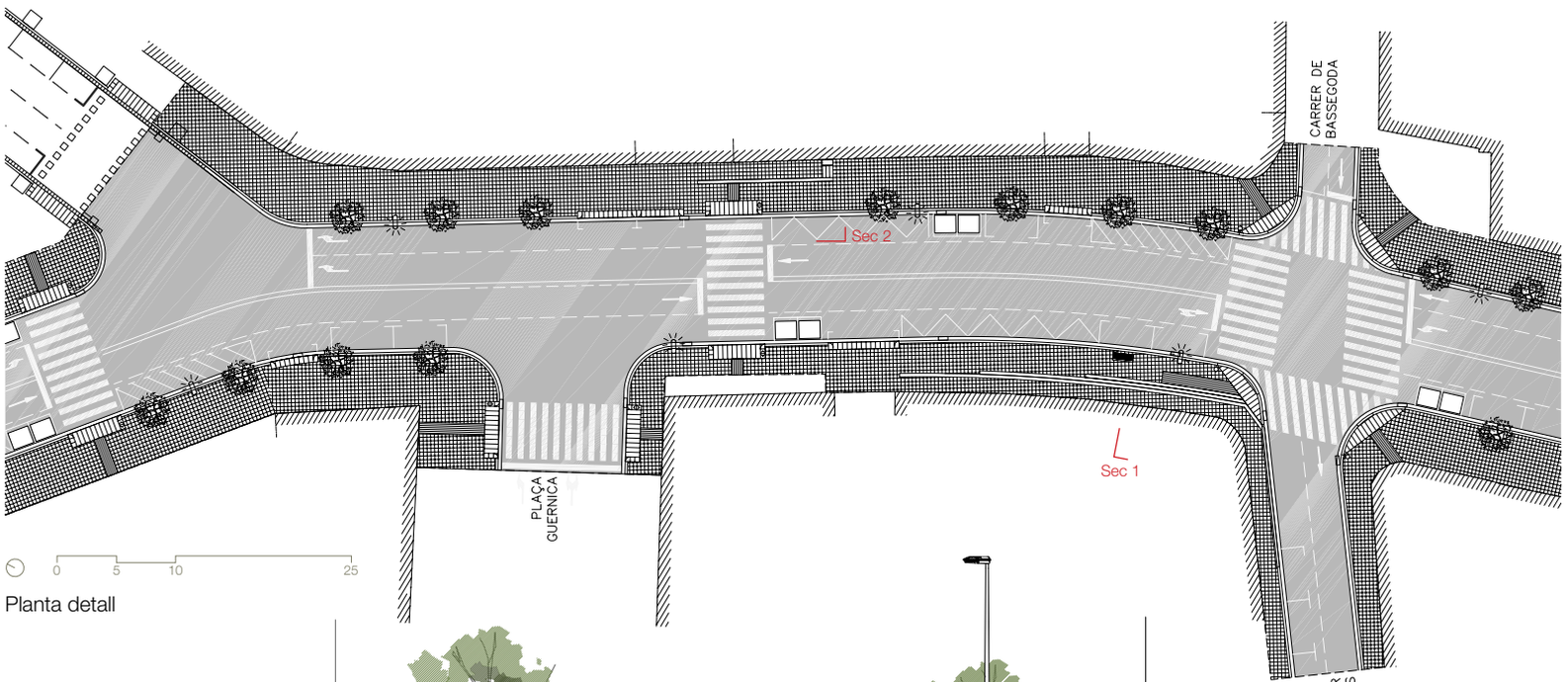

0 5 10 25

Planta detall

Sec 1

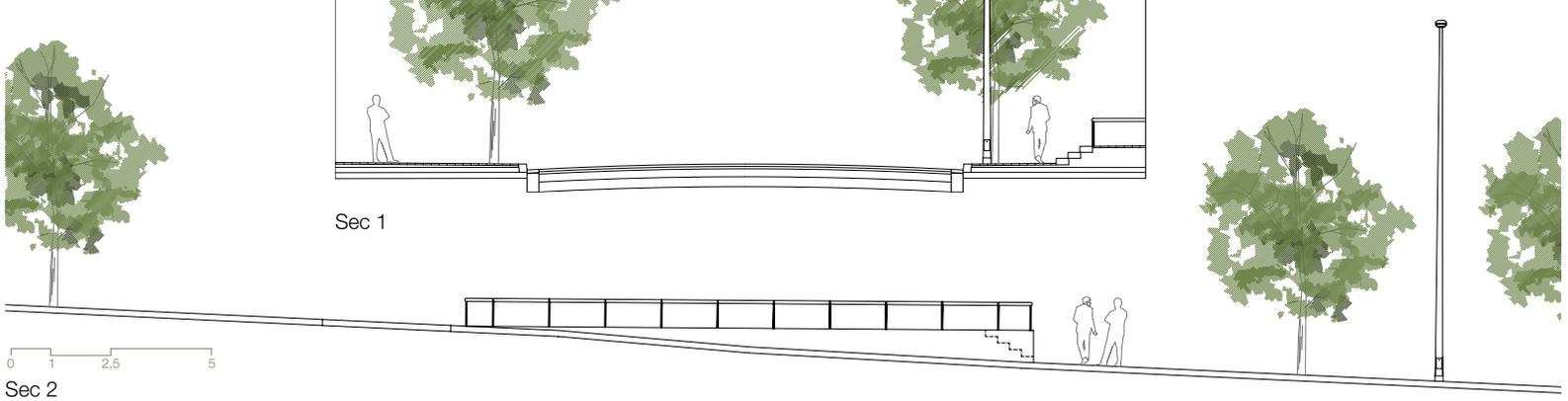

0 1 2,5 5

Sec 2

Riera Blanca

Barcelona
L'Hospitalet de Llobregat

REFORMAS INTEGRALES
MEDIDA
ALUMINIO
PROMADER
LINE

Riera Blanca

Barcelona
L'Hospitalet de Llobregat

Ribera Serrallo
Cornellà de Llobregat

Parc del turó del Sastre
Montgat

Parc dels Pinetons
Ripollet

Parc de la Foneria
Sant Vicenç dels Horts

Nous creixements

Nuevos crecimientos

New growth

Ribera Serrallo
Cornellà de Llobregat

Projecte / Proyecto / Project
Urbanització de l'àmbit del P.E.R.I. Ribera-Serrallo

Municipi / Municipio / Municipality
Cornellà de Llobregat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Desembre 2002

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Maig 2006

Superfície / Superficie / Area
67.822'10 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
8.828.096'50 €

Mòdul / Módulo / Module
130'16 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Enrica Fontana (arquitecta), Víctor Ortiz (eng. camins, canals i ports)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Javier Navarro (eng. tècnic d'obres públiques), Catalina Montserrat (eng. agrònoma), Joan Codina (eng. tècnic industrial), Verónica de Francisco, Silvia Ocaña, Bernat Sanz (estudiants d'arquitectura), Maria Hernández (disseny gràfic)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Cornellà de Llobregat, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Ferrovial Agromán SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Mireia Plans

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en la 2na Triennal d'Arquitectura i Urbanisme del Baix Llobregat, Alt Penedès i Garraf en la categoria d'Espais Exteriors

L'àrea objecte d'aquest projecte es troba al terme municipal de Cornellà de Llobregat, entre el marge esquerre del riu Llobregat i l'avinguda del Baix Llobregat, que és actualment l'eix viari que defineix el límit urbà edificat de la ciutat. Es tracta d'un sector constituït, en la major part, per camps de cultius en procés de desús i que actualment s'està transformant en un important nucli d'equipaments: cinc centres educatius, les instal·lacions de la Federació Catalana de Tenis, el Parc Esportiu de Cornellà, i el nou camp de futbol del R.C.D. Espanyol.
La modificació del Pla General Metropolità preveu la creació d'un vial de circumval·lació paral·lel a l'autopista, com a desdoblament de la ja esmentada avinguda del Baix Llobregat, i tot un seguit de carrers transversals que connectaran aquest espai amb la vila. L'objecte d'aquesta intervenció és la urbanització d'aquests nous eixos viaris i la definició de les àrees lliures contigües que són espais retallats entre eixos viaris i parcel·les limitades per tanques.
La urbanització dels nous vials comprèn l'arranjament de la superfície i tots els serveis habituals. Dins d'aquests serveis cal destacar la creació d'una conducció soterrada de sanejament de tipus unitari sota el vial de circumval·lació, de considerable magnitud, així com importants obres hidràuliques provisionals.
L'ordenació dels espais lliures s'ha plantejat a partir de l'enllumenat de les pistes de tenis, que era l'element amb més presencia en aquest gran espai en estat d'abandó. D'aquesta xarxa de llums, en deriven uns mòduls que es repeteixen adaptant-se a les diferents geometries dels espais de l'àmbit de projecte creant una estructura fictícia que permet organitzar el buit. Aquests mòduls organitzen la geometria de les dues grans zones d'estacionament de vehicles, que han estat uns dels requeriments principals, amb especial atenció a la introducció d'un alt percentatge de superfície de cobriment vegetal i de plantació arbòria.
La introducció d'entapissats arbustius als amplis escocells, entre les places d'aparcament, pretén interrompre la monotonia generada per la superfície asfàltica dels aparcaments i reduir l'impacte visual dels vehicles que queden amagats entre els arbusts. De la mateixa manera, la plantació d'arbres de talla petita introdueix la imatge dels camps de conreus preexistents, de manera que s'ajudi a integrar els nous espais amb l'entorn i a evocar la memòria històrica de l'indret.
La zona d'aparcament de l'avinguda del Baix Llobregat es troba a una cota inferior a la de la calçada i de les voreres adjacents. Els vehicles queden a un nivell inferior al passeig de vianants recolzat per grans jardineres de gespa i un tram de plantació de *Phitolacca dioica* alineades. El desnivell es resol amb una peça prefabricada de formigó que conforma una filada de bancs orientats als dos espais a diferent cota.
A l'aparcament de la part sud, el límit amb les parcel·les està resseguit per un recorregut amb paviment de formigó *in situ*, reservat per als vianants i ciclistes, que s'adapta a la irregularitat de la geometria dels mòduls d'ordenació de l'aparcament tot creant zones d'estada i vistes a prop de les pistes de tenis.

El área objeto de este proyecto se encuentra en el término municipal de Cornellà de Llobregat, entre el margen izquierdo del río Llobregat y la avenida del Baix Llobregat, que es actualmente el eje viario que define el límite urbano edificado de la ciudad. Se trata de un sector constituido, mayormente, por campos de cultivo en proceso de desuso y que actualmente se está transformando en un importante núcleo de equipamientos públicos: cinco centros educativos, las instalaciones de la Federación Catalana de Tenis, el Parc Esportiu de Cornellà y el nuevo campo de fútbol del R.C.D. Espanyol.
La modificación del Plan General Metropolitano prevé la creación de un vial de circunvalación paralelo a la autopista, como desdoble de la ya citada avenida del Baix Llobregat, y una serie de calles transversales que conectarán este espacio con la ciudad. El objeto de esta intervención es la urbanización de estos nuevos ejes viarios y la definición de las áreas contiguas que son espacios recortados entre ejes viarios y parcelas limitadas por verjas.
La urbanización de los nuevos viales comprende el arreglo de la superficie y todos los servicios habituales. Dentro de estos servicios cabe destacar la creación de una conducción subterránea de saneamiento de tipo unitario debajo del vial de circunvalación, de considerable magnitud, así como importantes obras hidráulicas provisionales.
La ordenación de los espacios libres se ha planteado a partir del alumbrado de las pistas de tenis, que era el elemento con más presencia en este gran espacio en estado de abandono. De esta red de luces, derivan unos módulos que se reparten adaptándose a las distintas geometrías de los espacios del ámbito de proyecto creando una estructura ficticia que permite organizar el vacío. Estos módulos organizan la geometría de las dos grandes zonas de estacionamiento de vehículos, que ha sido uno de los requerimientos principales, con especial atención a la introducción de un alto porcentaje de superficie de cubrimiento vegetal y de plantación arbórea. La introducción de entapizados arbustivos en los amplios alcorques, entre las plazas de aparcamiento, pretende interrumpir la monotonía generada por la superficie asfáltica de los aparcamientos y reducir el impacto visual de los vehículos que quedan escondidos entre los arbustos. Del mismo modo, la plantación de árboles de pequeño tamaño introduce la imagen de los campos de cultivo preexistentes, lo que ayuda a integrar los nuevos espacios en el entorno y a evocar la memoria histórica del lugar.
La zona de aparcamiento de la avenida del Baix Llobregat está en una cota inferior a la de la calzada y las aceras adyacentes. Los vehículos quedan a un nivel inferior al paseo de peatones reforzado por grandes jardineras de césped y un tramo de plantación de *Phitolacca dioica* alineadas. El desnivel se resuelve con una pieza prefabricada de hormigón que conforma una hilera de bancos orientados a los dos espacios a distinta cota. En el aparcamiento de la parte sur, el límite con las parcelas viene perfilado con un recorrido con pavimento de hormigón *in situ*, reservado a los peatones y ciclistas, que se adapta a la irregularidad de la geometría de los módulos de ordenación del aparcamiento creando zonas de estar y vistas cerca de las pistas de tenis.

The area covered by this project is in the municipality of Cornellà de Llobregat, between the left bank of the river Llobregat and Avinguda del Baix Llobregat, which at the present time is the road that defines the boundary of the built-up part of the town. Most of the area in question consists of crop fields that are gradually falling into disuse and is now becoming the site of a major cluster of public facilities and amenities: five schools, the facilities of the Catalan Tennis Federation, Cornellà Sports Park, and R.C.D. Espanyol's new football stadium.
The amended General Metropolitan Plan provides for the creation of a bypass road parallel to the motorway, widening the above-mentioned Avinguda del Baix Llobregat, and various streets running across it that will link this space up to the town. The aim of the intervention can be summarised as to urbanise these new roads and define the adjacent empty areas that are cut off from each other by the roads and plots bounded by fences.
Urbanising the new roads consists in tidying up the surface area and installing all the usual utilities and services. This includes the creation of an extremely large unitary underground sewer pipe under the bypass and major provisional hydraulic works.
The development of the empty spaces is based on the floodlights of the tennis courts, which is the element with the biggest presence in this big space that has fallen into a state of abandon. Radiating out from this network of lights are modules that are repeated while adapting them to the different geometries of the spaces within the scope of the plan with the intention of creating a fictitious structure that will make it possible to organise the empty area. These modules organise the geometry of the two big parking areas, which were one of the plan's main requirements, with special attention being paid to ensuring that a large proportion of the area is covered with vegetation and trees.
The introduction of shrub carpets in the large pits between the parking spaces is intended to break up the monotony by the hard asphalt surface of the parking areas and reduce the visual impact of the vehicles by concealing them among the shrubs.
In the same way, planting small trees introduces the image of the pre-existing crop fields, thereby helping to integrate the new spaces into the surroundings and evoke the historic memory of the place.
The parking area in Avinguda del Baix Llobregat is at a lower level than the roadway and the adjacent pavements. The vehicles are at a lower level than the pedestrian pathway reinforced by large planters of grass and a stretch of *Phitolacca dioica* planted in a line. The difference in level is overcome by prefabricated concrete pieces that make up a row of benches facing the two spaces at a different height.
In the car park in the south of the area covered by the plan, the boundary with the plots has a path running along it paved with on-site poured concrete that is reserved for pedestrians and bicycles. This path adapts to the irregular geometry of the modules ordering the car park, creating more areas for people to sit in and enjoy the views near the tennis courts.

Situació

0 100 200 400

Planta general

0 10 50 100

Sec 1

Sec 2

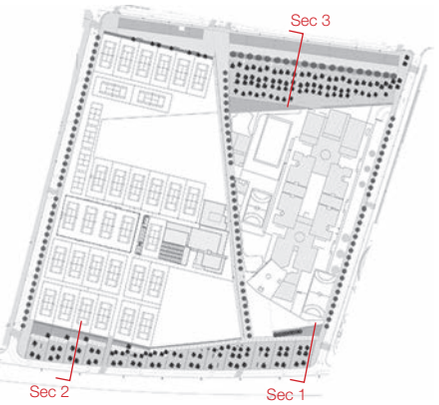

Sec 3

0 1 5 10

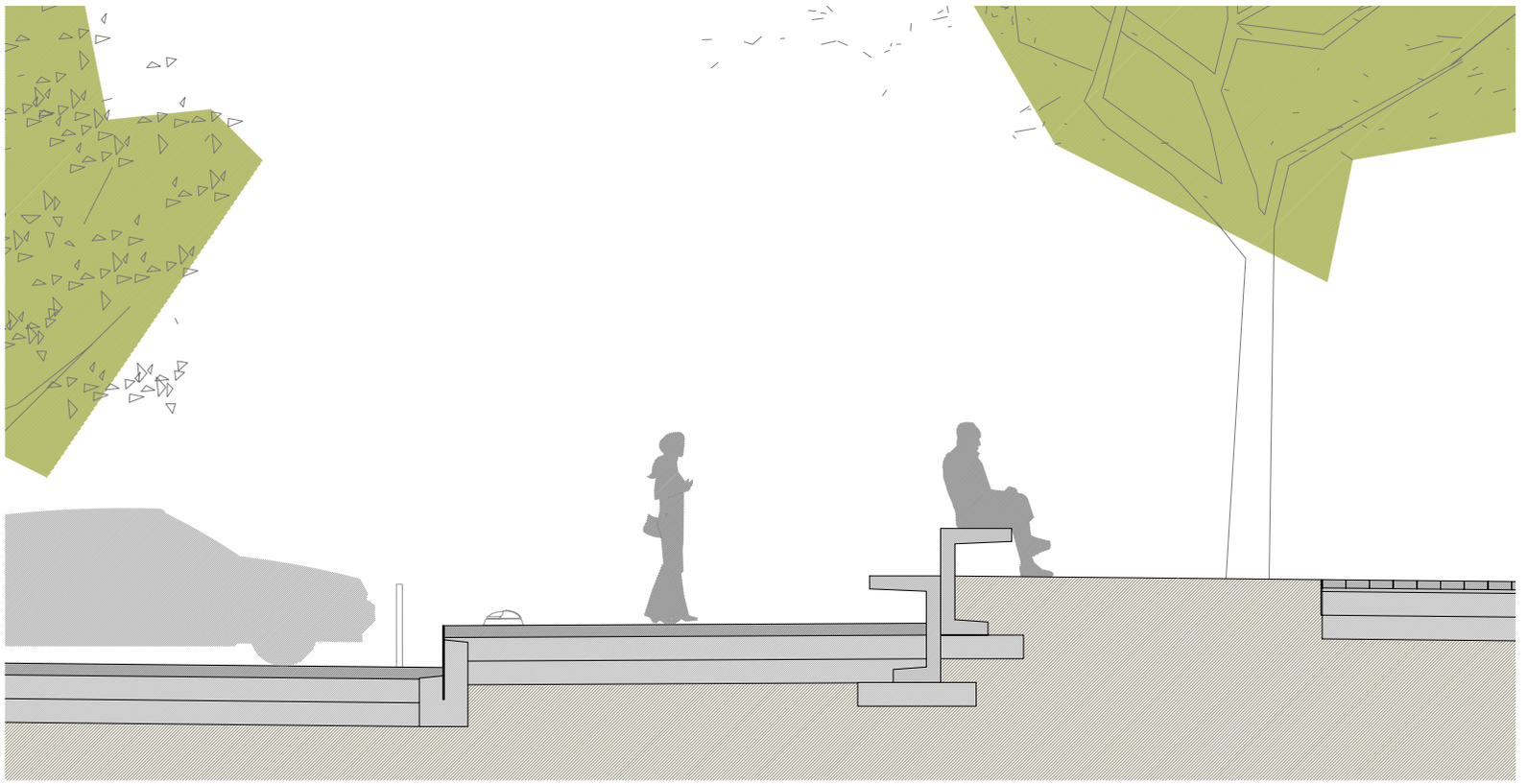

Detall secció

0 0,5 1 2

CLUB DELFOS

Parc del turó del Sastre
Montgat

Projecte / Proyecto / Project
Creació del nou parc

Municipi / Municipio / Municipality
Montgat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Maig 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Desembre 2008

Superfície / Superficie / Area
10.450 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
1.911.489'45 €

Mòdul / Módulo / Module
182'92 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
dataAE: Claudi Aguiló Aran, Martí Sanz (arquitectes), Albert Domingo (eng. industrial) / EPTISA Enginyeria i Serveis SAU

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Xavier Torret (arquitecte tècnic), Catalina Montserrat (eng. agrònoma), Emma Martí (arquitecta), Adrià Guardiet (estudiant d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Institut Metropolità de Promoció de Sòl i Gestió Patrimonial (IMPSOL), Ajuntament de Montgat, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Comsa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Jordi Surroca (Brana)

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en la X Bienal Española de Arquitectura y Urbanismo

El turó del Sastre és un dels accidents que modelen la topografia del terme de Montgat i ateny els 171 metres al cim culminant. Està situat al nord-oest de la vila i a la seva falda s'hi troben diversos equipaments com ara el camp de futbol, el cementiri i l'institut.
Les estratègies principals del projecte de parc han estat garantir-ne l'accessibilitat a qualsevol punt, incloent-hi l'accés al cim del turó, i estructurar una sèrie d'àrees lliures o zones d'estar per permetre diferents tipus d'activitat.
El parc s'estructura mitjançant dos tipus de recorreguts: els que permeten la connectivitat directa entre la ciutat i el parc, i els que ordenen els trajectes a través del paisatge enllaçant les diferents zones d'estar per arribar als punts més significatius. La diversitat de recorreguts es diferencia segons els materials, cada tipus de paviment implica una funció diferent dins del conjunt de la intervenció.
Els recorreguts urbans es concreten amb materials d'origen mineral; els de la part alta del turó es defineixen per materials d'origen vegetal, fusta.
Les passarel·les de fusta són un sistema de recorreguts autoportants i amb certa autonomia estructural que permet mantenir el criteri del circuit accessible als vianants previst al projecte, malgrat les dificultats topogràfiques del lloc. La independència geomètrica entre la passera i la topografia també permet reduir els moviments de terra que representaria executar-ho amb un sistema constructiu convencional, o sigui tractant la fusta només com a paviment.
L'estratègia de formalització de les àrees d'activitat és a través d'eixamplaments dels diferents recorreguts proposats evitant els grans espais que representarien una dificultat topogràfica. Aquestes àrees d'estar poden ser, per exemple, zones de jocs infantils, agrupacions de bancs per descansar, superfícies polivalents de sauló, espais mirador en el camí... La forma i els materials d'aquestes zones es concreten depenent del tipus d'activitat que s'hi practica o depenent de la ubicació d'aquesta zona dins del parc: com més elevada és la seva posició menys urbanitzada o més natural és la solució de la pavimentació.
El mirador és l'element de referència del projecte, ja que és el punt final i més elevat dels recorreguts del parc, des del qual les vistes s'estenen i el mar apareix immens amb tot el seu atractiu realçat.
La vegetació, en general, és de tipus autòcton per assegurar un consum d'aigua moderat. El tipus de plantació varia depenent del lloc, l'ús de l'espai o l'exposició al sud (radiació solar directa i brisa marina). Als grans talussos de roca amb molt de pendent s'hi han plantat diferents tipus d'enfiladisses amb distints colors de floració i amb fulles de formes i colors també diferents.

La colina del Sastre es uno de los accidentes que modelan la topografía del término de Montgat y alcanza los 171 metros en la cima. Está situado en el noroeste de la ciudad y en su falda se encuentran varios equipamientos como el campo de fútbol, el cementerio y el instituto.
Las estrategias principales del proyecto de parque han sido garantizar su accesibilidad en cualquier punto, incluyendo el acceso a la cima de la colina, y estructurar una serie de áreas libres o zonas de estar para permitir distintos tipos de actividad.
El parque se estructura mediante dos tipos de recorridos: los que permiten la conectividad directa entre la ciudad y el parque y los que ordenan los trayectos a través del paisaje entrecruzando las distintas zonas de estar para llegar a los puntos más significativos. La diversidad de recorridos se diferencia según los materiales, cada tipo de pavimento implica una función diferente dentro del conjunto de la intervención. Los recorridos urbanos se concretan con materiales de origen mineral; los de la parte alta de la colina se definen por materiales de origen vegetal (madera).
Las pasarelas de madera son un sistema de recorridos autoportantes y con cierta autonomía estructural que permite mantener el criterio del circuito accesible a los peatones previsto en el proyecto, pese a las dificultades topográficas del lugar.
La independencia geométrica entre la pasadera y la topografía también permite reducir los movimientos de tierra que representaría la ejecución de los trabajos con un sistema constructivo convencional, es decir, tratando la madera solamente como pavimento.
La estrategia de formalización de las áreas de actividad se da a través de la ampliación de los distintos recorridos propuestos evitando los grandes espacios que representarían una dificultad topográfica. Estas áreas de estar pueden ser, por ejemplo, zonas de juegos infantiles, agrupaciones de bancos para descansar, superficies polivalentes de sablón, espacios mirador en el camino... La forma y los materiales de estas zonas se concretan dependiendo del tipo de actividad practicada o de la ubicación de esta zona dentro del parque: cuanto más elevada es su posición, menos urbanizada o más natural es la solución de la pavimentación.
El mirador es el elemento de referencia del proyecto, puesto que es el punto final y más elevado de los recorridos del parque, desde el que las vistas se extienden y el mar aparece, inmenso, con todo su atractivo realzado.
La vegetación, por lo general, es de tipo autóctono para asegurar un consumo de agua moderado.
El tipo de plantación varía según el lugar, el uso del espacio o la exposición al sur (radiación solar directa y brisa marina). En los grandes taludes de roca con mucha pendiente se han plantado varios tipos de enredaderas con varios colores de floración y hojas de formas y colores también distintos.

The hill known as El Turó del Sastre is one of the geographical features shaping the topography of Montgat and reaches an altitude of 171 metres at the highest point. It is situated in the northwest of the town and there are various facilities at the foot, such as a football ground, a cemetery and a secondary school.
The main strategies of the plan for the park were to ensure that it is accessible from any point, and that the summit is also accessible, and to structure a number of leisure areas or places where people can be that will enable various kinds of activity to take place in them.
The park is structured by two types of path: those ensuring a direct connection between the town and the park, and those ordering the routes through the landscape linking the different leisure areas and leading to the most significant points. The paths are differentiated by the materials used on them, each type of paving implying a different function within the intervention as a whole. The urban routes are paved with mineral materials, while those towards the top of the hill are defined by materials of vegetable origin, namely timber.
The wooden pathways form a system of self-supporting routes with a certain structural autonomy making it possible to maintain the criterion laid down in the plan of a circuit accessible to pedestrians in spite of the topographical difficulties of the place.
The geometrical independence of the footpath from the topography also made it possible to reduce the earthworks that would have been necessary with a conventional construction system, in other words treating the wood merely as a flooring.
The strategy for formalising the activity areas that had been proposed was to widen the different routes, avoiding the large spaces that would pose a difficulty in terms of their topography. These areas might be, for example, children's playgrounds, groups of benches where people can sit and rest, multipurpose granite sand surfaces, vantage points along the path, and so on. The shape of these areas and the materials used in them were decided depending on the type of activity to be carried on there or the exact location of the area in question within the park – the higher its position, the less urbanised or the more natural the type of paving employed.
The vantage point is the reference element in the plan, as it is the final and highest point of the park's routes from which the views stretch out and the sea appears immense, with all its attractiveness enhanced.
In general the vegetation consists of native species to ensure moderate water consumption. The type of plants varies depending on the place, what the space is used for and its exposure to the south (direct sunlight and sea breezes). On the very steep large rocky slope, different kinds of climbers have been planted with flowers of different colours and leaves also of different shapes and colours.

Situació

Planta general

Secció 1

0 1 2 5

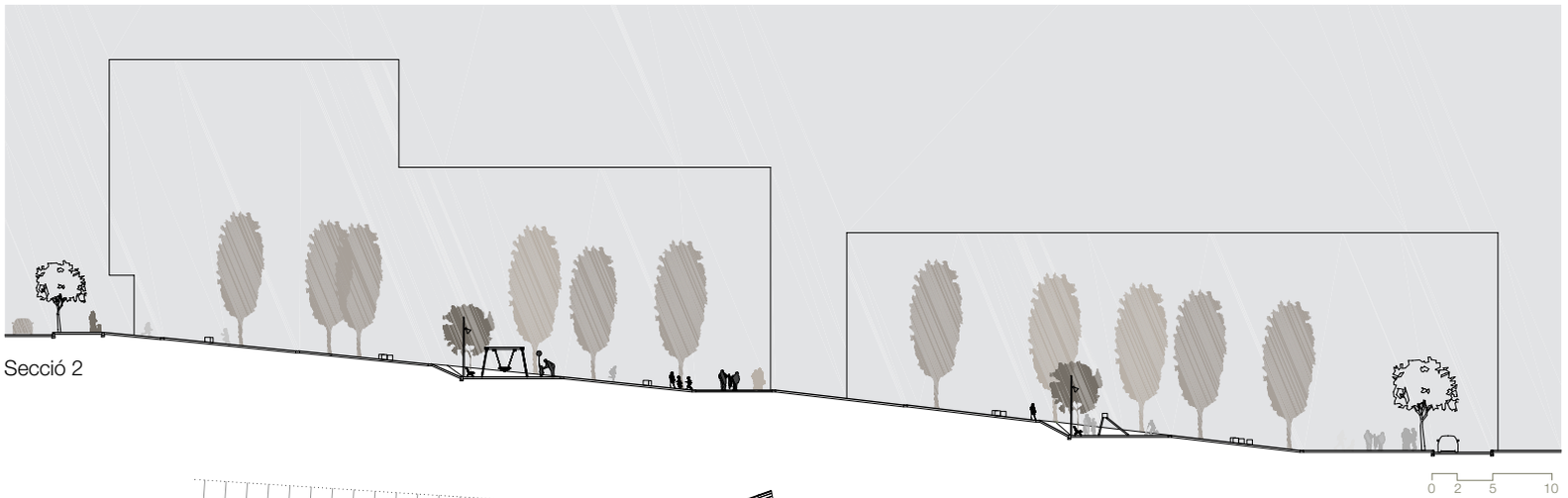

Secció 2

0 2 5 10

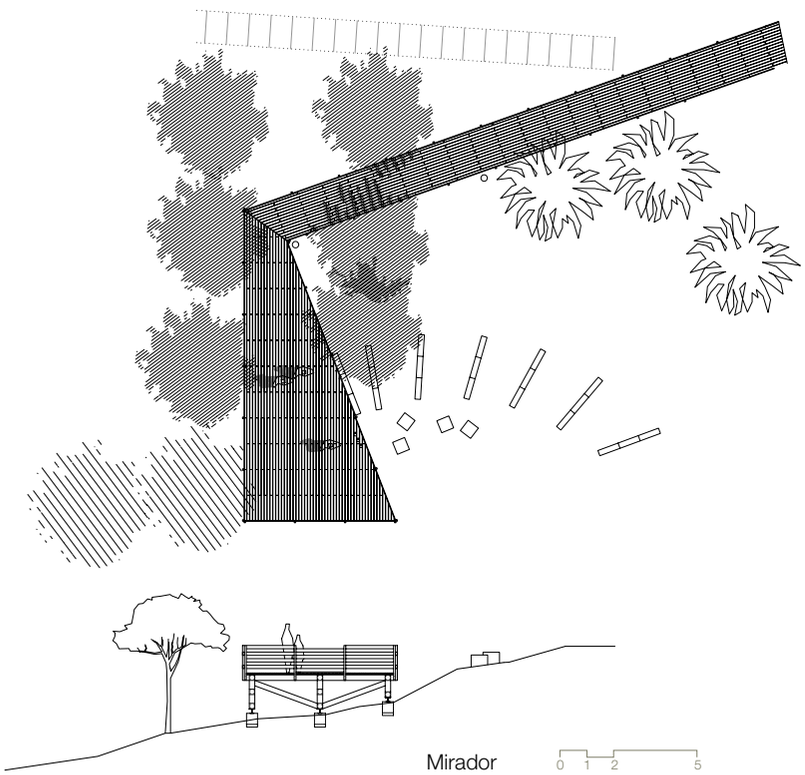

Mirador

0 1 2 5

1. Paviment de fusta de pi amb rastrells de 120x40x2400 mm amb tractament autoclau i protector hidrosoluble tipus sals de coure
2. Rastrell de fusta de pi 40x40 mm amb autoclau i protector hidrosoluble tipus sals de coure
3. Biga de fusta laminada de 70x200x4500 mm
4. Hidrosembra
5. Terra vegetal
6. Xarxa tridimensional anti-erosió
7. Fonamentació de formigó en massa de 40x40x40 cm
8. Fixacions d'acer galvanitzat

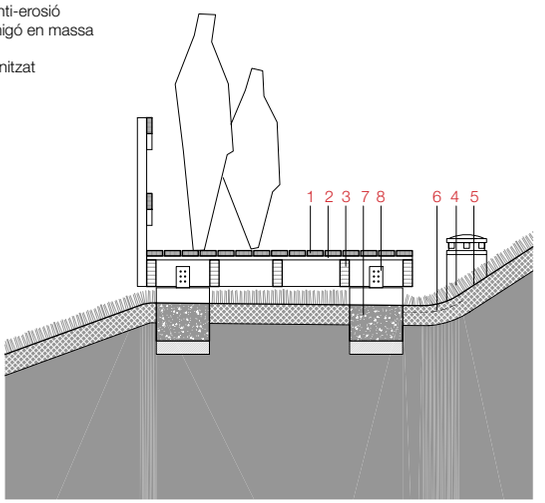

Detall passera

0 0,2 0,5 1

Nous creixements
Nuevos crecimientos
New growth

Nous creixements
Nuevos crecimientos
New growth

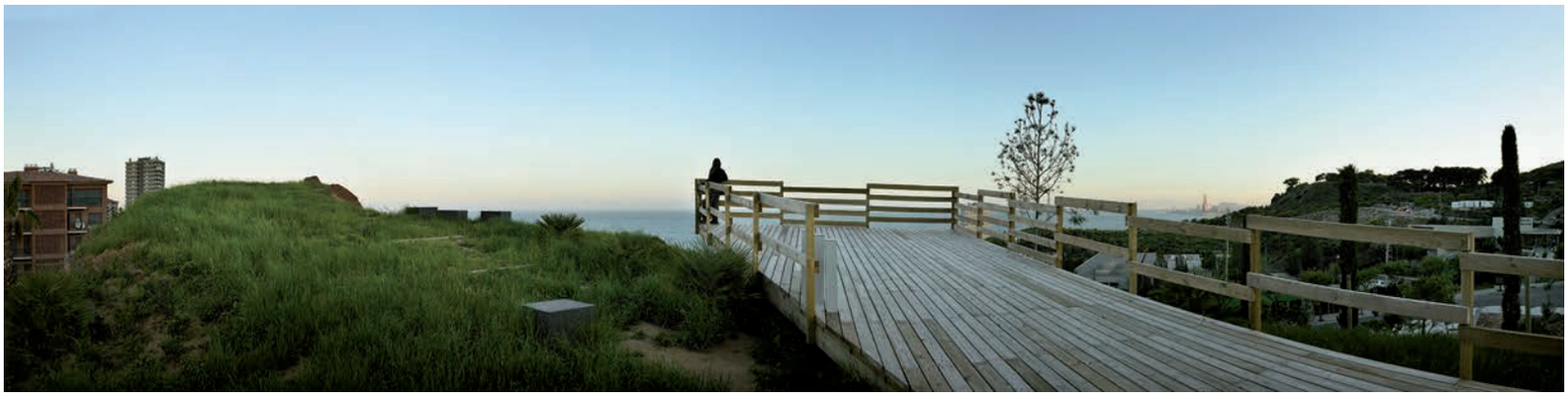

Parc dels Pinetons
Ripollet

Projecte / Proyecto / Project
Fase 3 de les obres del parc metropolità

Municipi / Municipio / Municipality
Ripollet

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Gener 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Octubre 2007

Superfície / Superficie / Area
45.000 m²

Cost total / Coste total / Total cost
1.223.568'46 €

Mòdul / Módulo / Module
27'19 €/m²

Autor/s / Autor/es / Author/s
Claudi Aguiló Riu, Noemí Martínez (arquitectes)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Manel Sanz (tècnic auxiliar), Catalina Montserrat (eng. agrònoma), Joan Codina (eng. tècnic industrial)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Ripollet, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Stachys SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Pau Guerrero

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en la V Biennal d'Arquitectura del Vallès en la modalitat d'Espais Urbans, Intervencions en el Paisatge i Obra Civil

L'encàrrec que es va rebre per iniciar aquesta tercera fase va ser la continuació del creixement del parc respectant i seguint les directrius marcades en les dues fases anteriors, i alhora la integració de tres cultius agrícoles (olivera, ametller i vinya) que formen part d'un programa amb finalitat pedagògica engegat per l'Ajuntament, i que pretén apropar les escoles i la gent gran als processos de producció i elaboració de productes derivats de l'oliva, l'ametlla i el raïm.
La proposta ha donat continuïtat al camí començat a la segona fase i que ha d'envoltar el parc tot convertint-se'n en un vial de serveis i alhora pista de fúting i carril bici. Seguint la traça del camí i les plataformes d'estar de la segona fase, s'hi ha emplaçat ara les plataformes agrícoles, les quals són tractades com a terrasses encastades en el terreny. Tres dels seus costats estan definits per petits murs de contenció formats amb peces prefabricades de formigó tipus *impu-40*. El quart costat s'obre al camí i es formalitza mitjançant una canal de peces de *via-verda* que recull les aigües pròpies de la plataforma i que serveix també per donar accés als cultius als vehicles pertinents.
D'altra banda, s'ha regularitzat el terreny i s'han conformat dues dunes: la primera sorgeix a partir de l'acumulació de terres que hi havia al límit amb la segona fase. La segona s'ha creat a partir del gran talús que originava el fort desnivell existent en aquell punt: aquesta segona duna suavitza la diferència de cotes i aporta uns pendents més suaus.
A l'extrem sud-est de la primera duna i al costat d'un dels talussos de la primera fase, s'hi situa una conca de recollida d'aigües que s'encarrega de reconduir aquelles que per escorrentia envaeixen l'àmbit d'actuació, provinents de la zona alta del parc. Aquesta conca es formalitza mitjançant petits murets esglaonats formats per peces prefabricades de formigó i un paviment de peces de *via-verda* amb la finalitat de no esdevenir un obstacle en el recorregut pel parc. Per frenar l'impuls de l'aigua en el seu recorregut per la conca s'han construït dos murets de formigó armat *in situ* amb una sèrie de forats revestits d'acer corten que permeten el pas de l'aigua al mateix temps que en disminueixen la velocitat i actuen com a decantadors.
A l'extrem nord de la mateixa duna i entrant en relació amb el camí com a plataforma, s'hi situa una gravera de decantació amb calaixos de filtració, de 8x55 metres, delimitada per la mateixa peça prefabricada de formigó utilitzada a la resta d'elements del parc. Aquesta gravera esdevé punt final del sistema de recollida de les aigües que per escorrentia i mitjançant conductes hi van a parar i des d'on, per filtració, retornen a la mateixa terra.

El encargo recibido para iniciar esta tercera fase fue la continuación del crecimiento del parque respetando y siguiendo las directrices marcadas en las dos fases anteriores y, a la vez, la integración de tres cultivos agrícolas (olivo, almendro y viñedo) que forman parte de un programa con finalidad pedagógica puesto en marcha por el Ayuntamiento y que pretende acercar las escuelas y las personas mayores a los procesos de producción y elaboración de productos derivados de las aceitunas, las almendras y las uvas.
La propuesta ha dado continuidad al recorrido empezado en la segunda fase y que tiene que rodear el parque convirtiéndose en su vial de servicios y asimismo pista de *footing* y carril bici. Siguiendo el paso del camino y las plataformas de estar de la segunda fase, se han ubicado ahora las plataformas agrícolas, que se han tratado como terrazas empotradas en el terreno. Tres de sus lados están definidos por pequeños muros de contención formados con piezas prefabricadas de hormigón tipo *impu-40*. El cuarto lado se abre al camino y se formaliza mediante un canal de piezas de *vía-verde* que recoge las aguas propias de la plataforma y que sirve también para que los vehículos pertinentes puedan tener acceso a los cultivos.
Por otro lado, se ha regularizado el terreno y se han conformado dos dunas: la primera surge a partir de la acumulación de tierra existente en el límite con la segunda fase. La segunda se ha creado a partir del gran talud que originaba el fuerte desnivel en aquél punto: esta segunda duna suaviza la diferencia de cotas y aporta unas pendientes más suaves.
En el extremo sureste de la primera duna y al lado de uno de los taludes de la primera fase, hay una cuenca de recogida de aguas encargada de reconducir las que con la escorrentía invaden el ámbito de actuación, provenientes de la zona alta del parque. Esta cuenca se formaliza mediante pequeños muretes escalonados formados por piezas prefabricadas de hormigón y un pavimento de piezas de *vía-verde* con la finalidad de no convertirse en un obstáculo en el recorrido del parque. Para frenar el impulso del agua en su recorrido por la cuenca se han construido dos muretes de hormigón armado *in situ* con una serie de huecos con revestimiento de acero corten que permiten el paso del agua a la vez que disminuyen su velocidad y actúan como decantadores.
En el extremo norte de la misma duna y entrando en relación con el camino como plataforma hay una gravera de decantación con cajones de filtración, de 8x55 metros, delimitada por la misma pieza prefabricada de hormigón utilizada en el resto de elementos del parque. Esta gravera es el final del sistema de recogida de aguas que, con la escorrentía y mediante conductos, llegan hasta ella y desde la cual, por filtración, vuelven a la propia tierra.

The commission to start work on this third phase consisted in continuing the growth of the park in keeping with the guidelines of the previous two stages and at the same time integrating three agricultural crops (olive trees, almond trees and grape vines) that are part of an educational programme set up by the town council with a view to bringing schools and senior citizens into closer contact with the processes involved in making products from olives, almonds and grapes.
The plan continued the path begun in the second phase that was to go all the way round the park and become a service road for the park, a jogging track and a bicycle lane. The agricultural platforms, which have been treated as terraces set into the terrain, have been located along the route of the path and the platforms where people can sit that were built in the second phase. Three of their sides are defined by low retention walls made of *impu-40*-type prefabricated concrete pieces. The fourth side is open to the path and formalised by means of a channel made of *via-verda* pieces that collects the water from the platforms and also serves to provide access to the crops for the relevant vehicles.
In addition, the terrain has been made more regular and two dunes have been formed. The first rises out of the earth that had accumulated at the boundary with phase two. The second has been made out of the big slope originating in the big difference in height existing at this spot. This second dune smoothes over the differences in height and makes the slopes gentler.
At the south-eastern end of the first dune, next to one of the slopes of phase one, there is a water-gathering basin that collects the water running off the higher areas of the park and into the area where this work was carried out. This basin is formalised by small, stepped walls made of prefabricated concrete pieces and a pavement of *via-verda* pieces so that it does not become an obstacle for people on their way through the park. Two small walls of reinforced concrete poured on site, with holes lined with corten steel to let the water through while slowing it down and acting as decanters, have been built to check the rush of water through the basin.
At the northern end of the same dune, coming into contact with the path as a platform, there is a decanting gravel pit with 8x55-metre filtering drawers delimited by the same type of prefabricated concrete blocks used for the other items in the park. This pit becomes the end point of the collection system for water flowing into it as runoff and through conduits, and from which it filters the water back into the earth.

Emplaçament

0 50 100 200

Planta general fase 3

0 10 25 50

A. Plataforma oliveres
B. Plataforma ametllers
C. Plataforma vinya
D. Gravera de drenatge
E. Conca recollida aigües
F. Dunes
G. Camí

VEGETACIÓ

Àmbit prat sec
quercus ilex
cupressus
pinus pinea
pinus halepensis

Àmbit camí
populus teixana

Àmbit cultius
vinya var. garnatxa
oliveres
ametllers

Àmbit dunes
phlomis lycia
phlomis viscosa
perovskia atriplicifolia
dorycnium pentaphyllum
pistacia lentiscus
phillyrea angustifolia
rhamnus alatenrus
genista monspessulana
crataegus monogyna
myrtus communis
genista umbeliata
phlomis x marina

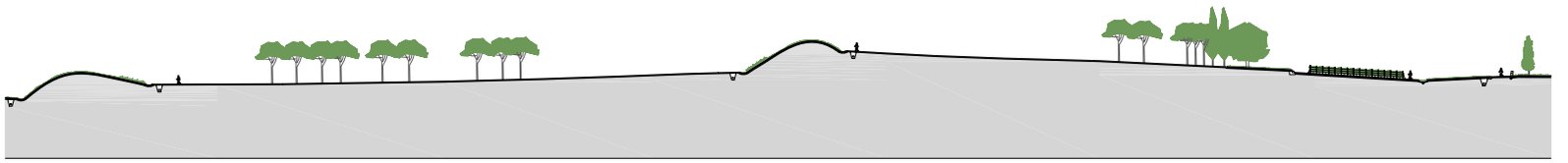

Secció 01

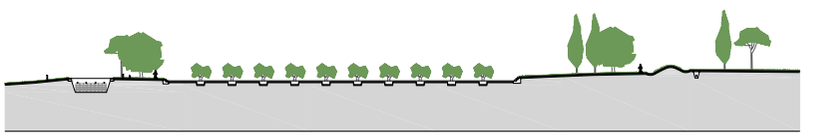

Secció 02

0 5 10 50

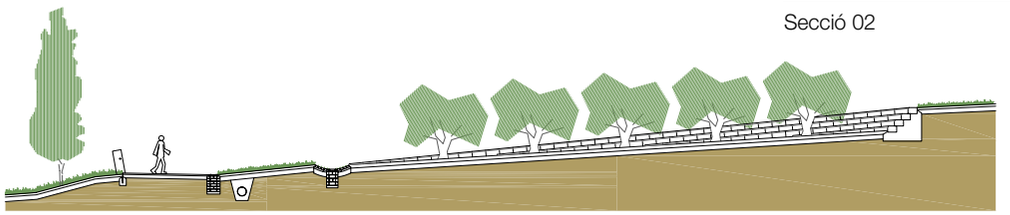

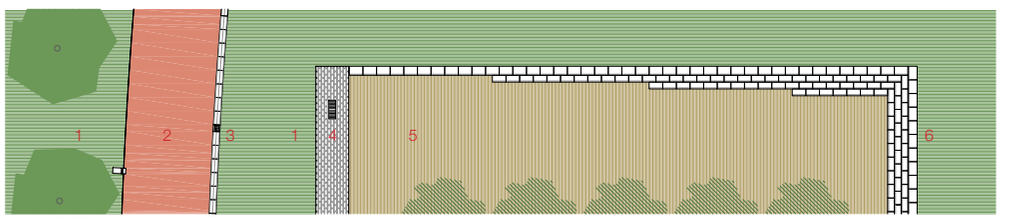

Detall plataforma cultiu

1. Prat
2. Camí asfalt amb àrid granític vermell
3. Cuneta prefabricada C13 d'Ica
4. Cuneta a base de peces Viaverde d'Ica
5. Esplanada sauló cultiu
6. Muret a base de peces IMPU40 d'Ica
7. Muret calat de formigó in-situ i acer corten
8. Paviment a base de peces Viaverde d'Ica

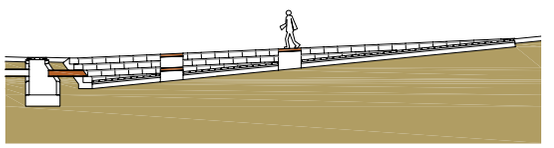

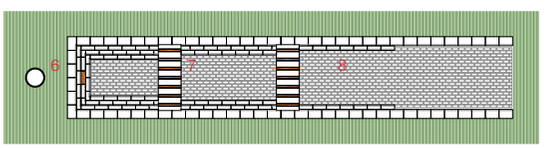

Detall conca recollida aigües

0 1 5 10

Nous creixements
Nuevos crecimientos
New growth

Parc de la Foneria
Sant Vicenç dels Horts

Projecte / Proyecto / Project
Creació del nou parc

Municipi / Municipio / Municipality
Sant Vicenç dels Horts

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Octubre 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Maig 2008

Superfície / Superficie / Area
11.000 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
1.741.601'65 €

Mòdul / Módulo / Module
158'33 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Isidre Santacreu (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Núria Herrero (eng. tècnica d'obres públiques), Catalina Montserrat (eng. agrònoma), Carlos Villasur, Dina Hermoso (eng. tècnics industrials), Juan Pablo Rodríguez (arquitecte – estructures), Manel González, Aida Càmara (arquitectes)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Rogasa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Pau Guerrero (PG), Isidre Santacreu (IS)

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en el V Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba

El parc de la Foneria està situat damunt les restes de les *Fundiciones Miguel Ros SA*, una indústria pesada activa fins fa poc més de deu anys. Ocupa un solar allargassat en un extrem de Sant Vicenç dels Horts, proper a la carretera de Torrelles. El lloc fa de mitjancer entre la ciutat que li arriba per llevant al llarg del carrer del Claverol i un polígon industrial de petites naus que segueixen la Baixada del Camp de Futbol.
A l'extrem sud hi ha uns habitatges unifamiliars que queixalen el solar deixant un bocí de parc lliure, deprimit uns pocs metres sota de la rasant. Aquest apèndix esdevindrà la pista del barri; entre el parc i la pista uns petits equipaments se situen al llarg del desnivell, aprofitat a dalt per unes grades improvisades i a baix per un escenari empès cap a la pista. A l'extrem oposat hi trobem l'edifici dels serveis tècnics municipals on el parc hi arriba, com si es desdibuixés, amb un basament horitzontal, una catifa de panot retallada damunt un pla verd.
El primer posicionament del projecte ha pretès trobar unes pautes de creixement i organització del lloc, i respondre així a l'ambigüitat del programa i al record d'un passat industrial. Traces transversals travessen i tramen el parc. Aquestes ratlles dibuixades són camins, passos, guies on falcar el mobiliari urbà, els punts de llum que voregen els camins, rengleres d'arbrat de jardí domesticat i unes jardineres que volen ser gàbies de flors i donar una lectura en alçada al parc. Però també són el circuit sanguini del parc, que el drena per reconduir l'aigua, i constituir-se en canals de terreny sanejat per a la plantació.
La isotropia de la retolació transversal s'ha trencat en la seqüència longitudinal del parc. La posició en aquest àmbit de transició urbana on ens trobem ho demanava, un anar d'allò urbà cap al polígon industrial on la ciutat acaba. Ho hem entès com unes platges encavalcades, la primera de les quals és una banda d'asfalt que recull una pastilla d'aparcaments. Aquesta tira s'estén encara més endins del parc per configurar una rambla dura al llarg de l'eix longitudinal que connecta amb l'accés principal de l'edifici dels serveis tècnics. Amb l'ample que es guanya, s'aconsegueix una secció més adequada a la seva utilització puntual per encabir-hi festes i fires. Es remarca amb uns bàculs de llum de 12 metres d'alçada.
Rere l'asfalt el parc perd duresa amb una estesa de sauló que aviat dóna pas a unes llambordes de junta ampla on pot créixer la gespa. Això permet un ús intensiu mentre ens acosta al verd més radical de la darrera de les platges. Es tracta d'una franja de prat i arbusts de topografia variable pel fet d'anar adaptant la rasant uniforme del parc al desnivell de la Baixada del Camp de Futbol. Amb la plantació en aquest extrem de pins i plàtans provem de posar-nos de puntetes per atrapar el verd dels turons que s'alcen rere les naus del polígon industrial. Aquesta pastilla verda s'ha formalitzat amb uns límits de traç rotund i sinusoide que en un dels extrems es tanca sobre ella mateixa per singularitzar una rodona en tensió dins la qual se situen els jocs infantils.

El parque de la Foneria está situado encima de los restos de Fundiciones Miguel Ros, SA, una industria pesada activa hasta hace menos de diez años. Ocupa un solar alargado en un extremo de Sant Vicenç dels Horts, próximo a la carretera de Torrelles. El lugar es el cambio entre la ciudad, que llega desde el este a lo largo de la calle del Claverol, y un polígono industrial de pequeñas naves que siguen la Baixada del Camp de Futbol.
En el extremo sur, están unas viviendas unifamiliares que dejan una pequeña parte de parque libre, deprimido unos pocos metros por debajo de la rasante. Este apéndice se convertirá en la pista del barrio; entre el parque y la pista, unos pequeños equipamientos se sitúan a lo largo del desnivel, aprovechado en la parte de arriba por unas graderías improvisadas y en la parte de abajo por un escenario de cara a la pista. En el extremo opuesto, está el edificio de los servicios técnicos municipales, al que el parque llega, medio desdibujándose, con un basamento horizontal, una alfombra de baldosón recortada encima de un plano verde.
El primer posicionamiento del proyecto ha pretendido encontrar unas pautas de crecimiento y organización del sitio, y responder de esta forma a la ambigüedad del programa y al recuerdo de un pasado industrial. Trazas transversales atraviesan y traman el parque. Estas líneas dibujadas son caminos, pasos, guías en las que calzar el mobiliario urbano, los puntos de luz que rodean los caminos, hileras de arbolado de jardín domesticado y unas jardineras que pretenden ser jaulas de flores y ofrecer una lectura alzada al parque. También son el circuito sanguíneo del parque, drenado para reconducir el agua y constituirse en canales de terreno saneado para la plantación.
La isotropía de la rotulación transversal se ha roto en la secuencia longitudinal del parque. La posición en este ámbito de transición urbana así lo pedía, el pasar de lo urbano al polígono industrial donde termina la ciudad. Lo hemos pensado como unas playas encabalgadas, la primera de ellas una banda de asfalto que recoge una pastilla de aparcamientos. Esta tira se extiende todavía más parque adentro para configurar una rambla dura a lo largo del eje longitudinal que conecta con el acceso principal del edificio de los servicios técnicos. Con el ancho ganado, se consigue una sección más apropiada para su utilización puntual para que puedan celebrarse fiestas y ferias. Se recalca con unos báculos de luz de 12 metros de altura.
Tras el asfalto, el parque pierde dureza con una extensión de sablón que enseguida da paso a unos adoquines de junta ancha en la que el césped puede crecer. Ello permite un uso intensivo mientras nos acerca al verde más radical de la última playa.
Se trata de una franja de prado y arbustos de topografía variable porque van adaptando la rasante uniforme del parque al desnivel de la Baixada del Camp de Futbol. Con la plantación en este extremo de pinos y plátanos intentamos ponernos de puntillas para alcanzar el verde de las colinas que se levantan detrás de las naves del polígono industrial. Esta pastilla verde se ha formalizado con unos límites de línea rotunda y sinusoide que en uno de los extremos se cierra sobre ella misma para singularizar una redonda en tensión en cuyo interior se sitúan los juegos infantiles.

Parc de la Foneria is situated on the remains of Fundiciones Miguel Ros SA, a heavy industry factory which was still in operation until just over ten years ago. It occupies a long site at one end of Sant Vicenç dels Horts, near Carretera de Torrelles. The place acts as a link between the town, which reaches it from the east along Carrer Claverol, and an industrial estate with small buildings running along Baixada del Camp de Futbol.
At the southern end there are some houses that bite into the site, leaving a piece of the park detached, a few metres below the general height. This appendix will become the neighbourhood track. Between the park and the track some small amenities have been built along the slope, taking advantage of the differences in height to put up some makeshift terraces at the top and a stage stretching towards the track at the bottom. At the opposite end is a building housing the municipal technical services. The park reaches this building, as though its outlines were becoming blurred, with a horizontal base, a carpet of mortar paving tiles silhouetted against a green plain.
The first approach to the project sought to find patterns of growth and organisation in the place, as a way of responding to the programme's ambiguity and the recollection of an industrial past. Lines running across the park score it. These drawn lines will be paths, passages, guide lines within which to insert the urban furniture, the light points flanking the paths, rows of trees of the kind found in a tamed garden, and planters designed as flower cages inviting an elevation view of the park. But they are also the park's blood circuit that drains it and channels away the water, and turns into trenches of treated earth for planting.
The isotropy of the transverse signs has been broken in the park's longitudinal sequence. This was required by the park's position in this area of transition, the point at which the urban zone approaches the industrial estate where the town comes to an end. This was interpreted as overlapping beaches, the first of which is a strip of asphalt with a set of parking spaces. This strip stretches still further into the park to make a hard-surfaced avenue along the longitudinal axis linking up with the main entrance to the technical services building. The extra width obtained provides a cross-section that is more suited to its occasional use as somewhere to hold festivities and fairs. It is set off by 12 metre-high shepherd's crook lamp posts.
Behind the asphalt the park becomes less hard with an extension of granitic sand that soon gives way to paving stones with wide gaps between them for grass to grow in. This allows for intensive use to be made of it and brings one nearer to the more radical green of the last of the beaches. This is a strip of grass and shrubs with variable topography that gradually adapts the park's uniform gradient to the different height of Baixada del Camp de Futbol as it goes along. Planting pine trees and plane trees at this end is an attempt to stand on tiptoe to catch sight of the green hills behind the buildings on the industrial estate. This green band has been formalised by boundaries with a rounded, sinuous line that at one end closes in on itself to singularise a ring within which there is a children's playground.

Situació

0 40 80 200

Planta general

0 4 8 20

Secció 1

Secció 2

Secció 3

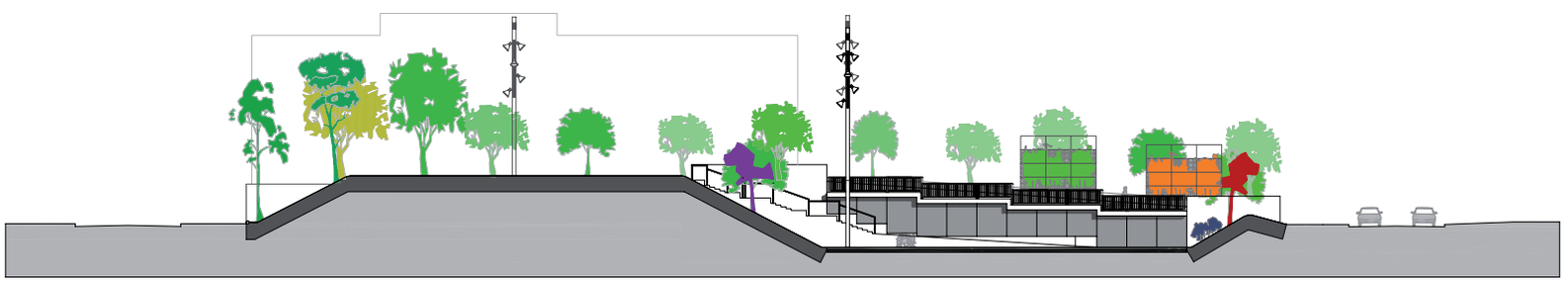

Secció 4

PG

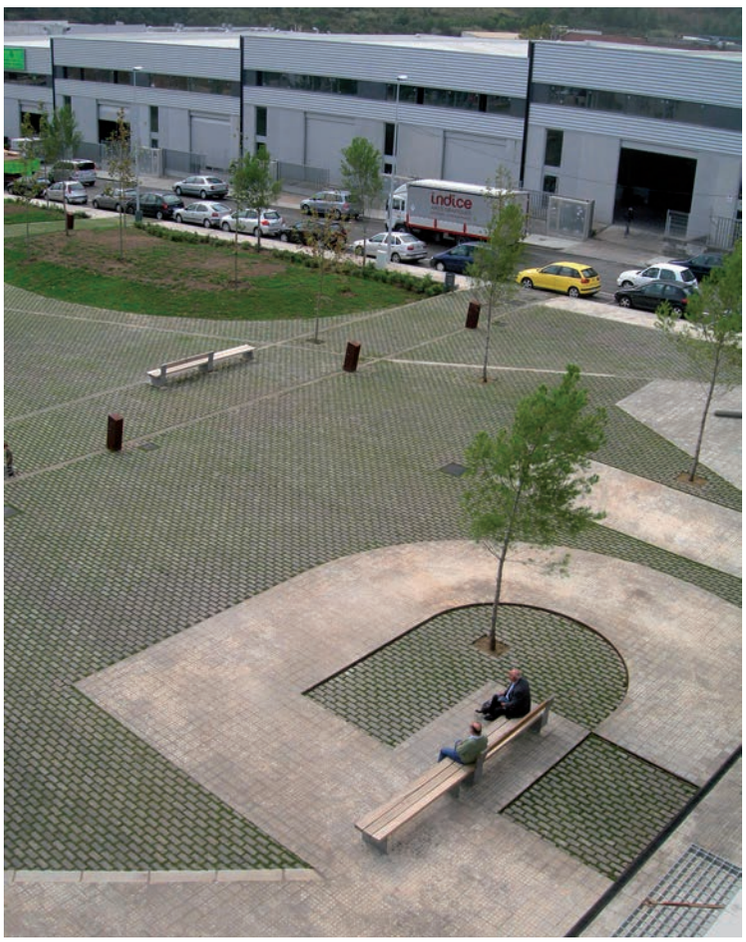

IS

IS

PG

PG

PG

Parc de Ca l'Arnús
Badalona

Aparcament de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
Barcelona

Passera sobre el riu Sec
Cerdanyola del Vallès

Parc de Maria Regordosa
Ripollet

Passeig del marge esquerre del riu Besòs
Sant Adrià de Besòs

Parc de la Fontsanta, sector del Pont Reixat
Sant Joan Despí

Parc del Mil·lenari
Sant Just Desvern

Plaça dels Països Catalans i espais veïns
Sant Vicenç dels Horts

Carretera i passeig de Can Güell
Torrelles de Llobregat

Accessos al parc de la Torre Roja
Viladecans

Jardins del barri de la Verneda
Barcelona – Sant Adrià de Besòs

Intersticis i límits

Intersticios y límites

Interstices and limits

Parc de Ca l'Arnús
Badalona

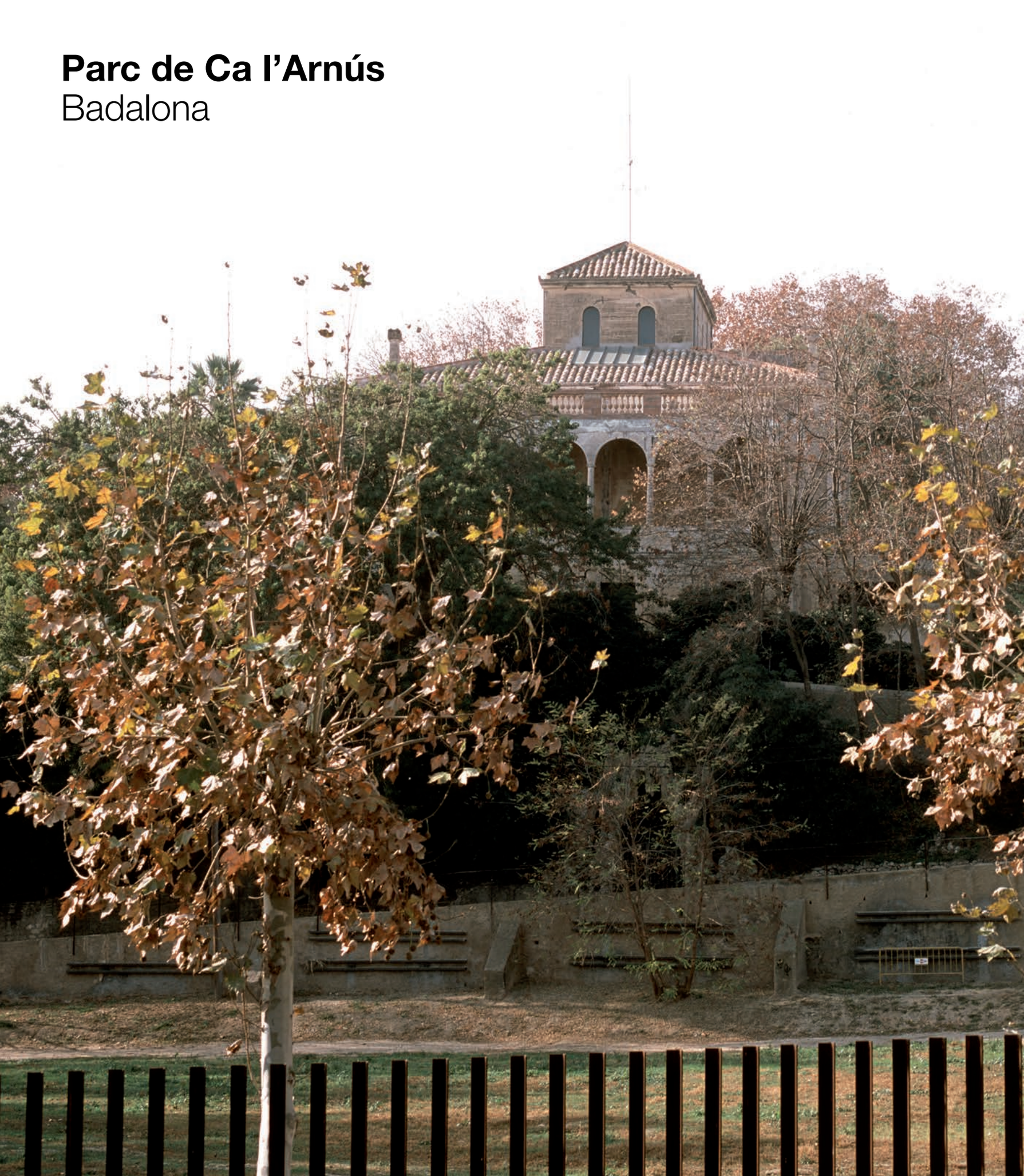

Projecte / Proyecto / Project
Fase 2 de les obres de recuperació i adequació a l'ús públic

Municipi / Municipio / Municipality
Badalona

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Juliol 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Abril 2007

Superfície / Superficie / Area
2.054 m^2 (edificació) + 3.024 m^2 (urbanització)

Cost total / Coste total / Total cost
2.613.955'28 €

Mòdul / Módulo / Module
514'76 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Isabel Bennasar, Ana M. Noguera (arquitectes)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Núria Giménez, Xavier Badia (arquitectes tècnics), J. I. Eskubi (arquitecte – estructures), Roser Vives (eng. agrònoma)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Badalona, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Sapic

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Anna M. Giménez

El projecte ha definit els elements necessaris per a l'execució de la segona fase de la recuperació i adequació del parc de Ca l'Arnús a fi de possibilitar-ne l'ús públic. Les accions dutes a terme es detallen seguidament.

Consolidació estructural de l'edifici principal de Ca l'Arnús, que ha inclòs la reforma estructural i constructiva de les cobertes, terrasses i porxos per garantir-ne la solidesa i estanquitat. S'han seguit els criteris de conservació d'elements existents i recuperació de tècniques tradicionals, a fi de mantenir l'aspecte original de l'edifici.

Restauració de les dues grutes romàntiques, consolidant i restituint els elements tipus estalactites.

Restauració de les escales i la barana de la bassa del dipòsit: s'ha reposat el paviment de tova manual, s'han restaurat les escales de pedra i l'estuc de la barana amb totes les motllures i s'han recuperat dues fonts romàntiques incloses en els parterres de banda i banda de l'escalinata; també s'ha restaurat l'antic dipòsit d'aigua situat a la torre al costat de la bassa. Restauració de la torre meteorològica que, a més de revisar l'estructura, ha afectat la teulada, tota la fusteria estructural i ornamental, les finestres i elements com el termòmetre, el pluviòmetre, el baròmetre i el rellotge.

Encintat dels parterres de la zona propera a l'edifici principal amb xapa d'acer corten per delimitar el seu dibuix actual i facilitar-ne el manteniment. Recuperació de les traces històriques del jardí proper a la casa a partir del tractament de la vegetació: conservació i plantació d'arbres, arbusts i vivaces i potenciació de l'heura com a espècie de recobriment. Millora del recobriment dels camins amb ull de perdiu calcari similar a l'existent.

Actuació de seguretat en el mur de la rampa d'accés a la casa principal. S'han eliminat baranes i elements que desvirtuaven l'aspecte original del mur i s'ha recuperat l'estuc a la part superior, el mur de pedra vista a la part que fa de contenció de terres, i l'extradossat del mur a la banda de dalt; els petits bancs s'han convertit en un banc corregut i s'ha afegit un passamà d'acer a tot el llarg del mur per garantir la seguretat. Recuperació del mur de maçoneria que limita el camí lateral d'accés garantint-ne l'estabilitat amb la construcció d'un nou mur de formigó que li serveix de recolzament. S'hi ha afegit una barana formada per un passamà d'acer. El camí s'ha tractat amb una nova aportació de sauló i recollides transversals d'aigua per evitar escorrenties. Delimitació i consolidació del carril lateral de l'autopista amb la construcció d'un mur de contenció de formigó armat que salva el desnivell entre el camí i el parc. Eliminació de la resta d'un antic mur de la finca i de tres xiprers, i construcció d'un nou mur de formigó armat seguint les traces de l'actual mur de la riera Canyadó, amb la conseqüent ampliació i reconstrucció de la vorera amb asfalt del mateix color i textura que l'existent. S'han plantat tres xiprers a la vorera amb escocells iguals als que hi ha a la riera. Reconstrucció de l'actual mur situat a la part sud del llac amb un nou gunitat i amb una nova plantació d'heura per al seu recobriment.

El proyecto ha definido los elementos necesarios para la ejecución de la segunda fase de recuperación y adecuación del parque de Ca l'Arnús para hacer posible su uso público. A continuación se detallan las acciones llevadas a cabo.

Consolidación estructural del edificio principal de Ca l'Arnús, que ha comprendido la reforma estructural y constructiva de las cubiertas, terrazas y soportales para garantizar su solidez y estanqueidad. Se han seguido los criterios de conservación de elementos existentes y recuperación de técnicas tradicionales, para así mantener el aspecto original del edificio.

Restauración de las dos grutas románticas, consolidando y restituyendo los elementos de tipo estalactita.

Restauración de las escaleras y la barandilla de la balsa del depósito: se ha repuesto el pavimento de adobe manual, se han restaurado las escaleras de piedra y el estuco de la barandilla con todas las molduras y se han recuperado dos fuentes románticas incluidas en los parterres de cada lado de la escalinata; también se ha restaurado el antiguo depósito de agua situado en la torre junto a la balsa. Restauración de la torre meteorológica que, además de comportar la revisión de la estructura, ha afectado el tejado, toda la carpintería estructural y ornamental, las ventanas y elementos como el termómetro, el pluviómetro, el barómetro y el reloj.

Encintado de los parterres de la zona próxima al edificio principal con chapa de acero corten para delimitar su dibujo actual y facilitar su mantenimiento. Recuperación de las líneas históricas del jardín próximo a la casa a partir del tratamiento de la vegetación: conservación y plantación de árboles, arbustos y vivaces y potenciación de la hiedra como especie de recubrimiento. Mejora del recubrimiento de los caminos con guisantillo calizo similar al existente.

Actuación de seguridad en el muro de la rampa de acceso en la casa principal. Se han eliminado barandillas y elementos que desvirtuaban el aspecto original del muro y se ha recuperado el estuco en la parte superior, el muro de piedra vista en la parte que actúa como contención de tierras y el trasdosado del muro en la parte de arriba; los pequeños bancos se han convertido en un banco corrido y se ha añadido un pasamano de acero en todo el muro para garantizar la seguridad. Recuperación del muro de mampostería que limita el camino lateral de acceso garantizando su estabilidad con la construcción de un nuevo muro de hormigón que sirve de apoyo. Se ha añadido una barandilla formada por un pasamanos de acero. El camino se ha tratado con una nueva aportación de sablón y recogidas transversales de agua para evitar escorrentías. Delimitación y consolidación del carril lateral de la autopista con la construcción de un muro de contención de hormigón armado que salva el desnivel entre el camino y el parque. Eliminación del resto de un antiguo muro de la finca y de tres cipreses, y construcción de un nuevo muro de hormigón armado siguiendo las líneas del actual muro de la riera Canyadó, con la consiguiente ampliación y reconstrucción de la acera con asfalto del mismo color y textura que el existente. Se han plantado tres cipreses en la acera con alcorques iguales a los que hay en la riera. Reconstrucción del actual muro situado en la parte sur del lago con un nuevo gunitado y con una nueva plantación de hiedra para su recubrimiento.

The plan defined the elements necessary for the execution of the second phase of the refurbishment and adaptation of Parc de Ca l'Arnús to make it fit for use by the public. The actions carried out are listed below.

Consolidation of the structure of the main Ca l'Arnús building, which included construction and structural repairs to all the roofs, terraces and porches to ensure they are sturdy and watertight. The criteria employed were to preserve existing elements and recover traditional techniques so as to conserve the building's original appearance.

Restoration of the two Romantic grottoes, consolidating and replacing the stalactite-type elements.

Restoration of the stairway and banister of the tank pond. The traditional Catalan earthenware paving has been relaid, the stone stairs and the stucco of the banisters with all the mouldings have been restored, and the two Romantic fountains in the flower beds on either side of the stairs have been refurbished; the water tank in the house next to the pond is been also restored. Restoration of the weather tower, which, as well as overhauling the structure, affected the roof, all the structural and ornamental woodwork, the windows and items such as the thermometer, the rain gauge, the barometer and the clock.

The flower beds near the main building have had a corten steel border placed round them to delimit their present shape and make them easier to maintain. Recovery of the historic patterns of the garden near the house based on the treatment of the vegetation: conservation and planting of trees, shrubs and perennials, and greater use of ivy as a covering species. Improved surfacing of the paths with pea-stones similar to the existing kind.

Action to improve the safety of the wall of the entrance ramp to the main house. The railings and other elements that spoiled the original appearance of the wall have been removed and the wall restored by refurbishing the stucco at the top, the open face stone wall in the part that serves to retain the earth, and the lining at the top; the small benches have been turned into one long bench and a steel handrail has been added all along the wall as a safety measure. Refurbishment of the brick wall bordering the side entrance path, making it stable by constructing a new concrete wall to support it. A steel handrail has been added. The path has been given a new batch of granite sand and transverse water collectors have been put in to prevent runoff. The left-hand lane of the motorway has been delimited and consolidated with the construction of a reinforced concrete retaining wall that overcomes the difference in height between the path and the park. The remains of an old wall of the estate and three cypress trees have been removed, and a new reinforced concrete wall has been built following the route of the present wall of Canyadó gulley, with the consequent widening and reconstruction of the asphalt pavement in the same colour and with the same texture as the existing one. Three cypress trees have been planted on the pavement with the same type of tree pits as there are by the gulley. Reconstruction of the present wall on the southern part of the lake with new gunnite and a new plantation of ivy to cover it.

Situació

0 100 200 500

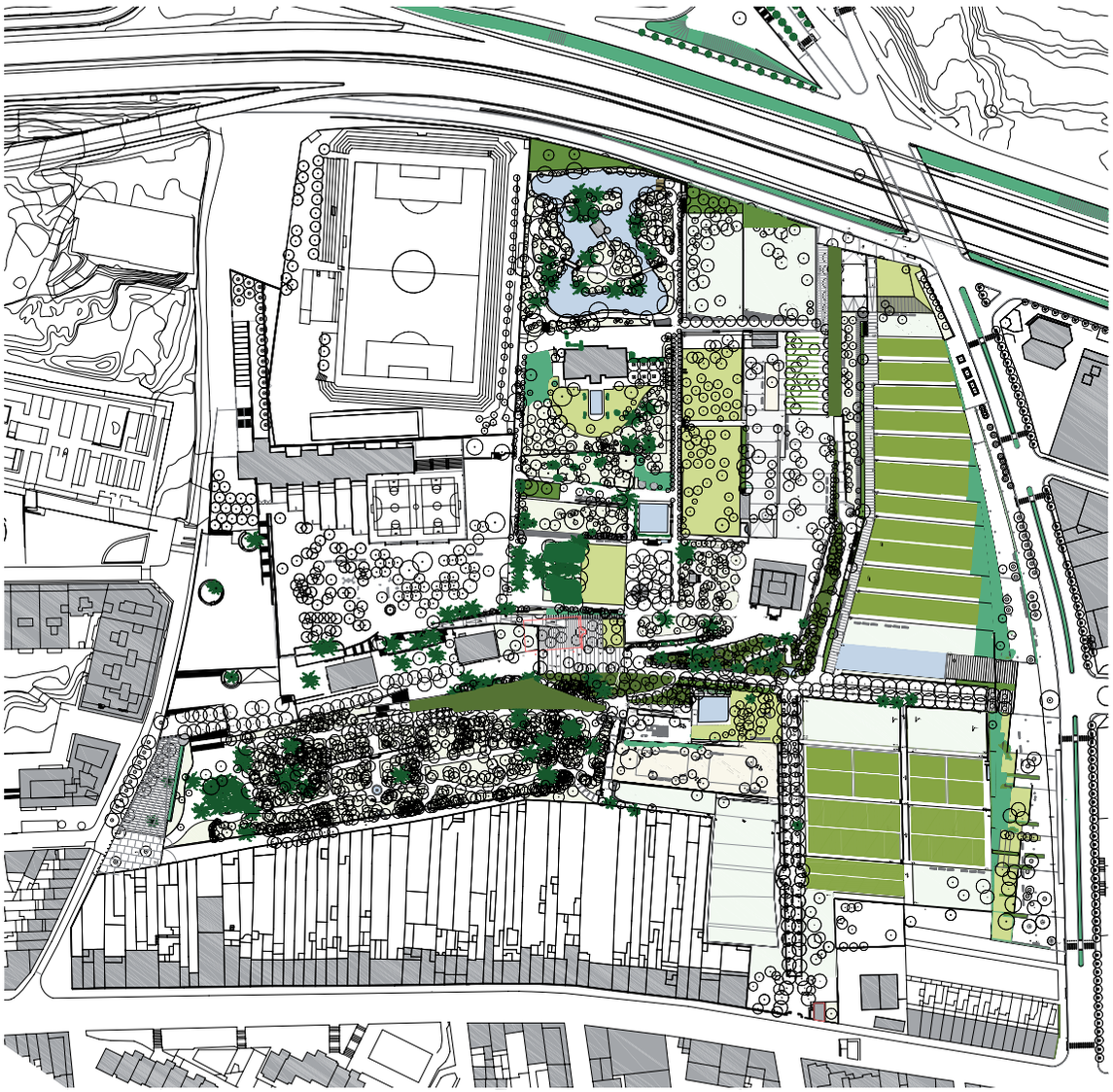

Planta general

0 50 100 200

Aparcament de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Barcelona

Projecte / Proyecto / Project
Rehabilitació estructural, ventilació natural, tractament paisatgístic de la coberta de l'aparcament i urbanització de l'àmbit d'accés de l'edifici de l'AMB

Municipi / Municipio / Municipality
Barcelona

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Novembre 2004

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Desembre 2008

Superfície / Superficie / Area
16.374 m²

Cost total / Coste total / Total cost
4.254.858'70 €

Mòdul / Módulo / Module
259'85 €/m²

Autor/s / Autor/es / Author/s
2BMF: Carles Buxadé, Joan Margarit, Àgata Buxadé, Ramon Ferrando (arquitectes – rehabilitació estructural) / Miquel Castany (arquitecte – urbanització central, ventilacions i sortides emergència) / Marina Salvador (arquitecta – urbanització perímetres urbans)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Jordi Colom (aparellador), Catalina Montserrat (eng. agrònoma), Albert Berdié (eng. industrial), Josep Bayo (eng. tècnic industrial), Manel Sanz (tècnic auxiliar), Verònica Delgado (arquitecta), Manuel Díaz, Liz Clavijo, Gemma Surinyac, Ángela Montesinos (estudiants d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
UTE Sapic - Azahar

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Ciro Frank Schiappa

L'actuació ha consistit en la rehabilitació estructural del sostre de l'aparcament soterrani de l'AMB, el tractament paisatgístic de la coberta i la urbanització de l'àmbit d'accés als edificis.
Rehabilitar aquest sostre ha implicat el reforç superior de la llosa de coberta i la supressió del jardí existent. Paral·lelament, l'adaptació a la normativa vigent ha obligat a un sistema de ventilació natural per patis coberts a causa del poc gàlib inferior que impossibilita la col·locació de conductes de renovació d'aire a les zones de circulació de vehicles. Això s'ha resolt disposant nou patis coberts d'admissió natural d'aire i sortida de fums, vuit elements coberts d'extracció forçada d'aire, i dues noves sortides d'emergència.
L'objectiu del projecte era trobar un argument paisatgístic capaç d'incorporar amb naturalitat tots aquests elements tècnics que per la seva disposició i el seu volum podien malmetre el tractament visual d'aquest espai públic. L'estratègia seguida ha consistit a incorporar-los a dues franges separades de plantació de lligabosc que canvien de direcció en arribar a cadascun d'aquests elements tot prenent una geometria trencada i d'amplada variable que els confereix un aspecte de preexistència gairebé natural. Els elements de ventilació són unes reixes dobles enfrontades, inclinades 45º i també lateralment en sentits inversos seguint la geometria dictada per les franges; les cares exteriors resten tapades per la plantació de lligabosc que els integra a l'argument paisatgístic general.
Aprofitant que les dues franges emmarquen la part central de l'espai i contenen les jardineres dels arbres existents, es va proposar un joc de dos tipus d'entapissants diferents entre la zona interior i les exteriors. Així, la zona central s'ha tractat amb gespa tipus gram i reg intensiu per aconseguir una superfície d'estada sempre verda, mentre que les zones exteriors són tractades amb *Zoysia* que té uns requeriments d'aigua molt menors i presenta canvis de color estacionals amb suau to groguenc a l'hivern.
Per donar resposta a les trobades entre l'espai de l'interior d'illa i les voreres que envolten el conjunt, s'ha actuat en tres punts que corresponen a les zones d'accés. A l'accés principal s'ha unificat el paviment fent arribar el mateix material emprat a l'interior fins a l'encintat perimetral del paviment de les voreres. S'han implantat nous guals i s'ha modificat la vegetació de la zona enjardinada que envolta el conjunt amb gespa fins al límit del paviment i alguns arbustos puntuals.
A través de la zona enjardinada que dóna al carrer 1, s'ha habilitat un nou accés per a vianants amb peces prefabricades de formigó, superposades sobre la gespa per tal de connectar la vorera del carrer amb la vorera de la zona de les oficines. La direccionalitat del pas s'ha reforçat amb la plantació de vegetals de floració temporal. El tercer punt correspon a la zona d'accés des del carrer 60. La intervenció s'ha fet seguint el mateix criteri d'endreçar els elements apareguts al llarg del temps. Els registres d'instal·lacions han quedat recollits sobre la gespa i s'ha disposat un camí de vianants a base de peces prefabricades de formigó blanc.

La actuación ha consistido en la rehabilitación estructural del techo del aparcamiento subterráneo del AMB, el tratamiento paisajístico de la cubierta y la urbanización del ámbito de acceso a los edificios.
Rehabilitar este techo ha implicado el refuerzo superior de la losa de cubierta y la supresión del jardín existente. Paralelamente, la adaptación a la normativa vigente ha obligado a un sistema de ventilación natural por patios cubiertos debido al poco gálibo inferior que impide la colocación de conductos de renovación de aire en las zonas de circulación de vehículos. Ello se ha resuelto disponiendo nueve patios cubiertos de admisión natural de aire y salida de humos, ocho elementos cubiertos de extracción forzada de aire y dos nuevas salidas de emergencia.
El objetivo del proyecto era encontrar un argumento paisajístico capaz de incorporar con naturalidad todos los elementos técnicos que por su disposición y su volumen podían dañar el tratamiento visual de este espacio público. La estrategia seguida ha consistido en su incorporación a dos franjas separadas de plantación de madreselva que cambian de dirección en cuanto alcanzan cada uno de los elementos generando una geometría rota y de ancho variable que les confiere un aspecto de preexistencia casi natural.
Los elementos de ventilación son unas rejas dobles enfrentadas, inclinadas 45º y también lateralmente en sentidos inversos siguiendo la geometría dictada por las franjas; los lados exteriores están cubiertos por plantación de madreselva, que los integra en el argumento paisajístico general.
Aprovechando que las dos franjas enmarcan la parte central del espacio y contienen las jardineras de los árboles existentes, se propuso un juego de dos tipos de tapizantes distintos entre la zona interior y las exteriores. Así, la zona central se ha tratado con césped tipo grama y riego intensivo para conseguir una superficie de estar siempre verde, mientras que las zonas exteriores se han tratado con *Zoysia* que requiere cantidades menores de agua y presenta cambios de color estacionales con suaves tonos amarillentos en invierno.
Para dar respuesta a los encuentros entre el espacio del interior de la manzana y las aceras que rodean el conjunto, se ha actuado en tres puntos que corresponden a las zonas de acceso. En el acceso principal se ha unificado el pavimento haciendo llegar el mismo material usado en el interior hasta el encintado perimetral del pavimento de las aceras. Se han implantado nuevos vados y se ha modificado la vegetación de la zona ajardinada que rodea el conjunto con césped hasta el límite del pavimento y algunos arbustos puntuales.
A través de la zona ajardinada que da a la calle 1, se ha habilitado un nuevo acceso para peatones con piezas prefabricadas de hormigón, superpuestas sobre el césped con el fin de conectar la acera de la calle con la acera de la zona de las oficinas. La direccionalidad del paso se ha reforzado con la plantación de vegetales de floración temporal. El tercer punto corresponde a la zona de acceso desde la calle 60. La intervención se ha hecho siguiendo el mismo criterio de ordenar los elementos aparecidos a lo largo del tiempo.
Los registros de instalaciones han quedado recogidos en el césped y se ha dibujado un camino de peatones a base de piezas prefabricadas de hormigón blanco.

The work consisted in repairing the structure of the ceiling of the AMB's underground car park, landscaping the roof and urbanising the area round the entrances to the buildings.
Refurbishing this ceiling, involved reinforcing the top of the roof slab and unavoidably eliminating the existing garden. At the same time, bringing it into line with the current regulations meant employing a natural ventilation system with covered wells because of the low clearance making it impossible to fit air renewal conduits in the vehicle circulation areas. This problem has been overcome by arranging nine covered wells that let air in and fumes out naturally, eight covered forced air extraction elements and two new emergency exits.
The design's primary aim was to find a way of treating the landscape capable of naturally incorporating all the technical elements which, because of their layout and their volume, might spoil the visual aspect of this public space. The strategy adopted consisted in including them in two separate strips planted with honeysuckle that change direction upon reaching each of these elements, taking on a broken geometry of variable width that gives them the almost natural appearance of having existed beforehand.
The ventilation elements are facing double grilles inclined at 45º and also laterally in opposite directions according to the geometry dictated by the strips; the outer faces are concealed by the honeysuckle which integrates them into the overall layout of the landscape.
Taking advantage of the fact that two strips of honeysuckle frame the central part of the public space and contain the beds of the existing trees, it was decided to use two different types of carpeting between the inner area and the outer areas.
The central area was planted with intensively watered *Grama*-type grass to achieve a permanently green rest area, while the outer areas were planted with *Zoysia*, which requires much less watering and changes colour with the seasons, taking on a gentle yellowish hue in winter.
Where the landscaped space inside the block and the pavements surrounding the whole area meet, special treatment has been given to three points corresponding to the access areas. At the main entrance, the paving has been unified using the same material employed inside the block as far as the kerb round the perimeter of the concrete slab pavements. Dropped kerbs have been included, and the vegetation of the landscaped zone surrounding the whole area has been altered with grass planted as far as the boundary of the paving and some shrubs here and there.
A new pedestrian access has been made through the landscaped area giving onto Carrer 1 with prefabricated concrete pieces laid on the grass to connect the street pavement with the pavement in the offices area. The directionality of the path has been reinforced by planting seasonally flowering vegetable species. The third point where action has been taken is in Carrer 60. This was done employing the same criterion of tidying up the elements that had gradually appeared in the course of time. The utility manholes have been positioned on the grass and a footpath of prefabricated white concrete pieces has been laid.

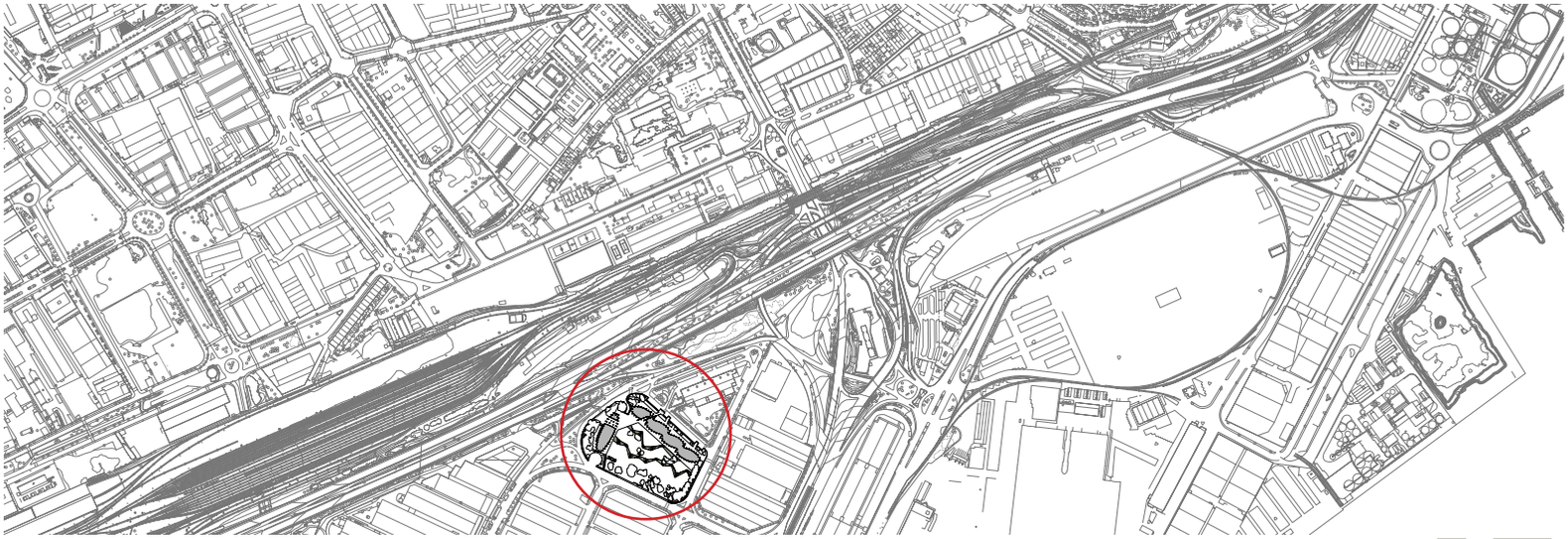

Situació

0 50 100 200

Planta general

0 5 20 50

Secció 7

Secció 6

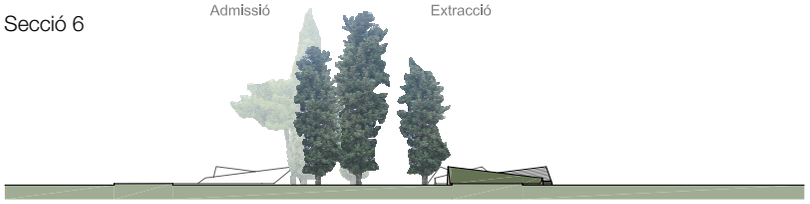

Secció 5

Secció 4

Secció 3

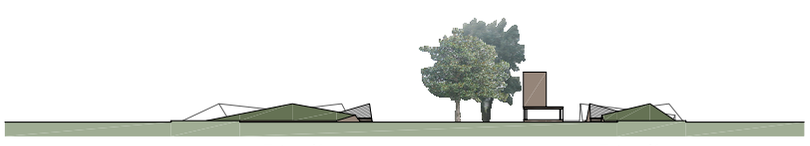

Secció 2

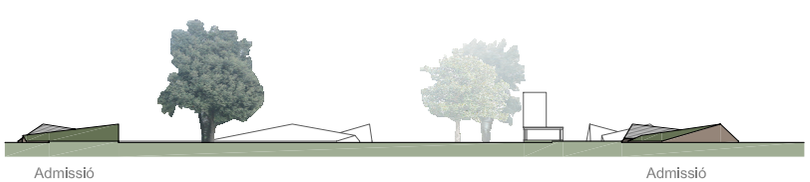

Secció 1

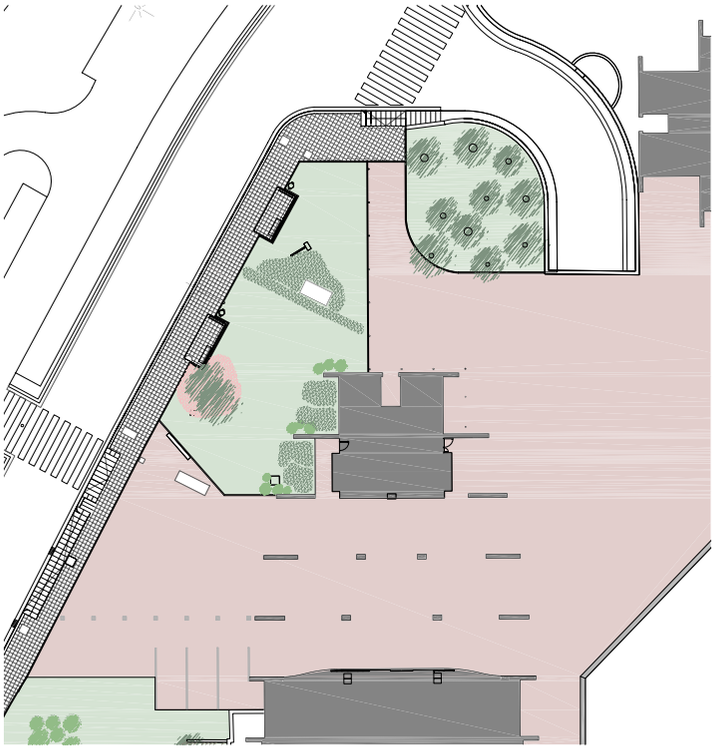

Planta urbanització accés principal

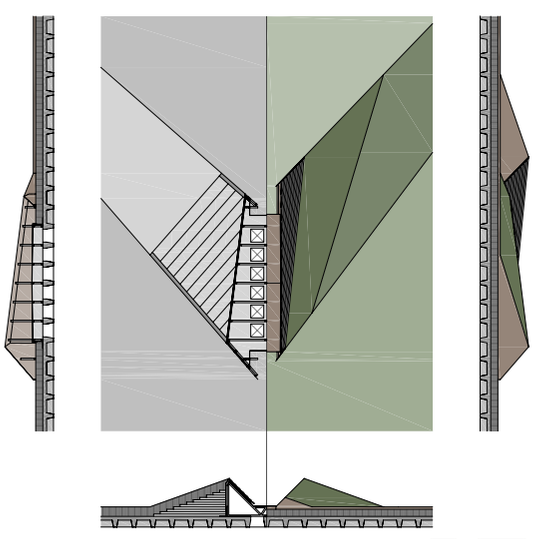

Element de ventilació (admissió natural)

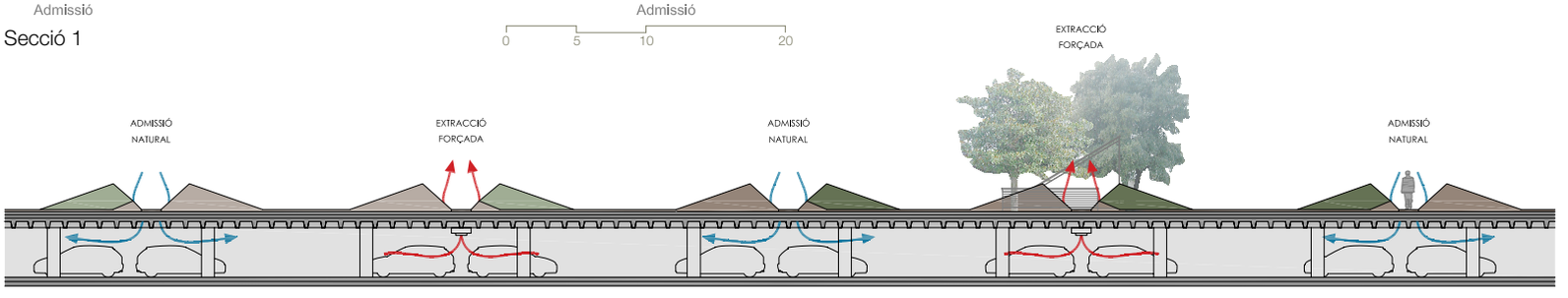

Secció ventilacions

Aparcament de l'Àrea
Metropolitana de Barcelona

Barcelona

TABALSA

Aparcament de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Barcelona

Aparcament de l'Àrea
Metropolitana de Barcelona

Barcelona

Passera sobre el riu Sec
Cerdanyola del Vallès

Projecte / Proyecto / Project
Nou pas de vianants sobre el riu

Municipi / Municipio / Municipality
Cerdanyola del Vallès

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Gener 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Març 2006

Superfície / Superficie / Area
290 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
355.987'52 €

Mòdul / Módulo / Module
1.227,54 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Màrius Quintana (arquitecte), Manuel Reventós (eng. de camins, canals i ports)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Josep Ma. Prió, Albert Mas (eng. de camins, canals i ports), Noemí Duarte (eng. tècnica d'obres públiques)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
UTE Pasquina SA - Caldereria Delgado SL

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Adrià Goula

L'enderroc de la passarel·la que hi havia aigües avall del pont de la RENFE, que es va fer durant la construcció d'aquest pont, va provocar que el desplaçament dels vianants que volien anar d'una riba a l'altra del riu Sec fos molt complicat. La vella passera era molt utilitzada pels habitants del barri de les Fontetes particularment per anar al Centre d'Assistència Primària que hi ha a la riba esquerra, ja al terme de Ripollet. Es dóna la circumstancia que, des de l'esmentat enderroc, una part dels vianants utilitza el pont del ferrocarril per passar el riu amb el conseqüent risc per a les persones que creuen la via utilitzant un pont que no està pensat perquè hi passi gent a peu. El motiu fonamental que va portar l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès a impulsar aquest projecte ha estat resoldre el problema de seguretat pública que representa la situació descrita mitjançant la construcció d'una infraestructura adient.
La finalitat del projecte ha estat doncs la connexió per a vianants d'ambdues bandes de la canalització del riu Sec a Cerdanyola a l'alçada del pont de la via del tren. Per solucionar el problema, es va estudiar la ubicació de la passarel·la aigües avall del pont esmentat, però es va optar per situar-la aigües amunt ja que per sota el pont els carrers es troben en zona inundable. Després de temptejar traçats de la passarel·la propers i paral·lels al pont de RENFE (entrant de ple en el clàssic i sempre difícil problema dels dos ponts contigus) la presència d'una cambra de connexió de col·lectors de desguàs que hi ha en la possible ubicació de l'estrep sud va conduir a separar la passarel·la del pont del tren i, conseqüentment, a eliminar el paral·lelisme entre ells fent la passarel·la ortogonal a la canalització del riu Sec, disposició sempre més econòmica i que acostuma a ser la més racional.
Pels condicionants hidràulics, la rasant de la passarel·la abandona els dos estreps a la cota 66,44 i puja fins a la cota 66,74 al centre de la llum (pendent màxim del 4,1 %). A l'estrep sud, el punt d'entrega de la passarel·la té una lleugera sobreelevació respecte a la vialitat actual, uns 20 cm que es resolen a la vorera. A l'estrep nord la vialitat (encara per definir) es trobarà en el futur a la cota 65 aproximadament, per tant cal baixar cosa d'1,40 m des de la passarel·la per assolir-la: això es fa mitjançant una rampa del 6% aigües avall i amb unes escales aigües amunt; escales i rampa són paral·leles a la canalització i ortogonals a la passarel·la. La posició en planta de la passarel·la ha estat condicionada pel necessari desenvolupament de la rampa entre la passarel·la i el pont de la via del tren i el gàlib vertical sota aquest pont és de 3,50 m, l'estrictament indispensable per al trànsit rodat futur. La passarel·la te així una llum de 29,25 metres i una amplada de 3,48 metres (l'ample útil entre baranes és de 2,87 metres).

El derribo de la pasarela que situada río abajo del puente de la RENFE, hecha durante la construcción de este puente, provocó que el desplazamiento de los peatones que querían cruzar de una ribera a la otra del río Sec fuera muy complicado. La vieja pasarela era muy utilizada por los habitantes del barrio de las Fontetes, especialmente para ir al Centro de Asistencia Primaria, ubicado a la ribera izquierda, en el término de Ripollet. Se da la circunstancia de que, desde el citado derribo, una parte de los peatones utiliza el puente del ferrocarril para cruzar el río con el consiguiente riesgo para las personas que atraviesan la vía utilizando un puente que no está pensado para que lo crucen personas a pie. El motivo fundamental que llevó el Ayuntamiento de Cerdanyola del Vallès a impulsar este proyecto fue resolver el problema de seguridad pública que representa la situación descrita mediante la construcción de una infraestructura adecuada.
La finalidad del proyecto ha sido, pues, la conexión para peatones de los dos lados de la canalización del río Sec en Cerdanyola a la altura del puente de la vía el tren. Para solucionar el problema, se estudió la ubicación de la pasarela aguas abajo del citado puente, pero se optó por situarla aguas arriba, puesto que por debajo del puente las calles se encuentran en zona inundable. Después de tantear trazados de la pasarela próximos y paralelos al puente de RENFE (entrando de lleno en el clásico y siempre difícil problema de los dos puentes contiguos), la presencia de una cámara de conexión de colectores de desagüe presentes en la posible ubicación del estribo sur condujo a la separación de la pasarela del puente del tren y, por consiguiente, a la eliminación del paralelismo entre ellos haciendo la pasarela ortogonal a la canalización del río Sec, disposición siempre más económica y que suele ser la más racional.
Por los condicionantes hidráulicos, la rasante de la pasarela abandona los dos estribos a la cota 66,44 y sube hasta la cota 66,74 en el centro de la luz (pendiente máxima del 4,1%). En el estribo sur, el punto de entrega de la pasarela tiene una ligera sobreelevación respecto a la vialidad actual, unos 20 cm que se resuelven en la acera. En el estribo norte, la vialidad (todavía por definir) se situará en el futuro a la cota 65 aproximadamente, por lo que es necesario bajar alrededor de 1,40 m desde la pasarela para alcanzarla: ello se hace mediante una rampa del 6% aguas abajo y con unas escaleras aguas arriba; escaleras y rampa están paralelas a la canalización y ortogonales a la pasarela. La posición en planta de la pasarela ha sido condicionada por el necesario desarrollo de la rampa entre la pasarela y el puente de la vía del tren, siendo el gálibo vertical debajo de este puente de 3,50 m, el estrictamente indispensable para el tráfico rodado futuro. La pasarela tiene, de esta forma, una luz de 29,25 metros y un ancho de 3,48 metros (el ancho útil entre barandillas es de 2,87 metros).

When the RENFE railway bridge was built, the footbridge next to it on the downstream side was knocked down, which made it difficult for pedestrians wanting to go from one side of the Riu Sec to the other. The old footbridge was much used by the people living in the Les Fontetes neighbourhood, particularly for going to the health centre which is on the left bank of the river within the Ripollet municipal district. In fact, since the footbridge had been demolished, some of the inhabitants of this neighbourhood had been using the railway bridge to cross the river, with the consequent risks involved in using a bridge that was not designed for people to walk across. The main reason that led Cerdanyola del Vallès Town Council to carry out this project was to solve the problem of public safety caused by the situation described here by providing an appropriate infrastructure.
The aim of the plan was therefore to connect both sides of the Riu Sec channel in Cerdanyola at a point by the railway bridge. The possibility of locating the footbridge on the downstream side of this bridge was considered as a way of solving the problem, but the decision was finally made to situate it upstream, as otherwise the streets on the downstream side would be in a floodable area. After looking at routes for the footbridge near and parallel to the railway bridge (thereby plunging straight into the classical, and ever difficult, problem of two contiguous bridges), the presence of a drain connecting chamber at the point where the southern abutment might be sited led to separating the footbridge from the railway bridge and, consequently, eliminating the need to make them parallel to each other. The footbridge was thus oriented orthogonally to the Riu Sec channel, an arrangement that is always more economical and usually the most rational.
Due to the hydraulic conditioning factors, the gradient of the footbridge sets off from the two abutments at an altitude of 66.44 metres and rises to 66.74 metres in the middle of the span (maximum gradient of 4.1%). At the southern abutment the footbridge ends slightly (about 20 cm) above the current road, the gap being made up by the pavement. At the northern abutment, the future road (still to be defined) will in future be at a height of approximately 65 metres, so that it will be necessary to come down about 1.4 metres from the footbridge to reach it. This is achieved on the downstream side by means of a 6% ramp and on the upstream side by stairs. Both the stairs and the ramp are parallel to the channel and orthogonal to the footbridge. The position of the footbridge on the ground was conditioned by the need to prolong the ramp between the footbridge and the railway bridge. The clearance height under the railway bridge is 3.50 metres, the minimum necessary for future vehicle traffic. The footbridge thus has a span of 29.25 metres and a width of 3.48 metres (the usable width between railings is 2.87 metres).

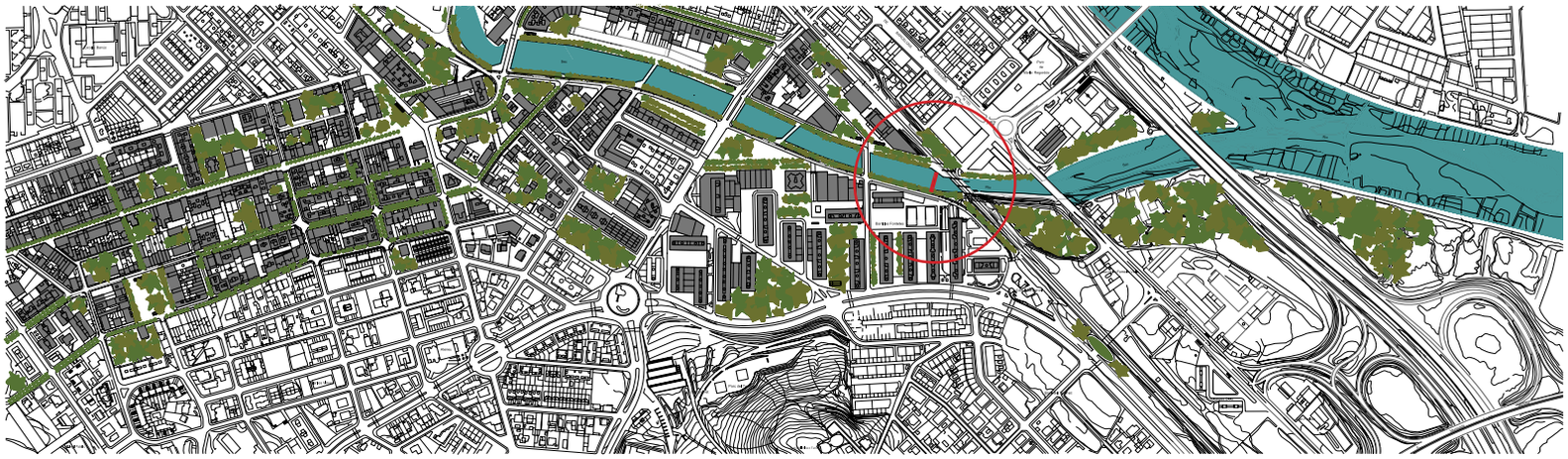

Situació

0 50 100 200

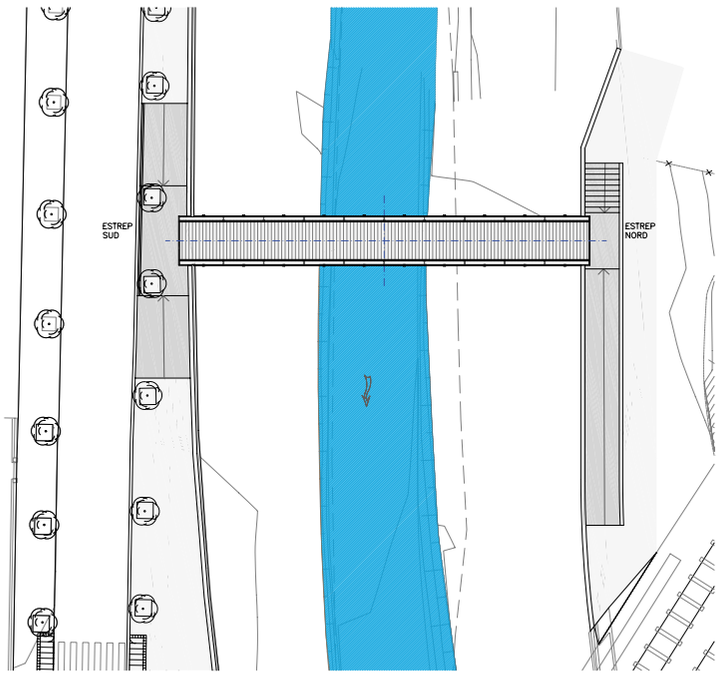

Planta

0 2 4 8

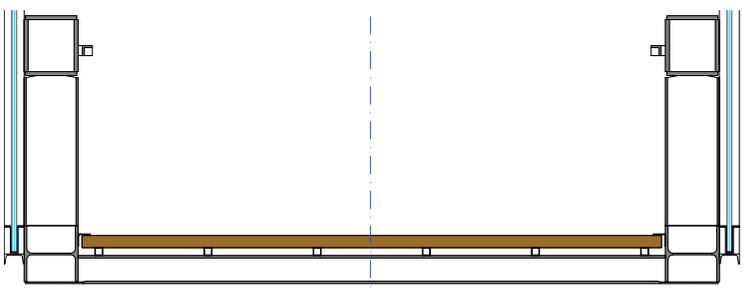

Secció transversal

0 0,1 0,5 1

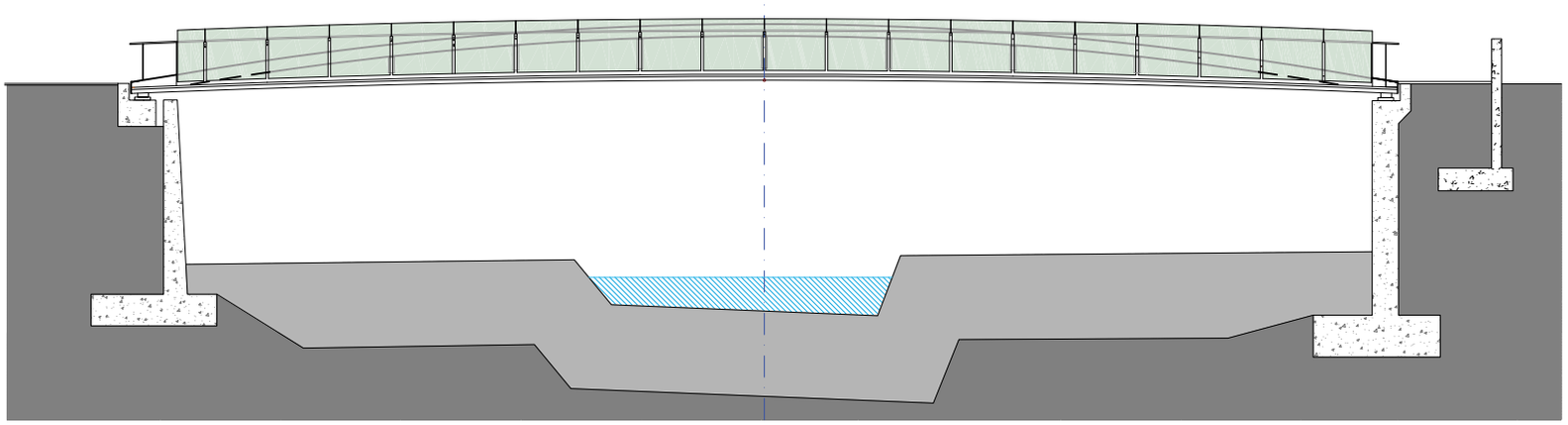

Alçat longitudinal

0 1 2 4

Parc de Maria Regordosa
Ripollet

Projecte / Proyecto / Project
Remodelació i millora del parc

Municipi / Municipio / Municipality
Ripollet

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Novembre 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Novembre 2007

Superfície / Superficie / Area
8.250 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
1.044.151'37 €

Mòdul / Módulo / Module
126'56 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Jordi Henrich (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Eva Bernadí (arquitecta tècnica), Carlos Villasur (eng. tècnic industrial), Susana Casino (eng. tècnica agrícola), Inés Aubert, Raquel Carnero, Víctor Garcia, Víctor Franco, Alejandro Milla (arquitectes)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Ripollet, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
UTE Floret SL – Majó Jardiners SL

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Adrià Goula

El parc de Maria Regordosa és al barri dels Quatre Cantons, al sector de la vila de Ripollet situat a la riba dreta del riu Ripoll. És un parc que ja existia prèviament i que presentava algunes deficiències: excés de vegetació, falta de vorera perimetral al carrer de Tarragona, mala comunicació entre el parc, el seu entorn urbà i el Centre d'Assistència Primària (CAP), i paviments, enllumenat i mobiliari inadequats.
El parc es troba a la rasant dels edificis que li fan façana al costat nord, que és una rasant inferior a la dels carrers perimetrals situats als costats sud, oest i est. La transició entre l'espai central del parc i els carrers perimetrals era a través de talussos amb un pendent bastant fort. El parc, en relació al seu voltant, estava realment enclotat.
La intervenció ha buscat obrir el parc com a espai cap al context que l'envolta creant així una nova percepció d'aquest espai. S'ha disminuït el desnivell entre el parc i el carrer de Tarragona fent-hi un acurat treball de topografia. S'ha apujat la rasant de la base del talús per tal que formi un pla amb un pendent de l'1,5% transversal al paviment de sauló; d'aquesta manera s'han suavitzat els talussos perimetrals i el parc ha deixat d'estar enclotat
Amb l'obra s'han millorat els espais perimetrals per a vianants mitjançant noves i àmplies voreres amb arbrat, tant al carrer de Tarragona i la carretera de Terrassa com al carrer de la Verge de Montserrat.
S'han millorat els diferents accessos al parc, situats a les cantonades, la majoria dels quals ara són adaptats amb rampes, així com la comunicació entre la ciutat i el CAP a través del parc, mitjançant un sistema d'escala i de rampa integrades als nous talussos amb gespa, i un pas de vianants adaptat i amb semàfors. S'ha mantingut també el pas inferior existent sota el carrer de Tarragona, que uneix aquest parc amb el que està situat al costat del CAP.
S'ha solucionat l'excés de vegetació eliminant la que estava en mal estat. S'ha fet una nova i variada plantació d'arbres per tal d'aconseguir una floració del parc en diferents èpoques de l'any. Pollancres, til·lers i mimoses als talussos, xicrandes i tipuanes al sauló, i plàtans d'alineació a les voreres perimetrals. S'han plantat els talussos amb gespa i berbena (*Verbena repens*) de diferents colors (vermell, blau, rosa, lila), i també s'han incorporat unes taques circulars de berbena a l'espai central de sauló per qualificar aquest espai i enriquir la varietat de vegetació amb flor del nou parc.
S'ha renovat la il·luminació del parc i dels vials. S'ha substituït el vell mobiliari urbà per un de més qualitat i s'han col·locat nous jocs infantils en un recinte circular envoltat per una tanca de fusta. També s'ha construït una nova xarxa de clavegueram per al parc.

El parque de María Regordosa está en el barrio dels Quatre Cantons, en el sector de la ciudad de Ripollet situado en la ribera derecha del río Ripoll. Es un parque que ya existía previamente y que presentaba algunas deficiencias: exceso de vegetación, falta de acera perimetral en la calle de Tarragona, mala comunicación entre el parque, su entorno urbano y el Centro de Asistencia Primaria (CAP), y pavimentos, alumbrado y mobiliario inadecuados.
El parque se encuentra en la rasante de los edificios cuya fachada está en su lado norte, que es una rasante inferior a la de las calles situadas en los lados sur, oeste y este. La transición entre el espacio central del parque y las calles perimetrales se daba a través de taludes con una pendiente bastante fuerte. El parque, en relación con su alrededor, estaba realmente hundido.
La intervención ha tratado de abrir el parque como espacio hacia el contexto que lo rodea, creando así una nueva percepción de este espacio. Se ha disminuido el desnivel entre el parque y la calle de Tarragona haciendo un esmerado trabajo de topografía. Se ha subido la rasante de la base del talud para que forme un plano con una pendiente del 1,5% transversal al pavimento de sablón; de esta forma, se han suavizado los taludes perimetrales y el parque ha dejado de estar hundido.
Con las obras se han mejorado los espacios perimetrales para peatones mediante nuevas y amplias aceras con arbolado, tanto en la calle de Tarragona y la carretera de Terrassa como en la calle de la Verge de Montserrat. Se han mejorado los distintos accesos al parque, situados en las esquinas, la mayor parte adaptados ahora con rampas, así como la comunicación entre la ciudad y el CAP a través del parque, mediante un sistema de escalera y rampa integradas a los nuevos taludes con césped, y un paso de peatones adaptado y con semáforos. Se ha mantenido también el paso inferior existente debajo de la calle de Tarragona, que une este parque con el que está situado al lado del CAP.
Se ha solucionado el exceso de vegetación eliminando la que estaba en mal estado. Se ha puesto una nueva y variada plantación de árboles para conseguir una floración del parque en distintas épocas del año. Chopos, tilos y mimosas en los taludes, jacarandás y tipuanas en el sablón, y plátanos de alineación en las aceras perimetrales. Se han plantado los taludes con césped y verbena (*Verbena repens*) de distintos colores (rojo, azul, rosa, lila), y se han incorporado asimismo unas manchas circulares de verbena en el espacio central de sablón para cualificar este espacio y enriquecer la variedad de vegetación con flor del nuevo parque.
Se ha renovado la iluminación del parque y de los viales. Se ha sustituido el viejo mobiliario urbano por uno de mayor calidad y se han colocado nuevos juegos infantiles en un recinto circular rodeado por una verja de madera. También se ha construido una nueva red de alcantarillado para el parque.

Parc de Maria Regordosa is in the Quatre Cantons neighbourhood of Ripollet in the area of the town on the right bank of the river Ripoll. The park already existed, but there were several problems with it: too much vegetation; no perimeter pavement in Carrer de Tarragona; poor connections between the park, its urban surroundings and the health centre; and inadequate paving, lighting and furniture.
The park is on a level with the buildings that act as its façade on the northern side, but lower than the perimeter streets on the south, west and east sides. The transition between the central space of the park and the perimeter streets was via some fairly steep slopes. In relation to its surroundings, the park was really sunk in a hollow.
The intervention sought to open up the park to the surrounding context, thereby creating a new perception of this space. The difference in height between the park and Carrer de Tarragona has been reduced by careful work on the topography. The height of the base of the slope has been raised so that it forms a plane with a gradient of 1.5% crosswise to the granite sand paving. This has made the perimeter slopes less steep and the park is no longer sunk in a hollow.
The work has improved the perimeter spaces for pedestrians by providing new, wide, tree-lined pavements in Carrer de Tarragona, Carretera de Terrassa and Carrer de la Verge de Montserrat.
The different entrances to the park, situated at the corners, have been improved, most of them now having disabled access ramps, and so has the connection between the town and the health centre via the park by means of a systems of stairs and ramps integrated into the new grass-covered slopes, and a traffic light-controlled pedestrian crossing specially adapted for people with disabilities. The existing underpass under Carrer de Tarragona, which links this park with the one next to the health centre, has also been kept.
The problem of the excess of vegetation has been solved by getting rid of what was in poor condition. New trees of various different kinds have been planted so that flowers are out in the park at different times of the year: poplars, linden trees, jacarandas and tipuana (rosewood) trees in the granite sand, and plane trees along the perimeter pavements. The slopes have been planted with grass and verbena (*Verbena repens*) of different colours (red, blue, pink and lilac), and a few circular patches of verbena have also been introduced in the central granite sand-covered space to upgrade it and provide a greater variety of flowering vegetation in the new park.
The lighting in the park and the roads has been renewed. The old items of urban furniture have been replaced by better quality ones and new children's play apparatuses have been installed in a circular area surrounded by a wooden fence. A new sewer network has also been built for the park.

Situació

0 20 40 100

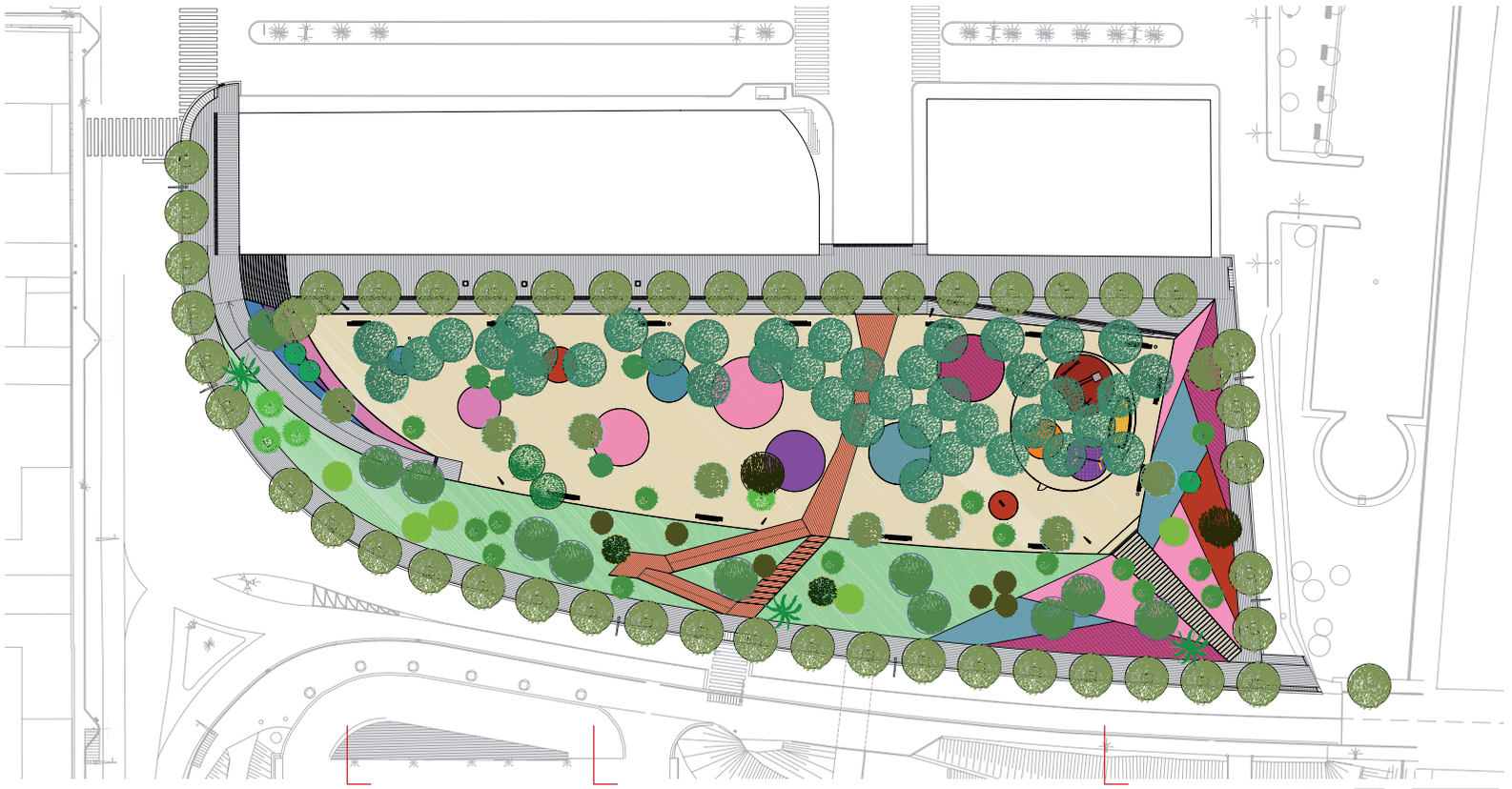

Planta general

0 4 8 20

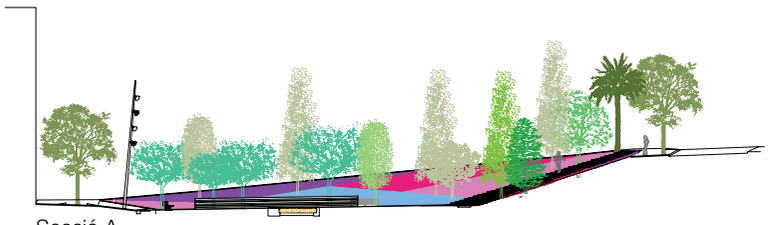

Secció A

Secció B

Secció C

0 5 10 20

AUTO

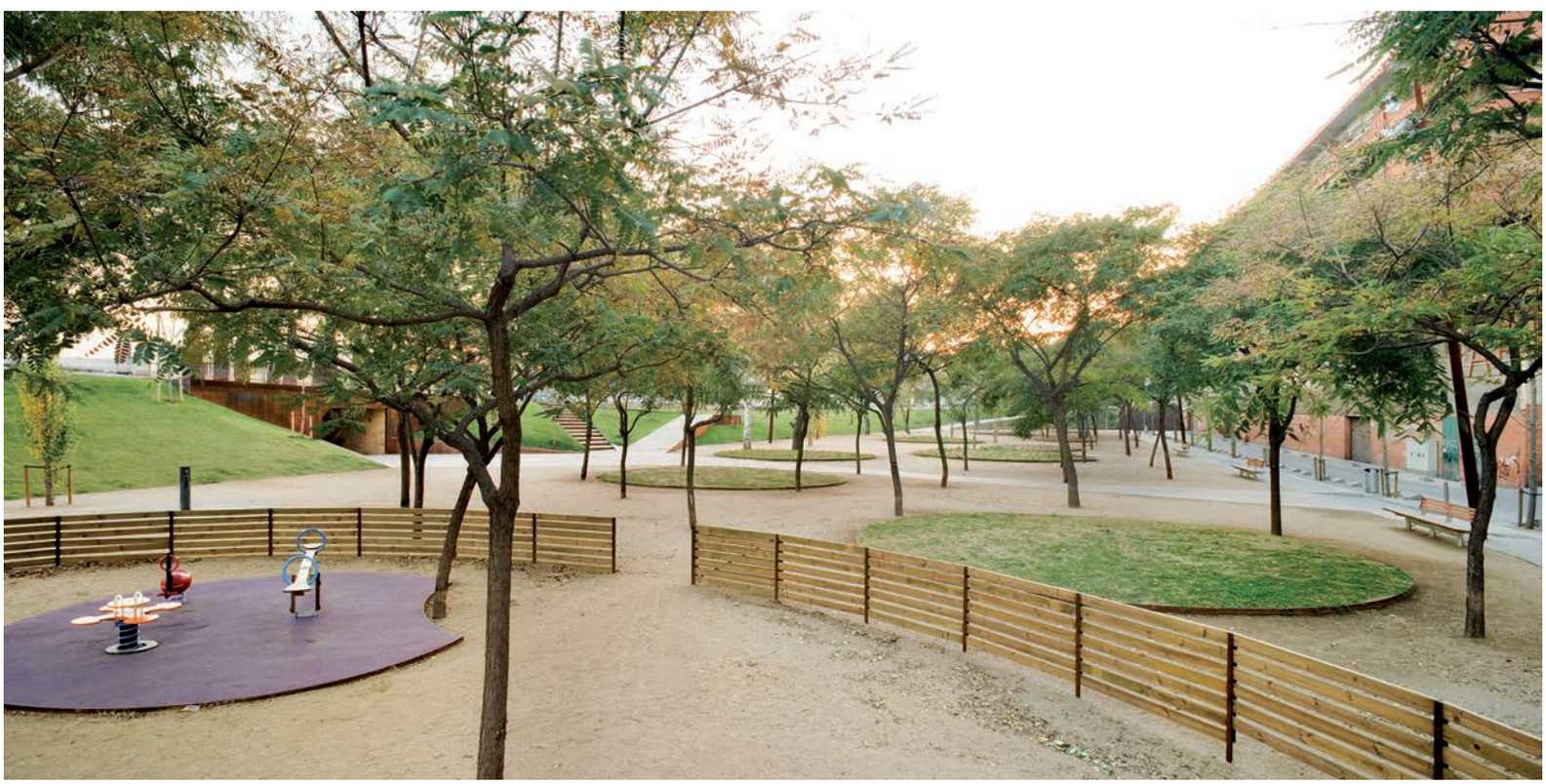

Passeig del marge esquerre del riu Besòs

Sant Adrià de Besòs

Projecte / Proyecto / Project
Ordenació del marge esquerre del riu Besòs

Municipi / Municipio / Municipality
Sant Adrià de Besòs

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Maig 2004

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Setembre 2005

Superfície / Superficie / Area
17.378 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
1.366.276'39 €

Mòdul / Módulo / Module
78'62 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Isabel Bennasar (arquitecta)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Núria Giménez (arquitecta tècnica), Rafael Morant (tècnic auxiliar), Francesc Llopart (eng. tècnic industrial), Susana Casino (eng. tècnica agrícola), Marc de la Parra (arquitecte), Carles Arqué, Ramon Bosch, Toni Conejo (estudiants d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Sant Adrià de Besòs, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Comsa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Aleix Bagué

El projecte ha tingut com a objectiu complementar la recuperació mediambiental del tram final de la llera del riu Besòs iniciada a la fase anterior. L'àmbit d'actuació ha estat l'espai existent entre el mur límit del riu i els diferents accessos a la llera així com el carril bici que hi ha a la vorera.
Tenint en compte que, passat el club de tennis, l'espai al costat del riu s'amplia, es va proposar que el passeig de ribera existent, de 6 metres d'ample, que discorre de manera continua seguint el traçat del mur des del pont del Molinet, fos modificat mitjançant el tractament de tot l'espai existent, des del mur fins la vorera del carrer Olímpic, com a passeig parc de ribera de final del curs del riu. Es pretenia així aconseguir un espai verd lineal en contacte amb el riu que «naturalitzés» la trobada entre el riu i la ciutat.
S'ha creat una zona arbrada en contacte amb el riu, pautada cada 58 metres per unes places pavimentades superposades damunt l'estora de prat. Aquestes places actuen com a mirador damunt el riu i en recullen els accessos i els passos sota el pont i les vies. El recorregut lineal a la vora del riu s'ha disposat que es faci per la mateixa zona arbrada on les masses arbustives ocupen l'espai entre les places que delimiten els diferents recorreguts longitudinals i els llocs destinats als diferents usos: zones d'estada, zones de jocs infantils, zones d'esport i recorreguts esportius.
Aquesta àrea arbrada queda a la cota del mur de límit i s'acobla amb la vorera, més baixa, amb una grada de peces prefabricades de formigó que incorpora escales i rampes d'accés a cada una de les places.
S'ha implantat un escocell lineal que delimita el carril bici existent amb una línia d'arbres, paral·lela a la de carrer, que ja forma part de la massa arbrada de la zona verda. L'espai entre l'escocell i la grada s'ha pavimentat amb llambordes amb junta verda, de manera que el «verd» de la plataforma a nivell de riu arribi al nivell del carrer.
Els arbres que defineixen la massa arbrada, distanciats uns 5 metres entre ells, s'han situat a partir d'una doble malla de línies a 45º. Una primera línia de grevil·lees (*Grevillea robusta*) s'ha plantat seguint l'escocell lineal del carril bici i defineix una primera malla on les grevil·lees ocupen l'espai més proper al carrer. Intercalant-se amb aquesta, la segona malla d'eucaliptus ocupa l'espai més allunyat del carrer i queda retallada damunt el fons de les grevil·lees.
Com a contrapunt les places resten marcades per la plantació d'uns arbres més alts, columnars, pollancres de l'espècie *Populus teixana*. Al costat del riu, de manera puntual, apareixen exemplars d'acàcies (*Acacia oyanophylla*), uns arbres més petits i de flor.
Els arbusts que dibuixen els recorreguts dins les zones arbrades combinen dues espècies de diferent port i floració que defineixen les diferents tipologies de secció: uns de més alts, acàcies de l'espècie *Acacia retinoides arbustiva* i, com a més petits, una variant d'espígol, la *Lavandula officinalis*.

El proyecto ha tenido como objetivo complementar la recuperación medioambiental del tramo final del lecho del río Besòs iniciada en la fase anterior. El ámbito de actuación ha sido el espacio existente entre el muro límite del río y los distintos accesos al lecho, así como el carril bici presente en la acera.
Teniendo en cuenta que, pasado el club de tenis, el espacio al lado del río se amplia, se propuso que el paseo de ribera existente, de 6 metros de ancho, que discurre de forma continua siguiendo el muro desde el puente del Molinet, se modificara mediante el tratamiento de todo el espacio existente, desde el muro hasta la acera de la calle Olímpic, como paseo-parque de ribera de final del curso del río.
Se pretendía, de esta forma, conseguir un espacio verde lineal en contacto con el río que «naturalizara» el encuentro entre el río y la ciudad.
Se ha creado una zona con árboles en contacto con el río, pautada cada 58 metros por unas plazas pavimentadas superpuestas encima de la alfombra de prado. Estas plazas actúan como mirador sobre el río y recogen sus accesos y pasos de debajo del puente y las vías. El recorrido lineal a la orilla del río se ha hecho por la misma zona arbolada donde las masas arbustivas ocupan el espacio entre las plazas que delimitan los distintos recorridos longitudinales y los sitios destinados a los diferentes usos: zonas de estar, zonas de juegos infantiles, zonas de deporte y recorridos deportivos.
Esta área arbolada está en la cota del muro de límite y se acopla con la acera, más baja, con una grada de piezas prefabricadas de hormigón que incorpora escaleras y rampas de acceso en cada una de las plazas.
Se ha implantado un alcorque lineal que delimita el carril bici existente con una línea de árboles, paralela a la de la calle, que ya forma parte de la masa arbolada de la zona verde. El espacio entre el alcorque y la grada se ha pavimentado con adoquines con junta verde, de forma que el «verde» de la plataforma a nivel del río llegue al nivel de la calle.
Los árboles que definen la masa arbolada, distanciados entre sí por unos 5 metros, se han situado a partir de una doble malla de líneas a 45º. Se ha plantado una primera línea de gravilleas (*Grevillea robusta*) siguiendo el alcorque lineal del carril bici y define una primera malla en la que las gravilleas ocupan el espacio más cercano a la calle. Intercalándose con ésta, la segunda malla de eucaliptos ocupa el espacio más alejado de la calle y queda recortada sobre el fondo de las gravilleas.
Como contrapunto, las plazas quedan marcadas por la plantación de unos árboles más altos, como columnas, chopos de la especie *Populus teixana*.
Al lado del río, de forma puntual, aparecen ejemplares de acacias (*Acacia oyanophylla*), unos árboles más pequeños y de flor.
Los arbustos que dibujan los recorridos dentro de las zonas arboladas combinan dos especies de distinto porte y floración que definen las distintas tipologías de sección: unos más altos, acacias de la especie *Acacia retinoides arbustiva* y, los pequeños, una variante del espliego, la *Lavandula officinalis*.

The object of the project was to complement the environmental recovery of the final stretch of the Besòs riverbed which had begun in the previous phase.
The area affected was the space between the river's boundary wall and the various different accesses to the riverbed and the cycle lane on the pavement.
Taking into account the fact that after the tennis club the space next to the river becomes wider, it was proposed to modify the 6-metre-wide riverbank walk, which runs continuously along the wall from El Molinet bridge, by treating the whole of the existing space, from the wall to the pavement of Carrer Olímpic, as a riverbank walk and park at the end of the river's course. The aim was to create a linear green space in contact with the river that would "naturalise" the meeting point between the town and the river.
An area covered by trees was created in contact with the river with paved squares every 58 metres over the grass carpet. These squares act as vantage points over the river and contain the accesses to the river and the subways under the bridge and the tracks. The linear route alongside the river has been laid out through this tree-covered area where shrubs occupy the spaces between the squares delimiting the different longitudinal routes and the places intended for different purposes: areas to relax in, children's playgrounds, sports areas and sports routes.
This tree-covered area is at the height of the boundary wall and joins up with the pavement, which is on a lower level, via terracing made of prefabricated concrete pieces that incorporates stairs and ramps giving access to each of the squares.
A linear trench has been added delimiting the existing cycle lane with a line of trees parallel to the street, which is already part of the mass of trees in the green area. The space between the trench and the terracing has been laid with paving stones with a green join so that the "green" of the platform at the level of the river extends as far as street level.
The trees defining the tree-covered area are sited at a distance of about 5 metres from each other in a double mesh of lines at 45º. A first line of silky oaks (*Grevillea robusta*) was planted along the linear trench of the cycle lane and defines the first mesh in which the silky oaks occupy the space nearest the street. Interspersed with this, the second mesh of eucalyptus occupies the space furthest from the street and stands out against the backdrop of silky oaks.
As a counterpoint to this, the squares were marked by planting taller, column-like trees – poplars of the *Populus teixana* species. Acacias (*Acacia oyanophylla*), which are smaller, flowering trees, have been planted here and there beside the river.
The shrubs marking out the routes within the tree-covered areas combine two species with different heights and flowers that define the different types of section. The taller ones are acacias of the *Acacia retinoides arbustiva* species, while the smaller ones are a variety of lavender, *Lavandula officinalis*.

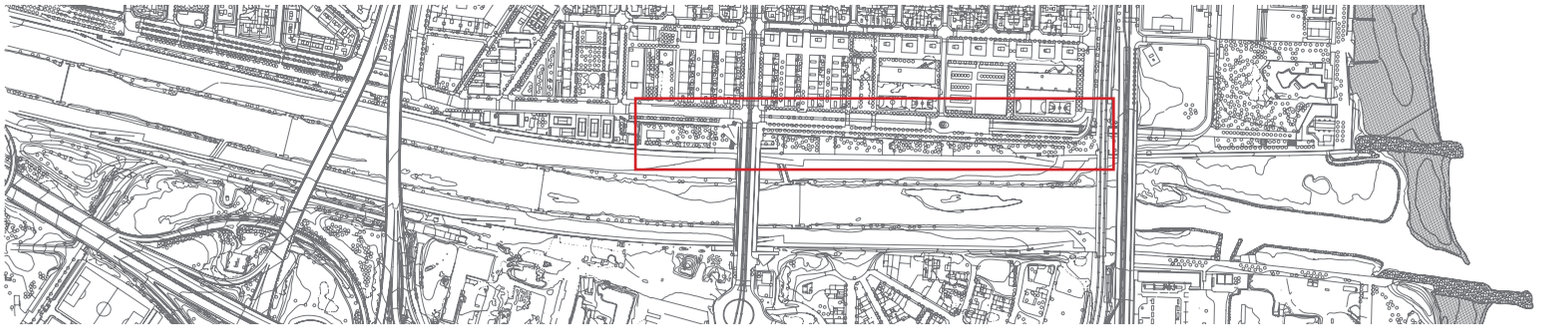

Situació

0 40 80 200

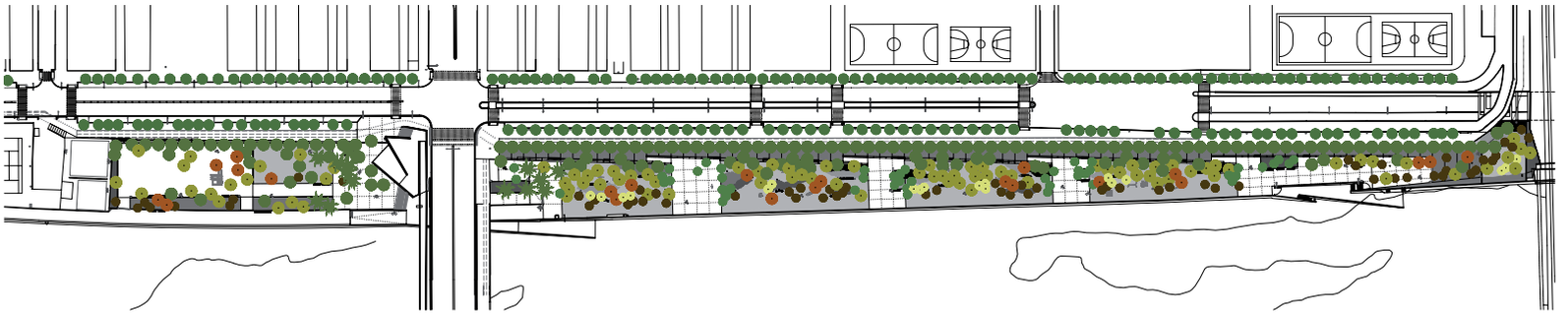

Planta general

0 10 20 50

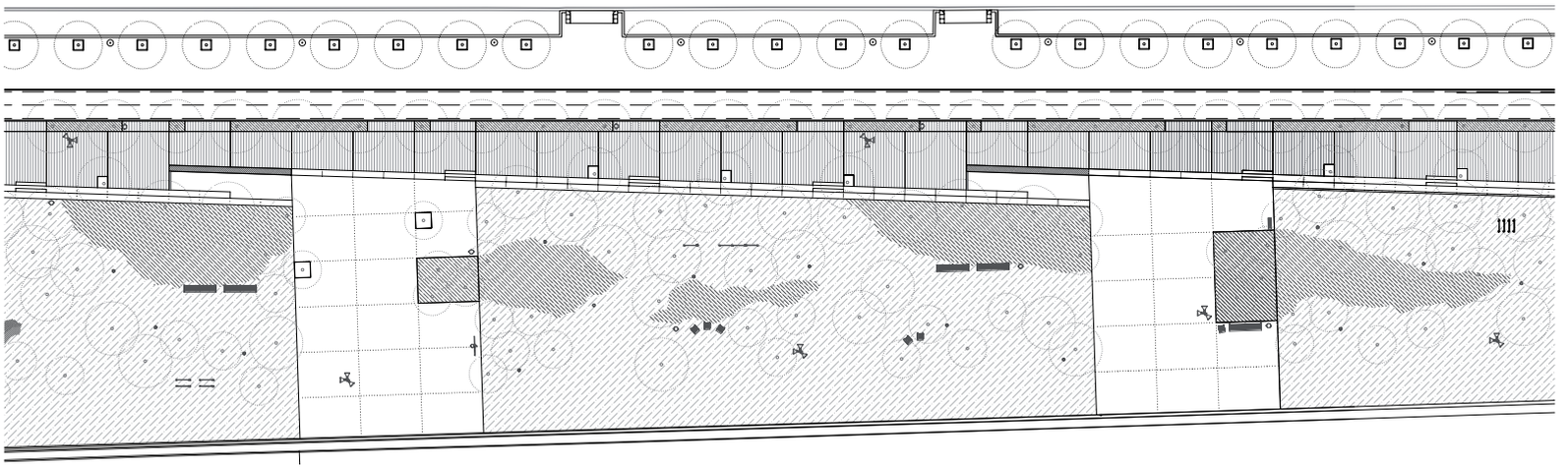

Planta detall

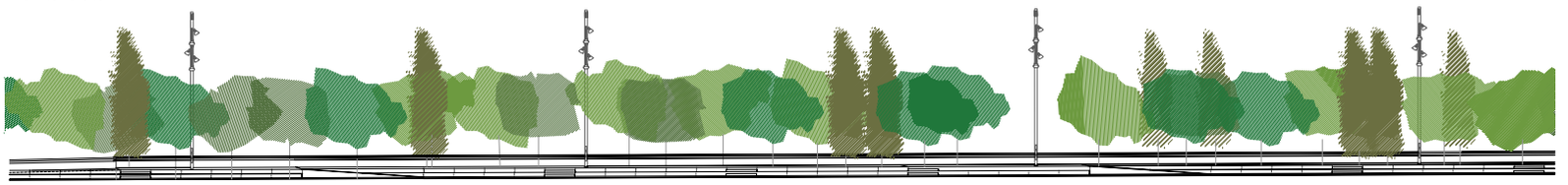

Alçat

0 4 8 20

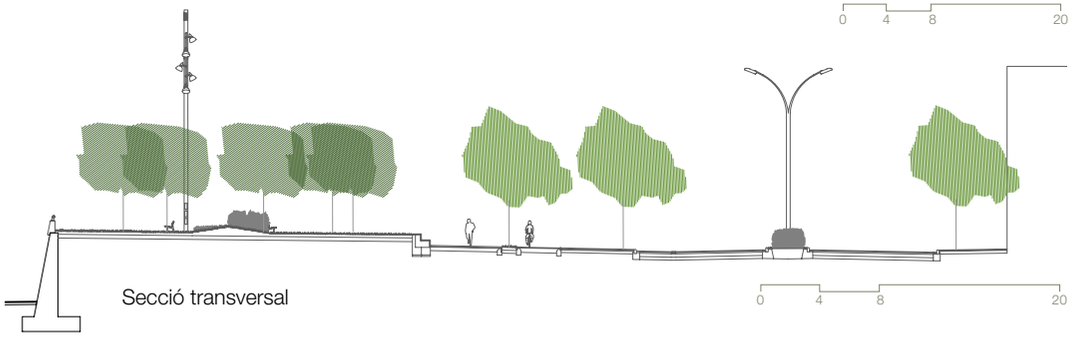

Secció transversal

0 4 8 20

Passeig del marge esquerre del riu Besòs

Sant Adrià de Besòs

Passeig del marge esquerre del riu Besòs

Sant Adrià de Besòs

Parc de la Fontsanta, sector del Pont Reixat

Sant Joan Despí

Projecte / Proyecto / Project
Fase 4 de les obres del parc metropolità

Municipi / Municipio / Municipality
Sant Joan Despí

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Maig 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Juliol 2007

Superfície / Superficie / Area
46.790 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
3.845.762'65 €

Mòdul / Módulo / Module
82'19 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Manuel Ruisánchez (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Joana Sopena, Shlomi Almagor, Pepa Moran, Leonor San Pedro, Aida Munsó, Julio Garnica, Felipe Peña (arquitectes), Miguel Ángel Sala – BOMA (arquitecte – estructures), Oriol Vidal (eng. industrial – instal·lacions), Manel Colominas (eng. agrònom)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Sant Joan Despí, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Stachys SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Ciro Frank Schiappa

El parc de la Fontsanta és un conjunt d'espais públics del municipi de Sant Joan Despí, situat sobre l'antiga riera de la Fontsanta i el torrent del Pont Reixat, que separa una zona industrial i una àrea residencial recent. El projecte de parc s'ha anat desenvolupant en diverses fases al llarg dels últims anys a partir del concurs inicial convocat per l'Àrea Metropolitana de Barcelona de manera que les dues rieres de la Fontsanta presenten diferents estats de transformació.

Les rieres han sigut sovint enteses com a llocs marginals, qualificades com a molt de zones verdes de posterior desenvolupament. La de la Fontsanta fou canalitzada i utilitzada durant un temps com a abocador de matèries inorgàniques, cosa que va eliminar un sistema natural característic del nostre paisatge. Ara són els sistemes d'espais lliures els que sofreixen la implantació d'infraestructures d'interès públic, com és el cas d'aquest parc que suporta la presència d'uns quants equipaments, els quals configuren una xarxa de fluxos entre ells i la ciutat.

El sistema d'itineraris per a vianants ha assimilat aquest fet creant un seguit de camins transversals a l'eix longitudinal del parc, units per un camí central acompanyat de masses arbòries lineals i de vegetació de ribera.

El sector de Pont Reixat ocupa l'espai de la reblerta riera homònima, antigament connectada amb la riera de la Fontsanta, i separa el barri d'habitatges del teixit industrial. Topogràficament, la parcel·la es caracteritza per ser una esplanada a cota del polígon industrial i per un sistema de talussos que ascendeixen cap al barri de Sant Joan. La intervenció ha optat per convertir els desnivells en una sèrie de terrasses ben comunicades que des dels habitatges estableixen connexió amb el prat pla mitjançant talussos verds.

La xarxa de camins al llarg del parc condueix a diferents punts d'interès i el camí principal, fragmentat i configurat a partir de barres que es connecten entre elles, està acompanyat per la massa de vegetació que en un futur farà de pantalla filtre entre les àrees residencial i industrial.

Pel que fa al tractament de la vegetació, s'han plantat diferents tipus d'arbrat i vegetació en funció de les diferents zones. Així, les terrasses es caracteritzen per un sistema arbori baix, que és reticular o que és en línies allí on es desfà la retícula, en consonància amb les terrasses existents. Se sustenten sobre uns talussos verds, de proporció 3/2, plantats amb entapissants i sistemes arbustius.

El prat ha quedat constituït per una gran catifa verda de barreja d'herbàcies. Sobre aquesta catifa s'hi implanten volums purs de masses arbòries de diferents espècies. Els camins de vianants, eix verd que fa de frontissa entre el prat i els talussos, porten aparellats masses lineals de vegetació de ribera, complementades amb arbustos.

El projecte ha proposat doncs un sistema d'intervenció que s'ha desenvolupat mitjançant dos instruments bàsics: les terrasses de talussos i de gabions que resolen les diferències topogràfiques i creen àmbits d'ús intensiu, lúdics i de lleure, i el sistema vegetal i d'itineraris com a teixit capaç de dotar de continuitat i sentit un espai d'escala territorial.

El parque de la Fontsanta es un conjunto de espacios públicos del municipio de Sant Joan Despí, situado sobre la antigua riera de la Fontsanta y el torrente del Pont Reixat, que separa una zona industrial y un área residencial reciente. El proyecto de parque se ha desarrollado en distintas fases a lo largo de los últimos años a partir del concurso inicial convocado por el Área Metropolitana de Barcelona de forma que las dos rieras de la Fontsanta presentan distintos estados de transformación.

Las rieras se han entendido a menudo como lugares marginales, calificadas como mucho de zonas verdes de posterior desarrollo. La de la Fontsanta se canalizó y utilizó durante un tiempo como vertedero de materias inorgánicas, lo que eliminó un sistema natural característico de nuestro paisaje. Actualmente, son los sistemas de espacios libres los que sufren la implantación de infraestructuras de interés público, como es el caso de este parque que soporta la presencia de numerosos equipamientos, que configuran una red de flujos entre sí y con la ciudad.

El sistema de itinerarios para peatones ha asimilado este hecho creando una serie de caminos transversales al eje longitudinal del parque, unidos por un camino central acompañado de masas arbóreas lineales y de vegetación de ribera.

El sector de Pont Reixat ocupa el espacio de la repleta riera homónima, antiguamente conectada con la riera de la Fontsanta, y separa el barrio de viviendas del tejido industrial. Topográficamente, la parcela se caracteriza por ser una explanada a cota del polígono industrial y por un sistema de taludes que ascienden hacia el barrio de Sant Joan. La intervención ha optado por convertir los desniveles en una serie de terrazas bien comunicadas que desde las viviendas establecen conexión con el prado llano mediante taludes verdes.

La red de caminos a lo largo del parque conduce a distintos puntos de interés y el camino principal, fragmentado y configurado a partir de barras que se conectan entre sí, está acompañado por la masa de vegetación que en un futuro funcionará como pantalla filtro entre las áreas residencial e industrial.

En lo que al tratamiento de la vegetación se refiere, se han plantado distintos tipos de arbolado y vegetación en función de las distintas zonas. Así, las terrazas se caracterizan por un sistema arbóreo bajo, que es reticular o en líneas en los puntos en que la retícula se desintegra, en consonancia con las terrazas existentes. Se sustentan sobre unos taludes verdes, de proporción 3/2, plantados con tapizantes y sistemas arbustivos.

El prado ha quedado constituido por una gran alfombra verde de mezcla de herbáceas. Sobre esta alfombra, se implantan volúmenes puros de masas arbóreas de distintas especies. Los caminos de peatones, un eje verde que actúa como umbral entre el prado y los taludes, tienen adosadas masas lineales de vegetación de ribera, complementadas con arbustos.

El proyecto ha propuesto pues un sistema de intervención que se ha desarrollado mediante dos instrumentos básicos: las terrazas de taludes y gaviones que resuelven diferencias topográficas y crean ámbitos de uso intensivo, lúdicos y de ocio, y el sistema vegetal y de itinerarios como tejido capaz de dotar de continuidad y sentido un espacio de escala territorial.

Parc de la Fontsanta comprises a number of public spaces in the municipality of Sant Joan Despí, situated on the former Riera de la Fontsanta and Torrent del Pont Reixat, which separates an industrial area from a recent residential area. The plan for the park has been carried out in various stages over the years following the initial invitation to tender for the work issued by the Barcelona Metropolitan Area, so that the two Fontsanta gulleys are at different stages of transformation.

Gulleys in Catalonia have been seen as places that are marginal to the towns, classed as green areas for later development. Riera de la Fontsanta was channelled and used for a time as a dump for inorganic waste, which eliminated a natural system characteristic of the local landscape. Now it comprises the empty spaces where new facilities of public interest are being built. One of the park's features is precisely the presence of numerous facilities in or on the edge of the part of the park that has already been constructed which give rise to a network of flows between them, and between them and the town, that is the basis upon which the system of pedestrian itineraries has been defined and completed by routes going across it. All these pedestrian paths, cutting across the park's longitudinal axis, are joined together by a central longitudinal path lined by clumps of trees and riverbank vegetation.

The Pont Reixat sector occupies the space of the now filled-in gulley of the same name which was once connected to Riera de la Fontsanta and separates the residential neighbourhood from the industrial fabric. Topographically the site is an esplanade at the same height as the Fontsanta industrial estate and comprises a system of banks in a series of well-connected terraces linking the dwellings with the flat meadow by means of green slopes.

The network of paths running through the park leads to different points of interest, while the main path –fragmented and made up of interconnected bars- is accompanied by the mass of vegetation which in future will function as a filter screen between the residential and industrial areas.

Different types of shrubs and other vegetation have been planted depending on the different zones.

The terraces have low trees in a reticular arrangement or in lines where this arrangement breaks up, in keeping with the existing terraces. They are on green slopes with a proportion of 3:2 planted with carpeting plants and shrubs.

The meadow consists basically of a large green carpet of mixed grasses upon which pure volumes of different species of shrubs have been planted. The pedestrian paths –a green artery acting as a hinge between the meadow and the slopes- are lined with masses of riverbank vegetation complemented by shrubs.

The plan therefore proposed an intervention system that has been put into practice by means of two basic instruments: the terraces of slopes and gabions overcoming the topographic differences and creating areas for intensive recreational and leisure use, and the system of vegetation and paths as a fabric capable of giving continuity and meaning to a space on a territorial scale.

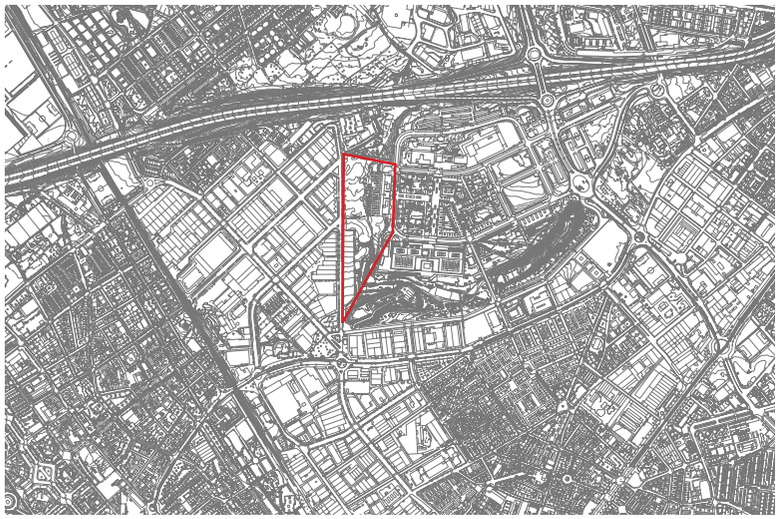

Situació

0 80 200 400

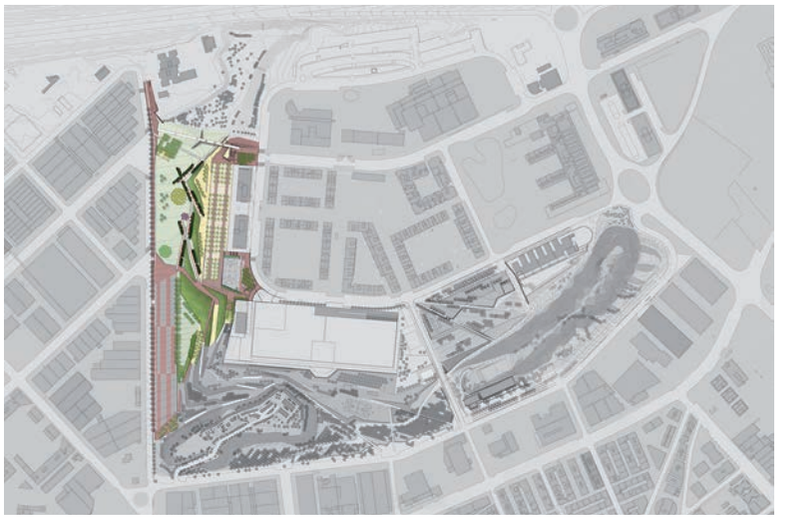

Emplaçament

0 30 60 120

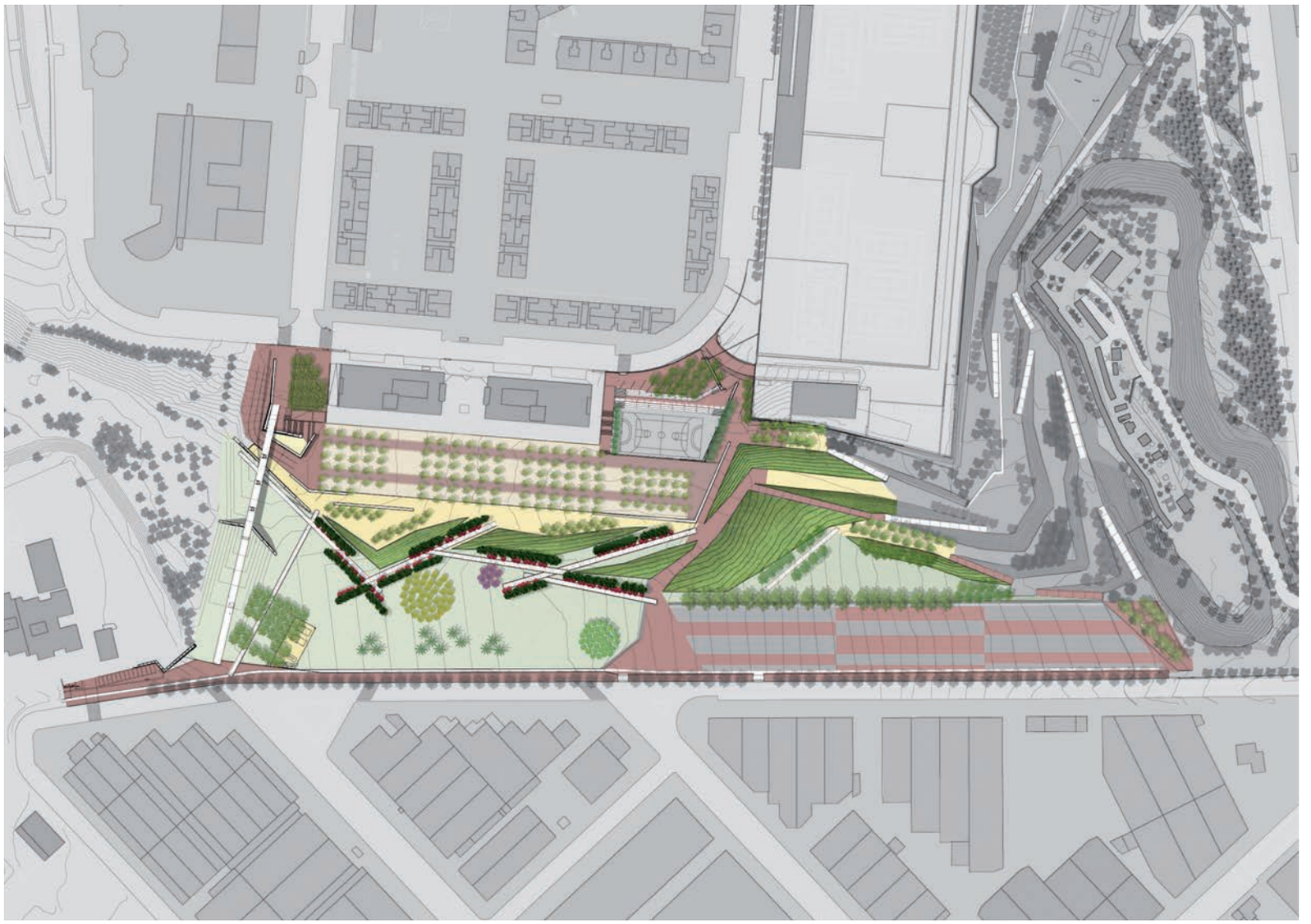

Planta general

0 15 30 60

Parc de la Fontsanta,
sector del Pont Reixat

Sant Joan Despí

Parc de la Fontsanta,
sector del Pont Reixat

Sant Joan Despí

Parc del Mil·lenari
Sant Just Desvern

Projecte / Proyecto / Project
Fase 2 del condicionament del parc

Municipi / Municipio / Municipality
Sant Just Desvern

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Maig 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Agost 2006

Superfície / Superficie / Area
6.000 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
1.173.999'83 €

Mòdul / Módulo / Module
195'67 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Isabel Bennasar, Ana M. Noguera (arquitectes)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Manel Sanz (tècnic auxiliar), J. I. Eskubi, Manuel Fernández (arquitectes - estructures), Joan González Gou (eng. industrial – instal·lacions), Marc de la Parra, Carme Estany (arquitectes)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Sant Just Desvern, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
FCC

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Mònica Rosselló

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Segon premi del Torsanlorenzo International Prize 2007 en l'apartat Section B: Urban Green Spaces / Finalista dels Premis FAD 2007 en la categoria Ciutat i Paisatge

El parc del Mil·lenari és un notable espai verd situat al nucli urbà de Sant Just Desvern que ja ha estat objecte d'una intervenció consistent en l'ordenació com a verd públic d'una pineda preexistent així com dels espais limítrofs per tal de millorar-ne l'accés i l'acoblament amb la ciutat.
Aquesta segona fase incloïa la urbanització dels espais al voltant dels edificis de l'antic convent de les Fraresses Dominiques i de la coberta de l'aparcament del Mil·lenari, així com la reforma de la façana de l'aparcament que dóna al carrer del Mercat i la construcció de la nova façana per a la part ampliada de l'aparcament.
La urbanització de la coberta s'ha fet donant-li un tractament de passeig de vianants que passa per davant dels habitatges tutelats construïts dins el conjunt d'edificis del convent. Des del carrer d'Àngel Guimerà s'accedeix a aquest passeig i, mitjançant rampes, és té també accés a l'aparcament soterrat i a una zona d'aparcament exterior. Davant dels habitatges se separa la zona de passeig de la zona d'estacionament exterior amb una jardinera lineal formada per murs acabats amb maçoneria de pedra llicorella. La zona de passeig s'ha pavimentat amb peces prefabricades de formigó i la zona d'aparcament amb paviment de formigó *in situ*.
Pel que fa a l'aparcament del carrer del Mercat, el tancament de la part posterior s'ha fet amb un mur de contenció de formigó alhora que s'ha reomplert el pati de llums amb terra de manera que permeti fer-hi una plantació al damunt. La part superior s'ha organitzat com a plaça amb diferents paviments.
A l'àmbit central s'hi ha erigit una nova pèrgola lineal, en substitució de la pèrgola anterior, per crear una zona d'ombra a la part central on hi ha una àrea de jocs infantils amb sorra, delimitada amb una jardinera lineal i diversos murets i tanques. S'han mantingut i ampliat les jardineres existents.
Al lloc on hi havia la capella del convent, prèviament demolida, s'hi ha creat una nova plaça delimitada amb murs de contenció de formigó amb maçoneria de pedra llicorella; s'hi ha fet també una rampa esglaonada d'accés que dóna continuïtat als murs de les rampes d'accés als habitatges tutelats.
El paviment de la plaça és de sorra basàltica, llevat d'una zona que és de formigó a fi d'esdevenir un possible escenari.
S'ha volgut donar continuïtat al talús existent, arbrat amb pins, fins arribar al nou edifici dels habitatges tutelats, a fi de completar el talús afectat per les obres de construcció de l'aparcament. El límit amb l'edifici esmentat és un mur aplacat amb pedra llicorella, que delimita un petit pati d'accés a les cuines. Al costat del mur s'hi ha fet una escala d'accés que va des del passeig fins als darreres dels habitatges i des d'allí continua fins a la nova plaça superior.
Pel que fa a la nova façana que afecta l'aparcament existent i la seva ampliació, el projecte n'ha resolt la formalització a través de dos plans. Un d'interior, en línia amb els pilars, on la façana s'ha tractat com una gelosia amb perfils metàl·lics. El pla exterior és un mur sobreposat aplacat de pedra llicorella i defineix la rampa d'accés a la plaça superior i un nou accés amb escales per entrar i sortir a peu de l'aparcament.

El parque del Mil·lenari es un notable espacio verde situado en el casco urbano de Sant Just Desvern que ya ha sido objeto de una intervención consistente en la ordenación como verde público de un pinar preexistente, así como de los espacios limítrofes con el fin de mejorar su acceso y acoplamiento con la ciudad.
Esta segunda fase incluía la urbanización de los espacios de alrededor de los edificios del antiguo convento de las Fraresses Dominiques y de la cubierta del aparcamiento del Mil·lenari, al igual que la reforma de la fachada del aparcamiento que da a la calle del Mercat y la construcción de la nueva fachada de la parte ampliada del aparcamiento.
La urbanización de la cubierta se ha realizado dándole un tratamiento de paseo de peatones que pasa por delante de las viviendas tuteladas construidas dentro del conjunto de edificios del convento. Desde la calle d'Àngel Guimerà se accede a este paseo y, mediante rampas, existe también un acceso al aparcamiento subterráneo y a una zona de aparcamiento exterior. Enfrente de las viviendas se separa la zona de paseo de la zona de estacionamiento exterior con una jardinera lineal formada por muros acabados con mampostería de piedra pizarra. La zona de paseo se ha pavimentado con piezas prefabricadas de hormigón y la zona de aparcamiento con pavimento de hormigón *in situ*.
En cuanto al aparcamiento de la calle del Mercat, para cerrar la parte posterior, se ha colocado un muro de contención de hormigón a la vez que se ha rellenado el patio de luces con tierra de forma que pueda haber una plantación encima. La parte superior se ha organizado como plaza con varios pavimentos.
En el ámbito central se ha erigido una nueva pérgola lineal, en sustitución de la pérgola anterior, para crear una zona de sombra en la parte central en la que hay un área de juegos infantiles con arena, delimitada por una jardinera lineal y varios muretes y cercas. Se han mantenido y ampliado las jardineras existentes.
En el lugar donde estaba la capilla del convento, previamente demolida, se ha creado una nueva plaza delimitada con muros de contención de hormigón con mampostería de piedra pizarra; se ha puesto también una rampa escalonada de acceso que da continuidad a los muros de las rampas de acceso a las viviendas tuteladas. El pavimento de la plaza es de arena basáltica, con excepción de una zona de hormigón para que se pueda convertir en un posible escenario.
Ha estado presente la voluntad de dar continuidad al talud existente, arbolado con pinos, hasta llegar al nuevo edificio de las viviendas tuteladas, para así completar el talud afectado por las obras de construcción del aparcamiento. El límite con el citado edificio es un muro chapeado con piedra pizarra, que delimita un pequeño patio de acceso a las cocinas. Al lado del muro, se ha construido una escalera de acceso, desde el paseo hasta la parte trasera de las viviendas y desde allí continúa hasta la nueva plaza superior. En lo que a la nueva fachada se refiere, que concierne el aparcamiento existente y su ampliación, el proyecto lo ha resuelto a través de dos planos. El interior, en línea con los pilares, en que la fachada se ha tratado como una celosía con perfiles metálicos. El plano exterior es un muro superpuesto chapeado de piedra pizarra y define la rampa de acceso a la plaza superior y un nuevo acceso con escaleras para entrar y salir caminando del aparcamiento.

Parc del Mil·lenari is an important green space in the built-up area of Sant Just Desvern that had already been the object of a plan consisting in turning a pre-existing pine grove into a green space for use by the public and developing the neighbouring spaces to improve access and the connection with the town.
This second phase included the urbanisation of the spaces round the former Convent of the Dominican Sisters and the roof of the Mil·lenari car park, as well as refurbishing the frontage of the car park that gives onto Carrer del Mercat and the construction of a new façade for the enlarged part of the car park.
The car park roof was urbanised by turning it into a pedestrian walkway passing in front of the warden-controlled flats constructed among the convent buildings. From Carrer Angel Guimerà people can reach this walkway and, via ramps, the underground car park and an outdoor parking area. Opposite the flats the pedestrian area is separated from the outdoor parking area by a linear flower bed formed by walls lined with slate masonry. The pedestrian area is paved with pre-cast concrete pieces and the parking area with concrete paving poured on site.
The closure of the rear of the car park in Carrer del Mercat consists of a concrete retaining wall, while the well at the back has been refilled with earth so that some vegetation can be planted on it. The top of the car park has been laid out as a square with different types of paving. In the central part, a new linear pergola has been put up to replace the old one and create a shaded area in the middle where there is a children's playground with a sand pit, bounded by a linear flower bed and various low walls and fences. The existing flower beds have been kept and enlarged.
A new square has been created where the chapel used to be before it was demolished. The square is bounded by concrete retention walls with slate masonry and a terraced access ramp has been built continuing the walls of the ramp leading to the warden-controlled flats. The square has been paved with basalt sand, except for an area laid with concrete so that it can be used as a possible stage.
The existing pine-covered bank has been extended as far as the new block of warden-controlled flats in order to complete the bank affected by the car park construction works. The boundary with this building is a slate-lined wall delimiting a small courtyard providing access to the kitchens. Next to the wall stairs have been built providing access from the walkway to the spaces behind the flats and going on from there to the new square above.
The new façade, which affects the existing car park and its extension, has been formalised by means of two planes: an interior one, in line with the pillars, where the façade has been given slatted shuttering with metal profiles, while the exterior plane is a superimposed slate-lined wall defining the ramp leading up to the existing square above and a new entrance with stairs enabling people to enter and leave the car park on foot.

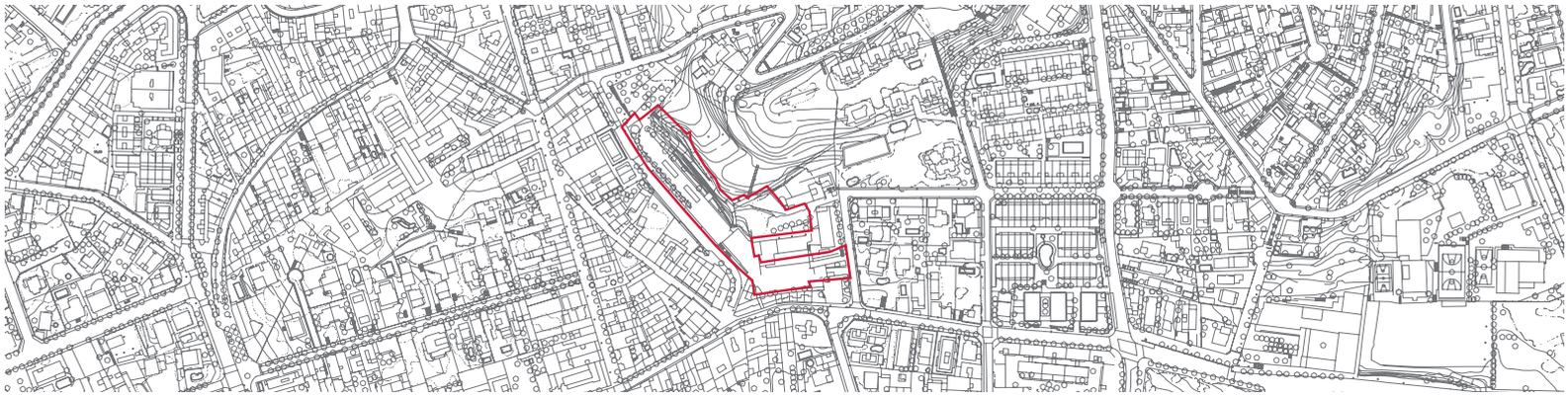

Situació

0 20 40 100

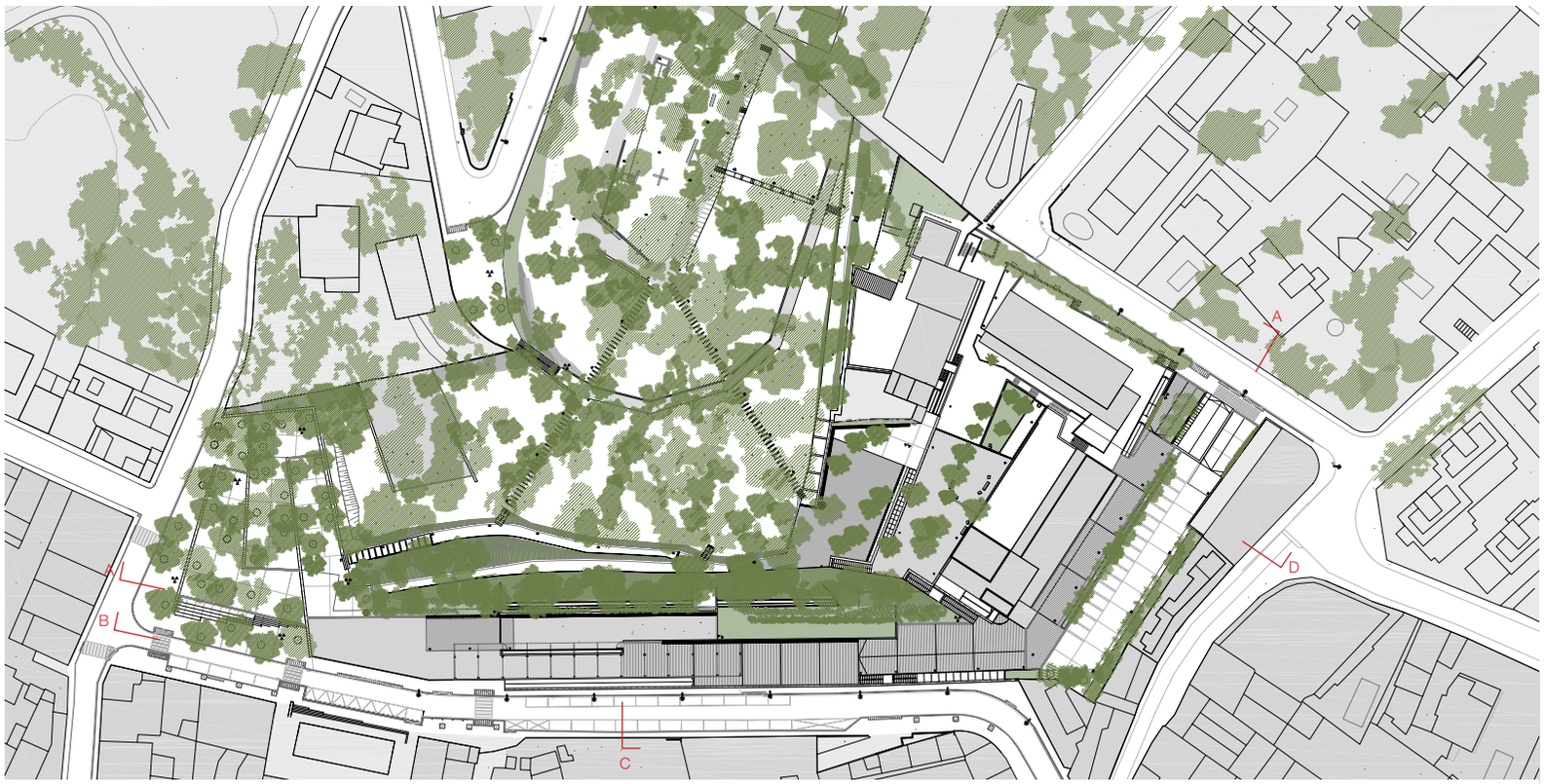

Planta general parc

Planta aparcament

0 10 20 50

Secció longitudinal aparcament A

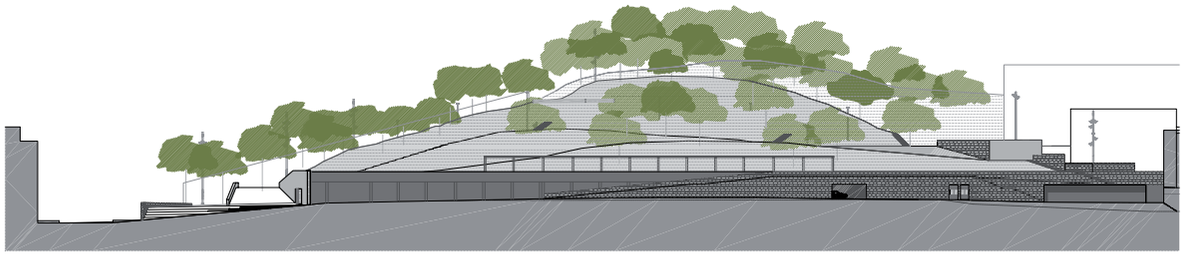

Façana aparcament B

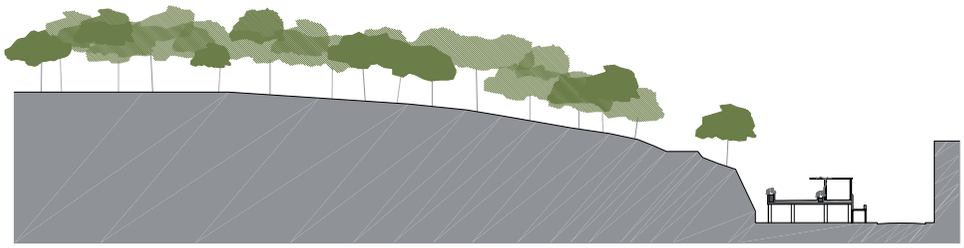

Secció transversal aparcament C

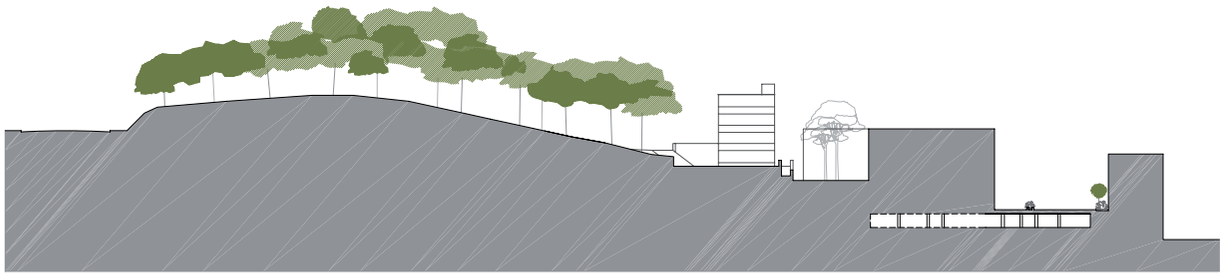

Secció transversal plaça superior D

0 5 20 50

Plaça dels Països Catalans i espais veïns
Sant Vicenç dels Horts

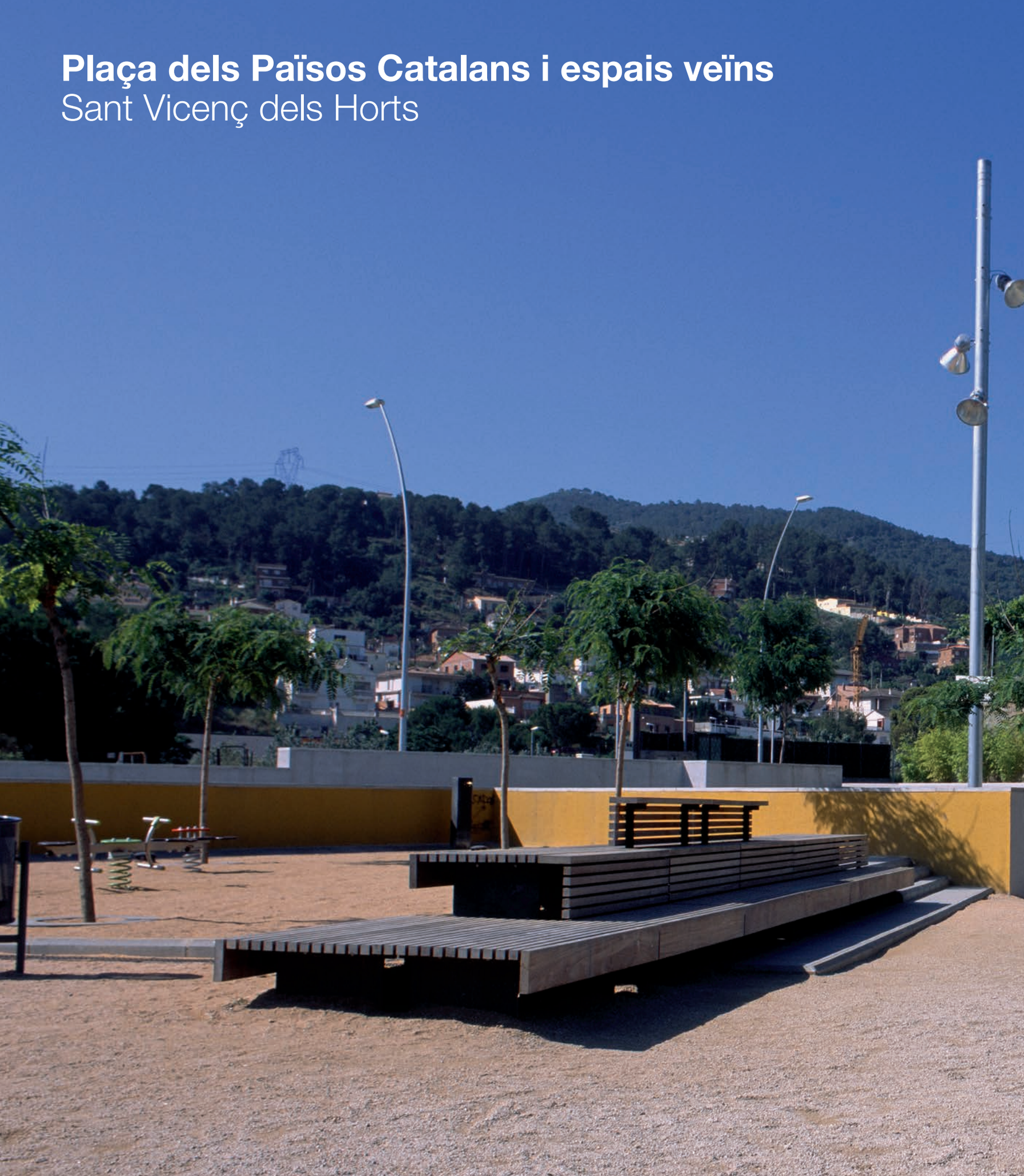

Projecte / Proyecto / Project
Ordenació de les zones verdes del sector de la Vall de les Teixoneres

Municipi / Municipio / Municipality
Sant Vicenç dels Horts

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Maig 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Abril 2008

Superfície / Superficie / Area
8.892'60 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
615.599'39 €

Mòdul / Módulo / Module
69'23 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Roger Méndez (arquitecte) / Mòdul Enginyeria i Construccions SL (direcció d'obra)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
José Manuel Toral (arquitecte), Susana Casino (eng. tècnica agrícola)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Catalana de Inversiones y Construcciones Tres SL

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Pau Guerrero

El projecte s'ha proposat l'ordenació dels espais existents compresos entre els carrers del Torrent de N'Isbert i de l'Aurora, l'avinguda de les Planes així com la plaça dels Països Catalans de Sant Vicenç dels Horts.
Els espais ja comptaven amb una definició de voral força recent que resol l'arribada de la riera de Torrelles. Entre aquest perímetre ja definit i les edificacions existents i futures s'ha previst resoldre els espais que actualment, tot i no estar urbanitzats, gaudeixen d'un cert caràcter pel tipus de vegetació típicament de riera (arbust i matolls) i sobretot per la traça que el pas dels vianants ha anat deixant, a manera de drecera, per tal de evitar la longitud del recorregut sinuós provocat per la riera en adaptar-se al relleu del peu de la serralada muntanyosa.
La plaça pròpiament dita és un espai sense gaire caràcter que estava totalment exposada a les contingències que l'envolten. Per una banda la carretera de Torrelles amb un trànsit de vehicles intercomarcal, per l'altra una benzinera, i finalment la presència d'un gran parament vertical com a conseqüència dels murs de contenció de terres de les parcel·les que hi confinen. La darrera característica de la plaça és el fet d'estar situada en un fort pendent que salva aproximadament 4,5 m en el sentit més desfavorable; això la converteix tanmateix en una talaia natural que permet tenir una bona relació amb les vistes llunyanes, cosa que n'esdevé un dels aspectes més atractius.
La intervenció s'ha plantejat com un recorregut que comuniqui d'una banda els espais que hem anomenat A i B, i de l'altra la plaça.
En els espais A i B, s'ha mantingut el perímetre de vialitat, i s'ha eixamplat la vorera existent de panot per aconseguir l'amplada d'un passeig que es reforça amb el ritme de l'arbrat. Per altra banda, la traça de la drecera existent ha servit per introduir un límit en la intervenció entre la urbanització més artificial i la més natural. Aquest límit s'ha constituït mantenint la intenció del camí curt amb un paviment prefabricat de formigó que permet fer la canalització de la recollida d'aigua.
La manera d'organitzar la plaça ha estat seguint les traces del recorregut que es desenvolupava en els espais A i B i fent-lo girar sobre ell mateix per tal que l'accés voregi la plaça i generi una distància sobre la benzinera i la carretera. Aquest recorregut en l'àmbit de la plaça s'ha plantejat de manera ascendent fins arribar a la cota d'accés a la plaça, a partir de la qual queda definida una plataforma lleugerament horitzontal que s'aboca per sobre de la cota del recorregut d'accés generant un talús.
Al final del recorregut s'hi ha allotjat una zona de jocs infantils limitada mitjançant una peça singular de repòs, en forma de banc de fusta, acompanyada d'un element vertical, un fanal que garanteix l'enllumenat general de la plaça.

El proyecto ha contemplado la ordenación de los espacios existentes comprendidos entre las calles del Torrent de N'Isbert y de l'Aurora, la avenida de les Planes y la plaza dels Països Catalans de Sant Vicenç dels Horts.
Los espacios contaban con una definición de arcén bastante reciente que resolvía la llegada de la riera de Torrelles. Entre este perímetro ya definido y las edificaciones existentes y futuras, se ha previsto resolver los espacios que actualmente, aunque sin urbanizar, disfrutan de cierto carácter por el tipo de vegetación típicamente de las rieras (arbustos y matorral) y sobre todo por la línea que el paso de los peatones ha ido dejando, a modo de atajo, para evitar la longitud del recorrido sinuoso provocado por la riera al adaptarse al relieve del pie de la sierra montañosa.
La plaza en sí misma es un espacio sin mucho carácter que estaba totalmente expuesta a las contingencias que la rodean. Por un lado, la carretera de Torrelles con un tráfico de vehículos intercomarcal, por el otro, una gasolinera, y finalmente la presencia de un gran paramento vertical como consecuencia de los muros de contención de tierras de las parcelas que allí terminan. La última característica de la plaza es que está situada en una pronunciada pendiente de aproximadamente unos 4,5 m en el sentido más desfavorable; eso la convierte, sin embargo, en una atalaya natural que permite tener una buena relación con las vistas lejanas, lo que se postula como uno de sus principales atractivos.
La intervención se ha planteado como un recorrido que comunique por un lado los espacios que hemos llamado A y B, y por el otro, la plaza.
En los espacios A y B, se ha mantenido el perímetro de vialidad y se ha ensanchado la acera existente de baldosón para conseguir el ancho de un paseo reforzado con el ritmo del arbolado. Por otro lado, la línea del atajo existente ha servido para introducir un límite en la intervención entre la urbanización más artificial y la más natural. Este límite se ha constituido manteniendo la intención del camino corto con un pavimento prefabricado de hormigón que permite hacer la canalización de la recogida de agua.
La forma de organizar la plaza ha sido seguir las líneas del recorrido desarrollado en los espacios A y B haciéndolo girar sobre sí mismo para que el acceso rodeara la plaza generando así una distancia sobre la gasolinera y la carretera. Este recorrido en el ámbito de la plaza se ha planteado de forma ascendente hasta llegar a la cota de acceso a la plaza, a partir de la cual queda definida una plataforma ligeramente horizontal que se desliza por encima de la cota del recorrido de acceso generando un talud.
Al final del recorrido está una zona de juegos infantiles limitada mediante una pieza singular de reposo, en forma de banco de madera, acompañada con un elemento vertical, una farola que garantiza el alumbrado general de la plaza.

The project set out to develop the spaces between Carrer del Torrent de N'Isbert, Carrer de l'Aurora, Avinguda de les Planes and Plaça dels Països Catalans in Sant Vicenç dels Horts.
The border of these spaces where they meet La Riera de Torrelles had already been defined only very recently. The plan was to develop the spaces between this already defined perimeter and the existing and future buildings which, although they have not yet been urbanised, have a certain character due to the vegetation that is typical of gulleys (shrubs and thickets) and especially because of the path gradually worn by people using this as a short cut to avoid having to go all the way along the sinuous route forced by the gulley as it winds its way through the uneven terrain at the foot of the mountain range.
The square proper is a characterless space that was completely exposed to the contingencies round about it. On one side, Carretera de Torrelles, a road carrying inter-district vehicle traffic, and on the other, a petrol station, and lastly the presence of a huge vertical barrier as a result of the retaining walls holding back the earth of the adjacent plots of land.
The last characteristic of the square is the fact that it is situated on a steep slope with a difference in height from one end to the other of about 4.5 metres in the most unfavourable direction. However, this also makes it a natural vantage point allowing it to have a good relation with the distant views, which is one of the most attractive things about it.
The intervention was conceived as a route linking the spaces which have been called A and B, on the one hand, with the square, on the other.
The road perimeter has been kept in spaces A and B, and the existing mortar tile pavement has been widened to make it into a walk, a feature that is enhanced by the distance between the trees. On the other hand, the path of the existing short cut has been used to introduce a boundary to the intervention between the more artificial and the more natural urbanisation. This limit has been constructed by maintaining the short path and paving it with prefabricated concrete capable of channelling the water collected.
The square has been arranged following the lines of the route developed in the spaces A and B, and making it turn on itself so the entrance borders the square and generates a distance between it and the petrol station and the road. Within the vicinity of the square this route has been designed to go up until it reaches the height of access to the square, at which point a slightly horizontal platform has been defined that protrudes above the level of the entrance route, generating a bank.
At the end of the route there is a children's playground bounded by a singular item, in the form of a wooden bench on which people can sit, accompanied by a vertical element, a lamppost providing general lighting for the square.

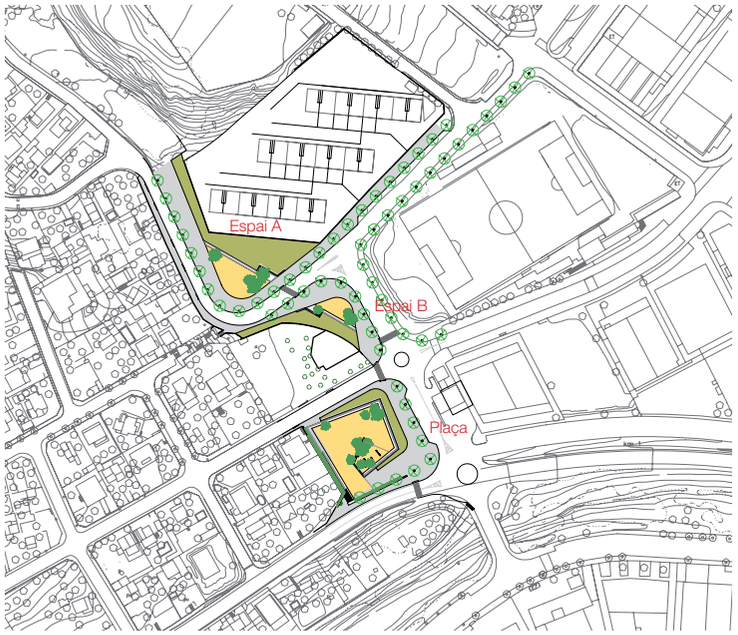

Emplaçament

0 10 20 50

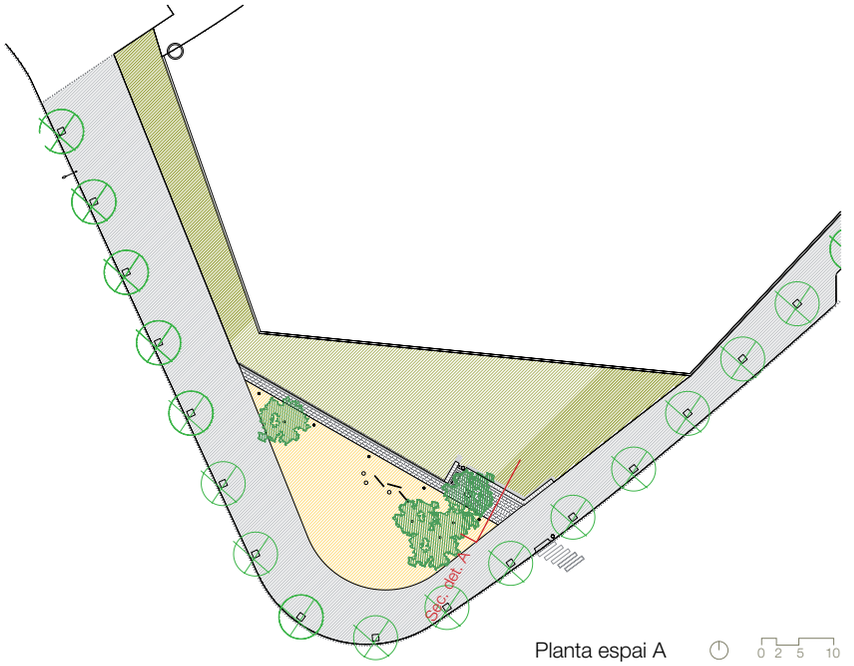

Planta espai A

0 2 5 10

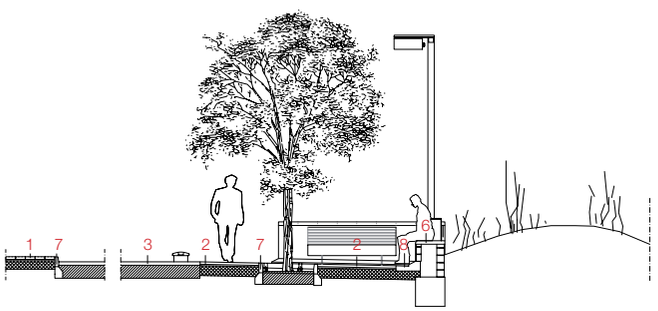

Secció detall espai A

Planta plaça

0 2 5 10

1. Paviment de panot 20x20 cm
2. Paviment prefabricat 60x40x5 cm, gris perla
3. Paviment de sauló
4. Paviment de llamborda
5. Vorada T-3 de formigó
6. Coronació de mur amb prefabricat de formigó
7. Vorada jardí Fiol 20x8x100 cm
8. Vorada rigola de formigó 25x40x25 cm
9. Rigola 20x20 cm
10. Terra vegetal
11. Aglomerat asfàltic

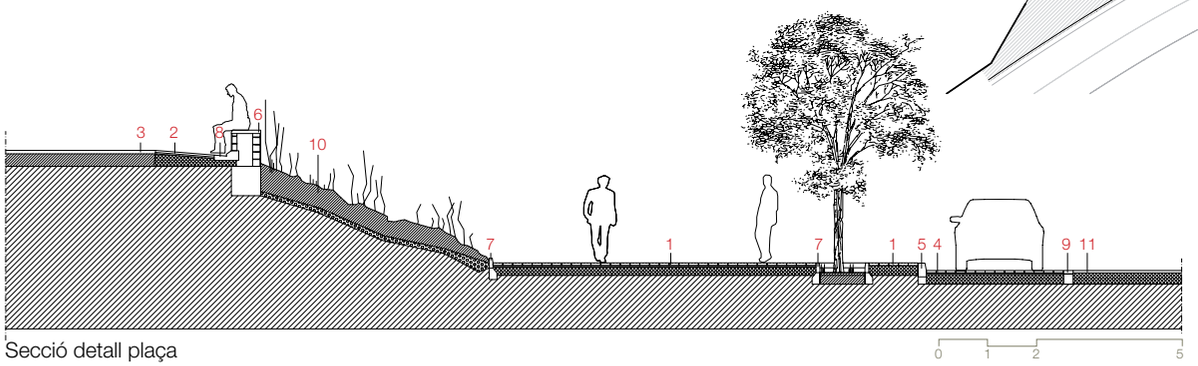

Secció detall plaça

0 1 2 5

REPSOL

REPSOL
REPSOL

Carretera i passeig de Can Güell

Torrelles de Llobregat

Projecte / Proyecto / Project
Creació d'un passeig de vianants entre la urbanització de Can Güell i el casc urbà

Municipi / Municipio / Municipality
Torrelles de Llobregat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Març 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Juliol 2007

Superfície / Superficie / Area
5.390 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
715.612'69 €

Mòdul / Módulo / Module
132'77 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Enrica Fontana (arquitecta), Víctor Ortiz (eng. de camins, canals i ports)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Antonio Vasco (tècnic auxiliar), Susana Casino (eng. tècnica agrícola), Carlos Villasur, Dina Hermoso (eng. tècnics industrials), César Rueda (arquitecte), Ferran Hurtado (estudiant d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Torrelles de Llobregat, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Eurocatalana Obres i Serveis SL

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Mireia Plans

A la part de ponent del municipi de Torrelles, la urbanització de Can Güell genera un important flux de moviment cap al nucli urbà històric i viceversa.
El projecte proposava, d'una banda, l'arranjament de la carretera rectificant-ne els trams amb traçats no adequats i, d'altra banda, la creació d'un passeig que substituís el voral actual sense pavimentar, molt estret i perillós per la coexistència amb els vehicles.
La carretera disposa d'una calçada de 6 metres d'amplada constant; se n'ha mantingut l'eix en tota la seva llargada tret de la cruïlla amb el Raval Mas on s'ha augmentat el radi de la corba. Aquesta rectificació millora la seguretat tant dels vehicles que circulen per la carretera com dels que s'hi incorporen des del Raval Mas. S'han implantat a més tres passos de vianants sobrealçats a la carretera els quals obliguen els vehicles a reduir la velocitat.
El passeig recolza sobre la carretera, al mateix nivell. Se li ha donat una amplada de 3 metres i s'ha pavimentat amb formigó continu amb acabat rastellat per tal que quedi integrat a l'entorn natural que l'envolta. El paviment presenta tot un seguit de juntes tallades a distàncies variades que alterna amb juntes amb xapa per crear un ritme específic a la pavimentació. La separació entre calçada i passeig es fa a nivell mitjançant una alineació de peces de rigola de ciment blanc i un conjunt de pilones de ceràmica, revestides d'acer galvanitzat i pintades d'un vermell semblant al color natural del voltant, de tres alçades diferents, amb l'objectiu de suavitzar la sensació visual de barrera, però sense perdre la funció de protecció per als vianants.
Tot el recorregut està construït a partir d'un mòdul fix de 20 metres de longitud que es repeteix; manté la geometria i l'orientació de les juntes en el paviment i la distribució del dibuix vertical que conformen les pilones per tal d'agilitzar el replanteig durant la seva execució.
Una consideració important del projecte ha estat la integració a l'indret de tota la nova intervenció intentant que es limités als elements estrictament necessaris per la seva funcionalitat. Per aquesta raó s'ha evitat afegir qualsevol element vertical (enllumenat, arbrat o jardineres) típic dels àmbits urbans i discordant en aquest lloc prevalentment rural.
El passeig s'ha guanyat pel costat de la riera, on l'amplada de les terres del voral és variable i sempre està en zona de terraplè. Això ha comportat, allà on el desnivell ho requeria, l'execució del corresponent talús o bé d'una estructura de contenció adient amb murs de gabions reomplerts amb pedres naturals: aquesta estructura serveix de límit exterior del passeig fent de topall de la llosa de formigó que el conforma.
A la zona propera a la cruïlla del Raval Mas, s'hi ha habilitat una àrea de lleure ocupant una zona de camp abandonat, amb l'oportunitat d'habilitar una petita estància per als vianants amb algun banc i un conjunt d'elements destinats a la practica d'exercicis físics.
Alhora, i en virtut de la voluntat d'integrar la zona a l'indret, s'ha mantingut la massa arbòria del voltant i s'ha introduït superfície de paviment tou en detriment del formigó en la trobada amb el terreny natural.

En la parte occidental del municipio de Torrelles, la urbanización de Can Güell genera un importante flujo de movimiento hacia el casco urbano histórico y viceversa. El proyecto proponía, por un lado, el arreglo de la carretera rectificando los tramos con trazados no adecuados y, por el otro, la creación de un paseo que sustituyera el arcén actual sin pavimentar, muy estrecho y peligroso debido a su coexistencia con los vehículos.
La carretera dispone de una calzada de 6 metros de ancho constante; se ha mantenido su eje en toda su longitud, salvo en el cruce con el Raval Mas, donde se ha aumentado el radio de la curva. Esta rectificación mejora la seguridad tanto de los vehículos que circulan por la carretera como de los que se incorporan desde el Raval Mas. Se han implantado además tres pasos peatonales sobrealzados en la carretera que obligan los vehículos a reducir la velocidad.
El paseo descansa sobre la carretera, en el mismo nivel. Se le ha otorgado un ancho de 3 metros y se ha pavimentado con hormigón continuo con acabado rastrillado para que quede integrado en su entorno natural. El pavimento presenta una serie de juntas cortadas a distancias variadas que alterna con juntas con chapa para crear un ritmo específico en la pavimentación. La separación entre calzada y paseo se hace a nivel mediante una alineación de piezas de rigola de cemento blanco y un conjunto de pilones de cerámica, revestidos de acero galvanizado y pintadas en un rojo semejante al color natural de los alrededores, de tres alturas distintas, con el objetivo de suavizar la sensación visual de barrera, aunque sin perder la función de protección para los peatones.
Todo el recorrido está construido a partir de un módulo fijo de 20 metros de longitud que se repite; mantiene la geometría y la orientación de las juntas en el pavimento y la distribución del dibujo vertical que conforman los pilones para agilizar el replanteo durante su ejecución.
Una consideración importante del proyecto ha sido la integración en el lugar de la totalidad de la nueva intervención, intentando que se limitara a los elementos estrictamente necesarios para su funcionalidad. Por este motivo, se ha evitado añadir cualquier elemento vertical (alumbrado, arbolado o jardineras) típico de los ámbitos urbanos y discordante en este lugar predominantemente rural.
El paseo se ha ganado por el lado de la riera, donde el ancho de las tierras de la orilla es variable y siempre está en zona de terraplén. Eso ha comportado, donde el desnivel así lo requería, la ejecución del correspondiente talud o de una estructura de contención adecuada con muros de gaviones rellenos de piedras naturales: esta estructura sirve de límite exterior del paseo y actúa como tope de la losa de hormigón que lo conforma. En la zona próxima al cruce del Raval Mas, se ha habilitado un área de ocio que ocupa una zona de campo abandonado, con la oportunidad de habilitar una pequeña estancia para los peatones con algún que otro banco y un conjunto de elementos destinados a la práctica de ejercicios físicos. A la vez, y en virtud de la voluntad de integración de la zona al lugar, se ha mantenido la masa arbórea y se ha introducido superficie de pavimento blando en detrimento del hormigón en el punto de encuentro con el terreno natural.

In the western part of the municipality of Torrelles, the Can Güell housing estate generates a large flow of movement to and from the town's historical centre.
The plan proposed, on the one hand, re-arranging the road, rectifying the sections with inappropriate layouts, and, on the other, creating a walkway pavement to replace the present very narrow unpaved verge that is extremely dangerous because of the co-existence with vehicles.
The road has a constant width of 6 metres. Its axis has been maintained throughout its length except at the crossroads with El Raval Mas, where the radius of the bend has been increased. This rectification improves the safety of the vehicles driving along the road and those joining it from El Raval Mas. In addition, three raised pedestrian crossings have been put in place, forcing vehicles to slow down.
The walkway has been laid beside the road, on the same level. It has been given a width of 3 metres and paved with continuous concrete with a combed finish to integrate it into the natural environment around it. The paving has a whole series of cut joints at varying distances alternating with metal sheet joints to create a specific rhythm. The roadway and the walkway are separated at surface level by a line of white cement gutter pieces and a set of ceramic bollards covered with galvanised steel and painted in a red similar to the natural colour of the surroundings. These bollards are of three different heights in order to lessen the visual sensation of their being a barrier, but without losing their function of protecting pedestrians.
The whole route has been built using a repeated fixed 20 metre-long model. It has the same geometry and orientation as the joints in the paving and the vertical pattern of the bollard arrangement so as to speed up the on-site layout while it is being executed.
An important consideration in drawing up the plan was the concern to integrate all the new work into the place, endeavouring to limit it to the elements strictly necessary for it to be functional. That is why no vertical elements (lampposts, trees or planters) that are typical of urban environments have been added, as they would be out of keeping with this predominantly rural place.
The walkway has been made on the side of the gulley, where the width of the earth of the verge is variable and is always in an area where there is an embankment. This meant that, where required by the difference in height, a bank or an appropriate retaining structure with walls of gabions filled with natural stones had to be put in place. This structure serves as an outer boundary of the walkway and acts as the limit for the concrete slabs of which it is made up.
In the vicinity of the Raval Mas crossroads, a leisure area has been created in some abandoned fields where a small spot for pedestrians could be arranged with a bench or two and elements for doing physical exercise. At the same time, with a view to integrating the area into its surroundings, the trees round about have been kept and a soft paving has been used instead of concrete at the meeting point with the natural terrain.

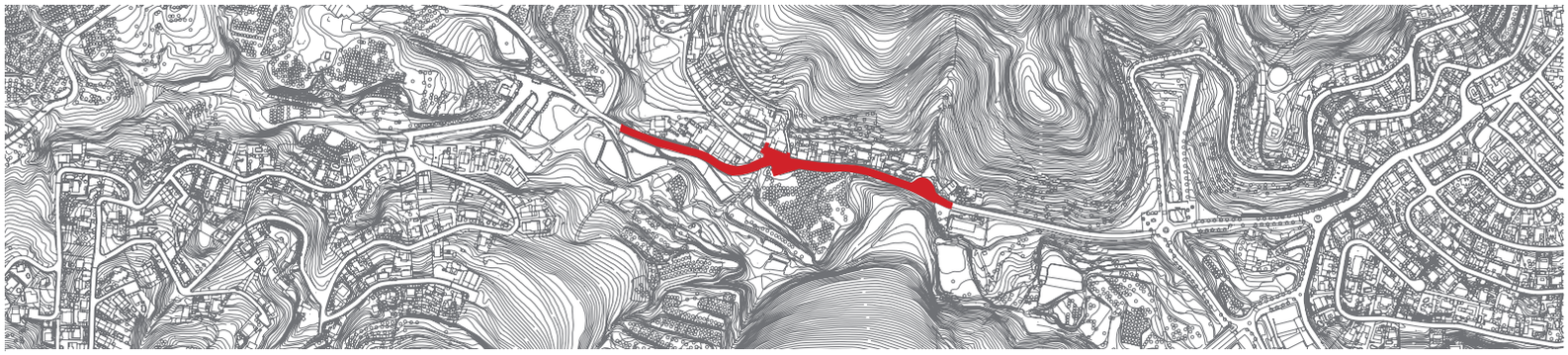

Situació

0 40 80 200

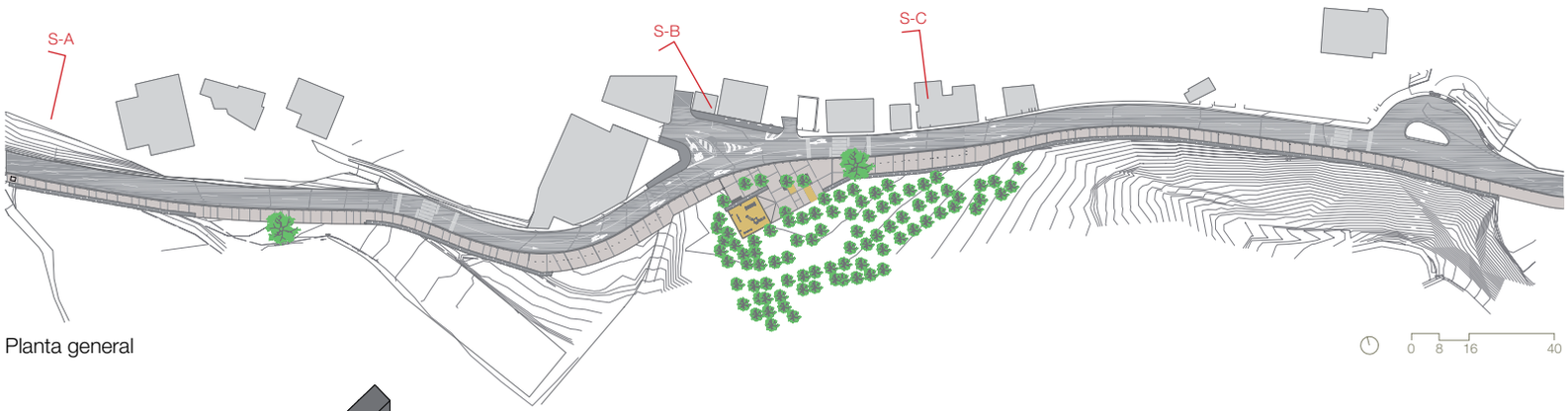

Planta general

0 8 16 40

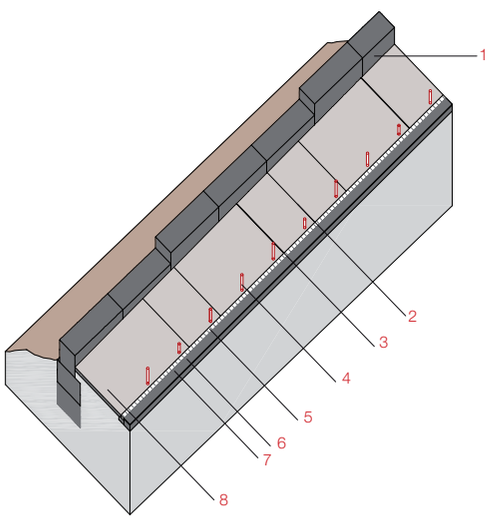

Mòdul tipus de vorera

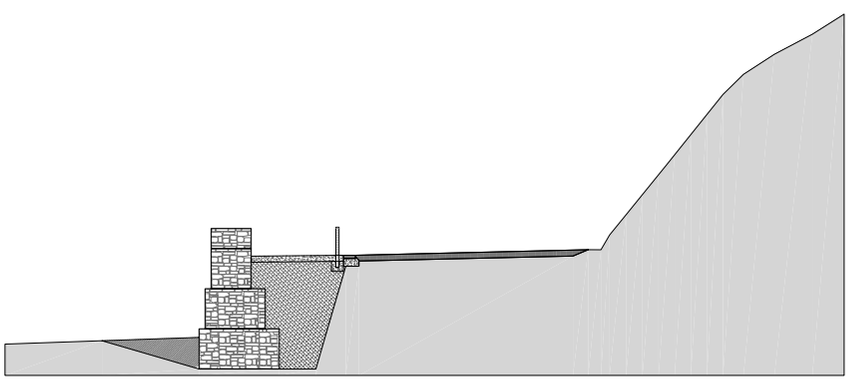

Secció S-A

1. Mur de gabions de contenció de terreny amb pedres granítiques de 10 a 20 cm, 1 cara vista
2. Junta tallada amb radial en vorera de formigó
3. Xapa d'acer de 20 mm de gruix i 200 mm d'alçada, integrada en formigó de vorera
4. Pilona circular ceràmica revestida d'acer galvanitzat i pintada de color vermell
5. Rigola de morter de ciment blanc 30x30x8 cm
6. Fresat de superfície calçada existent
7. Capa d'aglomerat asfàltic D-12 de 4 cm de gruix
8. Paviment de formigó HF-4 MPa de 20 cm de gruix, colorejat, acabat raspatllat manual

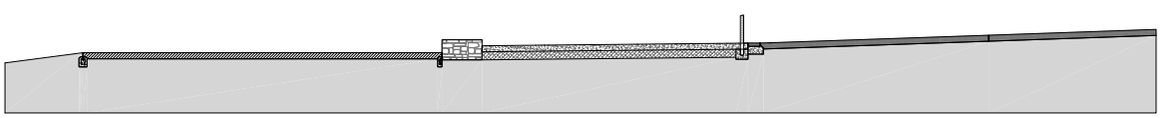

Secció S-B

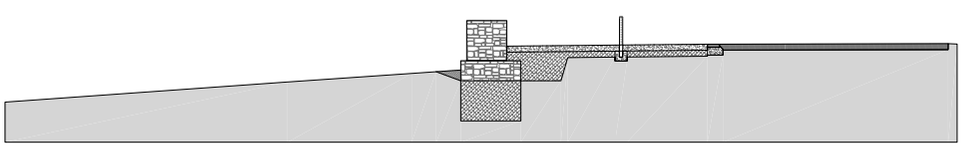

Secció S-C

0 1 2 5

Carretera i passeig de Can Güell Torrelles de Llobregat

Accessos al parc de la Torre Roja
Viladecans

Projecte / Proyecto / Project
Restauració i rehabilitació dels accessos al parc

Municipi / Municipio / Municipality
Viladecans

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Octubre 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Març 2008

Superfície / Superficie / Area
11.368 m²

Cost total / Coste total / Total cost
1.068.503'41 €

Mòdul / Módulo / Module
93'99 €/m²

Autor/s / Autor/es / Author/s
Xavier Nogués (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Rafael Morant (tècnic auxiliar), Joan Codina (eng. tècnic industrial), Dina Alsawi (eng. tècnica agrícola), Susanna Quintero, Xavier Alarcón (arquitectes), Cristina Sáez, Liz Clavijo (estudiants d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Viladecans, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Acycsa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Jordi Surroca (Brana)

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en la X Bienal Española de Arquitectura y Urbanismo

El parc de la Torre Roja està situat a l'est del nucli urbà, a sobre de la carretera de Barcelona (C-245), i forma part del barri del mateix nom. Queda delimitat pel carrer de Marià Sanjuan i pel camí Fondo que ressegueix el torrent Fondo o de Can Picó. Per la banda sud-est limita amb una zona d'equipaments contigua al carrer de Pompeu Fabra, mentre que a l'extrem oposat ho fa amb el camp municipal de beisbol.
El projecte tenia per objectiu la reparació i ampliació d'una part del parc, mentre que la resta d'àmbits s'ha deixat per a fases posteriors. La que ara s'ha executat, pretén crear una nova façana entre el carrer de Marià Sanjuan i la pineda existent fins el límit superior del parc. La façana que hi havia estava conformada per un gran talús d'uns 9 metres de desnivell, sobre el qual creix una pineda amb exemplars de més de 30 metres d'alçada.
S'ha plantejat l'establiment de nous accessos a l'interior del parc que facilitin l'accessibilitat de la nova franja de ciutat que ha crescut al voltant de la riera de Sant Climent. Les propostes concretes es detallen a continuació.
La plaça. A la zona més meridional s'ha creat una plaça, nou punt d'articulació entre el camí que porta a l'interior del parc i la part sud de la nova trama urbana. Aquesta plaça va pujant de cota mitjançant una sèrie de terrasses pavimentades amb sauló i en forma de ventall obert cap a l'interior del parc que van aprofitant el desnivell natural del terreny. En aquestes terrasses s'hi ha posat bancs i elements esportius i s'hi ha plantat arbres.
La rampa. A la part central s'ha construït una rampa en ziga-zaga d'accés al parc que arrenca des de la prolongació del carrer de Calaceit i va a parar a l'interior mateix del parc. La rampa no supera mai el 8% del pendent.
L'escala. A la zona nord del parc, tocant a l'institut existent, s'ha proposat reforçar l'accés que ja hi havia amb un recorregut a través d'una escala i una passera que permet salvar el fort desnivell existent, tot construït amb fusta i col·locat sobre pilones també de fusta.
Actuacions al talús. Al talús de sota la pineda s'hi ha pres un seguit de mesures per evitar l'erosió per escorrentia. S'ha construït una canal interceptora de les aigües a la part superior del talús mentre que a la part inferior s'hi ha edificat un mur de formigó d'alçada vista entre 60 i 120 cm, revestit de fusta, que a la vegada s'utilitzarà per controlar l'accés i les entrades al parc.
Zona inferior de prat. La intervenció sobre el talús amb el traçat dels murs de la part inferior ha provocat també la definició d'un nou espai entre aquests murs i la vorera existent. S'hi han implantat superfícies de prat i s'ha volgut donar continuïtat als tres punts d'accés esmentats.
Aparcament. La proposta ha contemplat finalment el tractament de l'espai existent entre la vorera del carrer de Marià Sanjuan i l'institut, un espai que utilitzat com a aparcament de vehicles: s'ha consolidat aquest aparcament pavimentant-lo, instal·lant-hi drenatges i enllumenat, i creant una nova entrada i sortida de vehicles controlada.

El parque de la Torre Roja está situado al este del casco urbano, encima de la carretera de Barcelona (C-245), y forma parte del barrio de igual nombre. Queda delimitado por la calle de Marià Sanjuan y por el camino Fondo que recorre el torrente Fondo o de Can Picó. Por el lado sureste limita con una zona de equipamientos colindante con la calle de Pompeu Fabra, mientras que en el extremo opuesto lo hace con el campo municipal de béisbol.
El proyecto tenía como objetivo la reparación y ampliación de una parte del parque, mientras que el resto de ámbitos se ha pospuesto para fases posteriores. La fase ejecutada pretende crear una nueva fachada entre la calle de Marià Sanjuan y el pinar existente hasta el límite superior del parque. La fachada estaba conformada por un gran talud de unos 9 metros de desnivel, sobre el que crece un pinar con ejemplares de más de 30 metros de altura.
Se ha planteado el establecimiento de nuevos accesos en el interior del parque que faciliten la accesibilidad de la nueva franja de la ciudad, que ha crecido alrededor de la riera de Sant Climent. Las propuestas concretas se detallan a continuación.
La plaza. En la zona más meridional se ha creado una plaza, nuevo punto de articulación entre el camino que lleva al interior del parque y la parte sur del nuevo tejido urbano. Esta plaza va subiendo de cota mediante una serie de terrazas pavimentadas con sablón y en forma de abanico abierto al interior del parque que van aprovechando el desnivel natural del terreno. En estas terrazas se han colocado bancos y elementos deportivos y se han plantado árboles.
La rampa. En la parte central se ha construido una rampa en zigzag de acceso al parque que sale de la prolongación de la calle de Calaceit y llega al interior del parque. La rampa jamás supera el 8% de la pendiente.
La escalera. En la zona norte del parque, al lado del instituto, se ha propuesto reforzar el acceso existente con un recorrido a través de una escalera y una pasadera que permiten salvar el pronunciado desnivel, todo construido con madera y colocado sobre pilones también de madera.
Actuaciones en el talud. En el talud de debajo del pinar se han adoptado una serie de medidas para evitar la erosión causada por escorrentía. Se ha construido un canal para interceptar las aguas en la parte superior del talud mientras que en la parte inferior se ha edificado un muro de hormigón de altura vista entre 60 y 120 cm, revestido de madera, que a la vez se va a utilizar para controlar el acceso y las entradas al parque.
Zona inferior de prado. La intervención sobre el talud con la línea de los muros de la parte inferior ha provocado también la definición de un nuevo espacio entre estos muros y la acera existente. Se han implantado superficies de prado y la voluntad ha sido dar continuidad a los citados tres puntos de acceso.
Aparcamiento. La propuesta ha contemplado finalmente el tratamiento del espacio existente entre la acera de la calle de Marià Sanjuan y el instituto, un espacio que se utiliza como aparcamiento de vehículos: se ha consolidado este aparcamiento pavimentándolo, instalando drenajes y alumbrado, y creando una nueva entrada y salida de vehículos controlada.

Parc de la Torre Roja is situated to the east of the main part of the town above Carretera de Barcelona (C-245) and is part of the neighbourhood of the same name. It is bounded by Carrer de Marià Sanjuan and Camí Fondo, which follows Torrent Fondo or Torrent de Can Picó. On the south-east side it borders on an area of amenities and facilities adjacent to Carrer de Pompeu Fabra, while on the opposite side it borders on the municipal baseball ground.
The aim of the project was to repair and expand part of the park, the other areas being left for subsequent phases. The one that has been executed now seeks to create a new frontage between Carrer de Marià Sanjuan and the existing pine grove as far as the park's upper boundary. The previously existing frontage was formed by a large slope -with a difference in height from top to bottom of 9 metres- on which there is a pine grove with trees over 30 metres tall. It was decided to introduce new entrances to the park making it more easily accessible from the new section of the town that has grown up around Riera de Sant Climent. The specific actions are listed here below.
The square. In the southernmost part a square has been created as a new linking point between the path leading inside the park and the southern end of the new urban fabric. The height of this square gradually rises through a series of terraces, paved with granitic sand, in the form of a fan open towards the interior of the park, making use of the natural slope of the terrain. Benches and sports items have been put on these terraces and trees have been planted on them.
The ramp. A zigzag ramp has been built providing access to the park. It starts from the prolongation of Carrer de Calaceit and ends inside the park itself. The gradient of the ramp is never more than 8%.
The stairs. In the north part of the park next to the secondary school it was decided to reinforce the entrance that was already there with a route via a wooden stairway and a footbridge, on piers also made of wood, which would enable people to overcome the big difference in height.
Actions on the slope. Various measures have been taken on the slope below the pine grove to stop it from being eroded by the run-off water. A channel has been constructed at the top of the slope to intercept the water, while at the bottom a timber-lined concrete wall between 60 and 120 cm high has been built that will also be used to control the access and the entrances to the park.
Lower part of the meadow. The work done on the slope with the walls at the bottom has also led to the definition of a new space between these walls and the existing pavement. This space has been planted with areas of grass and it has been designed to provide continuity to the three entrance points mentioned above.
Parking. Lastly the project tackled the space between the pavement of Carrer de Marià Sanjuan and the secondary school which is used as a place to park vehicles. This use has been consolidated by paving the area, installing drains and lighting, and creating a new controlled entrance and exit for vehicles.

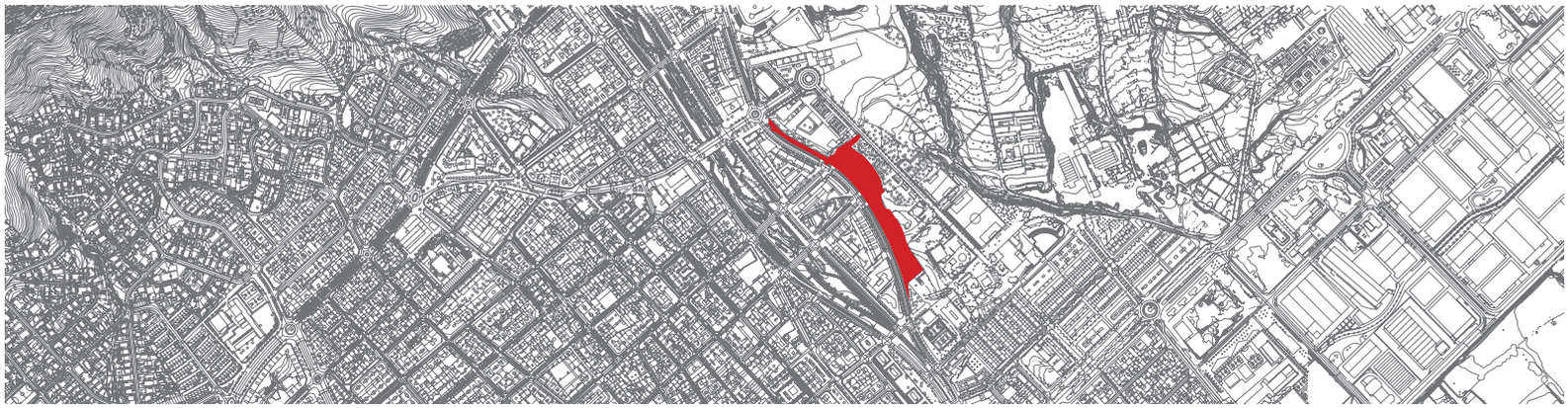

Situació

0 40 80 200

0. Límit d'àmbit d'actuació

1. Zona d'aparcament

2. Escala d'accés al parc

3. Actuació en camins existents

4. Mur de contenció del talús actual

5. Rampa d'accés al parc

6. Restauració del sistema de pineda

7. Zona d'eixamplament de circulació en c/ Maria Sanjuan

8. Plaça d'accés al parc i zona de jocs.

Planta general

0 10 20 50

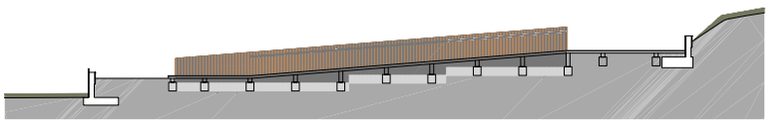

Secció rampa accés (5)

0 1 2 5

Secció general zona plaça (8)

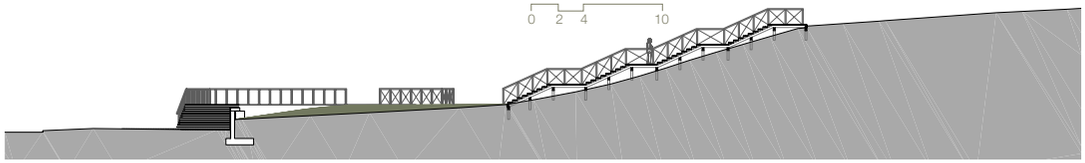

0 2 4 10

Secció escala accés (2)

0 2 4 10

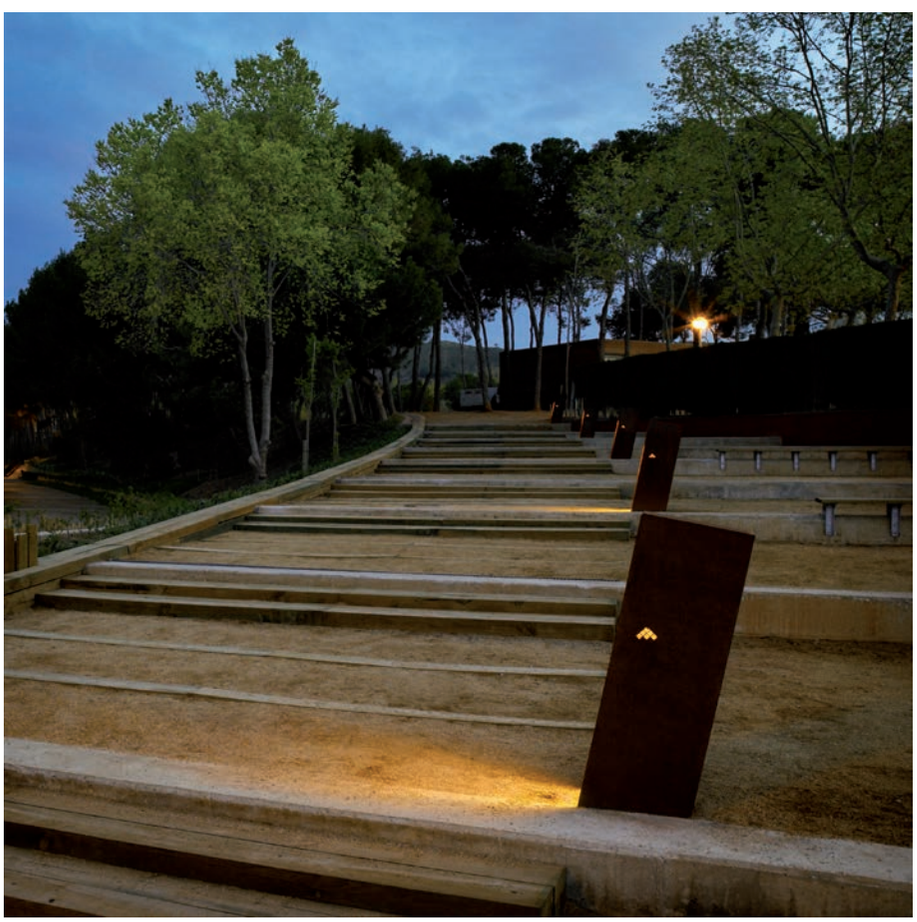

Accessos al parc
de la Torre Roja

Viladecans

Accessos al parc
de la Torre Roja

Viladecans

Jardins del barri de la Verneda
Barcelona
Sant Adrià de Besòs

Projecte / Proyecto / Project
Ordenació dels jardins del grup d'habitatges de Via Trajana

Municipi / Municipio / Municipality
Barcelona – Sant Adrià de Besòs

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Juliol 2002

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Març 2007

Superfície / Superficie / Area
47.385'33 m²

Cost total / Coste total / Total cost
5.591.489'68 €

Mòdul / Módulo / Module
118'00 €/m²

Autor/s / Autor/es / Author/s
Moisés Gallego, Àlex Gallego, Sergi Garcia (arquitectes)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Jordi Larruy (eng. tècnic d'obres públiques), DTEC Enginyeria (redacció projecte), Joan González Gou (eng. industrial – instal·lacions)

Promotors / Promotores / Promoters
Consorci del Besòs, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Comsa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Lourdes Jansana

La Via Trajana i el passeig de la Verneda són dos vials que discorren majoritàriament pel terme de Barcelona tot i que pel seu extrem sud-oriental penetren en el de Sant Adrià de Besòs. Refer i completar aquestes vies per tal de millorar l'accessibilitat i la mobilitat al barri de la Verneda i donar un nou tractament urbà a la via Trajana han sigut els objectius bàsics de la intervenció.
La connexió del passeig de la Verneda amb la rambla de Guipúscoa ha permès l'obertura del barri al seu entorn. S'ha fet mitjançant la modificació de la rasant del passeig, cosa que permet la creació d'accessos rodats d'entrada i sortida al barri des de la rambla de Guipúscoa; alhora s'ha modificat també la rasant de la zona verda per connectar l'espai verd amb la dita rambla. Per l'altre extrem s'ha dut a terme l'obertura del passeig de la Verneda sota el pont del carrer de Santander connectant-lo amb el carrer de Jaume Brossa fins a la rambla de Prim.
Pel que fa a la mobilitat de vianants, s'ha establert l'accés principal al barri des del carrer de Guipúscoa mitjançant la inserció d'un nou porxo en tot el front d'aquest carrer i la creació d'una gran plaça adjacent.
El nou tractament de la Via Trajana ha consistit en la creació d'una rambla lateral, en forma de bulevard, en contacte amb els habitatges. L'asimetria del carrer permet dotar el vial d'una gran vorera de 12 m d'ample, amb doble plantació d'arbrat, que confereix caràcter urbà al conjunt. L'amplada total de la via es de 45 metres, cosa que permet desdoblar la circulació ràpida de la de serveis per al barri. S'introdueix un carril bici sota l'arbrat que evita encreuaments a nivell amb vials importants.
Un conjunt de nous espais verds s'ha formalitzat mitjançant un sistema de turons de baixa alçada que deslliuren les zones de repòs de possibles intrusions d'aparcaments. En aquests espais s'hi ha conservat part de l'arbrat existent i s'hi ha fet una nova plantació seguint l'esquema de la proposta a l'interior de la zona enjardinada, on es disposa d'un sistema de camins corbats que permeten esponjar el tractament del verd i possibilitar les connexions entre les diferents parts de l'àmbit. Les zones de joc s'acumulen en contacte amb l'àmplia vorera construïda, mentre que al centre de la zona verda s'hi ha creat un nou equipament destinat a casal infantil del barri.
S'ha projectat un tipus de banc de fusta de bolondo amb estructura d'acer galvanitzat que, mitjançant un sistema modular, s'adapta a les diferents curvatures dels camins sinusoïdals que recorren la totalitat de la zona enjardinada. El disseny d'un banc singular que es repeteix ajuda a dotar l'àmbit d'un caràcter propi i unitari.

La Vía Trajana y el paseo de la Verneda son dos viales que discurren mayoritariamente por el término de Barcelona, aunque en su extremo sureste penetran en el de Sant Adrià de Besòs. Rehacer y completar estas vías para mejorar la accesibilidad y la movilidad en el barrio de la Verneda y dar un nuevo tratamiento urbano a la Vía Trajana han sido los objetivos básicos de la intervención.
La conexión del paseo de la Verneda con la rambla de Guipúscoa ha permitido abrir el barrio a su entorno. Se ha hecho mediante la modificación de la rasante del paseo, lo que permite la creación de accesos rodados de entrada y salida al barrio desde la rambla de Guipúscoa; al mismo tiempo, se ha modificado la rasante de la zona verde para conectar el espacio verde con dicha rambla. Por el otro extremo se ha llevado a cabo la apertura del paseo de la Verneda debajo del puente de la calle de Santander, conectándola con la calle de Jaume Brossa hasta la rambla de Prim.
En cuanto a la movilidad peatonal, se ha establecido el acceso principal al barrio desde la calle de Guipúscoa mediante la inserción de unos nuevos soportales en todo el frente de esta calle y la creación de una gran plaza adyacente.
El nuevo tratamiento de la Vía Trajana ha consistido en la creación de una rambla lateral, en forma de bulevar, en contacto con las viviendas. La asimetría de la calle permite dotar el vial de una gran acera de 12 m de ancho con doble plantación de arbolado, que confiere carácter urbano al conjunto. El ancho total de la vía es de 45 metros, lo que permite desdoblar la circulación rápida de la de servicios para el barrio. Se introduce un carril bici debajo del arbolado que evita cruces a nivel con viales importantes.
Un conjunto de nuevos espacios verdes se ha formalizado mediante un sistema de colinas de baja altura que dejan libres las zonas de reposo de posibles intrusiones de aparcamientos. En estos espacios se ha conservado parte del arbolado existente y se ha realizado una nueva plantación siguiendo el esquema de la propuesta en el interior de la zona ajardinada, donde se dispone de un sistema de caminos curvilíneos que permiten esponjar el tratamiento del verde y posibilitar las conexiones entre las distintas partes del ámbito. Las zonas de juego se acumulan en contacto con la amplia acera construida, mientras que en el centro de la zona verde se ha creado un nuevo equipamiento destinado a casal infantil del barrio.
Se ha proyectado un tipo de banco de madera de bolondo con estructura de acero galvanizado que, mediante un sistema modular, se adapta a las distintas curvaturas de los caminos sinusoidales que recorren la totalidad de la zona ajardinada. El diseño de un banco singular que se repite ayuda a dotar el ámbito de un carácter propio y unitario.

Via Trajana and Passeig de la Verneda are two roads that run mostly through the municipality of Barcelona, although at the south-eastern end they enter the municipality of Sant Adrià de Besòs. Rebuilding and doing supplementary work on these roads to improve the accessibility and mobility of the Verneda neighbourhood, and giving Via Trajana a new urban treatment, were the basic objects of the intervention.
Connecting Passeig de la Verneda and Rambla de Guipúscoa has made it possible to open up the neighbourhood to its surroundings. This has been done by changing the height of Passeig de la Verneda, which allows the creation of ways into and out of the neighbourhood for vehicles from Rambla de Guipúscoa. The height of the green area has been altered to connect the green space to the Rambla. At the other end, Passeig de la Verneda has been opened up under the bridge in Carrer de Santander connecting it to Carrer de Jaume Brossa as far as Rambla de Prim.
To improve pedestrian mobility, the main way into and out of the neighbourhood from Carrer de Guipúscoa has been enhanced by putting up a new arcade all along this street and creating a large square adjacent to it.
The new treatment of Via Trajana has consisted in creating a lateral walkway, in the form of a boulevard, in contact with the blocks of flats. The street's asymmetry made it possible to give the side road a 12 metre-wide pavement with a double line of trees which confers an urban character on the whole space. The total width of the road is 45 metres, which makes it possible to separate fast-moving traffic from traffic providing services for the neighbourhood. A bicycle lane has been provided under the trees that avoids crossings on the same level with major roads.
A number of new green spaces have been formalised by means of a system of low hills that keep the rest areas free from possible intrusion by parked cars. Some of the existing trees in this space have been retained and new ones been planted, in accordance with the plan, in the landscaped area where a system of curved paths has been laid out that breaks up the green and connects the different parts to each other. The play areas are in contact with the wide pavement that has been built, while a new facility has been constructed in the middle of the green area for a neighbourhood children's club.
A bench has been designed made of tali wood *(Erythrophleum ivorense)* with a galvanised steel structure whose modular system allows it to adapt to the different bends in the winding paths running all through the landscaped area. The presence of a specially designed bench that is repeated throughout helps to give the place its own, unitary character.

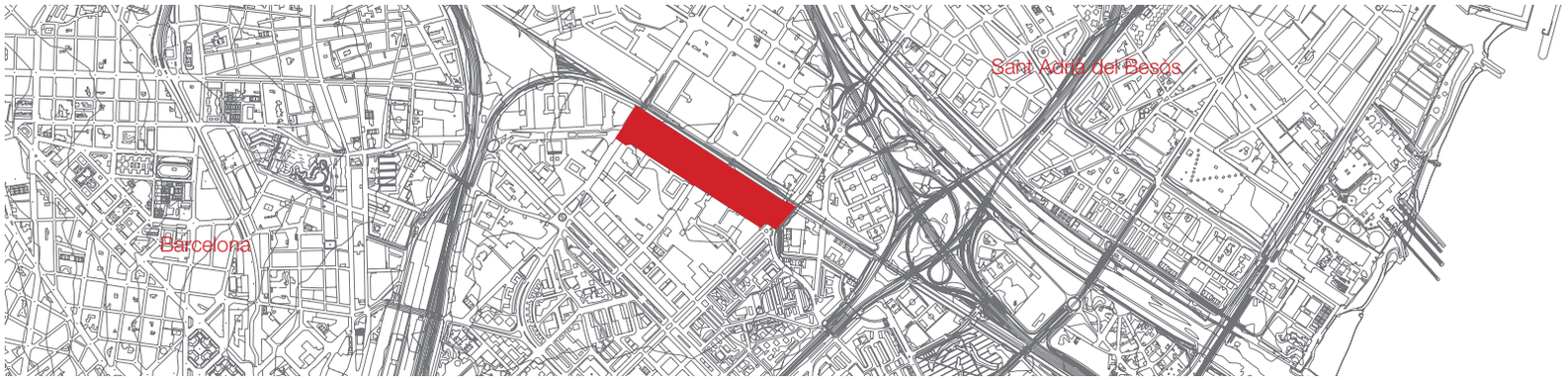

Situació

0 80 160 400

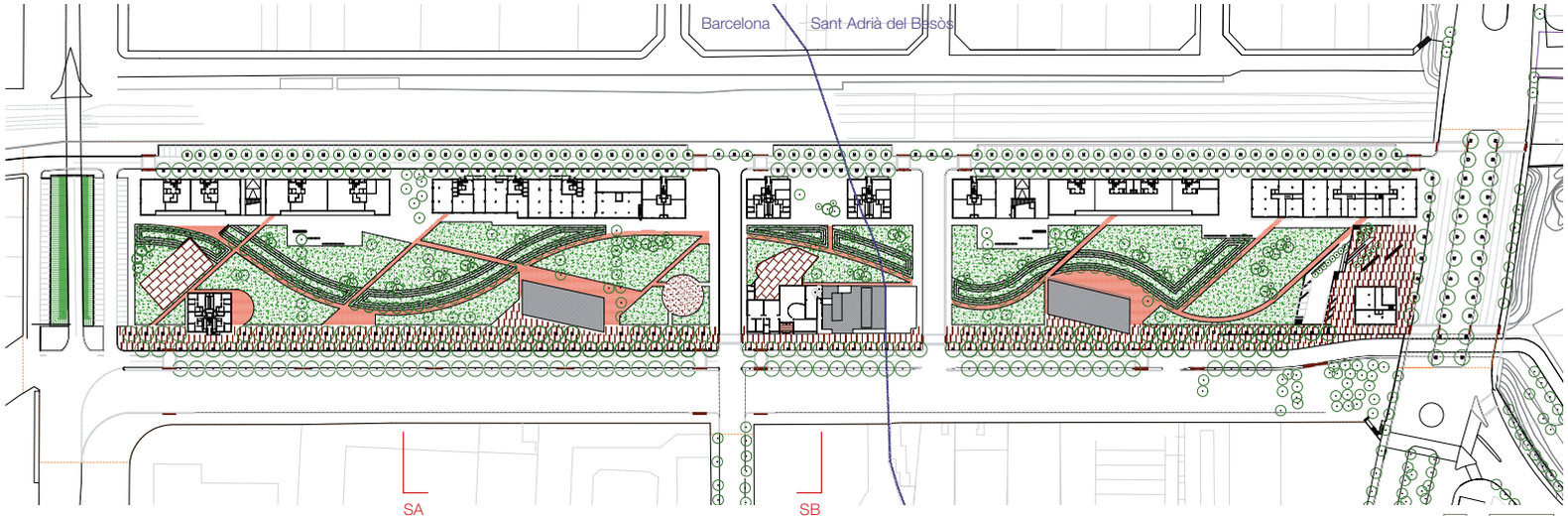

Planta general

0 10 20 50

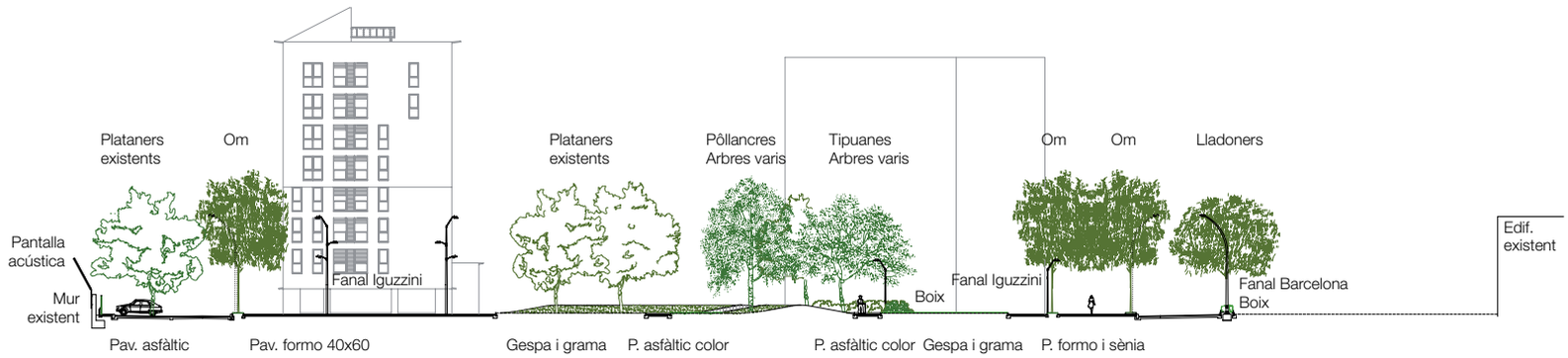

Secció A

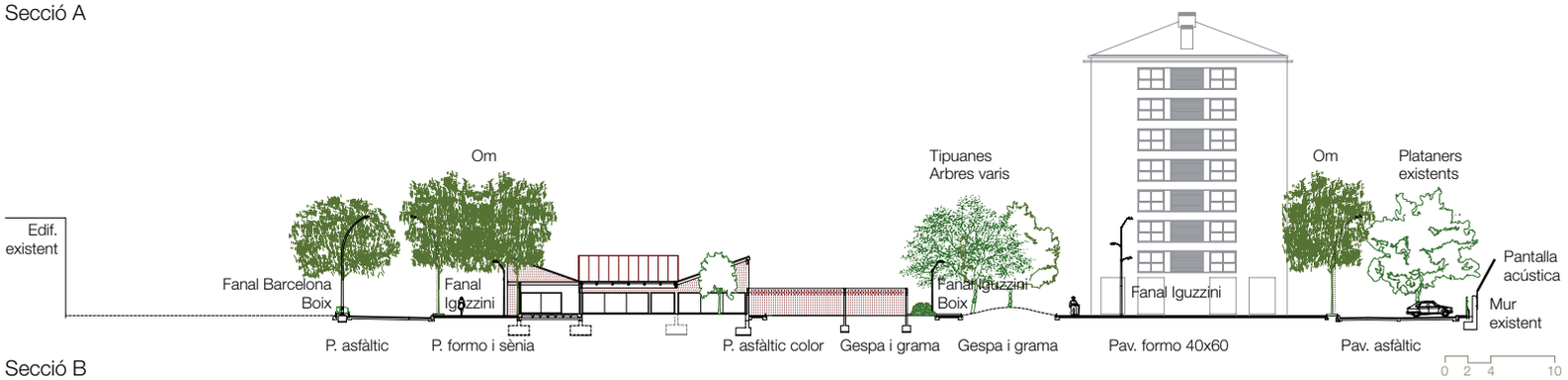

Secció B

0 2 4 10

Jardins del barri de la Verneda

Barcelona
Sant Adrià de Besòs

Jardins del barri de la Verneda

Barcelona
Sant Adrià de Besòs

Locals del barri de Bufalà
Badalona

Biblioteca pública
Cervelló

Aparcament al carrer de la Pau
Corbera de Llobregat

Biblioteca Marta Mata a l'edifici Titan
Cornellà de Llobregat

Biblioteca de Bellvitge
L'Hospitalet de Llobregat

Edifici de Ca n'Arús
L'Hospitalet de Llobregat

Escola d'adults al casal Balsalobre
Montcada i Reixac

Sala polivalent
Pallejà

Casal de joves a Cal Pinyol
Pallejà

Zones esportives
El Papiol

Piscines municipals
Sant Feliu de Llobregat

Llar d'infants a la plaça del Trèvol
Sant Vicenç dels Horts

Pavelló esportiu Joan del Moral
Santa Coloma de Gramenet

Auditori de l'escola municipal de música
Santa Coloma de Gramenet

Equipaments
Equipamientos
Facilities

Locals del barri de Bufalà
Badalona

Projecte / Proyecto / Project
Transformació dels baixos d'un edifici en equipament públic

Municipi / Municipio / Municipality
Badalona

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Juliol 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Novembre 2007

Superfície / Superficie / Area
472.70 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
603.054'16 €

Mòdul / Módulo / Module
1.275'76 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Montserrat Periel (arquitecta)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Jordi Colom (aparellador), Luisa Solsona (arquitecta), Mikel Garcia de Eulate (paisatgista)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Badalona, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Construcciones e Instalaciones Rin SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Ciro Frank Schiappa

El projecte es va iniciar a partir d'un programa que plantejava la transformació dels baixos d'un edifici d'habitatges al barri de Bufalà de Badalona en un equipament públic destinat a tres usos diferents: Associació de Veïns de Bufalà, Juguem Plegats i EBASP (Equips Bàsics per a l'Assistència Social Primària) de l'IMSP (l'Institut Municipal de Serveis Personals).
Els criteris, solucions, conceptes i materials s'han plantejat de manera unitària en el conjunt del projecte. Dins d'aquest context, la façana s'ha concebut com un element globalitzador de tota la intervenció, el qual aporta l'escala apropiada per a un equipament públic: és una façana contínua i unitària que es diferencia i es constitueix com a sòcol de l'edifici. Calia que el conjunt deixés de tenir l'aspecte previ de successió de locals comercials fragmentats per passar a ser reconegut com un equipament d'ús públic singular. Per aquest motiu, es va enderrocar la totalitat del tancament de la façana existent.
La nova façana s'estructura a partir de tres línies horitzontals (perfils UPN) que ordenen en dos nivells els dos elements principals que la componen: les finestres de vidre i l'aplacat de pedra. Aquests nivells defineixen les cotes dels espais interiors i les dels accessos dels del carrer, situats en aquells punts on el desnivell entre el paviment definitiu interior i la cota del carrer actual permeten un major grau d'accessibilitat.
La composició de les dimensions i proporcions dels vidres de façana estableixen els diferents graus de relació interior exterior i el caràcter de la llum dels espais interiors. En qualsevol cas s'ha valorat la relació visual interior, exterior per tal d'apropar els espais interiors al ciutadà. Les superfícies massisses de la nova façana, entre els perfils UPN, són aplacades amb granit negre atles tosquejat.
Els locals previs tenien la característica desfavorable dels seus desnivells, fins a set, i s'ha plantejat transformar aquest inconvenient en el motiu objecte del projecte. L'actuació minimitza el nombre de nivells diferents als locals i permet així el màxim grau d'accessibilitat.
A l'Associació de Veïns, els cinc nivells diferents dels locals originals es redueixen a dos, l'accés i l'entresolat al nivell superior, i una sala gran a l'inferior. Una passera d'auró paral·lela a la façana connecta el nivell superior amb l'entresolat i encabeix a sota un armari per a la sala d'usos múltiples. Els diferents àmbits s'han projectat com un espai únic on les relacions visuals s'aconsegueixen per la secció i la qualitat i transparència dels tancaments.
L'espai Juguem Plegats, que s'utilitza com a lloc de reunió de pares i fills de 0-3 anys amb educadors, diferencia l'àmbit de joc dels nens i el de reunió d'adults mitjançant el paviment i el mobiliari (armari i panell corredís de DM pintat).
L'EBASP s'organitza en un sol nivell. El seu vestíbul incorpora, en una franja d'aplacat de DM pintat d'una alçada de 2,40 m, tot el conjunt de vidres i portes dels accessos a les dependències i sales.

El proyecto se inició a partir de un programa que planteaba la transformación de los bajos de un edificio de viviendas en el barrio de Bufalà de Badalona en un equipamiento público destinado a tres usos distintos: Associació de Veïns de Bufalà, Juguem Plegats y EBASP (Equipos Básicos para la Asistencia Social Primaria) del IMSP (el Institut Municipal de Serveis Personals).
Los criterios, soluciones, conceptos y materiales se han planteado de forma unitaria en el conjunto del proyecto. Dentro de este contexto, la fachada se ha concebido como el elemento globalizador de toda la intervención, que aporta la escala apropiada para un equipamiento público: es una fachada continua y unitaria que se diferencia y se constituye como zócalo del edificio. Era necesario que el conjunto dejara de tener el aspecto previo de sucesión de locales comerciales fragmentados para pasar a ser reconocido como un equipamiento de uso público singular. Por este motivo, se derribó la totalidad del cerramiento de la fachada existente.
La nueva fachada se estructura a partir de tres líneas horizontales (perfiles UPN) que ordenan en dos niveles los dos elementos principales que la forman: las ventanas de cristal y el chapeado de piedra. Estos niveles definen las cotas de los espacios interiores y las de los accesos de los de la calle, situados en los puntos en que el desnivel entre el pavimento definitivo interior y la cota de la calle actual permiten un mayor grado de accesibilidad. La composición de las dimensiones y proporciones de los cristales de la fachada establecen los distintos grados de relación interior, exterior y el carácter de la luz de los espacios interiores. Sea como fuere, se ha valorado la relación visual interior-exterior para acercar los espacios interiores al ciudadano. Las superficies macizas de la nueva fachada, entre los perfiles UPN, están chapeadas con granito negro atlas apomazado.
Los locales previos tienen la característica desfavorable de tener desniveles (llegan a siete) y se ha planteado transformar este inconveniente en el motivo objeto del proyecto. La actuación minimiza el número de niveles diferentes en los locales y permite de este modo la máxima accesibilidad.
En la Associació de Veïns, los cinco niveles diferentes de los locales originales se reducen a dos, el acceso y el altillo en el nivel superior, y una sala grande en el inferior. Una pasadera de arce paralela a la fachada conecta el nivel superior con el altillo y contiene debajo un armario para la sala de usos múltiples.
Los distintos ámbitos se han proyectado como un espacio único en el que las relaciones visuales se consiguen por la sección y la calidad y transparencia de los cerramientos.
El espacio Juguem Plegats, que se utiliza como lugar de reunión de padres e hijos de 0-3 años con educadores, diferencia el ámbito de juego de los niños y el de reunión de los adultos mediante el pavimento y el mobiliario (armario y plafón corredero de DM pintado).
El EBASP se organiza en un único nivel. Su vestíbulo incorpora, en una franja de chapeado de DM pintado de altura 2,40 m, todo el conjunto de cristales y puertas de los accesos de las dependencias y salas.

The plan began with a programme intended to turn the ground floor premises of a block of flats in Barri de Bufalà in Badalona into a public facility for use by three different organisations: *Associació de Veïns de Bufalà* (Bufalà Tenants and Residents Association), *Juguem Plegats* (Let's Play Together) and *EBASP de l'IMSP* (Basic Primary Social Care Teams of the Municipal Institute of Personal Services).
A unitary approach was adopted to the criteria, solutions, concepts and materials throughout the whole project. Within this context, the façade was conceived as the unifying element of the whole intervention, giving it the appropriate scale for a public facility. It is a continuous, unitary frontage that is differentiated from the rest and becomes a plinth for the building. It was necessary to make it lose its previous fragmented appearance of a succession of shop premises so it could be recognised as a singular facility for public use. That is why the entire closure of the existing frontage was demolished.
The new façade is structured by three horizontal lines (UPN profiles) dividing the two main elements comprising it –the glass windows and the stone facing- into two levels. These levels define the heights of the interior spaces and of the ways in from the street, situated at the points where the difference in height between the definitive interior flooring and the present street allow greater accessibility.
The composition of the dimensions and proportions of the glass on the frontage establish the different degrees of connection between the inside and the outside, and the character of the light of the interior spaces. At all events, the visual interior-exterior connection has been developed to make the interior spaces more inviting to the public. The solid surfaces of the new façade, including the UPN profiles, are faced with pumiced Atlas black granite.
The previous premises had the awkward feature of their differences in height –as many as seven- and it was decided to turn this drawback into the main focus of the design. The action taken minimises the number of different levels in the premises, thereby allowing the maximum degree of accessibility.
In the Tenants' and Residents' Association, the five different levels of the original premises were reduced to two: the entrance and the mezzanine floor on the upper level, and a large room on the lower level.
A maple footway parallel to the façade links the upper level with the mezzanine floor and there is room for a cupboard for the multipurpose room underneath it.
The different areas have been designed as a single space in which the visual connections are achieved by the cross section and the quality and transparency of the closures.
The *Juguem Plegats* space, which is used as a meeting place for parents and children aged 0-3 with family support professionals, differentiates the children's play area from the adults' meeting area by means of the flooring and the furniture (a cupboard and a sliding panel made of painted MDF).
The Basic Primary Social Care Teams section is on a single level. Its entrance hall contains all the glass and the doors leading into the offices and rooms in a 2.40 metre-high strip of painted MDF.

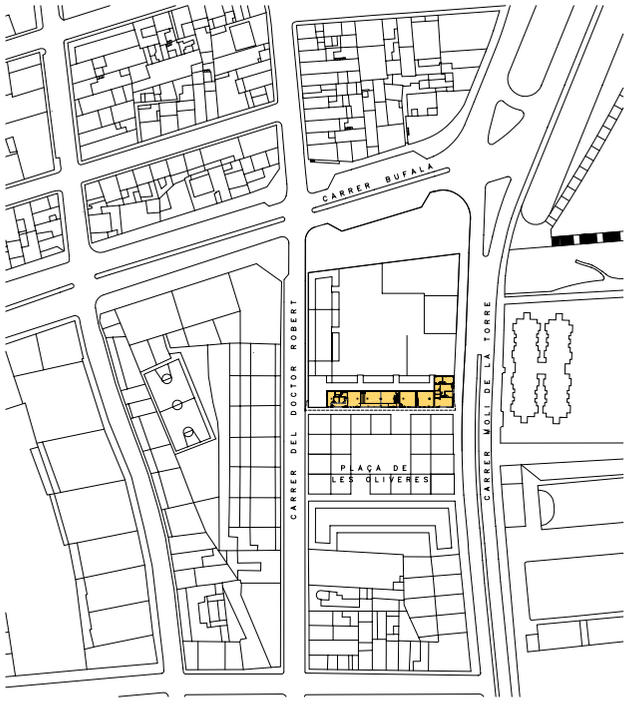

Emplaçament

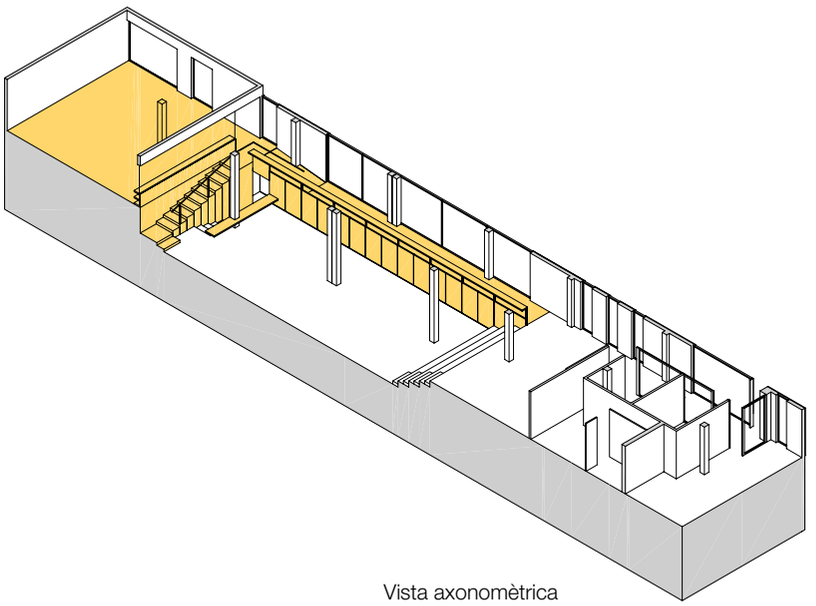

Vista axonomètrica

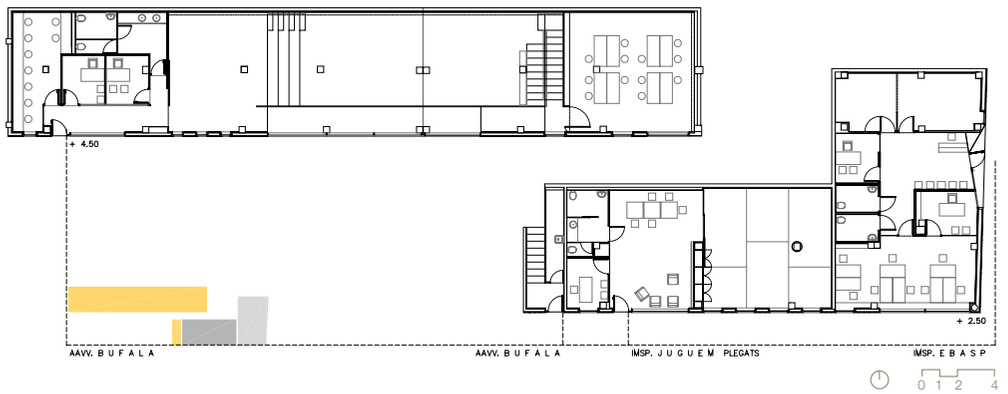

Planta

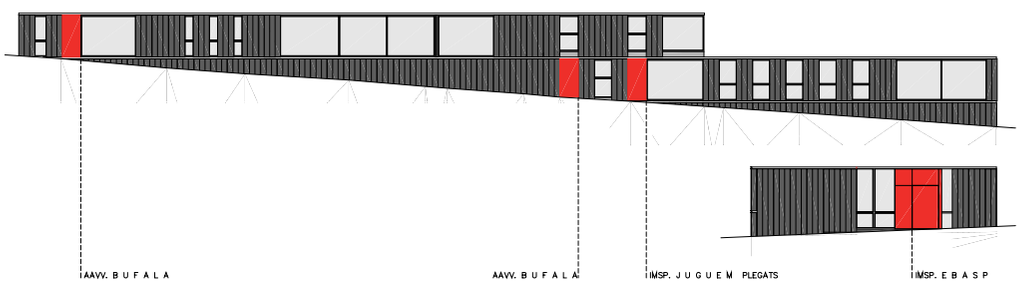

Alçats

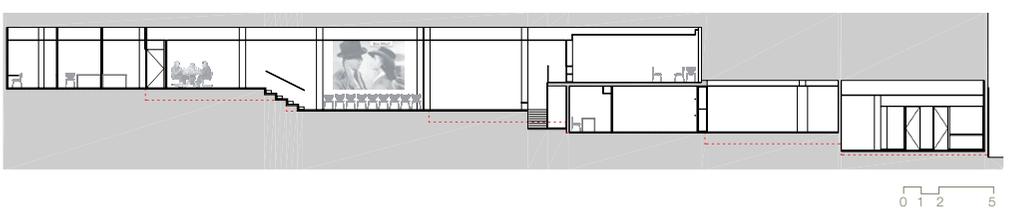

Secció longitudinal

Biblioteca pública
Cervelló

Projecte / Proyecto / Project
Construcció d'una nova biblioteca

Municipi / Municipio / Municipality
Cervelló

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Juliol 2001

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Desembre 2006

Superfície / Superficie / Area
1.086'46 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
2.005.591'59 €

Mòdul / Módulo / Module
1.845'99 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Pilar Armand-Ugón, Elsa Ibar (arquitectes)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Andreu Picó (arquitecte tècnic), Bernuz Fernández Arquitectes SL (estructures), Proen Projectes Enginyeria SL (instal·lacions), Simbiòlisi SCP (disseny gràfic)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Cervelló, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Sapic

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Jordi Surroca (Brana)

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Finalista en els IV Premis Catalunya Construcció en la categoria de Direcció o Gestió de l'Execució de l'Obra / Menció en els Premis Construmat 2007 a la Innovació Tecnològica / Seleccionada en la 2na Triennal d'Arquitectura i Urbanisme del Baix Llobregat, Alt Penedès i Garraf en la categoria de Nova Planta d'Equipaments i Serveis

La biblioteca és un edifici concebut amb la idea de donar resposta a una sèrie de preexistències com ara les territorials, les característiques de l'estructura urbana, la situació respecte de la població i la singularitat de no disposar de sòl per edificar-lo.
Cervelló és una població situada al Baix Llobregat, assentada al peu del port d'Ordal i que gaudeix d'una accentuada topografia que permet percebre l'entorn natural. L'antiga N-340 estructura en forma de pinta el teixit urbà. Un cop construïda la nova variant exterior, la carretera segueix sent l'eix principal i vertebrador de la vila, però passant de ser un espai absorbit per l'intens tràfic rodat a ser un espai públic propi de la població. Al llarg d'aquest eix es percep el ritme existent de la successió de les diferents façanes. Aquest ritme es troba també en el moviment de les testeres que amb els seus acabats i formes proporcionen riquesa i varietat. L'edifici pretén ser una continuació d'aquest ritme generant un moviment i seguint el compàs marcat pel teixit urbà.
El lloc és un buit de la trama urbana on la permeabilitat de l'aire, de la llum i la transparència marquen la traça del pas d'una riera. Donada la centralitat respecte de la població, l'edifici dóna façana a la via existent i incorpora les entrades de llum, tamisos i transparències. En aquest indret, el fort desnivell topogràfic va permetre construir-hi l'equipament de l'Ateneu que, salvant la riera i enrasant la cota de la seva coberta amb el carrer Major, configura una plaça pública. Dita plaça està dividida en dos àmbits, un que funciona com a accés a l'Ateneu i com a pas des del carrer Major al carrer de Santa Anna, i l'altre un cul-de-sac poc utilitzat que la biblioteca incorpora per al seu ús.
La singularitat de no disposar de solar lliure d'edificació i el fet de trobar-se l'estructura de l'Ateneu al límit de capacitat, han estat factors determinants per al disseny de l'estructura. L'Ateneu es troba a cavall de la riera, la biblioteca a cavall de l'Ateneu. Per sobre de l'Ateneu s'hi ha alçat un edifici pont en què dues grans bigues de gelosia d'uns 30 metres de llargada i dues plantes d'alçada es recolzen als extrems amb una fonamentació segura i exempta tant de l'Ateneu com de la riera.
Enfront de l'horitzontalitat marcada per la gelosia, l'estructura transversal de l'edifici introdueix un segon ordre que pauta el seu tancament i aconsegueix el moviment necessari per incorporar aquest joc de llum, ombres i transparència que transmet el lloc.
El programa es desenvolupa en quatre plantes. A la planta baixa s'hi troba el vestíbul d'accés, la zona de premsa i l'àrea infantil: comunica amb un pati exterior i amb el nucli de comunicació vertical. A la planta soterrani, ubicada dins l'edifici de l'Ateneu, hi ha la sala polivalent i el magatzem. A les plantes primera i entresolat, situades a l'espai generat per l'estructura pont, es desenvolupa el programa principal de la biblioteca: a la planta primera s'hi ubica l'àrea general, la zona de música, imatge i revistes així com l'espai de suport, la zona de treball intern i el despatx de direcció; a la planta superior i a doble alçada hi ha la resta del programa de l'àrea general.

La biblioteca es un edificio concebido con la idea de dar respuesta a una serie de preexistencias como las territoriales, las características de la estructura urbana, la situación respecto a la población y la singularidad de no disponer de terreno para edificarlo.
Cervelló es una población situada en el Baix Llobregat, asentada a los pies del puerto del Ordal, y dispone de una acentuada topografía que permite percibir el entorno natural. La antigua N-340 estructura en forma de peine su tejido urbano. Con la nueva variante exterior ya construida, la carretera sigue siendo el eje principal y vertebrador de la ciudad, aunque ha pasado de ser un espacio absorbido por el intenso tráfico rodado a ser un espacio público propio de la población. A lo largo de este eje, se percibe el ritmo existente de la sucesión de las distintas fachadas. Este ritmo se encuentra también en el movimiento de las testeras que con sus acabados y formas proporcionan riqueza y variedad. El edificio pretende ser una continuación de este ritmo generando movimiento y siguiendo el compás marcado por el tejido urbano.
El lugar es un vacío del tejido urbano en el que la permeabilidad del aire, de la luz y la transparencia dibujan la estela del paso de una rambla. Dada la centralidad respecto a la población, la fachada del edificio da a la vía existente e incorpora las entradas de luz, tamices y transparencias. En este sitio, el gran desnivel topográfico permitió la construcción del equipamiento del Ateneu que, salvando la rambla y enrasando la cota de su cubierta con la calle Major, configura una plaza pública. Esta plaza está dividida en dos ámbitos, uno que funciona como acceso al Ateneu y como paso desde la calle Major a la calle de Santa Anna, y el otro un callejón sin salida poco utilizado que la biblioteca incorpora para su uso.
La singularidad de no disponer de un solar libre de edificación y el hecho de que la estructura del Ateneu se encuentra al límite de capacidad, han sido factores determinantes para el diseño de la estructura.
El Ateneu se sitúa encima de la rambla, la biblioteca encima del Ateneu. Por encima del Ateneu se ha construido un edificio de tipo puente en el que dos grandes cerchas de aproximadamente 30 metros de largo y dos plantas de altura se apoyan en los extremos con unos cimientos seguros y exentos tanto del Ateneu como de la rambla.
Enfrente de la horizontalidad marcada por la celosía, la estructura transversal del edificio introduce un segundo orden que pauta su cerramiento y consigue el movimiento necesario para incorporar este juego de luz, sombras y transparencia que transmite el lugar.
El programa se desarrolla en cuatro plantas. En la planta baja está el vestíbulo de acceso, la zona de prensa y el área infantil: comunica con un patio exterior y con el núcleo de comunicación vertical. En el sótano, ubicado dentro del edificio del Ateneu, está la sala polivalente y el almacén. En las plantas primera y altillo, situadas en el espacio generado por la estructura puente, se desarrolla el programa principal de la biblioteca: en la planta primera está el área general, la zona de música, imagen y revistas así como el espacio de soporte, la zona de trabajo interno y el despacho de dirección; en la planta superior y a doble altura está el resto del programa del área general.

The library is a building designed to respond to a number of previously existing conditions such as the territory, the characteristics of the urban structure, its situation in regard to the town and the singular fact of there being no land on which to build it.
Cervelló is a small town in the Baix Llobregat district at the foot of the Ordal pass. It has an uneven topography which enables its natural surroundings to be seen. The old N-340 road structures the urban fabric in the form of a comb. Now that the new bypass has been built, the road continues to be the main axis structuring the town, but it has gone from being a space absorbed by the intense vehicle traffic to being a public space near the town. Along this axis, the specific rhythm created by the succession of the different façades is perceptible. This rhythm is also found in the movement suggested by the frontages whose finishes and shapes provide richness and variety. The intention is that this building should continue this rhythm, generating movement and following the tempo marked by Cervelló's urban fabric.
The site is an empty space in the urban grid where the permeability of the air and the light, and the transparency, mark the route of a gulley as it passes through. Given its position in the centre of the town, the building faces onto the existing street and incorporates the light inlets, screens and transparencies. The big differences in topographic height here made it possible to build the Ateneu which, passing over the gulley and having the top of its roof level with Carrer Major, forms a public square. This public square is divided into two parts, one functioning as the entrance to the Ateneu and as a link between Carrer Major and Carrer de Santa Anna, the other a little-used cul-de-sac that the library incorporates for its own use.
The already mentioned special feature of the site –that it has no free plot for building on- and the fact that the structure of the Ateneu is at the limit of its capacity, were the determining factors in designing the structure. The Ateneu sits astride the gulley and the library astride the Ateneu. Above the Ateneu, a bridge-type building in which two huge lattice girders some 30 metres in length and two storeys are supported at either end on a secure foundation clear of both the Ateneu and the gulley.
In contrast to the horizontality defined by the latticework, the building's transverse structure introduces a second order dividing up its closure and achieving the movement necessary for incorporating the play of light, shade and transparency transmitted by the place.
The facility is divided into four floors. On the ground floor are the entrance hall, the press area and the children's area. It is connected to an outside courtyard and the lifts and stairs. The basement floor, located within the Ateneu building, contains the multi-purpose room and storeroom. The first floor and mezzanine floor, situated in the space generated by the bridge structure, contain the main library facilities. The first floor contains the general area, the music, image and magazine area and support space, the internal working area and the manager's office. The rest of the general area is on the mezzanine floor on two levels.

Emplaçament

0 5 10 20

Façana nord

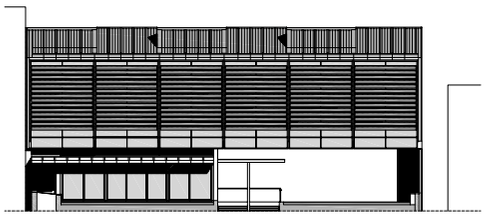

Façana sud

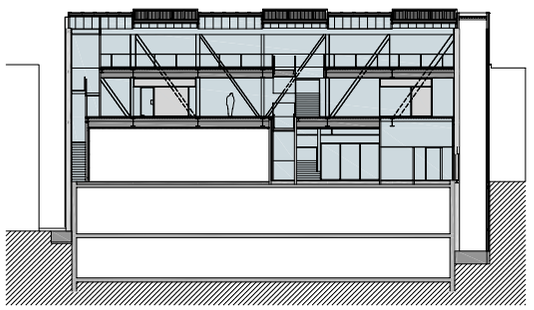

sl1-1'
Secció longitudinal

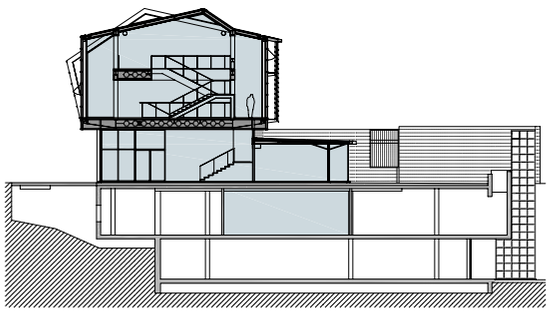

st1-1'
Secció transversal

0 1 5 10

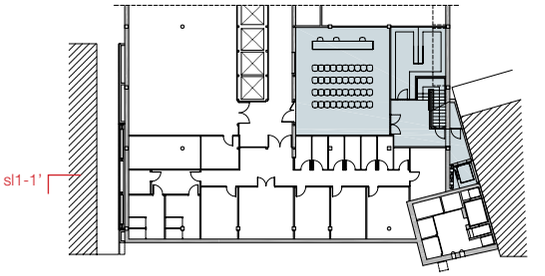

Planta soterrani

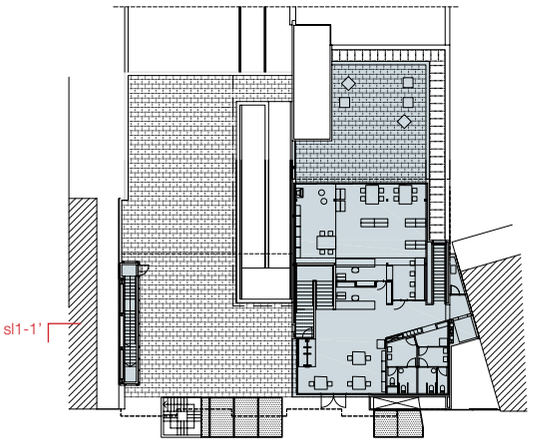

Planta baixa

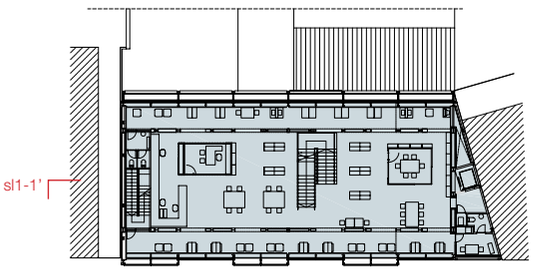

Planta primera

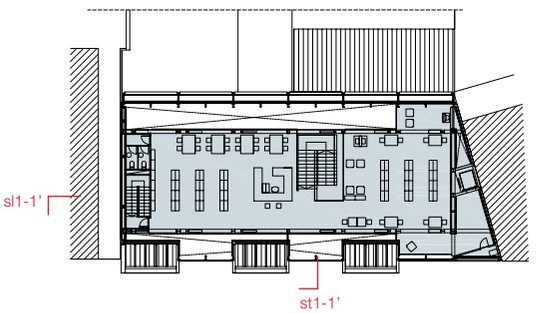

Planta segona

0 1 5 10

b...
biblioteca...

"la Pubilleta"
infantil...
catàleg...
informació...
...servei de préstec

Aparcament al carrer de la Pau

Corbera de Llobregat

Projecte / Proyecto / Project
Construcció d'un edifici d'aparcament amb espai públic

Municipi / Municipio / Municipality
Corbera de Llobregat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Setembre 2004

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Maig 2007

Superfície / Superficie / Area
2.376'15 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
2.731.989'74 €

Mòdul / Módulo / Module
1.149'75 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Xavier Nogués (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Olga Méliz, Joaquim Torras (arquitectes tècnics), Gerardo Rodríguez (STATIC Ingeniería SA - estructures), Xavier Alarcón (arquitecte), Josep Bayo (eng. tècnic industrial), Marta Gòdia, Cristina Sáez, Talita Medina (estudiants d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Corbera de Llobregat, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Copisa

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Lluís Bernat

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en la 2na Triennal d'Arquitectura i Urbanisme del Baix Llobregat, Alt Penedès i Garraf en la categoria de Nova Planta d'Equipaments i Serveis

El projecte va néixer de la necessitat de dotar el centre urbà de Corbera de Llobregat de places d'aparcament per tal que els habitants de les urbanitzacions tinguessin més facilitat d'accés al mateix centre i als equipaments que hi ha o que es preveu de construir-hi en un futur proper.
L'edificació duta a terme està inserida a la trama urbana del nucli antic de Corbera, amb carrers estrets de fort pendent, i en un solar de forma altament irregular a l'extrem d'una illa amb edificació entre mitgeres. Se situa entre els carrers de Sant Antoni a la cota superior, el carrer de la Pau al pendent, i el carrer de Sant Salvador a la part baixa. Entre la cota superior i la inferior hi ha un desnivell de 8,75 metres, cosa que ha permès ubicar-hi tres plantes de 2,40 m, més forjat de 28 cm, que alberguen un total de 74 places d'aparcament i, a més, disposar d'una cambra de 60 cm a la coberta per executar els pendents de la coberta invertida.
Ara bé, al mateix temps, l'edifici treu partit d'aquesta situació amb un accés per planta, aprofitant els pendents externs del carrer i evitant així les rampes internes de comunicació que reduirien l'espai destinat a places d'aparcament. La coberta de l'aparcament es transforma en una plaça que, entremig de la densitat i els pendents dels carrers, esdevé un dels espais públics plans més grans d'aquesta zona de la població. La plaça, inserida dins del nucli urbà, es converteix també en un nou lloc de pas ja que en un dels seus extrems s'hi troba una escala que permet fàcilment la comunicació amb el carrer Sant Salvador, sense haver de baixar pel carrer de la Pau.
La plaça està plantejada com un espaiós pla horitzontal amb un paviment flotant de grans lloses prefabricades amb els pendents interiors; la col·locació de les lloses a trencajunt facilita la comprensió d'un espai totalment irregular.
Aquesta plaça no ocupa tot l'àmbit de la coberta de l'aparcament, sinó un espai el límit del qual és l'alineació amb la mitgera de l'immoble confrontant, de tal manera que l'edifici s'adapta al pendent del carrer de la Pau amb un cos metàl·lic més petit i amb una coberta deslligada de la plaça. Aquest cos metàl·lic té una lleugera curvatura cap al carrer inferior de Sant Salvador que li permet arribar-hi amb un volum de menys de 6 metres d'altura.
L'edifici es converteix en un nou lloc de gran influència urbana que, a part de donar resposta a les necessitats d'aparcament, crea una nova peça com a lloc de pas, lloc de repòs i com a mirador paisatgístic cap a la part baixa de la riera Rafamans i els contraforts del massís del Garraf i Ordal. Per satisfer les necessitats de repòs s'instal·la una pèrgola enganxada a l'edifici d'habitatges que esmorteix l'impacte de la gran mitgera sobre la plaça i dóna aixopluc al mobiliari urbà. Al final de la pèrgola hi ha la caixa de sortida de l'aparcament, que comunica les tres plantes.

El proyecto nació de la necesidad de dotar el centro urbano de Corbera de Llobregat de plazas de aparcamiento con el fin de que los habitantes de las urbanizaciones tuvieran más facilidad de acceso al centro y a los equipamientos existentes o a los que se prevé construir en un futuro próximo.
La edificación está ubicada en el tejido urbano del casco viejo de Corbera, con calles estrechas de gran pendiente, y en un solar de forma altamente irregular en el extremo de una manzana con edificación entre medianeras. Se sitúa entre las calles de Sant Antoni en la cota superior, la calle de la Pau en la pendiente y la calle de Sant Salvador en la parte baja. Entre la cota superior y la inferior hay un desnivel de 8,75 metros, lo que ha permitido ubicar tres plantas de 2,40 m, más forjado de 28 cm, que albergan un total de 74 plazas de aparcamiento y, además, disponer de una cámara de 60 cm en la cubierta para ejecutar las pendientes de la cubierta invertida.
Sin embargo, al mismo tiempo, el edificio saca provecho de esta situación con un acceso por planta, aprovechando las pendientes externas de la calle y evitando así las rampas internas de comunicación que reducirían el espacio destinado a plazas de aparcamiento. La cubierta del aparcamiento se transforma en una plaza que, en medio de la densidad y las pendientes de las calles, se convierte en uno de los espacios públicos llanos más grandes de esta zona de la población. La plaza, insertada dentro del casco urbano, se convierte también en un nuevo lugar de paso, puesto que en uno de sus extremos hay una escalera que permite fácilmente la comunicación con la calle Sant Salvador, sin tener que bajar por la calle de la Pau.
La plaza se ha planteado como un espacioso plano horizontal con un pavimento flotante de grandes losas prefabricadas con las pendientes interiores; la colocación de las losas a rompejunta facilita la comprensión de un espacio totalmente irregular.
Esta plaza no ocupa todo el ámbito de la cubierta del aparcamiento, sino un espacio cuyo límite es la alineación con la medianera del inmueble colindante, de forma que el edificio se adapta a la pendiente de la calle de la Pau con un cuerpo metálico más pequeño y con una cubierta liberada de la plaza. Este cuerpo metálico tiene una ligera curvatura hacia la calle inferior de Sant Salvador, que le permite llegar a ella con un volumen de menos de 6 metros de altura.
El edificio se convierte en un nuevo sitio de gran influencia urbana que, aparte de dar respuesta a las necesidades de aparcamiento, crea una nueva pieza como sitio de paso, de reposo y como mirador paisajístico hacia la parte baja de la riera Rafamans y los contrafuertes del macizo del Garraf y el Ordal. Para satisfacer las necesidades de reposo se ha instalado una pérgola pegada al edificio de viviendas que mitiga el impacto de la gran medianera sobre la plaza y da cobijo al mobiliario urbano. Al final de la pérgola está la caja de salida del aparcamiento, que comunica las tres plantas.

The plan arose out of the need to provide Corbera de Llobregat town centre with parking spaces to enable people living on the housing estates to come into the town centre and use the facilities that already exist or are planned to be built in the future.
The building constructed is situated in the old quarter of Corbera, with narrow, very steep streets, on an extremely irregularly shaped site at the end of a block with building between party walls. It is located between Carrer de Sant Antoni at the higher end, Carrer de la Pau on the slope, and Carrer de Sant Salvador at the lower end. Between the higher and the lower ends there is a difference in height of 8.75 m, which made it possible to fit in three 2.40 m storeys, plus 28 cm of floor-ceiling structure, providing 74 parking spaces and, in addition, a 60 cm chamber on the roof for making the inclines of the inverted roof.
At the same time, the building takes advantage of this situation with a ground-level entrance, making use of the street's external slopes to avoid the need for internal ramps that would reduce the space available for parking spaces.
The roof of the car park is transformed into a square which, in the midst of the dense maze of steep streets, becomes one of the biggest flat public spaces in this part of the town. The square, in the heart of the town, also becomes a new short cut, as there are stairs at one end enabling people to get to Carrer de Sant Salvador easily without having to go down Carrer de la Pau.
The square has been designed as a spacious horizontal plane with a floating pavement of large prefabricated slabs with interior inclines; laying the slabs in a staggered formation makes this completely irregular space easier to understand. The square does not occupy the whole of the car park roof, but a space bounded by the alignment with the party wall of the adjacent building, so that the building adapts to the slope of Carrer de la Pau with a smaller metal body and a roof separate from the square. This metal body is slightly curved towards the lower street, Carrer de Sant Salvador, which allows it to reach there with a volume less than 6 metres high.
The building becomes a new place with a big influence on the town. In addition to meeting the need for parking, it creates a new element acting as a place to walk through, a place to rest and as vantage point from which to see the lower part of the Rafamans gulley and the spurs of the Garraf and Ordal massif.
To meet the need for rest, a pergola was installed adjoining the block of flats to soften the impact of the big party wall on the square and provide shelter for the urban furniture. At the end of the pergola is the car park's exit shaft connecting the three storeys.

Emplaçament

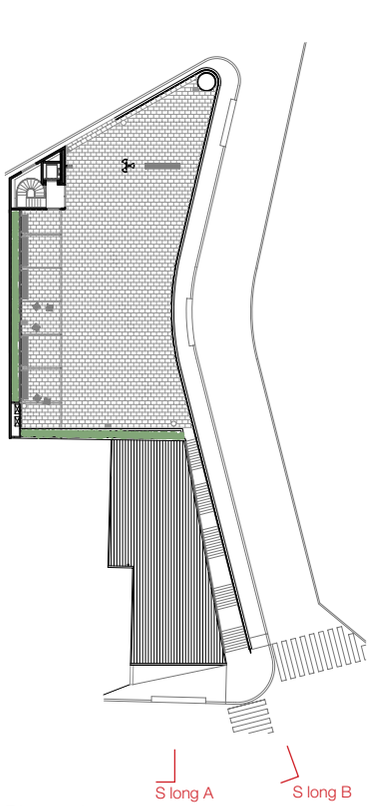

Planta plaça

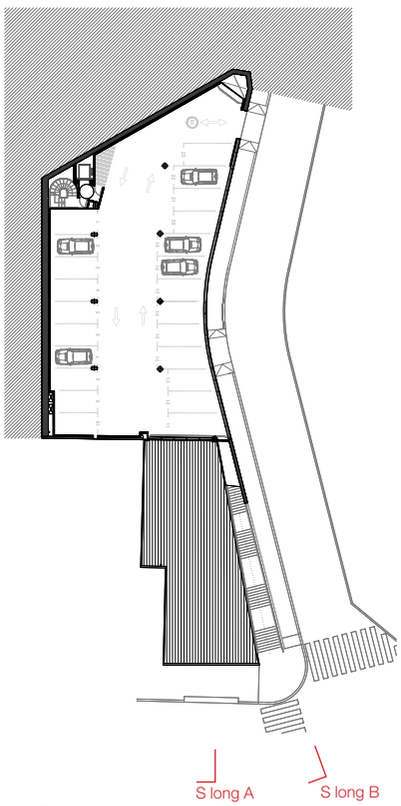

Planta 02

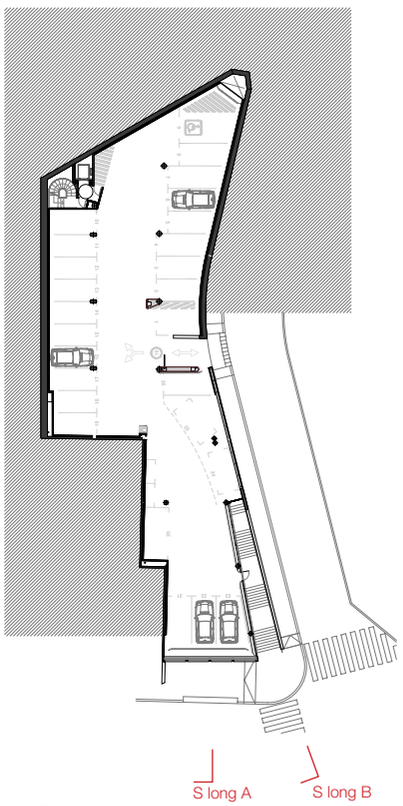

Planta 01

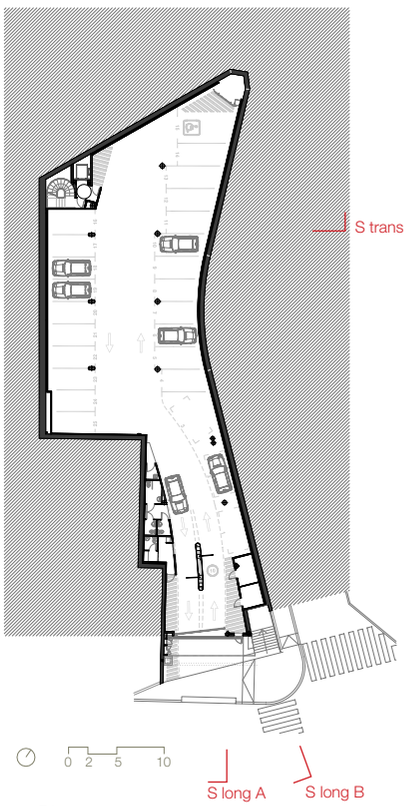

Planta 00

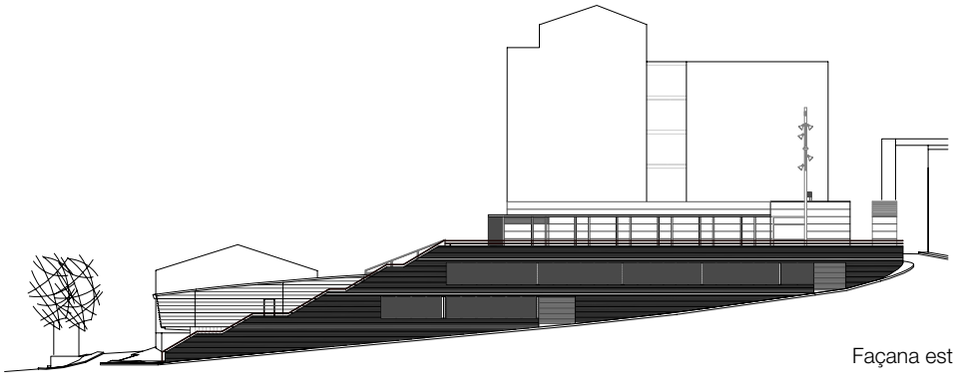

Façana est

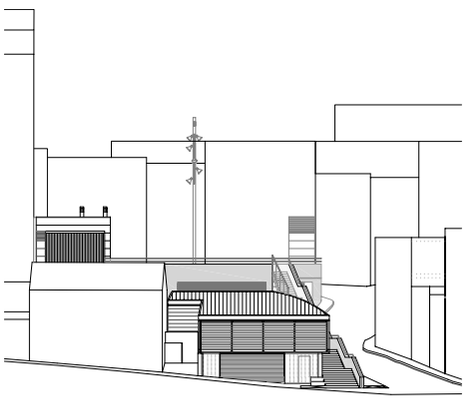

Façana sud

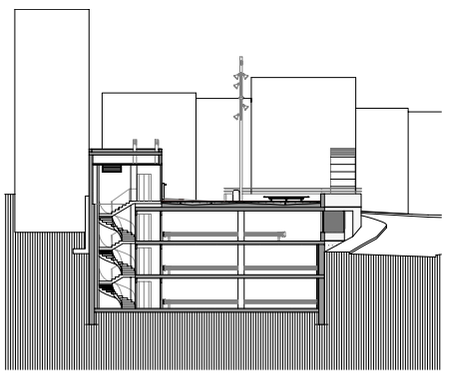

Secció transversal

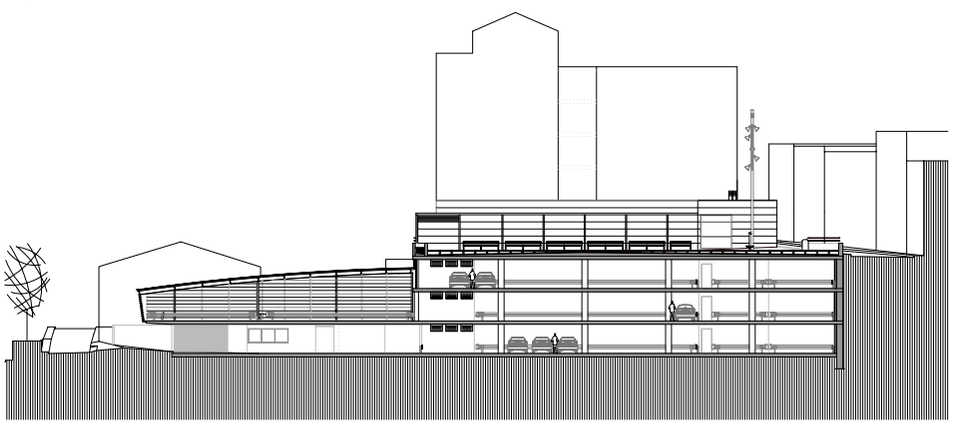

Secció longitudinal A

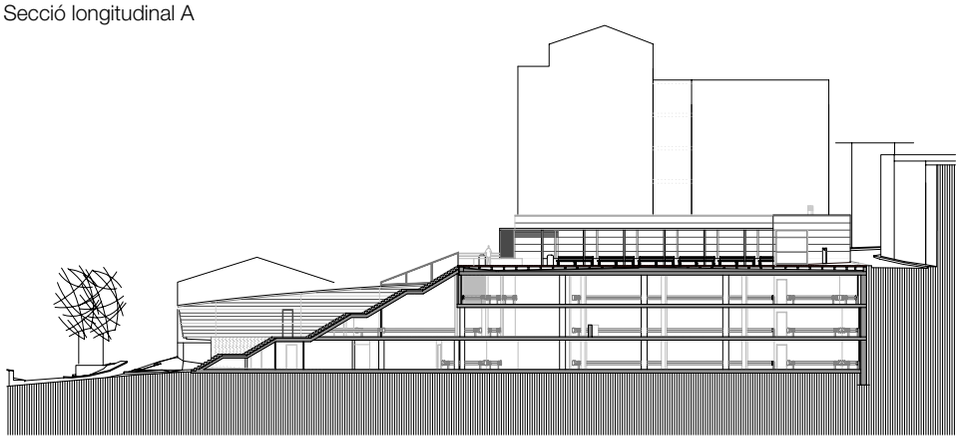

Secció longitudinal B

0 2 5 10

P
LLIURE

P 1

Biblioteca Marta Mata a l'edifici Titan

Cornellà de Llobregat

Projecte / Proyecto / Project
Rehabilitació i remodelació de l'edifici Titan en biblioteca

Municipi / Municipio / Municipality
Cornellà de Llobregat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Agost 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Desembre 2008

Superfície / Superficie / Area
1.660 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
3.193.688 €

Mòdul / Módulo / Module
1.923'91 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Antonio Montes (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Lluís Roig, Núria Giménez (arquitectes tècnics), Miguel Ángel Sala (BOMA – estructures), Josep Bayo (eng. tècnic industrial), Manuel Solé (Lerso Enginyers SCP – climatització), Elena Fontal, Marta Sánchez, Laura Garcia, Roger Ayza (arquitectes), Berta Navascués, Glòria Clavera, Jesús Magallón, Mireia Galofré (estudiants d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Cornellà de Llobregat, Emducsa, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Rehac SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Adrià Goula

L'edifici del Cine Titan, inclòs al catàleg de protecció del patrimoni arquitectònic, és una construcció noucentista erigida l'any 1926 segons el projecte de l'arquitecte Bienvenido Marín. L'any 1996 va ser rehabilitat per acollir un centre cívic. El 2005 se li va assignar el nou ús de biblioteca que porta el nom de la pedagoga Marta Mata.
El projecte ha concentrat el gruix de l'actuació a l'interior i ha respectat l'embolcall exterior de l'edifici (façanes i coberta): s'han restaurat tots els elements deteriorats de la façana noucentista i s'ha recuperat l'entrada per la rotonda. S'ha creat un «element junta» entre la fase construïda al 1926 i el 1996 on se situen els nuclis de comunicació i serveis des de on s'articula tot el programa de la biblioteca.
El bon funcionament de la biblioteca requeria l'increment de 400 m^2 útils. Com que l'edificabilitat ja estava exhaurida, es va proposar l'ampliació mitjançant l'excavació d'un soterrani i la disposició d'un entresolat. Aquesta nova secció de l'edifici es complementa amb la presència de patis intercalats, una gran lluerna i l'eixamplament de les obertures de façana. La connexió visual entre dins i fora i entre dalt i baix esdevé directa i augmenta la claror de forma natural a totes les plantes. El tamisat d'aquest nou component transparent es realitza mitjançant lames i vidres especials, que no només garanteixen la correcta exposició solar i el control visual, sinó que a més es converteixen en la nova imatge de la façana principal.
La façana sud dibuixa la secció de l'edifici i s'obre cap l'exterior amb un tancament de vidre de diferents tipus i transparència. L'edicle de coberta a la cantonada resol l'accés a la nova planta i crea un element singular a l'altra banda de la torre de la rotonda.
Les solucions estructurals s'han adaptat a les característiques de l'edifici existent. La nova planta soterrani es va excavar amb la formació d'una pantalla perimetral de micropilons amb revestiment de formigó. En la intervenció general de l'edifici, la nova estructura, per facilitat de muntatge, és metàl·lica: ho són els pilars, les escales i els forjats els quals són molt lleugers, de xapa col·laborant. A la planta primera s'hi ha col·locat una gran encavallada de 13 metres de llum que ocupa en alçada tota la planta i crea un doble espai triangular entre la façana i les plantes baixa i primera. El nou forjat de l'entresolat es recolza sobre uns tirants que pengen de les bigues corbades de la coberta metàl·lica existent.
Els elements de mobiliari estan integrats al mateix edifici. Les prestatgeries s'han col·locat encastades com un revestiment del mur de la mitgera, de tal manera que a través dels patis es pot veure tot el fons de llibres de la biblioteca. Les taules de lectura estan situades a les zones amb millor nivell d'il·luminació, al costat de la finestra de la façana i a sota de la lluerna. La majoria dels elements de mobiliari i baranes son bigues prefabricades de fusta encolada i laminada de pi, per aconseguir la màxima llum amb el menor nombre de suports.

El edificio del Cine Titan, incluido en el catálogo de protección del patrimonio arquitectónico, es una construcción novecentista erigida en 1926 según el proyecto del arquitecto Bienvenido Marín. En 1996 fue rehabilitado para acoger un centro cívico. En 2005 le fue asignado un nuevo uso como biblioteca que tiene por nombre el de la pedagoga Marta Mata.
El proyecto ha concentrado la mayor parte de la actuación en el interior y ha respetado el exterior del edificio (fachadas y cubierta): se han restaurado todos los elementos deteriorados de la fachada novecentista y se ha recuperado la entrada por la rotonda. Se ha creado un «elemento junta» entre la fase construida en 1926 y en 1996 en el que se sitúan los núcleos de comunicación y servicios desde los que se articula todo el programa de la biblioteca.
El buen funcionamiento de la biblioteca necesitaba del incremento de 400 m^2 útiles. Como la edificabilidad estaba ya agotada, se propuso la ampliación mediante la excavación de un sótano y la disposición de un altillo. Esta nueva sección del edificio se complementa con la presencia de patios intercalados, un gran lucernario y la ampliación de las aperturas de la fachada. La conexión visual entre dentro y fuera y entre arriba y abajo se presenta directa y aumenta la luz de forma natural en todas las plantas. El tamizado de este nuevo componente transparente se realiza mediante lamas y vidrios especiales, que no solamente garantizan la correcta exposición solar y el control visual, sino que además se convierten en la nueva imagen de la fachada principal.
La fachada sur dibuja la sección del edificio y se abre hacia el exterior con cerramiento de vidrio de distintos tipos y transparencia. El edículo de cubierta en la esquina resuelve el acceso a la nueva planta y crea un elemento singular en el otro lado de la torre de la rotonda.
Las soluciones estructurales se han adaptado a las características del edificio existente. El nuevo sótano se excavó con la formación de una pantalla perimetral de micropilotes con revestimiento de hormigón.
En la intervención general del edificio, la nueva estructura, por facilidad de montaje, es metálica: lo son los pilares, las escaleras y los forjados, que son muy ligeros, de chapa colaborante. En la primera planta, se ha colocado una gran cercha de 13 metros de luz que ocupa en altura toda la planta y crea un doble espacio triangular entre la fachada y las plantas baja y primera. El nuevo forjado del altillo se apoya en unos tirantes que cuelgan de las vigas curvadas de la cubierta metálica existente.
Los elementos de mobiliario están integrados en el propio edificio. Las estanterías se han colocado empotradas como un revestimiento del muro de la medianera, de forma que a través de los patios se puede ver todo el fondo de libros de la biblioteca. Las mesas de lectura están situadas en las zonas con un mejor nivel de iluminación, al lado de la ventana de la fachada y debajo del lucernario. La mayor parte de los elementos de mobiliario y barandillas son vigas prefabricadas de madera encolada y laminada de pino, para conseguir la máxima luz con el menor número de soportes.

The Cine Titan building, which is listed in the protected architectural legacy catalogue, is a construction in the *noucentista* style designed by the architect Bienvenido Marín and erected in 1926. In 1996 it was refurbished and turned into a community centre. In 2005 it was assigned a new use as a library bearing the name of the pedagogue Marta Mata.
Most of the work laid down in the plan concentrated on the interior while preserving the building's outer shell (façades and roof). All the dilapidated elements on the *noucentista* façade were refurbished and the entrance through the rotunda was restored. A "join element" was created linking the part built in 1926 and the part built in 1996 where the communication and services unit, from which the whole library plan is structured, are located.
Another 400 square metres of usable space were needed to ensure that the library was able to function properly. As all the buildable land had already been used up, it was decided to find the extra room by excavating a basement and putting in a mezzanine floor. This new section of the building was complemented by the introduction of interspersed wells, a big skylight and enlargement of the openings of the façade. The visual connection between inside and outside, and between top and bottom becomes direct, and increases the natural brightness on all the floors. The screening of this new transparent component is achieved by means of special strips and panes of glass that not only ensure the best exposure to the sun and visual control, but also become the new image of the main façade.
The southern façade outlines the building's cross section and opens up to the exterior with a glass enclosure of a different type and transparency.
The small structure at the corner of the roof provides access to the new storey and creates a singular element on the other side of the tower of the rotunda.
The structural solutions have been made to fit in with the characteristics of the existing building. The new basement storey was excavated and a concrete-cladded micropile screen formed round the perimeter. To make it easier to put up, the new structure in the main part of the building is metal. This applies to the pillars, the stairs and the frameworks which are made of composite steel decking and are very light. On the first floor a big truss with a 13 metres span has been put in place that occupies the whole of the storey and creates a double triangular space between the façade and the ground floor and the first floor. The new structural floor of the mezzanine storey is supported by braces hanging from the curved beams of the existing metal roof.
The items of furniture are integrated into the building. The shelves have been embedded as a lining on the party wall so that the whole of the library's collection of books can be seen through the wells. The reading desks are in the areas with the best light, next to the window on the frontage and under the skylight. Most of the items of furniture and the banisters are made of prefabricated glued and laminated pinewood beams to obtain the maximum amount of light with the minimum number of supports.

Emplaçament

0 10 25 50

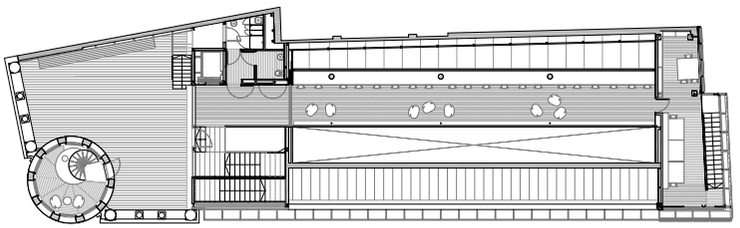

Planta altell

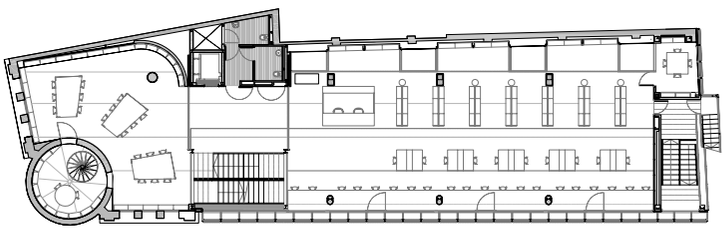

Planta segona

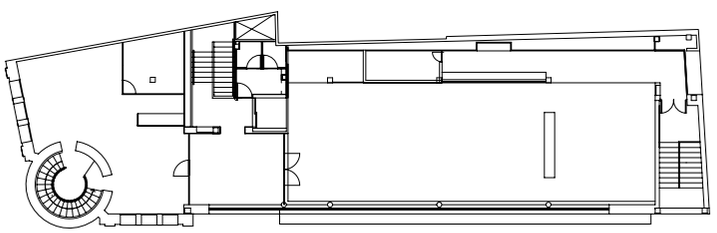

Planta 2 (estat previ)

0 2 5 10

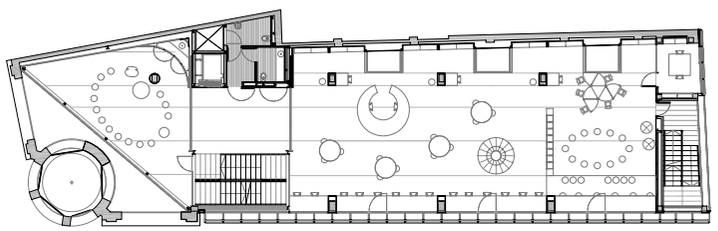

Planta primera

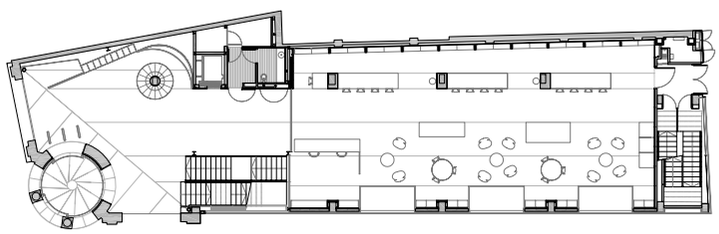

Planta baixa

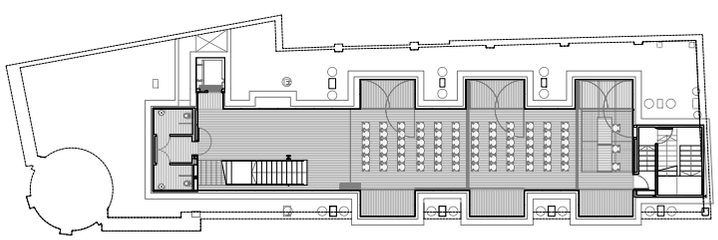

Planta soterrani

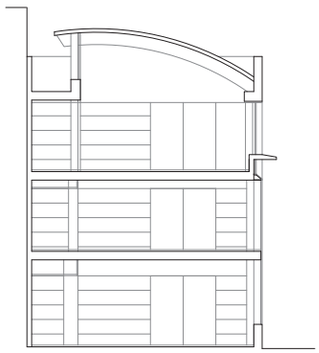

Secció transversal (estat previ)

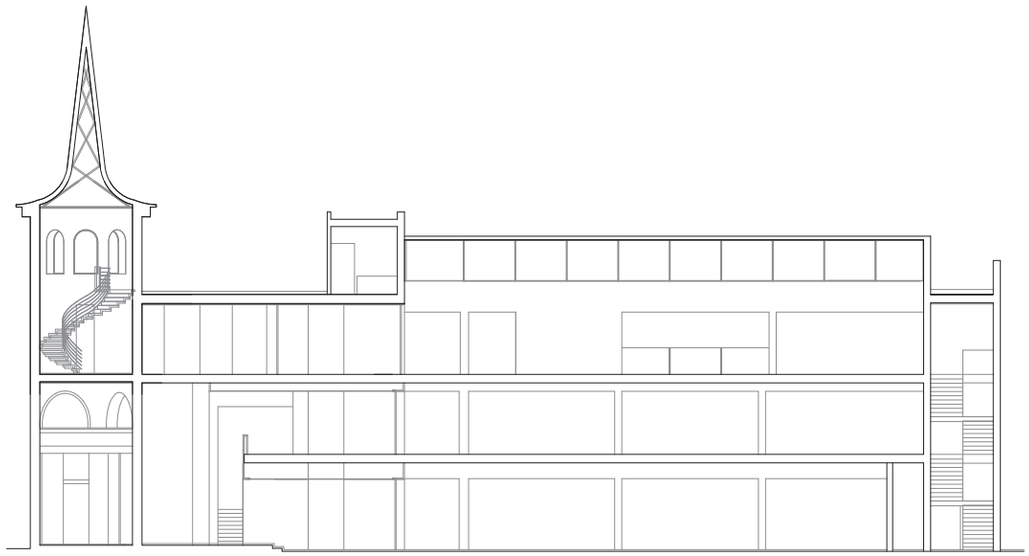

Secció longitudinal (estat previ)

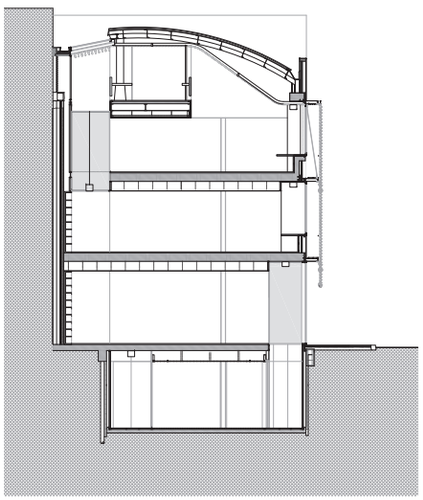

Secció transversal

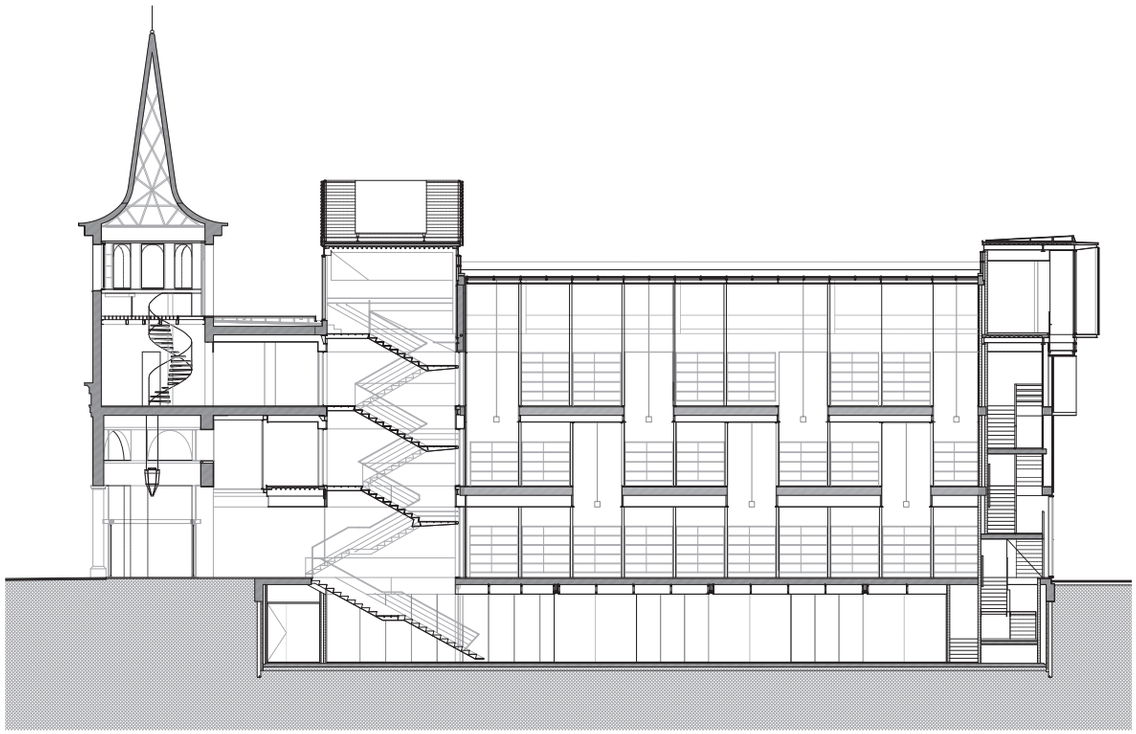

Secció longitudinal

0 1 2 5

Imatge estat previ

STOP
EBAIXES
FERRET
6918 CMR

Biblioteca de Bellvitge
L'Hospitalet de Llobregat

Projecte / Proyecto / Project
Construcció d'un edifici per a biblioteca, auditori, centre cultural i regidoria

Municipi / Municipio / Municipality
L'Hospitalet de Llobregat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Juliol 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Maig 2007

Superfície / Superficie / Area
6.400 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
10.499.907'78 €

Mòdul / Módulo / Module
1.640'61 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Jordi Henrich (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Olga Méliz (arquitecta tècnica), AIA Activitats Arquitectòniques (instal·lacions), Intec SBD (estructures), Inés Aubert, Víctor Garcia, Alejandro Milla, Víctor Franco, José Miguel Aicart, Martina Alonso, Raquel Carnero (arquitectes), Jordi Matas (disseny gràfic)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Dragados SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Adrià Goula

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en els V Premis Catalunya Construcció en la categoria Direcció o Gestió de l'Execució de l'Obra

L'edifici ha estat concebut com un contenidor multiús i compacte que allotja diverses funcions públiques complementàries, relacionades a través d'un únic vestíbul a triple alçada, que permet una comprensió ràpida del seu interior i que conté les comunicacions verticals. L'edifici té un únic accés des de la plaça de la Cultura. Els accessos als diversos departaments són independents, de manera que l'edifici pot funcionar parcialment obert.
El volum compacte i horitzontal de l'edifici és un contrapunt al context dels grans blocs de Bellvitge. Exteriorment, la façana principal, orientada al nord i a la gran plaça, és un mur cortina, amb vidres translúcids i transparents per tal d'establir una relació visual entre l'interior i l'exterior i permetre una òptima il·luminació natural. El gest suau dels dos plans inclinats, amb un gran plec, obre l'espai de la plaça i fa que es reflecteixi el context i el cel de manera insòlita. La resta de façanes són de panells prefabricats de formigó.
S'ha tingut especial cura en el disseny de les finestres per tal de protegir la insolació directa mitjançant unes lames horitzontals fixes d'alumini. Les façanes interiors són de vidre i permeten que els diferents espais i activitats es relacionin visualment entre ells.
A l'oest de l'edifici, un volum més baix canvia l'escala de la volumetria i la caixa de l'edifici s'articula en una terrassa oberta al barri. Aquest volum baix integra la rampa d'accés a l'aparcament soterrat situat sota la plaça.
Els usos que l'edifici alberga són biblioteca, auditori, centre cultural, regidoria i oficines municipals.
La biblioteca és l'ús principal i ocupa les plantes baixa i primera. Té un únic accés des del vestíbul principal, des d'on un doble espai obert a la plaça relaciona els diferents àmbits. El funcionament de la biblioteca és independent del de la resta de l'edifici i té les seves escales i el seu ascensor. A la planta baixa hi ha el fons general, l'hemeroteca, així com un espai especial per a lectura relaxada. A la planta primera hi ha la part més especialitzada, i la biblioteca infantil, separada de la resta; es pot accedir des de totes dues a la terrassa situada a l'oest de l'edifici. La distribució del mobiliari ha buscat emfasitzar les qualitats espacials de la biblioteca.
L'auditori està situat al costat sud de la planta baixa, al fons del vestíbul, a una cota un metre més baixa que la resta de la planta per tal de guanyar alçada. Destinada a sala polivalent, té el paviment pla, les cadires mòbils, la grada retràctil i l'escenari desmuntable.
El centre cultural se situa a la segona planta, a la part oest, i consta de diferents aules, tres de les quals es poden ajuntar formant-ne una de molt espaiosa; estan totes agrupades al voltant d'un gran pati obert, un claustre, que dóna llum als passos d'accés i al vestíbul general.
La regidoria i les oficines municipals ocupen totes les plantes del costat est de l'edifici. A la planta soterrani hi ha una sala d'exposicions, relacionada visualment amb el vestíbul, a part de magatzems, vestidors i sala de màquines.

El edificio se ha concebido como un contenedor multiusos y compacto que acoge varias funciones públicas complementarias, relacionadas a través de un único vestíbulo a triple altura, que permite una comprensión rápida de su interior, y que contiene las comunicaciones verticales. El edificio tiene un único acceso desde la plaza de la Cultura. Los accesos a los distintos departamentos son independientes, de forma que el edificio puede funcionar parcialmente abierto.
El volumen compacto y horizontal del edificio es un contrapunto respecto al contexto de los grandes bloques de Bellvitge. Exteriormente, la fachada principal, orientada al norte y a la gran plaza, es un muro cortina, con cristales translúcidos y transparentes para establecer una relación visual entre el exterior y el interior y permitir una óptima iluminación natural. El gesto suave de los dos planos inclinados, con un gran pliego, abre el espacio de la plaza y provoca el reflejo del contexto y el cielo de una forma insólita. El resto de fachadas son de paneles prefabricados de hormigón. Se ha tenido especial cuidado en el diseño de las ventanas para proteger la insolación directa mediante unas lamas horizontales fijas de aluminio. Las fachadas interiores son de vidrio y permiten que los diferentes espacios y actividades se relacionen visualmente entre sí.
Al oeste del edificio, un volumen más bajo cambia la escala de la volumetría y la caja del edificio se articula en una terraza abierta al barrio. Este volumen bajo integra la rampa de acceso al aparcamiento subterráneo situado por debajo de la plaza.
Los usos que se le pueden dar son biblioteca, auditorio, centro cultural, concejalía y oficinas municipales.
La biblioteca es su uso principal y ocupa las plantas baja y primera. Tiene un único acceso desde el vestíbulo principal, y desde allí un doble espacio abierto a la plaza relaciona los distintos ámbitos.
El funcionamiento de la biblioteca es independiente del resto del edificio y tiene sus escaleras y su ascensor.
En la planta baja está el fondo general, la hemeroteca, así como un espacio especial para la lectura relajada.
En la planta primera está la parte más especializada y la biblioteca infantil, separada del resto; se puede acceder desde ambas a la terraza situada al oeste del edificio. La distribución del mobiliario ha pretendido enfatizar las cualidades espaciales de la biblioteca.
El auditorio está situado al lado sur de la planta baja, en el fondo del vestíbulo, a una cota un metro más baja que el resto de la planta con el fin de ganar en altura. Destinada a sala polivalente, tiene su pavimento plano, las sillas móviles, la gradería retráctil y el escenario desmontable.
El centro cultural se sitúa en la segunda planta, en la parte oeste, y consta de distintas aulas, y tres de ellas se pueden juntar formando una muy amplia; todas están agrupadas alrededor de un gran patio abierto, un claustro, que da luz a los pasos de acceso y al vestíbulo general.
La concejalía y las oficinas municipales ocupan todas las plantas del lado este del edificio. En el sótano hay una sala de exposiciones, relacionada visualmente con el vestíbulo, además de almacenes, vestuarios y sala de máquinas.

The building has been designed as a compact, multipurpose container, for various complementary public functions connected via a single, triple-height vestibule that allows a rapid grasp of its interior and contains the vertical connections. The building has a single entrance from Plaça de la Cultura.
The entrances to the various different departments are independent, so the building can function partly open.
The building's compact, horizontal volume contrasts, yet combines, with the context of Bellvitge's big blocks of flats. On the outside, the main façade, which faces north and the large square, is a curtain wall with translucent and transparent panes of glass to establish a visual relation between the interior and the exterior, and allow in an optimum amount of natural light.
The gentle gesture of the two inclined planes, with a large fold, opens up the space of the square and causes the context and the sky to be reflected in a quite unusual manner. The other façades are made of prefabricated concrete panels. Special care has been taken over the design of the windows, which provide protection from direct sunlight by means of fixed horizontal aluminium strips. The interior façades are glass and enable the different spaces and activities to relate visually to each other.
On the western side of the building a lower volume changes the scale and the casing of the building links up with a terrace that is open to the neighbourhood. This lower volume has an inbuilt ramp providing access to the underground car park below the square.
The building houses a library, auditorium, cultural centre, a local councillor's and various municipal offices.
The library is the main facility and occupies the ground floor and the first floor. It has a single entrance from the main vestibule. From here a double space open to the square links the different areas. The library functions independently of the rest of the building and has its own stairs and lift. The ground floor contains the general collection, the newspaper and periodicals library, and a special space for relaxed reading.
The first floor contains the more specialised part and the children's library, which is separate from the rest. Both of them provide access to the terrace on the western side of the building. The furniture has been arranged to emphasise the library's special features.
The auditorium is on the south side of the ground floor, at the far end of the vestibule, one metre below the level of the rest of the storey in order to make it higher inside. Planned as a multipurpose hall, the flooring is flat, the chairs can be moved, the tiers stowed away and the stage taken down.
The cultural centre, which is on the second floor, in the western part, consists of several rooms, three of which can be joined together to form one very large space. They are all grouped around a big open courtyard –a cloister- that provides light for the entrance ways and the general vestibule.
The councillor's office and the municipal offices occupy all the floors on the eastern side of the building. In the basement there is an exhibition hall –visually connected to the vestibule- as well as storerooms, changing rooms and an engine room.

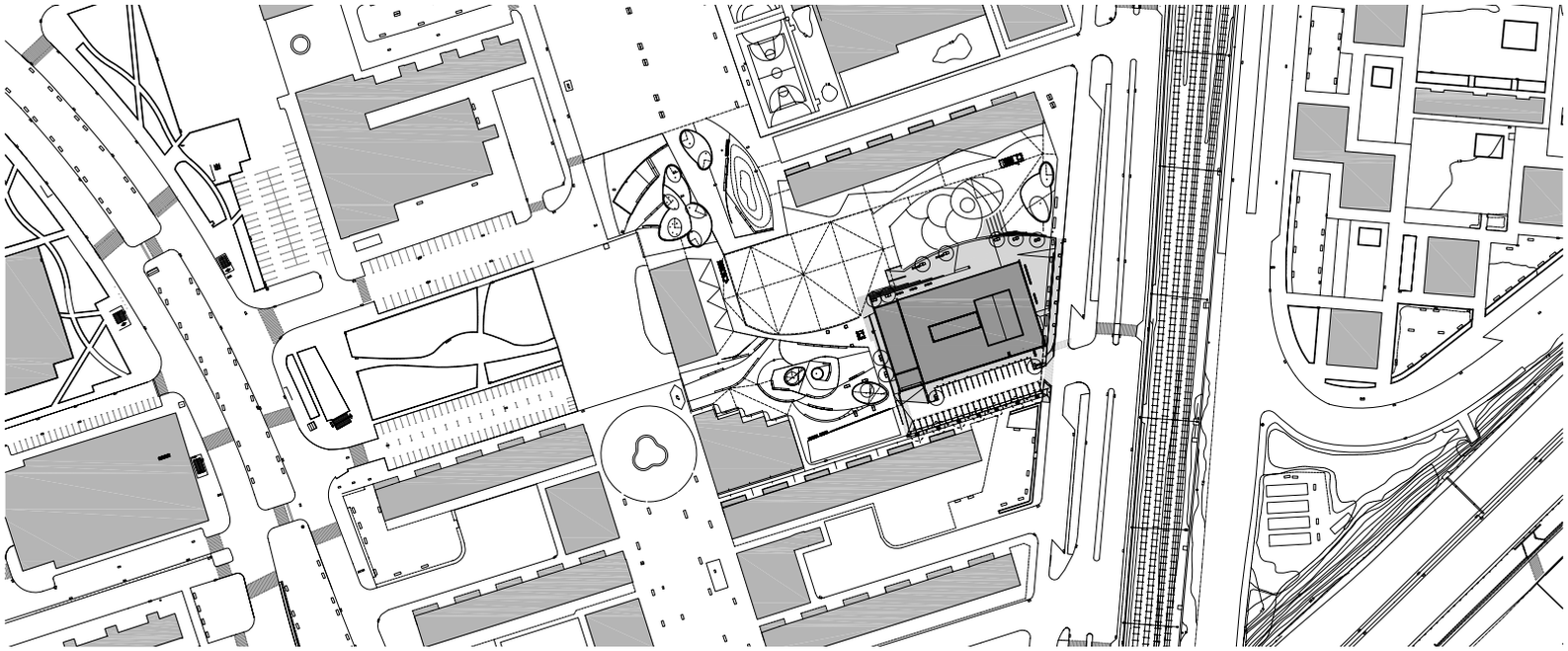

Emplaçament

0 10 20 50

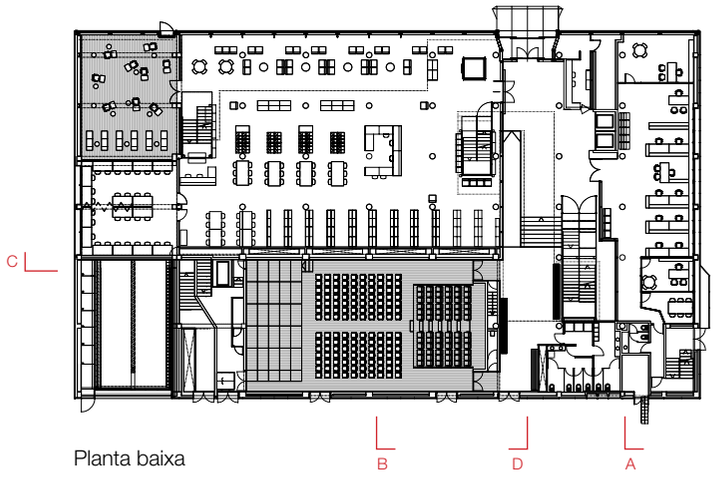

Planta baixa

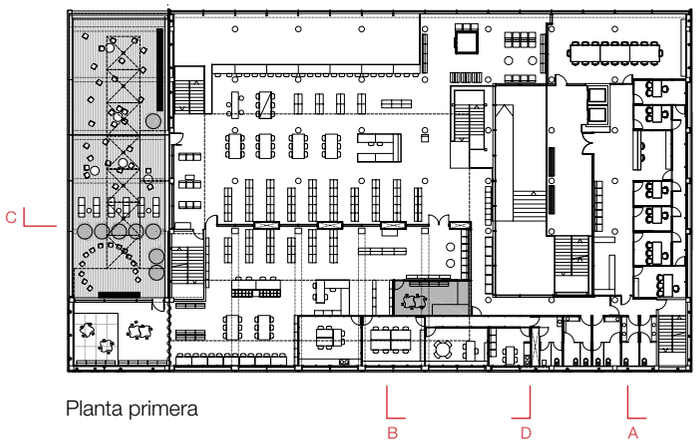

Planta primera

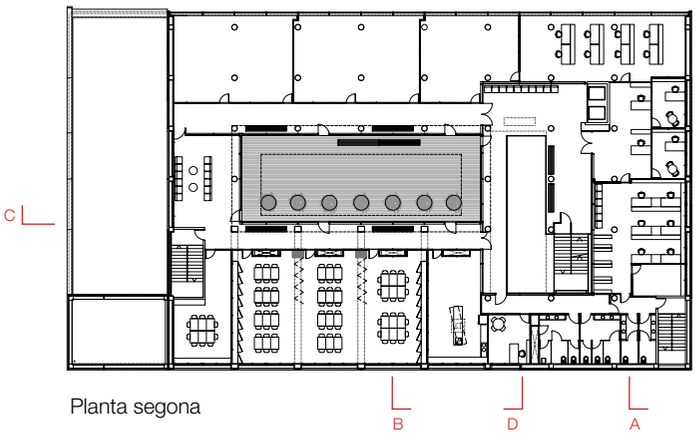

Planta segona

0 2 5 10

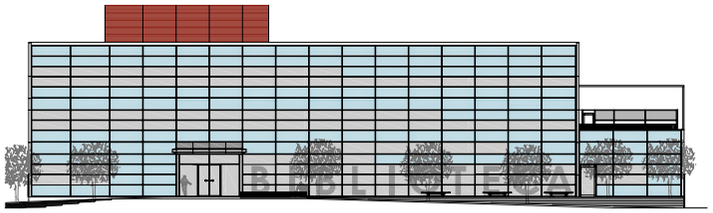

Alçat nord

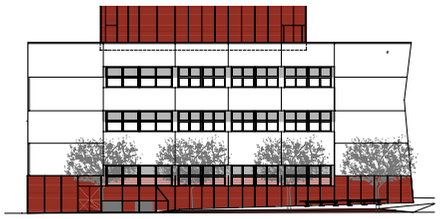

Alçat est

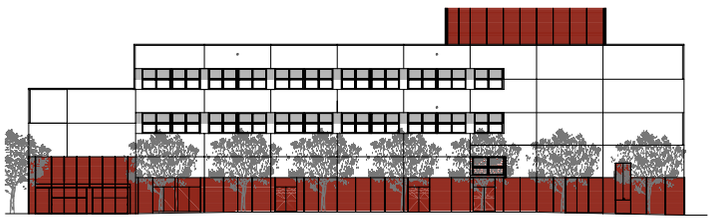

Alçat sud

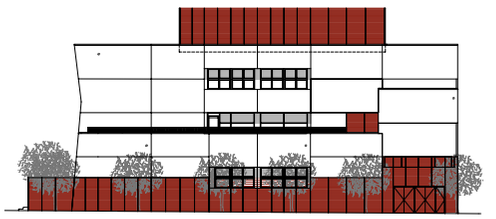

Alçat oest

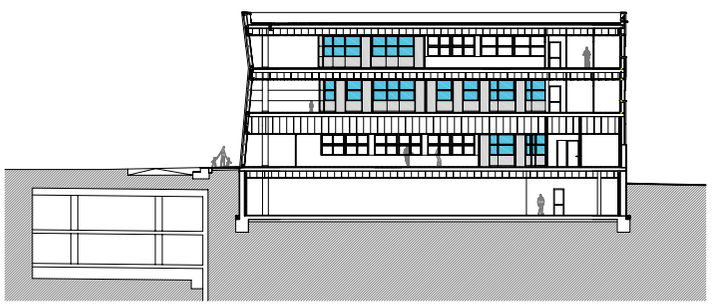

Secció A

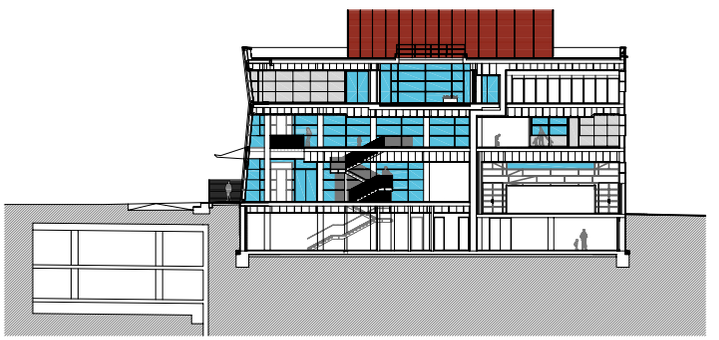

Secció B

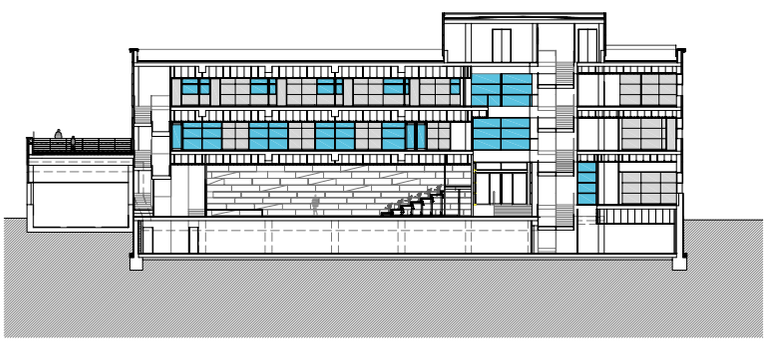

Secció C

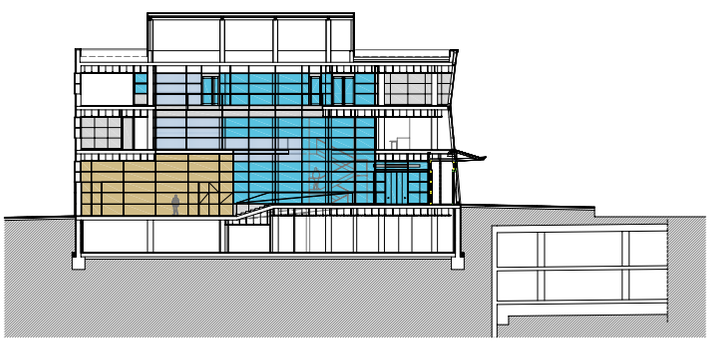

Secció D

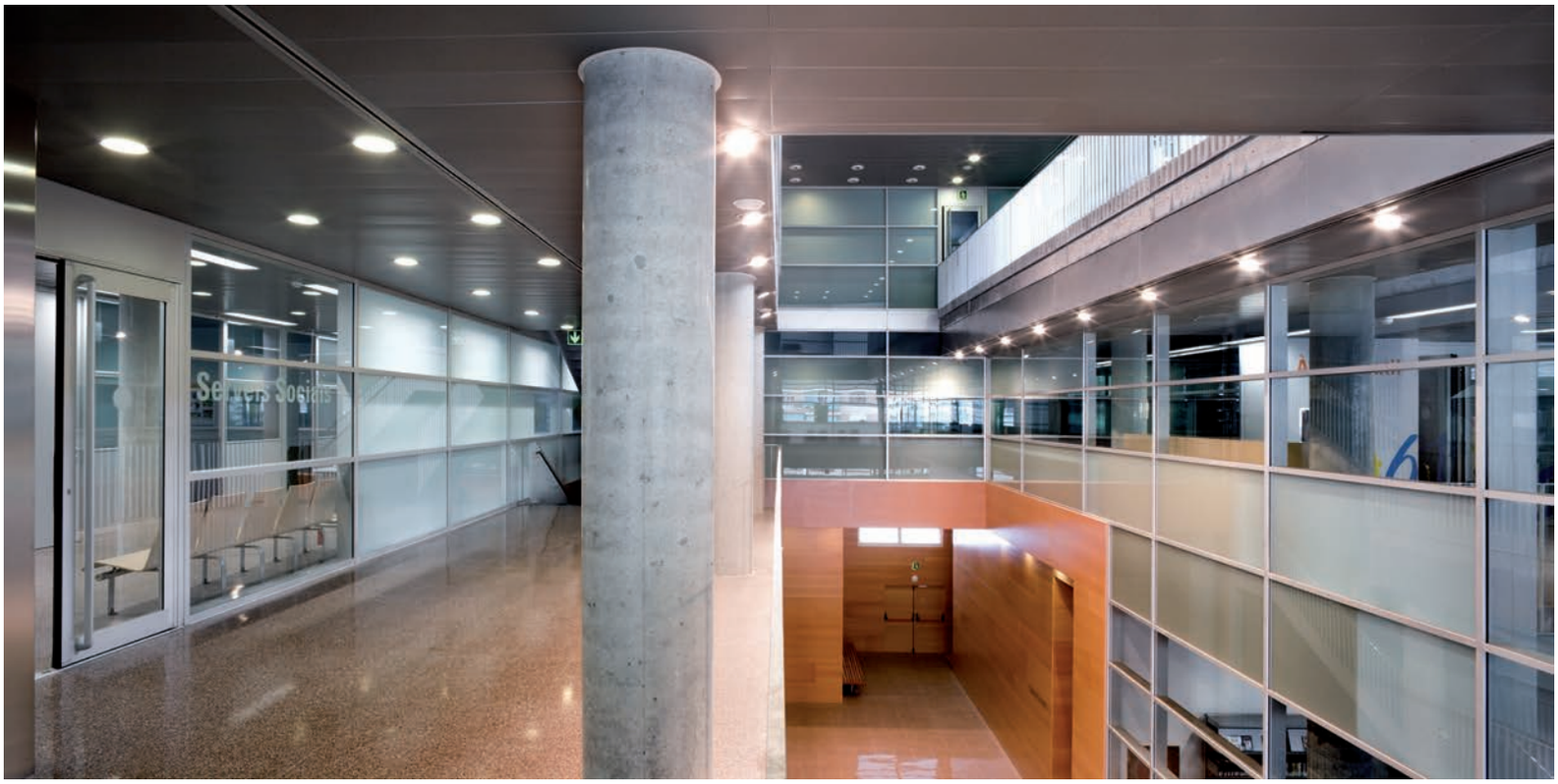
Serveis Socials

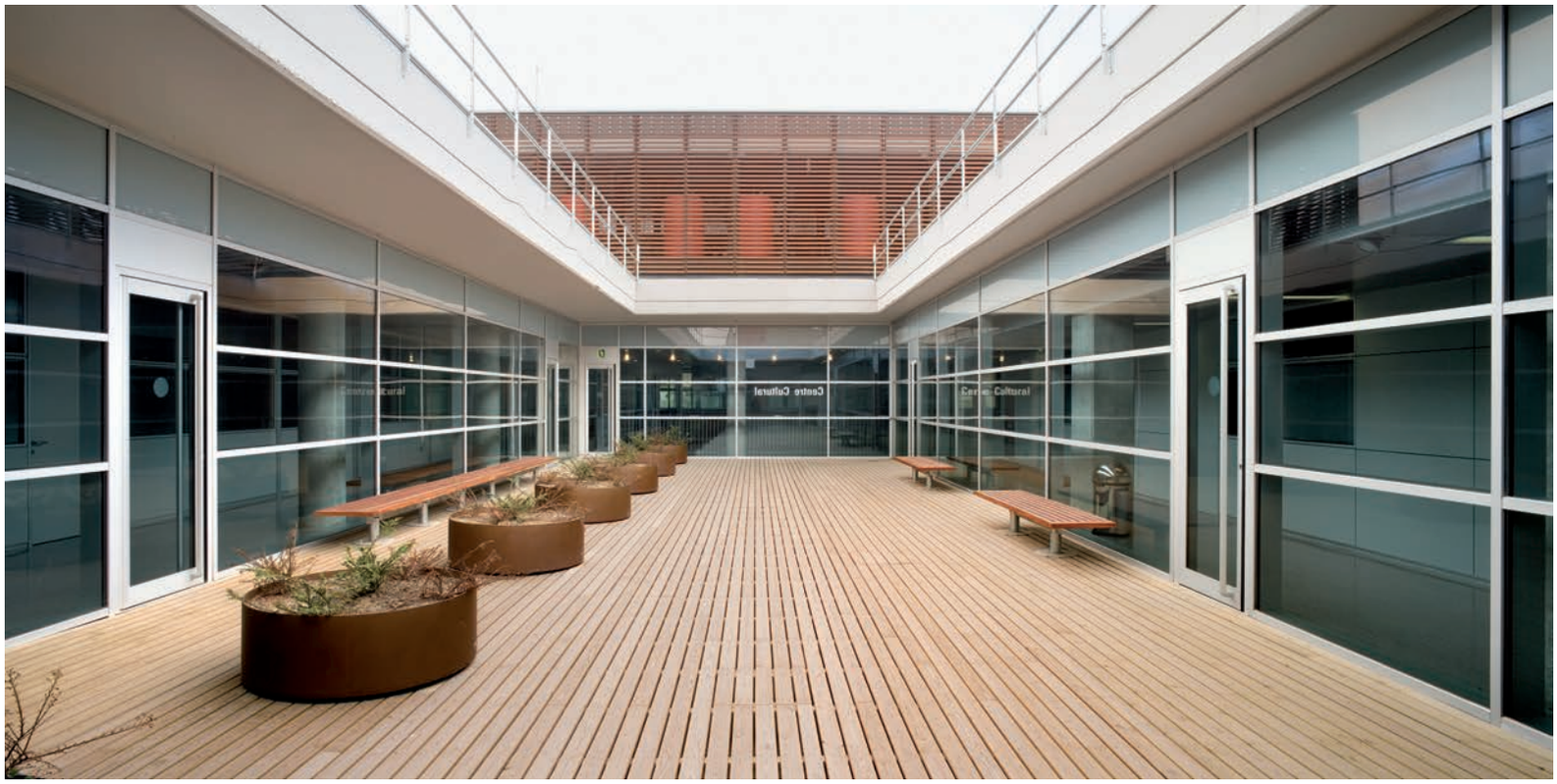

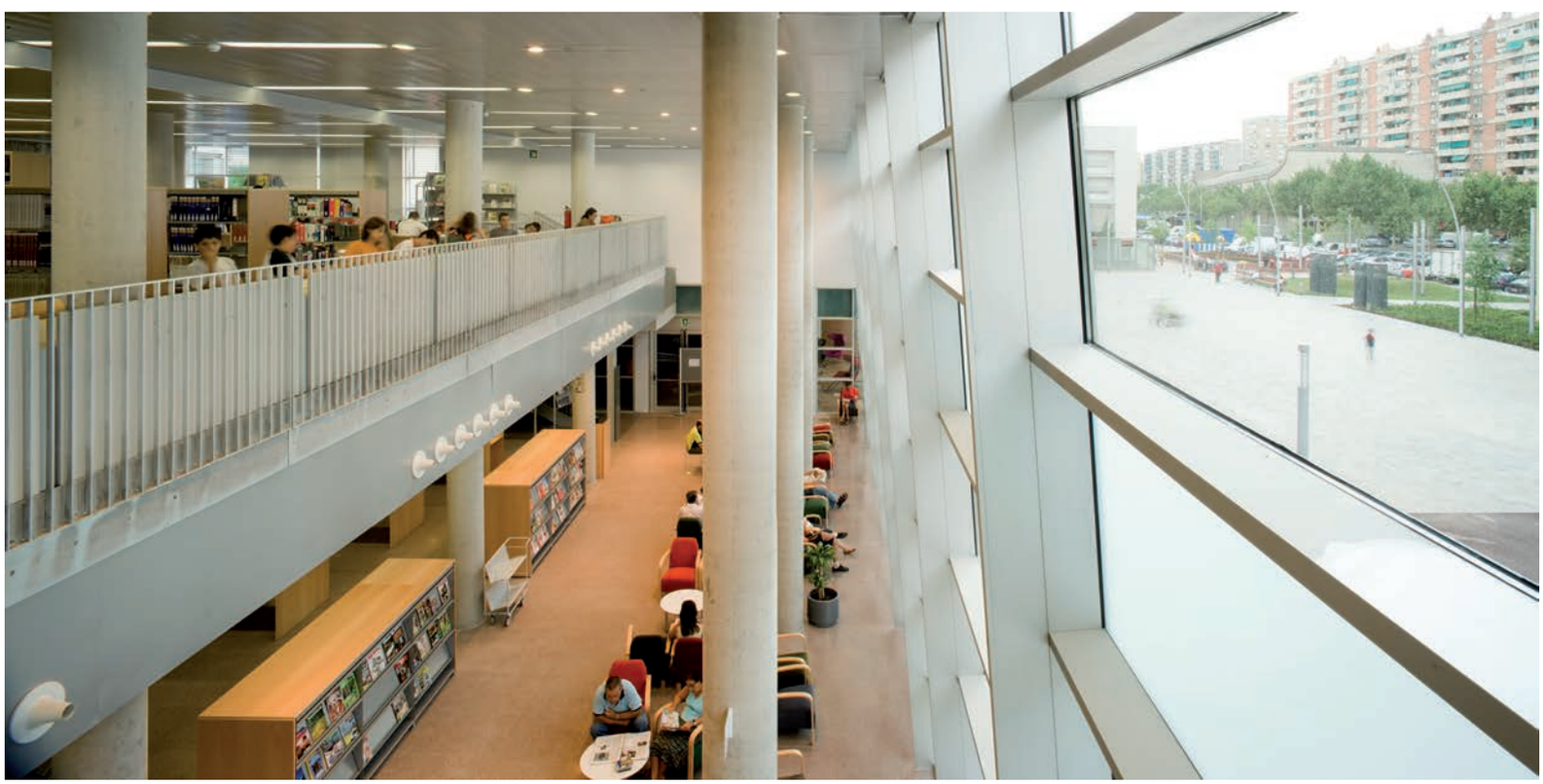

Edifici de Ca n’Arús
L’Hospitalet de Llobregat

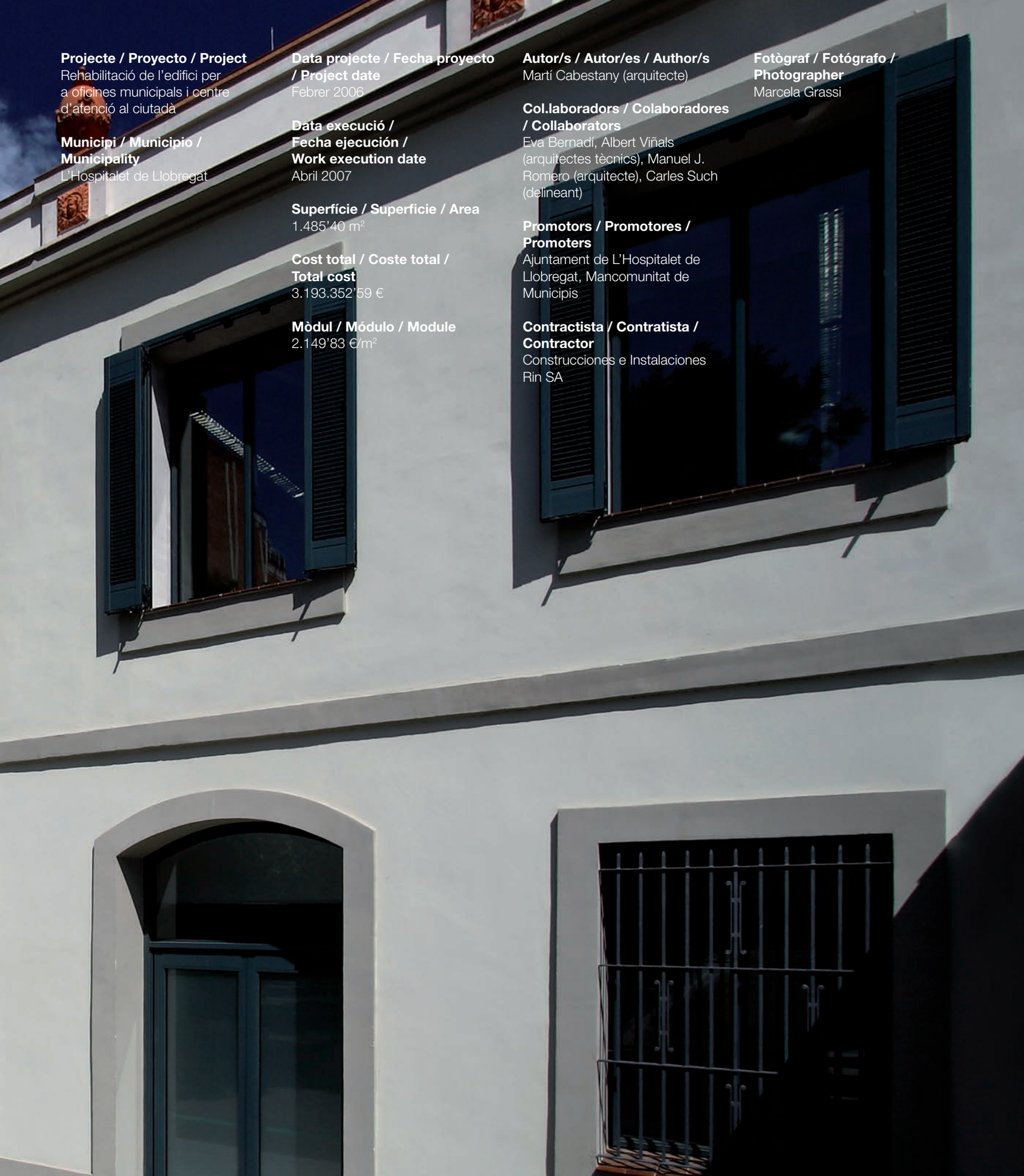

Projecte / Proyecto / Project
Rehabilitació de l'edifici per a oficines municipals i centre d'atenció al ciutadà

Municipi / Municipio / Municipality
L'Hospitalet de Llobregat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Febrer 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Abril 2007

Superfície / Superficie / Area
1.485'40 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
3.193.352'59 €

Mòdul / Módulo / Module
2.149'83 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Martí Cabestany (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Eva Bernadí, Albert Viñals (arquitectes tècnics), Manuel J. Romero (arquitecte), Carles Such (delineant)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Construcciones e Instalaciones Rin SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Marcela Grassi

Aquesta edificació, emplaçada a la confluència de l'avinguda del Carrilet amb la rambla de la Marina, és una antiga residència senyorial datada pels volts de la darrera meitat del segle XIX i composta per diversos cossos que mantenen certa unitat simètrica. L'edifici principal, de planta baixa i dos pisos, està flanquejat per dues construccions menors que al primer pis disposen d'una galeria d'arcs. A la banda de llevant, s'hi alça un altre cos de planta i pis que clou el conjunt per la banda de la rambla de la Marina.
La tipologia estructural dels dos cossos és de parets d'obra de fàbrica i pedra; en el cos principal, el sostre de la planta baixa el formen unes voltes de canó que a la nau central són tres voltes de creuer. El sostre de la planta pis esta conformat amb bigues de fusta de secció rectangular, mentre que el de la planta baixa del cos de llevant és de bigues de formigó i voltes de ceràmica. Totes les cobertes estan formades per bigues de fusta no escairades, són troncs sense treballar. La coberta corresponent a la segona planta està reforçada amb un entramat de perfils d'acer laminat. Les façanes són de fàbrica de ceràmica i pedra natural arrebossada amb morter.
El projecte s'ha desenvolupat en dues fases. A la primera es van fer els treballs de reforç de l'estructura i de rehabilitació de la façana que comprenien la reparació d'esquerdes, el reforç de les voltes de canó, la substitució de trams de sostre amb forjat unidirecional i la substitució de les cobertes existents. S'han sanejat les façanes per millorar tots els seus aspectes estètics i de seguretat mantenint un respecte absolut per l'estil propi de l'edifici original; s'ha tingut en compte la textura i els colors per tal de no entrar en disconformitat amb la naturalesa de la zona i s'han unificat tots els elements arquitectònics retirant tots aquells que no eren originals i que amb el pas dels anys havien anat modificant l'aspecte exterior de l'edifici. S'han tapiat un seguit d'obertures amb fàbrica ceràmica enrasada amb el pla de les parets i aplicant-hi el mateix acabat superficial que a la resta de la façana. També s'han eliminat els baixants de sanejament que passaven per l'exterior de la façana.
A la segona fase s'ha dut a terme l'adequació, distribució i acabats de l'espai interior de l'edifici per tal de donar resposta al nou ús d'oficines i servei d'atenció al ciutadà com a equipament municipal. Així a cada una de les tres plantes s'hi ubiquen uns serveis, adaptats a la planta baixa, a més de les diverses dependències per a instal·lacions. Les tres plantes es comuniquen verticalment mitjançant una escala de tres trams entre cada pis, a més d'un ascensor.
A la planta baixa hi ha la recepció, una sala d'exposicions, dues sales d'espera i la sala d'atenció al ciutadà i a les famílies, amb els seus arxius corresponents. A la planta primera, dues sales d'espera, diferents espais per a oficines, sala de reunions i diversos espais per a arxius. A la planta tercera s'hi ubica una sala d'espera amb espais per a oficines d'atenció i arxius.
Finalment s'ha remodelat el jardí d'ús públic que dóna accés a l'edifici rehabilitant-ne l'estructura i renovant-ne les plantacions.

Esta edificación, situada en la confluencia de la avenida del Carrilet con la rambla de la Marina, es una antigua residencia señorial de mediados del siglo XIX y está compuesta por varios cuerpos que mantienen cierta unidad simétrica. El edificio principal, de planta baja y dos pisos, está flanqueado por dos construcciones menores que en el primer piso disponen de una galería con arcos. En el este, se levanta otro cuerpo de planta y piso que cierra el conjunto por el lado de la rambla de la Marina.
La tipología estructural de los dos cuerpos es de paredes de obra de fábrica y piedra; en el cuerpo principal, el techo de la planta baja está formado por unas bóvedas cilíndricas que en la nave central son tres bóvedas de crucero. El techo de la planta piso está formado por vigas de madera de sección rectangular, mientras que el de la planta baja del cuerpo este es de vigas de hormigón y bóvedas de cerámica. Todas las cubiertas están formadas por vigas de madera no escuadradas, son troncos que no han sido trabajados. La cubierta correspondiente a la segunda planta está reforzada con un entramado de perfiles de acero laminado. Las fachadas son de fábrica de cerámica y piedra natural enfoscada con mortero.
El proyecto se ha desarrollado en dos fases. En la primera fase se hicieron las obras de refuerzo de la estructura y de rehabilitación de la fachada, que comprendían la reparación de grietas, el refuerzo de las bóvedas cilíndricas, la sustitución de tramos de techo con forjado unidireccional y la sustitución de las cubiertas existentes. Se han saneado las fachadas para mejorar todos sus aspectos estéticos y de seguridad manteniendo un respeto absoluto por el estilo propio del edificio original; se ha tenido en cuenta la textura y los colores para no entrar en disconformidad con la naturaleza de la zona y se han unificado todos los elementos arquitectónicos quitando los que no eran originales y que, con el paso de los años, habían ido modificando el aspecto exterior del edificio. Se han tapiado una serie de aperturas con fábrica cerámica enrasada con el plano de las paredes y aplicando el mismo acabado superficial que en el resto de la fachada. También se han eliminado los bajantes de saneamiento que pasaban por el exterior de la fachada.
En la segunda fase, se ha llevado a cabo la adecuación, distribución y acabados del espacio interior del edificio para dar así respuesta al nuevo uso de oficinas y servicio de atención al ciudadano como equipamiento municipal. De esta forma, en cada una de las tres plantas hay unos servicios, adaptados en la planta baja, además de las varias dependencias para instalaciones. Las tres plantas se comunican verticalmente mediante una escalera de tres tramos entre cada piso, además de un ascensor.
En la planta baja está la recepción, una sala de exposiciones, dos salas de espera y la sala de atención al ciudadano y atención a las familias, con sus archivos correspondientes. En la primera planta, dos salas de espera, distintos espacios para oficinas, sala de reuniones y varios espacios para archivos. En la tercera planta, hay una sala de espera con espacios para oficinas de atención y archivos.
Finalmente, se ha remodelado el jardín de uso público que da acceso al edificio rehabilitando su estructura y renovando sus plantaciones.

This group of buildings, situated at the crossroads of Avinguda del Carrilet and Rambla de la Marina, is a former stately home dating from about the second half of the 19th century, comprising various bodies possessing a certain symmetrical unity. The main building has three floors and is flanked by two smaller constructions with a gallery of arches on the first floor. On the eastern side there is a two-storey building that closes the group on the side of Rambla de la Marina.
The structure of the two bodies consists of brick and stone walls. The ground floor ceiling is formed by barrel vaults that in the central space are three ribbed vaults. The first floor ceiling is made of wooden beams with a rectangular cross section and ceramic vaults. All the roofs are formed of untrued wooden beams – tree trunks that have been left as they were.
The second storey has been reinforced with a framework of laminated steel profiles. The façades are brick and natural stone roughcast with mortar.
The plan was implemented in two stages. The first stage consisted in reinforcing the structure and refurbishing the façade, which included repairing the cracks, strengthening the barrel vaults, replacing sections of the ceilings with a beam and pot floor and replacing the existing roofs. The façades were repaired to improve all their aesthetic and safety features while maintaining absolute respect for the original building's own style. Care was taken to ensure that the texture and colours were not out of keeping with the nature of the area, and all the architectural elements were unified - all those that were not original and over the years had gradually altered the building's external appearance were removed. Various openings have been bricked up flush with the plane of the walls and covered with the same finish as the rest of the façade. The waste pipes on the outside of the façade were also removed.
During the second stage work was done on the adaptation, distribution and finishes of the interior of the building to make it suitable for its new use as offices and as a municipal facility for attending to the public. Toilets have been installed on all three floors, with those on the ground floor having disabled access, and several rooms have been made for installations. The three storeys are connected vertically by means of a staircase with three sections between each floor, as well as a lift.
On the ground floor there are a reception area, an exhibition room, two waiting rooms and the room for attending to citizens, and the room for attending to families, with their corresponding records. On the first floor there are two waiting rooms, various spaces for offices, a meeting room and various spaces for records. On the third floor there is a waiting room with spaces for offices for attending to the public and keeping records.
Lastly, the garden for use by the public that leads into the building has been remodelled, its structure renovated and new vegetation planted in it.

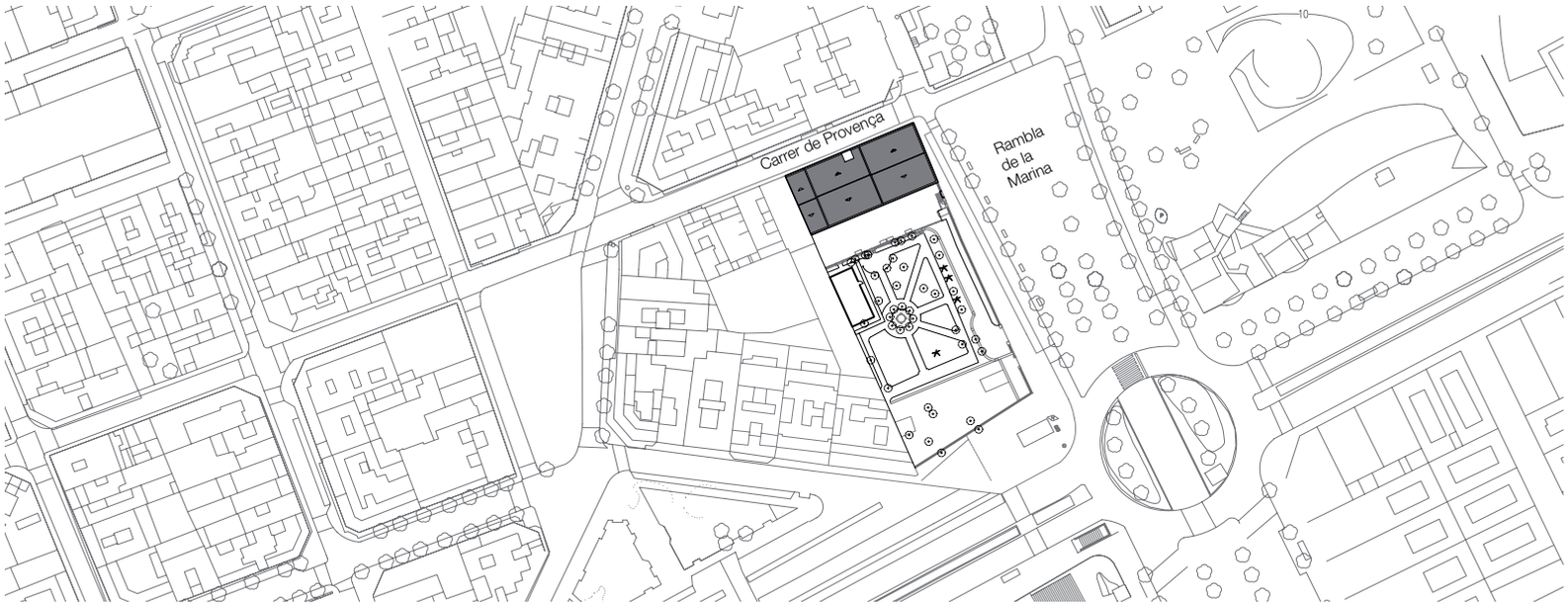

Emplaçament

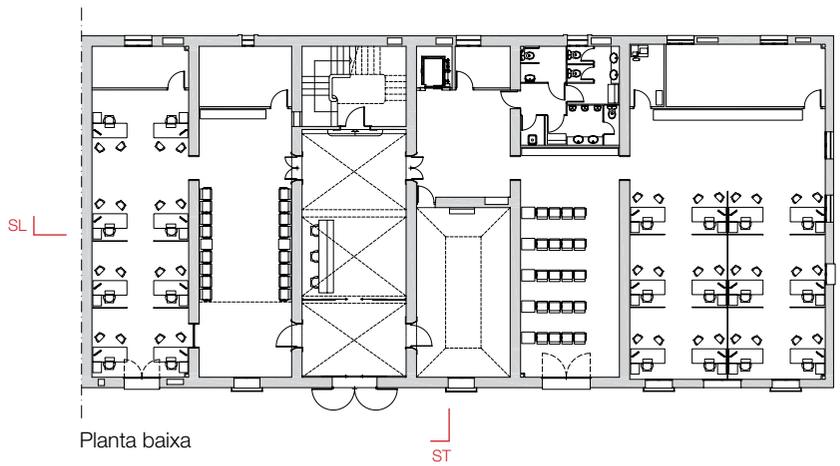

Planta baixa

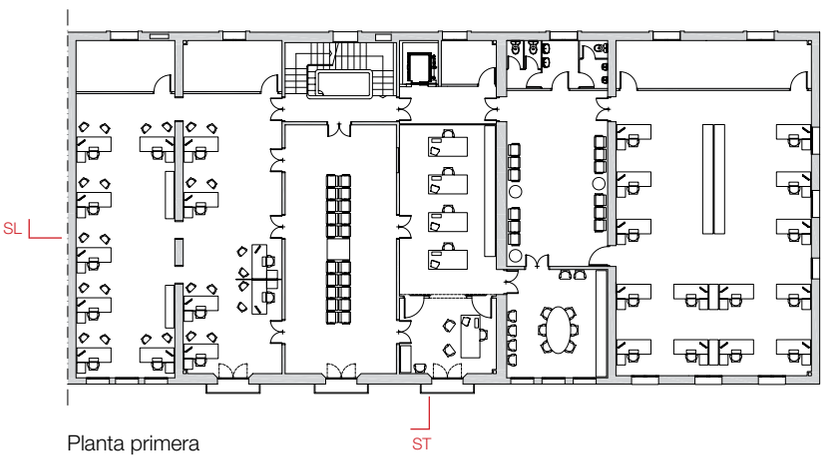

Planta primera

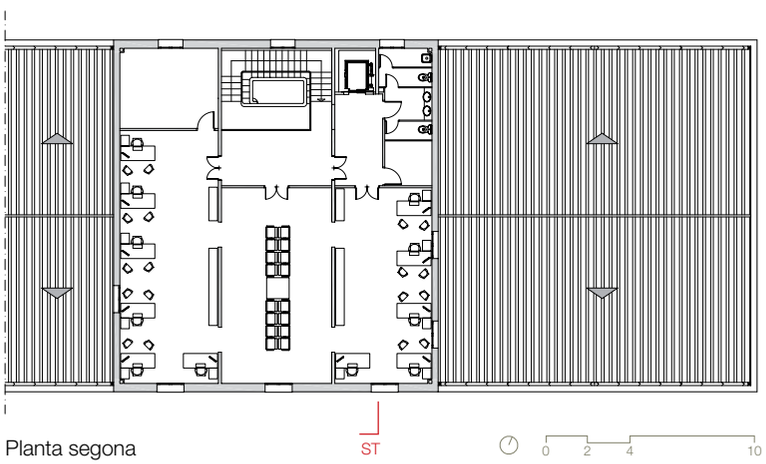

Planta segona

Façana jardí

Façana Rambla Marina

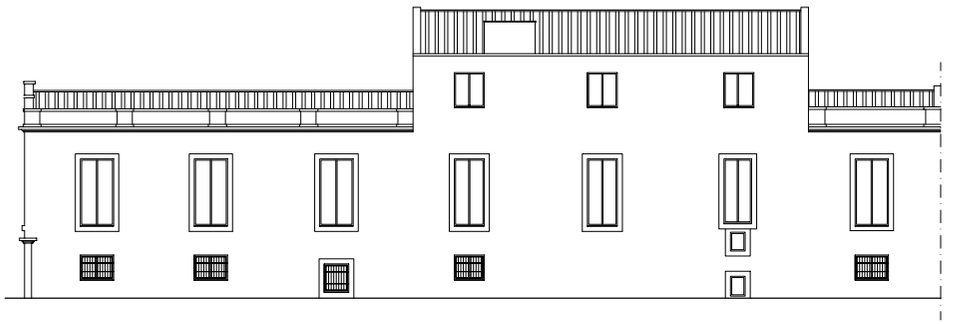

Façana carrer Provença

Secció transversal

Secció longitudinal

0 1 4 10

Escola d’adults al Casal Balsalobre

Montcada i Reixac

Projecte / Proyecto / Project
Rehabilitació de l'antic casal

Municipi / Municipio / Municipality
Montcada i Reixac

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Octubre 2004

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Febrer 2006

Superfície / Superficie / Area
716'40 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
772.381'68 €

Mòdul / Módulo / Module
1.078'14 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Marcià Codinachs (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Ricardo Miranda (arquitecte tècnic), Veronika Schuster (arquitecta)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Montcada i Reixac, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Sapic

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Jury Barattini

La rehabilitació del Casal Balsalobre ha tingut per objecte resoldre alguns aspectes estructurals i funcionals fent-hi una renovació a fons per tal de destinar-lo a equipament educatiu del barri de Can Sant Joan a la perifèria de Montcada i Reixac. En concret es destina a escola de adults, cosa que a més significa una millora per al conjunt del barri.
L'edifici, entre mitgeres i amb una superfície construïda de 716,40 m^2 es localitza en un solar estret de 6 m d'amplada per 30 de profunditat. Té quatre plantes d'alçada, de les quals la darrera s'enretira de la línia de façana per cada cantó de la parcel·la uns quatre metres creant dos espais de terrassa. Com ja s'ha avançat, el projecte de reforma serveix per reforçar aspectes estructurals, per millorar la distribució de l'espai en funció del seu ús, així com per reformular l'aspecte estètic.
La distribució interior s'adapta al programa de l'escola per a adults. L'esquema es compon d'un nucli de serveis a la meitat de cada planta que la divideix en dos espais principals. A la planta baixa s'amplia la zona d'accés a l'edifici i s'hi situa el taulell de recepció junt amb el programa administratiu i de direcció i una sala polivalent. A les dues primeres plantes s'hi troben les diferents aules i a la darrera planta la biblioteca i la sala de professors, amb accés a les terrasses.
Els espais d'aulari s'obren al carrer mitjançant grans finestrals amb filtres de colors; a més es recuperen les terrasses. Es reforça amb colors càlids l'àmbit del nucli de circulació: a la planta baixa amb vidres tintats i a les tres plantes amb pintura vermella.
La idea del projecte de reforma de façana és donar identitat a l'edifici i un aspecte més progressiu tal com correspon a una escola. Es crea a cada planta, a les dues façanes, un mòdul de 3,80 m x 2,70 m que ocupa tres finestres existents. Aquest mòdul, a mode de galeria amb forma triangular, sobresurt de la línia de façana. La disposició dels grans finestrals és alterna i manté un joc de desplaçaments. Per ressaltar l'àmbit d'accés a l'edifici es disposen dos trenca-sols laterals, com a perllongament de les parets mitgeres, formats per una estructura d'acer aplacada amb llistons de fusta de pi de Flandes. Aquest motiu de fusta es repeteix a la tanca plegable que separa l'edifici del carrer de Reixagó. L'ús de colors càlids amb un mosaic ceràmic fins el forjat de la segona planta permet requalificar el barri i l'entorn de l'espai públic d'aquest carrer. La resta de la façana es completa amb un revestiment de morter monocapa de color blanc.

La rehabilitación del Casal Balsalobre ha tenido como objeto resolver algunos aspectos estructurales y funcionales haciendo una renovación a fondo para destinarlo a equipamiento educacional del barrio de Can Sant Joan en la periferia de Montcada i Reixac. Concretamente, se destina a escuela de adultos, lo que además significa una mejora para el conjunto del barrio.
El edificio, entre medianeras y con una superficie construida de 716,40 m^2, se localiza en un solar estrecho de 6 m de ancho por 30 de profundidad. Tiene cuatro plantas, la última de las cuales se echa atrás en relación con la línea de fachada unos cuatro metros por cada lado de la parcela creando dos espacios de terraza. Como ya se ha dicho, el proyecto de reforma sirve para reforzar aspectos estructurales, con el fin de mejorar la distribución del espacio en función de su uso, así como para reformular el aspecto estético.
La distribución interior se adapta al programa de la escuela para adultos. El esquema se compone de un núcleo de servicios en la mitad de cada planta, que la divide en dos espacios principales. En la planta baja se amplia la zona de acceso al edificio y se sitúa en ella el mostrador de recepción junto con el programa administrativo y de dirección y una sala polivalente. En las dos primeras plantas están las aulas y en la última la biblioteca y la sala de profesores, con acceso a las terrazas.
Los espacios de aulario se abren a la calle mediante grandes ventanas con filtros de colores; además, se recuperan las terrazas. Se refuerza con colores cálidos el ámbito del núcleo de circulación: en la planta baja con cristales tintados y en las tres plantas con pintura roja.
La idea del proyecto de reforma de fachada es dar identidad al edificio y un aspecto más progresivo, tal como corresponde a una escuela. Se crea en cada planta, en las dos fachadas, un módulo de 3,80 m x 2,70 m que ocupa tres ventanas existentes.
Este módulo, haciendo las veces de galería triangular, sobresale de la línea de fachada. La disposición de los grandes ventanales es alterna y mantiene un juego de desplazamientos. Para resaltar el ámbito de acceso al edificio se disponen dos partesoles laterales, como prolongación de las paredes medianeras, formados por una estructura de acero chapeada con listones de madera de pino de Flandes. Este motivo de madera se repite en la cerca plegable que separa el edificio de la calle de Reixagó. El uso de colores cálidos con un mosaico cerámico hasta el forjado de la segunda planta permite recualificar el barrio y el entorno del espacio público de esta calle. El resto de la fachada se completa con un revestimiento de mortero monocapa de color blanco.

The aim of the refurbishment of Casal Balsalobre was to solve certain structural and functional problems, renovating it thoroughly so it could be used as an educational facility in the Can Sant Joan neighbourhood on the outskirts of Montcada i Reixac. In particular, it is to be used as an adult education centre, which also means an improvement for the neighbourhood.
The building, which is situated between party walls and has a constructed area of 716.40 m^2, is in a narrow plot of land 6 metres wide by 30 metres deep. It has four storeys, with the top floor set a few metres back from the line of the façade at either end of the plot thus creating two terraces. As already mentioned, the refurbishment plan sought to reinforce the structure, improve the distribution of the space to make it suitable for its new purpose and reformulate the building's aesthetic appearance.
The interior layout is in keeping with the plan for the adult education centre. It consists of a service area in the middle of each floor dividing it into two main spaces. On the ground floor the entrance area has been enlarged and a reception desk put in together with the administration and management offices, and a multipurpose room. The classrooms are on the first and second floors, and the library and teachers' common room, with access onto the terraces, are on the third floor.
The classroom areas giving onto the street have been fitted with colour filter windows and the terraces have been made fit for use again. The circulation core areas have been enhanced with warm colours, with tinted glass on the ground floor and red paint on the other three floors.
The idea of the plan for refurbishing the façade is to give the building an identity and a more progressive appearance, as befits an education centre. On both façades of each floor, a 3.80 m x 2.70 m module has been created occupying the space of the three pre-existing windows. This module, by way of a triangular gallery, sticks out from the line of the façade. The large windows are on different sides of the building on alternate floors, giving rise to a pattern of movement. To highlight the building's entrance area, two lateral brise-soleils, formed by a steel structure lined with Flanders pine slats, have been put in place as an extension of the party walls. This wood motif is repeated in the foldable fence separating the building from Carrer de Reixagó. The use of warm colours in a ceramic mosaic as far as the second floor helps to upgrade the neighbourhood and the environment of the public space in this street. The rest of the façade is finished with white one-coat mortar rendering.

Situació

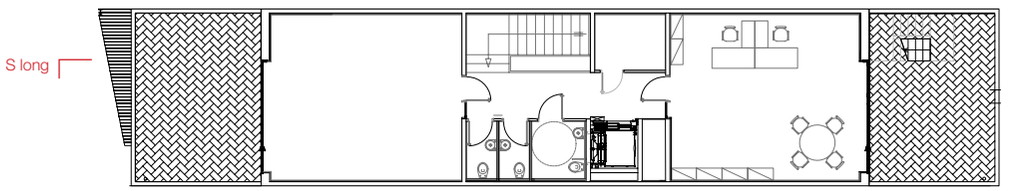

Planta 3

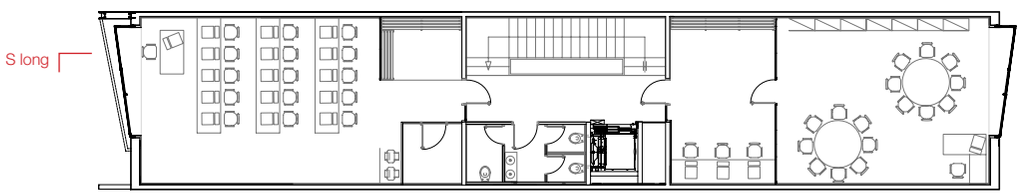

Planta 2

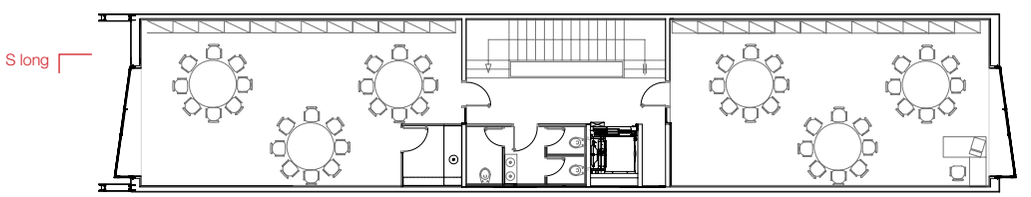

Planta 1

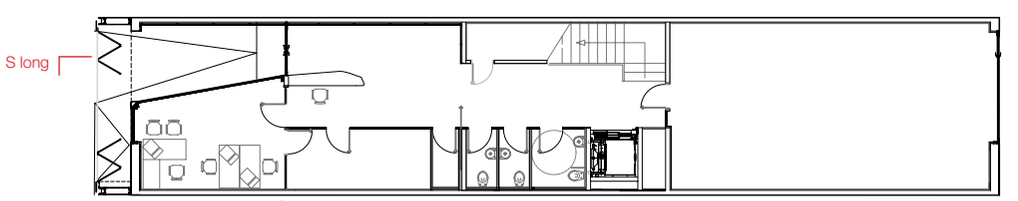

Planta baixa

S trans

0 1 2 5

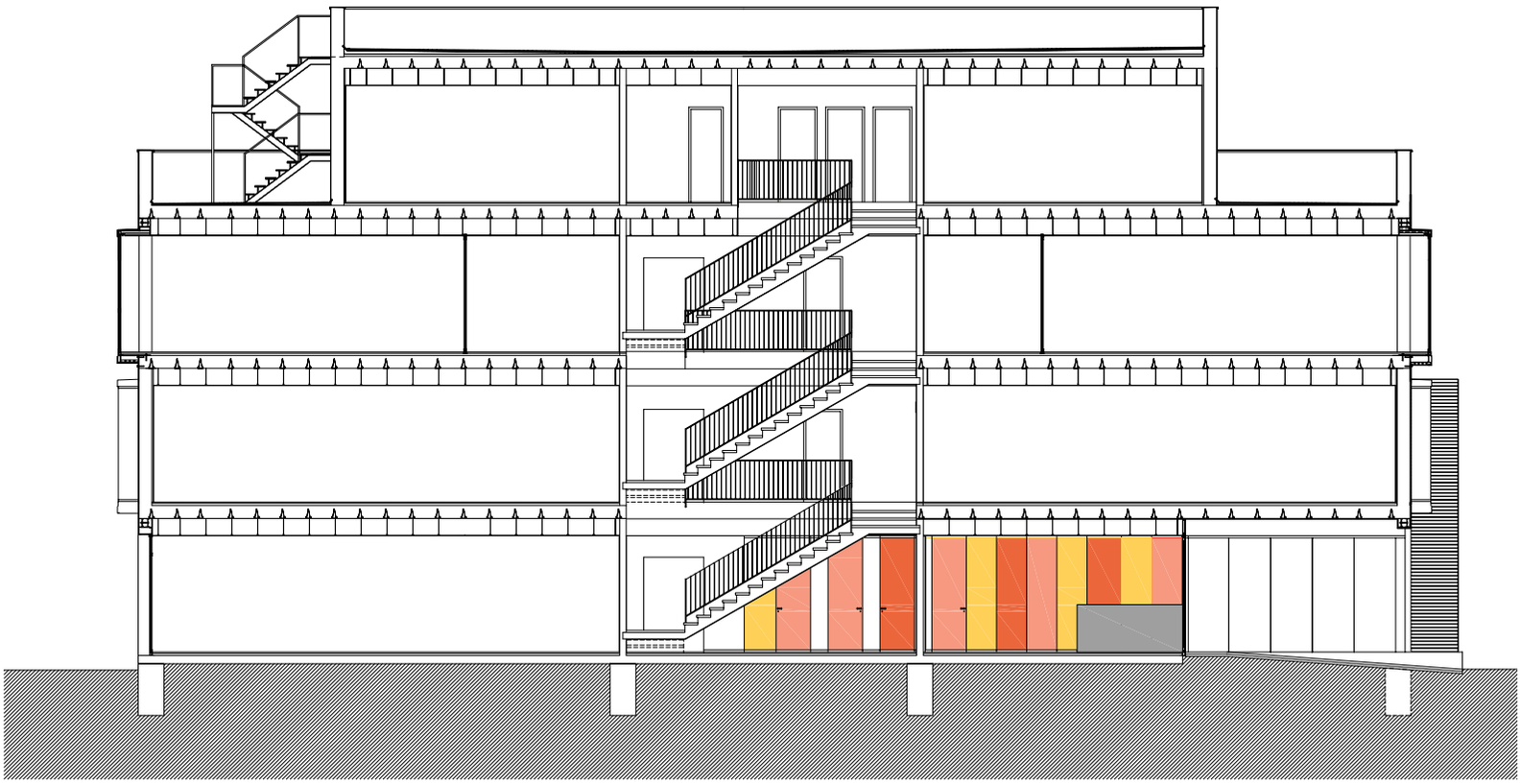

Secció longitudinal

0 1 2 5

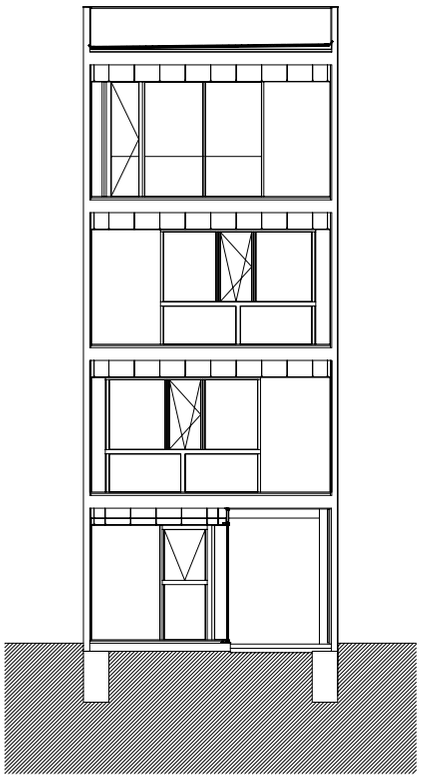

Secció transversal

0 1 2 5

Carrer Masia

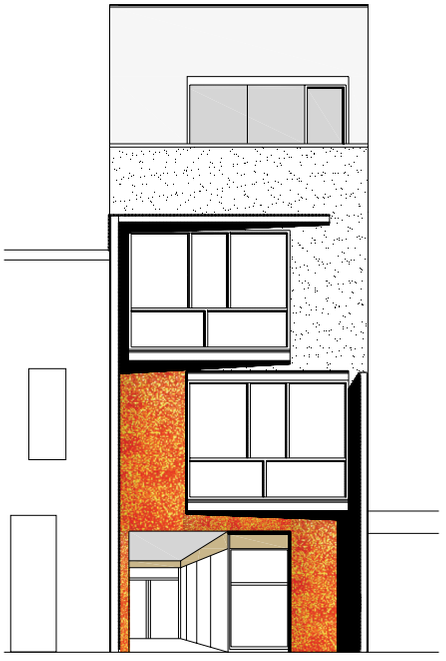

Carrer Reixagó

0 1 2 5

Sala polivalent
Pallejà

Projecte / Proyecto / Project
Construcció d'una nova sala polivalent

Municipi / Municipio / Municipality
Pallejà

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Maig 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Agost 2007

Superfície / Superficie / Area
5.257'36 m^2 (edificació) + 3.866'18 m^2 (urbanització)

Cost total / Coste total / Total cost
6.260.664'41 €

Mòdul / Módulo / Module
686'21 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Carles Llinàs (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Olga Méliz (arquitecta tècnica), AIA Activitats Arquitectòniques (instal·lacions), Bernuz Fernández Arquitectes SL (estructures), Aitana Arroyo, Tamie Delgadillo, Jordi Mercadé, Bernat Nadal (arquitectes), Catalina Montserrat (eng. agrònoma), Anamaría Quintero (estudiant d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Pallejà, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Corsán-Corviam Construcción SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Aleix Bagué

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en la X Bienal Española de Arquitectura y Urbanismo / Seleccionada en la 2na Triennal d'Arquitectura i Urbanisme del Baix Llobregat, Alt Penedès i Garraf en la categoria de Nova Planta d'Equipaments i Serveis

Aquest projecte respon a la necessitat de l'Ajuntament de Pallejà de disposar d'una sala que reuneixi les condicions per a la realització d'actes culturals o recreatius, amb possibilitat d'adaptar-se amb flexibilitat a diferents requeriments d'ús i espai.
L'edifici s'ha erigit en un solar delimitat pels carrers de Sant Isidre, Pintor Fortuny, Velázquez i Nostra Senyora de Loreto: aquest darrer és un eix important que fa de lligam entre el nou equipament, el parc de la Molinada, el poliesportiu i el centre de la vila.
En aquest context, es va proposar disposar la construcció de tal manera que formés una plaça de caràcter públic amb façana i accés donant a l'esmentat carrer. S'ha situat, en efecte, paral·lel al carrer i fent que la plaça es tanqui amb l'edifici de serveis, bar i accessos, amb possibilitat d'independitzar-ne els usos. S'ha previst complementàriament un aparcament soterrat per a 100 places, al qual s'accedeix per la cota més baixa del solar, al carrer de Sant Isidre.
El recinte de la sala es pot compartimentar amb envans mòbils o penjats de les encavallades, mentre que el tancament que dóna a la plaça, envidrat en la major part, forma una galeria en sentit longitudinal que mira de facilitar la circulació entre l'interior i la plaça i donar transparència des d'aquesta cap a la sala. Aquesta galeria pot funcionar també com a element de distribució cap a les diferents sales en cas de fer-se simultàniament diversos actes.
A l'interior s'hi han col·locat cortines mòbils al llarg de la dita galeria per possibilitar-ne l'enfosquiment o bé per tancar opcionalment alguna de les sales. S'ha disposat un conjunt de grades retràctils que a més es poden desplaçar en el sentit longitudinal de la sala per tal d'emmagatzemar-les a la part final. L'aforament total de la sala gran és de 798 places, de les quals 304 corresponen a les esmentades grades. L'equipament disposa de climatització d'aire ateses les característiques funcionals de la sala i l'elevat nombre de persones que pot acollir.
L'edifici de serveis que inclou el bar, amb un accés propi, pot funcionar de forma independent i disposa, a més, de magatzem i una petita cuina. S'hi ha inclòs també un espai de consergeria o taquilles que complementa els espais destinats a la gestió o administració de la sala, situats al extrem nord d'aquesta.
L'estructura, s'ha realitzat amb pilars de formigó armat al soterrani i estructura metàl·lica a la planta baixa, amb encavallades per cobrir els 18 metres que fa aproximadament la sala en sentit transversal.
Els revestiments exteriors són, en la major part, amb tauler de ciment i fibres naturals: formen una façana ventilada, amb proteccions solars realitzades amb el mateix material a la façana oest. Els revestiments interiors, a més del tauler esmentat, compten, tant al sostre com a les parets, amb materials de característiques fonoabsorbents.
El paviment utilitzat és de terratzo continu a la sala, amb juntes d'alumini, i tarima de fusta a la galeria d'accés i al bar.

Este proyecto responde a la necesidad del Ayuntamiento de Pallejà de disponer de una sala que reúna las condiciones para la realización de actos culturales o recreativos con la posibilidad de adaptarse con flexibilidad a varios requerimientos de uso y espacio.
El edificio se ha erigido en un solar delimitado por las calles de Sant Isidre, Pintor Fortuny, Velázquez y Nostra Senyora de Loreto: esta última es un eje importante que actúa como vínculo entre el nuevo equipamiento, el parque de la Molinada, el polideportivo y el centro de la ciudad.
En este contexto, se propuso disponer la construcción de forma que formara una plaza de carácter público con fachada y acceso a la citada calle. Se ha situado, en efecto, paralelo a la calle y de manera que la plaza se cierra con el edificio de servicios, bar y accesos, con posibilidad de independizar sus usos. Se ha previsto complementariamente un aparcamiento subterráneo para 100 plazas, al que se accede por la cota más baja del solar, en la calle de Sant Isidre.
El recinto de la sala se puede compartimentar con tabiques móviles o suspendidos de las cerchas, mientras que el cerramiento que da a la plaza, acristalado en su mayor parte, forma una galería en sentido longitudinal que trata de facilitar la circulación entre el interior y la plaza y dar transparencia desde ella hacia la sala. Esta galería puede funcionar asimismo como elemento de distribución hacia las distintas salas en caso de que tengan lugar simultáneamente varios actos.
En el interior se han colocado cortinas móviles a lo largo de la galería para poder oscurecerla o para cerrar opcionalmente alguna de las salas. Se ha dispuesto un conjunto de gradas retráctiles que además se pueden desplazar en el sentido longitudinal de la sala para almacenarlas en la parte final. El aforo total de la sala mayor es de 798 plazas, de las que 304 corresponden a las citadas gradas.
El equipamiento dispone de climatización de aire dadas las características funcionales de la sala y el elevado número de personas que puede acoger.
El edificio de servicios que incluye el bar, con acceso propio, puede funcionar de forma independiente y dispone, además, de almacén y una pequeña cocina. Se ha incluido también un espacio de conserjería o taquillas que complementa los espacios destinados a la gestión o administración de la sala, situados en el extremo norte de ésta.
La estructura se ha realizado con pilares de hormigón armado en el sótano y estructura metálica en la planta baja, con cerchas para cubrir los 18 metros que aproximadamente mide la sala en sentido transversal.
Los revestimientos exteriores son mayoritariamente de tablero de cemento y fibras naturales: forman una fachada ventilada, con protecciones solares realizadas con el mismo material en la fachada oeste.
Los revestimientos interiores, además del tablero, cuentan, tanto en el techo como en las paredes, con materiales de características fonoabsorbentes.
El pavimento utilizado es terrazo continuo en la sala, con junta de aluminio y tarima de madera en la galería de acceso y en el bar.

This plan is a response to Pallejà town council's need to have a hall suitable for holding cultural and recreational events, but flexible enough to be able to meet different use and space requirements.
The building was erected on a site bounded by four streets: Sant Isidre, Pintor Fortuny, Velázquez and Nostra Senyora de Loreto. The last-mentioned is a major artery linking the new facility, Parc de la Molinada, the sports centre and the town centre.
In this context, it was proposed to design the building so that it formed a public square with its façade and entrance giving onto this street. It has indeed been sited parallel to the street so that the square is closed off by the services building, bar and accesses, allowing them to be used independently. This is complemented by an underground car park with 100 parking spaces the entrance to which is at the lowest point of the site, in Carrer de Sant Isidre.
The hall can be divided up with partitions that can be moved along the floor or hung from the trusses, while the closure giving onto the square, made of glass for the most part, forms a longitudinal gallery designed to facilitate movement between the inside of the building and the square, and allow the hall to be seen from the square. This gallery can also serve to distribute people to the different spaces if various events are being held at the same time.
Inside, moveable curtains have been hung along the gallery so that the hall can be made dark if necessary or one of the spaces can be shut off. Retractable tiered seating has been installed that can also be moved lengthwise up the hall so that it can be stowed away at the end. The hall has a total seating capacity of 798, including 304 in the tiered seats. In view of the hall's functions and the large number of people it can hold, it has been fitted with an air-conditioning system.
The services and amenities building -which includes the bar with its own entrance, a storeroom and a small kitchen- can function independently. It also contains a space for a caretaker's office or box office that supplements the management and administration spaces, which are at the northern end of the hall.
The structure consists of reinforced concrete pillars in the basement and a metal structure on the ground floor, with trusses to cover the approximately 18 metres of the hall's width.
The exterior finishes are mostly cement and natural fibre board forming a well-ventilated façade with protections against the sun made of the same material on the eastern façade. In addition to cement board, the interior finishes for both ceiling and walls make use of sound-absorbing materials.
The flooring is continuous terrazzo in the hall, with aluminium joins, and wooden flooring in the entrance gallery and the bar.

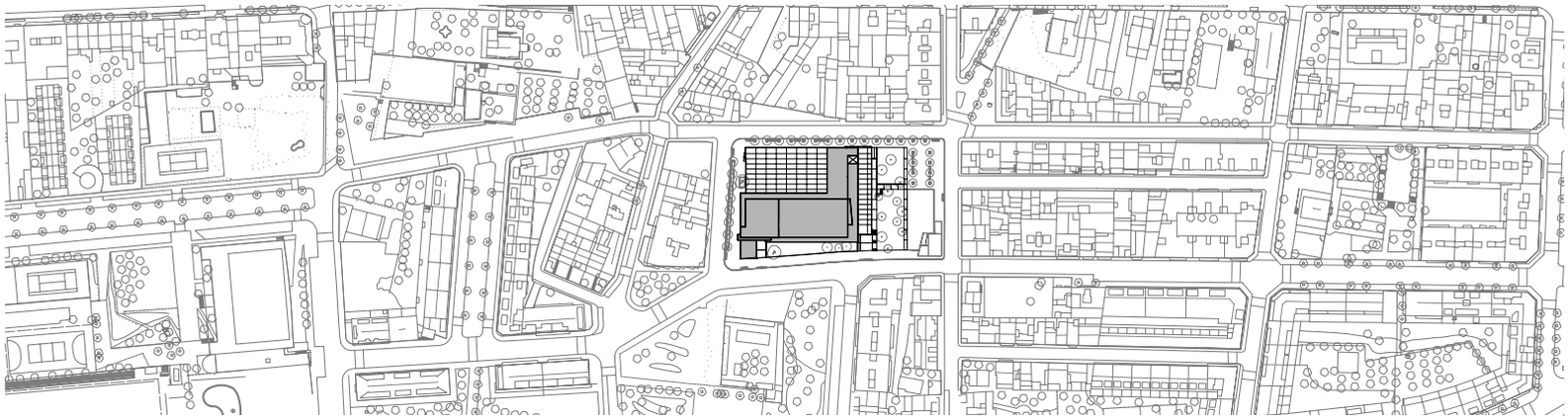

Emplaçament

0 20 50 100

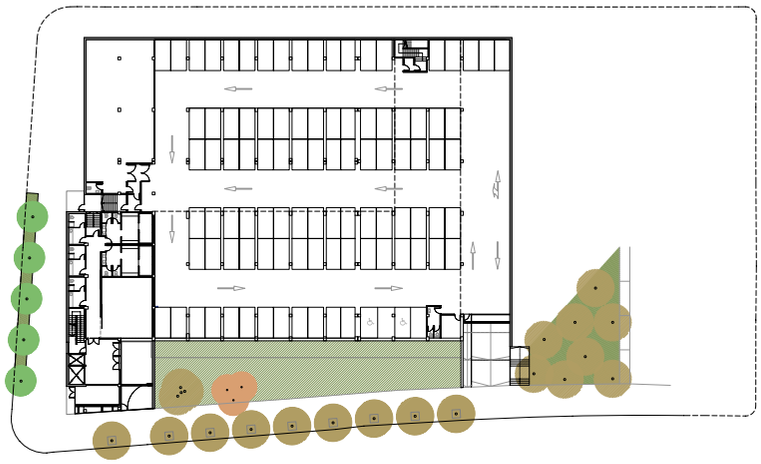

Planta soterrani

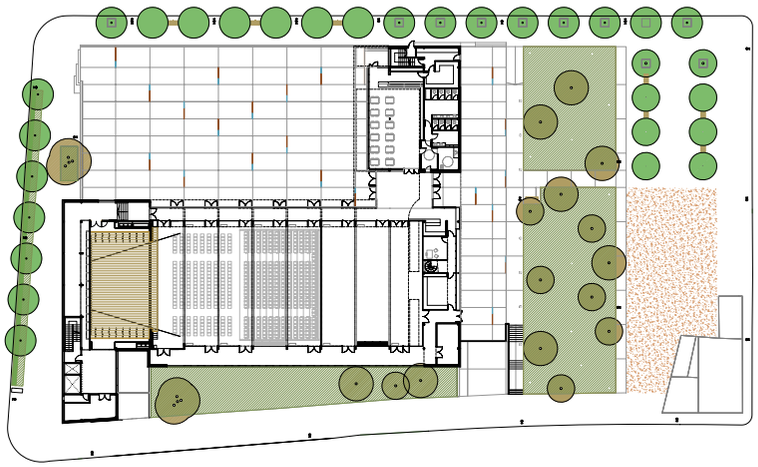

Planta baixa

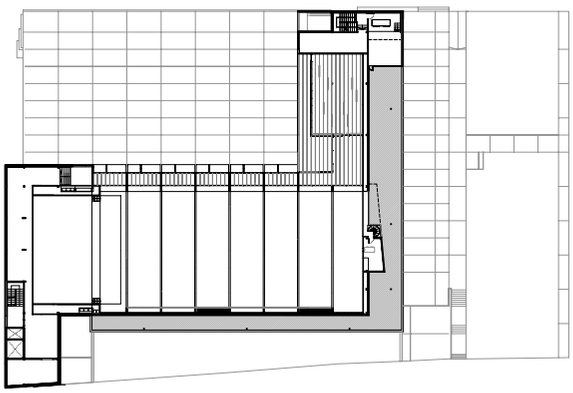

Planta primera

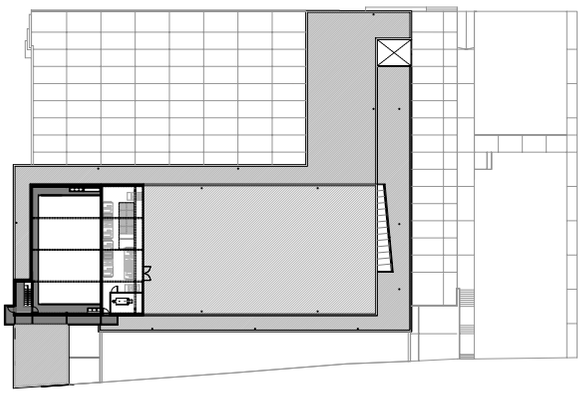

Planta instal·lacions

0 5 10 20

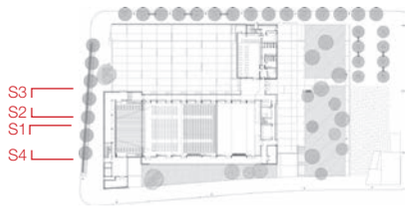

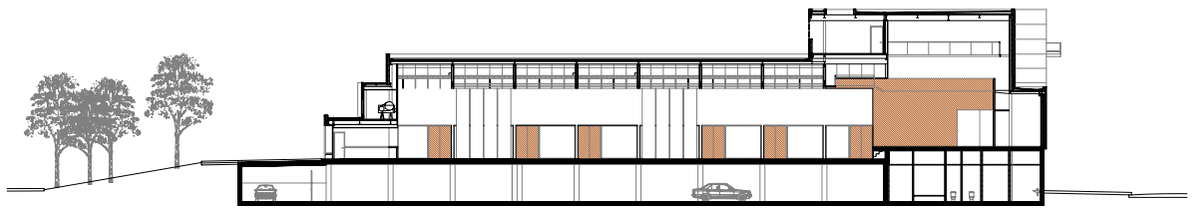

Secció 1

Secció 2

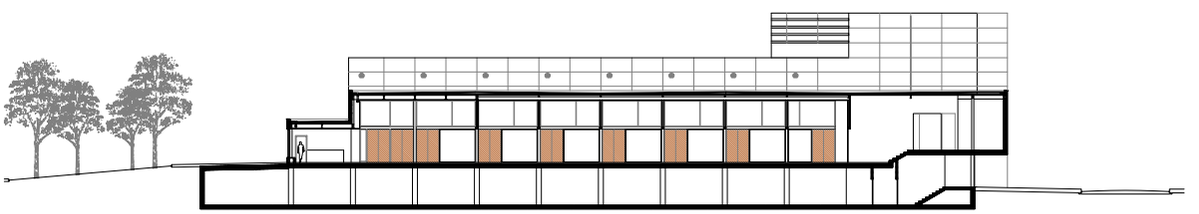

Secció 3

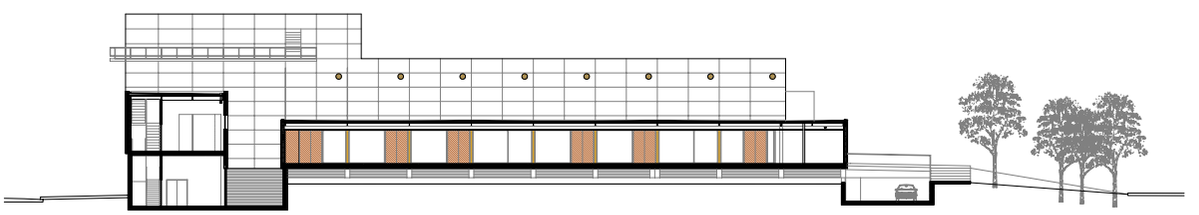

Secció 4

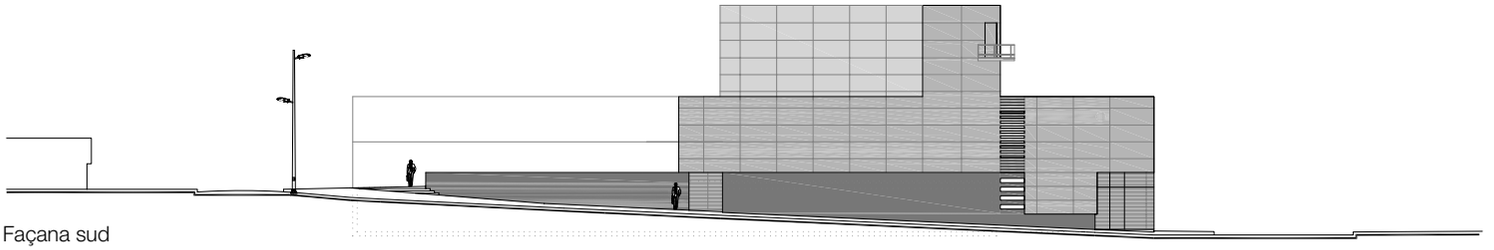

Façana sud

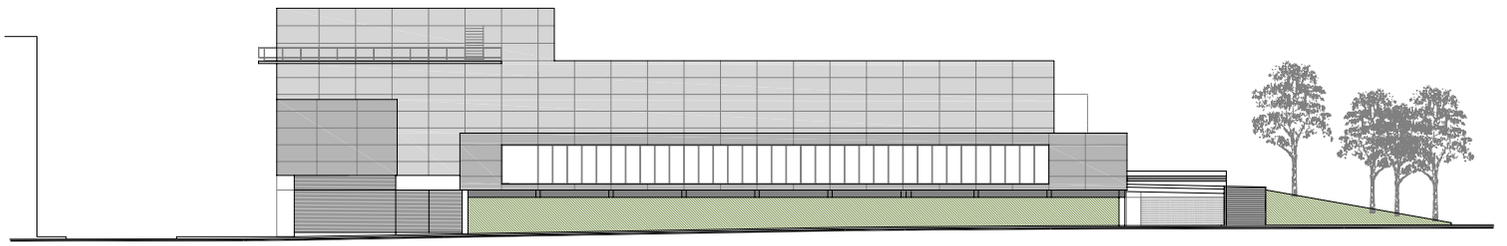

Façana est

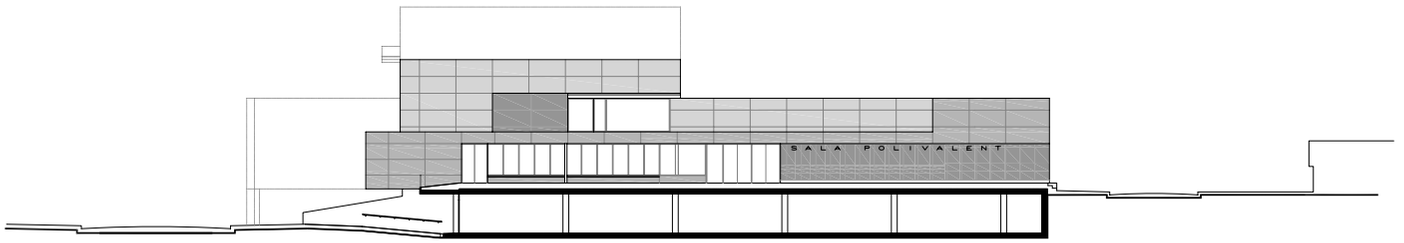

Façana nord accés pàrking

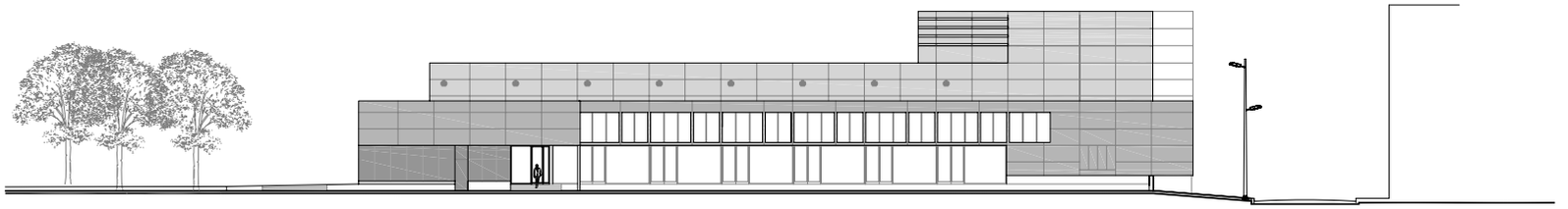

Façana oest

0 5 10 20

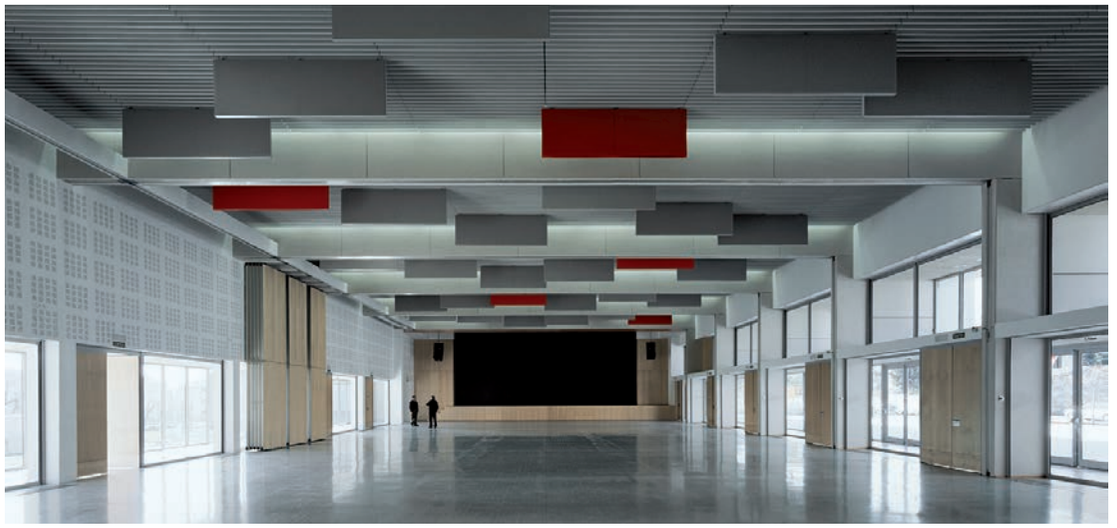

Casal de joves a Cal Pinyol

Pallejà

Projecte / Proyecto / Project
Rehabilitació de l'antiga casa dels masovers al parc de la Molinada

Municipi / Municipio / Municipality
Palleja

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Juny 2004

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Setembre 2005

Superfície / Superficie / Area
160 m²

Cost total / Coste total / Total cost
255.960 €

Mòdul / Módulo / Module
1.599'75 €/m²

Autor/s / Autor/es / Author/s
Oriol Ribera, Blanca Noguera (arquitectes)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Natalia Feu (arquitecta tècnica), Victòria Fiol, Laura Coll (arquitectes), Carlos Villasur (eng. tècnic industrial), Óscar de la Fuente, Marc de la Parra (estudiants d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Montgat, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Sapic

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Jordi Canosa

L'edifici de Cal Pinyol està situat al parc de la Molinada, una antiga finca del nucli històric de Pallejà delimitada per l'avinguda de la Generalitat, i els carrers de Vallès i Ribot, Nostra Senyora de Loreto i del Riu, just enfront del castell. La finca estava formada per l'edifici principal, envoltat pel seu jardí i la zona de cultiu, i la casa dels masovers que és la que era coneguda com a Cal Pinyol.

La primera actuació en aquesta finca, qualificada com a equipament urbà, va ser la construcció del parc de La Molinada, amb la reinterpretació dels jardins de la finca i els conreus, ja abandonats, que el nou planejament va definir com a límits amb el nou creixement urbà. La segona actuació fou la rehabilitació de l'edifici principal que va construir el doctor Josep Tarruella a finals del segle XIX, una rehabilitació integral per transformar-lo en equipament urbà destinat a la formació, especialment de la gent d'edat avançada. La tercera actuació, el Casal de joves a l'antiga masoveria, tanca un conjunt d'actuacions coherents entre elles per conformar un espai d'ús públic amb equipaments. L'esmentada masoveria era un habitatge unifamiliar d'una planta d'uns 120 m^2 de superfície construïda, d'estructura formada per parets de càrrega i forjats unidireccionals de bigues de fusta amb voltes de rajola fina i una planta soterrani amb sostre de volta de canó de rajoles ceràmiques. La coberta de l'edifici era a una sola aigua excepte en un extrem on hi havia una coberta transitable amb forjat de doble rajola, accessible mitjançant una escala situada a l'extrem de la façana principal.

El projecte ha comportat la rehabilitació integral de l'edifici de Cal Pinyol per adequar-lo al nou ús com a Casal de Joves, i una ampliació per incorporar-hi les instal·lacions de la ràdio de Pallejà. La primera part de l'obra, a causa de l'estat de l'edifici i les patologies que s'hi observaven, ha consistit a garantir-ne l'estabilitat i la seguretat reforçant els elements que presentaven patologies fàcilment pal·liables, i enderrocant i fent de nou aquells elements l'estat dels quals els feia difícilment recuperables. En aquest sentit, s'ha demolit tota la coberta i se n'ha construït una de nova, plana, i s'han reforçat totes les parets de càrrega que presentaven esquerdes i fissures.

El Casal de Joves ha quedat situat a la zona de l'antiga edificació, on s'han enderrocat totes les divisòries interiors que no eren de càrrega per reduir la fragmentació del lloc i disposar d'espais amplis. Així doncs, el Casal consta d'una sala polivalent, però amb possibilitat de compartimentar-se segons les necessitats, i tres aules comunicades totes elles mitjançant portes corredisses. Per a Ràdio Pallejà s'ha fet una ampliació de l'edifici existent que completa la nova façana del parc que dóna a l'avinguda de la Generalitat i que respecta els criteris de composició del projecte de parc original.

El programa estableix un únic accés des de l'avinguda de la Generalitat mitjançant un vestíbul comú amb la zona de serveis compartit pels dos usos. Una doble circulació interior exterior permet una bona relació entre el parc i l'edifici, i alhora confereix una nova façana cap a l'interior del parc.

El edificio de Cal Pinyol está situado en el parque de la Molinada, una antigua finca del núcleo histórico de Pallejà delimitada por la avenida de la Generalitat y las calles de Vallès y Ribot, Nostra Senyora de Loreto y del Río, justo enfrente del castillo. La finca estaba formada por el edificio principal, rodeado de su jardín y la zona de cultivo, y la casa de los aparceros, conocida como Cal Pinyol.

La primera actuación en esta finca, calificada como equipamiento urbano, fue la construcción del parque de la Molinada, con la reinterpretación de los jardines de la finca y los cultivos, ya abandonados, que el nuevo planeamiento definió como límites del nuevo crecimiento urbano. La segunda actuación fue la rehabilitación del edificio principal construido por el doctor Josep Tarruella a finales del siglo XIX, una rehabilitación integral para transformarlo en equipamiento urbano destinado a la formación, especialmente de personas de edad avanzada.

La tercera actuación, el Casal de jóvenes en la antigua masovería (o casa de los aparceros), es la última de un conjunto de actuaciones coherentes entre sí para conformar un espacio de uso público con equipamientos. La citada masovería era una vivienda unifamiliar de una planta de unos 120 m^2 de superficie construida, de estructura formada por paredes de carga y forjados unidireccionales de vigas de madera con bóvedas de baldosa fina y un sótano con techo de bóveda cilíndrica de baldosas cerámicas.

La cubierta del edificio era a una única agua excepto en un extremo, en que había una cubierta transitable con forjado de doble baldosa, accesible mediante una escalera situada en el extremo de la fachada principal.

El proyecto ha comportado la rehabilitación integral del edificio de Cal Pinyol para adecuarlo al nuevo uso como Casal de jóvenes, y una ampliación para incorporar las instalaciones de la radio de Pallejà.

La primera parte de la obra, dado el estado del edificio y las patologías que en él se observaban, ha consistido en garantizar su estabilidad y seguridad reforzando los elementos que presentaban patologías fácilmente paliables, y derribando y construyendo de cero los elementos cuyo estado los convertía en difícilmente recuperables. En este sentido, se ha derribado toda la cubierta y se ha construido una nueva, plana, y se han reforzado todas las paredes de carga que presentaban grietas y fisuras.

El Casal de jóvenes ha quedado en la zona de la antigua edificación, en la que se han derribado todas las divisorias interiores que no eran de carga para reducir la fragmentación del lugar y disponer así de espacios amplios. Así pues, el Casal consta de una sala polivalente, pero con posibilidad de compartimentarse según las necesidades, y tres aulas comunicadas entre sí mediante puertas correderas. Para Ràdio Pallejà se ha realizado una ampliación del edificio existente que completa la nueva fachada del parque que da a la avenida de la Generalitat y que respeta los criterios de composición del proyecto de parque original.

El programa establece un único acceso desde la avenida de la Generalitat mediante un vestíbulo común con la zona de servicios compartido por los dos usos. Una doble circulación interior-exterior permite una buena relación entre el parque y el edificio y, al tiempo, confiere una nueva fachada hacia el interior del parque.

Cal Pinyol is a building situated in Parc de la Molinada, a former estate in Pallejà's historical centre bounded by Avinguda de la Generalitat, Carrer de Vallès i Ribot, Carrer de Nostra Senyora de Loreto and Carrer del Riu, right opposite the castle. The estate consisted of a main building surrounded by a garden and a crop-growing area, and the tenant farmers' house, which was known as Cal Pinyol.

The first action taken on the estate, which is listed as an urban facility, was the construction of Parc de La Molinada, which involved re-interpreting the estate's gardens and the abandoned crop fields, defined by the new town plan as the boundaries of the new urban growth. The second action was the thorough refurbishment of the main building, constructed by Josep Tarruella, a doctor, in the late 19th century, to convert it into an urban facility for use as an educational and training centre, especially for the elderly. The third action, on the Casal de Joves, or youth club, in the former farmers' house, is the last of the series of actions, which are all consistent with each other, to shape a space with facilities and amenities for use by the public. The farmers' house was a detached single-storey building with a built surface area of about 120 m^2. The structure was formed by load-bearing walls and wooden beam and pot floors with fine tiled vaults and a basement with a ceramic-tiled barrel vault. The building had a pent roof, although at one end there was a roof that could be walked on with a double tile structural floor accessible by means of a stairway at the end of the main façade.

The plan involved the complete refurbishment of the Cal Pinyol building to make it fit for its new use as a youth club, and an extension to house the installations of Ràdio Pallejà. Because of the state of the building and the pathologies detected in it, the first part of the work consisted in making sure that it was stable and safe by reinforcing the elements with easily remediable pathologies, and demolishing the elements whose state was such as to make them difficult to repair and replacing them with new ones. In accordance with this approach, the whole of the roof was demolished and a new, flat roof constructed, and all the load-bearing walls with cracks or fissures were strengthened.

The Casal de Joves is in the area previously occupied by the old building, where all the interior partitions, other than load-bearing walls, have been knocked down to reduce the fragmentation of the place and make larger spaces available. So the youth club consists of a multipurpose hall that can be divided up as needed and three classrooms that are connected through sliding doors. An extension has been added to the existing building for Ràdio Pallejà that completes the new park façade giving onto Avinguda de la Generalitat and employs the same composition criteria as the original plan for the park.

The layout has a single entrance from Avinguda de la Generalitat through a common vestibule with the services area that is shared by them both.

A double interior-exterior circulation makes for a good connection between the park and the building while providing a new façade facing inside the park.

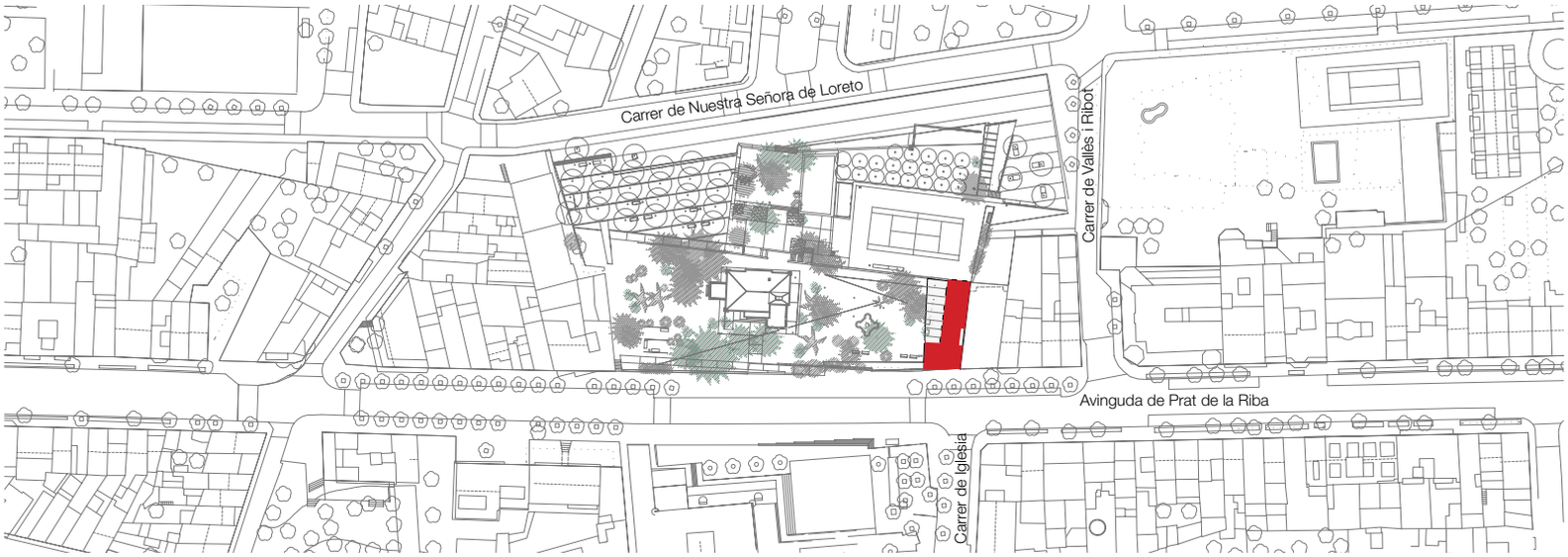

Emplaçament

0 10 50 100

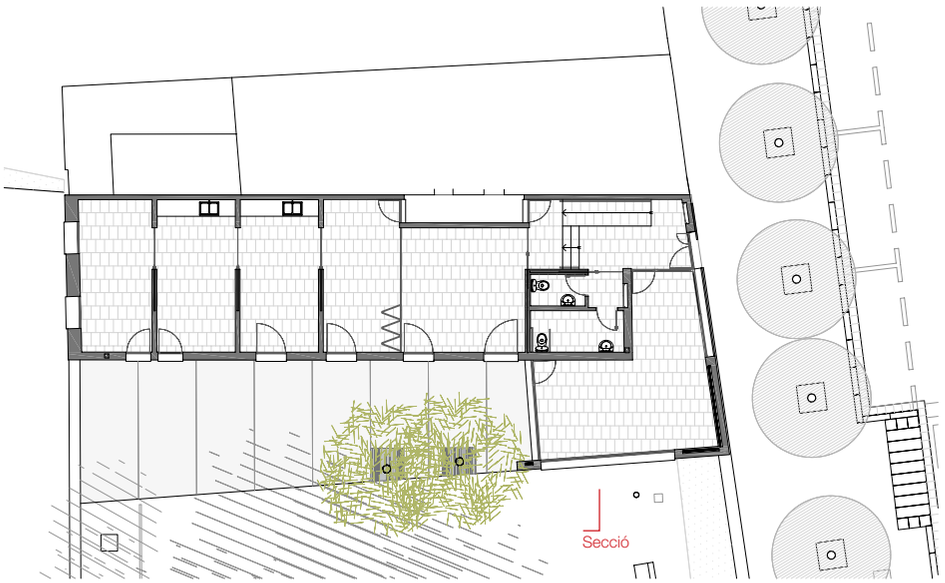

Planta

0 5 10 20

Alçat

0 1 2 5

Secció

0 1 2 5

Alçat general

0 2 5 10

LA MOLINADA

Zones esportives
El Papiol

Projecte / Proyecto / Project
Fases 3 i 4 de l'adequació de les zones esportives

Municipi / Municipio / Municipality
El Papiol

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Juny 2004

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Juliol 2008

Superfície / Superficie / Area
4.175 m^2 (edificació) + 1.973 m^2 (urbanització)

Cost total / Coste total / Total cost
3.611.713'02 €

Mòdul / Módulo / Module
587'46 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
XNF Arquitectes: Xavier Bustos, Nicola Regusci, Ferran Grau (arquitectes)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Marc Torras (arquitecte tècnic), Jordi Colom (aparellador), Raimon Grau, Grupo JG Ingenieros Consultores de Proyectos SA (instal·lacions), Ángel Obiol (arquitecte – estructures), Ivan Blasi, Marcella Novaes, Ana Paula Carneiro, Jordi Llàcer (arquitectes)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de El Papiol, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Cistero SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Débora Tenenbaum (DT), Jaume Orpinell (JO)

El municipi de El Papiol està adscrit a la comarca del Baix Llobregat, a la zona de contacte amb el Vallès Occidental. Un fragment important del seu terme forma part del Parc Natural de Collserola. Tanmateix, i en contrast, és molt conegut com a referent en el sistema viari metropolità a causa de la confluència al municipi de les autopistes A-2, AP-7 i les carreteres N-IIa i C-1413a.
Tradicionalment la vila ha estat molt dinàmica des del punt de vista esportiu i per aquesta raó es va impulsar, a partir de l'any 2001, la reforma i millora de la seva zona esportiva seguint les directius d'un pla de viabilitat. Aquesta zona comptava inicialment amb tres equipaments: un camp de futbol, dues piscines i un pavelló poliesportiu, els quals funcionaven independentment l'un dels altres.
Amb aquesta intervenció s'ha completat l'adequació de tot l'equipament. Ha consistit en la substitució i reposició del camp de futbol, les piscines i els vestidors, i la construcció d'un passeig per a vianants aprofitant la coberta dels nous edificis. Aquest nou eix ha permès unificar els accessos i ha aconseguit una major integració paisatgística de tot el conjunt.
El nou passeig creua la zona esportiva d'oest a est i situa l'accés principal a la zona central mitjançant una escala penjada en façana i un ascensor. A aquests accessos cal afegir-hi una rampa que habilita l'ingrés directe a la terrassa de la planta primera on s'hi troben el vestíbul general i el bar.
L'edifici consta de soterrani, dos pisos i coberta.
A la planta semisoterrània s'hi han emplaçat els vasos de piscina i centralitzat les instal·lacions; a la planta baixa hi ha els vestidors de la piscina, una sala d'usos múltiples i el magatzem; la planta primera conté el vestíbul principal, els vestidors del camp de futbol, la sala de musculació, el bar i la terrassa. A la planta de coberta, que com s'ha dit ha esdevingut passeig per a vianants, s'hi situen les grades del camp de futbol i una pèrgola de plaques tèrmiques que defineix l'accés est.
El desnivell de cinc metres entre la cota del camp de futbol i les platges de les piscines, permet integrar l'edifici paisatgísticament de manera que es redueix considerablement l'impacte de la nova construcció.
El projecte presenta encara tres aspectes de recerca constructiva:
- Distribució de vestidors amb un sistema modular a base de panells de resines epoxídiques muntats sobre una estructura tubular d'acer inoxidable. Les juntes cada 1,25 m permeten absorbir els moviments que provoca el subsòl argilós.
- Vasos de piscina d'acer inoxidable acabat amb dues làmines de PVC adherides en calent. Millora els requeriments d'estanquitat, sobretot per la independència estructural entre els vasos i les platges.
- Desenvolupament de façanes mòbils amb bastiments d'alumini elevables Reynaers i coberta telescòpica ACM tipus pont de grua, a base d'estructura d'acer galvanitzat en calent muntat cargolat. El desplaçament de la coberta permet gaudir de la piscina d'estiu completament a l'aire lliure i sense interrupcions visuals en la direcció del paisatge.

El municipio de El Papiol está adscrito en la comarca del Baix Llobregat, en la zona de contacto con el Vallès Occidental. Un fragmento importante de su término forma parte del Parc Natural de Collserola. Sin embargo, y como contraste, es muy conocido como referente en el sistema viario metropolitano a causa de la confluencia en el municipio de las autopistas A-2, AP-7 y las carreteras N-IIa y C-1413a.
Tradicionalmente, la ciudad ha sido muy dinámica desde el punto de vista deportivo y por esta razón se impulsó en el año 2001 la reforma y mejora de su zona deportiva siguiendo las directrices de un plan de viabilidad. Esta zona contaba inicialmente con tres equipamientos: un campo de fútbol, dos piscinas y un pabellón polideportivo, que funcionaban independientemente unos de otros.
Con esta intervención se ha completado la adecuación de todo el equipamiento. Ha consistido en la sustitución y reposición del campo de fútbol, las piscinas y los vestuarios, y la construcción de un paseo para peatones aprovechando la cubierta de los nuevos edificios. Este nuevo eje ha permitido unificar los accesos y ha conseguido una mayor integración paisajística de todo el conjunto.
El nuevo paseo atraviesa la zona deportiva de oeste a este y sitúa el acceso principal en la zona central mediante una escalera suspendida en fachada y un ascensor. A estos accesos hay que añadirles una rampa que habilita el acceso directo a la terraza desde la planta primera, en la que se encuentran el vestíbulo general y el bar.
El edificio consta de sótano, dos pisos y cubierta. En la planta semisótano se han ubicado los vasos de piscina y centralizado las instalaciones; en la planta baja están los vestuarios de la piscina, una sala de usos múltiples y el almacén; la planta primera contiene el vestíbulo principal, los vestuarios del campo de fútbol, la sala de musculación, el bar y la terraza. En la planta de cubierta, que como se ha dicho anteriormente se ha convertido en paseo para peatones, se encuentran las gradas del campo de fútbol y una pérgola de placas térmicas que define el acceso este.
El desnivel de cinco metros entre la cota del campo de fútbol y las playas de las piscinas, permite integrar el edificio paisajísticamente de forma que se reduce considerablemente el impacto de la nueva construcción.
El proyecto presenta todavía tres aspectos de investigación constructiva:
- Distribución de vestuarios con un sistema modular a base de paneles de resinas epoxídicas montados sobre una estructura tubular de acero inoxidable. Las juntas dispuestas cada 1,25 m permiten absorber los movimientos que provoca el subsuelo arcilloso.
- Vasos de piscina de acero inoxidable acabado con dos láminas de PVC adheridas en caliente. Mejora de los requerimientos de estanqueidad, sobre todo por la independencia estructural entre los vasos y las playas.
- Desarrollo de fachadas móviles con marcos de aluminio elevables Reynaers y cubierta telescópica ACM tipo puente de grúa, a base de estructura de acero galvanizado en caliente montado atornillado. El desplazamiento de la cubierta permite disfrutar de la piscina de verano completamente al aire libre y sin interrupciones visuales en la dirección del paisaje.

The municipality of El Papiol belongs to the Baix Llobregat comarca, or district, in the area bordering on Vallès Occidental. A large chunk of the municipality forms part of Collserola Natural Park. Nevertheless, in contrast with this, it is well known as a reference point in the metropolitan road network because of the fact that the A2 and AP7 motorways and the N-IIa and C-1413a main roads meet in the municipality.
Traditionally the town has had a keen involvement in sports and that is why a decision was taken in 2001 to remodel and improve its sports area in accordance with the guidelines of a viability plan. This area initially had three facilities -a football ground, two swimming pools and a multipurpose sports pavilion- each one functioning independently of the others.
This intervention has completed the upgrading of all the facilities. It consisted in removing and replacing the football ground, the swimming pools and the changing rooms, and constructing a pedestrian walk taking advantage of the roof of the new buildings. This new path has made it possible to unify the entrances and has achieved a better integration of the whole group of facilities into the landscape.
The new walkway crosses the sports area from west to east and situates the main entrance in the middle by means of a flight of stairs hanging from the façade and a lift. In addition to these ways in, there is a ramp leading directly to the terrace on the first floor where the general vestibule and bar are.
The building consists of a basement, two floors and a roof. The swimming pools have been placed in the semi-basement and the installations have been centralised there too. On the ground floor are the swimming pool changing rooms, a multipurpose hall and a storeroom. The first floor contains the main vestibule, the football changing rooms, the weight training room, the bar and the terrace. The roof storey, which, as has been said, has been turned into a pedestrian walkway, is where the football ground stands are as well as a pergola of thermal panels defining the eastern entrance.
The difference of five metres in height between the football ground and the swimming pool decks enables the building to be integrated into the landscape in a way that considerably reduces the impact of the new construction.
The plan also has three features based on research into building methods:
- The changing rooms are distributed by means of a modular system employing epoxy resin panels mounted on a stainless steel tubular structure. The joints every 1.25 m help to absorb the movements caused by the clayey subsoil.
- Stainless steel swimming pool basins finished with two hot-glued sheets of PVC. This improves watertightness, especially because of the structural independence between the basins and the decks.
- The use of moveable façades with Reynaers lifting aluminium frames and an ACM bridge crane-type telescopic roof with a screwed hot-galvanised steel structure. The moveable roof means that in the summer people can enjoy the swimming pool in the open air and have an uninterrupted view of the landscape.

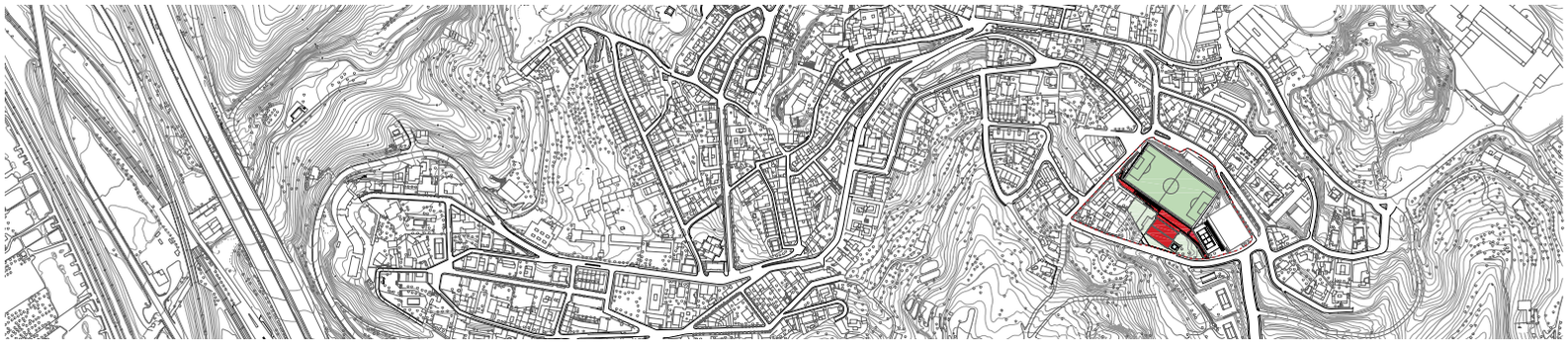

Situació

0 50 100 200

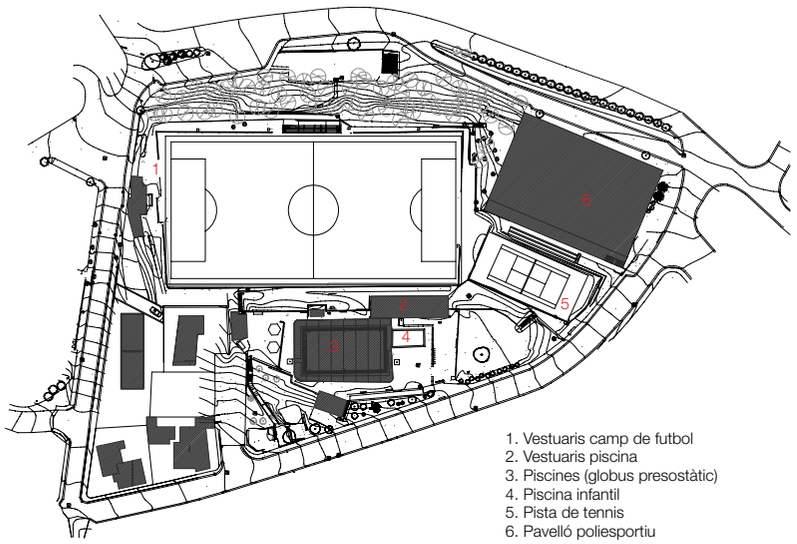

1. Vestuaris camp de futbol
2. Vestuaris piscina
3. Piscines (globus presostàtic)
4. Piscina infantil
5. Pista de tennis
6. Pavelló poliesportiu

Estat previ

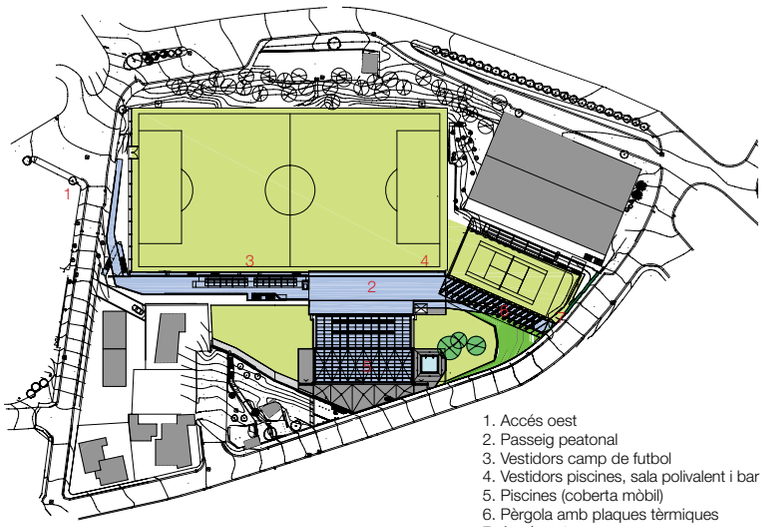

1. Accés oest
2. Passeig peatonal
3. Vestidors camp de futbol
4. Vestidors piscines, sala polivalent i bar
5. Piscines (coberta mòbil)
6. Pèrgola amb plaques tèrmiques
7. Accés est

Estat actual

0 10 20 40

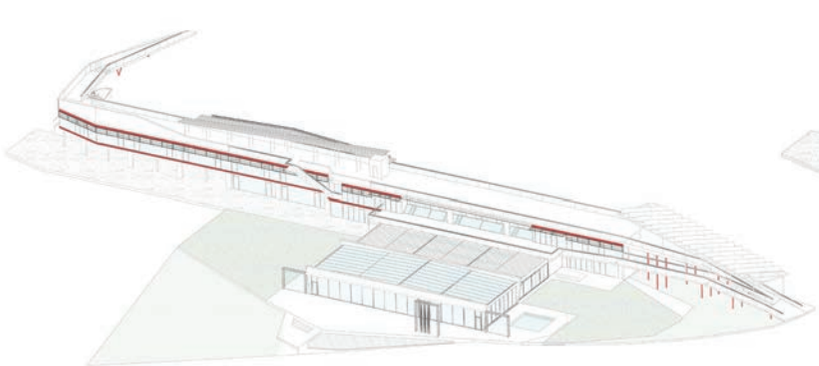

Vista axonomètrica coberta posició hivern

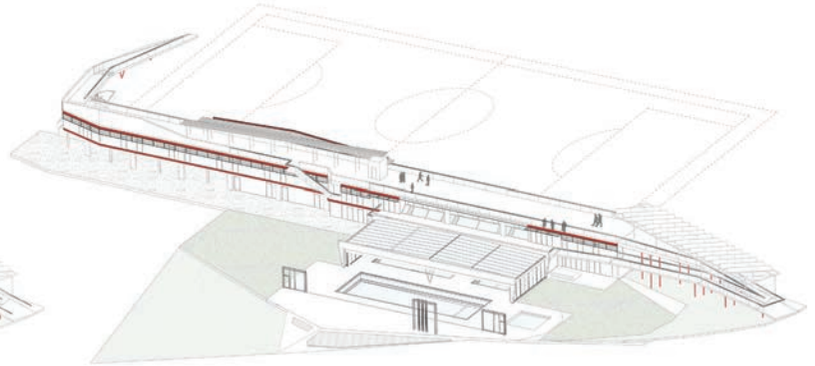

Vista axonomètrica coberta posició estiu

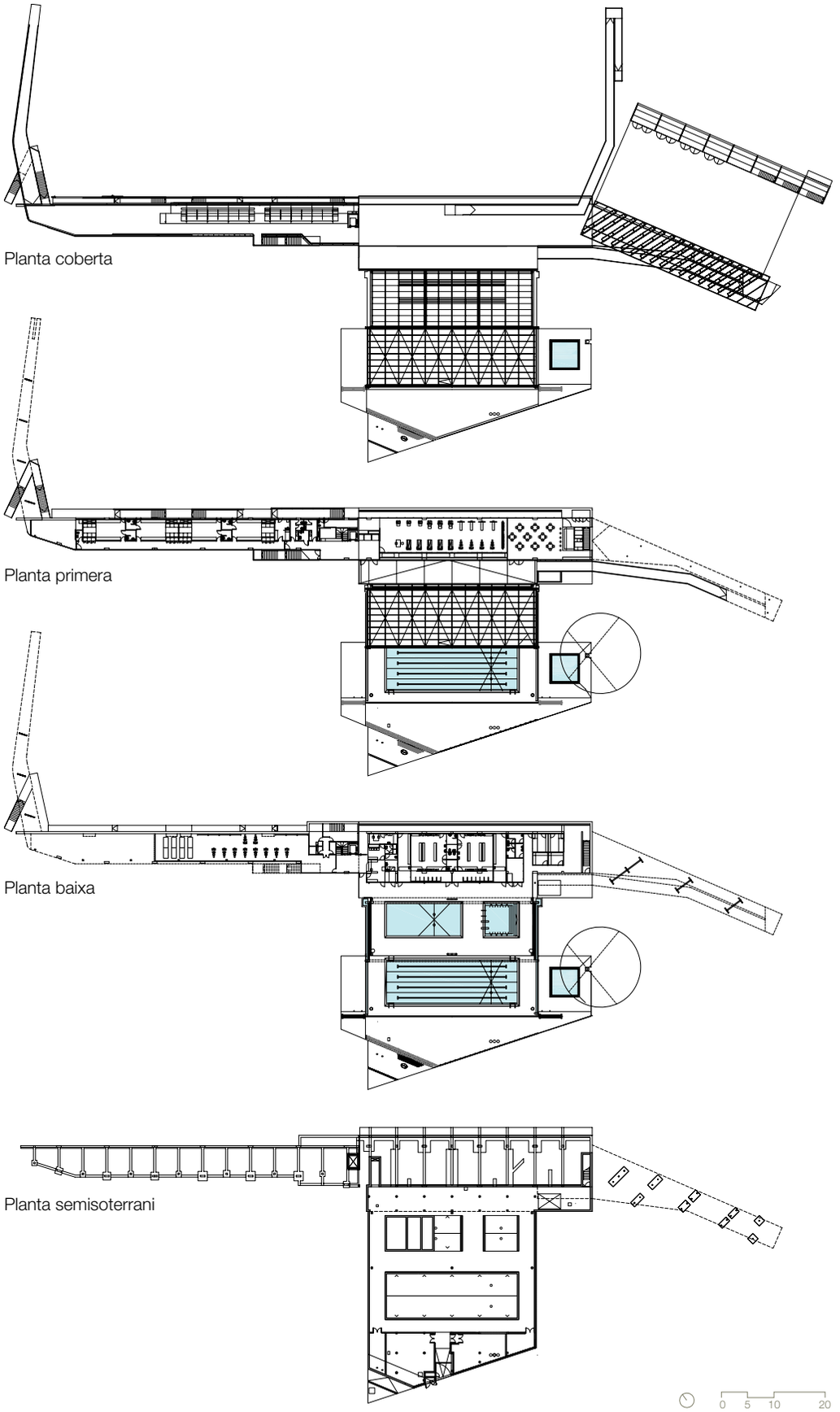
Planta coberta
Planta primera
Planta baixa
Planta semisoterrani
0 5 10 20

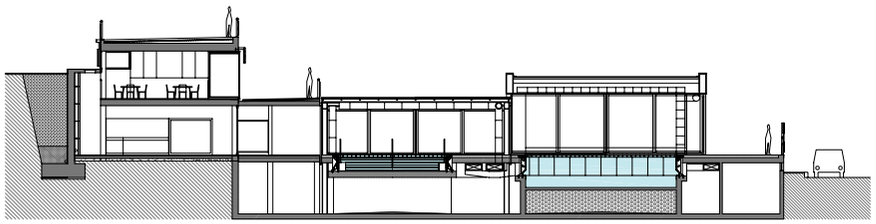

A

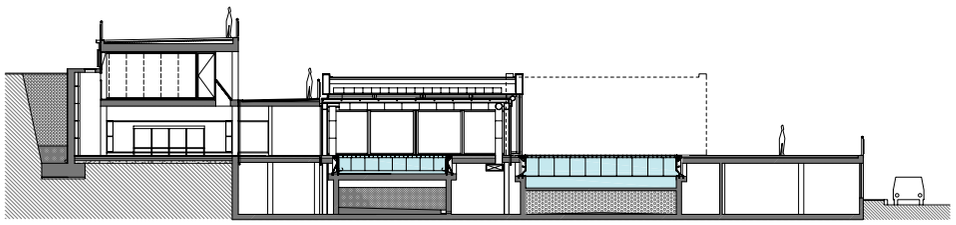

B

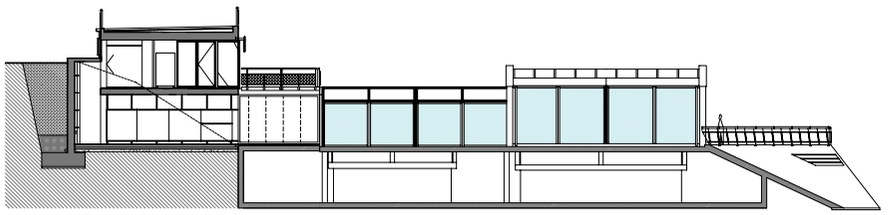

C

Seccions transversals

0 2 5 10

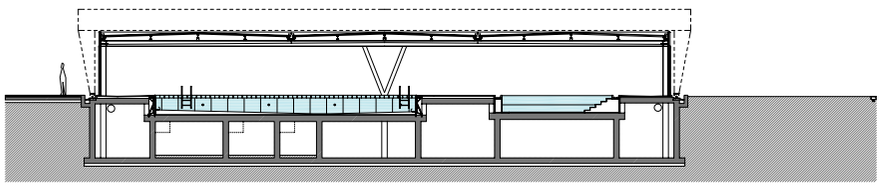

D

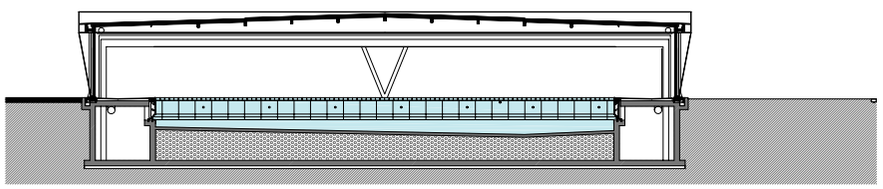

E

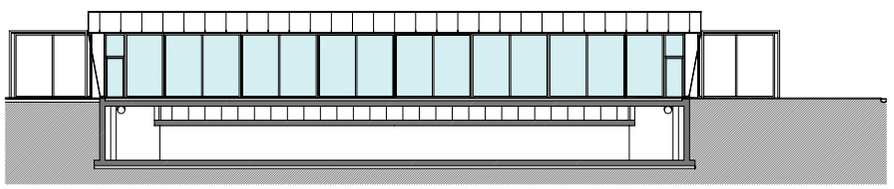

F

Seccions longitudinals

0 2 5 10

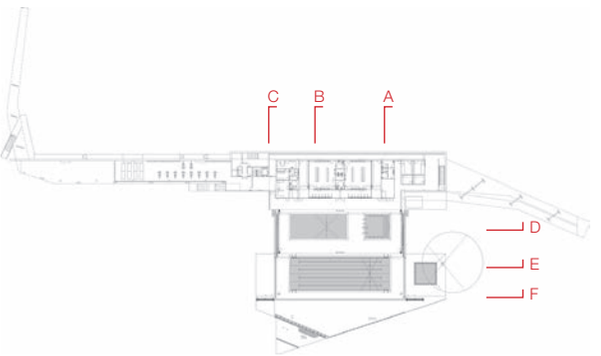

JO

JO

DT

DT

DT

DT

JO

DT

JO

Piscines municipals
Sant Feliu de Llobregat

Projecte / Proyecto / Project
Construcció de les noves piscines municipals

Municipi / Municipio / Municipality
Sant Feliu de Llobregat

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Abril 2005

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Juny 2007

Superfície / Superficie / Area
8.035'58 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
8.756.109'13 €

Mòdul / Módulo / Module
1.089'67 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Claudi Aguiló Riu (arquitecte), data AE: Claudi Aguiló Aran, Martí Sanz (arquitectes), Albert Domingo (eng. industrial)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Anna Harder, Sergi Hoflant (arquitectes tècnics), Lluís Moya (BOMA – estructures), Laia Roca (Aribau 70 – instal·lacions), Emma Martí, Rosa Gornà, Albert Ruiz-Busquets (estudiants d'arquitectura)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
FCC

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Adrià Goula

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en els V Premis Catalunya Construcció en la categoria Direcció o Gestió de l'Execució de l'Obra

L'objectiu principal del projecte ha estat dissenyar una construcció que fos compacta per reduir la volumetria potencial de l'equipament; singular, per la utilització de sistemes constructius contemporanis; sensible a les particularitats del lloc perquè resolgués l'impacte d'ubicar un gran equipament en un teixit urbà consolidat, i responsable en l'organització arquitectònica de les demandes del programa.
L'edifici es disposa semisoterrat i paral·lel a la traça de la biblioteca Montserrat Roig. Amb això es pretén potenciar la continuïtat del teixit urbà i no destacar la condició d'objecte aliè a l'entorn immediat.
A causa de la superfície limitada de solar, els diferents usos se superposen verticalment. La planta baixa agrupa el vestíbul principal i les zones de vestidors i piscina procurant-los el màxim sol possible. La planta primera aglutina les grades d'espectadors, els usos esportius complementaris, l'àrea administrativa, la sala de trobada i el bar. La planta soterrani concentra les maquinàries, dipòsits i vasos, i els vestidors dels treballadors amb accés directe des del pati posterior per facilitar les tasques de manteniment. La planta coberta esdevé suport de plantació, de l'activitat del solàrium i de plaques solars.
L'edifici connecta amb el teixit urbà mitjançant tres accessos. El del vestíbul d'entrada és a la façana oest, i reforçarà el seu caràcter de principal quan la línia ferroviària quedi soterrada; el segon se situa al carrer de la Mare de Déu de Montserrat: permet entrar directament al bar i a l'equipament; el tercer és contigu al segon i funciona com a entrada al pati reservada al manteniment.
Per al tancament de l'edifici s'han fet servir panells autoportants de formigó que comprenen tota l'alçada de l'edifici i li atorguen una imatge uniforme i alhora variada ja que les obertures es disposen segons les necessitats dels espais interiors. Així, depenent de la privacitat de l'activitat i de l'orientació, l'acabat del vidre és transparent o translúcid, o bé es protegeix amb un filtre solar. A la façana nord, el mateix element de façana es converteix en la tanca del pati posterior el qual crea un espai de transició entre l'equipament i els habitatges adjacents. A la façana sud, una alineació d'arbres fa ombra a l'estiu i permet l'entrada de sol al hivern.
S'ha optat per la il·luminació natural directa a les àrees amb més demanda lumínica. A les zones més interiors es disposen unes lluernes a la coberta que permeten a més, en combinació amb unes obertures practicables en façana, una ventilació natural, així com l'evacuació de les concentracions d'aire calent.
Els materials de l'estructura són el formigó armat per als murs, pilars i sostres; l'acer que s'utilitza com a estructura vertical per alleugerir el gruix de les façanes nord i sud, i la fusta, com a material lleuger per cobrir les grans llums en coberta. Les lluernes de coberta es resolen amb una estructura lleugera de fusta perquè el comportament del material sigui compatible amb el de l'estructura que els suporta.

El objetivo principal del proyecto fue diseñar una construcción que fuera compacta para reducir la volumetría potencial del equipamiento; singular por la utilización racional de sistemas constructivos contemporáneos; sensible a las particularidades del lugar con el fin de resolver el impacto de ubicar un gran equipamiento en un tejido urbano consolidado, y responsable en la organización arquitectónica de las demandas del programa.
El edificio se dispone semienterrado y paralelo a la línea de la biblioteca Montserrat Roig. Con ello se pretende potenciar la continuidad del tejido urbano y no destacar la condición de objeto ajeno al entorno inmediato.
Debido a la superficie limitada de solar, los distintos usos se superponen verticalmente. La planta baja agrupa el vestíbulo principal y las zonas de vestuarios y piscina dándoles tanto soleamiento como sea posible. La planta primera aglutina las gradas de espectadores, los usos deportivos complementarios, la zona administrativa, la sala de encuentro y el bar. El sótano concentra la maquinaria, los depósitos y vasos, y los vestuarios de los trabajadores con accesos desde el vestíbulo principal o desde el patio posterior para facilitar los trabajos de mantenimiento. La planta cubierta se transforma en soporte de plantación, de la actividad del solárium y de placas solares.
El edificio se conecta con el tejido urbano mediante tres accesos. El del vestíbulo de entrada está en la fachada oeste, y va a reforzar su carácter de principal en el momento en que la línea ferroviaria quede bajo tierra; el segundo se sitúa en la calle de la Mare de Déu de Montserrat: permite entrar directamente al bar y al equipamiento; el tercero es colindante al segundo y funciona como entrada directa al patio reservada a mantenimiento.
Para el cerramiento del edificio se han utilizado paneles autoportantes de hormigón que comprenden toda la altura del edificio y le dan una imagen uniforme y a la vez variada como consecuencia de una disposición de las aperturas atenta a las necesidades de los espacios interiores. De este modo, según la privacidad de la actividad y de la orientación, el acabado del vidrio es transparente o translúcido, o se protege con un filtro solar. En la fachada norte, el mismo elemento de fachada se convierte en la cerca del patio posterior, que crea un espacio de transición entre el equipamiento y las viviendas adyacentes. En la fachada sur, una alineación de árboles da sombra en verano y permite la entrada del sol en invierno.
Se ha optado por la iluminación natural directa en las áreas con más demanda lumínica. En las zonas más interiores se han dispuesto unos lucernarios en la cubierta que permiten además, y en combinación con unas aperturas practicables en fachada, una ventilación natural, así como la evacuación de las concentraciones de aire caliente.
Los materiales de la estructura son el hormigón armado para los muros, pilares y techos; el acero, que se utiliza como estructura vertical para aligerar el grosor de las fachadas norte y sur; y la madera, como material ligero para cubrir las grandes luces en cubierta. Los lucernarios de cubierta se resuelven con una estructura ligera de madera para que el comportamiento del material sea compatible con el de la estructura que los aguanta.

The main object of the plan was to design a building that would be: compact, so as to reduce the facility's volume; singular, because of the use of contemporary construction systems; sensitive to the particular features of the place, so as to mitigate the impact of siting a large public facility in a consolidated urban fabric; and responsible in regard to the architectural organisation of the plan's requirements.
The building is partly under ground and parallel to the line of the Montserrat Roig library. The idea of this is to reinforce the continuity of the urban fabric and reduce the likelihood of its being seen as an object foreign to its immediate surroundings.
Because of the limited size of the site, the different uses have been arranged on top of each other. The ground floor contains the main entrance hall, the changing rooms and the swimming pool, endeavouring to give them as much sunlight as possible. The first floor contains the tiered seating for spectators, other sports uses, the administration area, meeting room and bar. The basement houses the machinery, tanks and workers' changing rooms. It can be entered from the rear courtyard, which facilitates the maintenance tasks and frees up the roof for plants, a solarium and an installation of solar panels.
The building is connected to the immediate urban fabric by three different routes. The way into the entrance hall is on the west façade and reinforces this as the main frontage at a time when the railway tracks are being put under ground. The second way in, at the top of Carrer de la Mare de Déu de Montserrat, enables people to go straight into the bar and the rest of the facility. The third way in is adjacent to the second and functions as a direct entrance to the rear courtyard which is reserved for maintenance work.
The closure of the building is defined by the use of self-supporting concrete panels occupying the whole height of the building and giving it a uniform yet varied appearance as a consequence of the layout of the openings to meet the needs of the interior spaces. So, depending on the degree of privacy required by the activity, the glass finish is transparent or translucent, or protected by a solar filter. On the north frontage, the same element used on the façade is employed to enclose the rear courtyard which creates a transition space between the facility and the adjacent dwellings that are detached. On the south side a line of trees provides shade in the summer and allows the sunlight through in winter.
Direct natural light was chosen for the areas needing less light. Skylights were fitted in the roof of the innermost areas which have the added advantage, in combination with certain windows in the façade that can be opened, of providing natural cross ventilation and the evacuation of concentrations of hot air.
The materials used for the structure are reinforced concrete in the form of walls, pillars and ceilings; steel, which is employed as a vertical element to reduce the thickness of the north and south façades; wood, as a lightweight material to cover the large roof spans. The skylights in the roof have been given a lightweight wooden structure to ensure that the behaviour of the material is compatible with that of the structure supporting them.

Emplaçament

0 20 50 100

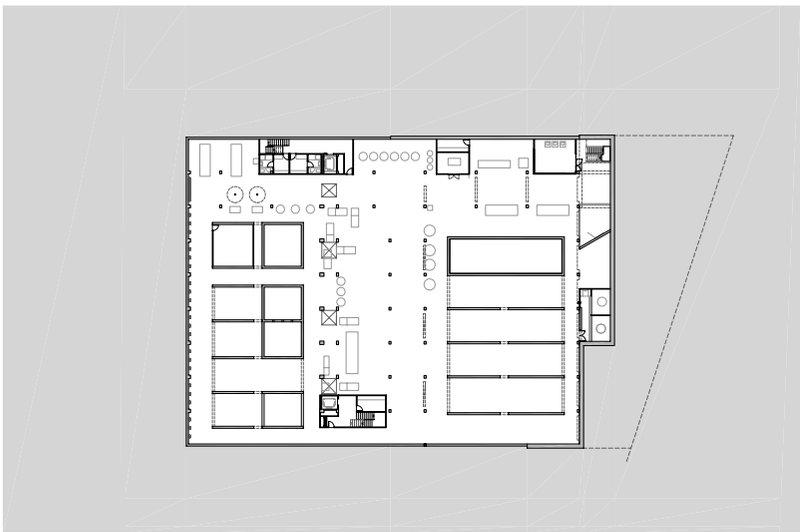

Planta soterrani

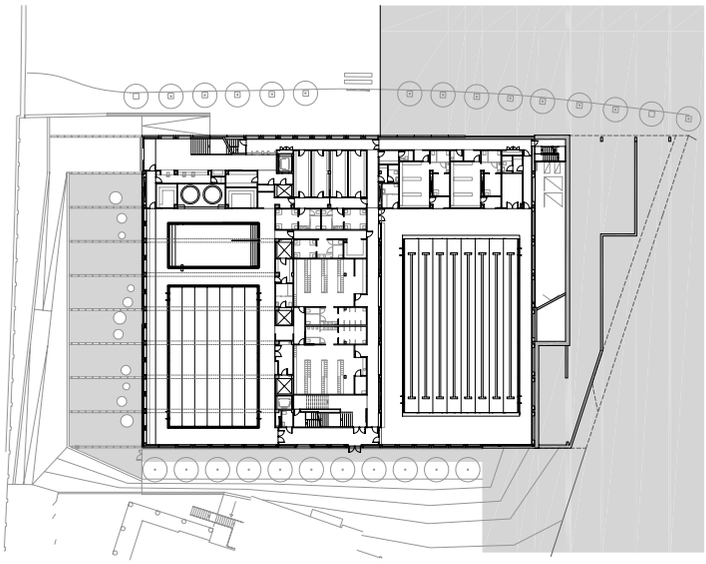

Planta baixa

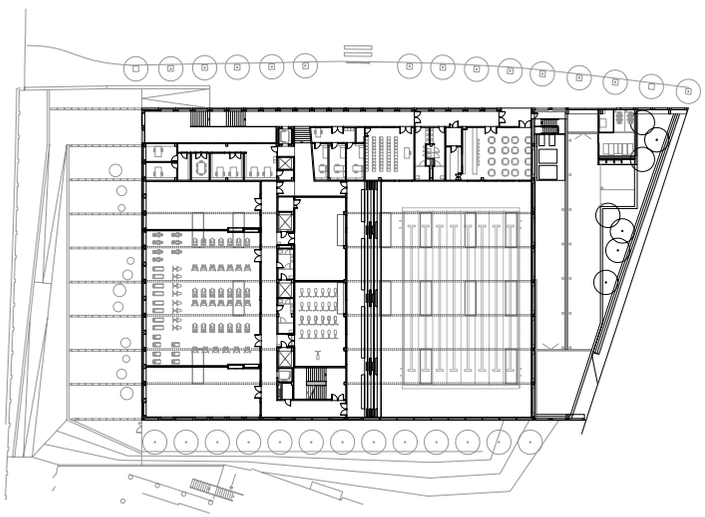

Planta primera

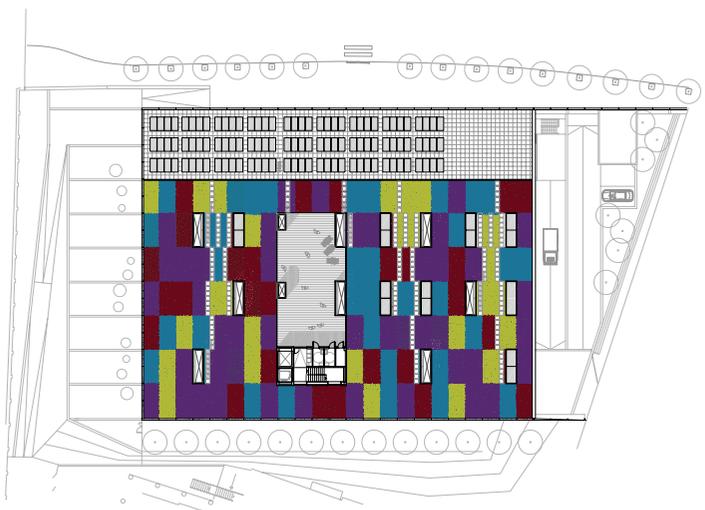

Planta coberta

0 2 5 10

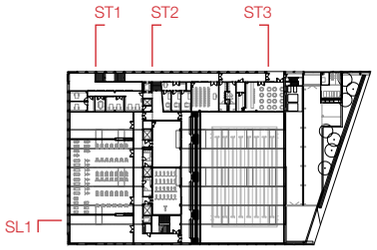

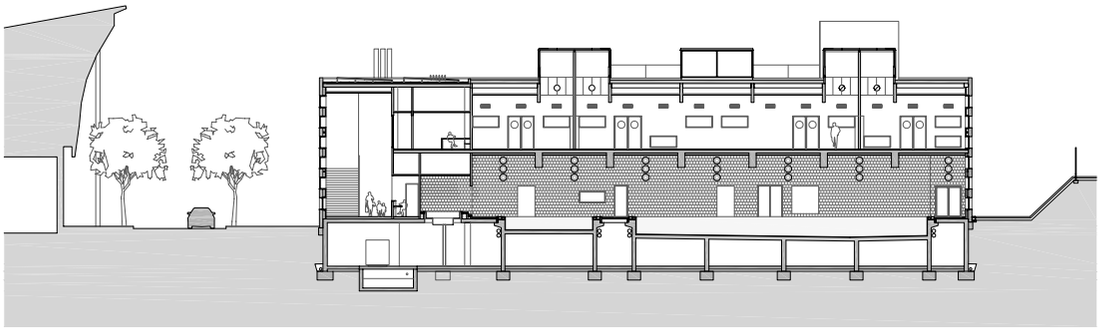

Secció ST1

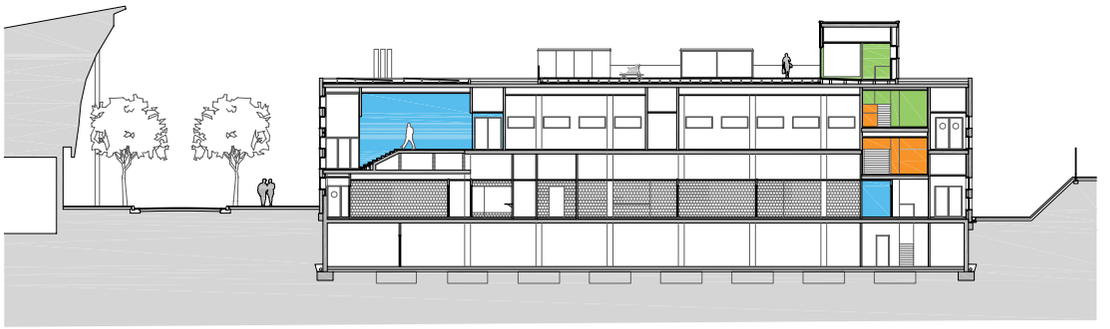

Secció ST2

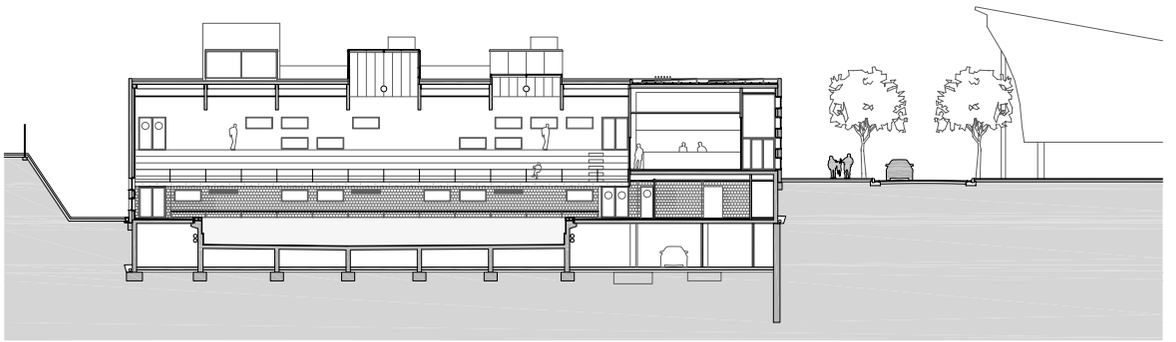

Secció ST3

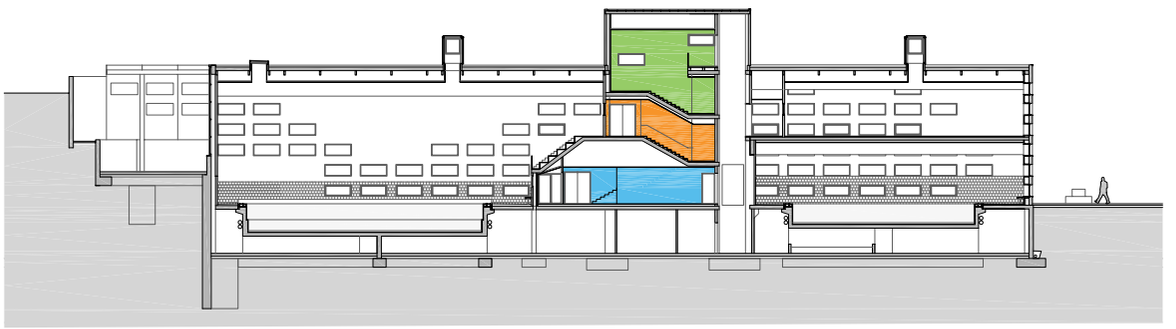

Secció SL1

0 2 5 10

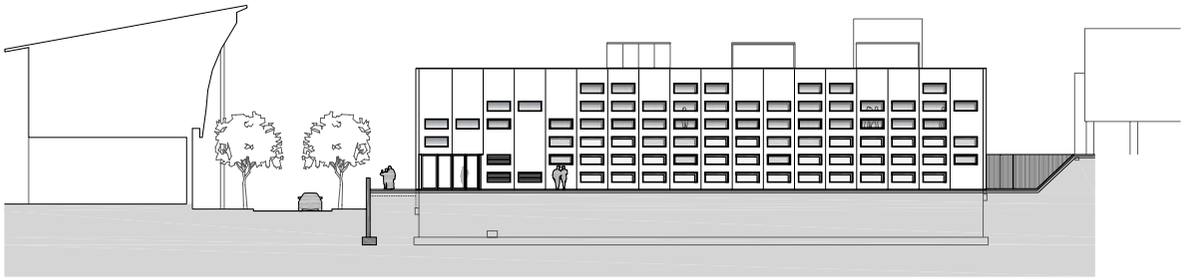

Alçat oest

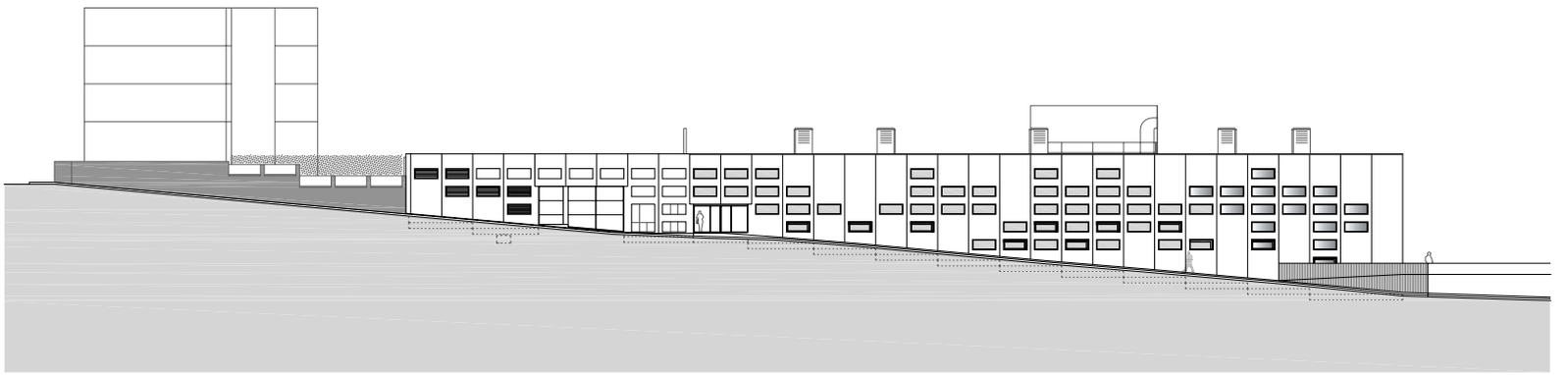

Alçat nord

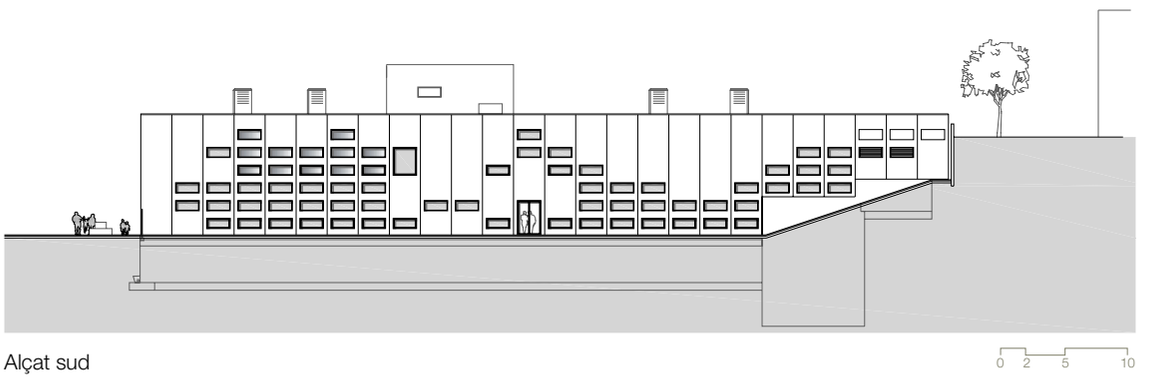

Alçat sud

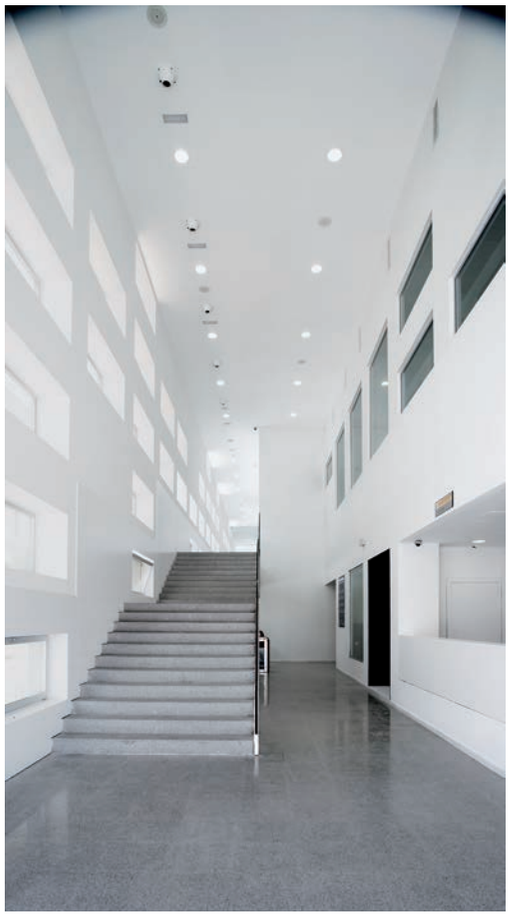

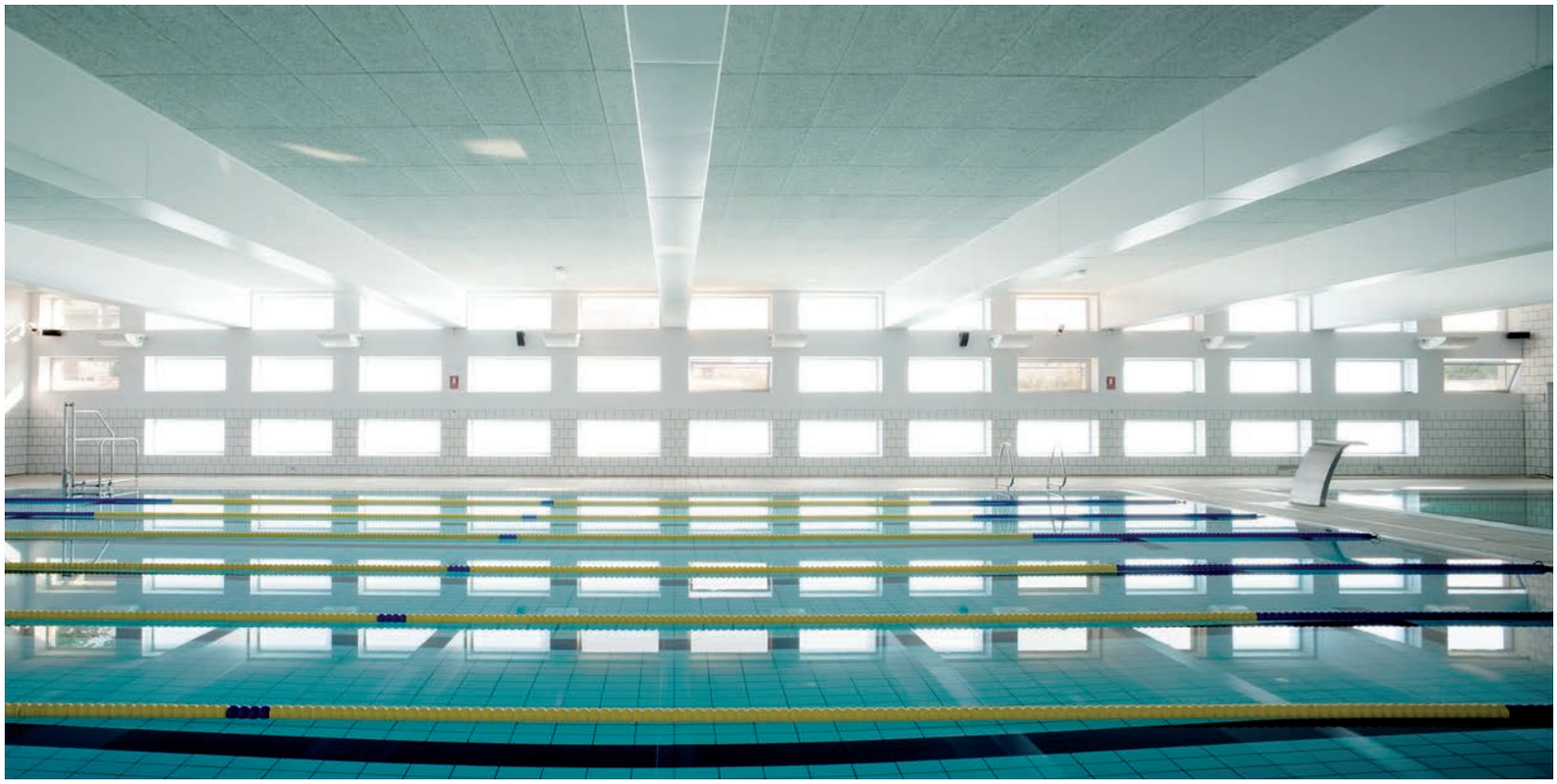

AZUL
BLANCO

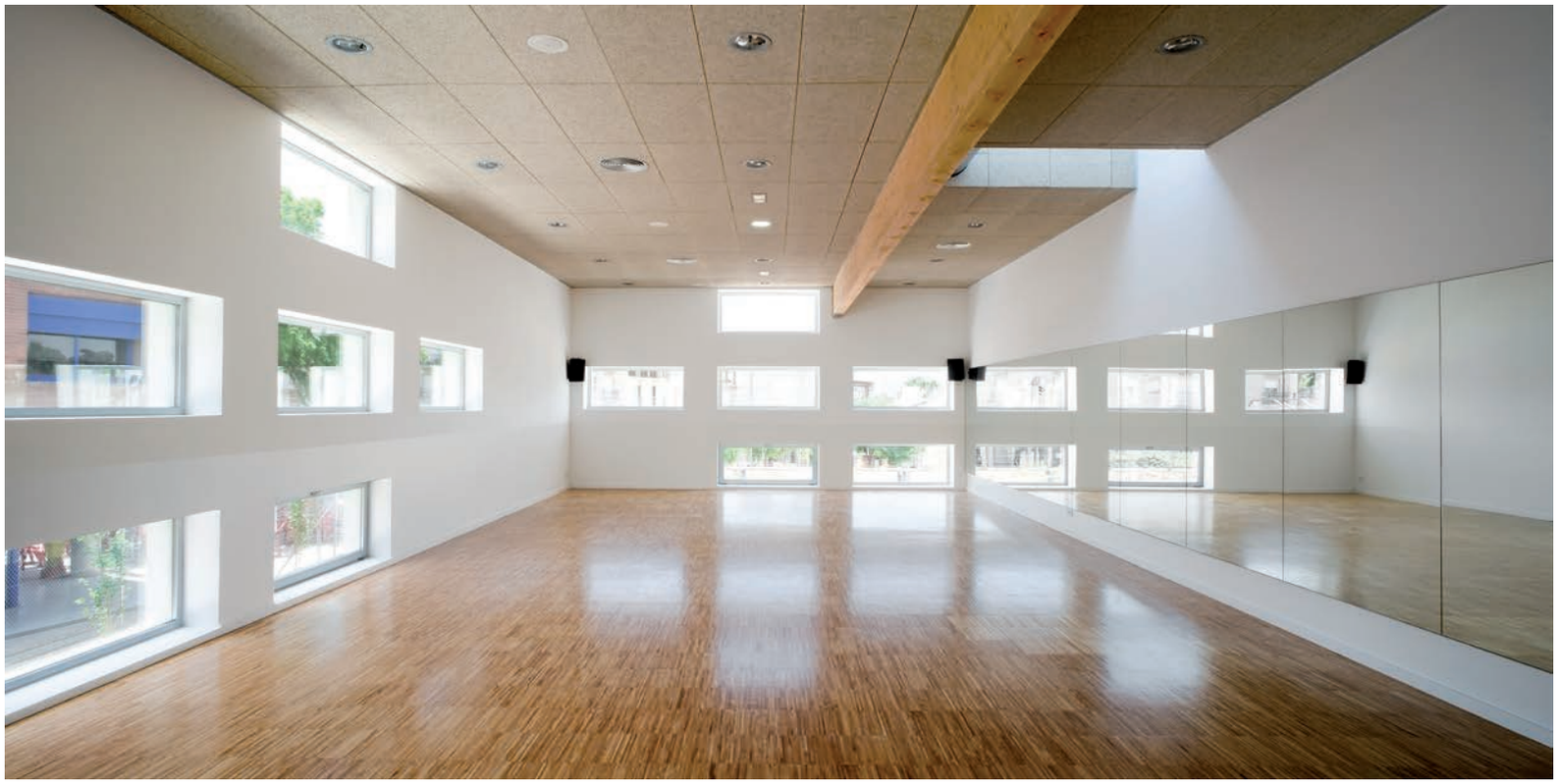

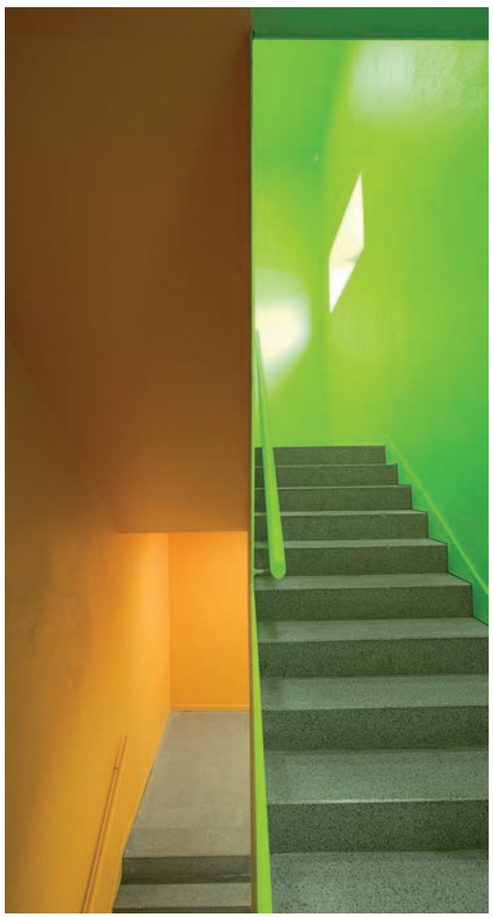

Llar d'infants a la plaça del Trèvol
Sant Vicenç dels Horts

Projecte / Proyecto / Project
Construcció d'una llar d'infants en un interior d'illa

Municipi / Municipio / Municipality
Sant Vicenç dels Horts

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Juliol 2006

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Juliol 2008

Superfície / Superficie / Area
850 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
955.634'81 €

Mòdul / Módulo / Module
1.124'28 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Blanca Noguera (arquitecta)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Joaquim Torras (arquitecte tècnic), CV ARQ Serveis d'Arquitectura SL (estructures), AVANT Enginyers Consultors SL (instal·lacions), Laura Coll, Beatriz Portabella (arquitectes)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Teyco SL

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Jordi Canosa

Aquest equipament s'ha construït a l'interior d'illa de la plaça del Trèvol, en una parcel·la de 1.105 m^2 propietat del bisbat de Barcelona on hi ha una edificació en planta baixa. El projecte proposava l'enderroc de l'edificació existent i la segregació de la parcel·la en dues per poder-hi construir dos edificis independents de planta baixa: l'un destinat a llar d'infants i l'altre a dependències del bisbat.
Es va definir la composició formal de l'edificació com un conjunt de cobertes inclinades al voltant d'un pati central, amb la premissa de donar una visió unitària malgrat la duplicitat d'usos. La part de la llar d'infants s'ha resolt en forma d'ela a la banda nord i est de la parcel·la; l'edifici del bisbat és a la franja sud. A més s'han tingut en compte els components de vistes, orientació i accessos als efectes de la composició exterior i de les façanes.
El projecte va tenir en compte els aspectes següents:
- Recerca d'una relació de l'edifici amb l'entorn de manera que la construcció es mostrés com un conjunt que es tanca en ell mateix i s'aboca al pati central que es genera.
- Voluntat d'abordar el tractament de les façanes seguint un clar sistema compositiu general de conjunt: a tal fi es van proposar unes façanes exteriors opaques on predominava el ple sobre el buit i on les obertures es recollien en franges horitzontals amb vistes acotades; en contrapartida les façanes que donen al pati es resolien oferint molta més transparència.
- Prioritat a la llar d'infants pel que fa a l'orientació solar disposant les aules i la sala d'usos múltiples a les façanes assolellades.
- Homogeneïtzació i racionalització del sistema constructiu, plantejament d'estructura i instal·lacions, de tal manera que s'optimitzessin costos i es facilités l'execució de l'obra.
El programa s'ha resolt amb el cos de les aules orientades al sud, una franja de serveis que al mateix temps fa de filtre cap el carrer, i el cos dels espais comuns amb la sala d'usos múltiples, la cuina i els serveis adjacents. L'accés de l'edifici és a prop del carrer de Jacint Verdaguer per facilitar l'arribada.
El pati, amb una zona porxada, està situat a la part central de la parcel·la, protegit del perímetre exterior.
La coberta de l'edifici s'ha resolt a dues aigües, amb pendents del 10%: es tracta de cobertes lleugeres de panells de coberta sandvitx que, per donar una idea de gir de la coberta, s'han col·locat també a la façana amb panell sandvitx de planxes semillises.
El paviment interior és continu, de tipus linòleum, per a les aules, les dependències principals i la zona d'administració; hi ha arrambadors sobre paraments verticals del mateix material, i paviment de rajola de gres a les zones humides. La fusteria exterior és d'alumini anoditzat i tot el sistema de fusteria interior s'ha realitzat en DM per pintar. Els armaris són de fusta massissa natural.
El pati central és de sorra garbellada excepte a la zona perimetral de la façana de la llar d'infants on s'hi ha posat una franja de paviment de formigó amb pols de quars.

Este equipamiento se ha construido en el interior de la manzana de la plaza del Trèvol, en una parcela de 1.105 m^2 propiedad del obispado de Barcelona en el que existe una edificación en planta baja. El proyecto proponía la demolición de la edificación existente y la segregación de la parcela en dos para poder construir en ella dos edificios independientes de planta baja: uno destinado a jardín de infancia y el otro a dependencias del obispado.
Se definió la composición formal de la edificación como un conjunto de cubiertas inclinadas alrededor de un patio central, con la premisa de dar una visión unitaria pese a la duplicidad de usos. La parte del jardín de infancia se ha resuelto en forma de L en los lados norte y este de la parcela; el edificio del obispado está en el lado sur. Además, se han tenido en cuenta los componentes de vistas, orientación y accesos a efectos de la composición exterior y de las fachadas.
El proyecto tuvo en cuenta los aspectos siguientes:
- Búsqueda de una relación entre el edificio y el entorno de forma que la construcción se mostrara como un conjunto que se cierra sobre sí mismo y mira al patio central generado.
- Voluntad de abordar el tratamiento de las fachadas siguiendo un claro sistema compositivo general del conjunto: para ello se propusieron unas fachadas exteriores opacas en las que predominaba lo lleno sobre lo vacío y en las que las aperturas quedaban recogidas en franjas horizontales con vistas acotadas; como contrapartida, las fachadas que dan al patio se resolvían ofreciendo una mayor transparencia.
- Prioridad al jardín de infancia en cuanto a orientación solar disponiendo las aulas y la sala de usos múltiples en las fachadas soleadas.
- Homogeneización y racionalización del sistema constructivo, planteamiento de estructura e instalaciones, para optimizar gastos y facilitar la ejecución de la obra.
El programa se ha resuelto con el cuerpo de las aulas orientado al sur, una franja de servicios que al mismo tiempo actúa como filtro hacia la calle, y el cuerpo de los espacios comunes con la sala de usos múltiples, la cocina y los servicios adyacentes. El acceso del edificio está cerca de la calle de Jacint Verdaguer para facilitar la llegada. El patio, con una zona de soportales, está situado en la parte central de la parcela, protegido del perímetro exterior.
La cubierta del edificio se ha resuelto a dos aguas, con pendientes del 10%: se trata de cubiertas ligeras de paneles de cubierta sandwich que, para dar una idea de giro de la cubierta, se han colocado también en la fachada con panel sandwich de planchas semilisas.
El pavimento interior es continuo, de tipo linóleo, para las aulas, las dependencias principales y la zona de administración; se han puesto arrimaderos sobre paramentos verticales del mismo material, y pavimento de baldosa de gres en las zonas húmedas. La carpintería exterior es de aluminio anodizado y todo el sistema de carpintería interior se ha realizado en DM para pintar. Los armarios son de madera maciza natural.
El patio central es de arena cribada con excepción de la zona perimetral de la fachada de la guardería en la que se ha puesto una franja de pavimento de hormigón con polvo de cuarzo.

This facility has been built inside the Plaça del Trèvol block, on a 1,105 m^2 plot of land belonging to the bishopric of Barcelona on which there was a single-storey building. The plan proposed demolishing the existing building and dividing the site into two in order to be able to construct two independent single-storey buildings on it: one for use as a nursery school, the other for use by the bishopric.
The buildings' formal composition was defined as a set of inclined roofs around a central courtyard based on the premise of giving it a unitary appearance despite the two different uses. The L-shaped nursery school was erected on the north and east of the site, while the bishopric's building is on the southern strip. Other factors taken into consideration in deciding the composition of the exterior and the façades were the views, the aspect and the entrances.
The following aspects were taken into account throughout the design process:
- an attempt to achieve a relationship between the building and its surroundings such that the construction would be seen as closed in on itself and turned towards the central courtyard;
- the intention to tackle the treatment of the façades in accordance with a clear general system for the composition of the whole project. To this end, the outward-facing façades were designed as opaque, with the filled-in areas predominating over the empty ones, and the openings were arranged in horizontal strips with limited views, while, to make up for this, the façades giving onto the courtyard were provided with much greater transparency;
- giving the nursery school the best aspect so that the classrooms and the multipurpose hall are on the façades receiving the most sunlight;
- homogenising and rationalising the construction system, structure and installations so as to optimise costs and facilitate the execution of the work.
The layout has the part containing the classrooms facing south, a services section that also serves as a filter facing the street, and a part containing the common spaces and the multipurpose hall, the kitchen and the adjacent service rooms. The entrance to the building is close to Carrer de Jacint Verdaguer to make it easier to get to. The courtyard, with an arcaded area, is in the centre of the site and protected from the outer perimeter.
The building has a lightweight gabled roof with slopes of 10% using roof sandwich panels. To give an idea of rotation, semi-flat sandwich panels have also been used on the façade.
The flooring inside is of a continuous linoleum type in the classrooms, the main rooms and the administration area. There are banisters on vertical supports of the same material and sandstone tile floors in the wet areas. The exterior window frames are anodised aluminium, while inside MD fibreboard has been used so that it can be painted. The cupboards are made of solid natural wood.
The central courtyard is covered with sieved sand, except for the perimeter area by the nursery school façade where a strip of concrete and quartz powder paving has been laid.

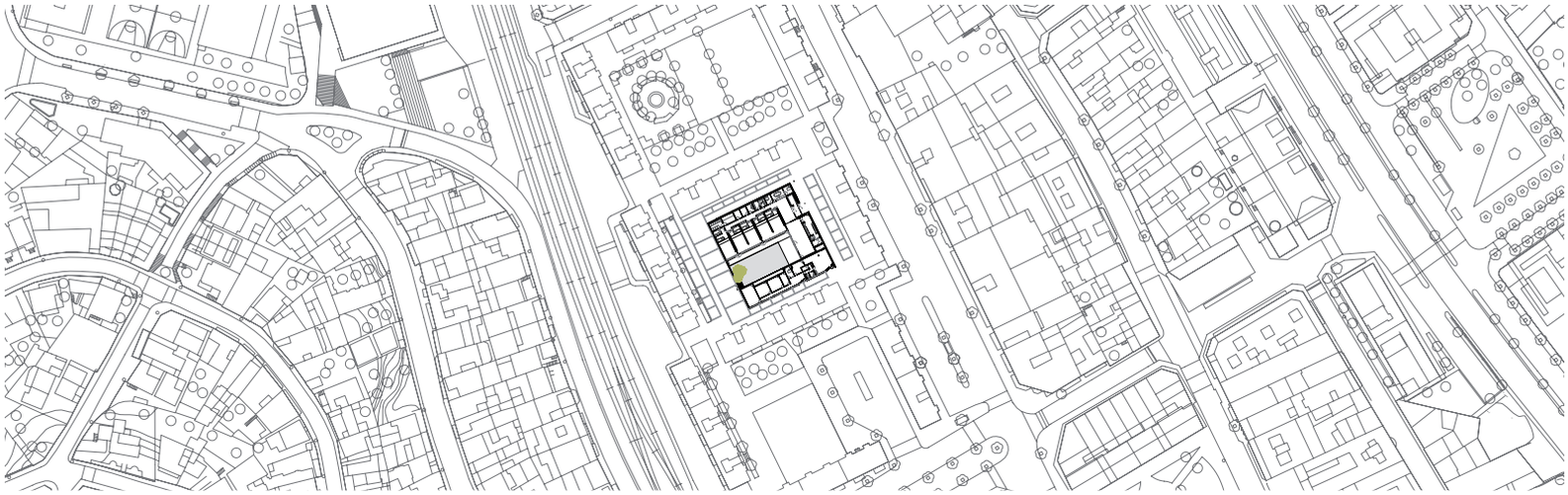

Situació

0 10 20 50

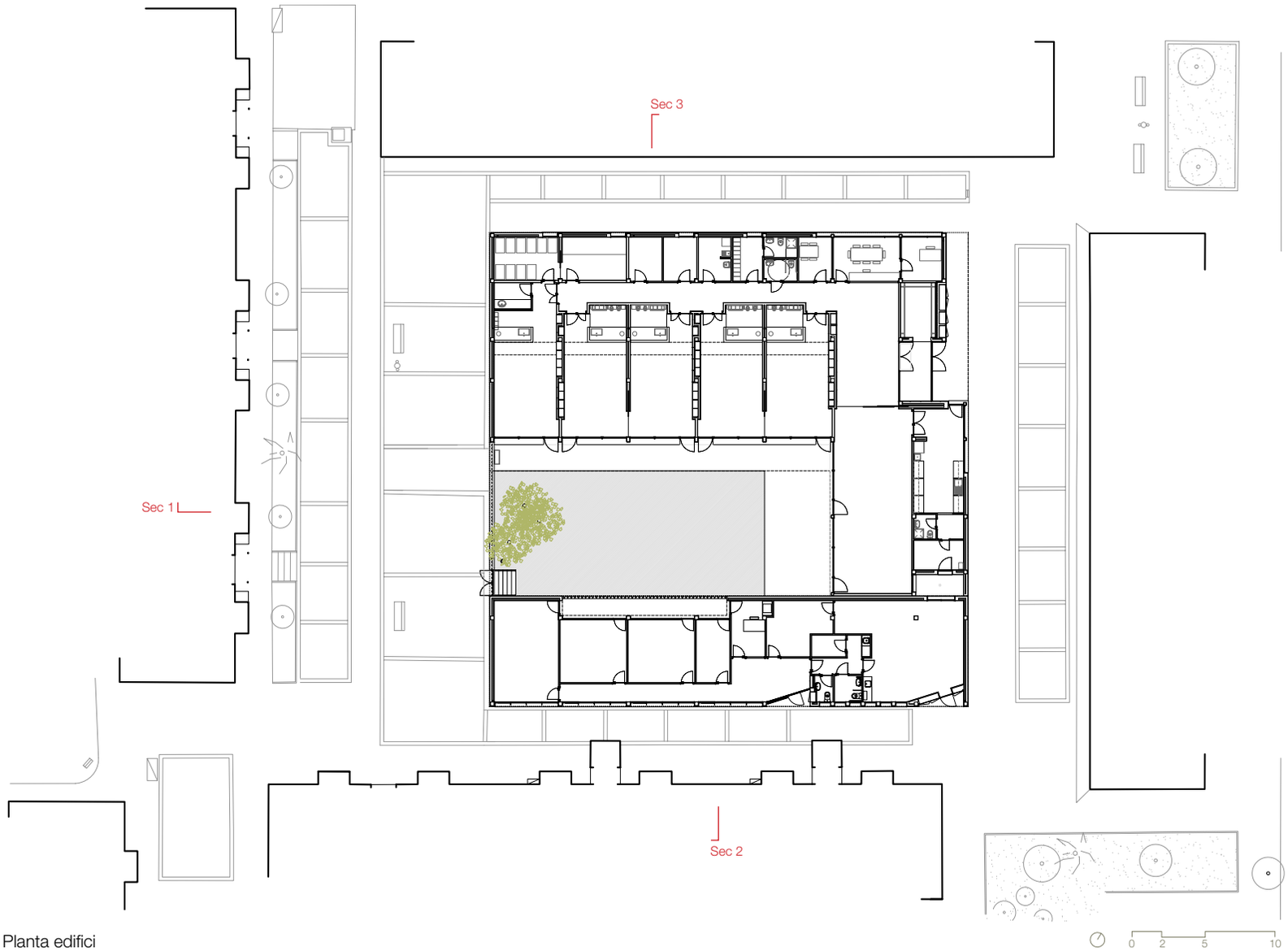

Planta edifici

0 2 5 10

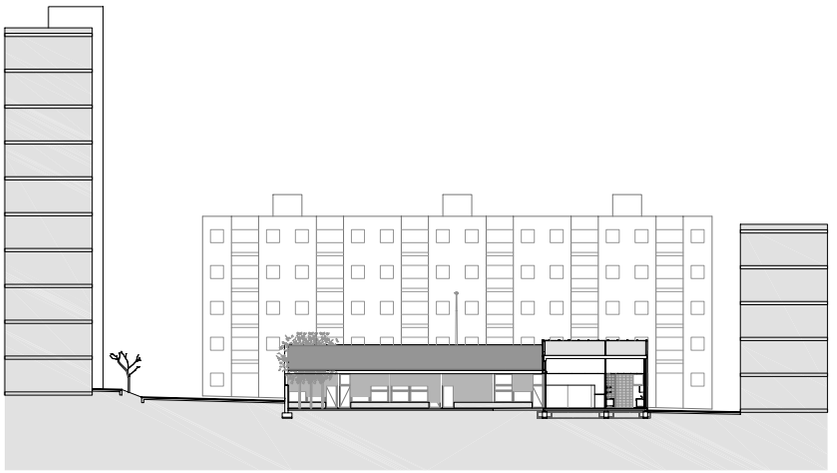

Secció 1

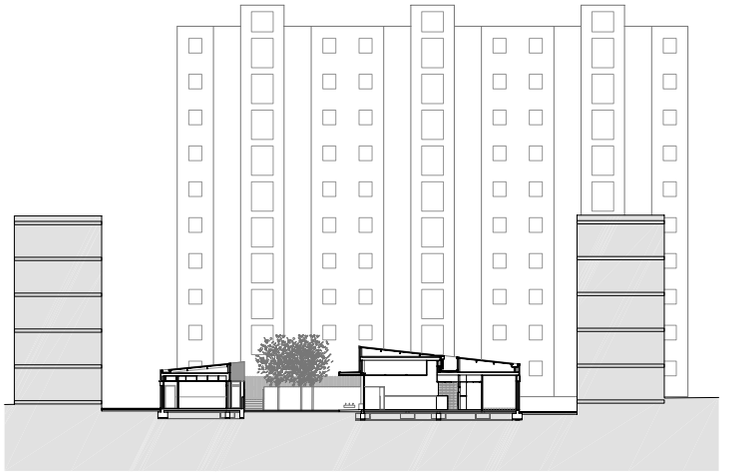

Secció 2

Secció 3

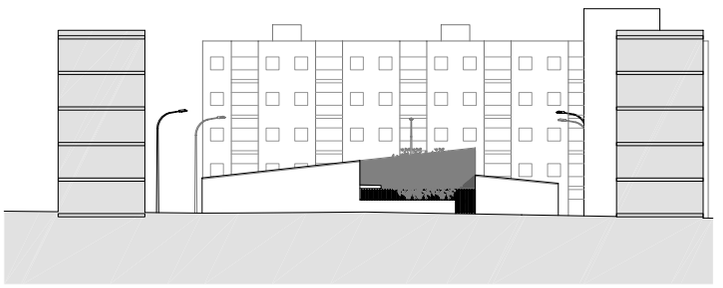

Façana sud-oest

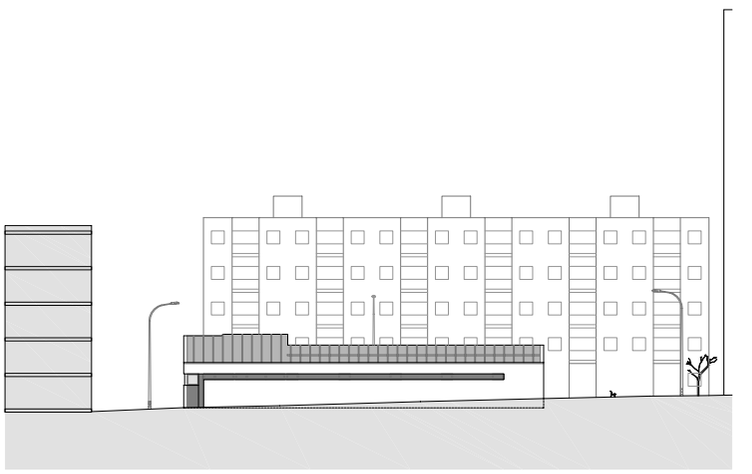

Façana nord-oest

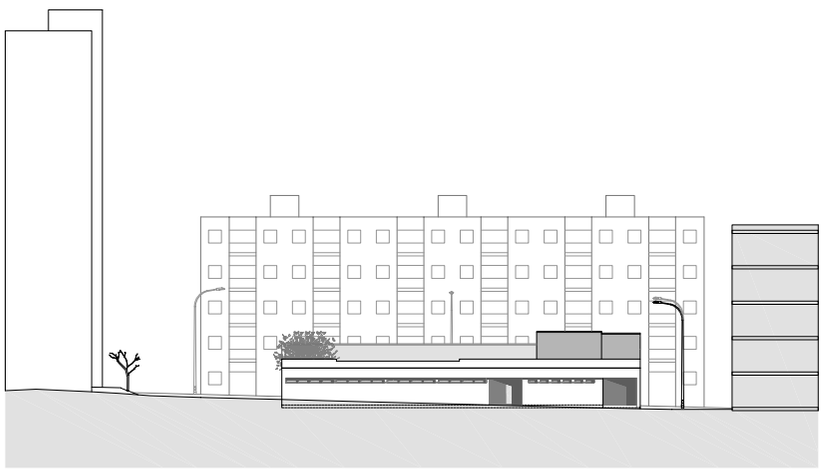

Façana sud-est

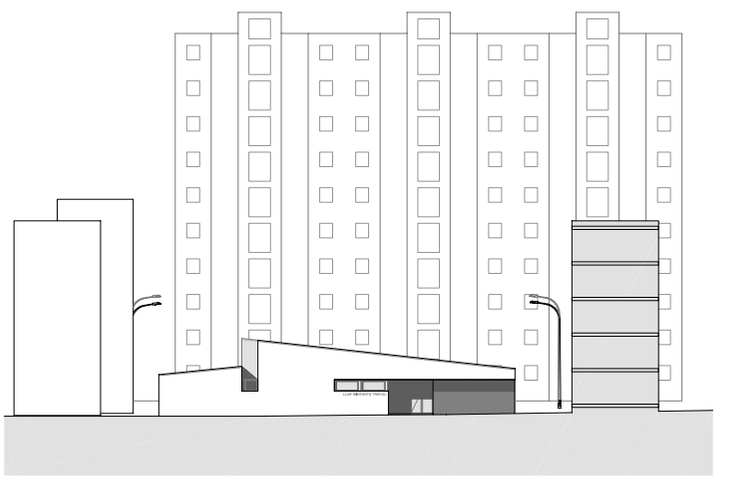

Façana nord-est

0 2 5 10

Pavelló esportiu Joan del Moral
Santa Coloma de Gramenet

Projecte / Proyecto / Project
Construcció d'un nou pavelló d'esports

Municipi / Municipio / Municipality
Santa Coloma de Gramenet

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Juliol 2004

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Octubre 2006

Superfície / Superficie / Area
1.421'51 m^2

Cost total / Coste total / Total cost
2.174.972'33 €

Mòdul / Módulo / Module
1.530'04 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Carles Llinàs (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Eva Bernadí (arquitecta tècnica), Joan González Gou (eng. tècnic industrial), Aitana Arroyo, Tamie Delgadillo, Jordi Mercadé, Bernat Nadal (arquitectes), Catalina Montserrat (eng. agrònoma)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Vias y Construcciones SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Jordi Surroca (Brana) (JS), Aleix Bagué (AB)

Premis i reconeixements / Premios y reconocimientos / Awards and acknowledgments
Seleccionada en els Premis FAD 2007 en la categoria Arquitectura

Aquest projecte respon a la necessitat de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet de disposar d'un pavelló que s'ajusti a la normativa i a les mides de pista que prescriu el Consell Català de l'Esport de la Generalitat de Catalunya, per a un *Pavelló bàsic poliesportiu de tipus PAV 1*.
L'edificació s'ha erigit en un solar qualificat d'equipament pel Pla General Metropolità situat a la intersecció dels carrers de Washington i de Cristòfor Colom, en una zona de caràcter residencial i de baixa densitat.
El terreny té un pendent mitjà en sentit longitudinal del 14% i confina per la banda nord amb una futura zona de parc lineal que uneix el carrer de Santa Eulàlia i el carrer del Nord. En sentit transversal, el pendent arriba al 10% pel costat que dóna al carrer de Cristòfor Colom. Per la banda oest limita amb el mur que tanca una edificació unifamiliar aïllada.
Tenint en compte la situació urbana i les condicions del solar, tant pel que fa a les dimensions com a la topografia, s'ha procurat col·locar el pavelló en una cota que permeti l'accés a peu pel nivell més baix del solar i que alhora aconsegueixi que el volum emergent per damunt dels carrers que l'envolten mantingui una similitud amb les construccions veïnes, de baixos i dues plantes en general. Aquest plantejament incrementa l'excavació a realitzar, però minimitza l'impacte de l'edifici sobre l'entorn urbà proper.
L'accés es fa per la cantonada sud-oest, a la confluència dels carrers de Washington i Cristòfor Colom: es configura a través d'un petit porxo de doble altura, protegit per la coberta, i permet el pas a nivell de la cota del carrer que és la mateixa en què queden el vestíbul i la pista esportiva.
Des d'aquest vestíbul es distribueixen separadament les circulacions d'espectadors i esportistes cap a les grades i les zones de vestidors. Els serveis per al públic, la conserjeria, els vestidors d'àrbitres, així com un magatzem i una sala d'instal·lacions s'ubiquen en aquesta planta.
A la planta primera es disposen quatre vestidors col·lectius, un dels quals és adaptat, amb accessos des d'un passadís on hi ha les taquilles i que té sortida al passatge exterior que separa l'edifici de la construcció veïna. Aquesta planta també és accessible als espectadors per mitjà d'una escala que comunica amb un balcó corregut sobre la pista, que té alhora la funció de manteniment i recollida de les grades retràctils de la planta baixa.
La zona de pista i grades és a la planta baixa, amb una coberta amb tres lluernes orientades al nord coincidents amb la posició de les encavallades de l'estructura. S'han disposat també obertures laterals protegides amb llistons de fusta.
Cal fer esment que el pavelló s'ha emplaçat deixant una franja de separació tant amb la parcel·la veïna, com amb el futur parc lineal que s'obrirà per la banda nord del solar. Aquests passos exteriors són accessibles únicament per a manteniment i com a sortides d'emergència. S'ha obert també un accés per al manteniment de la pista al carrer de Washington, en el punt de coincidència amb la cota del carrer, dotat del gual corresponent.

Este proyecto responde a la necesidad del Ayuntamiento de Santa Coloma de Gramenet de disponer de un pabellón adaptado a la normativa y al tamaño de pista prescrito por el Consejo Catalán del Deporte de la Generalitat de Catalunya, para un *Pabellón básico polideportivo de tipo PAV-1*.
La edificación se ha erigido en un solar calificado de equipamiento por el Plan General Metropolitano situado en la intersección de las calles de Washington y Cristòfor Colom, en una zona de carácter residencial y de baja densidad.
El terreno tiene una pendiente media en sentido longitudinal del 14% y colinda en el lado norte con una futura zona de parque lineal que une la calle de Santa Eulàlia y la calle del Nord. En sentido transversal, la pendiente llega al 10% por el lado que da a la calle de Cristòfor Colom. Por el lado oeste limita con el muro que cierra una edificación unifamiliar aislada.
Teniendo en cuenta la situación urbana y las condiciones del solar, tanto en lo que se refiere a las dimensiones como a la topografía, se ha intentado colocar el pabellón en una cota que permitiera el acceso a pie por el nivel más bajo del solar y que al mismo tiempo consiguiera que el volumen emergente por encima de las calles que lo rodean mantuviera una similitud con las construcciones vecinas, de bajos y dos plantas por lo general. Este planteamiento incrementa la excavación que hay que realizar, pero minimiza el impacto del edificio sobre el entorno urbano próximo.
El acceso se realiza por la esquina suroeste, donde confluyen las calles de Washington y Cristòfor Colom: se configura a través de un pequeño soportal de doble altura, protegido por la cubierta, y permite el paso a nivel de la cota de la calle, que es la misma en que quedan el vestíbulo y la pista deportiva. Desde este vestíbulo se distribuyen separadamente las circulaciones de espectadores y deportistas hacia la gradería y las zonas de vestuarios. Los servicios para el público, la conserjería, los vestuarios de árbitros, así como un almacén y una sala de instalaciones se ubican en esta planta.
En la primera planta se disponen cuatro vestuarios colectivos, y uno de ellos está adaptado con accesos desde un pasadizo en el que se encuentran las taquillas y que tiene una salida al pasaje exterior que separa el edificio de la construcción vecina. Esta planta también es accesible a los espectadores por medio de una escalera que comunica con un balcón situado sobre la pista, que a la vez tiene la función de mantenimiento y recogida de la gradería retráctil de la planta baja.
La zona de pista y gradería se encuentra en la planta baja, con una cubierta con tres lucernarios orientados al norte coincidentes con la posición de las cerchas de la estructura. Se han dispuesto también aperturas laterales protegidas con listones de madera.
Cabe destacar que el pabellón se ha ubicado dejando una franja de separación tanto con la parcela vecina como con el futuro parque lineal, que se abrirá por el lado norte del solar. Estos pasos exteriores son accesibles únicamente para mantenimiento y como salidas de emergencia. Se ha abierto también un acceso para el mantenimiento de la pista en la calle de Washington, en el punto de coincidencia con la cota de la calle, dotada del vado correspondiente.

This project is in response to Santa Coloma de Gramenet Town Council's need to have a sports pavilion complying with the regulations and dimensions laid down by the Catalan autonomous government's Sports Council for a *PAV 1-type basic sports pavilion*.
The building has been erected on a plot of land, classed by the Metropolitan General Plan as reserved for amenities and facilities, at the junction of Carrer Washington and Carrer Cristòfor Colom, in a low-density residential area.
The terrain has an average gradient in a longitudinal direction of 14% and borders, on the northern side, on a future linear park linking Carrer de Santa Eulàlia and Carrer del Nord. Crosswise the slope is as much as 10% on the side giving onto Carrer Cristòfor Colom. To the west it is bounded by the wall round a private house standing on its own.
Bearing in mind where the plot is situated in the town, its dimensions and its topography, care has been taken to locate the sports centre at a height at which it will be possible to gain access to it from the lowest part of the plot, so that the volume emerging above the streets surrounding it is similar to that of the neighbouring buildings, most of which are of three storeys including the ground floor. This way of approaching the project increases the amount of excavation required, but minimises the building's impact on its nearby urban surroundings.
Access is from the south-east corner, at the crossroads of Carrer de Washington and Carrer de Cristòfor Colom. Entrance is through a small two-height porch protected by the roof. This allows people to come through at street level, which is at the same height as the entrance hall and the sports track. From the hall spectators and sportspeople are distributed separately to the terraces and the changing rooms. The facilities for the public, the caretaker's office, the referees' changing rooms, a storeroom and an installations room are on this floor.
On the first floor, there are four collective changing rooms, one of which is specially adapted for people with disabilities, with entrances from a corridor containing the lockers, and a way out into an outdoor passageway that separates this building from its neighbour. Spectators can also enter this floor via a staircase leading to a long balcony over the track, which is also used for maintenance and in which the retractable terraces on the ground floor can be stowed away.
The track and terracing area is on the ground floor level. It is covered by a roof with three north-facing skylights coinciding with the position of the trusses on the structure. Openings on the side protected by wooden slats have also been provided.
It should be mentioned that the pavilion has been located so as to leave a strip separating it from both the adjacent plot and the future linear park that is to be opened up on the north side of the site. These outer passageways are accessible only for maintenance and as emergency exits. An entrance with a dropped kerb has also been opened up in Carrer de Washington, at the point where it is on the same level as the street, for maintenance of the track.

Emplaçament

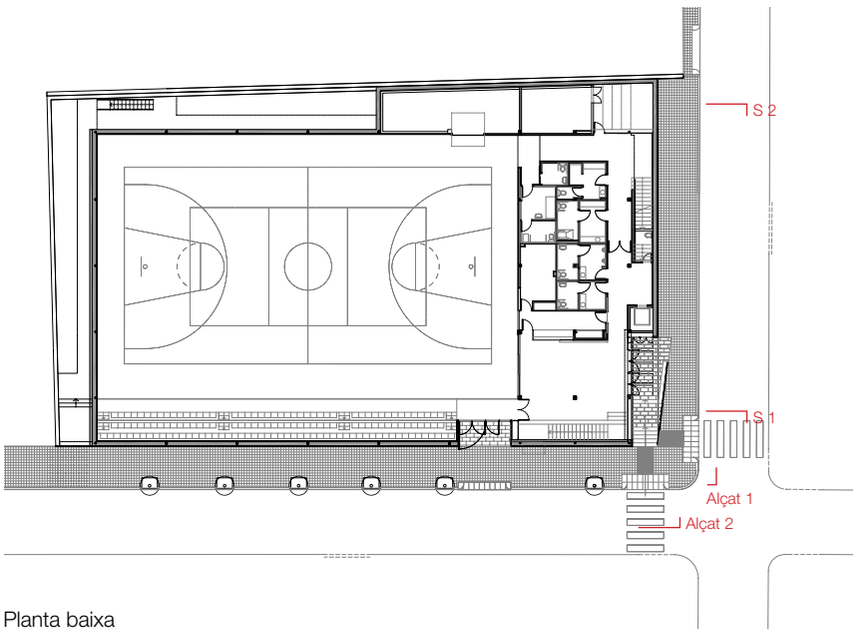

Planta baixa

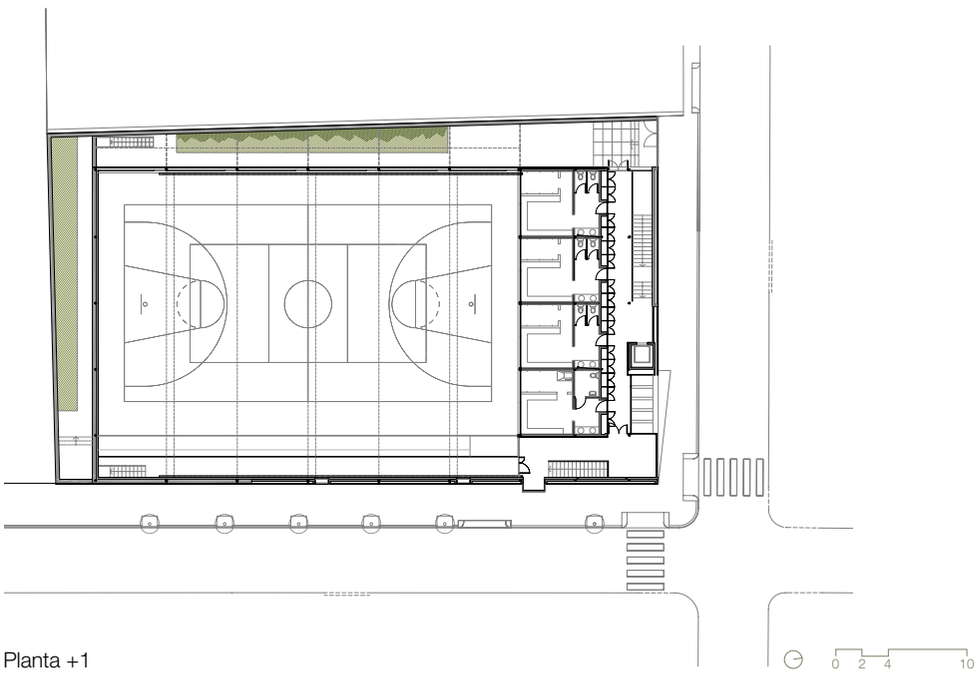

Planta +1

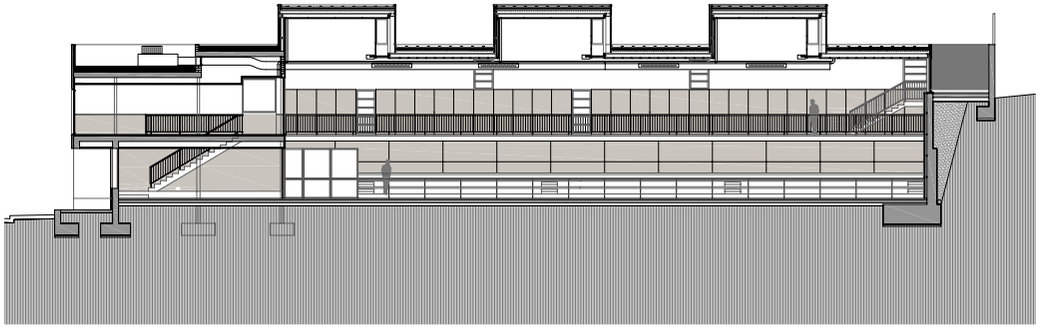

S1

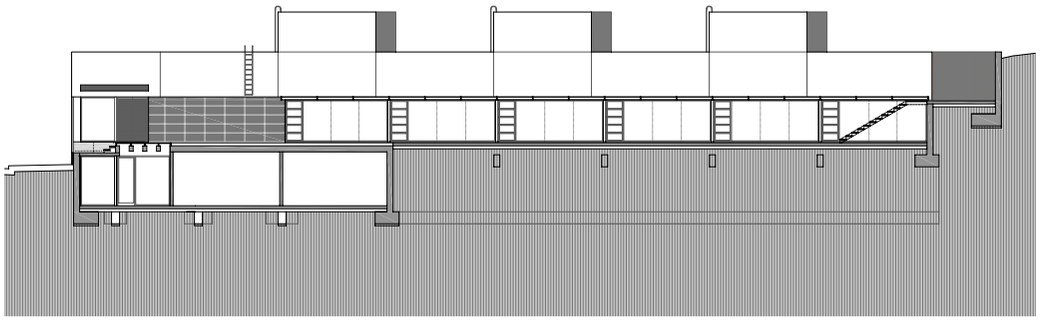

S2

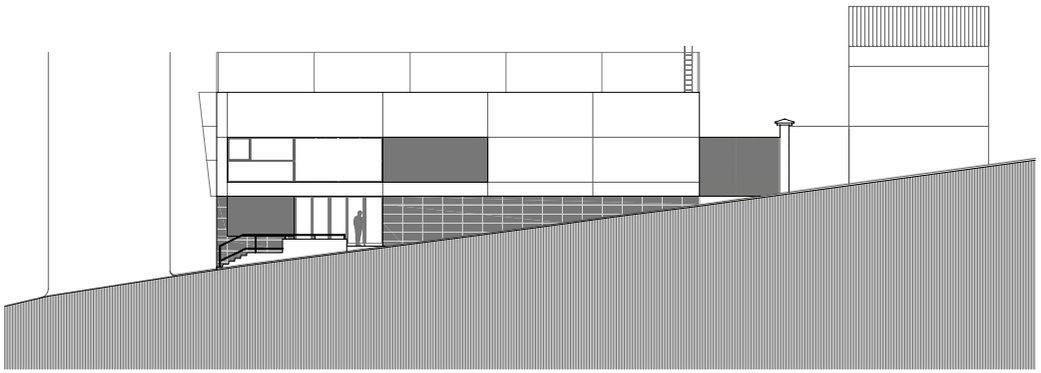

Alçat 1

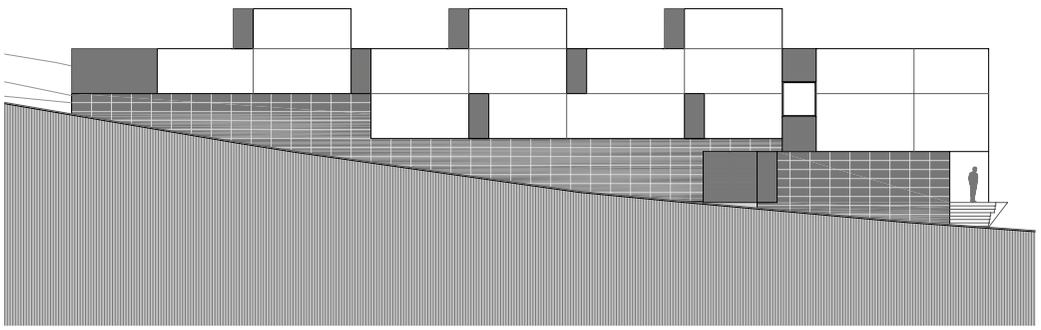

Alçat 2

0 2 4 10

AB

JS

JS

JS

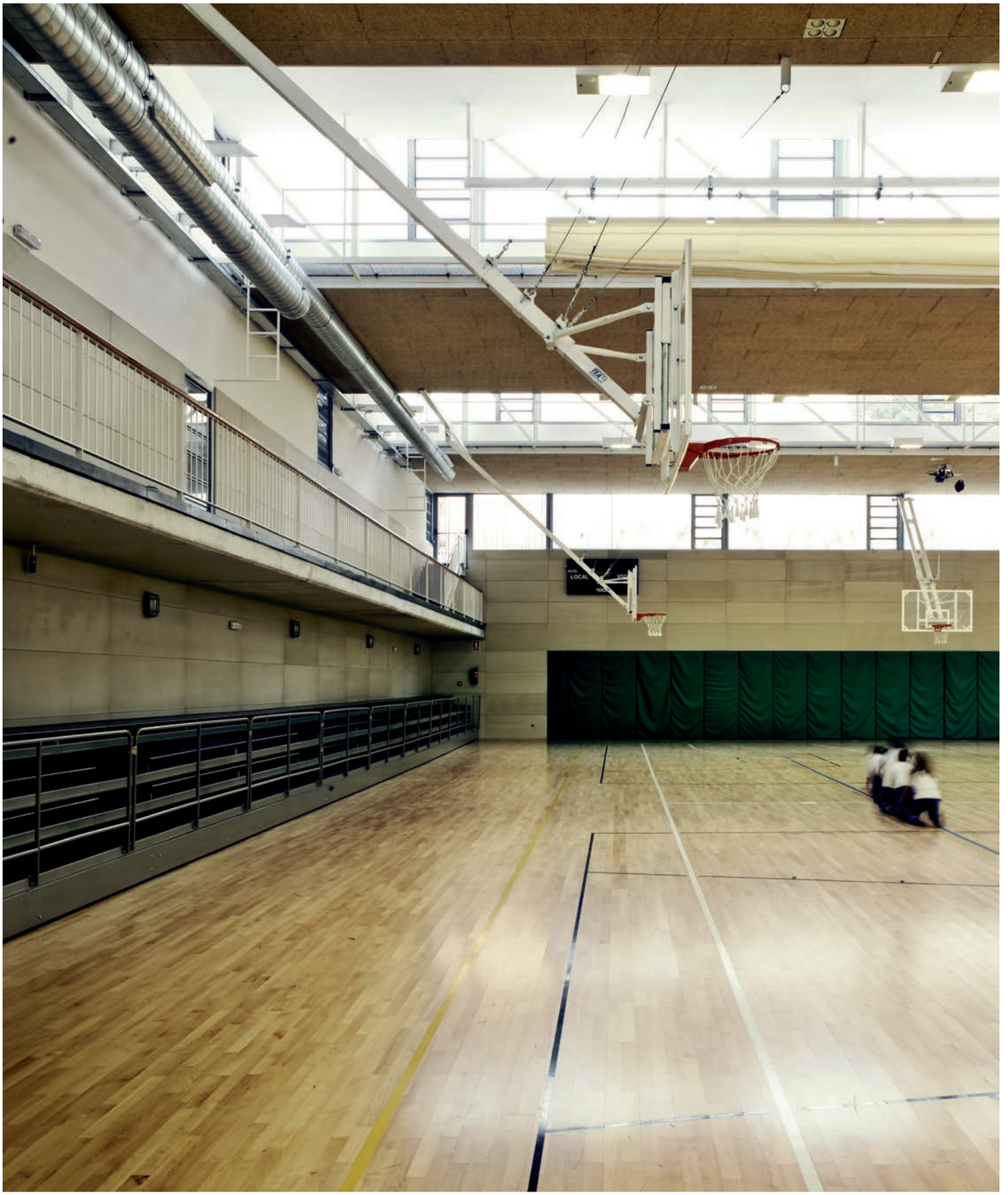

JS

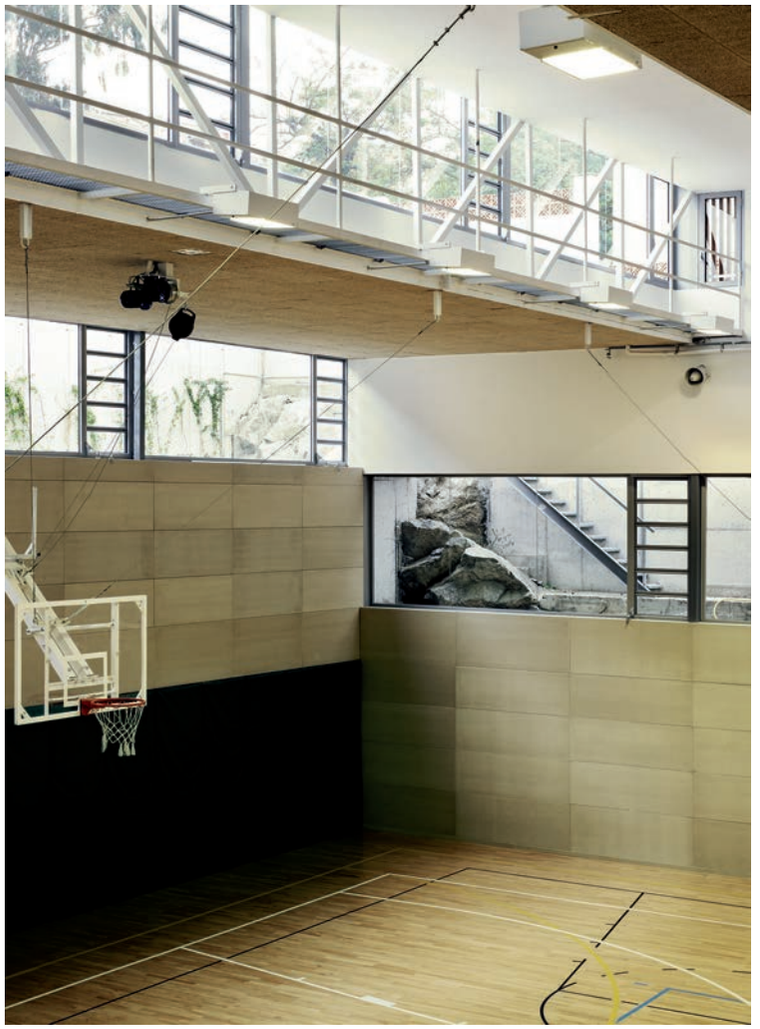

JS

JS

Auditori de l’escola municipal de música
Santa Coloma de Gramenet

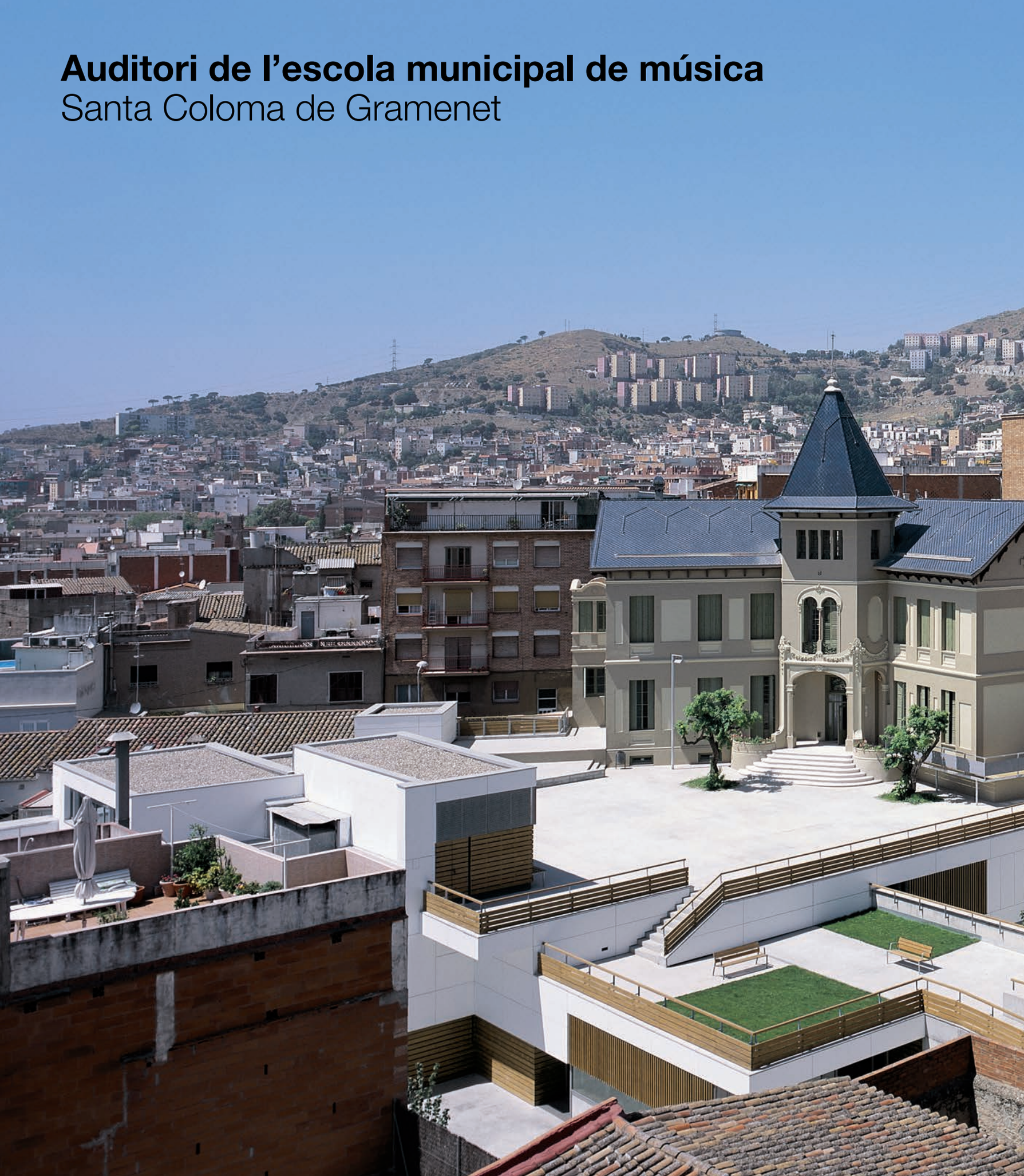

Projecte / Proyecto / Project
Reforma, ampliació i nou auditori a l'escola Can Roig i Torres

Municipi / Municipio / Municipality
Santa Coloma de Gramenet

Data projecte / Fecha proyecto / Project date
Juliol 2004

Data execució / Fecha ejecución / Work execution date
Juliol 2007

Superfície / Superficie / Area
1.824'25 m^2 (edificació) + 2.206'60 m^2 (urbanització)

Cost total / Coste total / Total cost
4.089.307'99 €

Mòdul / Módulo / Module
1.014'50 €/m^2

Autor/s / Autor/es / Author/s
Carles Llinàs (arquitecte)

Col.laboradors / Colaboradores / Collaborators
Eva Bernadí, Natalia Feu (arquitectes tècniques), Higini Arau (Dr. en Ciències Físiques – acústica), Martí Cabestany (arquitecte – estructures), INDUS (instal·lacions), Aitana Arroyo, Tamie Delgadillo, Jordi Mercadé, Bernat Nadal (arquitectes), Catalina Montserrat (eng. agrònoma)

Promotors / Promotores / Promoters
Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, Mancomunitat de Municipis

Contractista / Contratista / Contractor
Corsán-Corviam Construcción SA

Fotògraf / Fotógrafo / Photographer
Aleix Bagué

Aquest projecte tenia la finalitat de dur a terme l'ampliació de l'Escola Municipal de Música de Can Roig i Torres incorporant-hi un nou auditori relacionat funcionalment amb ella i que servís alhora per oferir actuacions musicals al públic de la ciutat.
S'ha volgut, a més a més, aprofitar l'obertura d'aquest nou espai per solucionar tant com es pogués les mancances en el nombre d'aules de l'escola i reorganitzar-ne el funcionament intern: s'han afegit, en efecte, dues plantes soterrani com a espai disponible per a ús pedagògic i l'escola ha quedat connectada amb aquesta nova ampliació.
L'espai exterior està qualificat com a jardí urbà de caràcter local, cosa que, sens dubte, ha condicionat la proposta de soterrar la nova edificació relacionant-la amb la actual planta soterrani de l'escola. D'altra banda, el terreny presentava un desnivell aproximat de 7 metres entre la planta baixa i l'accés des del carrer de Rafael Casanova, situat a la cota més baixa del solar.
L'accés principal a l'equipament té lloc a través del passatge que comunica amb el carrer esmentat. Aquest passatge finalitza visualment en un pati situat a cota de la sala que facilita l'entrada de llum natural i permet la relació de la sala i el bar vestíbul amb el jardí situat a nivell de la coberta.
La sala s'ha previst per a una capacitat de 216 persones, amb secció en pendent del pati de butaques i un escenari connectat, per mitjà de nous conjunts d'escales, amb el soterrani actual de l'escola, de manera que formi un entresolat amb una circulació perimetral a la sala i permeti situar-hi noves dependències per a la docència.
Amb l'ampliació es disposa doncs de dues aules col·lectives més, de quatre individuals, dels espais vinculats a l'escenari (camerinos, vestidors, serveis, muntacàrregues), així com dels nous espais derivats de la reforma del soterrani actual, on s'hi emplaça una biblioteca fonoteca i uns serveis relacionats amb el nou accés. S'ha adequat, a més, l'edifici existent amb la col·locació d'un nou ascensor adaptat, la rehabilitació de les façanes i la reparació de petites esquerdes aparegudes a la planta superior, a la trobada de les parets amb les encavallades existents.
La coberta s'ha tractat com una plaça pavimentada, apta per a actuacions musicals; incorpora un nou recorregut amb rampa que salva els diferents nivells projectats i inclou unes grades enjardinades a prop de les zones lliures d'edificació, on s'ha pogut mantenir una notable palmera.
Finalment, el mur que encerclava el jardí ha estat substituït per una tanca més transparent i s'ha disposat un accés pel nou tram del carrer del Masnou, l'obertura del qual ja estava prevista al planejament urbanístic.

Este proyecto tenía la finalidad de llevar a cabo la ampliación de la Escuela Municipal de Música de Can Roig i Torres incorporándole un nuevo auditorio relacionado funcionalmente con ella y que sirviera para ofrecer actuaciones musicales al público de la ciudad.
La voluntad ha sido, además, aprovechar la apertura de este nuevo espacio para solucionar cuanto fuera posible las carencias en el número de aulas de la escuela y reorganizar su funcionamiento interno: se han añadido, en efecto, dos sótanos como espacio disponible para uso pedagógico y la escuela ha quedado conectada con esta nueva ampliación.
El espacio exterior se ha cualificado como jardín urbano de carácter local, lo que, sin duda alguna, ha condicionado la propuesta que comprendía soterrar la nueva edificación relacionándola con el actual sótano de la escuela. Por otra parte, el terreno presentaba un desnivel aproximado de 7 metros entre la planta baja y el acceso desde la calle de Rafael Casanova, situada en la cota más baja del solar.
El acceso principal al equipamiento se da a través del pasaje que comunica con esta calle. Este pasaje finaliza visualmente en un patio situado en la cota de la sala que facilita la entrada de luz natural y permite la relación de la sala y el bar vestíbulo con el jardín situado a nivel de la cubierta.
La sala se ha previsto para una capacidad de 216 personas, con sección en pendiente del patio de butacas y un escenario conectado, por medio de nuevos conjuntos de escaleras, con el sótano actual de la escuela, de manera que forme una entreplanta con una circulación perimetral a la sala y que permita situar nuevas dependencias para la docencia.
Con la ampliación se dispone de dos aulas colectivas más, cuatro aulas individuales, espacios vinculados al escenario (camerinos, vestuarios, servicios, montacargas), así como los nuevos espacios derivados de la reforma del actual sótano, en el que se sitúa una biblioteca fonoteca y unos servicios relacionados con el nuevo acceso. Se ha adecuado, además, el edificio existente con la colocación de un nuevo ascensor adaptado, la rehabilitación de las fachadas y la reparación de pequeñas grietas aparecidas en la planta superior, en el cruce de las paredes con las cerchas existentes.
La cubierta se ha tratado como una plaza pavimentada, apta para actuaciones musicales; incorpora un nuevo recorrido con rampa que salva los distintos niveles e incluye unas gradas ajardinadas cerca de las zonas libres de edificación, donde se ha podido mantener una notable palmera.
Finalmente, el muro que rodeaba el jardín ha sido sustituido por una cerca más transparente y se ha dispuesto un acceso a través de la calle del Masnou, cuya apertura estaba prevista en el planeamiento urbanístico.

The aim of this project was to enlarge the Can Roig i Torres Municipal School of Music, by incorporating a new auditorium functionally connected to it that could also be used to put on performances for the public of the town.
A further aim was to take advantage of the opening up of this new space to overcome, as far as possible, the lack of classrooms in the school and reorganise its internal functioning. The result is that two basement floors have been added as a space available for teaching and the school has been connected to this new extension.
The exterior space is classified as a local urban garden, which no doubt had an influence on the decision to put the new building work under ground, connecting it to the school's already existing basement. On the other hand, there was a difference in height of approximately seven metres between the ground floor and the entrance in Carrer de Rafael Casanova, situated at the lowest part of the site.
The main entrance to the facility is through the passage connecting it to this street. This passage terminates visually in a courtyard at the same height as the hall, which will allow the entry of natural light and connect the hall to the foyer and bar with the garden on the level of the roof.
The hall has been designed to seat 216 people with the stalls on a sloping cross-section and a stage connected to the school's present basement via new sets of stairs so that it forms a mezzanine floor leading round the perimeter of the hall enabling new teaching rooms to be situated there.
With the extension, the school therefore has two more collective classrooms, four individual rooms, the spaces linked to the stage (dressing rooms, changing rooms, services, service lift) and the new spaces created as a result of the refurbishment of the present basement where a record library and services to do with the new entrance have been installed.
Furthermore, improvements have been made to the existing building with a new lift suitable for people with physical disabilities, the restoration of the façade and the repair of some small cracks that had appeared on the top floor.
The roof has been treated as a paved square suitable for musical performances. It includes a new way across with a ramp over the different levels that are planned and contains landscaped terracing near the areas that have not been built on where a sizeable palm tree has been kept.
Lastly, the wall enclosing the garden has been replaced by a more transparent fence and an entrance has been provided via the new section of Carrer Masnou, the opening of which was already included in the town development plan.

Emplaçament

0 10 20 50

Planta estat previ

0 2 4 10

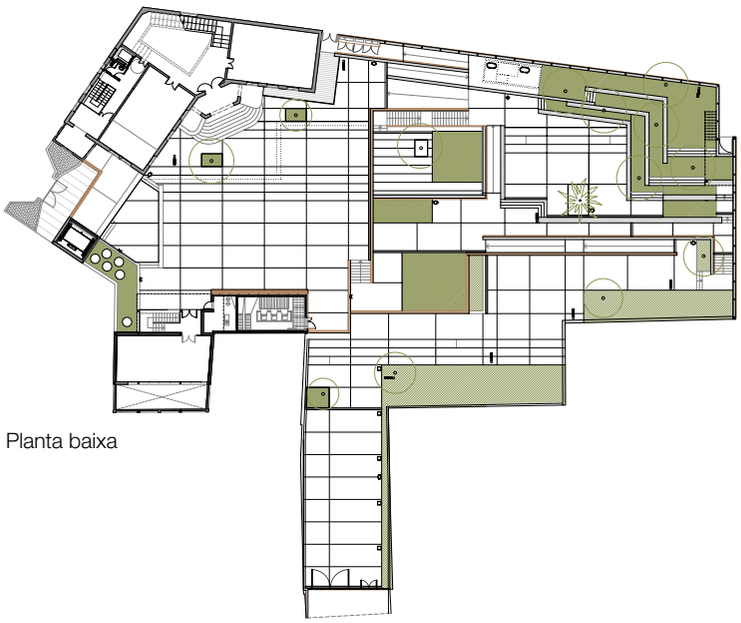

Planta baixa

Imatge estat previ

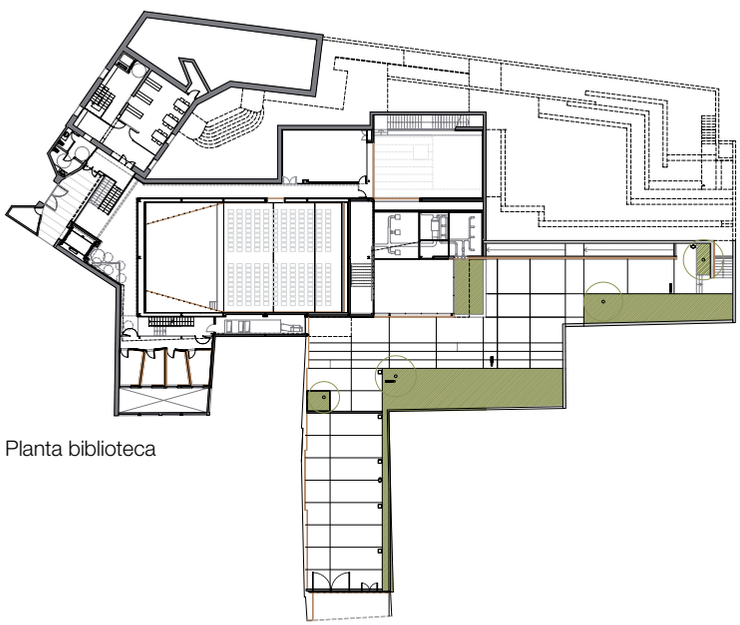

Planta biblioteca

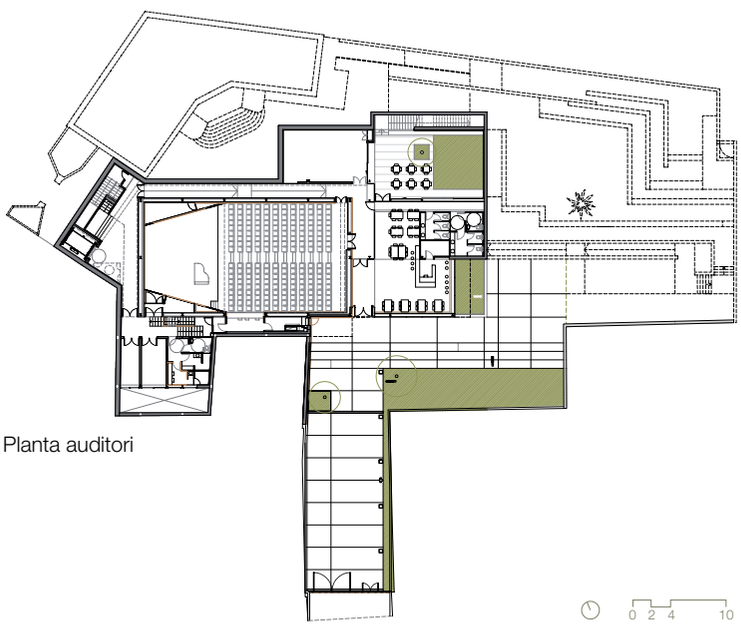

Planta auditori

0 2 4 10

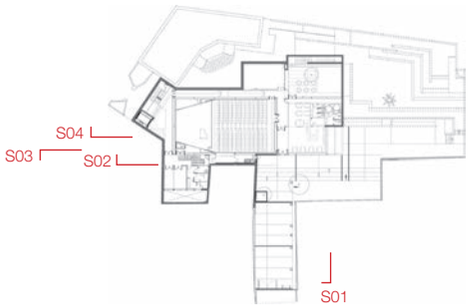

Secció 1

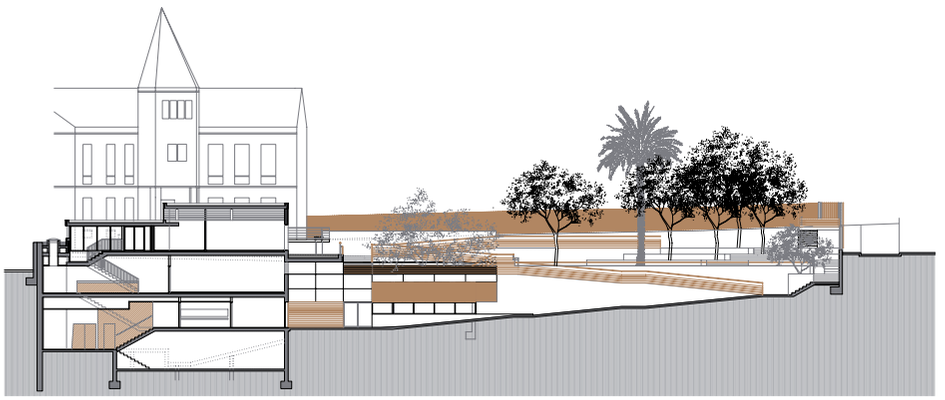

Secció 2

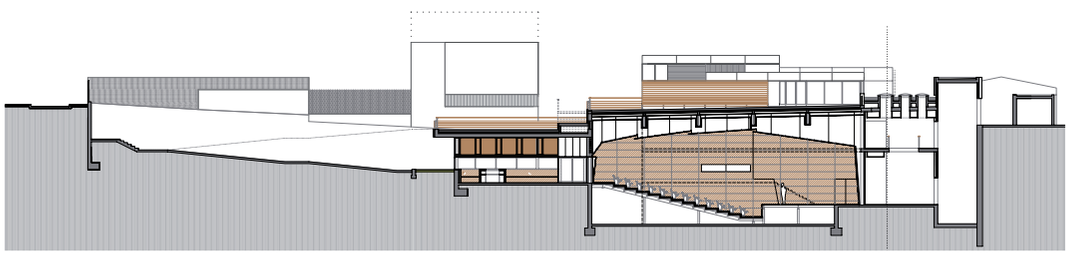

Secció 3

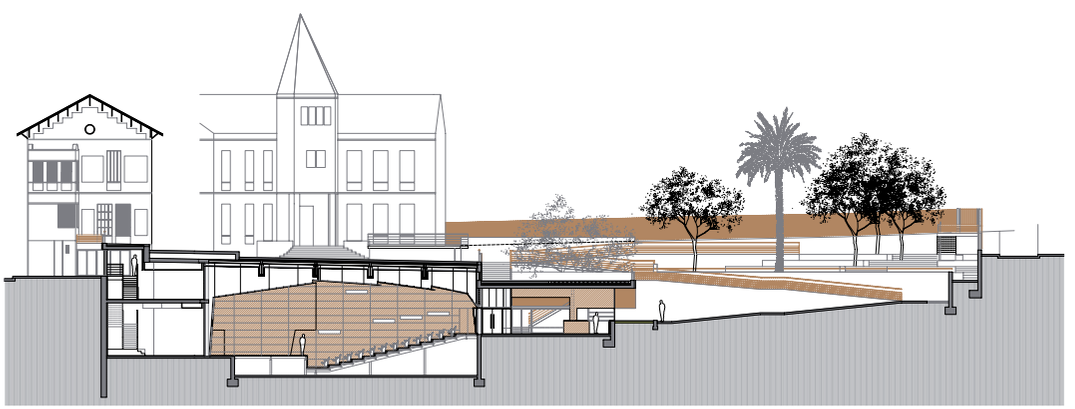

Secció 4

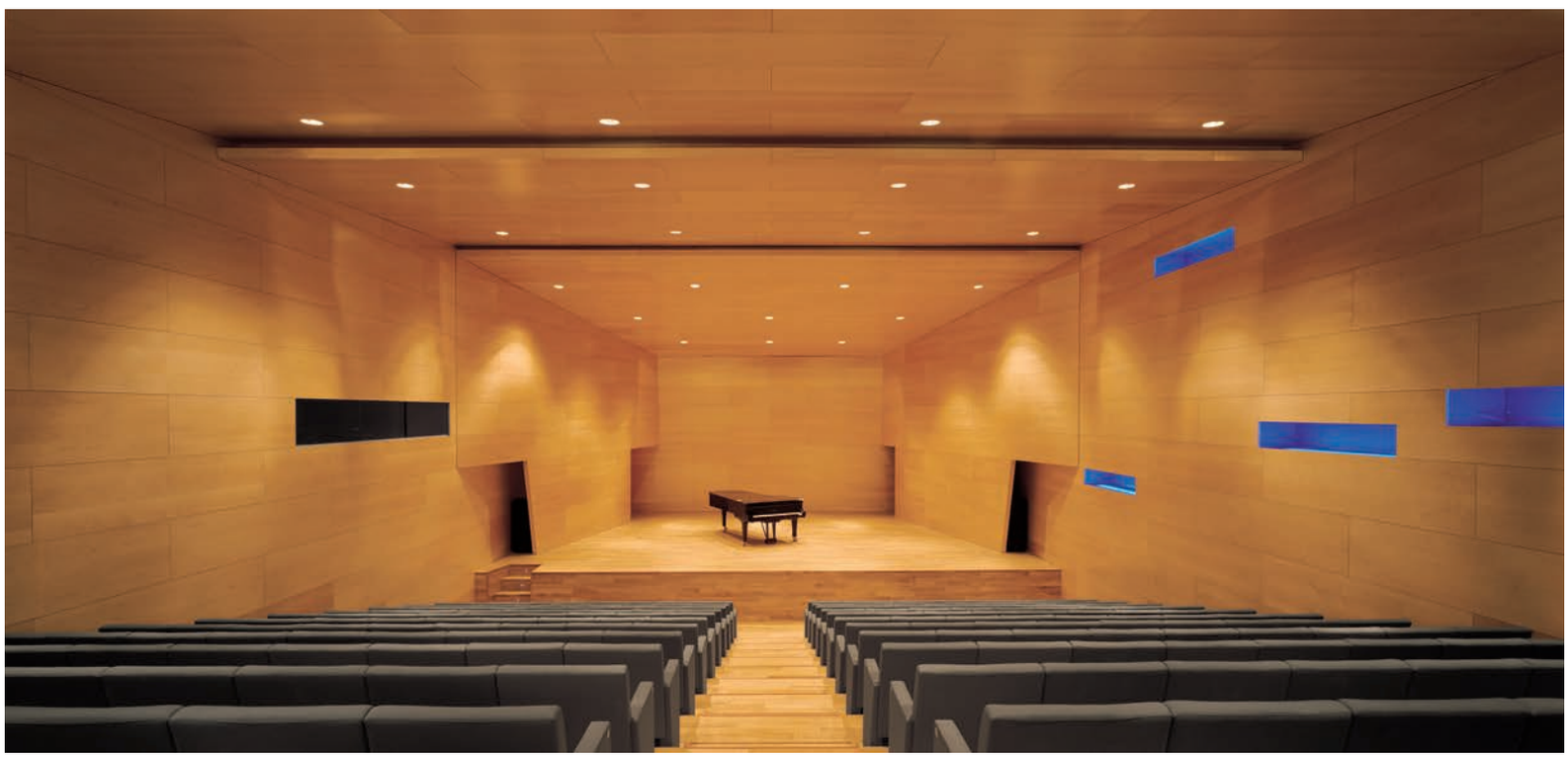

Direcció de Serveis de l'Espai Públic
Dirección de Servicios del Espacio Público
Public Spaces Services Directorate

RELACIÓ DE TREBALLADORS DE LA DIRECCIÓ DE SERVEIS DE L'ESPAI PÚBLIC

Director de Serveis
Xavier Segura i Grau

Cap de Servei de Promoció i Conservació
Jordi Bordanove Richart

Caps de Servei de Projectes i Obres
Josep Anton Megías Grau
Víctor Ortiz Sánchez
Oriol Ribera Cabestany

Cap de Secció de Projectes i Obres
Albert Gassull Bustamante

Cap de Secció d'Obres
Eva Bernadí Murcia

Cap de Secció de Platges
Mariano de Gracia Anton

Caps d'Oficina
Salvador Mostazo Alba
Núria Samsó Draper

Administratives
Isabel Coloma Pérez
Anna Marra Sánchez
Pilar Mundo Tricas
Àngels Oliva Piguillem
Pilar Quirós Berraquero
Eva Roca Solé

Arquitectes
Claudi Aguiló Riu
Enrica Fontana
Carlos Llinás Carmona
Roger Méndez Badias
Antonio Montes Gil
Josep Muxart Escala
Jordi Navarro Majó
Blanca Noguera Pujol-Xicoy
Montserrat Periel Piquer
Marina Salvador López
Noemí Martínez Garcia
Roger Ayza Samsó
Tamie Delgadillo Takahashi
Verónica Delgado Llorente
Virginia Díaz del Río Vicente
Jonatan Garcia Medel
Amado Martín Padilla
Silvia Millanes Garreta
Eva Pagès Aregall
Beatriz Portabella Villalonga
Cristina Sáez Talan
Luisa Solsona Gilabert

Enginyers de Camins, Canals i Ports
M. Carme Velasco Cabré
Joaquim Ventura Torres

Aparelladors/Arquitectes Tècnics
Jordi Colom Perna
Albert Dalmau Espina
Núria Giménez Ferrer
Mònica Mauricio Núñez
Olga Méliz Soriano
Francisco Sánchez Marcellán
María Sánchez Ramírez

Enginyers Tècnics d'Obres Públiques
David Aguilar Pardo
Natalia Castaños de Moya
Estela Guardia Martínez
Núria Herrero Canela
Jordi Larruy Casado
Francisco Javier Navarro Rodríguez
Fernando Tárrega Enedáguila
Antonio Vasco Pérez

Enginyers Tècnics Industrials
Josep Bayo Martínez
Francesc Germà Carulla
Dina Hermoso Ramos
Carlos Villasur Millán

Enginyera Agrònoma
Catalina Montserrat Martí

Enginyers Tècnics Agrícoles
Dina Alsawi Abboud
Jordi Arqué Solà
Jaume Campos Massip
Susana Casino López
Joan Miquel Espinosa López
Jaume Fornés Badell
Isabel Martín Alcántara
Daniel Palacios Ortega

Tècnics Auxiliars d'Obra
Jonathan Ibeh Ojei Chiejina
Rafael Morant Ramon
Joan Roca Bastús
Manel Sanz Gromaches
Antoni Viñuales Sánchez

Topògrafs
Jacint Pujol Roger
Delio Rodríguez Pol

Geògrafa
Lurdes Planes i Sant-Romà

Delineants
José Manuel Aguilera Delgado
Eustasio Capilla Palacio
Josep Marín Ribé
Josep Antonio Marsan Álvarez
Narcís Valle Garcia
Félix Verano Jiménez
Josep Vicent Rochera

Inspectors
Salvador Clarasó Pérez
Manuel Cuesta Sánchez
Esteban Manjón de la Paz
José Antonio Reina Rubio
Manuel Santoyo Fernández
Antoni Vallès Claros

Arxiu gràfic i disseny
Lídia Serrat Consuegra

Arquitectes en pràctiques
Marcos Andrés Trenado
Aïda Artiz Crespo
Rosa Bertran Martimpe

Alejandro De Mesa Palau
Mònica Cortadas Guasch
Carlos Salvador Martínez Cortés

Aparelladors/Arquitectes Tècnics en pràctiques
Emma Carrillo Massagué
Mireia Díaz Linares

Enginyers Tècnics Industrials en pràctiques
Sara Arguedas Martínez
Gisela Traby Vallespín

Enginyers Tècnics Agrícoles en pràctiques
Jordi Bardolet Solé
Ana Gracia Quintas

Ciències Ambientals en pràctiques
Patricia González Rosa

Estudiants de l'Escola d'Arquitectura
Cinta Alegre Chavarria
Paula Beltran Carlos
Verónica Cereijo López
Javier Duarte Blanco
Luis Felipe Ibarra Eliessetch
María Fernanda Escayola Esteves
Pedro Freire de Oliveira Rossi
Carla Oriana Gonties
Maria Victoria González Cenzano
Renato González Cruz
Ferran Hurtado Vallejo
Vera Kolina
Ainhoa Martínez Bultó
Marta Miravet Marimón
Marina Oliva Rodriguez

Estudiants d'Aparelladors/Arquitectes Tècnics
Arnau Conejero Calvet
Marta Juanola Garcia

Estudiants d'Enginyeria Tècnica d'Obres Públiques
Ernest Buil Soler

Estudiant d'Enginyeria Industrial
Sonia Díaz Cano

Estudiant d'Enginyeria Tècnica Industrial Elèctrica
Jonatan Álvarez Peña

Estudiant d'Enginyeria Tècnica Agrícola
Carla Rafart Franch

Estudiants de Topografia
Antonio Brugues Méndez
Hector Tornos Faure

Estudiant de Ciències Ambientals
Lídia Barceló Soler

Auxiliar Tècnic d'Instal·lacions
Jordi Martínez Vila

RELACIÓ DE TREBALLADORS QUE HAN FORMAT PART DE LA DIRECCIÓ DE SERVEIS DE L'ESPAI PÚBLIC ENTRE 2005 i 2008

Director de Serveis Tècnics
Ramon Torra i Xicoy

Coordinador de Serveis
Antoni Farrero i Compte

Cap de Servei Jurídic d'Administració
Enric Vallverdú i Balañà

Cap de Servei d'Obres
Jordi Ardèvol i Muñoz

Administratives
Mercè Calderó Torruella
Noemí de Jesús Trabado
Elisabet Pallarès Rigat
Lourdes Ruiz Arco
Esther Sebastian Perruca

Arquitectes
Jordi Henrich Monràs
Xavier Nogués de Haro

Aparelladors/Arquitectes Tècnics
Natàlia Feu Palomero
Joaquim Torres Ventura

Enginyer Tècnic Industrial
Joan Codina Señor

Tècnics Auxiliars Obra
Santi Domínguez de la Fuente
Jordi Giralt Pérez

Deliniants
Antonio Pérez Abril
Albert Roig Marques

Auxiliars de Serveis
Xavier Pellejà Freixes
Antonio González Iglesias

Tècnic especialista
Cristina Garcia Claret

Arquitectes en pràctiques
Xavier Alarcón Carbó
Liz Clavijo Acuña
Laura Coll Serrat
Elena Fontal Aira
Victor García Pons
Susana Quintero Bernabeu
Miquel Angel Rico Barriga
Marta Sánchez Blanco
Maria Sisternas Tusell

Enginyer Tècnic Agrícola en pràctiques
Francesc Ribera Solé

Estudiants de l'Escola d'Arquitectura
José Miguel Aicart Queralt
Albert Cardellà Castarlenas
Raquel Carnero Vicente
Glòria Clavera Ibáñez
Màrius Colomer de Simón
Manuel Díaz Bermúdez
Víctor Franco López
Óscar de la Fuente Queralt
Mireia Galofré Robles
Mikel García de Eulate Castiella
Maria Hernández Herranz
Ricard Hernández Martín
Carlos Javier Verdugo
Martina Kiefer Alonso
Nagore Linares Bivona
Bernat Nadal Alemany
Jesús Javier Magallón Ferrer
Jordi Mercadé Virgili
Alejandro Milla Luna
Marcela Pereira de França Paiva
Ana Maria Quintero Bargans
Isabel Rico Romero
Rosa Rius García
Sonia Rodríguez González
Albert Ruiz-Busquets Martínez
Amandine Thomassin

Estudiant d'Enginyeria de Camins, Canals i Ports
Cristina González Pineda

Estudiants d'Enginyeria Tècnica d'Obres Públiques
David Framis Alemany
Miguel López Calderón
Alvaro Otero Garcia
Gerard Pablo Rovira
Pau Romeu Torres

Estudiants d'Enginyeria Industrial
Sandra Barco Garcia
Marc San José Solano

Estudiants d'Enginyeria Tècnica Agrícola
Sergi Ferrer Montaner
Ferran Gabarró Pastor
Roger Jordi Cugat
Josep Manuel Claramunt
Jordi Mercadé Viñas

Estudiants d'Enginyeria Tècnica de Topografia
Saray Pintor Yepes
Miguel Redol Mallor

Estudiant de Biologia
Joana Vicente de Bobes

Espais Metropolitans 2005-2008

© Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana
de Barcelona

Coordinació
Ramon Torra i Xicoy
Gerent de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Coordinació editorial
Noemí Martínez Garcia
Lídia Serrat Consuegra
Direcció de Serveis de l'Espai Públic

Coordinació de producció
Enric Folch Gallén
Cap de l'Oficina de Disseny de l'AMB
Úrsula Solans Hierro
Oficina de Disseny de l'AMB

Adaptació de continguts
Verónica Cereijo López
Vera Kolina
Amado Martín Padilla
Núria Samsó Draper
Direcció de Serveis de l'Espai Públic

Disseny
Pere Canals i Daniel Pujal (AAAA)

Compaginació
Darío Giménez Imirizaldu

Redacció
Manel Cervera Gallemí
A partir de les memòries dels arquitectes responsables de cada projecte

Traducció de textos
Sira Ponsa Cervera (traducció al castellà)
Tau Traduccions (traducció a l'anglès)

Retoc i enquadres fotogràfics
de les fotografies de la fitxa tècnica de cada projecte
Sirius 3000
Darío Giménez Imirizaldu

Fotografia original de la coberta
Adrià Goula

Impressió i relligat
Vanguard Gràfic, S.A.

Reservats tots els drets d'aquesta edició.
Barcelona, juny 2010
DLB: B-20.445-2010
ISBN: 978-84-87881-05-3

ISBN: 978-84-87881-05-3